

**Валентин КАРПОВ. Олексій РИБА.
Вільні від народження**

**Карпов Валентин Євгенійович
Риба Олексій Володимирович**

Вільні від народження

Документально-художнє видання
українською мовою із ілюстраціями

м. Кропивницький
2023

УДК 355.01.(477):327-20; 082:323(477)-серія.
К – 26

Карпов В. Є., Риба О.В.

К–26. Вільні від народження.

508 сторінок українською мовою із ілюстраціями.
ISBN 978-617-7197:73-74-75-(серія)

Війна в Україні 2014-2023 років буде визначальною на багато років вперед, бо це тема життя та смерті української держави і її людей. Минув один рік російсько-української повномасштабної війни 2022-2023 років. Наші автори мають свій погляд на цю війну в Україні, він побудований на життєвому досвіді, сформованому в результаті багаторічної роботи з різними міжнародними інституціями та експертними середовищами. Часто співавтори надають читачам маловідому інформацію про події й людей, де з окремих описів складається українська історія вільних від народження українців. Україна має чуйну націю, яка багато чого переживала у своїй історії, ми переживемо й війну 2014-2023 років. Книга розрахована на широке коло читачів і автори заздалегідь дякують їм за майбутні критичні зауваження і висловлюють упевненість у тім, що все врахують у наступному випуску книги.
УДК 355.01.(477):327-20; 082:323(477)-серія.

Рекомендовано до друку «Кіровоградським будинком вчених», протокол № 2 від 14 квітня 2023 року. Узгоджено з товариством «Знання» України в Кіровоградській області від 21 квітня 2023 року.
ISBN 978-617-7197:73-74-75-(серія)

© Карпов В.Є.
© Риба О.В.

Кропивницький
2023

НОВІТНІЙ ЛІТОПИС ГЕРОЇЗМУ

Шановні читачі, ви тримаєте в руках книгу про перший рік відкритого воєнного нападу Росії (за підтримки Білорусі) на Україну у 2022-2023 р. Про цю повномасштабну війну буде написано багато книжок і розкрито кожен героїчний сторінок воїнів ЗСУ та простих захисників Вітчизни. Слово в передмові «Новітній літопис героїзму» надається надається Рижикову Вадиму Степановичу, головному науковому співробітнику Науково-дослідного центру Військового інституту Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Рижиков В.С. науковий керівник «Науково-дослідних робіт в галузі професійної військової освіти, соціально - гуманітарних досліджень у військовій сфері». Президент громадської організації об'єднання науковців Кіровоградської області «Будинок вчених Кіровоградщини». Доктор педагогічних наук 13.00.04 – спеціальність «Теорія і методика професійної освіти» від 10 жовтня 2013 р. Професор кафедри міжнародних економічних відносин, член-кореспондент декількох Міжнародних академій. Автор понад 150 наукових праць. Сфера наукових інтересів: юридична та військова педагогіка, міжнародні економічні відносини. Вадим Степанович підготував 6-ть кандидатів наук. Він відомий громадський діяч України. Багато разів нагороджувався різноплановими державним, громадськими та релігійними нагородами, має відомче звання генерал-майор козацтва. Перебуває в реєстрі Кіровоградського центрального козацького округу.

Далі слова Рижикова В.С.: Нинішнє видання «Вільні від народження» – продовження героїчного літопису українських Збройних Сил й наших мирних сивочолих батьків і дідів, добровольців і простих українців, які сьогодні захищають суверенітет і територіальну цілісність України у повномасштабній війні з російськими окупантами за період 2022-2023 років.

Карл фон Клаузевіц (пруський генерал, військовий реформатор та військовий теоретик), подав класичне визначення війни: війна – це продовження попередньої політики іншими засобами. Можна дати й інше визначення: війна – це розв'язання конфлікту між державами, народами, класами, конфесіями за допомогою зброї. Війна – це знищення ворога за допомогою зброї. Війна – це дозволене вбивство, бо освячене певною моральною чи духовною ідеєю й виправдане законом. Щоб там далі не казали моралісти й пацифісти всіх часів, суть в іншому війна – це зло.

Минулий 2022 рік війни в Україні був наповнений мужністю і подвигом наших бійців, важливими датами перемог і поразок. Багато з них нагадують про трагедії, деякі – про переломні події, треті про віру й незламність української нації. За 2022 рік ми навчилися жити під звуки сирен, піклуватися про себе й близьких, шукати безпечні місця за кордоном або у власних помешканнях. Одні дати затьмарювали інші і, ймовірно, кожен українець може назвати моменти, які за цей рік запам'яталися найбільше в період з 24.02.2022 по 24.02.2023 рік.

Новий 2023 рік фактично розпочався в Україні так само, як і минув попередній 2022. Ракетні обстріли і відчуття того, що планувати будь-що велике наперед – неможливо. Є лише один план – працювати на перемогу і вірити в неї. Вірити, це значить наполовіну перемогти. Рік повномастабної війни в Україні, триває і досі. Виклики ті самі: – боротьба з окупантом, збереження нашої єдності і відстоювання нашої свободи. Ми вільні від народження:

*...Ворог не знав, з ким він бореться,
Думав, буде не битва - прогулянка.
Ми прозріли, ми дуже цінуємо
Що наша Україна - нескорена!*

Українці налаштовані на перемогу й думки не допускають про програш. «Програна битва – це битва, яку ми в

думках вважаємо програною», – писав на початку ХІХ ст. граф Жозеф де Местр, посол Сардинії при дворі російського царя в Санкт-Петербурзі. Саме думки - програють битви і війни, і саме думки їх виграють. Відповідно до графа Жозефа де Местра, рівно через місяць від початку війни в Україні (2022), за всіма об'єктивними критеріями було видно, що російський президент Путін програє злочинну війну, яку він в односторонньому порядку розпочав 24 лютого 2022 року о 3 год 40 хв. ранку російська танкова колона вдерлася в Україну на територію Луганської області. Незадовго до 05:00 год за українським часом (UTC+2) Путін оголосив, що прийняв рішення розпочати «воєнну операцію на сході України» з метою «демілітаризації та денацифікації України».

Російські війська вдерлися до України поблизу Харкова, Херсона, Чернігова, Сум, увійшовши з Росії, Білорусії тимчасово окупованого Росією Криму. На думку співавторів нашої книги Валентина Карпова і Олексія Риби, разом з Росією приховану війну проти України фактично веде і Білорусь: із її прикордонних районів завдають ракетних ударів по території України, здійснює вильоти бойової авіації для завдання ракетно-бомбових ударів по території України, відбувається передислокація військ та їхнє забезпечення. Асамблея ООН у своїй резолюції від 2 березня 2022 року засудила дії Росії та назвала їх «агресією проти України». Міжнародний суд ООН у Гаазі 16 березня 2022 зобов'язав Росію припинити розпочаті 24 лютого 2022 р. всі воєнні дії в Україні.

Далі слова військового експерта Вадима Рижикова: - Прізвища письменників Валентина Карпова та Олексія Рибу я знаю давно по громадській роботі в Кіровоградській області. Вони різні за професійною підготовкою, але за покликом душі - дослідники й письменники. Слухаючи їхні розповіді про історію боротьби українського народу за свою незалежність, вдивляючись в розумні очі, дивуюсь: -

«Це ж як треба любити Україну, щоб так із захопленням розповідати про свою Вітчизну, про людей, про маловідомі епізоди російсько-української війни та цікаво описувати їх в своїх книгах».

Співавтори розповідають, як Путінський режим, витратив мільярди доларів та роки роботи на те, щоб переконати весь світ, що Україна – це штучне утворення та неспроможна держава. Але це не спрацювало. Громадяни неспроможних держав не гуртуються навколо ідеї перемоги, не звільняють свої території від окупантів ціною власного життя, не відновлюють в стислі строки пошкоджену інфраструктуру та не об'єднують навколо себе провідні держави світу. Валентин Карпов та Олексій Риба кажуть: «Україна – це держава спроможних та незламних людей». Щоправда, у цієї незламності є своя ціна, і вона вимірюється життями наших рідних, друзів, дітей, батьків, колег та воїнів ЗСУ.

Ми перемогли паніку від початку війни. Не розбіглись, а напружились і зібрались. Ми перемогли сумніви, зневіру, страх. Ми повірили в себе й у свої сили. У Збройні Сили України. Розвідку. Нацгвардію. СБУ. ССО. Прикордонників. Тероборону. ППО. Поліцію. ДСНС. У всі наші сили оборони й безпеки. Ми вистояли на ногах першу біль і втрати. Ми відшукали те, що нас возвеличило. Наш вільний і незламний дух. І немов на підтвердження слів наших авторів книги, президент Зеленський після 24.02.2022 р. часто починав свої виступи зі слів: «Вільний народі вільної країни»! Мабуть, це квінтесенція всього, що прозвучало в Україні за останній 2023 рік.

Щодня нам доводиться чути, що Україна воює за свободу. Що українці не мислять свого життя без свободи. Що свобода є найвищою цінністю для українського суспільства. Що українське майбутнє невіддільне від свободи. Достатньо згадати, що свобода – занадто розпливчастий термін. І він може означати різні, абсолютно не тотожні

одне одному поняття, але то вже тема іншої книги. Справжня свобода – це право вільно вивішувати державний прапор, вільно виконувати національний гімн та вільно крокувати вулицями разом із такими ж співгромадянами. Правда, за остані 30 років у нас в Україні була одна велика біда: - нею керували ті, хто її не любив й ненавидів.

Любов до Батьківщини починається з лелеки на вершині стрісі, калини в саду, легкого дотику до рушника на іконі. Живе вона в перших маминих казках, мудрих словах тата, хвацькій приказці дідуса і в листах, тих самих, написаних до болю знайомою мовою, із пожовклими від часу конвертами. Плеться вона через край і з прислів'їв та приказок про рідну землю: «Без верби і калини немає України». Недарма кажуть: «жменька рідної землі дорожча від золота». Може, тому невеличкий вузлик із землею матері давали козакам, коли ті вирушали в далеку дорогу. Ґрунт із батьківського саду служив оберегом та нагадував воїну, що вдома його люблять і чекають. «Забудеш рідний край - твоє всохне коріння», справедливо писав Павло Тичина.

Я, Вадим Рижиков закликаю всіх читачів бути готовими до нових книг наших авторів про маловідомих героїв війни, яких вони беруть зі щоденних зведень Генштабу ЗСУ. Там часто «дрібним шрифтом» вказані «народні герої», що стримують цілі полки російських орків. Саме так народжується великий епос Великої війни, міфологізований, зате привабливий та мотиваційний. І як приклад «привид Києва» в народних переказах продовжує існувати як і реальний захисник Зміїного острова (скеля у Чорному морі у 120 км від Одеси) - разом зі своїм крилатим висловом на адресу російського крейсера «Москва». Як інженер окремого батальйону, матрос Віталій Скакун підірвав міст у Генічеську разом з собою, щоб загальмувати просування ворога. Або хлопці зі сталі, це керівник полку «Азов» Денис Прокопенко, на псевдо «Редіс», разом з бійцями з «Азовсталі» та інші герої, які увійдуть в історію України.

Відомості про авторів книги:

1) Карпов Валентин Євгенійович унікальна людина, офіцер запасу Збройних Сил України, лікар, письменник та викладач ВНЗ. Провідний спеціаліст Будинку вчених Кіровоградщини; наукового вісника «Інноваційні технології» (Україна); член товариства «Знання» України. Науковий ступінь - доктор наук, вчене

звання член-кореспондент декількох Міжнародних академій, професор. Автор понад 40 науково-популярних книг та трьох навчальних посібників для ВНЗ. Відомий громадський діяч України. Фаховий спеціаліст з національно-патріотичної тематики, фундатор розбудови Українського козацтва від часів Незалежності України (1991) на теренах Кіровоградської області. Нагороджений Золотою зіркою «Герой козацького народу». Повний кавалер орденів «Козацька Слава». Головний отаман Кіровоградського центрального козацького округу, генерал-полковник.

2) Риба Олексій Володимирович талановитий співробітник прокуратури України, старший радник юстиції (полковник запасу), звільнений за вислугою років, юрист, письменник, громадський діяч. Українець, має дві вищі освіти: спеціальну-військову та юридичну (правознавство). Від 1993 й по 2023 рік працював спочатку в органах внутрішніх справ кримінально-виконавчої системи та податкової міліції, а пізніше в системі прокуратури України в Кіровоградській області на різних посадах. За сумлінне виконання службових обов'язків, високу професійну майстерність та особисту ініціативу нагороджувався подяками, грамотами та різноплановими нагородами. Має винятковий розум, є співавтором декількох книг...

Зміст книги

Передмова. Новітній літопис героїзму	3
Зміст книги	9
1 глава. Триматися та вірити	11
Право на чесність	12
Єдність, яка вразила світ	20
Віримо в перемогу правди	31
Колоборанти в рясі	39
Чи можливі внутрішні зміни у владі?	51
Неухильна криза Росії	62
2 глава. Життя на межі	71
Зі щитом або на щиті	72
На зло та всупереч моралі	81
Україна різна, але ми разом	91
Сучасні історії шахрайства	104
Злодійство без обмежень	113
Ярмарки марнославства	125
3 глава. Воля до опору	136
Холодна зима 2022 року	137
Загроза: днем за днем	148
Матеріали секретних архівів	155
Українська брама часу	174
Наша правда	187
4 глава. Загартовані війною	203
Як на сповіді	204
Одного разу під Херсоном	212
Вимір через херсонську призму	226
Прикінцеві фронтові будні 2022 року	236
Історії захисників Бахмута	246

5 глава. Війна не все спише	257
Суто український підхід	258
Нелюдська жорстокість	266
Балаклійська хроніка	277
Місцевий апокаліпсис	289
Усвідомлена колективна відповідальність	309
 6 глава. Україна: історії війни	319
Мужність «Карпатської січі»	320
«Селюки» Слобідської України	328
«Отаман» із бузького парку	337
Сила в правді	348
Секретний батальйон «Братство»	355
Про українських генералів	363
Опальний генерал-майор	374
 7 глава. Ми вільні та сильні	384
Завтра була війна.	385
Історія «Фантома»	395
Правда гвардійки Христини «Кудрявої»	406
Бойовий розвідник «Павук»	417
Комбат на псевдо «Граф»	429
Історія спецпідрозділу «KRAKEN»	436
Герой України на псевдо «Да Вінчі»	448
 8 глава. Живий промінь надії	454
Варварська сутність росіян	455
Російські зміни стратегії війни	471
Прощання з Паулем Боймером	475
Коли настане суд Божий?	484
Внутрішня деколонізація Росії	492
Закінчення книги	503
Використані посилання	503
Аналіз Інтернет-матеріалів	504
Література та примітки	507

Перша глава

Триматися та вірити

ПРАВО НА ЧЕСНІСТЬ

До 24 лютого 2022 року росіяни запевняли весь світ, ніби не збираються вторгтися в Україну, а лише проводять звичайні військові навчання. Теж саме було й після цієї дати, тож велика повномасштабна війна почалася з великої брехні, і брехня пройшла через неї червоною ниткою. Брехня про «спецоперацію» й «денацифікацію», брехня про «звільнення російських земель» і «високоточну російську зброю», брехня про «жести доброї волі» і «непереможну другу армію світу», московська брехня з будь-якого приводу і на кожному кроці.

Від початку російсько-української війни пройшов один рік ми вже можемо давати правдиву оцінку тим, чи іншим подіям за період від 24.02.2022 до 24.02.2023 року. Відкритий воєнний напад Росії на Україну, початий о 3 год 40 хвилин, це третій етап російсько-української війни, розв'язаної Росією ще у 2014 року, участь у якій РФ намагалася заперечувати. Генеральна Асамблея ООН у своїй резолюції від 2 березня 2022 року засудила дії Росії та назвала їх агресією проти України. Міжнародний суд ООН в Гаазі 16 березня 2022 року зобов'язав Росію припинити розпочаті 24 лютого 2022 року воєнні дії в Україні

Близько четвертої години за київським часом 24.02.2022 року президент Російської Федерації В. Путін оголосив про «спеціальну воєнну операцію» з метою нібито «демілітаризації та денацифікації України». Уже за кілька хвилин почалися ракетні удари по всій території України. За визнанням західної розвідки, Росія зустріла сильніший, ніж очікувала, опір українців, що зумовило матеріально-технічні проблеми для її військ, нестачу пального, боєприпасів і продовольства, підрив бойового духу нападників. Швидке об'єднання країн світу для допомоги Україні, стало несподіваним ударом для країни-агресора.

Чесність - це одна з основних граней людських чеснот, моральна якість, що відображає одну з найважливіших вимог моральності. Включає правдивість, принциповість, вірність взятим зобов'язанням, суб'єктивну переконаність у правоті справи, що проводиться, щирість перед іншими й перед самим собою відносно тих мотивів, якими людина керується; визнання й дотримання прав інших людей на те, що їм законно належить. Протилежністю чесності є обман, брехня, крадіжка, віроломство, лицемірство тощо.

З першого дня вторгнення Росія порушує правила ведення війни і масово чинить воєнні злочини на території України. Президент Зеленський оголосив воєнний стан і розірвання дипломатичних відносин із Росією та прокоментував її напад словами, що Росія підло і самовбивчо напала на Україну та стала на шлях зла. Ця війна означає не лише захист незалежності та територіальної цілісності України, а й боротьбу за право бути чесними. У тому числі за право бути чесними із собою. Протистояти не лише обману, а й самообману в середині самої української держави. Нерідко це більш складне завдання, ніж викриття ворожої брехні московської імперії зла.

Самообман затребуваний у багатьох ситуаціях, але найчастіше до нього вдаються, коли йдеться про схожість із ворогом. Який вселяє таку огиду, що неприємно навіть говорити з росіянами. Правда окремим групам людей треба доводити, що в нас немає й ніколи не було нічого спільного з фашистською Росією, тому у хід йдуть будь-які засоби. Ігнорування незручних фактів. Логічні підміни. Маніпуляції та недоводки. Спроби возвеличити себе заднім числом тощо. Для виявлення таких підмін, треба хоч трохи знати історію України та Московського князівства.

Нам хочеться вірити, що прірва між українцями та жителями країни-агресора – вроджена, а не штучно обумовлена мінливими обставинами. Наприклад, сучасні порівняння українських та російських біженців за кордоном. Якщо Україну минулого 2022 року залишали переважно жінки та діти, то Росію – молоді чоловіки, які втекли від мобілізації. Хіба це не свідчить про генетичну безстрашність українців та про генетичну російську боягузливість? Хіба це не зайвий привід для гордості? Саме так вважають багато користувачів соцмереж.

Але чесність змушує згадати, що російські та українські обивателі опинилися у різних умовах. 1). Ідеологічна обробка населення. 2). На території РФ поки що не ведуться бойові дії, які б загрожували жінкам та дітям. А для молодих українців чоловічої статі виїзд за кордон з 2022 р. законодавчо обмежений із початку великої війни. 3). Принципова різниця світоглядів українців та росіян, бо вони не один народ. 4). Ще однією особливістю росіян – це тяжіння до домінування й переважання величності, яке знайшло вираження в імперській ідеї. 5). Обґрунтуванню відмінності українців та росіян ще у ХІХ ст. історик Микола Костомаров присвятив свою статтю «Дві руські народності». Український народ орієнтований на індивідуальне, особистісне, заснований на волі й уявленні про свободу та чесність. Російський народ схильний до репресивного колективізму, тяжіє до насильницької держави, імперії зла, прагне експансії тощо.

Нам зручно думати, що ворога відрізняє від українців принципово інший культурний код і що російські окупанти вибрали агресію та несвободу разом із віршами Пушкіна та Лермонтова. Як висловився міністр культури Ткаченко: - Саме люди, які виховувалися на книгах Достоевського, ведуть людожерську війну в Україні. Певна частина українців охоче погоджується із цим. Але чесність змушує згадати, що міністр культури України здобув освіту в

СРСР. Очевидно, що, навчаючись у хорошій київській школі в роки застою, Олександр Ткаченко познайомився з Достоевським ближче, ніж ворожі військовослужбовці, які абияк навчалися в російській глибинці в 1990-х, 2000-х і 2010-х роках. Майбутні агресори та майбутні захисники України надто довго перебували в одному культурному полі. Майже все, що в дитинстві зубрили російські загарбники, довелося зубрити й більшості воїнів ЗСУ, кому сьогодні за 40 років.

Наприклад, 49-річний генерал Залужний не міг не вчити «Євгенія Онегіна», а 57-річний генерал Сирський – «Війну та мир». І ця обставина не дозволяє приписати літературному доробку вирішальну роль у становленні наших ворогів. Ми вважаємо, що українців відрізняють від росіян гени волелюбності, успадковані від далеких воїнів Русі, козацьких предків та народних отаманів української визвольної боротьби 1917-1923 років. Ми думаємо, що генетична пам'ять просто не дозволить нашому співвітчизнику виступати на боці тиранів і агресорів.

Якщо ми будемо чесними самі із собою, доведеться визнати, що цивілізаційний розрив між сучасними українцями та сучасними росіянами – це порівняно старий феномен, який входить своїми коріннями далеко в історію двох держав. Тому не дивно, що трьох десятиліть, які минули після 1991 року, виявилось достатньо, щоб не уподібнитися нашому ворогові.

Демократія, політична конкуренція, свобода слова, толерантність, рівняння на ліберальні європейські цінності: це відрізняло довоєнну Україну від країни-агресора. Але чесність змушує усвідомити, що українці не застраховані ні від авторитаризму, ні від гноблення інакодумства, ні від зневаги до прав людини. Особливо тепер, коли війна може багато списати, коли закручування гайок стає суворою необхідністю, а нетерпимість до противника легко переростає в нетерпимість один до одного.

Багато років росіяни культивували міф про те, що без заступництва Москви, без кремлівської допомоги та опіки Україна приречена на гуманітарну кризу. Достатньо просто не продавати українцям енергоносії за пільговою ціною – і сусідня країна замерзне. Достатньо просто не підтримувати українську промисловість фінансово – і сусідня країна голодуватиме. Достатньо просто не втручатися в українські справи – і сусідня країна залишиться без нічого.

Лиха України, кинуті напризволяще, подавалися як щось природне, неминуче і зумовлене стихійними силами. А кремлівський режим зображувався як захисник від безжальної стихії – джерело стабільності та порядку, грошей та роботи, світла та тепла. Але все виявилось не так. Нинішня війна розбила цю пропагандистську матрицю вщент. Москві довелося вдатися до повномасштабного збройного вторгнення. Бити по сусідній країні десятками та сотнями крилатих ракет. Купувати в Ірані дрони-камікадзе для повітряного терору. Завдавати систематичних ударів по промислових об'єктах та цивільній інфраструктурі. Намагатися вивести з ладу українські ТЕЦ, ТЕС та ГЕС. І, зрозуміло, платити за все перераховане нечувану ціну.

Усі ресурси Росії кинуті на вирішення завдання, яке, за твердженням російських пропагандистів, мало вирішитися саме собою. Кожен масований удар по українській критичній інфраструктурі коштує державі-агресору сотні мільйонів доларів. За кілька годин витрачаються колосальні суми грошей, що перевищують річний бюджет великого російського міста. Усе це робиться з однією єдиною метою: хоча б тимчасово залишити українців без електрики, водопостачання та опалення. І вже ніхто не згадує, що, за версією РФ, українці мали замерзнути та померти від голоду самі внаслідок простого розриву господарських зв'язків із колишньою московською метрополією.

За старих часів Кремль намагався приліпити до незалежної України образ немічної «країни-каліки». Мовляв, достатньо позбавити її російських економічних милиць – і вона одразу звалиться. Тепер кремлівський режим розписується в тому, що незалежна Україна – це країна-титан. Країна, яку доводиться довго й цілеспрямовано бити, сподіваючись на те, що врешті-решт вона все-таки впаде.

За старих часів Кремль приписував собі роль загального благодійника. Роль доброго чарівника, який роздає сусідам власні енергоносії, власні гроші, власну турботу та заступництво. Тепер кремлівський режим силоміць відбирає чуже світло, чужу воду, чуже тепло; і не тільки не соромиться цього, а й підносить свої дії як величезну військову перемогу.

Повномасштабна російська агресія позбавила Україну багато чого. Але заразом вона усунула багаторічну пропагандистську полову-сміття, оголивши справжні причинно-наслідкові зв'язки та представивши речі в їхньому справжньому вигляді. Заради чесності, європейцям більше не випадає сперечатися, хто створює блага цивілізації, а хто їх знищує. Хто робить людське життя комфортнішим, а хто намагається поставити цілий народ у нестерпні умови. Хто несе людям світло, а хто його забирає. Вони зрозуміли: - українське світло переможе російську темряву.

Необмежена Путінська диктатура, яка у своїх діях спирається на безпосереднє застосування апарату насильства, приведе російський народ до краху. Диктатура – це морок. Диктатура – це холод. Диктатура – це голод та злидні. Причому не лише для чужих, а й для своїх громадян. І населення РФ скоро переконається в цьому набагато швидше, ніж може собі уявити. Кожний диктатор порушує права громадян для того, щоб якнайдовше залишатися при владі.

Голова республіканського крила комітету з міжнародних відносин Сенату США Джим Ріш у листопаді 2022 року заявив, що російський диктатор В.Путін вже програв війну проти України і ніколи не зможе досягти своїх цілей, тому що українці будуть до смерті відстоювати свою землю. Сенатор додав, що наразі країни Заходу повинні допомогти українцям захистити небо над країною, оскільки у двобої на землі росіяни вже програли.

За останні місяці ЗСУ показали, як вміють перехоплювати ініціативу на фронті, як блискавично можуть змінювати лінію фронту на величезних ділянках: чи то під Харковом, чи то під Херсоном, чи то під Бахмутом і т.д. Тож тепер нав'язати Україні якийсь із варіантів чергової програтої угоди росіянам стало ще важче. Втім, Росія й далі вірить у таку можливість. Після провалів армії РФ на полях бою в Україні у Путіна лишилось два види «аргументів»: ракетний і дипломатичний. Перший правильно назвати «ракетний терор».

Масштабні ракетні удари по українській критичній інфраструктурі – по суті є ракетний терор. Він страшніший, бо через нього гинуть мирні люди, без електро, водо і теплопостачання залишаються цілі міста та області. У суто російській манері президент РФ Путін намагається показати, що здатен паралізувати цивілізоване життя на території України, якщо Київ не піде поступки. Наприклад, пресекретар президента Росії Дмитро Песков заявляє: «Відсутність світла і тепла в багатьох районах України – це наслідки дій київської влади, яка відмовляється від переговорів з Москвою».

Нічого страшного потерпимо і переможемо рашистів. Українським силам ППО вже зараз вдається збивати приблизно 70% ракет та іранських дронів-камікадзе.

Не краща ситуація і з улюбленою путінською військовою іграшкою – ядерним шантажем. У листопаді 2022 року ключові держави в один голос попередили Росію про безповоротні наслідки в разі застосування ядерної зброї. Як приклад, директор ЦРУ Вільям Бернс особисто прилетів у Анкару, щоб детально пояснити директору Служби зовнішньої розвідки РФ Сергію Наришкіну, що станеться з Росією, якщо вона натисне на ядерну кнопку. Навіть лідер Китаю Сі Цзіньпін, «остання надія» Путіна, заявив на полях «G-20» на Балі, що «ядерна зброя ніколи не повинна застосовуватися, в тому числі в Україні».

Тому найбільше шансів переламати хід подій у Москві, поки залишається в гібридних дипломатичних маніпуляціях, або простіше сказати в давніх та перевірених методах росіян, в брехні та шантажі. Треба чесно визнати, що російська війна б'є по світовій економіці, спричинила інфляцію та вибуховий ріст цін на енергоресурси.

Навіть найбільші друзі України мусять шукати аргументи для своїх виборців, щоб пояснити, що ця війна не буде вічною. Особливо це важливо на тлі популярності крайніх політичних рухів у світі, які нерідко підтримує Кремль та які нарощують рейтинги на антивоєнній риторичі. Кожна війна рано чи пізно завершується миром. Українсько-російська також не стане винятком.

Парламентська асамблея НАТО визнала Росію державою-терористкою і закликала створити спеціальний міжнародний трибунал для покарання російських воєнних злочинців. Про це повідомив голова постійної делегації України в Парламентській асамблеї Єгор Чернєв.

За його словами, рішення було ухвалено одностайно, після чого резолюцію направили урядам та парламентам усіх членів НАТО. Документ містить низку важливих для України рішень...

ЄДНІСТЬ, ЯКА ВРАЗИЛА СВІТ

Лише те є гідним, що робить світ кращим... Для більшості українців, Новий 2023 рік розпочався фактично так само, як минув попередній IV квартал 2022 року. Ракетні обстріли і відчуття того, що планувати будь-що «в рік війни» - неможливо. Є лише один план – працювати на перемогу. Мирне літочислення для всіх українців змінилося 24 лютого 2022 й триває досі. Виклики залишилися ті самі, що й в перші дні повномасштабної війни – боротьба з російським окупантом і збереження української єдності. В новому календарному 2023 році нам варто триматися принципових моментів, які ми викристалізували для себе у попередньому 2022 р. Найголовніший з них – Україна попри все, вистояла перший рік повномасштабної війни з Росією! Не тільки вистояла, але й натовкла піку росіянам

Небагато світових експертів прогнозували наше виживання в цій жорстокій війні. Правда, були окремі елементи, хто очікував нашої поразки. Але все сталося не так, як їм гадалося. Українці не просто вистояли проти російської армії, а змогли стабілізувати фронт та перейшли в наступ! Це було б неможливо без принципової підтримки нас з боку міжнародної коаліції союзників на чолі зі США, які надавали та надають нам таку необхідну та ефективну зброю.

Зброю нам також постачають десятки інших країн, за що їм велика вдячність. Але тим самим вони допомагають не тільки нам, вони захищають себе. Адже ми б'ємося не лише за свою незалежність і свободу, а за увесь вільний і демократичний світ. Ті країни витрачають лише гроші, без

яких теж війну не виграти, але ми втрачаємо життя найкращих з нас.

Саме українцям випав тягар сусідити з біснுவатим фюрером, на прізвище Путін і його не менш божевільним народом. Люди світла вже втомилися від цієї жорстокої війни і чекають, коли росіяни понесуть спільну відповідальність разом із своєю владою. А от ми, українці є тими людьми, які «світяться» в темні часи, навіть коли у нас годинами немає світла. Ми склали головний іспит у своєму житті – іспит на право називатися вільними та гідними людьми. У темні часи особливо добре видно «світлих людей», часто-густо згадують ці слова Ремарка, добре знамого автора творів про Першу світову війну. Нині Росія стала на поріг Третьої світової війни, але їй «заважає» Україна з своєю стійкою нацією. Ми воюємо за всіх світлих людей. Ми нескорені. Ми вільні від народження!

Первинне зло. (О.Надутенко м. Кропивницький)

Дивлюсь на небо - зорі світять,

А на землі - первинна тьма.

Серед снігів панує в світі

Зима... скривавлена зима.

На сході в мареві червонім

Громи лунають знов і знов.

Не чути вже, як плачуть дзвони,

Не чути, бо нема церков.

Німіють у містах і селах

Руїн холодні кістяки.

Упали й поховали стелі

Люд під собою навіки.

Пес Крим над вирвою не плаче,

Бо зупинилось серце пса...

Тривожно чорний ворон краче

Та смерті блискає коса.

У війнах з ворогом кривавим

*Йде за життя останній бій.
Вб'ємо ми ката і знеславим,
І будем жити на землі своїй.
Прийшлося на наше покоління
Здійняти з гордістю чоло,
З'єднати сили і сумління,
Щоб знищити первинне зло!*

І на вістрі цього випробування – стали Збройні Сили України, ті, хто зберіг нашу державу. Багато хто з українців взяв до рук зброю без нагадування. Багато хто зробив це вперше в житті. І майже всі ми стали пліч-о-пліч з нашим військом та почали йому допомагати, хто чим може.

У перші дні повномасштабного вторгнення росіян до України, до волонтерських штабів стали дві черги людей. Одна – з військових, які приїжджали за дронами, оптикою, амуніцією і роз'їжджалися по різних фронтах: на Донбас, на північ, південь чи на лінію фронту, яка розтягнулась на сотні кілометрів. А друга черга – з простих людей, які приходили з пакунками ліків, з карематами (туристичними килимками), ліхтариками, коробками продуктів, з шоломами, які їхні родичі притягли з-за кордону, або просто з запитанням: «Я хочу допомагати. Що робити»?

В обох чергах – люди усіх можливих професій і сфер життя: айтивці, учителі, підприємці, водії. Хтось взяв до рук зброю, а хтось прийшов допомагати в інший спосіб. Так робило все українське суспільство у кожному селі та місті, на заході й на сході, в центрі, на півночі та півдні – ми всі об'єдналися в прагненні допомогти ЗСУ.

Наш ворог витратив мільярди доларів та роки попередньої роботи у вигляді «руського міра» на те, щоб переконати весь світ, що Україна – це штучне утворення та неспроможна держава. Але це не спрацювало. Громадяни неспроможних держав не гуртуються навколо тупих ідей, не звільняють свої території від сил окупантів, не віднов-

люють в стислі строки пошкоджену інфраструктуру та не об'єднують навколо себе провідні держави світу задля перемоги. Тож ми запевняємо, Україна – це спроможна та незламна держава. Ми сильні, стійкі та вільні. Щоправда, у цієї незламності є своя ціна, і вона вимірюється життями наших рідних, друзів, дітей, батьків та воїнів.

Британський військовий експерт Глен Грант на початку 2023 р. заявив, що Росія в Білорусі фактично проводить певну форму мобілізації, в межах якої чоловіки повинні стати на військовий облік, а кожного, хто намагається покинути країну зупиняють. Білоруська опозиція повідомляє, що самопроголошений президент Білорусії Олександр Лукашенко може в будь-який момент оголосити мобілізацію та приєднатися до Росії у війні проти України. За його інформацією, «облік усіх призовників у Білорусії практично завершено». Майже всіх працівників МВС Білорусії попросили здати паспорти, щоб вони не могли покинути територію країни в разі мобілізації... Почекаємо, час внесе свої корективи.

Новий 2023 рік хтось святкував в бліндажі, хтось в знеструмлених містах, хтось на чужині, а хтось вперше без батька, сина, чи коханого чоловіка сидів на самоті. Суцільний сум. Підходячи до рокової дати 24.02.2023 року війни в Україні, розумієш: - ми нація «трьохсотих», зраних війною, скалічених фізично і морально, але незламних. Незалежно від того, були ми безпосередньо на бойових фронтах, чи ні. Займалися волонтерською роботою, чи просто само організувались для допомоги бійцям на фронті. Ранок 24 лютого 2022 о 3 год 40 хв розділив наше життя на періоди «до війни» і «після війни». Виявилось, що є «в період війни», бо він продовжується й зараз. Боже ми тільки зараз зрозуміли, як любимо Україну.

*...Ми й не знали, що так її любимо,
Що так в серці вона нам болітиме,
Коли ворог задихає згубою
Й кров проллється бурхливими ріками.*

*...Ворог не знав, з ким він бореться,
Думав, буде не битва - прогулянка.
Ми прозріли, ми дуже цінуємо
Що наша Україна - нескорена!*

*Кров зітерла з лиця, в берці взулася,
Камуфляж зодягла замість вишивки,
До Святого Отця помолилася,
Взяла Біблію- зброю Всевишнього,
Злому ворогу не покорилася!*

*Ми прозріли - ми дуже цінуємо
Кожним містом , а також людиною;
Зізнаємось - ми так її любимо,
Ми пишаємось Україною!*

Під ранок 24.02.2022 року було темно. Чулися гучні постріли й розриви снарядів. Багатьом бійцям ЗСУ було складно, комусь – страшно. Відтоді минуло 365 днів упертої боротьби. Нам усе ще інколи може бути темно, страшно й складно. Але ми точно вже ніколи не будемо боятись москалів. І ніколи не буде соромно за себе, за своїх товаришів, за країну. Це був наш рік. Рік України в усьому світі. Рік українців, яких зарубіжні лідери ще не знали.

24 лютого 2022 ми прокинулись іншими людьми, іншим народом. Ми стали іншими українцями. Перші російські ракети остаточно зруйнували лабіринт наших ілюзій. Ми побачили, хто є хто. На що здатні друзі, вороги, котрі прикидалися «братами», а головне – на що здатні ми самі. Ми непереможні, бо ми сильна духом нація.

24 лютого 2022 мільйони з нас зробили вибір. Ми підняли над головою не білий прапор капітуляції, а синьо-жовтий стяг непереможної України. Не втеча з поля бою,

а зустріч ворога зброєю. Опір і боротьба. Ми нескорені...

Спочатку вибухи 24 лютого 2022 року нас оглушили. Але за короткий час почали чути навіть шепіт. Нам казали: у вас немає інших варіантів, аніж здатися. Ми кажемо: у нас немає інших варіантів, аніж перемогти. Відтоді ми почали вибірково слухати, і не всім довіряти. Саме 24 лютого 2022 року ми почали творити нашу перемогу. З багатьох цеглинок – сотень інших малих і великих перемог. Ми перемогли паніку. Не розбіглись, а зібрались. Ми перемогли сумніви, зневіру, страх. Ми повірили в себе й у свої сили. У Збройні Сили України, розвідку, нацгвардію, СБУ, ССО, прикордонників, тер.оборону, ППО, поліцію, ДСНС. В усі наші сили оборони й безпеки.

2022 рік поранив нас у серце. Ми виплакали всі сльози. Прокричали всі молитви. 365 днів молилися за себе і за своїх рідних. Про кожну хвилину нам є що сказати. Але більшість слів – зайві. Вони не потрібні. Не потрібні пояснення, прикраси або патріотичні гасла. Потрібна тиша, щоб почути стукіт наших сердець. Потрібні паузи, щоб усвідомити: «Ми непереможна нація».

Саме у цю мить ми поринаємо думками у ранок 24 лютого 2022 року. Ми знову чуємо смертельні постріли і вибухи. Ми пам'ятаємо: Гостомель і Бучу, Ірпінь і Харків, Бородянку і Краматорськ, Чернігів і Маріуполь, Оленівку і Одесу. А ще «Азовсталь». Це неможливо забути. І неможливо пробачити. Але можливо перемогти і відплатити ворогу за все. Ми вистояли, бо було те, що нас тримало: «Наш неймовірний дух».

Згадайте оборону Києва і Харкова. Згадайте Миколаїв і Чорнобаївку, острів Зміїний і Антонівський міст. А ще Ізюм, Херсон, Балаклію й Куп'янськ. Ми молимося, що будуть українськими Кремінна та Сватове, Мелітополь та Донбас і увесь Крим. Ми б'ємося й битимемося далі заради головних слів: «Перемога буде за нами». Вона точно буде. Ми йшли до неї 365 днів і продовжуємо йти далі. На

своєму шляху ми віддали багато сил. Але в мить, коли здається, що вже не можемо іти далі, згадаймо, яке пекло ми з вами пройшли. І знайдуться сили для подальших перемог. Українці, ми неймовірні! Погляньте, що ми зробили й що можемо ще робити! Погляньте як наші ЗСУ з перших днів повномасштабної війни розносять цю розхвалену, російську «другу армію світу» (в кавичках). У великій війні немає маленьких справ, немає непотрібних. Кожен із нас – борець. Кожен із нас – фронт. Кожен із нас – основа оборони. Ми б'ємось, як одна команда.

Колишній командувач армією США в Європі, генерал у відставці Бен Годжес заявив на початку 2023 року, що впевнений у перемозі України у війні. Одним із недоліків військ країни-агресорки він називає нездатність вчитися на власних помилках, а ще армія Росії не має хороших сержантів. Нагадаємо, раніше Годжес висловив думку про те, що Україна звільнить окупований Росією Крим до кінця серпня 2023 р.

Пригадайте, як наші воїни йшли на смерть заради своєї Батьківщини, як прості українці зупиняли колони російської техніки, лягаючи під колеса і гусениці. Прикладом може слугувати старий дід, (фото де він зупиняв руками танк, облетіло увесь світ). Або як жінка стоячи на балконі - збила дрон банкою помідорів. Як в окупації, люди різної національності, крали ворожі танки, БТРи, гелікоптери, снаряди тощо і передавали нашим ЗСУ. Як збирали гроші за години на «ловців шахедів», морські дрони, броньовики, «байрактари» і іншу зброю. Як сидячі в підвалах, витримали всі погрози, обстріли, касетні бомби, крилаті ракети, темряву й холод. Пригадайте, як ми 365 днів підтримували одне - одного і державу. Якщо треба, будемо повторювати знову й знову.

На війні важливий кожен з нас. Хто тримає в руках зброю, кермо авто, штурвал судна чи літака, скальпель чи указку. Кожен, хто сидить за ноутбуком, хто керує комбайном, або потягом. Хто стоїть на блокпосту й працює на електростанції. Журналісти й дипломати, комунальники та рятувальники – діти однієї матері-неньки України. Всі. Хто працює. Вчиться в університеті або школі. І навіть ті, хто тільки вчиться ходити. Наша стійкість і незламність – заради них. Наших дітей. Наших людей. Нашої країни.

Оглядаючись назад, на пройдений 2022 рік, спів-автори нашої книги дякують кожному незламному регіону України. Харків. Понівечений, але нескорений. Ви довели ворогу, що бути поруч територіально не означає бути поруч ментально. Харків – це українське місто. Це місто-герой. Нескорений Миколаїв. Героїчно витримує всі удари російських рашистів. Місто відбиває всі ворожі атаки.

Сумщина й Суми. Ви одними з перших відчули на собі повномасштабне вторгнення окупантів. Для них Сумщина стала кісткою в горлі. Звичайні люди робили коктейлі Молотова, палили ворожі колони, взяли перших полонених. Сумщина – це приклад сили духу. Дніпро. Опора й надійний тил нашого фронту. Ви приймали людей, ви повертали пораненим бійцям життя. Попри постійні удари Дніпро живе і буде жити. Одеса. Сонячна й привітна, тепер – фортеця. Світова фортеця. Яка захищає нас і яка захищає світ. Годує його, щодня відправляючи морем мільйони тонн порятунку. Бо вона – Одеса-мама. Херсон! Ви – героїчні люди! На момент написання нашої книги, ви були в окупації 12 місяців. Без новин і зв'язку. Відірвані від України. Ви найкращі, про вас будуть складати легенди.

Тисячі з вас по різних містах і містечках виходили на акції проти московських рашистів. Ви не знали, чи бачать це в Україні, чи знають про це у світі. Окупанти брехали вам, що Україна вас кинула й не буде боротися

за вас. Але ви вірили й попри все чекали: «Скоро придуть воїни Збройних сил України». Обличчя Херсона посічене уламками снарядів, але головне, що Новий 2023 рік ми зустрічаємо вільними й разом під синьо-жовтими прапорами. А те що зруйновано, все відновимо, усе відбуємо. Так само, як Чернігів і Запоріжжя, Краматорськ і Бахмут і сотні інших населених пунктів.

Ми всі стали однією сім'єю. Ми давали прихисток для мільйонів українців: спасибі Рівне, Івано-Франківськ, Тернопіль, Вінниця, Львів, Ужгород, Чернівці, Луцьк. А ще хто отримує й передає мільйони тонн допомоги з Європи та світу: Дякуємо тим, хто приймає в евакуації бізнес, підприємства, університети: Хмельницький, Житомир, Кропивницький, Полтава, Черкаси. Велика вам шана.

Тим хто ще чекає ЗСУ, ми кажемо: - Тримайтесь, ми переможемо і прийдемо до вас. Тільки дочекайтеся: Донбас, Луганщина, Крим. Ми всі – одна сім'я. Одна Україна. Потерпіть ще трохи. Ви бачите, як Україна змінює світ на свою користь, а світ у свою чергу - відкрив Україну. Рівно один рік назад, нам казали: - капітулюйте, ви не вистієте проти другої армії у світі. Брехня, ми не тільки вистояли. Ми обрали контрнаступ і надавали їм «по мордасам»! Нам казали: «покоріться, підіть на поступки та компроміси». Ми сказали: «Ні». Сьогодні ми йдемо у Євросоюз і НАТО. За 365 днів 2022 року Україна змінила світ.

Світ почув Україну. Європарламент, Бундестаг, парламент Британії, Кнесет, Конгрес США. Світ відчув непохитність української нації. Сьогодні Україна майже у всіх в медіа. У серцях людей. Світ побачив Україну. На головних площах у Торонто, Нью-Йорку, Лондоні, Варшаві, Флоренції, Сіднеї, інших містах.

Українці дивують світ. Українцям аплодують у світі. Українці надихають всіх своєю мужністю. Чи є щось, що може нас злякати? Ні. Чи є хтось, хто може нас зупинити? Ні. Наші коріння проросли у тисячоліття незламності.

Оглядаючись в історію, ми бачимо яким довгим шляхом Україна йшла до своєї незалежності. Її початок йде від Антської держави, державного об'єднання полян Русі, згодом об'єднання Руської держави з центром у Києві. З розпадом Київської Русі традиції державності перейшли до Галицько-Волинського князівства. Далі було Литовсько-Руське велике князівство, Українське козацтво понад сто років боролось за незалежність України, але у XVIII ст. український народ втратив свою незалежність та опинився у межах Російської та Австрійської імперій на наступних 200 років. Далі наступили 70 років московського іга...

Повну державну незалежність Україна здобула після 1991 року. Тож зараз є нагода згадати всіх тих, хто боровся за Україну, завдяки кому вона стала незалежною. Сьогодні ми всі разом – це і є Україна.

Віра в перемогу.

(Наталія Бідненко. м. Кропивницький)

Пройшов межу й пірнув у спомин
Жорстокий 22-й рік.

Та не втиха війни відгомін -

Нам не забудь його повік.

Бо ті убивці, недолюди

Все лізуть, наче сарана...

Від нас прощення вам не буде,

А головний ваш сатана

В гієну огненну потрапить

За Маріуполь, за Ірпінь,

За Оленівку, Бучу, Бахмут

Й згорить в прокляттях поколінь.

Батьки й сини, брати і сестри -

Всі, хто життя поклав в боях,

У нашій пам'яті воскреснуть,

Їм вічна слава у віках...

А в цей час Росія завдає ударів по енергетиці України: так з початку осені перший удар був по ТЕЦ у Харкові 11 вересня 2022, перший масований удар по всій Україні – 10 жовтня 2022. Відтоді армія РФ із періодичністю в тиждень-два завдавала ракетних ударів чи атакувала об'єкти української енергетики дронами-камікадзе. Подібний масований ракетний удар РФ завдала 31 грудня 2022 (було збито 12 із понад 20-ти ракет), атаки дронами були у Новорічну ніч (збито 45 «Шахедів») та в ніч на 2 січня 2023 року (збито близько 40 дронів).

Щоб не робили рашисти, наше українство вже сформовано. Уже виросло покоління людей, які усвідомлюють себе українцями на всі 100%. І коли хтось із росіян намагається довести, що Грушевський – агент австрійського генштабу, та хай він буде хоч тричі агент, якщо так їм хочеться! Ніколи не сперечайся з дурнями, бо люди не побачать різницю між вами. Наша українська нація та держава з визнаними кордонами склалися вже давно і нічого зазіхати на неї із своїми дурними ідеями.

Сьогодні наша українська нація виконує завдання, які не судилося виконати під час вищезазначених визвольних змагань багато років тому. З набуттям незалежності, історія циклічно дала другий шанс Україні й сказала: «Українці, ви погано робили попередню домашню роботу. Ану, переробить!»! Пройшов час і скажені московські сусіди знов на нас напали. Ви погано в ті старі часи давали їм по зубам. Дехто шепоче: - Та блін, не на часі. Але більшість українців сказали: - Добре. Зробимо! Ми московітам нагадаємо, як шматували їх на полі бою. Можемо повторити.

Тож готуймось до боротьби, хто ще не в ній! Ми не говоримо про волонтерство, донати чи інше забезпечення ЗСУ. Ми говоримо про війну на полі бою, бо жодне волонтерство чи донат не прирівнюється до щохвилинного ризику втратити життя. Питання стоїть гостро: - Якщо це не твоя боротьба, то це не твоя країна. Смерть ворогам!

ВІРИМО В ПЕРЕМОГУ ПРАВДИ

У хвилини небезпеки, люди часто звертаються до Бога, якщо з нами щось трапляється, якщо потребуємо Його допомоги, і коли просимо її. Або коли у матері хворіє дитина, коли ми переживаємо за близьких, не маючи можливості їм допомогти, то це ідеальний варіант звернення до Господа. Зрозуміло, що такий молитовний порив щирий, в ньому зосереджена вся наша любов, він,

якщо так можна висловитися, гідний Бога. Напевно, це з тих молитов, які, як говорив Іван Ліствичник, б'ють в небо як стріла. Часто відчуття трагізму ситуації, розуміння того, що ніхто, крім Бога, нам не допоможе, змушують нас вивчити молитви.

В нашій історії, захисники Землі Руської сотнями років йшли в бій з молитвою - і рятували свою країну не раз від вірної загибелі. Складно знайти князя або царя після Хрещення Русі, який би не закликав Бога на допомогу у хвилину небезпеки, для захисту від нападу ворогів. Повномасштабна війна в Україні посилює звернення людей до Бога в часи небезпеки. Інколи сильна молитва від ворогів – може стати могутнішою, ніж армія й флот де потрібно мобілізувати власні сили. З цього приводу послухаємо Митрополита Епіфанія, Предстоятеля Православної Церкви України.

2022 рік, що минув, був роком болю, страждань, непоправних втрат, матеріальних та духовних руйнувань. Але водночас це був рік великого подвигу українського народу, рік надзвичайної жертвовності та взаємної підтримки, рік багатьох перемог на полі бою та однієї великої історичної перемоги, якої ми вже досягли, – моральної перемоги України над московською імперією зла. Ця пере-

мога є надзвичайно важливою, особливо з духовної точки зору. Перебіг війни 2022 р показав, що перевага ворога в озброєнні та чисельності війська, фінансових можливостях та міжнародному впливі не стали вирішальними. Віра в перемогу і бойовий дух додають сили нашим ЗСУ.

Зараз фактично всі іноземні аналітики визнають свої помилки в розрахунках, коли рік тому, на початку війни 2022, вони прогнозували, що Україна зможе опиратися російській навалі протягом кількох днів, максимально – протягом кількох тижнів. Така помилка є зрозумілою, бо у своїх обчисленнях вони брали до уваги речі, які можна передати цифрами. Вони не взяли до уваги бойовий дух української нації, загартований у віках. Споглядаючи в історію, ми бачимо, як українці і в попередніх битвах надихали всіх своєю мужністю. Чи є щось, що може злякати наш народ? Ні! Чи є хтось, хто може нас зупинити? Ні! Ми проросли своїм корінням у тисячі років незламності. Тож незламні легенди не вмирають. Перемагаємо тому, що віримо.

Як хочеться побажати всім чудес і віри в перемогу, але українці вже давно творять їх самі. А ще побажати справжніх друзів. Ми вже достеменно дізналися, хто є хто. Потім бажати щирого кохання. За цей рік ми відчули його сильно як ніколи. А ще побажати віри та надії? Правда вони у нас є, ми віримо в ЗСУ. побажати домашнього затишку. Він там, де ми й наші близькі. Бажаємо перемоги світла над темрявою, навіть коли немає електрики. Побажати пригод і подорожей не заради втечі від війни. Зараз українці отримали їх, аж занадто багато. Правда сьогодні є одне незвичне бажання, щоб Путін з своїм оточенням подався у пекло. Людяністю і взаємодопомогою ми подолаємо московських орків.

А як обрахувати незламність духу? Як обрахувати ступінь жертвовної любові до Батьківщини та до ближніх? Як обрахувати внутрішню мотивацію захисників України боротися за свободу, гідність і правду, цінуючи їх навіть більше за життя? До сьогодні всього цього не змогли обрахувати ані друзі, ані вороги. Але саме це стало основою української моральної перемоги. Не лише ми самі маємо тверде переконання, але й довели людям доброї волі в усьому світі, що правда – на нашому боці, на боці нашої Батьківщини. А в правді завжди Бог. А де Бог – там буде і перемога.

Росія може розпочати другу хвилю мобілізації від 15 січня 2023 року і мобілізувати до пів мільйона людей (такі дані подає українська розвідка) Окупанти будуть використовувати поповнення для підготовки наступу на ЗСУ в кількох напрямках. Але замість стратегічної переваги у війні з Україною, мобілізація може створити для російського командування великі проблеми. Проект указу про додаткову мобілізацію в Росії вже існує. Цього разу вона проходитиме насамперед у великих містах РФ, як-от Москва та Санкт-Петербург. При цьому прибрали пільги для багатодітних батьків. Тих хто має троє дітей, будуть призивати до російського війська.

У минулому українські народи не раз опинялися в ситуації зовнішньо безнадійної боротьби. Без союзників, без ресурсів, внутрішньо поділені на різні регіони, але мужньо боролися до останнього подиху. Пригадайте часи давньої Київської держави і Гетьманщини, Українську революцію початку XX століття і подальший рух опору та визвольні змагання 1917-1923 років, саме вони свідчили, що українці готові боронити свою волю навіть, здавалося у, безвихідних обставинах.

Нам для досягнення успіху потрібні внутрішня згуртованість, лідерство й відповідальність провідників, а ще діяльна підтримка союзників. Раніше ми зазнавали поразки саме тому, що бракувало цих складників. Минулий 2022 рік показав, що ми здатні виносити уроки з попередніх помилок. Можливо, не повною мірою, не достатньо якісно і глибоко, як би хотілося, але все ж більшість з нас усвідомили спільну відповідальність. Усвідомили, що в єдності – наша сила. Частиною цього усвідомлення були рішучі зміни в ставленні суспільства й держави до духовного виміру життя України.

Десятиліттями і століттями душу нашого народу і українську Церкву намагалися тримати в московському полоні, отруюючи свідомість ідеологією «третього Риму» і «руського міра». Нас свідомо ділили ззовні, щоби вразити українців в самі серця: «Розділяй і володарюй». Московія привласнила собі нашу історію, наш духовний спадок, наші українські святині. Створена та поширювана за безпосередньої участі Московського патріархату ідеологія «руського міра», яка стала базою для агресивної війни, що триває вже багато років, отруює свідомість багатьох українців.

Але після 24 лютого 2023 цей дурман все швидше став розвіюватися. Соціологія свідчить, що за перші місяці великої агресії Московський патріархат втратив три чверті наявної ще рік тому підтримки людей. І вона продовжує зменшуватися. На початку 2022 року підтримка Церкви МП становила 15% опитаних, а вже за кілька місяців після великого вторгнення вона знизилася до 4%, а в деяких регіонах – навіть до 2%.

Причина цього моральне банкрутство МП. Очільник Московської патріархії Кирил Гундяєв безсоромно благословляє кремлівський режим і його душогубів на нищення України. А очільники Московського патріархату в середині України, попри всю очевидність духовної та моральної

деградації РПЦ, вперто тримаються Москви, хоча і старанно намагаються приховати цей зв'язок не лише від суспільства, але навіть від власної пастви. Однак правду не сховати.

І усвідомлення суспільством та українською державою в необхідності боронити не лише рідну землю, нашу економіку та інформаційний простір, українську мову і культуру, але й треба дати відсіч гібридній агресії Москви в духовному вимірі та в релігійному житті. І нічого дивного в цьому нема. Україна – демократична держава. За нашу гідність та свободу в новітній історії ми не раз поставали проти тиранії. Ми вільні від народження.

Серед базових принципів демократії одним із наріжних каменів є свобода совісті та віросповідання. Однак нашою відкритістю і свободою не має права користуватися агресор як інструментом сіяння внутрішнього розбрату та псевдодуховної облуди. Саме тому, на переконання співавторів книги, необхідно заборонити проросійські партії, інформаційні структури та Церкву МП. Йдеться не про сутність православної віри, не про внутрішнє життя Церкви, не про догмати і традиції, в які держава не може втручатися, а саме про адміністративний зв'язок. А ще треба розірвати залежність від ворога в економіці, енергетиці, транспорті та в багатьох інших сферах. Цей зв'язок, ця підлеглість України - Москві раніше вже були офіційно визнані беззаконними, нав'язаними нам через підкуп і насильство ще у далекому XVII столітті.

Силовики Служби безпеки України зранку 11 січня 2023 проводили контррозвідувальні (безпекові) заходи на території Печерського району Києва, зокрема у межах урядового кварталу та на прилеглих територіях. Силовики оглядали приміщення та перевіряли осіб, які перебували в цьому кварталі. Оглядаючи території та окре-

мі приміщення (офіси, місця загального користування багатоквартирних житлових будинків, закладів сфери громадського обслуговування тощо) для виявлення заборонених до обігу предметів. Наголошували, що це особливо важливо в умовах збройної агресії РФ, яка намагається дестабілізувати ситуацію в Україні будь-яким способом.

Слід наголосити, що збереження підлеглості Москві суперечить канонічному праву та історичній правді. Це викладено в Рішення Вселенського Патріархату 2018 року і Томосі про автокефалію Церкви України. Необхідно було ще до війни 2022 року законодавчо заборонити Московському патріархату надалі втручатися в життя релігійної спільноти в Україні. Бо Московський патріархат є не стільки релігійною інституцією, скільки державною агенцією Кремля з контролю за православним життям в Росії та за кордоном.

Підтвердженням цього є той факт, що практично жоден із ієрархів РПЦ МП не лише в Російській Федерації, але й за її межами (за виключенням хіба що окремих осіб в Україні) публічно не засудив військову агресію Росії, не засудив особисто Путіна, Кирила Гундяєва та його єретичних ідей «руського міра», тим самим солідаризуючись з ними. З Божою допомогою та єднаючи зусилля, ми досягли багатьох успіхів, тож нема підстав сумніватися, що якщо будемо йти вірним шляхом, то обов'язково досягнемо й перемоги на полі бою, і встановлення правдивого миру. Тож настав час повністю звільнити український духовний простір від дурману «руського міра».

Попереду складні процеси реконструкції зруйнованого ворогами простору та ментального повернення в Україну людей, які тривалий час жили в умовах окупації. А ще попереду складні виклики демографічної кризи, повернення біженців. Ми повинні триматимемося наших прин-

ципів любові, правди, гідності та свободи, і повинні пам'ятати про вічні закони істини, жити в згоді з совістю, і це нам допоможе знаходити відповіді на найскладніші питання сьогодення цього часу.

Ми розпочинаємо новий 2023 рік життя вільної України у важкий час війни. І нехай він стане роком перемоги у війні з імперією зла і роком досягнення правдивого миру. Боже, благослови вільних від народження людей!

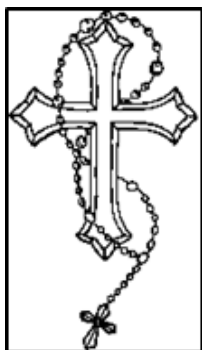
Зовсім інші дії проводить наш ворог Росія. В цей час вона організувала чергову хвилю мобілізації до ЗС РФ. Слід наголосити, що у другій половині 2022 року було призвано 300 тисяч осіб. Після нетривалої підготовки мобілізованих направили у зону ведення бойових дій в Україні. Воєнна розвідка України вважає, що керівництво Росії найближчими днями оголосить про проведення наступної хвилі мобілізації. До ЗС РФ потраплять ще 500 тис росіян, що дозволить країні-терористу створити стратегічні резерви. За оцінками закордонної воєнної розвідки, масштаб мобілізаційних заходів на 2023 рік, які проводить Росія, свідчить про плани її керівництва створити армію чисельністю близько 2 мільйонів осіб.

На протигагу російській Церкві МП, Українська Православна Церква збирає речі для допомоги українським воякам та біженцям, надає притулок та годує нужденних. Неможливо порахувати всю допомогу УПЦ для армії: тони гуманітарної допомоги, автомобілі, тепловізори, бронешилети, продукти та багато іншого. Керуючий справами УПЦ закликав священників відкрити храми для людей цілодобово. Як кажуть у народі: як тривога - то до Бога. І у час війни, люди усвідомлюють, що все в руках Божих, а тому наворачтаються до Бога. Зазирнувши в Писання, ми побачимо, як воїни приходили до Івана Предтечі у старі часи і запитували, як їм поступати під час виконання своїх обов'язків. Він відповів: «Воїн захищає свою Батьківщину, бореться зі злом, із загарбником, це не є вбивством»...

Герої наших попередніх книг волхви з приінгульських степів: пророк Самусь, козак Малої, котрий осів в майбутній Аджамці і елисаветградський цілитель Даниїл, яксь у часі та просторі шли Чумацьким шляхом по своїм справам й вели бесіду про віру, свободу і Церкву. Самусь: послухайте розповідь про князя, котрий тисячу років тому розбив перший наступ московітів на Київ. Нам треба знати і шанувати своїх героїв. Зараз Церква визнає святими лише 4-х київських князів: Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Ольгу Святу та Мстислава Хороброго. Діяльність останнього 200 років замовчувалася, хоча він був канонізований ще в сиву давнину. Ніхто з пересічних громадян нічого не чув про Мстислава Хороброго, який перший розбив предків московітів при наступі на Київ. Дуже давно Андрій Боголюбський зібрав у похід велетенське військо у складі суздальців, рязанців та інших тогочасних орків. Це було 50 тисячне військо, про яке згадують вітчизняні середньовічні літописи. Суздальці обложили Мстислава Хороброго у Вишгороді. Його військо 9 тижнів на мурах і біля них вело бої з суздальськими нападами. Розгром суздальців під Вишгородом стався на початку зими 1173 р. А пізніше у Суздалі Андрія Боголюбського убили змовники, котрі повстали проти нього.

Церква визнала Мстислава Хороброго, керівника розгрому суздальців святим. І ще деталь: син Мстислава Хороброго, князь Мстислав Удатний 1216 року в битві на р. Ліпиці розгромив військо володимиро-суздальського князівства. За літописом, суздальський князь і його брат Ярослав, майбутній батько Олександра Невського, тікали в спідній білизні, залишивши на полі бою все своє військо, загнавши 7 коней. Ось так, розхвалене Володимиро-Суздальське князівство під ударами Київських князів розпалося. Коли треба, можемо повторити.

КОЛОБОРАНТИ В РЯСІ

Щоб закінчити тему релігійної віри і роль священників в лихі воєнні роки, і як вони впливають на людську свідомість, ми коротко розповімо про колоборантів в рясі. Вірніше про московських священників, які правлять службу на українських територіях, і як це впливає на патріотичні настрої прихожан. Російсько-українська війна нагадала нам про трохи забуті ідеї, інтереси, прагнення і процеси, які пов'язанні з Церквою. Ми й раніше знали про прагнення Путіна відродити СРСР. Особливо виразно видно механізм релігійного виправдання цієї суті у всій російській агресії. Поряд з російським ФСБ, навіюванням займаються московські фахівці з пропаганди війни в рясах, з хрестами на грудях та золотими митрами на головах. Вони роблять це в різний спосіб.

Зв'язки між російською державою та православною Церквою МП надто сильні, а зближення політичних та релігійних цілей - уже просто органічно невід'ємне. Для росіян було б дивним і шокуючим, якби патріарх Кирил раптом заговорив про необхідність миру між українцями та росіянами, про їхню вину, про прощення, про примирення та релігійну свободу. Це вимагатиме формулювання нового канону московських цінностей, відмінного від традиційних, щеплених Церквою і державою. Московській Церкві довелося б припинити ідеологічну підтримку воєнних дій Росії в Україні. При нинішньому режимі, вона на це ніколи не піде.

З погляду Російської православної церкви, нині ведеться війна за відновлення контролю Москви не тільки над українською державою, а насамперед над православними, які не бажають визнавати владу Московського патріарха. Апологія війни пов'язана із простором православних святинь. Російська православна церква вибілює

зло війни. Віра Церкви МП та армія РФ зійшлися в «обіймах» химерним чином. Російські солдати стали місіонерами, які вішають на свої танки ікони Христа або Діви Марії, а священнослужителі МП стали солдатами, які підносять молитви за успіх військових операцій на території України. Вони підтримують вбивство мирних жителів в угоду своїй Церкві. Нам з такими особами не по дорозі.

Колабораціоніст - це особа, яка усвідомлено співпрацює із окупаційною цивільною чи військовою владою на шкоду власній країні.

Олена Луньова з центру прав людини «Zміна» вважає, що люди, які допомагають зміцнювати на захоплених територіях окупаційну владу, є зрадниками і вигадувати для них нові статті про колабораціонізм взагалі не мало сенсу. Натомість судити їх треба за державну зраду. За одне й те саме діяння, зазначає вона, людину можуть позбавити права обіймати посади в органах державної влади на 10 років, а можуть і посадити на 5 або 10 років до в'язниці. Дослідження церковного колабораціонізму донедавна не практикувалося в Україні, адже тема колабораціонізму довгий час відносилася до заборонених сюжетів історіографії. Але зараз в Україні йде повномасштабна війна і необхідно провести процес очищення Церкви в Україні. Окремі люди називають цей процес «гонінням на церкву», те саме говорять і самі представники Української православної церкви (УПЦ), які пов'язані з Московським патріархатом (МП).

Починаючи з листопада 2022, співробітники Служби безпеки України здійснили «паломництво» в окремі храми УПЦ МП. Під час обшуків знайшли проросійську літературу, листування з «московськими кураторами» в Росії та паспорти РФ. Священникам, які, за матеріалами слідства, й досі підтримують російські наративи, зв'язки з

Російською православною церквою та моляться за патріарха Кирила, - оголосили підозри.

У суспільстві лунають заклики про повну заборону діяльності цієї церкви. За результатами опитування Київського міжнародного інституту соціології в кінці 2022 року, 54% українців вважали, що діяльність УПЦ МП необхідно припинити. Один із варіантів, який пропонують громадяни та експерти-релігієзнавці – це об'єднання УПЦ МП з Православною церквою України (ПЦУ).

У грудні 2022 року Рада національної безпеки та оборони ввела санкції проти 17 діячів УПЦ МП. Серед них – головний фінансист цієї релігійної структури та колишній депутат Вадим Новинський, настоятель Києво-Печерської Лаври Павло, архімандрит Алексій з Херсона, який благословляв на «правління» колаборанта Володимира Сальдо.

Чого ми дивуємось напливу московської пропаганди, коли усі три українські Лаври ще з часів експрезидента Віктора Януковича були передані в оренду УПЦ МП, а в суспільстві їх давно прозвали «окупованим руським миром». Однак 7 січня 2023 року в Києво-Печерській Лаврі таки зазвучала молитва українською мовою. Настоятель Православної Церкви України (ПЦУ) Епіфаній провів у цій святині різдвяне богослужіння, а Успенський собор і Трапезна церква, що розташовані на території заповідника, повернулись у користування держави України.

Чи може держава заборонити УПЦ МП, які реальні загрози несе існування цієї церкви в нинішньому вигляді, чи можливе об'єднання УПЦ МП з ПЦУ, як мінімізувати ризики колабораціонізму в умовах війни від тих, хто роками кричав про «один народ» та підігравав російському ФСБ на українських теренах.

Щоб зрозуміти вище викладено необхідне привести декілька прикладів: 1). Березень 2022 року, із Запоріжжя до Маріуполя їде гуманітарна колона. Її супроводжує митрополит Запорізький і Мелітопольський Лука (Коваленко) з групою священників. У той же день російські пропагандисти опублікували відео, де митрополит Лука каже про «гонения и обливания грязью УПЦ МП» і що рух гуманітарної колони «проходит с искушением», оскільки в ній виявляють агентів спецслужб СБУ. Колону до Маріуполя тоді так і не пропустили, пояснивши, що там тривають активні бойові дії.

Ми не дивуємось, що Митрополит Запорізький і Мелітопольський Лука опинився серед 17 представників Української православної церкви, проти яких Рада національної безпеки і оборони України запровадила санкції на початку грудня 2022 року. За даними правоохоронців, особи зі списку РНБО пропонували приєднати очолювані ними єпархії до російської Церкви (РПЦ), погодились на співпрацю з окупаційною владою, просували проросійські наративи, виправдовували військову агресію РФ в Україні та мали російські паспорти.

2). Серед тих, хто потрапив під санкції – один із головних фінансистів УПЦ, екс.регіонал Вадим Новинський. Останні роки він був позафракційним. Влітку склав депутатські повноваження, пояснивши це окупацією Росією - Маріуполя, у якому проживали його виборці. Це відбулось напередодні введення в дію закону про олігархів. У Міністерстві юстиції наголосили на тому, що таким вчинком Новинський врятував свого бізнес-партнера Ріната Ахметова. Сам Новинський має церковний сан протидиякона.

Свого часу Новинський був посередником між експрезидентом Віктором Януковичем і митрополитом Володимиром (Сабоданом). Є прихильником зв'язків УПЦ МП з Російською Православною Церквою. Він підтримував антиукраїнську пропаганду, виступав проти санкцій відно-

сно проросійських медіа та заявляв про наміри придбати частку телеканалу «НАШ» депутата-втікача Євгена Мураєва. Він має власний благодійний фонд, який співпрацює з єпархіями УПЦ МП. Рішення РНБО про накладання на нього санкцій Новинський назвав «переслідуванням за релігійними переконаннями» та додав, що оскаржуватиме їх застосування в українських та міжнародних судах.

3). Під санкції потрапив і намісник Києво-Печерської Лаври Павло (Лебідь). Він неодноразово висловлював антиукраїнську позицію, заявляв, що «Крим ніколи не був українським», не міг пояснити свої матеріальні статки, виступав проти створення Православної Церкви України та багато іншого негативного на адресу України. У зв'язку з тим, що в січні 2023 року сплив термін оренди УПЦ МП на храми в Києво-Печерській Лаврі, намісник Павло записав відеозвернення до президента В.Зеленського і закликав його не забирати в них храми і зробити так, щоб «ті люди, які не мають нічого спільного з Церквою, не указували їм що робити».

4). Митрополит Сімферопольський і Кримський Лазар (Швець) також потрапив під санкції. Правда на момент написання книги, він був членом Священного Синоду УПЦ МП, молився за Чорноморський флот Російської Федерації. Не припинив співпрацю з окупантами і регулярно проводи інші молебні, які відвідував самопроголошений голова окупованого півострова Сергій Аксьонов. Останній привітав Лазаря з Днем народженням, і говорив з ним про «подальшу співпрацю» на благо РФ.

До речі, Кримська єпархія відіграла значну роль в окупації півострова. Нині підсанкційний єпископ Бахчисарайський Каліник (Чернишов) відомий тим, що його храм під час анексії Криму був базою для російських військових. Там розташовувались казарми окупантів, зберігалась зброя, продукти. Про це розповідав представник ПЦУ в Криму архієпископ Климент.

Серед тих, хто потрапив до санкційного списку РНБО є митрополит Чернівецький і Буковинський Мелетій (Єгоренко), одна з довірених осіб Онуфрія в міжнародних комунікаціях, а також так званий «міністр закордонних справ УПЦ», митрополит Феодосійський і Керченський Платон (Удовенко), єпископ Коктебельський Агафон (Опанасенко), єпископ Джанкойський і Роздольненський Алексій (Овсянніков), архієпископ Ровеньківський і Свердловський Аркадій (Таранов) і єпископ Костянтинівський Паїсій (Шинкарьов), відомий тим, що освячував відділок міліції «ДНР» та брав участь в інших заходах російських окупантів. За даними СБУ, суди вже оголосили 5 обвинувальних вироків священнослужителям УПЦ. На початку грудня 2022 року Новомосковський суд Дніпропетровщини засудив священника Сєверодонецької єпархії УПЦ Андрія Павленка до 12 років позбавлення волі.

Є окремі голоси на захист вищеназваних осіб. Так голова Інформаційно-просвітницького відділу УПЦ митрополит Климент зазначив, що принцип відбору прізвищ у санкційному списку РНБО для нього незрозумілий. Переважна більшість священнослужителів, які опинилися під українськими, ніяк на них не відреагували, дехто прокоментував. Загальний посил такий, що накладені обмеження практично не впливатимуть на життя і діяльність того духовенства, адже вони не мають ані значних коштів на банківських рахунках, ані бізнесу чи чогось іншого, про що йдеться в документах РНБО

5). І на останок поглянемо на діяльність священника Сєверодонецької єпархії УПЦ МП - Андрія Павленка. За даними слідства, через «Телеграм-канал» він передавав російським окупантам інформацію про розташування позицій українських військових та їхньої техніки. Агент, з

яким він був на зв'язку – колишній мешканець Лисичанська, у 2014 році він став на бік сепаратистів, брав участь у бойових діях в районі Попасної. Потім воював під Бахмутом проти українських військ.

В середині грудня 2022 року священика Андрія Павленка обміняли на полоненого американця Сuedі Мурекезі, якого окупанти викрали в Херсоні, прийнявши за солдата НАТО. В окупованому Донецьку його судили як учасника проукраїнських мітингів та за розпалювання ворожнечі. С.Муркезі приїхав у Херсон ще в 2020 році та займався там криптовалютуванням.

За даними російського ГУР, включити цього священика до обмінного списку було ініціативою Росії. Павленка на підконтрольній РФ території особисто зустрів керівник ПВК «Вагнер» Євген Пригожин. Потім священик Сєвєродонецької єпархії УПЦ - Андрій Павленко дав інтерв'ю російським пропагандистам: «Я відчуваю радість від того, що Луганщина – це Росія. Я думаю, що ми так і залишимося землею руською і ніколи більше українська скверна не торкнеться «нашої російської землі».

Під домашній арешт суд відправив митрополита Кіровоградської єпархії Іосафа (Губень). За даними слідства, єпископ входив до найближчого оточення патріарха Кирила (Гундяєва), з яким координував поширення прокремлівських поглядів на Кіровоградщині. Вказівки від кураторів з Москви надходили у вигляді письмових циркулярів. Тож робимо висновок.

3 листопада 2022 року представники Служби безпеки України провели близько сотні обшуків по храмах УПЦ МП. Знайшли літературу, яку назвали проросійською, листування з «кураторами із Москви», колекцію ікон викрадених з будинку почесного консула Литовської Республіки під час окупації Херсона, георгіївські стрічки, перепустки виписані на ім'я «федерального советника военно-гражданской администрации РФ» та російські паспорти.

Архімандрит та професор Стокгольмської школи теології Кирило Говорун наголошує на тому, що попри емоційність навколо теми УПЦ, останнє слово має бути за судом: «Я сподіваюсь, що навіть в умовах війни Україна залишатиметься правовою державою, і вердикт щодо винуватості або невинуватості виноситиме не СБУ, а український суд. Адже в не можна карати за думки», каже Говорун. Та додає про дві найголовніші цілі «контрдиверсійних заходів»: зменшення колабораціонізму всередині УПЦ та об'єднання українського православ'я.

Частина українців почала вагатися і упереджено промовляти: – Нікому не хотілося б, щоб у свідомості людей факти «гоніння на церкву» воскрешали асоціації з трагічно відомими подіями в не такій вже далекій історії нашої держави, коли більшовицькими тоталітарними органами винні просто призначалися по списку.

Втім, очільник Служби безпеки України Василь Малюк заперечує предвзяте ставлення правоохоронних органів до представників УПЦ. – Якщо людина в рясі і з кадилом, то це не є пом'якшуючою обставиною при вчиненні злочину, – зазначив Малюк. – Такі середовища Церква є сприятливим для функціонування ворожої резидентури. І наша задача як органу державної безпеки під час війни – максимально швидко та якісно вичистити це середовище від російських «ФСБшників у рясах».

Ми розуміємо, що в церкві є певні проблеми, і з цим потрібно працювати. Але вони замість цього починають розганяти хибну систему виправдовування – «нас гноблять за віру». Ні, вас не гонять, а задають прості питання про зв'язки з Росією, з окупантами, з патріархом Кирилом, який благословляє війну проти України тощо. На нашу думку, кількість пасивних та активних проросійських діячів серед єпископату вища, ніж серед духовенства та вірян. Там є ті, хто саботує цей процес і співпрацює з ворогом. От саме на них і мають бути спрямовані зусилля СБУ.

Загальні бойові втрати Росії у загарбницькій війні проти України з 24.02.2022 по 24.02. 2023 рік орієнтовно склали більше 120 000 військових. Дані уточнюються. «Коли той Путін вже нап'ється людської крові? Рідкісна гадина», – каже мешканка Люба з міста Дніпра та додає: «У мене ненависті до Росії більше, ніж страху».

«Церква – це зріз суспільства і в церкві є люди з різними поглядами, і серед священників є люди з різними поглядами», – переконує прес.секретар Полтавської єпархії УПЦ Михайло Волощук, який не підтримує дії колег-священників в тяжінні до московської Церкви.

Листування з пошти кремлівських ідеологів, яке оприлюднили хакери проєкту «The Dark Side of the Kremlin», свідчить про те, що Росія активно використовувала релігійне питання для дестабілізації ситуації в Україні ще з далекого 1997 року. Відповідальним за цей напрямок був голова Асоціації православних експертів та зв'язків з Російською православною церквою (РПЦ) Кирил Фролов. Він також є одним із координаторів проросійських козацьких організацій на території України та фінансування УПЦ МП в часи Майдану. Співпрацював з організаціями «Український вибір» Віктора Медведчука і з «Комітетом спасіння України», який пов'язують з С. Курченком.

Регіони, в яких вони розповсюджували свою мережу – переважно Київ, Одеса, Харків, Донецьк, Закарпаття і Крим. Найбільший акцент в 2014 році робили на Харків та Одесу через їх наближеність до кордону РФ та вихід у море. Завдяки листуванням Фролова зі зламаної пошти кремлівських чиновників вдалось з'ясувати рівень фінансування «православного крила» УПЦ МП в Україні.

Кирил Фролов і зараз продовжує вести блоги на російському сайті «Русская линия». Остання його стаття під назвою «Ликвидация Православия как цель проекта

Україна» повністю присвячена подіям навколо УПЦ МП в Україні. Він пише про те, що відрив УПЦ від московського патріархату – це «головна мета США в Україні» та переконує, що «в Росії немає іншого вибору, як діяти до переможного кінця в Україні».

«Зберігаючи канонічний зв'язок з московським патріархатом, УПЦ залишається в орбіті впливу РПЦ, і навіть після закінчення повномасштабної війни ці зв'язки можуть бути відновлені, – каже про реальну загрозу від УПЦ МП професор Острозької академії Андрій Смирнов. – Тут важливо раз і назавжди перерізати цю пуповину духовних зв'язків УПЦ МП з московською Церквою».

Московські ідеї спотворюють реальність, вони спрямовані на знищення реальності під назвою Україна, український народ та українська ідентичність. Ця ідеологія антиукраїнська, людиноненависницька і реваншистська. І якщо вони продовжують її так чи інакше пропагувати, значить працюють на ворога, і це вже є проблемою національної безпеки України.

У перші дні повномасштабного вторгнення Росії в Україну очільник УПЦ Онуфрій засудив війну та звертався до настоятеля РПЦ Кирила, щоб той попросив Путіна припинити її. Але московський Кирил зробив все навпаки, він благословив військових армії Росії на війну проти України.

Відповідно до рішення травневого Собору, зі статуту української Церкви мають бути видалені всі згадки про їхню залежність від російської Церкви, окрім посилання на грамоту, видану патріархом Алексієм 1990 року. Але досі нова редакція статуту не опублікована. В той же час в московських документах РПЦ збереглися згадки про залежність української Церкви від неї. Це вже ставить під загрозу українську автокефалію. А якщо оголосять ті згадки, будуть накладені санкції з боку московського патріархату. Тому митрополит Онуфрій уникає будь-яких різких кроків і вичікує, як будуть розвиватися події далі...

Окрім цього Верховною радою України ухвалений закон про перейменування релігійних громад, який досі не працює у повному обсязі. Відповідно до нього, релігійна організація, яка має зв'язки з країною-агресором, має вказати це у своїй назві. В УПЦ заявили, що «цей закон до нашої церкви ніякого стосунку не має, тому що жодним чином ніде не прописано, що ми маємо стосунок, субординацію, керування з якимось закордонним центром, де є держава-агресор».

За кілька тижнів до повномасштабного вторгнення 2022 року РФ в Україну депутати ВР від ОПЗЖ звернулися із заявами до Конституційного суду України щодо закону, але той днями визнав його правомірним. Можливо, це правда. Але українці хочуть мати свою Церкву незалежну від Москви, свою мову, державу, герб, Збройні сили і тощо. Але в Українській Православній Церкві винуватять в цьому не агресора, а сам об'єкт агресії, говорить голова Держслужби України з етнополітики та свободи совісті Віктор Єленський та додає, що, на його думку, до цього УПЦ правоохоронні органи не чіпали через значну підтримку у владі та силових структурах. Очевидно, в СБУ були їхні прихильники.

Священик УПЦ Дніпропетровської єпархії Дмитро Пінчук, який відкрито критикує РПЦ і виступає за публічне засудження патріарха Кирила, поділяє проблеми їхньої церкви на дві групи. Перша – неготовність до змін, яких вимагає час, – каже Пінчук. – Це і проблема з богослужіннями, і проблема парафіяльного життя, і відсутність майданчиків для обговорення тощо.

Друга – зовнішні чинники: повне ігнорування і небажання відновити спілкування з Константинопольським патріархатом, агресивна риторика по відношенню до Православної Церкви України та небажання з ними сідати за стіл переговорів, зневажливе і поверхове ставлення до держави, президента України та інших структур влади.

Що буде далі з УПЦ МП? За даними реєстру Опен-датов та релігієзнавців, на цей час в Україні офіційно зареєстровано більше 8 тисяч парафій УПЦ МП. У низці регіонів місцева влада вже заборонила діяльність УПЦ МП та звернулась із заявами до народних депутатів з проханням на законодавчому рівні заборонити їхню діяльність. Міністерство внутрішніх справ України ще 2017-го заборонило залучати священників УПЦ МП до капеланської служби в Національній гвардії України.

У суспільства виникає питання, чому тільки до УПЦ МП така щільна увага силових органів? Адже в Інтернеті не складно знайти інформацію, до прикладу, про єпископів Православної Церкви України, які мають російські паспорти, отримані вже після початку (2024 р) агресії російських військ проти України, та їх згоду на співпрацю з окупаційною владою та її спецслужбами на окупованих українських територіях, – сказав голова Інформаційно-просвітницького відділу УПЦ митрополит Климент та надав посилання на матеріали про відповідних представників ПЦУ.

Насправді правоохоронці звітують і про підозри й священникам інших конфесій. Наприклад, нещодавно СБУ оголосила підозру представнику Римсько-католицької церкви, який, за даними слідства, публічно виправдовував збройну агресію РФ та заперечував воєнні злочини російських загарбників проти українців, зокрема у Бучі. Також у судах слухаються справи відносно представників Православної Церкви України, яких підозрюють у колаборанстві. Українська влада може закрити 9000 громад. Але лише через суд. Втім, релігійні громади можуть існувати і без реєстрації. Вони зможуть збиратися і молитися Богові. Лише не зможуть орендувати храми.

Втім, за словами священника УПЦ Андрія Пінчука, Синод дав чітко зрозуміти, що не має політичної волі на докорінні зміни – розрив відносин з Москвою та самоочищення від колаборантів. Україні треба робити висновки.

ЧИ МОЖЛИВІ ВНУТРІШНІ ЗМІНИ У ВЛАДІ?

Для того, щоб написати про внутрішні зміни в українській владі, нам необхідно в деталях знати майже все, що відбувалося в українській політиці впродовж всього часу незалежності. Або знайти людину, яка володіє необхідною інформацією. Після короткого часу вагань, ми звернулися до члена комітету Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки, колишнього голови фракції «Голос» - Сергія Рахманіна, викласти свої думки з приводу змін в українській владі. До 2019 року він працював заступником головного редактора «Дзеркало тижня» та був одним із найпопулярніших людей в Україні.

Завдяки журналістському бекграунду він напрочуд добре аналізує сьогодення та передбачає потенційний розвиток подій. З самого початку Рахманін зауважив, що мовна ідеологія є системою тих маніпулятивних пропагандистських технологій, які керують свідомістю людей. Від примітивних дешевих листівок, до газет, радіостанцій, телеканалів і глобальних пропагандистських інформаційних агентств із мільярдними бюджетами.

І найяскравіше підтвердження тому, є 70-річне існування на карті планети квазікраїни під назвою СРСР, продовжувачем якої являється путінська Росія. На чому трималася ця дивна країна? Зовсім не на економіці чи етнічній спорідненості. І перша і друга трималася (тримається) на армійських штиках і міліцейському терорі, на політичних таборах, а головне - на системі політичної пропаганди та зомбуванні людей.

Не дивно, що після розпаду СРСР, путінська Росія так сильно тримається всіх тих технологій. Не треба далеко ходити, придивіться до російських пропагандистів «вищої проби» - Соловйових, Скабєєвих, різних Сімонян та Шейнінів, які стали справжньою елітою тієї країни. Це

вони, по суті, тримають вкупі той багатомільйонний людський конгломерат за допомогою добре відпрацьованих пропагандистських технологій, заснованих на маніпуляціях свідомістю, де напівправа і брехня, плітки і домисли слугують єдиній цілі - підтримувати в свідомості громадян цієї країни комплекс якоїсь унікальності, відомої під назвою «руського міра». Хоча світові вже стає зрозумілим, що основні підвалини цієї унікальності - це генетично успадкований страх і ненависть до всього вільного і демократичного світу

Сергій Рахманін має власні думки про те, як війна змінила Володимира Зеленського та його владу, що у ВР України роблять колишні соратники Віктора Медведчука, як змінюються електоральні запити суспільства, які згодом з'являться партії, чи збережуть свій вплив на країну олігархи та чому в українській демократії з'явилося ще більше популістів у повоєнний період. Зло дуже чутливе до боягузтва... Коли воно прийде за такими людьми, не буде кому їх захищати.

Перше запитання Сергія: «Як війна змінила українську політику за останній 2022 рік? – Зараз головна мета – вистояти і здобути перемогу. Відтак все, що відбувається в політиці, підпорядковане саме цій меті. І тому політика зараз більш стисла, більш аскетична, якщо хочете. Стало дуже модним говорити про те, як війна нас змінила, як змінила суспільство, як змінила політику. Насправді говорити про зміни можна буде лише тоді, коли війна закінчиться.

Наведу дуже простий приклад. У будь-якого киянина, час від часу зникає світло. І коли його немає, то робиш лише ті речі, які необхідно зробити. Ти не відволікаєшся на телевізор, бо він не працює і таке інше. Робиш спрощений порядок денний, і тільки необхідні речі і дії. Щось подібне відбувається і в політиці, але залишаються люди, які намагаються інтригувати, красти, вибудовувати якісь плани про кар'єрне зростання тощо.

Лідери світової «Групи семи» на своїй зустрічі 2022 року, за он-лайн участю президента України - Зеленського заявили, що не може бути безкарності за воєнні злочини та інші звірства Росії. Ми притягнемо президента Путіна та відповідальних за це осіб до відповідальності згідно з міжнародним правом. Ми підтверджуємо, що безвідповідальна ядерна риторика Росії є неприйнятною і що будь-яке застосування хімічної, біологічної або ядерної зброї матиме серйозні наслідки. У заяві лідери «Групи семи» також зазначають, що Росія повинна буде заплатити Україні за відновлення критично важливої інфраструктури, пошкодженої або зруйнованої в результаті її жорстокої повномасштабної війни.

Українська регіональна політика передусім спрямована на те, щоби регіони вистояли в умовах дуже жорсткої війни. Місцеве самоврядування, на жаль, практично обмежене, тому що війна змінює систему влади. Ключовими є органи виконавчої влади. Війна це завжди виклик, і для того, щоб цьому виклику відповідати, система влади маневрує, підлаштовується під воєнний стан. А це обмеження прав і свобод, без яких неможливо державі обійтися для того, щоб вистояти під час якогось великого ризику, наприклад, війни.

Воєнний стан насправді може запроваджуватись не тільки під час війни. У певні періоди часу, деякі правила спрощуються, а права і свободи обмежують. Це недобре, якщо йдеться про мирний стан. Але якщо йдеться про воєнний стан – це вимушена міра. І тому цивільний контроль, громадський контроль і парламентський контроль слабшає. Це правила гри, на які всі погоджуються для того, щоб перемогти. І люди роблять «ті вправи і лише ті рухи», які необхідні для того, щоб вижити.

Призупинимось та коротко скажемо про зраду на державному рівні на початку повномасштабної війни 2022 р. Кремль запровадив та понасаджував у держапарат України масу своїх таємних агентів, які за допомогою підкупу та умовлянь мали підготувати ґрунт для російського вторгнення. Коли російські військові 24 лютого дійшли до Чорнобильської АЕС, там на них чекали українські підрозділи, яким було доручено захищати небезпечний об'єкт. Проте менш як за дві години без бою, 169 бійців Нацгвардії України склали зброю і підняли руки вгору. Чому?

Це було не випадковістю, стверджує агентство «Рейтер», а частиною запланованої Кремлем операції. Посилаючись на п'ять джерел, яким було відомо про підготовку Росії до війни, «Рейтер» пише, що завдяки допомозі своїх агентів в українській владі, Москві знадобитися лише невелика кількість військових і кілька днів, щоб домогтися капітуляції України. Журналісти агентства «Рейтер» змогли ознайомитися з документами слідства та з'ясували, що серед завербованих українців були, наприклад, українські слідчі, які займалися контррозвідкою.

Секретар Ради національної безпеки та оборони України Олексій Данилов сказав «Рейтеру», що на момент початку війни 2022 російські агенти діяли у правоохоронних органах, а також службах оборони та безпеки. Крім того, посилаючись на одне джерело, нібито безпосередньо знайоме з планами Кремля щодо вторгнення, «Рейтер» повідомляє, що російських агентів було відправлено до Чорнобиля ще 2020-2021 років, щоб підкупити чиновників і підготувати ґрунт для безкровного захоплення влади на цій території...

«Хоча загарбник тимчасово захопив Чорнобиль, його план щодо захоплення влади у Києві провалився.

Україна почала боротися із в сих сил. Згідно з численними джерелами в Росії та Україні, у багатьох випадках засаджені Москвою агенти не впоралися зі своєю роботою. Секретар Ради безпеки України Данилов сказав, що агенти та їхні куратори вважали Україну слабкою. Вони думали, що зможуть безкарно повторити 2014 р, і це було «повною помилкою». Джерела «Рейтер» визнають, що російським шпигунам вдалося досягти успіху в одному - вони посіяли недовіру всередині України та оголили проблеми в українській владі, СБУ тощо. Одним із підсумків цього стало звільнення голови відомства СБУ - Івана Баканова.

Продовжуючи розмову про зміни в українській владі, необхідно зроби акцент на президентові України – Зеленському. Найважливіші зміни з В.Зеленським відбулися в природній спосіб. Чому? Тому що війна – це безпосередній виклик йому не просто як президенту, а як гаранту територіальної цілісності, державного суверенітету і Верховному головнокомандувачу. Він відчув відповідальність і намагається бути гідним тим викликам, перед якими постав. Ми не перебільшуємо роль особистості в історії. Але, якщо перша особа дає слабину, хочеш чи не хочеш, люди, які на нього рівняються, теж дають слабину.

Це означає, що якби Зеленський не витримав удару війни, не витримав натиск рашистів у 2022 р, то система української влади була би менш стійкою, якою вона є зараз. Пригадайте, як наші закордонні партнери в перші дні війни 2022 не вірили у життєздатність української держави. А головні надії наших ворогів полягали в тому, що Україна протримається 3-7 днів. Тоді вважалося, що українська армія небоєздатна, що українська політична система нестійка, що українська держава нежиттєздатна і що достатньо буде перших російських атак – і українська влада розвалиться і капітулює.

Логіка росіян будувалася на тому, що достатньо буде невеличкого поштовху – і Україна впаде. Але так не сталося, як жадалося. Коли виявилось, що президент Зеленський достатньо стійким, люди намагалися на нього рівнятися. І це зменшило кількість тих втрат, які могли би бути, якби було інакше. Це з одного боку. З другого боку, наскільки Зеленський на початку 2022 року взагалі відповідав цій посаді, відповісти важко, бо є президент держави, яка веде війну, а є президент держави, яка готується до війни, і є президент держави, яка відбудовує державу після війни. Тут маємо три цілі і три вимоги.

Сьогодні, станом на кінець лютого 2023 року, ми можемо говорити лише про те, що він відповідає цій посаді на момент написання нашої книги. Це наше глибоке переконання, попри те, що ми ніколи не були симпатиками Зеленського. Ми часто його критикували перед війною, а в період війни ця людина змінилася на краще. Яким він буде президентом після війни – побачимо. Давайте спочатку здобудемо мир.

Слід підкреслити, що ставлення президента Зеленського до парламенту змінилося за час війни? Правда полягає в тому, що парламент є державною інституцією, яку найбільше не люблять громадяни. З усіх органів влади парламент, по-перше, є найбільш публічним: депутати роблять заяви, виступають на округах, дають інтерв'ю тощо. По-друге, депутати є різними, їх дуже багато, і дуже легко перенести свою симпатію чи антипатію з однієї групи - на іншу, або на цілий орган.

Слід враховувати, що демократія в будь-якій державі будується насамперед на парламенті, тому що він є відображенням різних точок зору, різних громадян, які населяють нашу країну. Сильний парламент – це великою мірою запорука розбудови демократії. Без великої напруги, можна сказати, в історії українського парламенту був 1-2 президента, які хотіли мати «кишеньковий парламент».

А такі періоди, як за часів пізнього Кучми чи за часів Януковича, коли вони хотіли бачити парламент просто додатком до Офісу президента, або до Адміністрації президента, просто нонсенс. Політика не може бути одностайною або одноманітною. Одностайна або одноманітна політика – це монархія або диктатура. А якщо ми говоримо про демократію, то зрозуміло, що якраз парламент і є тим органом, який має забезпечувати найбільше цю демократію. Він має бути в принципі точкою, де народжуються думки про те, якою буде держава завтра.

Незадовго до війни 2022 року, президент Зеленський спирався на абсолютну більшість у парламенті і фактично одноосібно формував центральний орган виконавчої влади. Він сприймав його фактично як законодавчий департамент Офісу президента. А під час війни ця ситуація для нього ще більше спростилася, тому що зараз в парламенті порядок денний спростився, процедури спростилися, щоб зробити рішення максимально швидким і ефективним, значить роль парламенту нівелювалася ще більше.

Парламентський контроль зменшився, а можливість якихось законодавчих ініціатив, якихось візій, не пов'язаних із забезпеченням безпеки держави, зараз не є актуальними, тому що є більш серйозні питання – йде війна. І тут питання лише в тому, що парламент початку 2023 р фактично став таким, про який завжди мріяли українські президенти, – це просто законодавчий департамент Офісу президента. Є одна показова річ: перед Новим 2023 роком президент виступив з посланням до Верховної Ради. Там було про все, крім одного – там не було про парламент взагалі, як окремої гілки влади. В цьому є величезний ризик насправді. Ми всі хочемо, щоб перемага сталася якомога швидше. Але мирне життя буде складнішим з точки зору ухвалення рішень, з точки зору балансу влади, адже доведеться повертатися до всього того, що було до повномасштабної війни 2022 року.

В Офісі президента України (ОП) оприлюднили аналіз документів, в яких йшлося про план захоплення України Росією в перші дні нападу 2022 р. Зокрема, в документі йдеться, що Росія планувала захопити Київ та вбити керівництво держави. В ОП наголосили, після перемоги України ці докази досліджуватиме міжнародний трибунал для притягнення до відповідальності. Попередній аналіз документів «про початок російської СВО 2022 року» говорить, що Росія планувала захопити Центральну Україну, знищити уряд, убити десятки тисяч людей, прибрати сліди й медійно видати це за громадянську війну і «визволення» від бандерівців.

Ми бачимо ризик в тому, що є певні правила, які зараз започатковані під час війни, щоб вони не залишилися так після війни. Коли фактично те, що має передбачати контроль, процедуру, щоби воно не залишилося так, як в період війни – нашвидкуруч, з урахуванням точки зору одного-двох-трьох людей, оминаючи певні фільтри, без яких неможлива демократія. Такий ризик є. Чи він на сьогодні величезний? Ні. Але якщо ситуація не буде змінюватися, то тоді це можуть бути проблеми для країни.

Політика – це баланс і компроміс. Політика – це не одностайність. Одностайність у політиці буває лише в абсолютних монархіях і в диктатурах. В умовах війни ми почали цінувати те, чого не цінували раніше. В цих умовах ми вимушені були переглянути і своє навколишнє життя й думати, які речі для нас справді є важливими, а які не важливими. Недарма кажуть: «Щастя як і свободу цінують після того, як вони зникають». І тому зараз є виклик існування України, перемоги нашої держави і її самостійності, про що ми завжди мріяли. Сьогодні весь народ працює на перемогу в цій війні. Життя бентежне, і зазирати дуже далеко в майбутнє не треба.

Пригадайте, що абсолютним лідером симпатій населення під час Другої світової війни 1939-1945 років у Великій Британії був Вінстон Черчилль. Не тому, що він був прем'єр-міністром. З точки зору британців він відповідав цій посаді під час війни, але після війни Вінстон Черчилль позбувся посади прем'єр-міністра. Тож давайте спочатку доживемо до перемоги. У тому, що ми до неї прийдемо, жодної секунди не сумніваємось. Але якою буде ціна – навіть боїмося думати.

З перших днів війни 2022 року Зеленський вперся і налаштувався на боротьбу, він підбадьорював себе і на людях не показував свого страху. А поряд було певне коло осіб, вони спостерігали за ним, вдивлялися і намагалися вловити настрій для того, щоб, відповідно, якось вибудовувати свої плани. Будемо боротися, ми вільні від народження.

Але люди різні за внутрішнім змістом. Емоції, які були на обличчях Бойка і Шуфрича наприкінці лютого 2022 – це була розгубленість, близька до розпачу. Засідання Верховної Ради перестали транслювати в он-лайн. Переважна більшість дискусій, які стосуються тих чи інших законопроектів, чи тих чи інших проблемних моментів, перенесли на розгляд в комітети. Журналісти не можуть потрапити в урядовий квартал через безпекові питання. Створився тимчасовий вакуум, і це дуже не подобалось окремим депутатам. Ми не відкриємо якоїсь величезної таємниці, є люди, які зацікавлені в тому, щоб їх бачили, почули з екранів TV. Коли вони знають, що трансляції немає і ніхто не побачить й не почує їх, то сенсу виступати у них немає.

Відповідно про колишніх членів ОПЗЖ в парламенті, можна сказати так, вони розпалися на дві групи, і ці дві групи майже одноставно голосують. Частина представників цієї фракції, перебувають за межами України. Деяких із них навіть позбавили громадянства. Ті, хто залиши-

лися в Україні, сподіваємося, що це їхній свідомий вибір. І всі євроінтеграційні закони вони в парламенті підтримують обома руками.

Чи правильно, що колишні члени ОПЗЖ, соратники Медведчука, які йшли з ним разом в одному списку, залишаються зараз у парламенті? Ми поки не знаємо. Це складне питання. Знаєте, життя не є чорно-білим і війна не є негативною, або позитивною. У війни багато відтінків і маса кольорів. Так і з людьми. Правда чорно-біле сприйняття війни якраз спрощує перемогу. Свій – чужий, добрий – поганий, ворог – захисник, герой – зрадник – воно реально дозволяє не витратити зайві сили.

За великим рахунком, політична сила, яка де-факто багато в чому допомогла росіянам послабити наші позиції у 2020-2022 роках, а представники якої є відвертими колаборантами і цього не приховують навіть зараз, мала би бути прибрана з політичної арени. Та понести щонайменше - політичну відповідальність. Але не нам їх судити. Є виборці, які їх обирали, є компетентні органи, які повинні визначити ступінь провини тієї чи іншої особи.

У людей різні часові шкали, різна подієва історія. Є ті, кому ця війна завдала багато горя, біди. Є ті, кому вона спричинила певні невігоди. Є ті, хто не постраждав від неї. Є ті, для кого ця війна – це просто перечекати десь за кордоном, це немовби віддалена незручність. Між цими типами відмінностей є розбіжності, які будуть призводити до взаємних конфліктів. У психологів є одна дуже проста рекомендація чи не на всі випадки життя: або ти змінюєш обставини, або змінюєш ставлення до ситуації.

Для одних це неможливість повернутися додому, відсутність дому як такого, повністю зруйнована не тільки домівка, але й усе минуле разом із людьми, які загинули. Для інших – вимушені переселенці. Дехто з них тікав не так від «руського міра», як від незручностей війни. Треба розуміти, що далеко не всі українці мають однакові

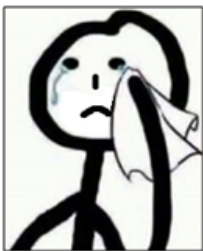
погляди й цінності. Це не означає, що вони зрадники і колаборанти, але в них інше ставлення до того, що відбувається.

Людина постійно хоче відновити свій психологічний статус-кво, наприклад, щоб було так, як до 24 лютого 2022 року. А так не буде з різних причин – економічних, воєнних, культурних. У підсумку людина бореться з собою і хоче повернутися назад, а реальність увесь час змінюється в інший бік. Настає внутрішнє роздратування, яке наростає. Найважча робота в житті, це коли людина бореться сама з собою. Вибір дуже простий: або люди це зусилля над собою зроблять (воно не таке вже й травматичне, хіба трохи неприємне з погляду внутрішньої естетики), або не зроблять і житимуть у постійному роздратуванні, яке наростатиме.

Українці не люблять визнавати свої помилки. Нам все здається, що визнання своїх помилок - це програш, а ми маємо йти тільки вперед і тільки вигравати. Ми запрограмували себе на перемогу. Війна провокує стрибкоподібні зміни в суспільстві, державі, законотворчості тощо.

І на закінчення скажемо: - Сьогодні нам дуже складно говорити, що буде з електоральним полем України у повоєнний час. Наша перемога внесе певні корективи. Ми можемо робити певні припущення, але ми навіть не знаємо, коли завершиться війна, скільки у нас буде населення, скільки з них буде виборців і таке інше. А зараз пропонуємо вірш М. Теніченка з міста Кропивницький:

*Тримайся воїн, йде підмога,
Ти ж українець, ти ж боєць!
Як вип'єм пляшку перемоги,
То прийде й Путіну кінець!
 Ти ж хочеш бачить внуків, сина,
 Свою співучу половину?
 Тримай міцніше автомат,
 Бо завтра в бій, а ти ж солдат...*

НЕУХИЛЬНА КРИЗА РОСІЇ

Колись у Бога закінчиться терпіння, бо вічних воєн не буває. Правда ми припускаємо, що українці після перемоги ще матимуть чимало конфліктів усередині суспільства, пов'язаних зі ставленням до росіян і «руського міра» на українських теренах.

Війна нас змінила, та чи станемо ми достатньо жорсткими і принциповими, аби жити в Україні по-іншому, без корупції, надмірного лібералізму і толерантності до ворога.

Люди часто кажуть, що досвід веде до зростання. Ми пам'ятаємо, як відбувалися різні потрясіння, революції, майдани, суспільні рухи з початку Незалежності, і щоразу ми казали, що після цього Україна буде інакшою. Часто після війн або революцій настають зміни, але зовсім інші зміни, про яких ми навіть не думали. Ми мрійлива нація, вимріюємо собі фантазмагоричне майбутнє, яке скоро настане, звідкілясь візьмуться якісь фантастичні кошти, або всі перестануть красти... Можливо, колись так і буде, але на найближчі 10 років, будуть діяти природні закони – економічні, політичні, реальні обставини, які до наших мрій не мають ніякого відношення. Люди, які бували на війнах, по-іншому бачать те, що зараз відбувається.

Забігаючи наперед, зазначимо: - Є люди, які ніколи не пробачать росіянам цієї війни, і таких буде багато. Ми завжди намагалися наближати людей до реальності. Реальність – узагалі неприємна штука, особливо для українців, бо в нас є мрії, плани, у нас є гарні пісні, ми така мистецька нація. Ми створюємо в своїх головах власний Голлівуд. Нам би хотілося, щоби українці казали, «ніколи знову», ніколи не пробачимо росіянам цієї війни, але ми будемо жити поруч із людьми, які будуть нав'язувати і пропихувати російську ідентичність. Казатимуть, що не треба зносити пам'ятники Пушкіна чи Булгакова, мовляв, що вони вам зробили поганого.

Треба розуміти, що «руський мір» – це не тільки пропаганда Росії як така. «Руський мір» включає в себе і російську культуру, а від неї є прямий шлях до російської окупації. Це інтегральна частина, не можна її розділяти, мовляв, поганих росіян відріжемо, а інших залишимо. Буде перегляд ставлення до Росії, ревізія того, як ми взагалі дожилися до того, що «руський мір» запустив у нас свої криваві лапи. Вічного нічого не буває.

01.12.2022 року вийшло повідомлення: - Військові втрати української армії з початку повномасштабної війни з Росією склали до 13 тис. військових. Втрати України у війні серед військових насправді значно нижчі, а серед цивільних - навпаки більші. Про це заявив радник глави Офісу президента Михайло Подоляк в ефірі «24 каналу». За словами радника, в українських підрозділах є більше втрат через поранення, але командування та влада «чітко розуміє, скільки в нас є загиблих, скільки поранених». У той же час, 30 листопада 2022 року президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн назвала ймовірну оцінку втрат України під час активної війни у 100 тис. військових та понад 20 тис. цивільних.

- По закінченні війни 2022 року, Росія має 10 років мовчати і каятись за геноцид мирних мешканців у містах і селах України, де вони наробили багато лиха. Виганяючи московських рашистів з українських поселень, ми скрізь бачимо братні могили мирних жителів і маса трупів на вулицях. Оголені тіла зґвалтованих жінок. Чоловіків зі зв'язаними за спиною руками, яких розстріляли у дворі їхнього будинку. Війна не буває без втрат. Але завжди вона забирає кращих синів і дочок України.

Усі росіяни мають 10 р. молитись за уб'єнних українців, 10 років в Росії не повинно бути жодних виступів

письменників про російську літературу. Жодних опублікованих книжок, жодних виставок, жодних творів російських композиторів у виконанні оркестрів ні в Росії, ні за кордоном. Росія має мовчати, бути в жалю і спокутувати свою провинну перед українською нацією.

Єдина допустима культурна і наукова активність після геноциду – вивчення російського імперіалізму та колоніалізму, які уможливили сьогоднішню трагедію. Пояснення росіянам їхньої колективної вини. Пояснення світу їхніх ілюзій про Росію. Тільки після десятиріччя мовчання, після десятиріччя студій російського нацизму, який для всієї Європи виявився несподіванкою, можна буде знову читати Толстого і Достоевського. Читати з розумінням, чому і як саме з цієї культури виріс нацизм ХХІ ст і геноцид українського народу, який самі ж росіяни називали «братами».

Кожен раз, коли вам захочеться сказати, що будь-яка культура на війні не винна, а ви протестували проти Путіна, дивіться на трупи в українських містах і містечках. Цих мирних людей вбив не Путін. Не Путін грабував будинки, ґвалтував українських жінок, а потім намагався спалити їхні тіла. Не Путін виводив людей з підвалів багатоповерхівок і розстрілював у дворі.

Це зробили солдати з різних регіонів Росії. Це робила російська армія, яку виховували на фашистських ідеях. Вони масово і системно знищували цивільне населення в містах і селах України. Свідомо і добровільно страчували мирних людей біля дверей їхніх будинків. Їх виховала російська культура. Російські школи, російські письменники, яких вони там вивчали. Російські вчителі історії, які конструювали імперський міф. Російські співаки, художники, кінодіячі й інтелектуали, які або підтримували, свідомо чи несвідомо, імперську культуру, або (і таких мізерна меншість) недостатньо активно їй протидіяли.

Саме вони зробили так, що пересічний росіянин став вбивати цивільних людей «братнього» народу (за їхніми

словами). Людей, яких цей солдат начебто прийшов «визволяти від націоналістів». Саме російська культура, з імперськими замашками, посіяла в них ненависть до інших народів. Що посіяли, те й пожнете. Росіяни мають спокутувати свою вину – десятиріччям мовчання, гучного каяття за геноциди проти українців, черкесів, кримських татар, народів Кавказу, Азії та Сибіру. Які ви раніше не визнали, не оплакали, тому у ХХІ ст. повторили знову.

На нашу думку, європеець також має каятися за своє невігластво. За те, що були зачаровані російською культурою і не помічали її імперського зла. За те, що не вивчали чесно історію Росії, дозволяли себе обманювати російській пропаганді і російським славістам, яких досі багато в європейських університетах, за те, що думали, що Україна – це країна «десь у сфері інтересів Росії».

А ще за те, що у 2014 р. ви повторювали за Росією, що в Україні «не все так однозначно» і що там іде «громадянська війна», бо європейцям це було зручніше, ніж чесно визнати, що почалася російська окупація держави Україна. Саме європейці дозволяли нічого не змінювати і вести з Росією бізнес, як зазвичай, бо війна йшла не на їхніх теренах. Нехай собі самі розбираються. Ми розберемося в історії стосунків відносин України й Росії, ми їм вже давали «по мордасам», повторимо ще раз.

За те, що ви (європейці) до 2022 року нічого не хотіли знати про Україну, її мову, культуру, історію. За те, що ваші медіа в лютому 2022-го писали: - Зараз в Україні «криза» і «внутрідержавний конфлікт», (і досі деякі ідіоти так пишуть), тоді як в Україні йшла повномасштабна війна зі злочинами проти людства. Ви навіть через рік війни в Україні пишете, що це «війна Путіна», і що «проблема – не в Пушкіні і Достоевському, а в Путіні». Це він «імператор зла», а прості росіяни не винні. Це він їх заставляє йти на війну і вбивати українців.

Європейці винні в тому, що політичні й інтелектуаль-

ні еліти ваших країн намагаються відбілити Росію і зняти колективну відповідальність з росіян. З тих росіян, які масово розстрілюють мирних людей. З їхніх жінок, які просять чоловіків вкрати кросівки та ноутбуки, унітази та жіночу білизну з будинків українців.

Європейці винні у злочинній позиції режиму Орбана в Угорщині. Ви винні в тому, що Німеччина, Франція та Італія продавали зброю Росії після 2014 року. Ви винні в тому, що Шредер і Меркель зробили Німеччину залежною від російського газу. І що досі ваші країни платять гроші Росії, за які вона веде війну. Ви винні в тому, що досі не розумієте, що Путін напав на Україну не тому, що він зійшов з розуму і змушує всю Росію підкорятися його злочинній волі. Він напав тому, що це нормально для російської імперської культури та ідентичності.

Він знав, для росіян норма, напасти на будь-яку сусідню державу і піднести це як «збирання землі російської». Росіяни будуть радіти, путінський рейтинг буде рости, а 2023 рік піднесе Путіну неочікуваний сюрприз. По це пізніше у 8 главі, у розділі «Внутрішня деколонізація Росії».

Європейці винні у лицемірстві та боягузтві ваших урядів, які досі не надали Україні належного озброєння, потрібне для захисту мирних міст: танки, літаки, великі системи ППО та багато іншого. Чого ви боїтесь? Подивіться правді в очі, українська нація ціною життя своїх синів і дочок захищає вас – європейців від путінської сарани. Чому українці повинні гинути тисячами у вас на очах. Дивіться на трупи у Бучі, нехай вони вам сняться.

Чесно і безкомпромісно усвідомте геноцид, який Росія зараз коїть проти українців. Те ж само може бути і у вас. Почніть діяти! Прості мітинги «за мир у всьому світі» не здатні зупинити російські злочини. Тисніть на свої уряди: - Надайте нам негайно необхідну зброю. Посильте всі необхідні санкції проти Росії. Припиніть купувати російську нафту та газ вже сьогодні.

У середині грудня 2022 р. президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з президентом США Джоозефом Байде-ном. Під час розмови Зеленський виступив з ініціативою скликання глобального саміту миру. Саме задля цього на саміті «G-20» пре-зидент України представить формулу миру, яка передбачає десять критично важливих кроків, реалізація яких дасть змогу припинити війну.

На думку авторів нашої книги, Росія після 2022 року має приготуватися до неминучого розпаду. У 1969 році молодий російський історик Андрій Амальрік написав відомий нарис «Чи переживе Радянський Союз 1984 р»? Це сталося за рік після окупації Чехословаччини та в час найбільших досягнень Москви в космосі. СРСР - як того-часне втілення Російської імперії був оповитий комуніс-тичною ідеологією і виглядав твердим та непохитним. Ніхто із західних вчених-советологів не міг уявити тоді розпад СРСР, а гасла на будівлях окупованої Чехосло-ваччини сміливо проголошували «З Радянським Союзом назавжди і ніколи інакше»!

Історія показала, що Амальрік мав рацію і помилився у своєму передбаченні лише на кілька років. Проте, якби вам сказали влітку 1989 року, що окуповані країни Цент-ральної Європи будуть звільнені з-під влади Москви до кінця 1989 року і що опісля 1990 року трапиться з самим СРСР, у вас би виникли сумніви щодо психічного здоров'я оповідача. Пригадайте події перед Різдвом 1991 року.

Люди часто пропускають найочевидніші речі. А про-фесіонали ще частіше, тому що вони переважно спеціа-лізуються на статус-кво. Через нездатність західних експертів і політиків передбачити розпад СРСР, раптово виниклу нову реальність, тогочасний Захід не міг вчасно і обдуманно реагувати. Результатом стали імпровізації та

трагічні невдачі, наслідки яких тривали десятиліттями. Сьогодні ми спостерігаємо їх у вигляді низки окупованих Росією територій у країнах колишнього СРСР і особливо кривавої війни в Україні.

Розпад Росії після перемоги України у сьогоднішній війни так само неминучий; і якщо Європа та Захід не будуть до цього готові, його наслідки будуть такими ж або більш трагічними. Повільні або неправильні рішення не- підготовлених західних політиків можуть призвести до довгострокової балканізації сьогоднішньої Росії. На відміну від Балкан, територія її у 50 разів перевищує югославську та має у 6 разів більше населення. І з ядерними боезарядами. Тому роздуми про майбутній розпад Росії – це не розвага чи прийняття бажаного за дійсне, як вважають прихильники путінського режиму.

Європейці не осмислюють цей сценарій, а ми навпаки, думаємо про нього сьогодні (на початку 2023 року), ми навіть його захочемо. У цьому приховані внутрішні причини, і питання не в тому, чи розпадеться «Російська Федерація», а в тому, коли це станеться. Вжиті нами лапки у назві держави не випадкові, бо сьогоднішня Росія – це вертикально контрольована і централізована імперія, яка не має нічого спільного зі справжньою федерацією. Сама назва держави – класичне «потьомкінське село», вигадка, розрахована на наївних іноземців.

Російську імперію тримають разом лише три сили: ідеологія наддержави, апарат безпеки (ВЧК – НКВД–КГБ–ФСБ) та нафтогазові доходи. Останнє дає змогу фінансувати мілітаризм, репресивний апарат та корумпувати політиків у Європі та в цілому світі. Усі три названі сили ослабнуть і різко згорнуть у найближчі роки в результаті військової поразки Росії в Україні, західних санкцій та швидкого розвитку електромобільності тощо.

Російські військові стікають кров'ю в Україні, великий шовінізм росіян буде смертельно вражений, а швидке падіння продажів нафти і газу в поєднанні з подальшими санкціями економічно зруйнує Кремль і не дасть йому далі підкуповувати політичну еліту всередині Росії та за кордоном. Без «корупційного пряника і батога» влади, ідеологія імперської Росії не буде життєздатною і деградує. Ще у 2016 році в есе «Чи переживе Російська Федерація 2031 рік? Росія, Китай і неминучі наслідки зміни клімату», піднімалася тема розпаду Росії у 2030-х роках.

Проте напад на Україну радикально прискорив розвиток подій – тому розпад РФ стає справою найближчих 5 років. Звісно, це лише наша оцінка, різні суб'єктивні фактори та конкретні рішення політиків можуть його прискорити чи, навпаки, трохи затримати. Проте Європу чекає розпад Російської Федерації.

Поразка російської армії в Україні означає значне послаблення репресивно-військового апарату, який тримає у кайданах російські народи. З офіційно 140 мільйонів жителів сьогоденної Росії (їхня реальна кількість може бути меншою) лише близько 70% населення є етнічними росіянами, і їхня частка неухильно зменшується. Ось чому Росія краде в Україні людей і особливо дітей. Ще слід звернути увагу на те, як зростає кількість мусульманських етносів. Представники багатьох пригноблених етнічних груп часто ідентифікують себе з російським етносом, тому що їм це вигідно.

Наприклад, - це стосується нащадків українців у змішаних українсько-російських шлюбах, де російська ідентифікація є дуже поширеною, а тому фактична кількість українців, які проживають в Росії, може бути значно вищою за офіційні 1,4%, наприклад 2,5%

Розглядаючи лінії розмежування майбутнього розпаду Росії, найлегше почати з окупованих нею територій. Передусім це означає повернення окупованих Криму та

Донбасу України, Абхазії та Південної Осетії – Грузії, Придністров'я – Молдові. Тут нема про що сперечатися. А далі постануть питання про повернення окупованих Росією Курильських островів Японії та Карелії Фінляндії. Більше обговорень серед європейців може виникнути щодо майбутнього окупованого та анексованого Кенігсберга. Цікавою може стати доля російського Далекого Сходу, значна частина сьогоднішніх Хабаровщини та Амурської області, бо до 1860 року належали Китаю, і можна припустити, що Китай може пред'явити на них законні претензії.

Ще більш складним процесом стане розпад решти Росії. Навіть маючи формально лише 25% неросійських націй серед 140-мільйонного населення Росії, емансипаційні зусилля багатьох націй неможливо зупинити без поліцейсько-військового гніту та корупції етнічних еліт за рахунок грошей від продажу нафти та газу.

Зрештою, можна небезпідставно сумніватися, що росіяни, які живуть у Петербурзі, в районі Уралу, в Сибіру чи на Далекому Сході захочуть залишитися під владою щиро ненависної Москви, яка сприймається і уральцями, і сибіряками як ненажерливий паразит. Таким чином, сьогоднішня Росія, як імперія зла, може розділитися на кілька менших російськомовних держав. Проте важливо інше: Заходу вже зараз треба аналізувати можливі сценарії розпаду РФ. Це важливо через те, що такий розпад відкриє великі виклики – і ризики, і можливості. Ризики полягають у тому, що Європа і Захід можуть знову зазнати невдачі в певних напрямках і після розпаду СРСР.

Наприклад, народи, які проживають на постросійському просторі зіштовхнуться з балканізацією, тривалим періодом бідності та насильства. У цьому прикладі Європа та Захід можуть діяти розсудливо, швидко, прагматично і чутливо надати народам Росії - шанс на гідне майбутнє у свободі і принаймні, відносному благополуччі. Отже Європа повинна зняти «табу» з теми «розпад Росії».

Друга глава

Життя на межі

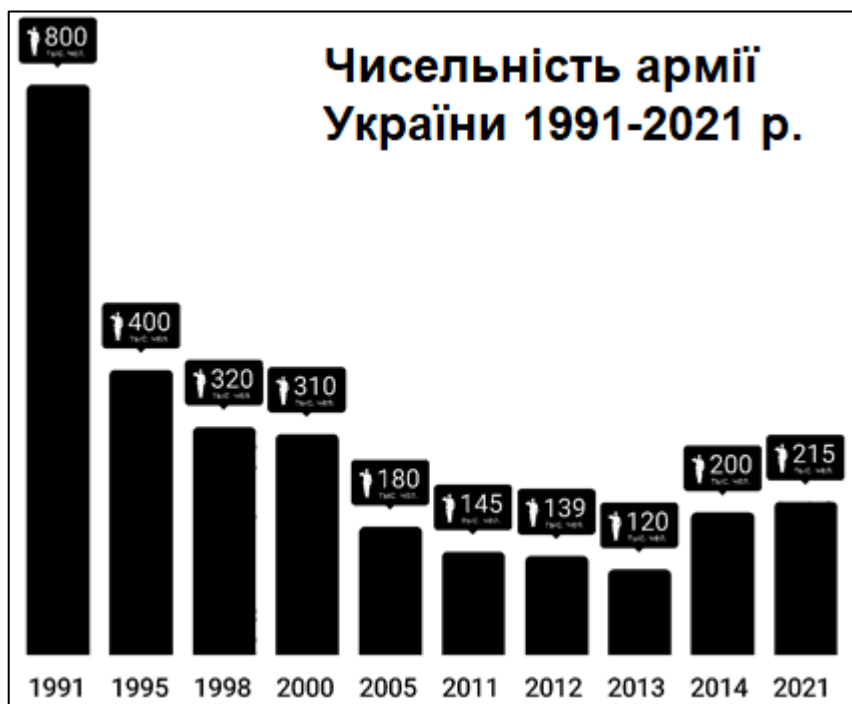

ЗІ ЩИТОМ АБО НА ЩИТИ

Армія України з 1991 року зазнала, найбільших перетворення серед усіх силових органів нашої країни. За 30 років Збройні сили України пройшли шлях від занепаду і масового скорочення - до вимушеного і екстреного відродження в умовах війни. Після розвалу Радянського Союзу на території України опинилася 4-та за розміром армія в світі, і плюс колосальні запаси боєприпасів і військової техніки. Крім того, під контролем молодого незалежного держави України перебували майже 180 міжконтинентальних ракет з ядерними боєголовками. Але українська влада виявилася абсолютно не готовою управляти такими ЗСУ і в такому обсязі. Тодішня українська влада не змогла навіть зберегти арсенал озброєння, боєприпасів і техніки. Як підсумок, фінансові проблеми і зовнішній тиск змусили незалежну Україну відмовитися від ядерної зброї, розпродати військове майно і почати різке скорочення армії. Як виявилося, зупинити шлях розвалу ЗСУ змогла тільки зовнішня агресія Росії. Після вторгнення рашистів в Україну 2014 року чисельність ЗСУ почали різко збільшувати.

Згідно з рейтингом «Global Firepower», станом на 2021 рік, Збройні Сили України займали 25-у позицію за списком. «Спадок», що дістався молодій Україні від «покійного» Радянського Союзу, був вкрай великим. На території України на момент розвалу СРСР дислокувалися три загальновійськові армії і дві танкові, одна армія ППО і одна ракетна армія, а також один армійський корпус. До всього цього додавався ядерний арсенал і кораблі Чорноморського флоту. Тож зараз ми короткими епізодами розповімо, як роками знищували ЗСУ. Нижче наведена таблиця чисельності української армії в тисячах осіб в період від 1991 до 2021 років.

Збройні сили України (ЗСУ), військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладені завдання з оборони України, захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності. Формування національних збройних сил в сучасному розумінні припадає на початок XX століття й збігається з формуванням сучасної української нації. До 2022 року було структурно поділене на 3 види та два окремих роди військ/сил. Станом на 2018 рік в Україні діяло 18 військових вищих навчальних закладів, а також військові коледжі, ліцеї та спецліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою. При українських Вишах загального профілю - діяли військові кафедри.

На 2021 рік підготовку сержантів і солдатів проводили у 10 навчальних центрах, 19 спецшколах та 3 центрах підготовки сержантського складу. Люди, що пройшли ці центри і спецшколи, виділялися незламністю і стійкістю.

Чисельність військовослужбовців ЗСУ на початку 1990-х років становила майже 800 тисяч осіб, а загальний штат Збройних сил, включаючи цивільні спеціальності, був на рівні майже 1 млн осіб. Станом на 2021 рік армію аналогічного масштабу мали тільки США, Китай, Росія, Північна Корея та Індія. З 1992 року армію України почали планомірно скорочувати. Публічно керівництво ЗСУ називало це «оптимізацією і реформуванням». До 1995 року кількість військовослужбовців скоротили в два рази – до 400 тисяч осіб, ще через три роки їх вже стало 320 тисяч, а на рубежі 2000-х років українська армія налічувала близько 300 тисяч військовослужбовців. З 2000 по 2013 р. цей процес продовжував невпинно рухатися в бік зменшення чисельності ЗСУ, і став близько 120 тисяч військових, а 2013 році призов на строкову службу і взагалі був скасований. Через деякий час почалася революція Гідності, а в 2014 році Росія напала на Україну.

Лондонський Міжнародний інститут стратегічних досліджень у своєму виданні «The Military Balance» 2021 року зазначав, що Збройні сили України з 2014 по 2021 роки почали збільшувати свою чисельність, дійшли до цифри 246000 військовослужбовців, з яких 159000 у Сухопутних військах, 15000 у ВМС, 52000 у Повітряних силах, 20000 у Десантно-штурмових військах, правда ще була невідома для них кількість у Силах спеціальних операцій. Сухопутні війська мали на озброєнні 858 танків, 1184 боємашин піхоти, 622 бронетранспортери і 547 розвідувальних бронемашин, 1818 одиниць артилерії, 90 тактичних ракетних комплексів, 35 ударних і 23 багатоцільових гелікоптерів. Військово-морські сили мали на озброєнні 1 фрегат і 10 військових суден меншого класу. Українська авіація налічувала 71 винищувач, 14 бомбардувальників, 31 штурмо-

вик, 29 транспортних літаків. Зенітні війська мали 250 комплексів «С-300»; 72 комплекси ЗРК «Бук», і деяка кількість «С-125».

У липні 2021 року було збільшено чисельність Збройних Сил України на 11 000 військовослужбовців. А 1 лютого 2022 року Президент України В.Зеленський підписав указ про зміцнення обороноздатності України: чисельність ЗСУ повинна була зрости ще на 100 тис. осіб. Коли почалась повномасштабна війна з Росією, до лав ЗСУ масово пішли патріотично налаштовані українці. Чисельність ЗСУ суттєво виросла

До початку 2022 року, з'єднання, військові частини та підрозділи Збройних сил України відповідно до закону могли залучати до здійснення заходів правового режиму воєнного й надзвичайного стану, боротьби з тероризмом і піратством, посилення охорони державного кордону на суші і на морі, протидії незаконним перевезенням зброї, наркотичних засобів і психотропних речовин, ліквідації надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру, надання військової допомоги іншим державам, а також брати участь у міжнародному військовому співробітництві, міжнародних антитерористичних та інших міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки на підставі міжнародних договорів України та в порядку і на умовах, визначених законодавством України

З 05 січня 2016 року у складі ЗСУ з'явилися Сили спеціальних операцій (ССО). Станом на 1 червня 2016 року в Збройних силах України проходили військову службу та працювали 49 552 жінки. У тому числі 2092 офіцерів, 14 607 солдатів і сержантів і 32 405 цивільного персоналу. 3 травня 2017 року в усіх бойових частинах і підрозділах ЗСУ з'явилася посада військових капеланів.

Сучасні солдати та офіцери ЗСУ носять на рукаві шеврон у вигляді тризуба військ УНР, і на офіційному рівні їх ідейно пов'язують із легіоном Українських січових стрільців (УСС) австрійського ландвера та діяльністю УПА. Ще в далекому 1914 р, легіон Українських січових стрільців в австрійському парламенті був політичним об'єднанням українських партій. В ті роки з ними рахувалися і саме вони змогли взяти на себе формування українських добровольчих підрозділів. Ситуація із формуванням першого легіону Українських січових стрільців (УСС) дуже схожа зі створенням сучасних добровольчих підрозділів ЗСУ. Пізніше Січові стрільці (УСС) увійшли в склад українського війська, яке пізніше було назване Галицькою армією.

Після отримання своєї незалежності на початку 1990-х років українським солдатам та офіцерам, уся матеріально-технічна база, інфраструктура та система освіти дісталися їм від Радянської армії. У подальшому, основою озброєння армії, флоту й Національної гвардії України стабільно залишаються радянські збройові системи – від автомата Калашникова до систем залпового вогню.

За період правління президента України - Леоніда Кравчука, вийшов Указ про створення (реформування) Збройних Сил на базі військ Київського, Одеського, Прикарпатського військових округів, сил Чорноморського флоту, інших військових формувань, що дислокуються на території України, «крім військ, що входять до складу Стратегічних сил стримування». До них належали Ракетні війська стратегічного призначення, представлені на території України 43-ю Ракетною армією зі штабом у Вінниці.

На той період, «велика гра», що закрутилася довкола ядерної зброї, призвела до того, що єдиний центр управління РВСН на рівні СНД так і не виник. У тексті Мінської угоди 1991 року йшлося лише про те, що українська ядерна зброя перебуватиме під контролем об'єд-

наного командування до повного знищення у 1994 році. Проте українські політики вбачали в ній виключно предмет торгу. А США, на які з території України були націлені наші ракети, грали в партії – «першу скрипку», хотіли як найшвидшого роззброєння ЗСУ. Вони направляли всі свої сили й активно брали участь в знешкодженні української ядерної зброї.

Заднім числом традиційно вважають, що на початку 1990-х років, за ядерну зброю нам би дали все, чого б ми не зажадали, навіть членство в ЄС і НАТО. Однак складні переговорні процеси в підсумку завершилися підписанням Будапештського меморандуму. Міждержавний документ про «гарантії безпеки» у зв'язку з дорученням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року став головним рішенням, що визначило долю і країни, і її Збройних сил.

Знищення ракетних комплексів і шахтних пускових установок завершилося 20 серпня 2002 року, а двома роками раніше Україна повністю позбулася стратегічних ракетноносців Ту-95 МС і Ту-160. Такий самий підхід було застосовано і до вистражданих у п'ятирічних суперечках ВМС. З отриманих 1997 року 18% Чорноморського флоту значну частину було пущено «на цвяхи» (металолом). А СКР-112 – перший корабель, який підняв український прапор і прорвався з боєм в Одесу, згодом теж пішов на металобрухт.

Загалом до 1994 року чисельність Збройних сил України було зменшено до 517 000 осіб, а до кінця 1996 року структура набула завершеного вигляду, що відповідав Концепції від 11 жовтня 1991 року. У грудні 1996 р. було затверджено Держпрограму будівництва та розвитку ЗСУ на період до 2005 року, відповідно до якої чисельність Сухопутних військ, ВПС, сил ППО і ВМС мала скоротитися до 350 000 осіб. Одночасно скорочувались і звичайні озброєння, а потім почалася «велика розпродажа».

Формально нова армія ЗСУ народилася 6 грудня 1991 року, коли Верховна Рада ухвалила закони «Про оборону» і «Про Збройні сили України», одночасно створивши і спеціальний святковий день, який відзначається з 1993 року. По великому рахунку, ЗСУ є ровесниками незалежності країни й цього 2023 року відзначають 31 річницю. Кожен із видів ЗСУ має свій професійний святковий день, але 6 грудня об'єднує всіх військовослужбовців України. Сучасні захисники продовжують традиції дружинників Русі, козаків війська Запорозького та ще низки мілітарних формацій різних епох. Скажімо, в роки Першої світової війни діяли легіони Українських січових стрільців про яких ми згадували на передодні. Саме вони послугували основою кількох організацій Галичини (Сокіл, Січ, Пласт). А коли 1917 року була створена армія Української Народної Республіки, на українських землях почали діяли формування Вільного козацтва, Української Повстанської та Української Галицької армій. Із рядів різних Армії 1917-1923 років повстали українські народні отамани, які внесли незламний дух нескореної України.

Необхідно коротко сказати про Українську повстанську армію (УПА) - військово-політичне формування, яке діяло в Україні протягом 1942-1960 років. Перші загони УПА «Поліська Січ» були сформовані Бульбою-Боровцем 28 червня 1941 року, але тільки у травні 1943 року загони ОУН(б) почали офіційно іменуватися «Українською повстанською армією». Ставлення до УПА в українському суспільстві протягом останніх 30 років після відновлення незалежності (1991 р) коливається між позитивними відгуками «борців за незалежність» і протилежним штампом «німецькі колаборанти». Самі оцінки часто спиралися на пропаганду з обох сторін. З 2015 року вояки УПА мають встановлений Верховною Радою статус борців за незалежність України у XX ст, але то вже окрема тема. Від 2018 прийнято закон, солдати УПА - є учасниками бойових дій.

Вірш про Росію і Україну. (Юлія Боклаганич).

*Раз прийшла Росія до Бога
Й вимагати стала з порога:
Україну слід покарати
І їй у служки віддати.*

*Вона сама їй вибере долю,
Щоб не мріяла більш про волю,
Щоб забула віру і мову
Й бунтувати ніколи не сміла.*

*Щоб сестрою мене вважала
І свій хліб мені віддавала.*

Відповів Бог - Росії:

*- Іди додому, я думати буду
Невдовзі прийшла Україна до Бога.
Боса, молода, а вже сиві коси,
У синцях та ранах все тіло,
І душа від горя зболіла.*

*Бог питає: - Скажи, Україно,
Чи ти маєш якусь провину,
За яку Я маю вас карати
і у служки тебе віддати?*

*Лиш у тому я завинила,
Що образи довго терпіла,
Пробачала все і мовчала,
Хоч від горя душа кричала.*

*Та віднині, я присягаюсь,
Із Росією більше не знаюсь!
Через неї всі мої біди.*

Ми не сестри. На жаль, сусіди.

*І знають про те усі свідки,
Що ніхто вона і нізвідки.
Самозванка вона брехлива,
І пихата, й лиха, і зрадлива.*

*Знаю, Боже, не будеш карати.
Я не буду їй слугувати.*

*Як усі держави, я вільна,
А віднині буду ще й сильна.
З того часу минуло пів року.
Україна живе нівроку,
Відбудовується, співає,
І лихої сестри не має.
А Росія, пихата дівка,
Одинока і нещаслива,
Звинувачує всіх у зраді,
Бо ніде їй, такий, не раді.*

У 1997 році вперше було проведено цикл стратегічного планування оборони України. За його підсумком, Президент України затвердив Стратегічне рішення на застосування Збройних Сил України. А 1 серпня 1997 року Україна вперше святкувала День Військово-Морських Сил України. 22 березня 2001 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про розвідувальні органи України». У 2004–2005 роках здійснено перехід Збройних Сил з чотирьох-видової на три-видову структуру шляхом створення на базі ВПС і Військ ППО єдиного виду Збройних Сил — Повітряних Сил у складі трьох повітряних командувань («Захід», «Південь», «Центр») і тактичної групи «Крим».

У квітні 2011 року Указом Президента України затверджено Положення про Міністерство оборони України та Положення про Генеральний штаб Збройних Сил України, у яких конкретизовано завдання цих органів військового управління, виходячи з нових умов функціонування Збройних Сил України. 2014 рік став для Збройних Сил України перевіркою на мужність, витривалість, вірність Військовій присязі та відданість державі, увійшов в історію як рік відродження української армії. Протягом 2015 року Збройні Сили України відновлювали боєздатність, набували бойового досвіду, оперативної спроможності, необхідної для захисту своєї Батьківщини.

НА ЗЛО ТА ВСУПЕРЕЧ МОРАЛІ

На превеликий жаль, Майдан 2014 року не зміг провести «ремонт» української влади. Колишня злочинна влада усім нам допекла своєю не стільки брутальністю, як нечесністю. Бандити при владі не просто обкрадали український народ, ЗСУ, вони безсовісно брехали «всім і всюди», вимагали хабарі і загалом створили таку систему, за якої неможливо було, живучи в Україні, не забруднити себе в якийсь спосіб хоча б найменшою неправдою. Та система заплямовувала нас усіх, навіть і тих, хто не брав і не давав хабарів, не крав і не вбивав, але мовчали і терпіли. Сьогодні в нашій країні відбувається генеральне прибирання. Ми намагаємося викинути усе те старе сміття, що роками, десятиліттями накопичувалося в нашій країні. І кожний повинен почати зі своєї хати. Потім подивимось навкруги, щоб двічі не наступати на ті самі граблі...

Оглядаючись назад, ми бачимо, як паралельно зі скороченням чисельності ЗСУ у попередні роки, відбувся «великий розпродаж» запасів військової техніки і озброєння. Слід зазначити, що багато в чому це була не просто примха українських чиновників, а й вимога міжнародних партнерів. Слід зазначити, що вартість військового майна ЗСУ за цінами 1991 року щонайменше становила понад 200 млрд. доларів США. Якщо перевести в сучасну вартість – це величезна сума (ми до неї ще повернемося).

7 червня 2018 року Верховна Рада України утворила Тимчасову слідчу комісію для проведення розслідування відомостей щодо фактів розкрадання в Збройних Силах України та підризу обороноздатності держави у період з 2004 по 2017 роки. (Постанову № 8434 підтримали 184 депутати, і дня її підписав Голова Верховної Ради).

Обставиною, яка стала підставою для проведення розслідування відомостей щодо фактів розкрадання в Збройних Силах України та підриву обороноздатності держави у 2004-2017 роки, є тимчасова окупація РФ Автономної Республіки Крим та частини території України на Сході України. Комісія виявила суттєві недоліки у системі ЗСУ, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, та правоохоронних органів щодо відбиття збройної агресії Російської Федерації.

19 лютого 2019 року у Верховній Раді України під час засідання, заступник начальника Генерального штабу ЗСУ генерал-лейтенант Сергій Бесараб охарактеризував стан війська на початок російської окупації Криму і збройного вторгнення на Донбас – як незадовільне. Збройні Сили України мали розбалансовану систему управління, недостатній рівень укомплектованості особовим складом та матеріально-технічним забезпеченням, катастрофічний стан озброєння та військової техніки. Далі він повідомив, що кількість боєздатних підрозділів обмежувалося лише 8 батальйонами, трьома авіаційними ескадрильями і 8-ма кораблями, загальною чисельністю близько 5 тисяч військовослужбовців.

Поглянемо назад, на початок 1991 року. З огляду на стан ЗСУ зразка 1991 року, які вважалися однією з кращих армій у світі, інформація про те, що на початку 2014 року боєздатність ЗСУ обмежувалася лише 8-ма батальйонами, трьома авіаційними ескадрильями і 8-ма кораблями, загальною чисельністю близько 5 тис. військовослужбовців, свідчило про катастрофічне зниження рівня обороноздатності України за роки її незалежності. Українську армію майже знищили.

Такий стан справ, в першу чергу у ЗСУ та інших військових формуваннях й правоохоронних органах, не дозволяв Україні своєчасно попередити (запобігти), а також в найкоротші строки ліквідувати збройний конфлікт на поча-

ткової його стадії шляхом повного відбиття збройної агресії. Використовуючи ці наявні сили і засоби, форми і способи збройної боротьби, ЗСУ не зможуть відбити ворога та не допустити ескалації й поширення агресії на інші території України. Українська армія була нездатна завдати агресору втрат та примусити його від подальшого застосування воєнної сили з повним відновленням територіальної цілісності і суверенітету України.

Натомість від 2014 року на території України йшла російсько-українська війна, неспроможність ЗСУ своєчасно запобігти та нейтралізувати військову агресію Російської Федерації (РФ) проти України призвело до нової ескалації військової агресії і просування бойових дій глибше в середину України. Станом на 6 травня 2019 року було убито під час неоголошеної війни 2973 українських воїнів, понад 7 тисяч громадян України. Поранено та покалічено понад 23 тисячі громадян України, понад 1,8 млн. громадян отримали статус «внутрішньо переміщені особи», які вимушені були рятуючи своє життя виїхати з районів ведення бойових дій та тимчасово окупованих територій. Чому так сталося?

Однією з основних причин значного зниження рівня обороноздатності України стало безсистемне скорочення ЗСУ, яке відбувалося із одночасним скороченням наявного озброєння (нижче потреби), корупцією, крадіжками та «великим розпродажем» майна, техніки і зброї ЗСУ. Інформація про те, що скорочене озброєння та інше військове майно було предметом розпродажу за цінами, що значно нижчі за ціни на світових ринках озброєнь, предметом передачі в оренду, добровільної відмови від майна на користь третіх осіб, на той період нікого не дивувала.

Під терміном «розкрадання військового майна», розуміється втрата, розтрата, вилучення військового майна та/або обернення його на користь та в інтересах третіх осіб на умовах, що завдало державі матеріальних

збитків, а також шкоди обороноздатності України, тобто здатності держави до захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту. І от тут шахраї почали прикриватися державними зобов'язаннями. Справа в тому, що Україна підписала договір про звичайні збройні сили в Європі (ДЗЗСЄ). Цей документ встановив обмеження для країн-підписантів, що стосується кількості людей, військової техніки і озброєння.

Цей договір був підписаний 16 країнами НАТО, країнами Варшавського договору і СРСР ще в листопаді 1990 тобто до розвалу СРСР. Вже після цього Росія, Україна та інші пострадянські держави розподілили між собою квоти на максимально допустиму кількість одиниць військової техніки. І якщо Україна досить швидко виконала взяті на себе зобов'язання, то Росія фактично проігнорувала вимоги ДЗЗСЄ щодо скорочення озброєння.

Основна претензія влади РФ полягала в тому, що розширення НАТО на Східну Європу порушує принципи договору. У травні 2015 року, вже після військової агресії в Україні, Росія взагалі заявила, що виходить з цього Договору в односторонньому порядку. Українські чиновники продовжували виконувати взяті зобов'язання, бо в «мутній воді добре ловиться різна рибка», мається на увазі корупція, крадіжки тощо. Якщо на середину 1991 року ЗСУ мали в розпорядженні 9 тисяч танків, то за умовами підписаного Договору, їх кількість повинна стати на 5,3 тисяч штук менше, бойових літаків на 477 одиниць і таке інше. Було де «нагріти свої руки».

Зобов'язання по «Великому розпродажу» були виконані і перевиконані, оскільки велика кількість озброєння пішло на експорт або було просто списано і потім писали «знищено», а самі продавали, або здавали на металобрухт. За орієнтовними оцінками, за 2005-2014 роки було

розпродано військового майна на майже 3 млрд гривень. Зокрема, «з молотка по заниженим цінам з відкатами» пішли 832 танки, 202 літаки, 232 вертольоти і близько 28,5 тис одиниць ракетно-артилерійського озброєння. Правоохоронці вважають, що українську армію свідомо доводили до повного занепаду. У червні 2020 року колишньому начальнику Генштабу ЗСУ Володимиру Замані повідомили про підозру в держзradі.

Під час праці Тимчасової слідчої комісії, чиновники робили шалений опір, але інформації було достатньо, ще виявлено велику кількість засекречених документів. На пропозицію Тимчасової слідчої комісії розглянули питання про розсекречування документів в установленому законодавством порядку, зацікавлені чиновники з органів державної влади винесли свою постанову, що зміст секретних документів може завдати шкоди інтересам національної безпеки України. Така обставина ускладнила розслідування фактів крадіжки в системі ЗСУ. Дивина в тому, що членами Комісії були народні депутати України, які за своїм статусом мають право знайомитися з будь-якою конфіденційною та таємною інформацією, бо вони мають доступ до державної таємниці усіх ступенів секретності, але оприлюднити знайдену інформацію, яка може свідчити про факти розкрадань у ЗСУ, не мають повноважень. Що робити? Як довести справу до суду?

Щоб зрозуміти обсяг вкраденого, за наявною тогочасною інформацією на території України дислокувались 3 загальновійськові та 2 танкові армії, армійський корпус, 4 повітряні армії, окрема армія протиповітряної оборони (9 бригад ППО), 43 ракетна армія стратегічних ядерних сил СРСР, Чорноморський флот з корабельним складом понад 850 суден (бойових кораблів, катерів та суден забезпечення, корабель «Академік Сергій Корольов» та флагман космічного флоту «Космонавт Юрій Гагарін»), два

вузли системи попередження про ракетний напад, інші військові формування. Понад 9 тис. одиниць танків, понад 11 тис. одиниць броньованих машин піхоти та десанту, близько 3 тис. літальних апаратів з яких 1090 бойових літаків (це винищувачі Су-27, МіГ-29; бомбардувальники Су-24М, штурмовики Су-25; стратегічні важкі бомбардувальники 25 од. Ту-95 МС і 19 од. Ту-160, а також близько 200 од. інших бомбардувальників Ту-22 різних модифікацій; розвідувальні Су-24МР, військово-транспортні літаки, тощо). Ще 900 вертольотів з яких 330 бойові (це ударні Мі-24, багатоцільові Мі-8 тощо).

Крім цього, Збройним Силам України, загальна чисельність яких становила понад 800 тис. особового складу, залишилось величезна кількість найсучаснішого на той час озброєння та військової техніки, зокрема: командирські броньовані машини (рухомі пункти розвідки та управління підрозділами тактичної ланки, пересувні командно-спостережні пункти), розвідувальні броньовані машини, самохідні артилерійські установки різних модифікацій, гармати, реактивні системи залпового вогню, тактичні ракетні комплекси, радіолокаційні станції, системи протиповітряної оборони, інженерна техніка, автомобільна техніка, спеціальна техніка тилового забезпечення, різні види стрілецької зброї, важке піхотне озброєння (кулемети, автоматичні гранатомети, протитанкові гранатомети, протитанкові ракетні комплекси, реактивні вогнемети, тощо), міномети, переносні системи ППО, сотні тисяч тонн боеприпасів (артилерійські та стрілецькі, бомби авіаційні, гранати, боеголовки та вибухові компоненти керованих (некерованих) ракет та снарядів, міни наземні та фугаси, міни морські, торпеди, бомби глибинні, речовини вибухові та порохи, капсулі, підричники, вибухові компоненти та інше приладдя для боеприпасів), інші види озброєнь. Про конкретну кількість вкраденого і проданого майна і зброї із зазначеного переліку є звіт Тимчасової слідчої комісії.

Крім цього, на базах зберігання та відповідних складах непорушних запасів зберігалася величезна кількість товарно-матеріальних цінностей за всією номенклатурою військового майна, яке закладалося на умовну 10-ти мільйону армію. Велика кількість цього майна зникла в невідомому напрямку, інше «з'їли гризуни».

Ми весь час повторюємо мантру, у 1991 році Україна була ядерною державою, мала третій після США та Російської Федерації ядерний арсенал. З Україною рахувалися всі країни світу. В основу ядерного арсеналу становили шість дивізій 43-ї ракетної армії колишнього СРСР, що були розташовані на території України. При цьому, на початок 1994 року на озброєнні 43-ї ракетної армії було 176 ракетних комплексів типу «ОС» (Окремий старт), що мали на озброєнні 130 ракет класу РС-18 «Стілет» (SS-19) та 46 ракет класу РС-22 «Скальпель» (SS-24). Перші несли по 6 ядерних боєголовок (загалом 780), а SS-24 — по 10 (загалом 460). Разом 1 240 ядерних боєголовок із стратегічними зарядами, всього ж на озброєнні тогочасної України перебувало 1272 ядерних боєголовок.

Далі, Україна мала щонайменше 2 883 одиниць тактичної ядерної зброї. Українським ракетникам залишилися в спадок від СРСР оперативно-тактичні комплекси «Р-300» з дальністю ураження до 300 км і тактичні комплекси «Точка» і «Точка-У» з дальністю стрільби першої 70 і другої 120 км. Вони могли нести тактичні ядерні заряди малої та середньої потужності.

На озброєнні Військово-Повітряних Сил перебувало понад 240 стратегічних бомбардувальників, зокрема 44 одиниці унікальних стратегічних важких бомбардувальників (25 одиниць Ту-95-МС і 19 одиниць Ту-160), які могли нести ядерну зброю. Наприклад, Ту-160 являє собою надзвуковий стратегічний бомбардувальник - носій крилатих ядерних ракет, в тому числі до 12 штук Х-55 з 200-кілограмовими ядерними зарядами і дальністю ураження

цілі до 3 тисяч кілометрів і з огляду на бойовий радіус дії в 6000 км це була дуже потужна одиниця озброєння ЗСУ. І раптом взяти все продати, знищити та розкрасти. Як можна поруч жити з такими людьми, як їх земля носить.

Про загальну вартість військового майна станом на 1991 р. ми вже писали. Лише до кінця 1994 року Україною було експортовано зброї та військової техніки на суму 32,4 млрд. доларів США, і з огляду на кількість зброї та військової техніки, яка була втрачена, читай вкрадена (у т.ч. стратегічна авіація, стратегічні та тактичні носії наступальних озброєнь, Чорноморський флот, оборонно-промислові підприємства, тощо) та експортована протягом 1995-2014 років; вартість зазначеного вище військового майна за цінами 1991 року щонайменше становила понад 200 млрд. доларів США. Це не фантастична оцінка, а досить обережна, з огляду на стан війська у 1991 році, про який ми вам розповідали, з урахуванням мобілізаційних резервів і можливостей, за виключенням морського компоненту та кількості ядерного арсеналу, що цілком можна порівнювати із кращими арміями світу, враховуючи те, що річний бюджет просто утримання цих армій перевищує таку орієнтовну загальну оцінку майна та цінностей ЗСУ.

На передодні річниці повномасштабної війни в Україні (24.02.2023), президент України Володимир Зеленський закликав західних партнерів ухвалити рішення про передачу Україні сучасних танків. Німецьке видання «Spiegel» повідомило, що Федеральний уряд Німеччини погодився надати дозвіл на експорт танків Leopard іншим країнам, які збираються допомогти Україні. А видання «Politico» стверджує, що в адміністрації президента США Джо Байдена розглядають можливість відправити Україні танки «Abrams» у значній кількості. Москва розцінює передачу танків як застосування "брудно-ядерних бомб".

На підтвердження наших слів, скажемо: - Величезні склади тогочасного українського військового майна й легкість доступу до них, не могли не привернути уваги кмітливих людей, шахраїв, крадіїв тощо. Тільки з 1994 до 1997 року українська Державна служба експортного контролю видала 6500 ліцензій на експорт зброї та військового обладнання, яке вивозили до 40 країн світу понад сто компаній, (половина із них – підставні). На прес-конференції 20 серпня 2001 року генеральний директор компанії «Укрспецекспорт» Валерій Малев заявив, експорт зброї з України щорічно збільшується на 120–140% і до 2010 року очікуємо його приріст. На цей період наша країна входила до 7 найбільших продавців зброї у світі, причому торгувала вона навіть із тими, з ким заборонила ООН. При цьому наша зброя була набагато дешевша за закордонні зразки.

Не дивно, що тогочасний новообраний президент Леонід Кучма 2001 року опинився в центрі величезного скандалу, пов'язаного зі звинуваченнями в продажу Іраку обладнання для виробництва ракет і комплексів радіотехнічної розвідки «Кольчуга» за ціною \$100 млн за комплекс. Кажуть: - Ціна «Кольчуги» в три рази більша, у нас з цього приводу немає коментарів. Про стан української армії і її рівень підготовки в той період красномовно свідчать дві історії, пов'язані з міністром оборони О. Кузьмуком. У 2000 році під час навчань українська бойова ракета поцілила в житловий будинок у Броварах (три людини загинуло), а роком пізніше під час маневрів було збито російський пасажирський літак (загинуло 78 осіб). У звіті слідчої комісії було зазначено, що частина ППО, яка проводила стрільби, не мала бойової практики два роки. Кузьмук довго та завзято брехав про непричетність ЗСУ, аж поки під тиском фактів йому не довелося піти у відставку. Не уникнув скандалів і наступний президент України Віктор Ющенко.

Настала Помаранчева революція або Помаранчевий майдан - кампанія протестів, мітингів, пікетів, страйків та інших актів громадянської непокорі в Україні, організована і проведена прихильниками Віктора Ющенка, основного кандидата від опозиції на президентських виборах у листопаді - грудні 2004 року.

Зміна еліт в результаті Помаранчевої революції не принесла нічого нового. Навіть навпаки: уряд Юлії Тимошенко офіційно затвердив величезний список відчужуваного, у якому було все: від літаків до емальованих мисок. З боку парламентської опозиції регулярно лунали звинувачення і на адресу самого президента Віктора Ющенка, внаслідок чого виник скандал навколо продажу зброї Грузії, де президентом став Міхеїл Саакашвілі. Туди широким потоком прямували танки, колісна бронетехніка, великокаліберна артилерія, стрілецька зброя, ракетні комплекси. Зокрема сім ЗРК «Бук-М1» для такого продажу, вони раптово були спеціально зняті з бойового чергування в Україні.

2005 року британська преса повідомила, що Київ через фальшивих посередників продав Ірану та Китаю 18 крилатих ракет Х-55, здатних нести ядерні боеголовки. А трьома роками раніше британське видання «Jane's Foreign Report» звинуватило українських чиновників у продажу зброї «Талібану», зокрема 130 танків Т-55 і боєприпасів. У 2008 році Україна знову прогриміла на весь світ: українське судно «Faina» з вантажем з 33 танків Т-72, гранатометів, зенітних установок і боєприпасів було захоплене сомалійськими піратами. Політичну кризу, що весь час супроводжувала президентство Віктора Ющенка, восени 2008 року поглибили ще й фінансові проблеми в Україні. Він хотів багато зробити. Люди йому повірили і прийшли на Майдан. Але у нього слова розходились з ділом...

УКРАЇНА РІЗНА, АЛЕ МИ РАЗОМ

За час каденції Віктора Ющенка від нього відійшло багато людей, які були його політичними соратниками й помічниками на виборах 2004 року. При Ющенко корупція розквітла ще більше. Сам же Віктор Ющенко вважає, що досягнути реальних змін йому завадила конституційна реформа та неієздатний корумпований парламент. А от адекватну оцінку його здобуткам зможуть дати лише наступні покоління незалежної України. Ющенко не став символом надії українського народу на те, що Україна стане великою державою.

Своєю чергою йшло і скорочення чисельності української армії. 2005 року Віктор Ющенко зменшив її до 245 000 тисяч (у тому числі – 180 000 військових), одночасно скоротивши строкову службу: до року в армії і півтора – у флоті. Головним гаслом дня стала «контрактна армія»: 2007 року президент Ющенко пообіцяв за три роки скасувати армійський призов назавжди, проте незабаром відмовився від цієї ідеї. Про що думали колишні керівники української влади, нам не відомо.

За президентство Ющенка було вперше офіційно оголошений курс «шлях до НАТО». Але найпомітнішим зовнішнім проявом реформ на цьому етапі шляху стало впровадження у солдат ЗСУ шкарпеток замість онуч. Міністр оборони Анатолій Гриценко особисто курирував цей напрямок, із задоволенням обіцяючи, що в казармах більше не буде специфічного запаху й таких самих жартів. Громадськість зі свого боку докоряла міністрові, мовляв, замість переозброєння та підвищення якості життя військовослужбовців він займається дрібними справами. Втім, невдовзі Анатолій Степанович пішов з посади міністра.

Гліб Каневський, голова експертної організації «State Watch», з посиланням на звіт військових повідо-

мляє: - Накази экс-міністра оборони Анатолія Гриценка призвели до завдання державі збитків на загальну суму понад 100 мільйонів гривень. До речі, він у 2010 та 2014 роках балотувався на пост Президента України.

Повертаємось до теми про перетворення в армії України. А от хто був своєчасно переодягнений і перевзутий – так це українські миротворці. Участь у міжнародних місіях ООН почалася ще далекого з 1992 року, коли Верховна Рада дозволила відправити військовий контингент до колишньої Югославії. Наймасштабнішою з них стала участь українських військових у вторгненні в Ірак, що почалося у 2003 році. Через цю операцію пройшли три українські бригади та одна тактична група. Загалом близько 6000 осіб, які отримали серйозний бойовий досвід, вкупі з бойовими втратами. Підійшла до свого кінці каденція президента В.Ющенка. За останній рік його президентства на армію було виділено лише 8,34 млрд грн, або 0,79% ВВП. Такої зневаги армія України ще не мала. Різні люди не люблять, а то й ненавидять Віктора Ющенка по-різному - кожен за своє.

Від 2014 року до осені 2020-го США надали Україні допомогу на суму близько \$4,1 млрд. У квітні нинішнього року Комітет Сенату США у закордонних справах підтримав законопроект «Про партнерство з Україною у сфері безпеки», який передбачає допомогу (включно з летальною зброєю) на \$300 млн. Проте контрактників у тилу отримує 10 300 грн, а служити йдуть насамперед ті, чиї доходи «в миру» ще нижчі. За даними Генштабу, за 2018–2020 роки з армії звільнилося понад 77 000 контрактників – майже третина особового складу. Досі не переможена й не хоче здаватися армійська бюрократія, болючим місцем залишаються відносини командирів і підлеглих.

В Україні пройшли перевибори президента, ним став Віктор Янукович. За його президенство у 2010–2013 роках кількість грошей на ЗСУ дали трохи менше 1%. Українці кажуть: - Саме в період президентства Віктора Януковича нашу українську армію було знищено: - Бо так хотіла Росія. Однак нічого надприродного, українські «прагматичні господарники» періоду Януковича не робили, вони тримали курс попередників, поступово зменшуючи витрати і скорочуючи ЗСУ. Правда, вони зробили проектом реформи від Міноборони, де передбачалося до 2017 року довести кількість військових до 122 000 осіб і скасувати строкову службу.

На 2013 р. у Держбюджеті України було передбачено суму в 15,281 млрд грн (0,97% від ВВП), з яких лише 10% скеровувалися на розвиток озброєння і техніки ЗСУ. Контрактник першого року служби отримував зарплату трохи більше 2000 грн, це на 1500 грн менше офіційної середньої зарплати по Україні, зате на 500 грн більше, ніж за часів Ющенка. У черзі на отримання житла чекали близько 45 000 військовослужбовців. Невдовзі президент Янукович наробив лиха в Україні, втік за кордон до Росії.

На бойову підготовку військ коштів виділялося менше половини від потреб. Нова військова доктрина України, затверджена Указом президента від 8 червня 2012 р, закріпила позаблоковий статус, а також передбачала, що в разі нападу слід діяти перш за все ненасильницькими методами: зокрема звернутися за допомогою до Радбезу ООН, до підписантів Будапештського меморандуму це 4 держави: (США, Великобританія і Росія з однієї сторони, і Україна з другої сторони), правда Росія і Україна зараз знаходяться в стадії війни), тож треба звертатись до інших «впливових держав» про допомогу.

Знищивши власну армію і розкравши зброю і майно, українські чиновники викинули гасло: «При небезпеці не бійтесь, не панікуйте, західні держави нам допоможуть».

Президент Зеленський під час зустрічі зі студентами та викладачами Київського національного університету імені Тараса Шевченка в кінці січня 2023 року, в якій також брав участь експрем'єр Великої Британії Борис Джонсон, сказав: «Ми повинні перемогти. У нас просто немає іншого шансу зберегти державу. У нас немає іншого шансу залишитись громадянами України. Без цієї перемоги у нас не буде міцного суспільства. Наше завдання – зберегти міцність нації, яку ми сьогодні маємо, перемога - за будь яку ціну».

Демотивація та відсутність бойової підготовки відіграли ключову роль під час анексії Криму Росією, коли українські військові частини не чинили жодного спротиву російським рашистам. Не проявляли ініціативи і безнадійно чекали наказу з Києва. Українська влада не спішила віддавати будь які накази. За словами в. о. президента України в 2014 році Олександра Турчинова, понад 70% військовослужбовців ЗСУ на Кримському півострові перейшли на бік агресора.

Автори книги кажуть: - День, коли Україна офіційно відмовиться від Криму, стане першим днем початку її кінця як єдиної держави. День, коли Росія поверне Крим, стане останнім днем існування її режиму. Тому тут неможливо зупинитися десь посередині, тут або ми, або вони. Якщо Кремль просто відступить, зберігши півострів Крим, то через 20 років він спробує повторити завоювання України знову. І не факт, що ми тоді встоїмо.

Тому повернення Криму Україні – запорука не просто закінчення війни та безпеки у майбутньому, а самого існування нашої держави. Від 600 тисяч до мільйона росіян – стільки переїхало жити в окупований Крим з 2014 року за оцінками різних українських експертів. Точної цифри не-

має. Йде генетичне перемішування народів та заселення росіян Кримського півострова.

Генерал української армії Віктор Муженко: - У 2014 році Україна не повинна була говорити, що армії немає і піднімати руки. Була можливість чинити опір російському агресору, який зайшов у Крим. У 2014 році він був заступником начальника Генерального штабу Збройних сил України. Він не погоджується з тим, що українська влада заявила: - У 2014 році на всю країну було лише 5 тисяч військовослужбовців, готових виконувати бойову задачу. Тому ми не змогли чинити опір Росії.

В.Муженко: – У 2006 році був стратегічний план застосування Збройних сил України на випадок російської агресії. Україна ще в 2006 році готувалася до можливої війни з Росією. – На той час я був на посаді тільки начальника штабу 8-го армійського корпусу в Житомирі. Певні елементи цього плану до нас були доведені. Корпус передбачали застосовувати по всіх ситуаціях. У серпні 2008 р відбулася російська агресія проти Грузії, вона показала, що в Росії існують плани агресії стосовно інших держав. І в першу чергу проти України. У секреті тримали інформацію, як саме виявили розвідувальну техніку на дні Чорного моря у 2013 році біля Криму.

На питання: - Чому не було реакції з боку України, тоді 37 тисяч російських солдат перебувало біля кордонів України і могли стати на захист Криму? Муженко не відповів. Треба розуміти, хто був тоді при владі, яка проводилась державна політика, які формування ЗСУ були розформовані. Наприклад, повністю була розформована 254-а дивізія, яка стояла в Бахмуті (тоді місто Артемівськ), її частини стояли і в Луганську. Практично на 2014 рік східна частина України була оголена: - Приходь і бери що хочеш.

28 лютого 2014 року на РНБО в.о міністра оборони Ігор Тенюх сказав: «Армії у нас немає. Не готові. Нам потрібен час, потрібна жорстка реакція світу. Правда, були

окремі частини ЗСУ, боєздатні і обмежено боєздатні. Далі міністр Тенюх 28 лютого 2014 року зазначив, що у Криму було 15 тисяч підпорядкованих військових, із них 1,5–2 тисячі готових виконувати наказ щодо застосування зброї. Але вони цього не зробили, у Генштабі кажуть, що не було розпоряджень в.о. президента О.Турчинова. Останній посилається на протокольні доручення засідання РНБО 28 лютого 2014 (сторінка 38), у пункті 1.5 йдеться, що у «випадку штурму військових частин з метою захисту життя військовослужбовців та забезпечення виконання поставлених завдань використовувати зброю відповідно до вимог військових статутів ЗСУ». То хто ж винен?

Армія може застосовуватися у воєнному стані, в стані війни. У мирний час ніхто нічого не вводить, і застосування зброї – це теж чинник, який впливає на рішення командирів: застосовувати чи ні. І більшість схилилась до того, щоб не застосовувати зброю проти російського агресора. Сценарій в Криму міг би по-іншому розвиватися, якби ввели воєнний стан, але окремі члени українського уряду були проти. Наприклад, Яценюк сказав, що воєнний стан – це смикання м'язами, яких у нас немає. Тож здача Криму лежить на совісті нашої влади.

РНБО доручила Кабміну провести евакуацію родин військовослужбовців з Криму, для яких є реальна загроза життю та здоров'ю. Російська Федерація не дозволяла сім'ям українських військовослужбовців залишити територію АРК, посилаючись на нормами міжнародного права. Повторюючись, скажемо, близько 70% українських вояків перейшли на бік російської армії.

За останні роки спеціалізацію ЗСУ видно неозброєним оком. Незважаючи на те що головним принципом є оборона, боєздатні підрозділи на всіх навчаннях готува-

лися до відпрацювання дій під час «стабілізаційних операцій», як в Іраку так і в Афганістані: патрулювання, служба на блокпостах, знищення невеликих груп противника, зачистка населених пунктів тощо. Майже всі виходи в море кораблів ВМС теж були пов'язані зі спільними навчаннями НАТО.

Власне, військово-політичне керівництво й не приховувало, що мета такої підготовки – подальша участь українських військовослужбовців у діяльності Сил реагування НАТО та ЄС. Переведення української армії на контракт при очевидних проблемах із комплектуванням, помножених на плани скорочення, означало створення професійної структури – у комерційних інтересах і для роботи за кордоном. Усі, хто не вписувався в цей проект, мали досить слабку мотивацію служити, тому більшість солдатів і сержантів йшли з армії, коли закінчувався перший рік контракту, тому посади професіоналів були заповнені лише на 56%.

Попри заявлену стратегію «оборони держави», як раз воїнів ЗСУ цьому не вчили. З 2014 року всі бойові операції були спрямовані на зменшення непідконтрольних територій, а в політичній площині не припинявся дискурс про звитяжну війну. Неважко помітити, що й на великих міжнародних навчаннях, ніхто не будував оборонних рубежів. Усі дії мали наступальний характер, зокрема, «звільнення населеного пункту від терористів». Водночас вести повноцінну оборону не дозволяли і наявні ресурси. Це відсутність у ВМС великих кораблів, берегової артилерії та відповідної оборонної інфраструктури українського узбережжя.

Влада України періодично намагається придбати списані плавзасоби в інших країн, однак навряд чи це можна вважати розв'язанням проблеми. Попри постійне збільшення бюджету, ЗСУ все одно перебувають у ситуації хронічного недофінансування. Офіс омбудсмена

України заявив, що поточна заборгованість Міноборони з обов'язкових виплат військовослужбовцям сягає 1 млрд 465,8 млн грн. Більше ніж 90% цієї суми – борги з грошової допомоги на оздоровлення. Крім того, припинено фінансування «бойових» виплат у зоні проведення «Операції об'єднаних сил» на Сході України. При цьому ситуація в економіці навряд чи дозволяє дивитися в майбутнє з оптимізмом.

Для головного завдання (оборони країни), не вирішено проблему із системою професійного резерву та регулярної підготовки громадян на базі військових частин. Практично не запроваджено спосіб взаємодії ЗСУ і Нацгвардії в разі війни. А головне – немає бачення завмерлої ситуації на Донбасі та прилеглих територій. Отже, якщо вважати 2014 рік часом другого народження української армії, то це буде під великим питанням. Усе ж нехай хоч невеликими кроками, але почалося щось робитись, бо раніше лише імітувалося.

Нинішня російсько-українська війна 2022 року – не випадковість. І мало хто вірить, що Росія просто так вгамує свої апетити. Правда полягає в тому, що простого виведення російських військ з України недостатньо. Щоб покоління наших дітей не стикнулося з чергою російською агресією, нам потрібно назавжди перемогти Росію. Сучасна Росія виявилася гідною спадкоємицею своїх історичних ординських предків. Від часу повномасштабного вторгнення у 2022 році, понад 2,8 млн українців та 13 тисяч дітей насильно депортувала з України і це число зростає з кожним днем. Депортації – суть російського режиму, наприклад, змінюють громадянство українських дітей і роблять їх росіянами. Доки існує РФ – насильне виселення людей не припиняться. Російська імперія мусить бути зруйнована!

В Кремлі була зроблена ставка на відновлення повного контролю над українською оборонною промисловістю і армією ЗСУ. Були створені різні «надбудови» в українській оборонній системі, однією із них у 2010 році був Державний концерн «Укроборонпром», його першим очільником став Дмитро Саламатін, громадянин Росії.

До 2014 року в перелік розпродажу військового майна включалися, крім списаних і морально застарілих зразків озброєнь та військової техніки, і сучасні зразки яких на сьогоднішній час бракує ЗСУ. Комісія не виключає інтерес російських спецслужб, які діяли на шкоду українській держави. Були приклади вилучання із бойового складу ЗСУ майна і озброєння й передачу до продажу за значно заниженими цінами. Підтвердженням цьому є стан і потреба ЗСУ зброї і техніки у 2014 році, а також сьогоднішня гостра потреба у номенклатурі військового майна (понад 450 найменувань ОБТ), яке у попередні роки було продане.

Можна стверджувати, що проведення у ЗС України таких організаційних заходів живої сили, зокрема щодо розформування, переформування частин бойового складу ЗСУ, нанесло значний збиток рівню боєздатності військ (сил ЗСУ), знизило її спроможність виконувати конституційні завдання з оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності.

Російська агресія проти України стала каталізатором значних змін у секторі безпеки та оборони країни, розділивши історію його розвитку на період до і після 2014 року. Цей рік перевернув усі наші уявлення про друзів і ворогів. Війна з можливої перетворилась на реальну, ворог з умовного на конкретного. І прорив у питаннях безпеки й оборони став нагальною запорукою виживання нації.

Ми вже розповідали, як майно ЗСУ, яке вивільнялося в результаті скорочення війська, стало предметом зловживань під час його реалізації. Комісія вважає, що такі управлінські рішення та дії вищих військово-політичних

керівників держави, що вчинені ними на шкоду обороноздатності України, безумовно, перебувають у причинно-наслідковому зв'язку з настанням тяжких наслідків, як тимчасова окупація Російською Федерацією АР Крим та частини східної території України. Цим завдано втрат Українському народу, а тому всі обставини їх прийняття мають бути встановлені слідчими і передані до суду.

Головнокомандувач ЗСУ генерал Валерій Залужний отримав у спадок із США 1 млн доларів від американця українського походження Григорія Степанця. Повідомило видання «The New York Times» в січні 2023 року. Потім Залужний спрямував ці гроші у повному обсязі на спецрахунок Національного банку України для збору коштів на потреби армії, що підтверджено SWIFT-повідомленням банку від 5 січня 2023 року.

Ми внесли додаток до тексту, щоб показати мораль окремих воїнів ЗСУ. А тим часом, на підставі зазначеної вище інформації, Комісія дійшла висновку, що вище військове-політичне керівництво держави України протягом 1991-2018 років займалось «великим» розпродажем військового майна, зброї, стратегічних ядерних сил, літаків різного типу, кораблів та суден забезпечення тощо.

Згідно інформації наданої Генеральним прокурором України Луценком Ю., заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Холодницьким Н., директором Антикорупційного бюро України Ситником А., директором Державного бюро розслідувань Трубою Р. та іншими представниками правоохоронних органів, злочини, що вчиненні у воєнній сфері, у т.ч. під час виконання державних оборонних замовлень на підприємствах «Укроборонпром», під час будівництва житла та інші факти скоєння злочинів, є предме-

тами кримінальних проваджень.

Додаткова інформація про обставини зниження боєздатності Збройних Сил України та в цілому обороноздатності держави, яка, зокрема, викладена у цьому Звіті і має бути перевірена слідчим шляхом. За отриманою інформацією вже є предметом кримінального провадження № 42014000000000322, що розпочате Головною військовою прокуратурою Генеральної прокуратури України у 2014 р. за фактами службової недбалості керівництва Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України під час прийняття упродовж 2000 – 2014 р. управлінських рішень та здійснення організаційних заходів щодо реформування Збройних Сил України, що призвело до значного зниження рівня обороноздатності держави, за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 367, ч. 2 ст. 364, ч. 1 ст. 111, ч. 2 ст. 425 Кримінального кодексу України, яке, за отриманою інформацією, передане за підслідністю до Державного бюро розслідування.

У читачів є питання: - Чи понесе хтось за це відповідальність? Першого президента Л.Кравчука вже нема, але є інші фігуранти кримінальної справи, ще можуть давати покази у трибуналі. До речі, на днях ДБР України розслідують справу про розкрадання майна аеропорту «Київ» у перші дні війни 2022 року. Перевіряється інформація щодо наказів вилучення транспортних засобів аеропорту та іншого майна. Також досліджується правомірність наказу здійснити пошкодження злітно-посадкових смуг аеропорту. Справа стосується генерал-майора, колишнього заступника секретаря РНБО Сергія Кривоноса, який добровільно з своїми товаришами стали на захист аеропорту «Київ» і не дали можливості приземлитися російським літакам з десантом на борту. Спікерка ДБР - Сап'ян повідомила, що наразі процесуальний статус генерала Кривоноса у цій справі ще не визначено...

Стосовно участі генерал-майора запасу Сергія Кривоноса в обороні аеропорту Київ у Генштабі заявили, що він був призначений головнокомандувачем ЗСУ Валерієм Залужним керівником оборони аеропорту "Київ" винятково як доброволець та з урахуванням його бойового досвіду з оборони краматорського аеропорту.

Щоб у вас не було зайвих сумнівів щодо того, що перед 24 лютого 2022 Україну хотіли свідомо й безвідмовно здавали ворогу. Чи це робилося за прямим і усвідомленим рішенням самого Зеленського, ми не знаємо. Можливо пана Зеленського, російські запродавці використали в сліпу, судити не нам. Але Київ в російських планах мав упасти за 3-5 днів. Правда (можливий) російський агент в українському уряді – Арестович, наганяючи страху, розказував, що Київ московські орки мали взяти за 12 годин, можливо він був правий - саме на це розраховували окремі зрадники на Банковій і Путін в Москві. Саме про такий сценарій попереджав і шеф ЦРУ особисто Зеленського ще в січні 2022, на що той – відмахнувся.

Росіяни мали висадити десант у Гостомелі й Жулянах. Не якихось парашутистів, а десятки транспортних літаків з тисячами десантників. І вони разом з передовими російськими групами й ДРГ повинні були зайняти владні установи у Києві. Коли окремі члени партії зелених напередб'їх брехали, як 24.02.2022 вони вели бій з рашистськими десантниками, то говорили напівправду. 24 лютого 2022 вдень вони дійсно чекали на рашистських десантників у центрі Києва й орієнтовно знали, коли ті мали прибути не для боротьби з ними, а для привітання і вручення хліба з сіллю. Ніхто з них опору чинити не збирався. У цей час ворога знищили в Гостомелі та Шулявцях, не пустили в Жуляни, вбивали на Оболоні та на численних блок-постах не за наказом влади, а всупереч. Простим воїнам ЗСУ та киянам набридло гнати спину перед московською наволоччю.

Путін мав зайняти центр Києва за декілька годин і взяти під контроль владні інституції, які мали б підписати капітуляцію й погодитися на вимоги, як приклад:

- 1). Денацифікація (арешти патріотичної еліти);
- 2). Демілітаризація; відмова від НАТО і ЄС;
- 3). Затвердити державним російський язык ;
- 4) Крим повинен бути рашистський;
- 5). Східні області України – незалежні та інше.

Якщо хтось в українській владі у 2022 році був готовий до цього, то прості українці думали інакше. Візьмемо за приклад пригороди Києва. Мало хто знає, як рятували це місто, бо згодом була введена цензура. Ми можемо коротко розповімо вам, як генерал Кривонос з нуля організував оборону аеропорту в Жулянах. Чому влада в'їлась на нього, чому врятований аеропорт Жуляни «став кісткою у горлі» в окремих можновладців?

Генералу Кривоносу й рятівникам Києва саме приховані агенти в українській владі не можуть простити, що російський штурм захлинувся в столиці. Коли всі кроти й рашистські агенти вже були впевнені, що залишилися години ризику й тривоги, а далі *«придут наши и всё пойдёт, как договорились»*, раптом прості кияни разом з військовими ЗСУ створили групи по захисту та бойові підрозділи і зірвали плани рашистів. Замість подяки, проти генерала Кривоноса завели кримінальну справу за те, що він перевищив свої повноваження і врятував Київ від рашистського десанту.

Не будемо описувати матеріальну частину справи, краще гляньте на інформацію в Інтернеті від Бутусова, де він цитує власні пояснення генерала Кривоноса та демонструє документи. Ці приховані у владі московські агенти прийдуть із звинуваченнями до кожного, хто не танцює під їхню дудку, якщо їм це дозволимо ми, оборонці української держави. Тож давайте разом викорчовувати московське коріння ненависті до ЗСУ і всього українського.

СУЧАСНІ ІСТОРІЇ ШАХРАЙСТВА

Ми хочемо розповісти вам про сучасні історії шахрайства на закупках Міноборони в Україні. З'ясувалося, що на початку повномасштабного вторгнення в Україну 2022 влада в Києві зіткнулась із несподіваною для себе проблемою. У країні не було жодного імпортера озброєння, адже за всі роки незалежності, Україна лише експортувала зброю. «Великий розпродаж зброї» у 2020 - початку 2022 роках змінив назву і тепер став називатись «експортом зброї». Де взяти зброю для ЗСУ? Повномасштабна війна 2022 вимагала швидких рішень. Поспішні рішення часто давали шанс для відвертих авантюристів збагатитись за рахунок війни.

Так було у так званій справі про турецькі бронежилети. Про спробу кількох ділків пожитись на цих поставках для армії (вперше стало відомо у серпні 2022 року). Але тільки зараз вдалося дізнатися деталі тієї справи та встановити коло несподіваних фігурантів і простежити долю вилучених у ході обшуків - мільйонів гривень.

Як розповідали чиновники при владі, навесні 2022 р. уряд залучив у прямому сенсі всіх учасників внутрішнього ринку зброї, аби завезти в Україну максимум можливих боєприпасів, озброєння, амуніції тощо. Які були розкрадені в попередні роки. Один із учасників ринку зброї пояснив, що Зеленський дав команду: «Байдуже де і як її купувати, але країні треба вся можлива зброя». На основі цього, Міноборона видавала офіційні «довірчі» листи компаніям і особам, які займалися поставками зброї. Вони кинулися викупати викупити у європейських та інших поставачальників доступні снаряди й обладнання по вищим в 2-3 рази цінами. Навіть відбулася конкуренція супернаживи між собою у середовищі посередників.

Чому українська влада не хотіла бачити підготовки Росії до вторгнення в Україну у 2022 році. Ця підготовка розпочалася в березні 2021 року, коли Росія почала збирати війська та військову техніку біля кордону з Україною, що створило міжнародну кризу та викликало широке занепокоєння щодо потенційного вторгнення. Супутникові знімки показали рух бронетехніки, ракет та іншого важкого озброєння. До грудня 2021 р. біля кордону перебувало понад 100 000 військових. 21 лютого 2022 року Росія офіційно визнала два окупованих нею регіони на Сході України, так звану «Донецьку Народну Республіку» та «Луганську Народну Республіку», незалежними державами та ввела війська на Донбас, цим вона в односторонньому порядку вийшла з Мінського протоколу. Вранці 24 лютого 2022 Путін заявив, що Росія ініціює «спеціальну військову операцію» на Донбасі та розпочала повномасштабне вторгнення в Україну.

Доходило до кричущих ситуацій, коли кілька різних постачальників із України конкурували і підставляли один одного. Вони навіть на ту зброю, яку уряди закордонних партнерів поставляли нашій країні - як безоплатну допомогу ухитрялися запровадити собі різні відкати. У своєму інтерв'ю, міністр оборони Олексій Резніков розповідав не одну таку історію. Голова Міноборони після таких ситуацій збирав імпортерів, роздавав наганяй, але ситуації не сходили нанівець. На превеликий жаль, не можна було опиратись на воєнний стан, розстріляти декілька осіб для остороги іншим.

Ринок зброї дуже специфічний: Тут мало місця для людських ідеалів. Тому не дивно, що багато відвертих авантюристів спробували перетворити нашу біду - на власну можливість пожитись. Тому кожен раз треба все перевіряти і контролювати окремо. Інакше просто нічого б

не привезли, а гроші 100% взяли наперед. Власне, про одну з таких ситуацій із «офіційними представниками», які виявились шахраями, ми поведемо розмову.

Це історія про контракт на бронезилети, на 16 мільйонів доларів і про те, як у турецького постачальника названої продукції несподівано з'явилися українські «підставні підрядники», які ледь не нагріли державу й армію ЗСУ на майже 600 тисяч доларів. А ще про колишнього чиновника Міноборони, у якого несподівано вилучають мільйони гривень і сотні тисяч у валюті США, а потім так само несподівано повертають йому. Чому?

8 березня 2022 р, у розпал боїв під Києвом, двоє громадян України Дмитро Буряк і Костянтин Кривопуст прибули в Туреччину. Там вони вели перемовини про поставки бронезилетів для ЗСУ. Ці чоловіки не були підприємцями і не мали державних посад, але й не були звичайними волонтерами. Своїм співрозмовникам вони показували лист від міністра оборони України Олексія Резнікова, підписаний буквально за кілька днів до перемовин. Документ уповноважував їх представляти МО України в закупівлях товарів та зброї для війська.

Як ідеться у матеріалах кримінальної справи, приїхавши до Туреччини, Буряк і Кривопуст зустрілися з керівництвом тамтешньої компанії «FarmTR Gida Tarım» і запропонували участь у державних контрактах. Почувавши потилицю, турки погодились, і вже 14 березня 2022 р уклали з Міноборони договір на поставку 30 тисяч бронезилетів 4 класу захисту. Вартість контракту – 16,655 мільйона євро, або 542,755 мільйона гривень за тодішнім курсом НБУ.

Ціна кожного бронезилета становила 552,7 євро. У січні 2023-го ця сума, навіть незалежно від того, наскільки дорогі матеріали були використані, була завищеною. На початку великої війни, коли ринок був спустошений, попит в рази перевищував пропозицію, навіть тоді бронезилети

коштували від 250 до 500 доларів (в залежності від якості). Першого квітня 2022 на рахунок турків прийшло 100% передоплати. Після цього до турецького постачальника знову прийшли вищезазначені «перемовники» Буряк і Кривопуст і почали вимагати повернути частину грошей (їхній відкат). За версією слідства, турки віддати їм частину грошей, бо у них був «договір субпідряду». Це 580 тисяч доларів (близько 19,67 мільйона гривень) – 3% від вартості контракту Міноборони. Щоб турки не лякалися, українські «перемовники» пообіцяли туркам повернути тисячу броників, але нічого не повернули. Радісні Буряк і Кривопуст від задоволення потирали руки. Горе і смерть бійців ЗСУ для них нічого не значили...

І от тут нам треба призупинитись і розповісти, як їхнім субпідрядником стала зареєстрована в офшорному Королівстві Бахрейн фірма «Wallartis Solutions». Вона належить навпіл українцю Михайла Андруховичу та громадянину Бахрейну. Звертаємо увагу, що у мережі існує кілька сайтів компаній із такою назвою. На одному йдеться, що «Wallartis Solutions» займається брокерськими послугами та логістикою, на другому – «ІТ-послугами», на третьому – впровадженням технологій зеленої енергетики. Усі сайти з'явились наприкінці 2021 і 2022 років.

Слідство вважає, що Буряк і Кривопуст залучили «Wallartis Solutions» у свою схему, вмовивши на співпрацю її українського власника Михайла Андруховича. Так от, ця «гоп-компанія» до моменту написання нашої книги не поставила бронежилетів для воїнів ЗСУ. Два місяці по тому Міністерство оборони поскаржилось в поліцію на невиконані поставки бронежилетів. Саме тоді й з'явилася кримінальна справа. Цю історію слідство кваліфікувало як «шахрайство». Підозри отримали три представники схеми крадіжки грошей: Буряк, Кривопуст і Андрухович. Суд дозволив арештувати їх, але вони втекли за кордон. Наразі всі троє перебувають у розшуку.

Турецькі бізнесмени стали головними свідками слідства. У листопаді 2022, за 7 місяців після підписання контракту, вони домовились із Міноборони, що повернуть Україні усі 16,655 мільйона євро за контракт, а також пеню розміром 143,7 тисячі євро. Наразі цей процес тільки розпочато.

На початку лютого 2023 року почали діяти зміни постанови № 69 про внесення змін до Правил перетинання державного кордону громадянами України, вона вже набула чинності. Урядовці, народні депутати, низка інших посадовців, прокурори, судді, представники місцевого самоврядування можуть перетинати кордон виключно з метою службового відрядження. Визначено також перелік винятків для перетину кордону цими особами, ухвалені нововведення не мають гендерного забарвлення і стосуються як чоловіків, так і жінок.

Українські чиновники у формальній фабулі вищезазначеної справи взагалі не фігурують. Хоча низка обставин свідчить, що ці люди, дуже ймовірно, були «в зв'язці» з представниками Міноборони, бо вони володіли інформацією про закупки, розробляли документи й направляли Буряка, Кривопуста і компанію до Туреччини. Згадка про цих чиновників є в публічних судових рішеннях, але там імена не публікуються. Саме вони підказали Буряку і Кривопусту, коли Україна відправила в Туреччину кошти.

Зрештою, підприємці мали листа від Міноборони. Один із прокурорів у справі підтвердив, що цей документ був справжнім. При цьому Дмитро Буряк – доволі відомий у Києві бізнесмен з російським корінням, він займається переважно забудовами. Буряк вилетів з країни 23 лютого 2022 року, за день до початку повномасштабної війни. Українець Костянтин Кривопуст – адвокат, який фігурує

низці юридичних осіб в Україні. Людина з таким ім'ям з 2012 р. була під слідством у справі про фіктивне підприємництво і розкрадання коштів. Справу закрили в 2020 р, бо прокурор відмовився представляти обвинувачення.

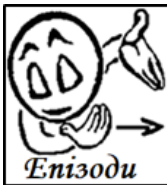
Сумніви викликає і сам контракт Міноборони з турецькою «FarmTR Gıda Tarım». Публічні дані про цю компанію свідчать, що вона займається зовсім не військовою, а сільськогосподарською сферою. Міністерство оборони України відмовилось повідомляти будь-які подробиці про підписання договору на бронешилети. Ані те, хто саме домовлявся з турками, ані строки, протягом яких вони мали поставити бронешилети, ані те, чи був виконаний контракт хоча б частково. Не стали у відомстві відповідати й на запитання про роль Буряка і Кривопуста у держзакупівлях.

Усе це в МОУ назвали «таємницею слідства». І навіть пригрозили, що її розголошення тягне за собою кримінальну відповідальність. Про це заявив заступник міністра В'ячеслав Шаповалов, який нині вже пішов у відставку через корупційний скандал щодо завищених цін на закупівлю харчів для армії. Та ця історія стає дещо зрозумілішою завдяки одному з епізодів, Ю і прізвищу, яке в ньому фігурує.

За даними СМІ, офіційні «обличчя махінаторів-крадіїв» – не єдині, кого слідство вважає причетними до історії з бронешилетами. У поле зору слідчих потрапило ще кілька осіб. Зокрема й колишній заступник міністра оборони, а зараз один із керівників спец.експортера зброї компанії «Прогрес» Олександр Миронюк. В останній день літа 2022 року український медіапростір сколихнула новина про обшуки в начальника департаменту держзакупівель МОУ Богдана Хмельницького. Чиновника підозрювали в тому, що він причетний до цієї справи. У нього вилучили величезну суму грошей, схованих в дивані. Проте про яку саме суму йшлося, встановити не вдалося.

Представники Міноборони визнали, що обшуки у Б.Хмельницького були, але спростували, що вилучались якісь кошти. Можливо, це правда, далі ми не виясняли.

Трохи пізніше було точно з'ясовано, що доволі велика сума грошей була вилучена під час обшуку в колишнього заступника міністра Олександра Миронюка, який до свого звільнення у 2021-му році якраз і курував департамент закупівель зброї і майна для ЗСУ. Він за дивним збігом обставин, також фігурує у справі про бро-нежилети. У Миронюка знайшли 17 мільйонів 78 тисяч гривень, 400 тисяч 100 доларів та 100 тисяч 380 євро.

За результатами опитування соціологічної групи «Рейтинг», проведеного 20-21 листопада 2022 року, 85% українців переконані, що Україна переможе росіян і поверне собі всі окуповані території включно з Кримом та Донбасом. Лише 9% обрали варіант повернення частини територій, які Україна контролювала до 24.02.2202. За продовження бойових дій на території Росії виступають не більше 5% українців.

27 серпня 2022 року постановою слідчого зазначені грошові кошти Олександра Миронюка були визнані речовими доказами в кримінальному провадженні. Слідчі одразу ж звернулися до суду, щоб арештувати вказані гроші, але тут і почалось цікаве. 7 вересня 2022 слідчий суддя Печерського райсуду відмовив арештовувати мільйони грошей Миронюка, хоч того ж дня було накладено арешт й на інше майно, вилучене під час обшуків у цій справі. Повторно 12 вересня 2022 Печерський суд таки арештував зазначені гроші. Правда, усі ці ухвали відсутні в судовому реєстрі, бо, як пояснили в Інформаційних судових системах, слідчі не передали дані про виконання цих рішень до судового реєстру. Пройшло 2 місяці по то-

му, 17 листопада 2022, адвокатам Миронюка вдалося добитись ухвали Київського апеляційного суду щодо скасування арешту. Саме це рішення опублікували в реєстрі.

На думку судді, слідчі не надали достатньо доказів того, що гроші були об'єктом або результатом злочину. Крім того, в Єдиному реєстрі досудових розслідувань не було інформації про причетність Миронюка до справи чи повідомлення йому про підозру. Слідчі зі своєї сторони переконували, що «вважають встановленою» причетність Миронюка до зазначених справ. У поліції переконані, що колишній заступник міністра Миронюк не просто причетний, а міг бути серед організаторів злочинних схем.

Представники заступника міністра Миронюка в черговий раз звернутись до суду, щоб отримати вказані кошти: «Раз ми не винні, верніть наші гроші». 8 грудня 2022 року Печерський суд додатково зобов'язав поліцію невідкладно повернути Миронюку його мільйони, бо з них уже вспіли зняти арешт. Цікаво, що представники обвинувачення на це засідання взагалі не прийшли. Суд виніс своє рішення без них і тихо оприлюднили цю ухвалу 27 грудня 2022, якраз під Новий рік,.

В авторів книги постає одне запитання, яке цікаве нашим читачам: звідки у чиновника Миронюка, який працює у державній компанії, потім в уряді, взагалі такі гроші взялися? Оскільки на час воєнного стану доступ до реєстру декларацій закритий, то переглянути останні дані про статки Миронюка – стало неможливо. Однак, скажімо, за даними його декларації за 2019 рік, він мав 1,8 мільйона гривень доходу, 15 тисяч доларів готівки і квартиру в місті Хмельницькому. Прошло небагато часу і його дохід різко змінився (порівняйте з вилученими коштами). При цьому у НАЗК повідомили, що проводили перевірку декларацій Миронюка за 2018 і 2019 роки і «суттєвих порушень не виявили». Очевидно, що на роботі в міністерстві легально зібрати стільки готівки, чиновник не міг.

Трохи пізніше виявляється, що одразу після обшуків Миронюк надав суду «документ», він згадав, що зазначені гроші при обшуку були не його – він їх позичив у 86-річній жительки Харкова - Елеонори Думіньш. Та надав нотаріально завірєну заяву, укладену через тиждень після обшуків, де йдеться, що у січні 2022 року всі вилучені гроші Миронюку позичила в кінці літа 2021 року вище вказана Елеонора Думіньш. Пані Елеонора має великі проблеми із зором, які завадили їй самій скласти заяву, тому це мусила зробити нотаріус. Один із прокурорів у справі підтвердив автентичність отриманого нами документа. Натомість у НАЗК нам повідомили, що Миронюк ще не подавав дані про суттєву зміну майнового стану у зв'язку з імовірною «позикою» на таку велику суму

Із доступної інформації у СМІ нам вдалося з'ясувати, пані Думіньш є родичкою засновників харківського «ХАДО-холдингу», котрий серед іншого займається виробництвом гвинтівок. Крім того з 2016 році Елеонора Думіньш зареєстрована як ФОП для оптової торгівлі, і при реєстрації вказала «e-mail» і телефон, що належать «ХАДО». Цей холдинг має давні робочі взаємини з державним спец. експортером «Прогрес», в якому до і після роботи в Міноборони працював О. Миронюк. Свого часу «Прогрес» мав ексклюзивні права на просування продукції «ХАДО» на експорт. Тож нехай висновки робить читач.

У нас є просте питання, як узагалі шахраї проникли в надсекретну й закриту сферу оборонних поставок? Звідки вони дізнались про контракти, перебіг угод, перекази грошей? Як держава видала мандат довіри шахраям, які скористались ним у власних інтересах. Чи могло б це відбутись, якби хтось їм у цьому не допомагав всередині Міністерства оборони? Усі ці історії поєднує незбагненне для порядної людини бажання урвати від державного потоку грошей щось для власної кишені. Вкрасти, навіть попри розуміння, що це сотні втрачених або скалічених життів.

ЗЛОДІЙСТВО БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ

За останні кілька років в Україні було створено низку нових органів з широко-вживаними аббревіатурами НАБУ, САП, ДБР та АРМА. Хто така АРМА і що це за розтрата майже на 500 млн. грн? АРМА - фактично це Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА), яке почало функціонувати з жовтня 2017 р. АРМА є спеціальним органом, який допомагає правоохоронцям відшукати майно, а також управляти ним після арешту. З цього приводу Валентина Романенко розповіла цікаву історію, висновки в якій зроблять наші читачі. Справа йдеться про махінацію з арештованим майном майже на 500 млн грн, а ще про те, як Національне антикорупційне бюро оголосило в розшук організатора злочинної групи юриста Андрія Довбенка. Він є власником низки юридичних компаній.

Напередодні Нового 2023 року у СМІ повідомлялося, що НАБУ і САП здобули докази того, що викрита (в 2022 році) розтрата майна переданого АРМА, і здійснена вона організованою злочинною групою (ОЗГ) у складі 4 осіб. 29 грудня 2022 р. її організатору, власнику низки юридичних компаній Довбенку, заочно повідомили про підозру. Крім нього, про підозру повідомили ще одному учаснику організованої групи – генеральному директору ДП «Сетам» (обіймав посаду у період: травень 2016 - лютий 2020 р.), наразі – посадовець Державної служби морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України.

Ще двом учасникам ОЗГ: голові АРМА (2016-2019) та начальнику управління менеджменту активів центрального апарату АРМА (2018-2020 р) – повідомили про підозру у махінаціях з арештованим майном АРМА - раніше.

Також 29 грудня 2022 про підозру повідомили директору приватної компанії, підконтрольній організатору ОЗГ. Наразі загальна кількість встановлених учасників як самої ОЗГ, так і залучених до вчинення певних злочинів ОЗГ становить 11 осіб. Із них 5 повідомили про підозру в липні 2022 року, ще трьом – у жовтні 2022.

Слідство встановило, що організатор ОЗГ упродовж 2017-2018 років пропонував голові АРМА запровадити корупційну схему з реалізації арештованого майна. Як людина, яка впродовж кількох років мала опосередкований вплив на формування та реалізацію державної правової політики Міністерства юстиції України, саму АРМУ і ДП «Сетам», організатор був добре обізнаний зі специфікою цього напрямку діяльності агентства.

Він розробив план, який передбачав установа контролю за всіма етапами: від моменту передачі речових доказів АРМА до їхнього продажу по заниженій вартості (або з відкатами) на підконтрольному торгівельному майданчику підконтрольним компаніям.

Голова АРМА пристав на пропозицію організатора ОЗГ, зазначають у НАБУ. Із-поміж іншого, він забезпечив ухвалення необхідної нормативної бази, яка дозволила створити видимість законності маніпуляціям із арештованим майном в інтересах ОЗГ. Одним із них став конкурс із відбору торгівельного майданчика, за умовами якого перемогу в ньому могла здобути лише одна структура – ДП «Сетам», генерального директора якого організатор також залучив до складу ОЗГ. Той міг забезпечити проведення електронних торгів з метою реалізації речових доказів по заниженим цінам, у яких створили умови для перемоги заздалегідь визначених юридичних осіб.

Директор приватної компанії надавав правову допомогу та забезпечував участь у торгах ДП «Сетам» підконтрольних ОЗГ приватних товариств для створення видимості конкуренції. Так, учасники ОЗГ у складі 4 осіб,

разом із ще 7 встановленими учасниками схеми впродовж 2019 року щонайменше 4 рази успішно реалізували корупційну схему з продажу арештованого майна за заниженою вартістю.

А саме: 1) - продаж трьох земельних ділянок на Одещині, придбаних свого часу для будівництва торговельних центрів мережі «Ашан», – реалізовано у 18 разів дешевше за ринкову вартість;

2) - продаж 2,6 тис. тонн піску річкового середньої та дрібної крупності на Київщині – заниження вартості більш ніж у 6 разів порівняно з ринковою;

3) - продаж понад 4,5 тис. тонн карбаміду – майже в 5 разів дешевше за ринкові ціни;

4) - продаж зерна, крупи та олійних культур у 4 дешевше за ринкову вартість та інше.

За попередніми оцінками, тільки із вказаних 4-х епізодів, завдана шкода становила 426 млн грн., однак експертиза уточнила її розмір до 485 млн грн.

Здавалося б, коли в країні зникають мільйони, а то й мільярди, то «якісь» 100 тисяч виглядають не дуже вражаюче. Ви скажете: «Як можна з під носа української держави вкрати тисячі доларів, причому, нехитрим способом – простим банківським переказом». Якщо крадуть, значить це можливо. Але ми хочемо в нашій розповіді додати інтриги, справжнього «крадія в законі», новий антикорупційний орган, бандитську скарбницю-общак і одразу кілька претендентів на нього. Так стане цікавіше.

А ще сюди ми додамо облитий свинячою кров'ю під'їзд багатоповерхового будинку, фальшиві гранати і інтимні відео, де фігурують працівники державних антикорупційних органів, то картина постає майже кіношна. І, як і належить хорошій трагікомедії, ця історія одразу буде мати кілька сюжетних ліній: 1) лінія грошова «воровський общак»; 2) лінія корупційна; 3) лінія бандитська та 4) лінія політична. Тож почнемо:

Аналітики Інституту вивчення війни (ISW) у пеших числах лютого 2023 заявили, що введення регулярних військ Росії на заміну виснажених «вагнерівців» відтермінувало кульмінацію наступу навколо Бахмута. ISW не прогнозує неминучого захоплення Бахмута. Відтак бої за місто тривають.

1). Зазначена історія почалась у травні 2020 року. Тоді українська Нацполіція гордо відзвітувала про викриття «воровського общака». Йшлося про справу десятирічної давнини, в якій проходить чоловік на ім'я Андрій Недзельський, у кримінальному світі прізвисько «Андрій Львівський» або «Неделя». Нині він у розшуку. Крадієм (вором) у законі Недзельського не цурається називати навіть поліція. Його підозрюють у вбивстві свого бізнес-партнера, теж з кримінального світу, який начебто міг завадити його «коронуванню».

За даними поліції, з кінця 2012 року підозрюваний контролював діяльність злочинних груп і «тіньові» схеми реального сектору економіки. Як розповідають співрозмовники в МВС, «Неделя» був так званим «смотрящим» від кримінального світу за Києвом і відповідав за столичний кримінальний «общак грошей».

Навесні минулого року у Недзельського та його оточення провели півсотні обшуків. Слідчі вилучили і арештували різноманітне майно: гроші, «чорнову бухгалтерію», зброю, коштовності, документи, автівки та нерухомість. Серед усіх цих багатств були 400 тисяч 950 доларів (близько 11 мільйонів гривень). Їм і судилось стати каменем спотикання в цій історії. Кошти знайшли в банківській скриньці. Офіційно вони не належать А. Недзельському. Скринькою офіційно володіє бізнесмен родом із Вінниці на прізвище Сергій Кисильов. Однак поліція вважає ці гроші частиною того самого «воровського общака», а Кисильова

– наближеною до «Неделі» - людиною. Тому 400 тисяч 950 доларів арештували і віддали в АРМА.

Відповідно до своєї діяльності, АРМА, як Нацагентство з розшуку і менеджменту активів, повинна була управляти тим, що арештували на час розслідування. Адже слідство може тривати роками, а майно тим часом, замість приносити прибуток власнику або державі, простоє. А деякі активи і взагалі можуть псуватись чи втрачати цінність. Коли ж слідство передає майно в АРМА, там йому мають знайти прихисток: або віддати за конкурсом в тимчасове управління, або продати на аукціоні. Після того як за результатами розслідування майно повернуть власнику або конфіскують, сторона-переможець має право отримати накопичений прибуток.

Згадані 400,9 тисяч доларів поклали на банківський рахунок у державному Ощадбанку, і на них потроху почали «капати» відсотки. У спокої гроші залишались недовго. Власники відразу почали змагатись за повернення своїх накопичень. Дивина в тому, що у грошей з'явився геть інший хазяїн – підприємець Денис Парубець. Він нібито віддав кошти А. Кисильову на зберігання під розписку.

Адвокат Дмитро Пилипенко, який домагався скасування арешту грошей в суді, зазначив: «Я надав до суду всі необхідні документи, що хоча гроші і були вилучені в банківському сейфі, власником якого був Кисильов, але дійсним власником грошових коштів був Д. Парубець». Між ними було укладено договір про співпрацю щодо спільного фінансування бізнес-проекту. Під бізнес-проектом вони мали на увазі будівництво у Вінниці.

Щось пішло не так. Кілька спроб претендентів на арештоване майно (гроші) забрати в АРМА, залишались безуспішними. Заступник голови Агентства Володимир Павленко пояснював: - До нас приходили ухвали суду про повернення цих коштів. Але ми їх не повертали, з тієї причини, що ці ухвали були оформлені неправильно. За

його словами, спершу у відомства виникло запитання, кому саме треба повертати майно: «Ми повинні повернути кошти власнику. Питання: хто є власник? Гроші вилучили в Кисильова зі банківської скриньки, але ухвалу про скасування арешту винесли в інтересах Д. Парубця. Вийшла заплутана історія. Тому ми тоді сумнівались. І поки сумнівались, поліція наклала на них новий арешт, і ми вирішили гроші не повертати.

Восени власники вищезазначеної банківської скриньки зробили другу спробу повернути гроші, добившись нового рішення суду, який частково став на їхній бік. Але гроші знову залишився під державним наглядом. Через декілька місяців настала черга третього судового рішення, і тут хтось навмисно нажав на потрібну кнопку та пригальмував пильність виконавців АРМА.

У грудні 2022 з'явився ще один гравець в гонитві за 400,9 тис.дол. Сьогодні його можна з упевненістю назвати щасливчиком, вірніше «щасливим крадієм». Або прикриттям для вищезазначених крадіїв. Під кінець 2022 року «воровський общак» потрапив у кишеню такого собі Ігоря Короля. Згідно з документами, це 24-річний уродженець Угорщини. Зареєстрований у багатоповерхівці віддаленого району Києва. Один рік був у шлюбі, який розірвав до того, як став щасливим власником 400,9 тисяч доларів.

14 грудня 2022 І.Король написав в АРМА заяву з проханням віддати йому зазначені гроші. Свою вимогу чоловік підкріпив новим рішенням суду про скасування арешту. Аргументація була аналогічна тій, що вже звучала раніше: «грошові кошти належать І.Королю» і «були передані Кисильову за актом зберігання». Судові документи були зроблені ідеальні, ми повернули ці кошти Королю, разом із відсотками», – розповів заступник голови АРМА пан Павленко. 17 грудня 2022 гроші пішли на рахунок Короля у державному «Приватбанку».

Все б було добре, але з'ясувалось, що судового

рішення, яке надав мільйонер з «хрущівці» Ігор Король, ніколи не існувало. Документ був підписаний реальним номером судової справи, але станом і на 14 грудня 2022, і на 17 грудня 2022, ця справа ще не була розглянута і рішення по ній не виносили. Про це свідчить навіть публічний розклад судових засідань. Адвокат, який у підробленій судовій Ухвалі значиться представником Ігоря Короля, сказав, що не працював із цим чоловіком, а про історію зі зникненням грошей дізнався з мережі СМІ. Те, що документи виявились фейковими, уже не заперечують і в АРМА. Фактично визнаючи: - гроші з-під їхнього носу вкрали. Залишається питання? Хто саме «прикрив» І. Короля?

СБУ викрила масштабні схеми привласнення 40 мільярдів гривень колишнім менеджментом ПАТ «Укрнафта» (найбільшою нафтовидобувною компанією України) та ПАТ «Укртатнафта» (нафтопереробною компанією України). Встановлено, що протиправні механізми були поєднані з ухиленням від сплати податків і легалізацією коштів, здобутих злочинним шляхом.

2). Лінія корупційна. Це зараз з'ясовується, що рішення фальшиве. Воно до нас надійшло офіційно від суду, із супровідним листом, з печаткою, із підписом. Але зараз кажуть, що зазначений в документі суддя цього рішення не приймав. І нас звинувачують в тому, що ми не переконались в правдивості, скаржиться з АРМА – В.Павленко. Такі звинувачення лунали у першу чергу – від тих, хто зберігав ці 400,9 тисяч доларів. Їхній адвокат підкреслює, що держорган АРМА навіть не «пробив» фейкову Ухвалу в реєстрі. І натякає на роль чиновників: - Чи була в діях службових осіб АРМА халатність або умисел – встановить слідство. Але АРМА повинна зробити висновок, хоч це і перший випадок у них, коли грошові кошти повернули тре-

тій особі, яка не є учасником кримінального провадження.

Першим за слідство взялась поліція, в якій вкрали речовий доказ 400,9 тис.дол. Пізніше справу відкрила Служба безпеки. Вона взялась розслідувати дії чиновників з суду і АРМА. Свою вину в АРМА категорично заперечують. І виправдовуються: їх могли обманути. Мовляв, судові рішення «було оформлене належним чином та містило всі необхідні атрибути», а обов'язку перевіряти Ухвалу суду відомство АРМА не має.

Володимир Павленко запевняє: «Ми перевірили всі судові рішення про повернення активів, які ми взагалі виконували, більша частина з них відсутня в реєстрі суду. Тобто суди, коли приймають такі рішення, не вносили їх у свій реєстр. І про це знали шахраї. Ми повинні повернути актив за три дні, а в судовий реєстр рішення потрапляють інколи через 1-2 тижня, інколи через місяць, а інколи і не потрапляють. Але не було жодного випадку, коли це викликало подібні проблеми».

Ці твердження АРМА спростовують двоє колишніх високопосадовців Агентства АРМА, Віталій Різник та Андрій Потьомкін, які вже більше року перебувають у конфлікті з теперішнім керівництвом АРМА, розповідають, що раніше в АРМА не віддавали майно настільки легко-важно. А.Потьомкін каже: «Не допускаю, що гроші могли вивести без відома керівництва АРМА, який від створення Агентства і до 2020 року був його головним юристом. Вперше за весь час існування АРМА таке сталося. І головне питання, насправді, в іншому. Чи зробило АРМА хоча б щось, аби перевірити справжність судового рішення та пересвідчитися в його законності? Очевидно, що нічого не зробило. Чому?

Він звертає увагу, що «наглядачі» за грошима не лише не заглянули в судовий реєстр і розклад засідань. Вони також не поставили до відома ані тих, хто півроку намагався повернути майно, ані прокурора у справі: «Це

теж викликає подив, – продовжує Потьомкін, – адже з тексту фальшивого судового рішення видно, що прокурор не брав участі в судовому засіданні. АРМА спочатку перерахувало гроші, і лише потім, через 6 днів, повідомило листом про це прокурора, який довідався про це, в кращому разі, на одинадцятий день». Слідство триває.

В рамках слідчих дій СБУ спільно з Бюро економічної безпеки провела низку обшуків у ПАТ «Укрнафта» та ПАТ «Укртатнафта». Вони здійснювалися за місцем проживання фактичних власників і топменеджменту фінансово-промислової групи, до якої входять ці компанії, а також за адресами ймовірного зберігання нафтопродуктів у різних регіонах України.

3). Лінія бандитська. Крадіжка коштів у АРМА – не унікальна історія для українських новинних стрічок. Однак цей інцидент має «перчинку». Це люди, які називають себе «власниками» грошей. Їхні потенційні зв'язки з кримінальним світом не дозволили нашому сюжету тихо «канути в літа». Почались різні дзвінки на тему до АРМА «куди ви віддали ці гроші, це обшак», – Володимир Павленко. Вони думають що АРМА присвоїла 400,9 тис.дол. Тож бандити почали тиснути на АРМА. Одними словами залякування не обмежились. Керівникам АРМА облили кров'ю під'їзд будинку де вони живуть і підкинули голову свині, а на вхідні двері приципили «ляльку Вуду». Одного разу в таксі кинули фальшиву (навчальну) гранату тощо.

Колишній головний юрист Агентства АРМА Андрій Потьомкін навіть переказував, що чув від правоохоронців про нібито оголошену в кримінальному світі винагороду за «голови трьох чиновників АРМА». У відомстві пов'язують це все з власниками украдених коштів. Однак їхній адвокат Дмитро Пилипенко, такий зв'язок заперечує: «Ні Киси-

льов, ні Парубець не мають жодного відношення до цих погроз». Це все схоже на системний тиск на орган АРМА з метою дискредитації та можливо, зміни керівництва цього органу.

Начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України Кирило Буданов нагадав, що Україна вже розвіяла міф про так звану «другу армію світу». Ми українці, допомогли світу розвіяти історії про непереможну російську армію: - Повернувся до історії: за часів королеви Єлизавети-I коли англійці розгромили в морі іспанську Велику і непереможну флотську армаду. Так само ми розгромимо «велику і непереможну» армію Росії. Українцям слід звільнитися від думки про війну як про щось статичне, «заморожене», або постійне, бо ЗСУ розгромлять армію Росії, як Давид переміг Голіафа. Далі Буданов додав, що саме аналіз противника, стану його армії, логістики, виробничих циклів, проблем та ментальних викликів військово-політичного керівництва РФ дозволяє передбачати подальші дії ворога і вже зараз можна простежити, як санкції і невдачі на фронті поступово руйнують режим Путіна.

4). Лінія політична. Спочатку ми хотіли «вклинювати» політику в цю історію, але справа зі зникненням грошей і справді викликає політичний присмак. Через кілька фактів: По-перше, початковий власник коштів, Сергій Кисільов, є братом народного депутата від «Опозиційної платформи – За життя» Ігоря Кисільова. І саме ОПЗЖ однією з перших підняло питання зниклих коштів на рівні ВР України. На засіданні антикорупційного комітету Верховної Ради однопартієць Кисільова - Анатолій Бурміч прямо звинуватив у крадіжці керівництво АРМА, яке назвав «бандою в державі».

По-друге, в АРМА вважають, що орган атакують колишні співробітники, пов'язані з ексміністром юстиції Павлом Петренком і юристом Андрієм Довбенком, якого називали «смотрящим» за Мін'юстом. Йдеться про вже згаданих вище Андрія Потьомкіна і Віталія Різника. Перший очолював юридичне управління, другий опікувався питанням управління активами. Вони були одними з ключових фігур в АРМА в часи першого керівництва. Це керівництво асоціювали саме з «Народним фронтом» і ексміністром юстиції Петренком, ставлеником якого був перший очільник відомства Антон Янчук.

Після зміни влади в 2019 році команда Янчука не знайшла спільної мови з новими керманичами. І восени того року орган став місцем постійних конфліктів. Новий міністр юстиції Денис Малюська звинуватив АРМА у причетності до рейдерства. Янчука спершу відсторонили, а потім і звільнили з посади. Замість нього відомство отримало нового т.в.о. голови. Ним став Віталій Сигидин, який до того керував одним із відділів АРМА. Постійний очільник за більше ніж рік так і не був призначений.

Сигидин – давній друг Володимира Павленка, нинішнього заступника голови. Він – колишній радник міністра юстиції Малюськи. У відомство прийшов після зміни керівництва: - Я його умовляв не подаватися в АРМА, він не послухав, – запевняє міністр юстиції. Згаданих «попередників» – Різника і Потьомкіна – як і їхнього керівника все ж позбавили посад. У 2020 році чиновники вели власну війну з «наступниками». Як приклад за заявою Потьомкіна, Держбюро розслідувань відкрило справу проти т.в.о. голови АРМА. Мова йшла про так звані «плівки Гончарука» – мовляв, саме Сигидин таємно записав розмову в кабінеті прем'єра. На підтвердження цих слів, пізніше ДБР вилучало техніку у Сигидина та його команди. А згодом матеріали з їхніх персональних телефонів і як документи слідства опинялись у мережі СМІ. У telegram-чаті

оприлюднили інтимні відео одного з керівників АРМА. І серед іншого там була відповідь на запит, видана на ім'я ще одного «попередника» – Віталія Різника.

Однак він свою причетність до таких «зливів» заперечує. Хоча не приховує, що шукав гріхи в роботі нинішнього керівництва і скаржився в різні органи. Минулого року Різник виграв суд про поновлення в АРМА, але довго там не затримався і звільнився. Сказав: «Мені однаково рівно, що з ними буде. Мені все рівно що буде з АРМА. Я не маю бажання туди повертатись в жодному статусі».

Його колишній колега Потьомкін свою роль у викритті крадіжки «общака» прямо не заперечує, але каже про неї загальними фразами: - Сприяю роботі правоохоронних органів, комітетів ВРУ та КМУ у питаннях, пов'язаних з діяльністю АРМА. Свій мотив описує так: «Зацікавлений, щоб винні понесли покарання і подібні історії більше ніколи не повторювалися». Повернення в АРМА Потьомкін не виключає, наприклад, радником голови, але після повної зміни керівництва. Обидва позбавлені посад чиновники запевняють: вони не є і ніколи не були «людьми» міністра Петренка або юриста Довбенка.

Українські реалії показали, що АРМА є не антикорупційним органом, а саме корупційним осередком. За словами народної депутатки від «Слуги народу», заступниці голови антикорупційного комітету Галини Янченко: «АРМА на сьогоднішній день є монстром, який може віджати в будь-кого актив. І це не поодинокі випадки».

Г.Янченко закликала президента Зеленського розпочати термінове перезавантаження органу: «Від посягань АРМА на майно сьогодні не захищений ніхто: ні великий іноземний інвестор зі світовими ім'ям, як, наприклад один з найбільших в світі рітейлерів, французька мережа «Ашан». За безпосереднього сприяння АРМА - інвестора було позбавлено права власності на 27 га землі в Одеській області, але то вже інша тема.

ЯРМАРКИ МАРНОСЛАВСТВА

І на закінчення цієї глави ми коротко розкажемо вам, як насправді втратив посаду близький до президента Зеленського, заступник голови ОПУ, засновник агенції «Goodmedia» Кирило Тимошенко. Що зараз (станом на початок лютого 2023 року) відбувається в Офісі президента, кого з урядовців попросять на вихід уже на найближчих засіданнях Верховної Ради та через яке рішення Зеленського кілька депутатів готові скласти мандати.

А в цей час світ очікував загострення ситуації по всій лінії фронту в Україні, західні медіа прямим текстом повідомляють, що В. Путін готується до нового наступу. В самій Україні, замість обговорення посиленої оборони, суспільство сфокусоване на низці гучних скандалів: обурливі закупівлі в Міноборони, багатотисячні хабарі на купівлі генераторів, подорожі за кордон чиновників на відпочинок під час війни, дорогі маєтки депутатів, мільярдні держзамовлення на близьких осіб, відкати, хабарі тощо

У простого українця все це викликає лише одну емоцію – обурення. Його рівень настільки високий, що злість українців підштовхує владу в особі Володимира Зеленського до швидких та показових дій: обшуки, заведення кримінальних справ, «показові посадки» та інше. Під час одного зі своїх щоденних звернень до народу, президент Зеленський заявив: «Те, що стосується енергетики і закупівель. Те, що стосується відносин між центральною владою і регіонами. Те, що стосується закупівель для військових, тощо. Суспільство отримає повну інформацію, а держава зробить потужні необхідні кроки. Хватить наживатись за рахунок держави». І майже одразу у відставку відправили заступника міністра оборони, заступника міністра інфраструктури, кількох прокурорів, голів ВЦА та заступника голови ОПУ - Кирила Тимошенка.

Кирило Владленович Тимошенко народився 20 квітня 1989 року у Дніпропетровську. Закінчив Дніпровський університет ім. Гончара, де отримав диплом за спеціальністю «Правознавство». Трудову діяльність розпочав у 2005 році, коли йому було 17 років, почавши працювати у телекомпанії «Приват ТБ Дніпро» (9 канал), де був спортивним журналістом. У 2014 році заснував рекламну компанію «Goodmedia», яка спеціалізується на PR-послугах та передвиборчих кампаніях. 2015 року Тимошенко був медійником партії «УКРОП», а у 2019 року працював у штабі кандидата на пост президента України - Зеленського, відповідав за медіа та креатив виборчої кампанії. Тож не дивно, що 2019 року Зеленський призначив Тимошенка заступником голови Адміністрації Президента.

Подивимось як Єрмак в Офісі президента виживав свого заступника та що відбувається з регіональною політикою на початку лютого 2023 року. В кінці січня 2023 Кирило Тимошенко, як зазвичай працював на Банковій, проводив селектори. До вечора він навіть не підозрював, що того дня йому таки доведеться писати заяву про відставку. Раптом, ввечері 23 січня 2023 Тимошенко визвали до Зеленського, де відбулася коротка розмова. Президент без зайвого крику, спокійним тоном попросив його написати заяву на звільнення. Після майже 4-х років спільної роботи з часів передвиборчої кампанії таке холодне «прохання» зачепило Тимошенка «за одне місце». При цьому К.Тимошенку не запропонували жодної посади – мовляв, «поговоримо про це за місяць».

Тільки пізніше, впливовий співрозмовник на Банковій пояснив: «Кирил тобі зараз треба зникнути з медіа. Нехай місяць-другий устаткується, а там буде видно»... Звільненню К. Тимошенка передувала довга історія.

Призупинимось і придивимось до Андрія Єрмака. В 2020 році Андрій Єрмак став головою Офісу президента Зеленського після того, як зумів викинути з команди свого попередника А. Богдана. Як Андрій Єрмак став одним з найвпливовіших людей в Україні? Ще недавно про 48-річного Андрія Єрмака мало хто чув, а тим паче знав. А вже сьогодні він не тільки друг та помічник президента Володимира Зеленського, а й один з найвпливовіших людей у владі, на якого орієнтується частина нардепів зі «Слуги народу».

Як відзначається, Єрмак, який працював до цього юристом, займався бізнесом і навіть був продюсером для кількох українських фільмів, з Володимиром Зеленським познайомився у 2011—2012 роках на телеканалі Інтер. Чому ж Зеленський призначив Єрмака своїм помічником, нам поки невідомо. Першим публічним проявом Єрмака на новій посаді стала травнева поїздка в Закарпатську область, що постраждала від паводку. Після цього, Єрмак активно почав супроводжувати Зеленського на різноманітні робочі візити, серед яких і зустріч з президентом США Дональдом Трампом та саміт «Норманської четвірки».

Крім зовнішньої політики, як відзначається, Єрмак нарощує вплив у внутрішній. Відтак, він входить у вузьке коло людей, з якими Зеленський радиться, ухвалюючи рішення. Крім нього, у це коло входять Сергій Шефір і Андрій Богдан. Між Єрмаком і Богданом дуже напружені стосунки. Один з високопоставлених політиків, який спостерігав за нарадами, де були присутні Богдан і Єрмак, зізнався, що працювати в такій атмосфері неможливо, адже вони не терплять один одного.

І раптом Конгресвумен США українського походження звинуватила голову Офісу президента України Андрія Єрмака в блокуванні поставок озброєння ЗСУ на передову. Раніше окремі члени Конгресу США заявляли, що зіткнулися з проблемами при організації нагляду за витратою

коштів, які передаються на допомогу Україні. Додатково висунули Андрію Єрмаку ряд звинувачень і закликали його піти у відставку. Можливо вони вважали його «кротом», ми це підтвердити, або спростувати не можемо. Це рівень більш компетентних органів.

Повертаємось до Кирила Тимошенка. Бажання голови Офісу А.Єрмака позбутися такого заступника Тимошенка посилювалося двома важливими факторами, на які завжди звертає увагу Єрмак. Перше: Тимошенко напряму і достатньо по-дружньому спілкувався з президентом Зеленським, що означає наявність альтернативного каналу комунікації. А Єрмак завжди прагнув бути тим єдиним, хто має право інформувати Зеленського напряму. Друге: Тимошенко був надто амбіційним і за будь-якої нагоди із задоволенням посів би місце голови ОПУ - А.Єрмака.

Державне бюро розслідувань у лютому 2023 повідомило про підозру колишньому очільнику Міністерства енергетики та вугільної промисловості України Ігорю Насалику. Його підозрюють у підписанні збиткових для держави угод на користь осіб, пов'язаних із олігархом Дмитром Фірташем на суму 1,5 мільярда гривень. Також інкримінували замовчування у декларації фінансового зобов'язання в 1,2 млн. доларів, яке він не вказував з 2015 до 2018 року.

Масла у вогонь додавало і те, що в перші місяці роботи Єрмака попередня команда насторожено ставилася до нового шефа та навіть намагалася «збити» його з посади. Одним із «заколотників» був Тимошенко, який на початку 2020 року на нарадах із президентом Зеленським акуратно критикував свого начальника. Щоправда, спроби похитнути голову ОПУ Єрмака закінчилися нічим. Тоді він вчинив хитро: щоб мінімізувати вплив Тимошенка, він взяв собі позаштатним радником політтехнолога Михайла

Подольяка, якому поставив задачу перебрати на себе комунікації з СМІ. Іншими словами, Подольяк дублював роботу заступника голови ОПУ - Тимошенка. В той період Тимошенка від звільнення врятувала його спритність: коли тільки-но почалася епідемія корона-кризи, він побачив для себе можливість «відсунутись від Єрмака» і став секретарем координаційної ради з протидії поширенню Covid-19 при Зеленському. Подольяк посунув Тимошенка від медійків СМІ, і тоді останній зайнявся запуском «Великого будівництва» (ремонт та устаткування доріг). Корона-криза та «Велике будівництво» дозволили заступнику глави ОПУ - Тимошенку побудувати зв'язки з регіонами. Спритність завжди допомагала Кирилу знаходити своє місце і бути задіяним в різних секторах

Коли колишній перший заступник голови ОПУ Сергій Трофімов, який координував голів ОДА, пішов у відкриту конфронтацію з Єрмаком, стало очевидно, що справа йде до звільнення Трофімова. На той момент на Банковій не виникало сумнівів, що робота з регіонами найкраще підійде саме Тимошенку. Таким чином Кирило став заступником голови ОПУ Єрмака з питань регіональної політики. Додатково відповідав за перезапуск державного телеканалу «Рада» та координував телемарафон TV.

Голова фракції «Слуга народу» Давид Арахамія анонсував у першому кварталі 2023 звільнення всього керівного складу митної служби, а також посадки навесні 2023 року. Арахамія запевнив, що «країна під час війни буде змінюватися», а якщо хтось не готовий до змін, то «держава сама прийде і допоможе їм змінитися». Зокрема, Контррозвідка та слідчі Служби безпеки викрили нові факти злочинної діяльності президента «Мотор Січ» В'ячеслава Богуслаєва, якого підозрюють в роботі на агресора і якому оголосили нову підозру.

Однак поступово Тимошенко почав втрачати вплив, його став тіснити віце-прем'єр Олександр Кубраков, який за останній рік максимально проявив свої менеджерські здібності. Підвищенню Кубракова посприяв також прямий доступ до Зеленського: впродовж березня-квітня 2022 р. міністр багато часу працював у бункері разом із президентом та керівництвом ОПУ. Щоб залишитися в їхній команді, Тимошенку не лишалося нічого іншого, як шукати своє нове місце та доводити Єрмаку й Зеленському, що він їм ще потрібен.

Паралельно заступник голови ОПУ Тимошенко зайнявся системним піаром. Завів акаунт «Tik-Tok», куди постив відео, де на селекторах сварить голів ВЦА, розкручував свій «Instagram» за рахунок фотозвітів із поїздок по країні, намагався замкнути всю комунікацію регіонів на себе та ледь не щодня вмикався у телемарафоні. Кирило Тимошенко розумів, що рано чи пізно Андрій Єрмак його з'їсть. Він думав, що себе піарно розкачає, а потім виб'є якусь іншу посаду, або забезпечить кар'єрний ріст. Але Єрмак відразу цю схему розгадав.

З літа 2022 Тимошенко почав вставляти своє прізвище у соціопитування, аби дізнатися, яка у нього впізнаваність серед українців. Ринок соціологічних груп дуже маленький, такі речі стали не подобатись Зеленському і Єрмаку. Медійна активність Тимошенка зіграла з ним злий жарт. Він прикував до себе занадто багато уваги не тільки з боку політиків, але й ЗМІ. Тому з осені Тимошенко став регулярним фігурантом журналістських розслідувань. Спершу «Бігус.інфо» розповіли, що для поїздок у регіони Тимошенко користується службовим автомобілем Chevrolet Tahoe, який компанія «General Motors» передала Україні для гуманітарних місій.

Згодом СМІ дізналася, що Тимошенко переїхав у шикарний маєток на 1200 квадратних метрів, який орендує у київського забудовника Ігоря Ніконова. Пізніше ста-

ло відомо, що впродовж літа 2022 р Тимошенко їздив на автомобілі Porsche Taycan вартістю 100 тисяч доларів, який належить компанії неформального куратора Запорізької області від влади Веміра Давітяна. Ці скандали добряче розхитали позиції Тимошенка, але він все одно залишався в ОПУ. Головна причина була в тому, що в команді президента схожий спосіб життя веде не один Тимошенко. Просто дані про статки більшості членів команди Зеленського - закриті.

На початку лютого 2023 почалися масові обшуки у топпосадовців. Очільник Служби безпеки України Василь Малюк розповів, що низка масштабних оперативно - слідчих заходів направлені «на боротьбу з внутрішнім ворогом». Спецслужба виконує завдання, поставлені главою держави Зеленським, і синхронно завдає глобального удару по внутрішньому ворогу. А саме: 1) зрадників України і агентів російських спецслужб; 2) представників організованої злочинності та 3) посадовців, чиновників і різних корупціонерів.

То чому саме зараз звільнили Кирила Тимошенка? За нашими даними, остаточне рішення розпрощатися із замом голови ОПУ, Зеленський ухвалив після скандалів із закупівлями харчів для військовослужбовців за завищеними цінами. А також після затримання заступника міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Василя Лозинського, який хотів заробити 400 тисяч доларів при закупівлі генераторів. Правда, прямого стосунку до цих історій Тимошенко не має, величезне обурення суспільства почало перекидатися на Банкову, і там «громовідводом» зробили Кирила Тимошенка.

А американські партнери натякали різним людям у владі, що настала пора зробити «чистку кадрів від запля-

мованих людей». Більшість подумали про Олега Татара. Але, схоже, Андрій Єрмак зрозумів натяки по-своєму, і підставив під удар Кирила Тимошенка.

Заступник Єрмака - Олег Татаров за часів Януковича працював заступником начальника головного управління Міністерства внутрішніх справ. Під час Революції гідності він був одним із офіційних спікерів МВС

та публічно критикував протестувальників. Згодом він працював керівником юридичного департаменту в корпорації «Укрбуд». В 2020 році детективи НАБУ підготували О. Татарову підозру щодо посередництва у хабарництві. За версією слідства, у 2017 році він допоміг тодішньому президенту «Укрбуду» Максиму Микитасю організувати підкуп експерта МВС у справі щодо квартир для Нацгвардії. Згодом справу забрали в антикорупційних органів до СБУ, де її згодом «поховали».

Разом із Тимошенком посади втратили голови ВЦА у Дніпропетровській, Сумській, Херсонській, Запорізькій областях. Усіх їх пов'язують із вже колишнім заступником голови ОПУ - Тимошенком. Але кожен із них має свій скелет у шафі. Колишній керівник ВЦА Дніпропетровської області Валентин Резніченко є фігурантом розслідування щодо виділення 1,5 мільярда гривень фірмі «Будінвест інжиніринг», співвласником якої була фітнес-тренерка і компаньйонка Резніченка у подорожах за кордон.

Колишній голова ВЦА Запорізької області Олександр Старух фігурує у скандалі щодо розкрадання гуманітарної допомоги в області. Екскерівник ВЦА Сумської області Дмитро Живицький свого часу підписав розпорядження про виїзд із країни свого радника Олександра Безніса, щодо якого поліція відкрила справу про змову і відкати на тендерах по ремонту доріг і т.д.

Тим часом на посаді заступника голови ОПУ з питань регіональної політики К. Тимошенко замінив нехаризматичний колишній голова ВЦА Київської області Олексій Кулеба. Він є креатурою Андрія Єрмака. Свого часу працював першим заступником голови КМДА. Наразі Кулеба входить у курс справ та вже проводить селекторні наради з головами ВЦА: «На селекторах він говорить однією мовою з головами ОВА, бо ще сам буквально вчора був на їхньому місці. Ну і задачі ставить більш обережно, розуміючи юридичні моменти, щоб потім ДБР, НАБУ не мали претензій», – додають на Банковій.

Міністр оборони Олексій Резніков заявив, що Росія може спробувати піти у новий наступ на Україну ближче до кінця лютого 2023. Він закликає країни НАТО надати Україні більше озброєння. Міністр оборони припустив, що напрямками нового наступу можливо стануть південь та схід. Резніков зазначив, ворог на кордонах зібрав біля 300 тис. чоловік, але Росія, можливо вже мобілізувала близько 500 тис громадян. Аналітики американського Інституту вивчення війни вважають російський наступ неминучим.

Наразі Кулеба разом із Єрмаком займаються пошуком нових голів ВЦА в областях, де адміністрації залишилися без керівників. Завдання доволі непросте, адже охочих очолити Херсонську, Запорізьку, Дніпропетровську й Сумську області зараз не так вже й багато. Усі ці області лежать якраз на напрямках потенційного нового наступу російської армії.

Влітку 2022 року команда Зеленського почала готувати реформу Кабміну. Суть її зводилась до двох важливих речей: об'єднання деяких міністерств та створення на базі їхніх «бек-офісів» спільного великого урядового апа-

рату. Першим втіленням стало об'єднання Мінрегіону та Мінінфраструктури. На початок лютого 2023 заплановано лише кілька чергових переформатувань у складі чинного уряду. Влада планує найближчим часом звільнити двох міністрів: главу Мінмолодьспорту Вадима Гутцайта, який уже очолив Національний олімпійський комітет, та міністра Міністерства стратегічних галузей промисловості Павла Рябікіна. Його мабуть, направлять послом у Китай.

Під час корупційних і кадрових скандалів на початку 2023, багато разів обговорювалась можливість відставки міністра енергетики Германа Галущенка. Але ми думаємо, що в найближчій перспективі главу Міненерго чіпати не будуть, бо в нього є сильна протекція з боку заступника Єрмака - Ростислава Шурми, ключової людини в Офісі в питаннях економіки.

Попри гучні скандали із закупівлями в Міноборони, за даними УП, самого міністра Олексія Резнікова звільняти наразі не збираються. В МОУ очікується «розбір польотів» і звільнення, але найбільш імовірно, що вище рівня заступників міністра вони не сягнуть.

За 2022 рік парламент пройшов шлях від тотальної мобілізованості і згуртованості, до ледь не повної деморалізації перед початком лютого 2023 року. Повномасштабна війна різко змінила уклад життя в середовищі «слуг народу». Від колишнього принципу «конвертації» лояльності у неопублічних бонусах не лишилося майже нічого. Як і від суб'єктності в парламенті нічого не залишилось. Депутати ВР не розуміють своїх політичних задач на 2023 рік. Окремі фракції і групи сфокусовані на пошуках яких-небудь варіантів самозбереження у політиці. Їхнє сьогоденне політичне життя здрібнілося до рівня залагодження базових особистих проблем. Особливих грошей тепер немає. Будь-який негативний сюжет у ЗМІ може за один день перетворити тебе «на нуль». Тому багато хто не розуміє, нащо йому це депутатство взагалі потрібне.

У такій ситуації неочікувано потужну хвилю внутрішнього обурення серед депутатів викликала заборона на виїзд за кордон без офіційного відрядження навіть для жінок. По-перше, це удар по статусу депутатів як суб'єктів політичного життя. По-друге, частина депутатів насправді живе за кордоном і часом приїжджає тільки на засідання. Тепер цих людей поставили перед вибором: або приїхати і працювати в Україні, або жити за кордоном. І не факт, що більшість із них обере роботу в Україні.

Найгостріше на таку заборону відреагували депутати ВР, адже у багатьох із них сім'ї і діти перебувають за кордоном. Раніше матері могли до них їздити, а тепер заборона робить їхнє живе спілкування із дітьми неможливим. Це питання стало настільки гостро, що кілька осіб із різних фракцій заявили про готовність скласти мандат.

Однак у керівництва Ради дуже жорсткі й недвозначні вказівки з Банкової: «Жорстка відповідальність щодо відряджень». Голові ВР заборони підписувати відрядження за кордон, треба буде доводити, що ти їдеш по запрошенню і пояснювати, який результат привезеш. Відпускають лише на топовий рівень – типу запрошення від ООН, офіційні візити міжпарламентських асамблей, ПАРЄ тощо. Щоб якось згладити ситуацію, Кабмін ухвалив окрему постанову, якою дозволив чиновникам виїжджати до дітей.

У новий політичний 2023 рік Рада входить як об'єкт постійного публічного бичування, навіть з боку Банкової. Тому необхідних 226 голосів для «протягування» необхідних рішень у владі – знайти складно. Депутати відчують величезний негатив від Зеленського і Єрмака. Виборів зараз же не організуєш ніяк. Без парламенту ніяких реформ не проведеш, і західні партнери допомагати не будуть, якщо розпустити Верховну Раду. Все вирішують двоє людей на Банковій, а решта просто чекають. У внутрішній політиці це веде до поступової повної монополії на владу, від якої може бути дуже важке «похмілля».

Третя глава

Воля до опору

ХОЛОДНА ЗИМА 2022 РОКУ

Зараз поговоримо про готовність України до війни і як змінювалися заяви нашої влади. Пригадайте, як зовсім недавно американське видання «The Washington Post» опублікувало деталі щодо планів Кремля напередодні вторгнення в Україну. За їхніми даними, Путін збирався напасати на Україну з півночі, одразу по обидва боки від Києва: зі сторони Чернігова та Чорнобильської зони. Оточивши столицю, росіяни сподівалися взяти її за 3-4 дні. Далі ми писали, як російський спецназ мав усунути президента В.Зеленського та встановити свій маріонетковий уряд.

До речі, московські орки перед повномасштабним вторгненням в Україну готували як мінімум два маріонеткові «уряди», які збиралися поставити в Києві після захоплення влади. Один «уряд», розміщений у Білорусі, формувався навколо експрезидента Віктора Януковича. Другий «уряд» до якого входили колишні урядовці періоду правління Януковича, сформувався на південному сході України, коли цю територію захопили російські війська. Серед них був колишній член Партії регіонів Олег Царьов, який заявив про свою присутність в Україні в «Telegram», написавши, що Київ буде «звільнений від фашистів». І він готовий зайняти «чинне» місце в новому уряді. «The Washington Post» повідомило, що співробітники Федеральної служби безпеки Росії були настільки впевнені у швидкому падінні України, що в останні дні перед вторгненням РФ (це кінець 2021 початок 2022 років) облаштовували у Києві свій офіс.

Відділення російського ФСБ, відоме всередині РФ як Департамент оперативної інформації, протягом багатьох років проводило таємні операції в Україні з проникнення в інститути української влади, підкуповувало українських

політиків тощо. Окремим групам ФСБ було доручено регіони України та мережі «сплячих агентів» усередині країни. Але департамент оперативної інформації ФСБ, який протягом багатьох років стежив за ситуацією в Україні, так і не зміг зрозуміти, наскільки запекло Україна чинитиме опір та не міг передати таку незручну інформацію президенту Росії – В.Путіну.

Як повідомлялося раніше, 24 лютого 2022 президент РФ - Путін оголосив про початок повномасштабного вторгнення в Україну. Війська РФ обстрілювали і руйнували ключові об'єкти інфраструктури, проводили масовані обстріли житлових районів українських міст і сіл з використанням артилерії, реактивних систем залпового вогню, балістичних ракет тощо.

24.02.2023 закінчився перший рік повномасштабної війни, Україна готується до звільнення Луганська, Донецька й Криму від російських окупантів, тому Міністерство внутрішніх справ України формує 8 штурмових бригад «Гвардії наступу», в які запрошує добровольців. 8 бригад – один ворог: - Національна гвардія України запрошує у «Буревій», «Червону калину», «Кара-Даг», «Рубіж», «Спартан», «Лють», «Азов», «Сталевий кордон» тощо. Є гаряча лінія для консультацій 0800100020.

Як ви вже знаєте, основні шляхи російського нападу були з півночі, паралельно російські війська зі сходу мали просунутися аж до Дніпра, а ті, що з Криму – зайняти все південно-східне узбережжя. На все мало піти кілька тижнів. Такий сценарій подій ще в жовтні 2021-го на найвищому московському рівні, а в Білому Домі США про це знали. І що важливо, цей план був доведений до українського керівництва. Утім, у Києві чомусь до такої інформації поставилися скептично.

Президент Володимир Зеленський, заявив, що, з одного боку, західні партнери не надавали Україні конкретних даних щодо російського вторгнення, з іншого – завчасне попередження суспільства про війну призвело б до масштабної паніки. Тож: «Вистояли наші предки, вистоймо і ми. Світло завжди перемагає морок. Все буде Україна». Ця заява президента вкотре підняла тему готовності (чи неготовності) української влади до великої війни з РФ та належної комунікації на цю тему з суспільством.

Проаналізувавши та підсумувавши основні заяви української влади щодо її готовності до війни з Росією з кінця 2021 року і реакцію президента Зеленського на дані «The Washington Post» та Білого Дому США, можна побачити як змінювалася реакція та оцінки української влади щодо ймовірного, а потім повномасштабного вторгнення Росії 24.02.2022:

1). Кінець 2021. Українська влада знає про загрозу вторгнення РФ до України. Росія стягувала війська до українського кордону, прикриваючись «навчаннями». За офіційними даними Києва, Кремль розмістив на півночі, сході та півдні кордону близько 114 тисяч військових, як сухопутних, так і у повітряних і морських силах. Західні ЗМІ писали, що активність росіян викликає занепокоєння у США та ЄС. Іноземні розвідки попереджають українську владу про високу ймовірність вторгнення в Україну. Позиція влади: Україна робить все можливе і консультується зі світовими лідерами. До відсічі агресії РФ - готова.

1 грудня 2021 керівник Офісу президента Андрій Єрмак зазначив: «Скажу так: ризики високі, але я сподіваюся, що цього не станеться. Уся мотивація у великій політиці – великі інтереси... Я вважаю, ми робимо все, в тому числі на дипломатичній арені. Сьогодні все, що планується керівництвом України, проходить у рамках практично щоденних консультацій з іншими світовими лідерами».

3 грудня 2021 міністр оборони Олексій Резніков ска-

зав: «За російськими маневрами спостерігаємо не тільки ми, і тому жодних сюрпризів не буде. Навпаки, наші військові зміцнюють напрямки за найбільшими ризиками. Найбільш вірогідним часом досягнення готовності для ескалації буде кінець січня 2022... У разі потреби Україна дасть ворогу відсіч».

2). Початок 2022. Влада починає заспокоювати громадян України: «Думайте про травневі свята і шашлики». Держдеп США та керівництво Євросоюзу обговорюють ймовірний напад Росії на Україну. Сполучені Штати та окремі країни Європи, зокрема, Британія і Німеччина, починають евакуацію своїх дипломатів із України. Світ нагнітає, а Росія привертає до себе увагу.

США кажуть, що у січні-лютому 2022 р. Москва може здійснити фейкову атаку на своїх військових і, звинуватити в цьому Київ, почати відкриту війну. Кремль бреше, що не планує вторгнення в Україну, але через нібито «загрозу» зі сторони НАТО - залишає війська на кордоні.

19 січня 2022 президент Володимир Зеленський: - Зараз усі новини сповнені повідомленням про війну з Росією, про те, що вторгнення може початися прямо завтра, будь-якої миті, і ми це знаємо. А в чому, власне, новина? Хіба немає восьмирічної реальності (від 2014 р) нападу Росії на Україну? Хіба загроза масштабної війни з'явилась тільки на початку 2022 року?

Зеленський: - (...) Зараз активно нападають не на українську землю, а на ваші нерви. Росіяни хочуть щоб у вас (Західних держав) було постійне відчуття тривоги. А нашим громадянам, особливо людям похилого віку, потрібно зрозуміти: «Ми будемо боронити нашу країну. Видихніть і заспокойтесь. Не біжіть по гречку і сірники. Паніка наш ворог. А далі – літо. Ми будемо здавати ЗНО, вступати до університетів, планувати відпустку, копати городи, одружуватись і гуляти весілля. А далі – осінь, будемо збирати врожаї і жити далі. Ми вистоїмо.

Пройшов один рік війни з Росією. У лютому 2023 року директор ЦРУ Вільям Бернс заявив, що наступні 6 місяців будуть критичними у війні в Україні, оскільки президент Росії - Путін робить ставку на те, що зниження інтересу Заходу і «політична втома» можуть дати його військовим новий шанс здобути перемогу на полі бою з ЗСУ. За даними західної розвідки, Москва не зацікавлена в мирних переговорах з Україною, незважаючи на періодичні повідомлення про протилежне.

28-31 січня 2022. Міністр оборони Олексій Резніков заявив: - Пригадайте, у квітні 2021 бойовий компонент, який стягувала Росія, складав 126 тисяч осіб. Кількість тоді і зараз співмірна з сьогоднішньою кількістю російських орків. Неспівмірна реакція на саму війну. Тоді (навесні 2021 р) зухвала поведінка Кремля призвела до того, що вони отримали дзвінок від нового президента Сполучених Штатів, пана Байдена, а згодом і зустріч у Женеві...

Росія зрозуміла, що ця тактика залякування працює. І вони знову до неї вдалася... Переляк – одна з найпотужніших емоцій, коли людиною легко маніпулювати. А от мета маніпуляції й результат, який прагнуть унаслідок цього отримати, в кожній країні свої...Тиждень до початку війни. Влада запевняє, що Україна готова до «будь-якого варіанту на випадок війни.

Росія готує ґрунт для вторгнення, намагається легалізувати його. Визнає підконтрольні собі «республіки» на окупованій Донеччині та Луганщині. Звідти росіяни починають вивозити цивільне населення і дітей подалі в Росію, бо їм не хватає робочого населення. І паралельно продовжує нарощувати війська на кордоні, на що звертають увагу світові лідери. Позиція влади заспокійлива: - Найближчим часом може бути не війна, а лише дестабілізація. Але Україна готова до будь-якого варіанту розвитку

подій. Наприклад, у Маріуполі за роки від 2014, уже все пристріляно і заміновано.

14 лютого 2022 секретар РНБО Олексій Данілов: - Ми на сьогоднішній день не вбачаємо, що широкомасштабний наступ РФ може відбуватися чи 16, чи 17-го числа, (західні ЗМІ називали це першими датами вторгнення). За даними української розвідки і розвідки наших партнерів, дестабілізація всередині країни – це ситуація №1. Без внутрішньої дестабілізації зробити якісь неприємності для нашої країни росіяни не зможуть.

15 лютого 2022 міністр закордонних справ Дмитро Кулеба: - Скоро побачимо відведення російських військ і повіримо у деескалацію. Безпекова ситуація залишається напруженою, але повністю контрольованою. Україна готова до будь-якого розвитку подій.

22 лютого 2022 міністр оборони Олексій Резніков: - Маріуполь знаходиться в зоні ООС, там на постійній основі знаходяться наші підрозділи, зокрема наші славні морпіхи на постійному місці дислокації. На цьому напрямку у нас стоять дуже потужні підрозділи ЗСУ. І ми, звісно, будемо захищати Маріуполь (...) Повірте, що за 7 років цієї війни (від 2014 р) там давно вже все пристріляно, заміновано, встановлено що треба і т.д. Тільки душевно хворі люди, можуть дозволити собі вільно прогулятися до Маріуполя. Це не Бродвей.

А в цей час депутат Сейму Латвії Олександр Кірштейнс виступив з різкою з'явою щодо історії РФ. Він заявив, що російської нації не існує, так само як і мови країни-окупанта. Російська мова це діалект, сформований монголо-татарами. Раніше повідомлялося, що Естонія, Латвія, Литва та Польща закрили в'їзд для росіян із шенгенськими туристичними візами, бо вважають, що їхні поїздки – це загроза суспільній безпеці усієї шенгенської зони.

3). Настали перші місяці війни. Українська влада виправдовується. Ми бачимо, як з перших днів війни в окупації опиняється вся Херсонщина, частина Запорізької області, Харківщини, Сумщини, Чернігівщини та навіть передмістя Києва. Ідуть важкі бої за Київ та Маріуполь. Бій за столицю завершується перемогою українського війська, за Маріуполь – спаленим і окупованим росіянами містом, - тисячами загиблих і полонених.

З кінця березня 2022 російські окупанти відступають із Київщини, Чернігівщини та Сумщини. Позиція влади: «Ми до останнього не вірили у повномасштабний напад, але були до нього готові. Не говорили людям правду, щоб контролювати ситуацію і не підігравати росіянам. З'ясувалося, що ми економічні і управлінські ланки України готові до всього. Дуже важко було ЗСУ, великі втрати».

Напередодні цієї інформації, радник голови ОПУ Михайло Подоляк заявив: - У нас не було конкретної дати нападу росіян. Інформаційна кампанія про можливий напад почалася десь з кінця жовтня 2021 року – для нас це було трошки дивно (...) Коли ми цю інформацію отримали, ми почали готували управлінську інфраструктуру для війни. Розуміючи, якщо ми почнемо в такому ж обсязі медійно давити на людей, то панічні настрої будуть такими, що ми не втримаємо ситуацію. Війна - війною, але через паніку до війни, ми б повністю зламали всю економіку і сьогодні нам було б набагато складніше

З цього приводу голова ОП Андрій Єрмак зазначив: - Ми до останнього не вірили, що це станеться, чесно скажу. Було багато інформації від наших партнерів, але, все ж таки, ми не вірили. Ми готувалися до війни, але з'ясувалось, що катастрофічно бракує зброї і необхідних засобів. Ми не могли суспільству сказати, що от завтра буде війна. Це було неприпустимо, тому що це була одна із тактик Російської Федерації, щоб тут почався хаос. Ми до останнього трималися, ми до останнього готувалися. Ми чітко

розуміли, що це відбудеться. Єдине, що можу сказати: ми не очікували, що це відбудеться з боку Білорусі. Такого «удару в спину» ми не очікували. Ми не очікували, що росіяни підуть враз по всіх фронтах. Це для нас була несподіванка, і тому російські орки прорвалися до Києва.

7 квітня 2022 спікер ОП Олексій Арестович: - Почався би масовий вихід біженців з окупованих регіонів. І вони забили всі дороги... Армії було важко пройти в район оборони... На це розраховувало російське воєнне керівництво. Що нам залишалося робити? Або замовчати початок нападу, або залишити паралізовану країну і напевне здати Лівобережжя.

14 квітня 2022 Володимир Зеленський: «Ми розмовляли з нашою країною, щоб не було жодного шоку. Нам треба було вистояти, ми не публічно домовлялися про ті чи інші постачання з країнами Заходу... Ми готувались до війни, але й не очікували на таке повномасштабне вторгнення в той момент, коли воно сталося. На початку нас майже ніхто не хотів підтримувати. Захід боявся Росії, не вірив нам, що можемо вистояти. Це зараз я вдячний усім партнерам за підтримку, яку ми маємо».

А зараз ми призупинимось і послухаємо волонтерку Людмилу Плаксієнко з міста Кропивницького. Вона погоджується з В.Зеленським і каже: «Наша перемога – питання часу. Одного разу їй довелось вести відверту розмову з латишами. Людмила запитала: - На вашу думку, якби Росія атакувала у 2022 році не Україну, а Латвію, якою була б реакція НАТО? Чи вступив би Альянс за Латвію і розпочав би повномасштабну війну з Росією? Латиші свої відповіді чітко поділили за хронологією: до 24 лютого 2022 і після цієї дати. На їхню думку, НАТО до 24 лютого 2022 за Латвію не заступилось би. Після цієї дати - можливо.

Далі слова Людмили Плаксієнко: «Це була думка звичайних людей, не експертів з військової справи. Але я згодна з ними. До війни в Україні ніхто не вірив, що Росію

можна перемогти. Це ж треба було так переконати світ, що вони друга (непереможна) армія світу»...

В НАТО відбулося обговорення перспектив України у разі повномасштабної війни. І загалом усі погодилися, що 72 години війни і кінець Україні. Для нас, спочатку дивина була в США, президент Байден каже, що ми з вами будемо йти до кінця, а його радники десь сиділи та рахували, що до кінця існування України залишилося 72 години.

Автори нашої книги наголошують, українці єдині, хто знає росіян як облуплених. Знає їх в побуті, у роботі, на відпочинку, знає, як вони виховують своїх дітей, що їдять на обід і як ставляться до своїх літніх людей. Ми також знаємо справжню ціну перемогу СРСР у Другій світовій війні, бо на самих важких ділянках тієї війни, Сталін наказав попереду посилати українців: «Ті вміють воювати і бити ворога».

Сьогодні ми могли б обійняти пересічного німця і сказати: «Слухай друже, – пробач, що ми твоїх предків били. Росіяни тоді дійшли до Берліна, бо в Червоній армії воювали українці. Ну так склалося історично, що ми вміємо битися, хай минуле лишається в минулому, але зараз ти просто не бійся, бо сьогодні ми захищаємо країни Заходу. Не бійся сьогодні нас, бо ми хочемо жити з вами в мирі і дружбі».

Західних друзів у 2022 році дивувала і непокоїла впевненість українців у своїй перемозі. Ми поводимось так, ніби в нас є секретний козир у рукаві, щось таке, що виходить за межі математичного співвідношення сил і засобів. У росіян більше людей, зброї і техніки. А запитайте першого-ліпшого українця, і він вам скаже: наша перемога - питання часу! Вона невідворотна, просто багатьом людям хочеться, щоб вона була швидше. Подивіться, як ЗСУ звільнили Київщину, Сумщину, Чернігівщину, окремі території Харківщини. Правда, на Херсонщині, Донеччині та Луганщині – гуманітарна катастрофа, йдуть репресії

окупаційної влади. У Миколаєві цивільні регулярно потерпають від обстрілів. Але ми незламні, ми нескорені, бо вільні від народження. Росіяни це не врахували, значить вони не підготувалися до наступу на Україну і тому програють..

Українська впевненість в перемозі – змінила світ, тож не дивно, що у серпні 2022 США надають Україні пакет допомоги – на 1 мільярд доларів. ЄС готує другий транш – на 8 мільярдів євро. А розхвалені російські функціонери – від ключових політиків та їхніх родин - до колаборантів – знаходяться під світовими санкціями.

Повернімось до української влади у перші місяці війни. 14 червня 2022 Володимир Зеленський: - Якби мене почули західні країни раніше, Україна мала б більше шансів зупинити вторгнення Російської Федерації.

11 серпня 2022 міністр оборони Олексій Резніков: - Станом на 24 лютого 2022 росіянами не було утворено ударних угруповань у повному розумінні військового мистецтва – органів управління та забезпечення, госпіталів, логістичних ланцюжків тощо. Тобто вони пішли в атаку без них, сподівались «закидати українців – шапками». Ми встали «немов стіна» і швидко провели деокупацію Київщини, Чернігівщини та Сумщини. (...) Ми бачили, що вони морально не готові до війни з Україною, і коли почали давати їм «по мордасам, вони почали кричати, що ЗСУ воює не правилами».

16 серпня 2022 Володимир Зеленський: - Якби ми заздалегідь повідомили про війну з Росією, як цього хотіли деякі люди, яких я не буду називати, – тоді я б втратив би людей призовного віку , необхідних для оборони держави. Одна справа, коли хаос контрольований і в цей військовий час – ти керуєш державою... І зовсім інша ситуація, коли у військовій ситуації, величезна кількість різних чиновників та інституцій не готова до оборони. Тож давайте переможемо орків, а потім будемо робити висновки.

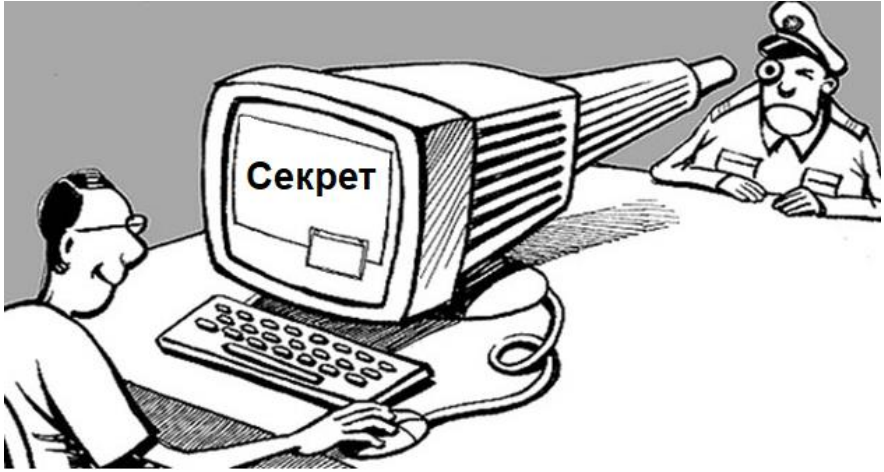
Блискавичне російське вторгнення в Україну прова-
лилося тому, що окупаційні війська не забезпечили собі
нормальний зв'язок, бронезахист та комплексну проти-
повітряну оборону з однієї сторони і стійкість ЗСУ і украї-
нської нації з другої сторони. Більше того, росіяни зазнали
невдачі, маючи перевагу в кількості вояків і зброї. Про це
заявив міністр оборони Великої Британії - Бен Воллес,
якого цитує «The Guardian»: - Вони могли похвалитися
тим, скільки у них БМП та танків, але у них не було ані
нормальної комплексної ППО, ані нормального зв'язку, ані
нормальної захисної броні на їхній бронетехніці яку «Джа-
веліни» просто порозбивали. І при всій своїй силі, росіяни
не могли рухатися далі через стійкість і упертість україн-
ської армії, зазначив Воллес під час засідання комітету з
міжнародних відносин та оборони у британському парла-
менті.

Він також прокоментував, як війна в Україні змінила
планування НАТО: - У колишній холодній війні з Росією, у
кожного з нас були визначені свої місця, ми всі знали, в
якій частині німецького кордону ми будемо розгорнуті.
Насправді все звелось до таких деталей, що пілоти знали
цілі для своєї дії при настанні «Дня Д». Україна внесла
свої корективи і показала всьому світу, як можна бити і
перемагати розхвалену «другу армію світу». Автори книги
підказують цікавий спосіб закінчення війни (див. вставка).

*Існує один дієвий спосіб зупинити Путіна, якщо
це зроблять, війна зупиниться за лічені дні. Тре-
ба вигнати з США сина Медведєва, дітей Лав-
рова і Рябкова. З Британії, Швейцарії та ЄС жі-
нок, коханок, батьків і різних байстрюків росій-
ської влади, заблокуйте їхні рахунки і закрийте
назавжди в'їзд до західних країн. І не треба буде
ніяких санкцій! Скоро ви побачите як за лічені дні
все кардинально зміниться. Війна закінчиться.*

ЗАГРОЗА: ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

Продовжуючи виклад матеріалу, ми розповімо про секретні плани Путіна перед вторгненням в Україну 2022. Сонячного жовтневого ранку 2021 року вищі керівники розвідки США, військові та дипломати цієї країни увійшли до Овального кабінету Білого дому для термінової зустрічі з президентом Байденом. Вони прибули, несучи із собою суворо засекречений аналіз розвідданих, складений із нещодавно отриманих супутникових знімків, перехоплених повідомлень та людських джерел, що був схожим на військові плани російського президента Володимира Путіна щодо повномасштабного вторгнення в Україну.

Протягом кількох місяців 2021 року чиновники адміністрації Байдена з побоюванням спостерігали за тим, як Путін перекидає десятки тисяч солдатів та устатковує танки та ракети вздовж кордонів України. З настанням літа 2021 радник з національної безпеки Джейк Салліван зосередився на зростаючому обсязі розвідувальної інформації щодо Росії та України. Він організував зустріч в Овальному кабінеті президента Байдена після того, як його власні роздуми перейшли від невпевненості в намірах Росії до побоювань, що він надто скептично ставиться до перспектив воєнних дій і тривоги на українському кордоні.

Зазначене засідання в Овальному кабінеті було однією з кількох зустрічей, які чиновники США проводили тієї осені 2021 – іноді вони збиралися в невеликих групах – але воно вирізнялося докладною розвідувальною картиною, яка була представлена. Президент Байден та віцепрезидент Харріс зайняли свої місця у кріслах перед каміном, а держсекретар Антоні Блінкен, міністр оборони Ллойд Остін та генерал Марк А. Міллі, голова Об'єднаного комітету начальників штабів, приєдналися до директорів національної розвідки та ЦРУ на диванах навколо журнального столика.

Доручивши Саллівану скласти всеосяжний огляд намірів Росії щодо України, вони повідомили Байдену, що розвіддані про оперативні плани Путіна, доповнені розгортанням військ уздовж кордону з Україною, показують, що скоро все буде готове для масованого нападу по Україні.

Українець похилого віку з міста Кропивницького Віталій Коротков, прислухаючись до спору опонентів з приводу російсько-української війни, сказав: - Шановні, послухайте старого діда, російсько-українські війни триватимуть доти, доки або Україна не перестане бути незалежною державою, або Росія – імперією. Необхідно змінити свідомість росіян, прибрати їхні «імперські замашки», які вони несуть в собі від ординської навали в далекій історії, після цього Росія перетвориться на нормальну країну і більше не буде загрожувати своїм сусідам.

За словами американських чиновників, розвідувальна спільнота США проникла в багато ланок політичного керівництва Росії, шпигунського апарату та збройних сил РФ: від вищого керівництва - до передової лінії фронту. Тож вони багато чого знали про секретні плани Путіна і його найближчого оточення...

Перед нами умовна картинка Овального кабінету у Білому домі, який займають люди за столом. Використовуючи карти, встановлені на мольбертах перед стійкою «Рішучий стіл», Міллі показав позиції російських військ та українську територію, за яку вони мали намір завоювати. Це був приголомшливий за своєю зухвалістю план Путіна, який міг загрожувати східному флангу НАТО або навіть зруйнувати архітектуру безпеки Європи, створену після Другої світової війни.

За словами президента РФ, на території України нібито створюється антиросійський анклав, який загрожує Росії. Путін сказав: «А ще домінування США, їхня ліквідація - мета спеціальної військової операції в Україні». До цього прессекретар президента Росії Дмитро Песков заявив, що попередньою метою війни в Україні є нібито запобігання загрози Третьої світової війни. Ще раніше Песков казав про «порятунок» так званих Донецької та Луганської «народних республік (ДНР і ЛНР)».

Вивчаючи інформацію, президент Байден пообіцяв «захистити» Україну, твердо вирішив, що Путіна потрібно стримати, і що США не повинні діяти наодинці. Проте в НАТО мали інші думки як поводитися з Москвою, а довіра у НАТО до США була слабкою. Після катастрофічної окупації Іраку, хаосу, який пішов за виведенням військ США з Афганістану, і 4-х років, протягом яких президент Дональд Трамп прагнув підірвати альянс, було очевидно, що Байден сам не зможе ефективно очолити групу країн, як відповідь Заходу на експансіоністську війну Росії в Європі.

Україна була неспокійною державою колишньою СРСР з великою корупцією, тому західні країни не спішили їй на допомогу. Вони знали, коли відбудеться вторгнення РФ, українцям буде потрібна нова зброя для самооборони. Занадто мала її кількість може гарантувати перемогу Росії. А велика кількість спровокує прямий конфлікт НАТО з Росією, яка має ядерну зброю.

Історик, професор Єльського університету Тімоті Снайдер відповів на статтю В.Путіна, опубліковану в липні 2021 року, «Про історичну єдність росіян та українців» на Київському безпековому форумі. Коли уважно читаємо цю статтю, можемо помітити, що вона насправді має три напрямки: 1) Про відсутність історії Росії: там сказано тільки про «міфічне минуле». Росія не може розповісти історію про саму себе, тож ця історія ґрунтується на інших народах; 2). У Путіна про майбутню Росію немає жодного слова, все про те як було колись; 3) Росіяни – люди, яких не розуміє решта світу. Росіяни, українці та білоруси – один народ, а нам кажуть - ні. Ми напали на Україну, щоб довести усьому світу, що ми одна сім'я, але розділені через якусь «містичну» змову Заходу. (Без коментарів).

Перша із серії секретних статей, присвячених шляху Росії до війни, розповсюдження агентури та посилення військової кампанії в Україні, написана на основі докладних інтерв'ю з більш ніж трьома десятками високопосадовців США, України, Європи та НАТО про глобальну кризу в Європі, кінець якої ще не визначено. Деякі з них говорили, що обговорення секретних розвідданих та внутрішній стан в Росії і Україні – викликав занепокоєння. Окремі розповіді з подробицями, які раніше не повідомлялися, проливає нове світло на нелегкий шлях відновлення довіри до США, спробу збалансувати секретність розвідданих з необхідністю переконати інших у їх правдивості, а також на проблему визначення того, як найпотужніший у світі альянс НАТО допоможе менш ідеальній Україні.

Коли Міллі того жовтневого ранку 2021 описав склад сил, він та інші підбили підсумок і зрозуміли наміри Путіна: - За нашими оцінками, вони планують провести значну стратегічну атаку на Україну з кількох напрямків одноча-

сно, – сказав Міллі президенту Байдену. Росія застосує версію «шоку та трепету».

Колишній прем'єр-міністр Ізраїлю Нафталі Бенет розповів, як він зустрічався з Путіним на початку березня 2022 року, коли нібито на прохання президента України В.Зеленського він намагався організувати переговори про припинення війни. За словами Бенета, В.Зеленський тоді «сидів у бункері», Путін дав йому зобов'язання не вбивати президента України, і він передав ці слова Зеленському телефоном, щойно покинув Кремль. Український лідер нібито перепитав, чи впевнений Бенет, а потім піднявся до свого кабінету і зняв відео, в якому сказав: «Я не боюся Путіна».

Ми вже розповідали як росіяни наступали на Україну. За даними закордонної розвідки, навіть коли росіяни несли великі втрати в живій силі, зброї і техніці, вони уперто продовжували наступати із півночі, по обидва боки від Києва. Одні колони йшли на схід від столиці через місто Чернігів, а інші - обходили Київ із заходу. На півдні із Білорусі через природний розрив між «зоною відчуження» (на покинутій Чорнобильській АЕС) та навколишніми болотами йшли інші російські колони. Сформувавши обручку навколо Києва, російські війська планували захопити столицю за 3-4 дні. Російський спецназ повинен був знайти і усунути президента В.Зеленського, якщо буде потрібно - вбити, і встановити маріонетковий уряд, дружній Кремлю про який ми розповідали. Наступ відбувся взимку, бо була тверда земля для танків.

Найвище політичне керівництво США дізналося про плани Путіна напасти на Україну у лютому 2022 року і все своєчасно донесло українській владі. Опираючись на свою розвідку, США стверджує, що В.Путін вирішив піти

на широкомасштабну війну з Україною, бо «вікно можливостей для нього закривалося в Європі»: Україна хотіла зблизитись з ЄС і НАТО, а у 70-річного очільника Кремля залишається не так багато часу, щоб «увійти в історію» політиком, який би відновив контроль Росії в Євразії, так званий «собиратель земель РФ». Путін вважав, що США і Європа перебувають не в тому стані, щоб протистояти Росії. І він наважився на війну з Україною, але не врахував багатьох чинників.

У Кремлі вважали, адміністрація Байдена, була «принижена неприглядним виведенням військ» з Афганістану та блискавичним захопленням країни талібами у 2021 р, Меркель йде зі своєї посади і передає владу неперевершеному наступнику, Макрон бореться з консерватизмом, що зростає в країні, а Британія перебуває в економічній кризі після брекзиту (процесу виходу Британії із ЄС). Водночас, тогочасна протидія епідемії коронавірусу вимагає від США і ЄС великих ресурсів, сама Європа при цьому вразлива, бо залежна від російських енергоресурсів.

На вищезазначеній зустрічі в Овальному кабінеті США почали обговорювати другу групу документів: це суворо засекречений розвідувальний аналіз, складений на основі нещодавно отриманих супутникових знімків, перехоплених повідомлень і розмов з джерелами тощо. Зазначається, що таких зустрічей щодо України тієї осені 2021 було кілька. На зустрічах були присутні: Байден та віцепрезидент Камала Харріс, держсекретар Ентоні Блінкен, міністр оборони Ллойд Остін, генерал армії США Марк Міллі та інші високопосадовці США. Які розуміли план Путіна, і як він хоче безпекову архітектуру Європи після Другої світової війни.

Після захоплення частини України, росіяни хотіли провести паузи для перегрупування та переозброєння своєї армії, а вже потім мали рушити на захід, до лінії північ-південь, що простягалася від Молдови до Західної

Білорусі, залишивши на заході залишки української держави – територію, яка, за розрахунками Путіна, була населена невинуватими неонацистськими русофобами. Окремим чиновникам США, присутнім у Овальному кабінеті Білого дому було важко усвідомити масштаб амбіцій російського лідера. Вони не вірили, що «розумна людина могла б піти на таке: на початку ХХІ ст. «потопити» частину Європи в людській крові.

І все ж таки розвідка США показувала у грудні 2021 та січні 2022 років, що все більше і більше російських військ прибувало до кордонів України для ведення повноцінної війни. Радники президента Байдена підтверджували, що це реальна війна в Європі. Зокрема, директор ЦРУ Вільям Бернс, який служив послом США в Москві і мав найбільш прямі контакти з Путіним серед усіх в адміністрації Байдена назвав російського лідера зацикленим на Україні.

На думку інших західних аналітиків, Путін розраховував, що його спроба захопити Україну викличе у Заході тільки обурення, ніяких конкретних дії не буде. Це було пов'язано з багатьма вище озвученими чинниками. Додатково Росія запевняла Європу та НАТО в своїй лояльності до них, тож останні не зовсім вірили у повномасштабне вторгнення Росії до України.

За словами радника президента США з національної безпеки Джейкоба Саллівана, Байден після жовтневого брифінгу 2021 ухвалив два рішення: 1) - послати когось до Москви, щоб він попередив Кремль про наслідки у разі нападу на Україну; 2) - поінформувати союзників про дані розвідки та схилити Європу і НАТО до протидії Росії. Але США попередили Україну про можливу війну з Росією, на жаль в Україні до цього поставилися скептично. Глава МЗС Дмитро Кулеба пояснював це тим, що Україна просила подробиць розвідки, але США їх не надало і своїх інформаторів не розсекретили.

МАТЕРІАЛИ СЕКРЕТНИХ АРХІВІВ

Продовжуємо розглядати попередню тему «напад на Україну», але тепер з огляду західних держав. З самого початку наголошуємо, що війна Росії проти України, це зовсім інша війна, ніж будь-коли була в історії двох держав. А ще ця перша війна в історії

людства, яка відбувається за часів існування соціальних мереж, мобільних телефонів, з яких можна керувати супутниками, самих супутників, з яких видно все на землі, атомних електростанцій, бойових дронів та інших технологічних складових сучасної цивілізації. Можна називати багато політичних, психологічних і технічних причин цієї війни, але нам здається, що в самій їх суті лежить те, що від 1990 року Росія намертво застрягла в минулому як імперія зла.

Пізніше директор Національної розвідки Авріл Хейнс пояснила, що Сполучені Штати й надалі отримували «надзвичайні подробиці» про секретні плани Кремля щодо війни в Україні, яку Путін продовжував заперечувати. США знали не лише розташування російських військ і озброєнь та оперативну стратегію, а й такі тонкощі, як «незвичайне та різке збільшення фінансування Путіним військових операцій на випадок непередбачених обставин та створення резервних сил навіть в умовах нестачі ресурсів на інші невідкладні потреби, логістику, озброєння тощо. Це було не простою справою, але вони упорались».

Невже Путін не розумів, що спроба війною захопити країну в центрі Європи, площею 232 000 квадратних миль та населенням майже 45 мільйонів осіб і йому «нічого не буде»? Частина України була налаштована глибоко на захід і була антиросійською, що створювало загрозу повстання, навіть якщо Путін скине уряд у Києві. І все ж таки розвіддані показували, що все більше і більше військ прибуває і розташовується для проведення повномасштабної

кампанії в кінці 2021. У російські табори біля українського кордону доставлялися боєприпаси, продовольство та найважливіші предмети постачання. Невже Європа та НАТО не розуміли, що світ стоїть на порозі великої війни.

Проїшли місяці тривожного очікування, і 20.02.2022 року Путін напав на Україну. Пізніше Салліван скаже: «Ми стали дивитися, що відбувається в Європі, яка кінцева мета Путіна? Наскільки сильно він збирається тиснути на Україну, Європу та НАТО? Як запобіжний захід Байден розпорядився взяти із запасів США і відправити в Україну оборонну зброю на суму 60 мільйонів доларів.

До кінця літа 2021, у міру того, як США збирали воедино розвіддані з українського кордону та з Москви, аналітики, які присвятили свою кар'єру вивченню Путіна, все більше переконувалися в тому, що російський лідер – сам колишній офіцер розвідки – бачить, що вікно можливостей закривається. Українці вже двічі піднімалися на боротьбу за демократичне майбутнє, вільне від корупції та втручання Москви, це під час Помаранчевої революції 2004-2005 років та протестів на Майдані 2013-2014 років, які передували анексії Криму Росією.

Не будучи членом НАТО чи Європейського Союзу, Україна неухильно просувалася до західної політичної, економічної та культурної орбіти. Цей дрейф підживлював ширше невдоволення Путіна щодо втрати Росією – України. Аналітики швидко розгадали його наміри і дійшли висновку, що Путін хоче відновити російську перевагу на Євразійському континенті. Він нагромадив сотні мільярдів доларів грошових резервів і був упевнений, що російська економіка зможе пережити неминучі санкції, як це вже було в минулому.

За словами Саллівана, коли на жовтневому брифінгу 2021 року Байдену було представлено нові розвідувальні та аналітичні дані, у нього «в основному було дві реакції». По-перше, щоб спробувати стримати Путіна, їм «потрібно

було послати когось у Москву, щоб він зустрівся з росіянами на високому рівні і сказав їм: «Якщо ви зробите це, (війну в Україні) ось які будуть наслідки». Бернс був направлений до Москви.

По-друге, їм потрібно було поінформувати союзників та Україну про американські розвіддані та залучити їх до того, що, на думку адміністрації США, має бути єдиною та жорсткою позицією загрозливих санкцій проти Росії, посилення та розширення оборони НАТО та допомоги Україні. Тож Хейнс був направлений до штаб-квартири НАТО у Брюсселі.

Проблема була в тому: «Як підтримати та забезпечити дотримання миру, заснованого на правилах міжнародного порядку» щодо країни з надзвичайним ядерним потенціалом (Росії), «не доводячи справу до Третьої світової війни»? Треба було зробити:

№ 1: «Не доводити до кінетичного конфлікту між збройними силами США та НАТО із Росією».

№ 2: «Стримувати війну у географічних кордонах України і не дати розповзтися по Європі».

№ 3: «Зміцнювати та підтримувати єдність НАТО».

№ 4: «Розширити можливості України та дати їй кошти для боротьби з Росією».

Радники Байдена були впевнені, що Україна дасть відсіч Росії, українці вміють воювати, вони стійкий народ. За період з 2014 по 2022 роки США, Великобританія та інші члени НАТО витратили роки на навчання та оснащення українських військових, які були більш професійними та краще організованими, ніж до нападу Росії на Крим та східний регіон Донбасу. Однак у ході навчання ЗСУ майже стільки уваги приділялося тому, як організувати внутрішній опір всередині країни після російської окупації, як її взагалі запобігти. Зброя, яку США постачали Україні, була здебільшого малокаліберною та оборонною, щоб Росія не розцінила це як провокацію Заходу.

Адміністрація США також мала серйозні побоювання з приводу молодого президента України Зеленського, колишнього актора (телевізійного коміка), який прийшов до влади на величезній хвилі народної підтримки та бажання корінних змін в державі, але втратив авторитет у суспільстві частково тому, що не зміг виконати обіцянку укласти мир з Росією. 45-річний Зеленський, здавалося, не міг зрівнятися із безжальним 70-річним Путіним.

Математика була не на користь України. У Росії було більше військ, більше танків, більше артилерії, більше винищувачів та керованих ракет, і в попередніх конфліктах вона демонструвала готовність добивати своїх слабкіших супротивників, не звертаючи уваги на загибель мирного населення. Чи вистоїть українська нація, люди різні. Київ буде триматися довго, можливо впаде, але не так швидко, як очікували росіяни. Та американці помилилися, кияни стали немов стіна. А українська нація швидко згуртувалася.

Секретар Ради національної безпеки й оборони України Олексій Данілов наприкінці 2022 року вважав, що українці подолали половину шляху до перемоги у війні з Росією, однак найважче ще попереду. Росія продовжує ставити максималістські цілі у війні з Україною – ліквідація державності, знищення українців як нації тощо, але в неї вже нічого не вийде.

02.11 2021 Дж. Бернса, якого США направили до Москви, провели в кремлівський офіс Юрія Ушакова (радника Путіна із зовнішньої політики та колишнього посла в США). Путін був на іншому кінці телефонної лінії і розмовляв із Дж. Бернсом із курортного міста Сочі, куди він поїхав під час чергової хвилі коронавірусних інфекцій у Москві. Путін висловив свої звичайні скарги на розширення

НАТО, загрозу безпеці Росії та нелегітимне керівництво в Україні. «Він дуже зневажливо відгукнувся про президента Зеленського як політичного лідера», – згадує Дж. Бернс.

Потренувавшись у вислуховуванні тирад Путіна за роки роботи в Москві, директор ЦРУ Вільям Дж. Бернс виступив зі своїм власним рішучим посланням росіянам: Сполучені Штати знають, що ви задумали, і якщо ви вторгнетесь в Україну, ви заплатите величезну ціну. Він сказав, що залишив лист від Байдена, якому той підтвердив каральні наслідки будь-якого нападу Росії на Україну. Путін «був дуже конкретним», – сказав Бернс. Він не заперечував наявність розвідданих, які вказують на російське вторгнення в Україну на початку 2022 року.

Директор ЦРУ також зустрівся з іншим радником Путіна, Миколою Патрушевим, колишнім офіцером КДБ із рідного міста Путіна Санкт-Петербурга, з якого він очолював Раду безпеки Росії. Патрушев вважав, що Дж. Бернс прилетів до Москви, щоб обговорити наступну зустріч Путіна та Байдена, і був здивований тим, що шеф ЦРУ приїхав із попередженням щодо війни в Україні.

У розмові з Бернсом він майже точно повторив претензії Путіна до російської історії як імперії та розширення НАТО. Здавалося, не було місця для конструктивної взаємодії, і це змусило директора ЦРУ задуматися, чи Путін та його вузьке коло помічників не створили свою власну «імперію зла». У листопаді 2021 року Путін не прийняв незворотне рішення про початок війни, але його погляди на Україну стали більш жорсткими, його апетит до ризику зріс, і російський лідер вважав, що його сприятливий момент скоро пройде. У той же час рейтинг Путіна та Патрушева з однієї сторони і директора ЦРУ Вільяма Дж. Бернса з другої – підвищився. І про це Дж. Бернс доповів президенту Байдену, коли повернувся у США. Шеф американської розвідки наказав посилити всі напрямки розвідки відповідно до конфлікту Росії і України.

Пройде один рік і наприкінці 2022 року, заступник голови Радбезу Росії Дмитро Медведєв заявить, що Москва нарощує темпи виробництва нового потужного озброєння: «Нам набагато складніше – наш ворог окопався не тільки в Київській губернії нашої «рідної» Малоросії. Він у Європі, Північній Америці, Японії, Австралії, Новій Зеландії та в цілій низці інших місць, які присягнули сучасним українським нацистам. Тому ми нарощуємо виробництво найбільш потужних засобів ураження». На його думку, Росія напала на Україну, аргументуючи це тим, що нібито Україна і НАТО готували напад на РФ. Українці звикли, Москва щоденно вигадує різну маячню про нібито загрозу Росії з боку колективного Заходу про українських націоналістів, про ядерну зброю та інші московські страшилки.

Поки Вільям Дж. Бернс розмовляв з Путіним в Росії, держсекретар США Ентоні Блінкен (це онук українського емігранта) сидів із Зеленським у Глазго (Шотландія) у кулуарах міжнародного саміту зі зміни клімату. Він виклав картину розвідки та описав російський військовий наступ на Україну із усією прямоотою, не підбираючи пом'якшуючих слів. Це була «важка розмова».

Зробимо пояснення: Державний секретар США - це фактично третя за важливістю посада в країні, після президента і віцепрезидента. Цей пост аналогічний посаді міністра закордонних справ в більшості інших держав. Держсекретар очолює Державний департамент - відомство зовнішньої політики США.

Блінкен вже зустрічався з українським президентом Зеленським і думав, що знає його досить добре, щоб

говорити відверто, хоча це здавалося сюрреалістичним. Зеленський здався йому «серйозним, виваженим, стоїчним» в поєднанні віри та зневіри. Він сказав, що проінформує свою команду. Блінкен і Зеленський явно побоювались економічного краху, якщо Україна запанікує. На тій зустрічі Блінкен і Зеленський заклали основу, яка повторюватиметься як у приватному, так і у публічному спілкуванні порядку протягом наступних кількох місяців. Українці не могли дозволити собі повністю відкинути дані американської розвідки. Але з їхньої точки зору, американська інформація була спекулятивною.

Зеленський чув попередження США, згадував про них пізніше, але казав, що американці не пропонували тих видів зброї, які потрібні Україні для самозахисту. Слова Зеленського: «Ви можете мільйон разів говорити: «Слухайте, можливе вторгнення». Добре, вторгнення може бути – ви дасте нам літаки»? «Ви дасте нам протиповітряну оборону? Йому відповідали: «Ну, ви ж не член НАТО». Зеленський: «Ну, добре, тоді про що ми говоримо, ми будемо битися на смерть і боронити свою державу. А там що Бог дасть»...

Менш ніж за два тижні після зустрічі в Глазго, коли Кулеба та Андрій Єрмак, керівник апарату Зеленського, відвідали Державний департамент у Вашингтоні, високопоставлений американський чиновник зустрів їх чашкою кави та посмішкою. «Хлопці, рийте траншеї!» – почав чиновник. «Коли ми посміхнулися у відповідь, – згадує Кулеба, – чиновник сказав: «Я серйозно. Починайте рити окопи... Ви будете атаковані Москвою. Великий напад, і ви повинні до нього підготуватися». Ми попросили подробиць, але їх нам не надали.

Якщо американці були розчаровані скептичним ставленням України до планів Росії, то українці були не менш збентежені публічними попередженнями США про вторгнення до України. Слова Кулеби: - Кожен коментар з США

про неминучість війни негайно відбивався на курсі української гривні та закордонної валюти. Пройде один рік війни і Росія забажає «узаконити окуповані території».

За даними британської розвідки, Кремль хоче легалізувати захоплення частини України за допомогою місцевих псевдовиборів на окупованих територіях. Голова Ради Федерації РФ Валентина Матвієнко заявила, що регіональні вибори на захоплених Росією територіях України відбудуться 10 вересня 2023 року. Як зазначають аналітики розвідки Міністерства оборони Великої Британії, включення тих «виборів» на окупованих територіях в день голосування, яке заплановано по всій Росії, підкреслює прагнення керівництва Росії представити захоплені українські території як «невід'ємні частини» Російської Федерації.

Ряд американських чиновників заперечують спогади українців, стверджуючи, що вони надавали київському уряду конкретну розвідувальну інформацію на ранніх етапах та протягом усього періоду підготовки до вторгнення в Україну 2022 р. Журналісти США припускають, коли справа стосувалася України, американська розвідка навряд чи була «відкритою книгою». Офіційне керівництво США забороняло шпигунським агентствам ділитися тактичною інформацією, яку Україна могла б використати для наступальних атак на місця дислокації російських військ як у Криму проти сепаратистів, так і на сході України.

Біда в тому, що власний розвідувальний апарат України був пронизаний російськими «кротами», і американські чиновники побоювалися, що секретна інформація потрапить до рук Москви. Після початку війни 2022 адміністрація Байдена змінила свою політику та поділилася інформацією про пересування російських військ територією України на тій підставі, що тепер країна захищається.

Пройшов певний час, і на зустрічі під час конференції «Групи 20» у Римі наприкінці жовтня 2021 Байден поділився деякими новими розвідданими та висновками з найближчими союзниками Америки, лідерами Великобританії, Франції та Німеччини.

У середині листопада директор Національної розвідки з 2021 року Авріл Денніка Хейнс скористалася раніше запланованою поїздкою до Брюсселя, щоб поінформувати ширше коло союзників, а саме Північноатлантичну раду НАТО, (головний орган прийняття рішень в альянсі), що складається з 30 членів. Виступаючи у великій залі, вона обмежила свої зауваження тим, що, на думку розвідувальної спільноти, що часто показують факти і не запропоновують політичних рекомендацій. Тому ряд членів порушили питання і скептично поставилися до ідеї про те, що президент Путін серйозно готується до широкомасштабного вторгнення, а не блефує.

Французькі та німецькі чиновники не могли зрозуміти, навіщо Путіну намагатися вторгнутися та окупувати величезну Україну за допомогою лише 80000 – 90000 військовослужбовців, які були зосереджені на кордоні. Супутникові знімки також показали, що війська Росії переміщаються назад і вперед від кордону, змінюючи один одного. Інші припустили, що росіяни проводять навчання, на чому наполягає сам Кремль, або грають у якусь гру, щоб приховати мету, не пов'язану із вторгненням.

Більшість чиновників Північноатлантичної ради НАТО сумнівалися і зазначали, що Зеленський, схоже, вважав, що Росія ніколи не нападе на Україну, росіяни блефують. Тільки британці та країни Балтії були цілком згодні з тим, що росіяни нападуть на Україну. Якоїсь миті чиновник із Лондона встав, жестом вказав на Хейнс і промовив: «Вона має рацію, росіянам не можна вірити».

Слід нагадати, що Париж та Берлін й досі пам'ятали категоричні заяви США про розвіддані щодо Іраку. Тінь того глибоко хибного аналізу нависла над усіма дискусіями перед вторгненням 2022 р. Деякі також вважали, що кілька місяців тому Вашингтон сильно переоцінив стійкість афганського уряду, коли американські військові виводили війська. Той уряд звалився, як тільки таліби увійшли до Кабулу. Експерт з питань безпеки та давній радник французьких чиновників Франсуа Хейсбур сказав: «Американська розвідка не вважається надійним джерелом інформації. Вона схильна до політичних маніпуляцій».

Європейці слухали і чунали свої потилиці. Один високопосадовець їхньої адміністрації назвав три сценарії: «Для багатьох у Західній Європі те, що робили росіяни, було «дипломатією примусу»: Путін просто нарощував сили, щоб подивитися, чого він зможе досягти в Європі. Він не збирається вторгтися до України, це божевілля». Багато нових членів НАТО у східній та південно-східній Європі вважали, що Путін «може щось зробити, але це буде обмежено за масштабами - дії», наприклад, «...ще один укус від українського яблука», подібно до того, що сталося в 2014 році. Але Великобританія та країни Балтії, які завжди нервували з приводу намірів Росії, вважали, що буде повномасштабне вторгнення на початку 2022 р.

Коли скептично налаштовані країни-члени попросили США надати більш широкую розвідувальну інформацію, американці надали деякі дані, але втрималися від того, щоб поділитися ними повністю на 100%. Так склалося історично, що Сполучені Штати рідко розкривали свої найтаємніші розвідувальні дані, навіть для такої різноманітної організації, як НАТО, в основному через побоювання, що секрети можуть просочитися. Хоча американці та їхні британські партнери поділилися значним обсягом інформації, вони приховали необроблені перехоплення або характер людських джерел, які були важливими для

визначення планів Путіна. Це особливо засмутило французьких та німецьких чиновників, які давно підозрювали, що Вашингтон і Лондон іноді приховують основу своїх розвідданих.

За словами Хейнса, деякі країни альянсу надали свої висновки. Сполучені Штати також створили нові механізми обміну інформацією в режимі реального часу зі своїми іноземними партнерами в Брюсселі. Чиновники Остін, Блінкен та Міллі розмовляли телефоном зі своїми колегами й ділилися інформацією, слухали та умовляли... Подальші розвіддані передавалися послідовно, чітко, переконливо, з великою кількістю деталей, з дуже хорошим сценарієм і підтвердженням доказів.

7 грудня 2021 два президенти Путін і Байден поговорили з відеозв'язку. Путін заявив, що розширення Західного альянсу на схід було головним фактором у його рішенні направити війська до кордону України. Росія просто захищала свої інтереси та територіальну цілісність, стверджував він. Байден відповів, що Україна навряд чи вступить до НАТО найближчим часом, і що США та Росія можуть дійти згоди з інших питань, наприклад, щодо розміщення американських систем озброєння в Європі. Теоретично тут є можливість для компромісу.

Макрон і Меркель мали справу з Путіним протягом багатьох років, і їм було важко повірити, що він настільки ірраціональний, щоб розпочати катастрофічну війну. Протягом кількох тижнів після зустрічі Байдена в Женеві вони намагалися організувати саміт ЄС - Росія, але були відхилені скептично налаштованими членами НАТО, які не хотіли нічим поступитися Росії. Протягом наступних кількох місяців американці прагнули показати західноєвропейсь-

ким та іншим країнам, що вони все ще готові шукати мирного рішення, хоча в глибині душі вони були переконані, що будь-які російські зусилля щодо переговорів – це напрасна трата сил.

На початку січня 2022 заступник державного секретаря США Венді Шерман очолив дипломатичну делегацію в Женеві та зустрілася із своїм російським колегою Сергієм Рябковим. Він повторив позицію Москви щодо України, офіційно запропоновану в середині грудня 2021 і додав, що НАТО має припинити всі свої плани розширення та зупинити будь-яку діяльність у країнах, що приєдналися до альянсу після 1997 року, до яких входять Польща, Румунія, Болгарія та країни Балтії. Росія спеціально висувала такі умови, провокуючи НАТО. Рябков сказав Шерману, що Росія розчарована ставленням американців до подій у тогочасному світі.

Білий дім із свого боку розглядав зустріч Шермана з Рябковим як «можливість перевірити, наскільки серйозно росіяни ставляться до суті заклопотаності у війні з Україною і чи є шлях для якоїсь дипломатії», – сказала прес-секретар Ради національної безпеки Емілі Хорн. «Стало все очевиднішим, що Росія в цьому не зацікавлена».

У міру того, як США йшли дипломатичним шляхом, вони також розміщували сили для захисту НАТО та демонстрували європейцям готовність Америки взяти участь у грі. Хоча президент Байден неодноразово заявляв, що американських військ в Україні не буде, Пентагон збільшив запаси зброї у Польщі та перекинув туди вертолітний батальйон із Греції. Десантники 173 повітряно-десантного сполучення були перекинуті в країни Балтії. З Італії до східної Румунії, Угорщини та Болгарії були направлені додаткові війська.

Протягом наступних кількох місяців військова присутність США у Європі збільшилася з 74 000 до 100 000 військовослужбовців. Чотири ескадрильї повітряно-десант-

них винищувачів перетворилися на 12 штук, а кількість надводних бойових кораблів у регіоні збільшилася з п'яти до 26 штук. Бойові повітряні патрулі та засоби спостереження виконували цілодобові польоти над східним флангом альянсу НАТО з можливістю спостереження у глибину України. З дозволу Агентства національної безпеки, США встановили пряму лінію зв'язку між українськими військовими та Європейським командуванням США. Ця високозахищена система дозволяла американцям підтримувати прямий контакт зі своїми українськими колегами і слідкувати за розвитком подій.

Адміністрація США почала відправляти зброю до України. У грудні 2021 Байден санкціонував виділення додаткових 200 мільйонів доларів на озброєння з американських запасів – незважаючи на те, що в Конгресі США і київський уряд вважали, що цього недостатньо. Кожен крок у кампанії адміністрації США був спрямований на те, щоб уникнути прямої участі США у воєнному зіткненні Росії і України. Переважна занепокоєння Білого дому з приводу російських провокацій впливало на кожне рішення про те, який обсяг допомоги та яку зброю слід надати українцям для самозахисту.

Українські офіційні особи висловили нескінченну подяку Сполученим Штатам за те, що вони почали надавати допомогу від початку війни 2022. «Жодна країна у світі не зробила більше для того, щоб Україна отримала необхідну зброю, ніж Сполучені Штати» – сказав нещодавно Кулеба. Далі він зазначив: - Я думаю, що ця війна – з тисячами вбитих і поранених, втраченими українськими територіями, зруйнованою частиною нашої економіки... є найкращою відповіддю тим, хто все ще виступає за те, що Росія захищає своїх російськомовних громадян в Україні.

Наприкінці січня 2022 британський уряд публічно звинуватив Росію у змові з метою встановлення маріонеткового режиму у Києві. Це звинувачення, засноване на

даних американської та британської розвідки, було зроблено у вельми незвичайній заяві для преси міністром закордонних справ Ліз Трус пізно ввечері в Лондоні, якраз вчасно для ранкових недільних газет.

А на початку лютого 2022 адміністрація Байдена повідомила, що Москва розглядає можливість зйомок фальшивого українського нападу на російську територію чи російськомовне населення. За словами американських чиновників, російський пропагандистський фільм планують зробити дуже видовищним, з графічними сценами вибухів, що супроводжуються трупами, що видаються за жертви росіян, і скорботними російськомовними громадянами, які вдають скорботи за загиблими.

12 січня 2022 Бернс зустрівся у Києві з Зеленським і виступив із відвертою оцінкою нападу Росією через 1-2 місяця. Розвідувальна картина ставала яснішою: Росія мала намір завдати блискавичного удару по Києву та обезголовити центральний уряд. Сполучені Штати також виявили ключовий елемент планування бойових дій: Росія спробує висадити свої сили спочатку в аеропорту в Хостомелі, передмісті столиці, де злітно-посадкові смуги можуть прийняти потужні російські транспорти з військами та зброєю. Штурм Києва розпочнеться звідти. Подальший розвиток подій ви вже знаєте.

Але Зеленський чинив опір Бернсу, закликав перевести уряд в інше місто України і просив не наводити паніку на громадськість. Зеленський прийняв рішення залишити людей в країні, де вони могли б боротися, захищаючи свої будинки і державу. «Хоч би цинічно це звучало, але саме ці люди можуть зупинили Путіна», – сказав він. Якщо ми посіємо хаос серед людей перед вторгненням, росіяни нас зжеруть. А начальник військової розвідки України Кирило Буданов, сказав, що за три місяці до початку війни 2022 він перевіз секретні архіви зі свого штабу до іншого міста та підготував запаси палива та боєприпасів...

Байден пообіцяв, що Захід відповість на напад Росії. «Наші союзники та партнери готові зазнати серйозних витрат і завдати значної шкоди Росії та російській економіці», – сказав він, передбачивши, що якщо Путін віддасть наказ про вторгнення, то це стане «катастрофою» для всієї Росії. Це було одне з найрішучіших попереджень Байдена, правда президент США трохи заплутав ситуацію, припустивши, що буде «незначне вторгнення» Росії на відміну від повномасштабної війни 2022. Одна справа, – незначне вторгнення, і тоді нам доведеться сперечатися про те, що робити або не робити», – сказав Байден.

«Якщо російські сили перетнуть український кордон, уб'ють українських бійців, мирних жителів і так далі, я думаю, це все змінить», – сказав Байден. Від того, що він [Путін] зробить, залежить, якою мірою ми (США) зможемо досягти повної єдності з НАТО».

Коментарі Байдена виявили тріщини у плануванні його адміністрації, а також у НАТО. Блінкен був у Києві і присягався, що США підтримають Україну всіма способами, окрім запровадження власних сил, якщо Україна зазнає нападу. Але приватно чиновники адміністрації вже кілька тижнів обмірковували, як вони дадуть відповідь на «гібридну» атаку росіян, у якій Росія може завдати руйнівних кіберударів по Україні та що робити при обмеженому нападу, тільки на східну частину України.

Зеленський та його помічники відповіли на коментарі Байдена про «незначне вторгнення» - їдким твітом: «Ми хочемо нагадати великим державам світу, що не буває незначних вторгнень і малих держав. Так само як не буває незначних жертв і маленького горя від втрати близьких на протигагу великому горю. Я говорю це як президент держави Україна». Далі Зеленський написав у Твіттері: «Дякую @POTUS за безпрецедентну дипломатичну та військову допомогу США для України», супроводжуючи своє повідомлення із зображенням 2-х прапорів.

21.01.2022 в Женеві був холодний, похмурий день, поривчастий вітер хльостав поверхню зазвичай спокійного озера, що носить ім'я швейцарського міста. Коли Блінкен і його помічники сиділи навпроти своїх російських колег за столом, накритим у бальному залі розкішного готелю на березі, міністр запропонував як метафору білі кола. Можливо, сказав Блінкен міністру закордонних справ Росії Сергію Лаврову, що вони матимуть змогу заспокоїти бурхливі емоції у відносинах між двома країнами. Вони обмінялися напруженими люб'язностями і торкнулися інших питань: суперечки про розміри та діяльність посольств у столиці один одного, про іранську ядерну угоду, перш ніж перейти до ситуації Росії і України. Блінкен знову виклав позицію США. Якщо Путін має законні побоювання щодо безпеки, Сполучені Штати та їхні союзники готові обговорювати їх. Але щойно розпочнеться вторгнення в Україну, західні санкції будуть швидкими та нещадними, ізолюючи Росію та завдаючи шкоди її економіці, а альянс НАТО надасть Україні масовану військову допомогу. Якщо хоч один російський солдат або ракета торкнеться бодай одного сантиметра території НАТО, Сполучені Штати захищатимуть своїх союзників.

Російський міністр Лавров загадково посміхався, подальші відповіді Лаврова, Блінкен знайшов різкими. Після півтори години безплідної розмови здавалося, що сказати більше нічого. Але коли їхні помічники почали виходити з бальної зали, Блінкен попросив Лаврова поговорити з ним наодинці. Вони увійшли до невеликого сусіднього конференц-залу і зачинили двері, а американська та російська команди стояли зовні. Блінкен запитав: «Сергію, скажіть мені, чого ви насправді намагаєтеся досягти». Чи справді йдеться про побоювання з приводу власної безпеки відповідно НАТО? Чи річ у Путіні, який вважає Україну невід'ємною частиною Росії? Лавров не відповів і мовчки пішов до своїх співробітників...

За день до цього міністр оборони Великобританії Бен Уоллес прилетів до Москви, щоб зустрітися зі своїм російським колегою Сергієм Шойгу, «довгожителем» у Кремлі, який допоміг створити образ «крутого парубка» Путіна. Уоллес в котрий раз хотів запитати, чи є можливість для переговорів щодо війни в Україні, надумане Путіним «розширення» НАТО та діяльності альянсу у Східній Європі. Росіяни, за його словами, не виявили жодного інтересу до переговорів.

Б.Уоллес попередив С.Шойгу, що Росія зіткнеться із запеклим опором українців, якщо вторгнеться в Україну. «Я знаю українців, я відвідував Україну 5 разів, вони боротимуться до останнього солдата», – сказав Уоллес. С.Шойгу відповів: «Моя мати українка», я краще знаю українську націю. Так, вони вміють воювати, але нас (росіян) більше і ми краще озброєні. Ми їх задавимо масою. Східна частина України буде належати Росії». Потім Шойгу озвучив довгий і вже звичний перелік претензій. Росія не може миритися із західним кордоном України.

Потім Уоллес торкнувся питання перспективи санкцій. Шойгу відповів: «Ми можемо постраждати, як ніхто інший, але Росія вистоїть. Розвалу РФ не відбудеться». Коли британські чиновники вже збиралися йти, Шойгу звернувся до Уоллеса: «Ви думаєте, що Росія програє»?

А в цей час французи почали шукати вихід із кризи. 20 лютого Макрон зателефонував Путіну і попросив його погодитись на зустріч у Женеві з президентом Байденом. Ця розмова змусила французького президента повірити, що Путін нарешті готовий шукати шляхи врегулювання. Але наступного дня в телезверненні Путін офіційно визнав дві сепаратистські українські області на Донбасі, разом з територіями, які контролює Київ, незалежними державами з майбутнім входженням до складу РФ. Це була яскрава ознака того, що Путін - брехун, він вже тоді мав намір розчленувати Україну.

Раннього вечора 23 лютого 2022 Білий дім отримав термінове повідомлення розвідки. Існувала «висока ймовірність» того, що вторгнення Росії до України почалося. Війська були в русі, і росіяни випустили ракети за цілями в Україні. Найвищі радники президента США зібралися; одні зустрілися у ситуаційній кімнаті, інші – по захищеній лінії. Салліван почав розмовляти з Єрмаком, а потім з начальником штабу Зеленського. У Києві був «надзвичайно високий рівень збудження. Українська влада не виходила з-під контролю. Просто вони були вкрай емоційними, американці цього й очікували».

Єрмак сказав Саллівану почекати – він хотів покликати Зеленського до телефону, щоб вони поговорили з Байденем. Салліван з'єднався з Договірною кімнатою, частиною резиденції Білого дому на другому поверсі, що використовується як кабінет. До телефону підійшов президент Байден. Зеленський попросив Байдена негайно зв'язатися з якомога більшою кількістю інших світових лідерів та дипломатів. Він повинен сказати їм, щоб вони виступили публічно з осудженням війни, а також зателефонувати безпосередньо Путіну та сказати йому, щоб він «повернув російські війська». «Зеленський був стривожений, він попросив Байдена» надати нам усі розвіддані, які тільки можна. Ми боротимемося, ми захищатимемося, ми зможемо втриматися, але нам потрібна ваша допомога».

І ось настав ранок 24 лютого 2022 року Росія атакувала Україну на землі і в повітрі по всій довжині спільного кордону. Ми вже декілька разів, в різній тональності описували події того ранку і перших днів війни 2022 року. Цю війну президент В.Путін називав «спеціальною операцією». Спочатку її метою визначали «демілітаризацію і денацифікацію», згодом – «захист Донбасу». А у вересні 2022 та на початку жовтня 2022 Росія здійснила спробу анексувати частково окуповані Запорізьку, Херсонську, Донецьку та Луганську області. Україна і Західні держави

заявили, що ці дії незаконні. Генасамблея ООН 12 жовтня 2022 схвалила резолюцію, яка засуджує спробу анексії РФ окупованих територій України.

Дивина полягала в тому, що російська влада заявляла, армія РФ не атакує цивільні об'єкти. При цьому російська авіація, ракетні війська, флот і артилерія щодня обстрілювали українські міста. Руйнуванням піддавалися житлові будинки та об'єкти цивільної інфраструктури по всій території України. ЗСУ стояли стійко і били російських орків по всіх напрямках. У червні 2022 президент Зеленський оцінив співвідношення втрат України і Росії як один до п'яти. Не подолавши опір ЗСУ, вцілілі російські підрозділи на початку квітня 2022 вийшли з території Київської, Чернігівської і Сумської областей. А у вересні 2022 армія України внаслідок блискавичного контрнаступу звільнила майже усю окуповану до того частину Харківщини.

Після звільнення Київщини від російських військ у містах Буча, Ірпінь, Гостомель та селах області виявили факти масових убивств, катувань та зґвалтувань цивільних, зокрема дітей. Українська влада заявила, що Росія чинить геноцид. Країни Заходу беруть участь у підтвердженні фактів масових убивств. РФ відкидає звинувачення у воєнних злочинах. Пізніше факти катувань та убивств українських громадян почали відкриватися чи не у всіх населених пунктах, які були під російською окупацією. Зокрема, на Чернігівщині, Харківщині, Херсонщині.

Верховний комісар ООН із прав людини підтвердив 7 110 випадків загибелі і 11 547 випадків поранення цивільних людей в Україні внаслідок повномасштабного вторгнення Росії. Це дані організації від 24 лютого 2022 - до 20 лютого 2023 (вони уточнюються). Російські окупанти не приховують, що хочуть зробити усе, щоб життя українців стало нестерпним під час війни. Генерал А.Гурулев назвав нову ціль росіян, це банки і енергетичні установи. Нехай Україна залишиться без грошей і світла...

УКРАЇНСЬКА БРАМА ЧАСУ

Брама - термін, який має кілька значень. Наприклад, міська брама – фортифікаційний елемент - ворота які будувалися, щоб мати точку контролюваного входу і виходу людей, техніки тощо. Крім цього, вони мали й інші функції, залежно від ситуацій та історичного контексту. Подивимось як почалася велика війна 2022 р, у яку ніхто не вірив з точки зору самої української влади. Чи була ця війна справді несподіваною для нашої влади?

У 20-х числах лютого 2022 року, секретар РНБО Олексій Данилов у себе в кабінеті на третьому поверсі будівлі Радбезу чекав «червону папку» – щоденний звіт від розвідки з грифом «Цілком таємно». До сьогоднішнього часу в ту папку клали матеріали розслідування від будинків та яхт можновладців до діяльності диверсійних іноземних груп на території України. Від 2014 р, Україна фактично перебуває у стані війни з Росією, постійно відбуваються стрімкі зміни в країні у політичних і соціальних площинах. У такій ситуації інформації ніколи не буває багато. Тож Данилов завжди чекав з нетерпінням свою «червону паку» з черговими розслідуваннями: хто в Україні готував ґрунт для російської окупації, які російські шпигуни, провокатори та диверсійні групи діють на території України тощо.

Близько 19 год «червона папка» лягає йому на стіл. Олексій Данилов пробігся поглядом по паперах і одразу зателефонував президенту Зеленському, який був на котрійсь із незчисленних зустрічей, кількість яких на тлі можливої великої війни з кожним днем зростала. Тож Данилов не дочекався дзвінка Зеленського, швидко сів у своє не нове авто «Audi» та сказав водієві їхати на Банкову. Повідомлення з «червоної папки» не могло чекати.

*Держдума Росії на нещодавньому засіданні напo-
лягала на тому, щоб «засекретити» так звану
спеціальну військову операцію (війну) в Україні.
Нібитo, це потрібно насамперед для їхніх війсь-
ковослужбовців, мовляв, надмірне обговорення
війни заважає «бравій» російської армії просу-
тися на фронті. Коли в країні стає дуже і дуже
погано, тоді з'являються різні ідеї на кшталт, а
давайте щось засекретимо. Тобто, під лейбою «таєм-
но» і «цілком таємно» можна ховати найжахливіші речі.
Коли ЗСУ почало проводити успішні контрнаступи,
російські солдати почали тікати з України, забуваючи
забрати з собою гори військової техніки. Звичайних
росіян, яким щодня у вуха вливають про «доблесну і
непереможну армію світу», що все йде за планом, це
дуже обурило. І ось тут керівництво Кремля сильно
почало нервувати...*

Приїхавши в Офіс президента, Данилов переговорив із керівником особистої охорони Зеленського, з главою Управління держохорони й урешті доповів самому президентові: «Є дані від наших партнерів – існує висока небезпека вашого фізичного знищення». В той вечір (22 лютого 2022) було перше повідомлення про реальну підготовку до вбивства Зеленського. Президент тоді працював у режимі «no time to die», уважно вислухав Данилова, подякував і попрямував на чергову зустріч. (No Time to Die - це пісня Біллі Айліша «Не час помирати»).

Дійсно, той день був і без того напруженим. Напередодні (21.02.2021) російський диктатор В.Путін провів свій Радбез і оголосив, що Москва «визнає незалежність» її маріонеткових режимів на захоплених територіях Донбасу. У Києві пам'ятали про аналогічні дії Росії в Грузії 2008. Але ніхто на Банковій ще не здогадувався, що цей день міг бути набагато страшнішим: за первинним задумом

Кремля, 22 лютого 2022 колони російських військ мали уже наступати на столицю та інші міста України. Трохи пізніше, у ході боїв за Київ українські оборонці здобули трофейні карти російських псковських десантників. Подібні документи командири підрозділів отримують за 2 дні до початку наступу. «На мапі написано: «Видати 20 лютого 2022» – тобто наступ мав початись 22.02.2022, а не 24 лютого 2022. Але щось змінилось в Москві, і 20 лютого перекреслили і написано «22 лютого 2022, – розповідає Данилов.

Ми поки не знаємо причини переносу наступу росіян на 2 дні пізніше. Необхідно з'ясувати: - Чому той наступ розпочався в ніч на 24 лютого 2022. Опираючись на доступні матеріали в СМІ, ми реконструювали події в Україні в ці дві останні доби перед вторгненням. Тож розповімо як українська держава пережила перші години російської навали. Правда в попередньому розділі «Холодна зима 2022» ми поверхово торкалися цієї теми, зараз акцентуємо увагу на періоді з 20 по 28 лютого 2022 року. Поцікавимось, говорив Кирило Буданов депутатам 22 лютого, куди поїхав Рінат Ахметов після зустрічі з президентом 23 лютого, як зранку 24 лютого Зеленський телефонував Борису Джонсону, де депутати отримали зброю та як планували евакуйовували Кабмін на Захід країни.

22 лютого 2022 президент Зеленський був у складному пошуку: він намагався добрати правильні слова, аби швидко й сильно відповісти Путіну. Залишити без відповіді його «великий» псевдоісторичний спіч означало визнати свою слабкість. І йшлося не лише про те, що російський диктатор «визнавав незалежність ЛНР/ДНР». Якщо придивитись до тієї промови, ставало очевидно, що Путін ставив під сумнів саме право України існувати як держава. З цього приводу глава Офісу президента А. Єрмак згадує: «Дивитись весь Радбез Путіна і його виступи ми

не мали часу, але знали, що він готує. Наша розвідка доповідала, що і як буде відбуватись».

З промови Володимира Зеленського 22.02.2022 р.: «Великий народе, великої країни, у нас і нашої держави немає часу на довгі лекції з історії, тож я не буду говорити про минуле України і Росії, скажу про реалії і майбутнє. За мною Україна у її міжнародно-визнаних кордонах – і вони залишаться такими назавжди»...

Визнання незалежності окупованих районів Донецької і Луганської областей може означати односторонній вихід Росії з Мінських домовленостей та ігнорування рішень в рамках «Норманді». Росія старається легалізувати свої війська на українському кордоні та в окупованих районах Донбасу з 2014 року. Ми добре розрізняємо провокації та наступ військ агресора. За нами правда. І правду ми ніколи не будемо приховувати від українського народу. Виходить, що за 2 доби до російського наступу Зеленський у своїй промові зазначив: «Ми давно й до всього готові».

За останні сто років, коли ви візьмете політичні карти Європи, 80% з них будуть позначені без України. Вона була під чоботом чергового окупанта. Над нами панували всі: поляки, росіяни, румуни, чехи, угорці. Ми 6-ь разів проголошували незалежність, якщо взяти з часів Директорії. І ці рахунки не точні, бо в 1940-х роках проголошувались локальні республіки. П'ять разів ми програвали. Ми трималися від 2 діб, як у Августина Волошина, і до 2,5 роки – УНР. Кожен, хто потім приходив до нас, малював свою карту, але без України. У 2014-2022 р прикордонні стовпи почав переносити Путін із РФ. Нічого страшного, скоро ми поставимо ті стовпи на своє місце і зразу нагадуємо, що 80 років назад, таких любителів було ще більше, але ми витримали. До речі, один

більшовицький лідер В.Ленін нам двічі оголошував війну. І тільки в 1991 році ми стали незалежною державою. У 1990 році випірнути у цьому складному егоїстичному політичному світі, коли находишся під московським чоботом - було складно. Але ми одні із перших доклали свої руки до розвалу СРСР. Було багато клопотів. Сьогодні (2023) ми (українці) спілкуємося різними мовами. Це не докір, це констатація, що ми такі, бо генетично змішані. Не міряйте нас мірками грузинської, чи естонської, чи литовської чи іншої політики. Вони йдуть своїм шляхом, ми інша нація. Давайте краще поміркуємо: - Що нас розділяє і що нас об'єднує?

Ми й досі ходимо в різні церкви, і це похвально. Ми читаємо різну історію про свої держави. Ми з подивом узнали, що недавно придумали донецьку історію. В москалів своя уява, хто ми і звідки. Ми це не підтримуємо, ми інші. Ви вистояли у цій проклятій війні 2022, бо нічого так не консолідує, як наша українська культура, або як власна пам'ять. З нас беруть приклад, і кожна нація ці питання ставить першими на своєму порядку денному. Бо консолідація нації – найголовніше! З цього приводу В'ячеслав Чорновіл завжди казав: «Пам'ятай, Україна починається з тебе. Не з Президента, не з голови селищної ради, не з сусідів. Якщо ти українець, то наведи український порядок у своїй душі, у своїх вчинках». Україна була, є і буде завжди.

Близько 14 години того ж дня (22.02.2022) в київському Будинку офіцерів журналісти чекали міністра оборони Олексія Резнікова на інтерв'ю. Глава Міноборони дещо затримувався. Насправді він був за два квартали звідти, в приміщенні Верховної Ради, де намагався заспокоїти сполоханих депутатів. Багато з них тремтіли і вимагали перенесення українського парламенту до Польщі, або до Львова чи іншого міста Західної України. Резніков не став дов-

го їх заспокоювати і пішов на зустріч з журналістами. На зустріч Резніков, з'явився в ефектному костюмі-трійці, впевнений і весь час посміхався. Близько години він переконував зібранихся представників СМІ, що великої війни не буде, а від рішень Кремля щодо Донбасу, то: «Зараз Росія просто перестала приховувати свою присутність. Зараз йде пряма агресія з боку Російської Федерації, до цього вони все робили в прихований спосіб. Тож маски зняті і це добре», пояснював свою позицію міністр. Резніков випромінював спокій і переконливо доводив, що «Путін не наважиться бомбардувати Київ, як «другий Єрусалим». З таким заголовком це інтерв'ю вийшло з ранку 24 лютого 2022, акурат в момент, коли на Київ падали крилаті російські ракети.

Представник Державного департаменту США, менеджер у справах Європи Майкл Тірре під час брифінгу Гельсінської комісії Конгресу США наголосив, що росіяни в

Україні використовують таку ж тактику, як терористи ІДІЛу в Сирії та Іраку. Вони намагалися вбити стільки цивільних, скільки можливо, щоб люди боялися повертатися до своїх домів. За тактикою «спаленої землі», російські солдати руйнують та мінують цивільні будинки, дитячі іграшки, навіть тіла вбитих.

Ви вже знаєте, як 22 лютого 2022 р. США вивозили до Польщі працівників свого посольства, яке за тиждень до того евакуювали з Києва до Львова. Десь у цей же час у Москві Путін запросив у Держдуми дозвіл на використання армії за межами Росії. Київська влада знала про всі ознаки неминучої катастрофи, які готували московські орки, але до останнього намагалась триматися за ілюзію звичайного життя. Зеленський проводив наради, готувався до зустрічей з депутатами і бізнесом. Одночасно з цим

президент продовжував приймати закордонних гостей. Кожен із таких візитів на тлі евакуації закордонних посольств та заборони західним авіакомпаніям літати в Україну, сприймався як сигнал. На Банковій навіть сподівались, що Путін не наважиться напасти на Україну, коли в ній перебуватиме закордонні посольства. Тому вся українська дипломатія працювала над тим, щоб буквально щодня організувати візити різних керівників західних держав до Києва.

22 лютого 2022 в Україну завітав президент Естонії Алар Каріс. Якраз під час їхнього із Зеленським спільного брифінгу журналісти запитали про можливість запровадження воєнного стану на тлі явних приготувань Москви до війни з Україною. «Ми віримо в те, що війни не буде», – без тіні вагання відповів Зеленський, зробив паузу і з таким же холодним спокоєм у голосі додав: «Потужної війни і широкої ескалації з боку РФ проти України не буде. Якщо буде – буде запровадимо воєнний стан». Але журналісти бачили: «Ескалація конфлікту виглядала неминучою».

Увечері 22 лютого 2022 президент Зеленський вперше за всю каденцію Ради 9-го скликання запросив на Банкову голів усіх парламентських фракцій ВР і спробував їх згуртувати. Журналістів на ту зустріч не запросили.

Аналітики зазначають, що Путін використовує розмови про переговори з Україною як засіб відокремити Україну від її західних прихильників, зображуючи Київ як такий, що не бажає йти на компроміс і навіть брати участь у переговорах. Він намагається використати будь-яке вікно переговорів і припинення вогню та, щоб дати російським військам час для відновлення та продовження операцій, таким чином позбавляючи Україну ініціативи.

Деталі тієї зустрічі з представниками усіх парламентських фракцій й досі залишались невідомими, адже багато з озвученої там інформації було й залишається під грифом «Таємно». Але, як вдалося з'ясувати, у кількох представників фракцій, головний наголос на тій зустрічі Зеленський зробив на створенні того, що сам він назвав «оборонною коаліцією». Аби показати важливість моменту, зустріч зібрали на президентському четвертому поверсі ОПУ у великій світлій залі, яку зазвичай використовують для міжнародних переговорів.

Президент запросив для доповіді усіх можновладців: цивільних і військових. Тому на зустрічі по різні боки від Зеленського сиділи прем'єр Шмигаль, головний командувач ЗСУ Валерій Залужний, голова СБУ Іван Баканов і керівник ГУР МО Кирило Буданов. Лідери фракцій кивали й погоджувались із президентом. Петро Порошенко рвався «допомагати словами, де є потреба». Юлія Тимошенко говорила, що росіяни переважають ЗСУ чисельністю, і тому потрібна мобілізація. Єдиним, хто не брав слова, був Юрій Бойко, якому «дотепники» з президентської команди виділили місце одразу поруч із Порошенком. Двох ворогів посадили поруч і спостерігали за ними.

Після виступів політиків по чергово доповідали силовики. Оскільки лідери фракцій мають високий доступ до держтаємниць, доповіді силовиків були досить відвертими. Валерій Залужний розповів про роботу ЗСУ, пояснивши, що армія готується до всіх можливих сценаріїв. Натомість Баканов і Резніков відкидали можливість повномасштабної війни, яка от-от повинна розпочатися. Вони вірили хіба в можливі психологічні спецоперації з боку Росії і (як максимум) у загострення ситуації на Донбасі.

Останнім тримав слово глава Головного управління розвідки Кирило Буданов. Але, як розповідають учасники зустрічі, здавалося, що Зеленський і команда не дуже слухали Буданова, бо він реально розповідав про можливу

війну з Росією. Саме його виступ, став очевидним буквально за півтори доби, Росія напала на Україну. Буданов витягнув зі своїх паперів карту й зі спокійним, заглибленим у себе виразом обличчям почав розповідати речі, від яких у присутніх мала б кров захопонути в жилах: росіяни можуть почати війну за межами Донбасу, під загрозою Херсон і Харків, є загроза Києву, росіяни можуть спробувати зайти з Чорнобиля і т.д. Буданов розповідав страшні речі. Але інші чиновники влади, ледь не роздратовано реагували на те, що він говорив, то й інші не сприймали його серйозно. Знаєте, таке ставлення до заяв Буданова було, як до людини «з іншого світу».

Зеленський: «Патріот – це той, хто б'ється з ворогом за свою землю. А ще той, хто вкладається в неї грошима та створює на ній робочі місця. Тому ми запускаємо програму «економічного патріотизму». Це додаткові стимули для локалізації нашого виробництва...

Мною підписано указ про призов резервістів в особливий період. Я підкреслюю, йдеться виключно про громадян, зарахованих до оперативного резерву. Маємо підвищити готовність українського війська до всіх можливих змін в оперативній обстановці... Завтра у мене буде зустріч із ТОП-50 нашого великого бізнесу. Якщо ми сьогодні промовчимо, то завтра зникнемо. Нас чекає щоденна важка робота. І ми до неї готові».

Президент Зеленський під час виступу у парламенті Великої Британії у лютому 2023 року заявив, що Росія програє у війні і це змінить світ. Ми завжди будемо долати зло. Це лежить в основі наших і ваших традицій. Але як тільки старе зло переможене, нове намагається підняти голову... Але ми знаємо: свобода – переможе, Росія – програє. Нагадаємо, Британія оголосила про нові санкції проти організацій Росії, що постачають військову техніку...

23 лютого 2022 оголосили про надзвичайний стан і зустріч з олігархами. Цей ранок для більшості українців не особливо відрізнявся від попередніх ранків за останні 8 років війни. Поки в Києві вище керівництво тільки готува-лося до нового дня протистояння з Росією, в Овальний кабінет Білого дому у Вашингтоні зайшов гість із України. Зазвичай президент США не приймає у своєму кабінеті послів чи глав МЗС. Однак того дня саме міністр закор-донних справ України Дмитро Кулеба та посол Оксана Маркарова були гостями Джо Байдена. До цього українсь-кий міністр уже встиг зустрітись із американським колегою Ентоні Блінкеном.

Ситуація навколо України була настільки напруже-ною, що у Білому домі вирішили ще більше підкреслити свою підтримку України, прийняти Кулебу в особистому кабінеті Байдена і навіть зробити про цю зустріч фотозвіт. Єдиним, чого не можна розгледіти на фотографіях Білого дому, була тривожна, щоб не сказати скорботна, атмо-сфера цієї зустрічі.

Після протокольних фото Байден почав розпитувати Кулебу про ситуацію, щось радити, говорити про підтри-мку. Але тон його розмови скидався швидше на прощання з хворою дитиною, ніж на підбадьорення союзника напе-редодні вирішальної битви. Було видно: «В особі Кулеби того дня Байден прощався з усією Україною».

У середині лютого 2023 року кількість росіян на сході України значно перевищує сили вторгнення, які використовували для наступу в лютому 2022, і цього разу маємо 1800 танків, 2700 артилерій-ських систем, 3950 бронемашин, 810 реактивних систем залпового вогню «Град» і «Смерч», 400 винищувачів, 300 вертольотів та 300 000 осіб особового складу. Це набагато більше, ніж під час на-ступу 2022. Росіяни не звертають уваги на втрати.

Тим часом у Києві колеги Кулеби по владі із МЗС збиралися на нове засідання РНБО. Після путінських рішень 21 лютого 2022 український Радбез перейшов у режим роботи 24 год 7 днів в неділю. Члени РНБО зібрались, щоб запровадити воєнний стан в Україні. Дискусія на засіданні йшла досить жваво. Головом ЗСУ Залужний і міністр оборони Резніков відстоювали позицію, що запровадження по всій країні надзвичайного стану може бути не досить. Вони пропонували одразу вводити воєнний стан, щоправда, тільки у 2-3 областях на сході країни. Але більшість присутніх на засіданні боялися, що таким чином Україна сама дасть росіянам козирі в руки. Російська пропаганда уже кілька тижнів трубила з усіх екранів, що Україна готується до великого наступу на Донбасі. Запровадження там воєнного стану могло розв'язати руки Росії і дати їй формальний привід для вторгнення мовляв, «це Україна починає війну і запроваджує воєнний стан».

Врешті вирішили не провокувати Москву. Тож вранці 23-го секретар РНБО повіз у Раду на затвердження указ президента, де йшлося лише про надзвичайний стан по всій країні і поки не було жодного слова про воєнний стан на Донбасі. Однак у Раді минулого вечора вже була створена «оборонна коаліція», почала свої дебати, сперечатись із владою, почали нагадувати старі образи, створили напругу між собою і не проіснувавши і дня - розбіглися. «Оборонна коаліція» ВР - вмерла, не вирішивши ні одного питання. Журналісти були в шоці, на порозі країни повстала війна, а «оборонна коаліція» ВР – розвалилась через особисті суперечки депутатів.

П.Порошенко, Ю.Тимошенко і «Голос» вимагали збрати з указу пункти про партії й обмеження роботи ЗМІ. Але заступник глави ОПУ пан Смирнов вперся, що указ має бути в тому вигляді, як це написано в законі. Почалися крики, місцем пошуку рішення став кабінет голови ВР - Руслана Стефанчука. Там голови фракцій добивались

зміни президентського указу, переписували речення, уточнювали формулювання. Час ішов, закінчилось ранкове засідання, минула перерва, настав вечір, а результату від так званої «оборонної коаліції» не було.

Якоюсь миті секретар Данилов не витримав і досить різко осадив депутатів: «Ми можемо з вами тут до кожної коми чіплятися. Але ви ж розумієте, що завтра, можливо доведеться запроваджувати воєнний стан, тому давайте щось вирішувати. Це на мить зупинило суперечки, але не надовго. У підсумку Рада спромоглась проголосувати за надзвичайний стан о 10 год вечора. Усе це виглядало досить гротескно, особливо на тлі переданих США в Київ нових розвідданих про війну: Росія остаточно завершила приготування і може завтра напасти. Врешті така поведінка депутатів була прямим наслідком поведінки президента держави Зеленського... На чергове запитання журналістів про те, чи вірить він у напад Путіна, Зеленський в іронічній манері відповів, що плани Путіна «це не прогноз погоди», і тому прогнозувати їх марно. Але й без прогнозів я чітко знаю, як діятиме наша армія. Я прошу вибачення – «кроки нашої армії щодо обороноздатності та захисту нашої держави я не розголошую».

Паралельно з тим, як президент і його команда заспокоювали суспільство обіцянками травневих шашликів, силове крило та ЗСУ готувалось до російської війни.

Лондон-Париж-Брюссель-Україна та Захід готуються до другого року виснажливої війни в Україні. Президент Зеленський під час візиту до Великої Британії в лютому 2023 заявив, що росіяни фактично не припиняли свого наступу з 2014 року, тож потрібно зробити так, щоб це вони сиділи і думали, коли почнеться контнаступ українських оборонців. Не ми, а вони повинні боятись світла яке переможе темряву.

Зараз уже відомо, що ЗСУ в режимі суворої секретності розосереджували склади боєприпасів, готували запасні аеродроми для бойової авіації, виводили вертольоти в поля, передислоковували ППО, готували структуру ТрО, перекидали під виглядом навчань військові з'єднання із заходу країни в центр і на схід тощо. Очевидно, що Верховний головнокомандувач займався обороною країни. Трохи пізніше, американські військові чиновники визнали, що знали про російські плани та стратегію їхньої армії набагато більше, ніж про українські. І частково тому прогнози західних держав щодо можливостей України оборонятись - виявились трохи неточними. Ніколи не можна підготуватися до війни повністю. Бо ти не знаєш, як люди себе поведуть в критичний момент: хтось буде героєм України, бо героями не народжуються, ними стають. А хто зрадить і здасть плани оборони ворогу», з гіркотою резюмує Данилов. Аби звершувати великі вчинки заради суспільства, Батьківщини, своїх співвітчизників, не потрібна спеціальна освіта, поважний вік чи певний соціальний статус. Для цього необхідні віра й жертвовність – те, що є виявом любові до неньки України. До речі, зрадниками, крадіями і корупціонерами теж не народжуються...

Президент України Володимир Зеленський в середині лютого 2023 повідомив, що Велика Британія готова надати Україні «сильний оборонний пакет». Ми погодили потужну кількість броньованої техніки, постачання далекобійної зброї й домовилися почати підготовку українських пілотів. Британський прем'єр Ріші Сунак наголосив, що Велика Британія пришвидшує постачання в Україну різних видів озброєння. Зеленський під час візиту до Великої Британії спільно з Сунаком підписав «Лондонську декларацію» – документ, спрямований на поглиблення партнерства Києва й Лондона...

НАША ПРАВДА

Настане день...
І ти розплющиш очі,
Можливо, вранці,
Чи то серед ночі,
Не через вибухи –
Від пару сказаних слів:
Вставай! Перемога!
Ти підведешся...
І сповзеш по стінці,
Слава богу, ми українці!

Продовжуємо тему попереднього розділу. 23.02.2022 близько 17 вечора вулиці Банкову та Лютеранську навколо Офісу президента почали заповнювати елітні кортежі. Це на зустріч в Офіс президента поспішали власники 50-ти найбільших компаній України. Найбагатші люди країни – хто з охороною, а хто без – пішки заходили на територію ОПУ та прямували до бічного входу в будівлю.

Чи не вперше за всю історію Незалежності в холі ОПУ одночасно зібралася така величезна група олігархів і топменеджерів країни. Представники держохорони на вході в кожного перепитували прізвище і по одному вишуквали гостей у роздрукованому списку. Ніби це не олігархи, а група школярів приїхала на екскурсію. Були крики невдоволених, негативні висловлювання тощо.

У черзі до рамок металошукачів можна було зустріти Геннадія Боголюбова, Бориса Кауфмана, Галину Герегу, Андрія Ставніцера, Геннадія Корбана, Томаша Фіалу, Сергія Таруту, Бориса Колеснікова, Василя Хмельницького, Степана Івахіва, Максима Тімченка, Олега Гороховського та багатьох інших. Спеціально на зустріч із президентом з-за кордону прилетіли Рінат Ахметов та Віктор Пінчук. На відміну від інших запрошених, Ахметов і Пінчук не заходили через металошукач, їхні кортежі впустили у внутрішній двір Офісу.

За рамками металошукачів бізнесменів ввічливо зустрічали працівники ОПУ й групками проводили на другий поверх до зали державних заходів. Зазвичай там за величезним круглим столом відбувається засідання РНБО. Щоб зайти всередину, гості мусили відбутися ще одну процедуру – віддати представникам УДО свої телефони та годинники. Кожен гість мав заготовлене місце. Власників бізнесу запрошували сідати за круглим столом, ліворуч від президента Зеленського. Натомість топменеджерам залишилися приставні стільчики попід стінами зали. Очікуючи на появу президента, гості віталися, перекидуючись короткими фразами та жартами.

В одному з кутків група бізнесменів обмінювалась своїми прогнозами «буде – не буде війна». Раптом хтось із групи побачив власника маркетплейса «Rozetka» Владислава Чечоткіна. «Владе, знаєш, чому росіяни не прорвуться до Києва? Тому що застрягнуть на складах «Rozetka», – пожартував один із присутніх, і всі, включаючи Чечоткіна, від душі розреготалися. Ніхто з присутніх і уявити не міг, що за декілька днів російські танкові колони наступатимуть на Бровари, де на їхньому шляху опиниться якраз величезний логістичний хаб «Rozetka». І дійсно російські орки застрягли там надовго грабуючи все підряд.

Приблизно о 18 год у залі почався притишений рух – президент іде. Разом із Зеленським до зали увійшли голова ОПУ Єрмак, прем'єр Шмигаль, перший помічник президента Шефір, головнокомандувач ЗСУ Залужний, керівник ГУР Буданов, тодішній керівник СБУ Баканов, міністри оборони Резніков і внутрішніх справ Монастирський, голова Держприкордонслужби Дейнеко. «Президент зайшов стурбованим, його обличчя було такого жовтого нездорового кольору», – описує свої враження один із представників бізнесу, але він тримався і не показував своїх страхів. Зеленський коротко виступив на камери і попросив пресслужбу вийти за двері. На мить запанувала тиша –

хтось із бізнесменів напружився через побоювання, що їх вкотре проситимуть скидатися на щось грошима, або просто заарештують.

Нам усім не можна мовчати та боятися правди про війну, про всю московську чорноту, тож після війни на всі керівні посади необхідно поставити тих, які є Героями і воювали з московитами-андрофагами. З історії нам відомо, що андрофаги це стародавнє плем'я людоджерів та канібалів Східної Європи, які жили на північ від Скіфії, а ще на землях теперішніх: Пензенської, Рязанської, Нижгородської, Саратовської, Липецької, Орловської області, Марій Ел та Чувашія. Андрофаги не мали своєї власної культури, а були «осколком» іншого племені – будинів, а вже вони є пращурами угро-фінських племен: ерзя, чудь, вепсь, меря, мурома, мордва тощо.

Відповідно керівних посад в уряді скажемо наступне. Нині в українській армії представлені всі шари суспільства: від оперних співаків до вчителів, від професорів до айтішників, від лікарів до спортсменів, від фермерів до логістиків. Ось вони і мають очолити всі сфери суспільного життя України після війни. А вся ця нинішня «Верховна зрада», всі ці «квартильні наглядачі», всі ці абсолютно провальні «супер менеджери» мають йти геть. Тридцять років ми терпіли це божевілля в українській владі. Досить! Це аксіома, яка не потребує доведення. У нас є дуже успішні і дієві люди для всіх галузей економічного і суспільного розвитку.

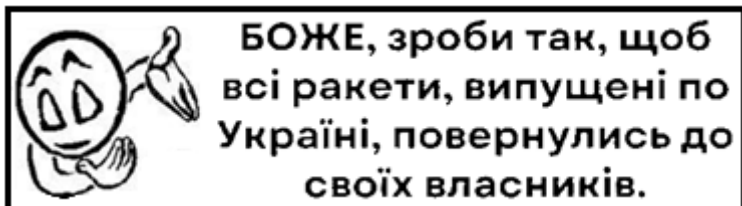
Зеленський: «Відразу кажу, що зібрав вас не для того, щоб просити грошей, – почав неформальну бесіду президент. Зараз дуже важливо, щоб ви допомогли державі. Прошу вас підтримувати економіку та підтримувати свої колективи. Зі свого боку ми зробимо все можливе,

щоб вирішити конфлікт дипломатичним шляхом. Ми використовуємо усі можливі канали», додав Зеленський і пильно подивився у той бік столу, де поруч сиділи Вадим Новинський та Рінат Ахметов. Бізнесмени уважно слухали президента в очікуванні почути щось нове та важливе. Однак далі Зеленський передав слово силовикам.

Одним із перших говорив міністр оборони Резніков, щоправда, зі слів присутніх, його виступ більше нагадував «мотиваційний спіч тренера особистісного росту». Далі слово тримав головком ЗСУ В.Залужний. Впевнено і достатньо жорстко він доповідав про підготовку Збройних сил та наголошував, що «армія готова до будь-якого розвитку подій». Після зустрічі деякі з її учасників погоджувались між собою, що найбільше їх заспокоїв Залужний своєю впевненістю.

Після силовиків мікрофон увімкнув Рінат Ахметов. На відміну від інших бізнесменів, які перебували в хорошому гуморі, найбагатший українець виглядав знервованим. Він розчервонівся і кілька разів повторив: «Найважливіше — це зберегти наших людей». Після Ахметова про важливість миру говорив Пінчук, а згодом слово взяв Новинський, який звернувся у бік президента: «Ми робимо все можливе, щоб віднайти мирне рішення». Бізнесмени, які виступали, по колу повторювали слова про важливість миру. Кожний із них підкреслював, що не хоче війни.

Присутнім ставало нудно. Деякі бізнесмени почали шепотітися між собою. Серед них виділялися брати Суркіси, які сиділи практично навпроти Зеленського. Вони шепотіли своїм сусідам: «О 4-й ранку все почнеться».

Черга на виступ перейшла до тих, хто сидів за межами столу. Слово взяв співзасновник «Monobank» Олег Гороховський, який запропонував владі якомога швидше підняти грошове забезпечення для військово-службовців. Його слова: «Для того, щоб люди були готові захищати, вони мають бути вмотивовані. Правильно було б поставити зарплату умовно у 100 тисяч гривень, і тоді людина розумітиме, за що вона ризикує». Цю ідею підтримали всі, вона особливо сподобалася Зеленському.

Стрілка на годиннику наближалася до 19 год і президент запропонував закінчувати зустріч: «треба далі працювати». Під кінець заходу Зеленський повернув голову ліворуч і згадав, що поруч із ним сидить прем'єр-міністр. Зачекайте, ще Денис Анатолійович нічого не говорив, треба дати слово прем'єру. Маєте що додати? – звернувся до Шмигала президент. Ні, я повністю погоджуюся з усім, що ви сказали, – запевнив прем'єр. Після 19 год олігархи та топменеджери почали залишати будівлю Офісу президента.

Хтось намагався вийти непоміченим та чим швидше заскочити у свій автомобіль, щоб оминати журналістів у дворі Банкової. Хтось навпаки йшов на камери та показував, що команда президента намагається не допустити ескалації, мовляв, «Зеленський запевнив, що все буде добре». Однак ніхто з них не проявляв стурбованості. Навпаки, скидалося на те, що після зустрічі з президентом бізнесмени виходили заспокоєними: «Війни не буде. Нам ніхто не сказав, що треба готуватися до повномасштабної війни. Навіть натяку не було! Ви думаєте, ми б так вальяжно і радісно виходили з Офісу тоді? Ми б не витрачали часу на розмови, чи якісь другорядні справи, а зразу почали б вивозити свої сім'ї» – емоційно пригадує вечір 23 лютого 2022 один із відомих топменеджерів у розмові з журналістами.

Після цієї зустрічі, у керівника ГУР МО - Буданова

запитали, чому на зустрічі з бізнесом він не озвучив інформацію розвідки про плани Путіна. «У них, на відміну від депутатів, немає доступу до держтаємниці, тому ми не могли все сказати. Але я досить прямо говорив так, що рівень загрози було нескладно зрозуміти», – переконував Буданов. Більшість учасників зустрічі насправді не хотіли вірити у попередження голови ГУРУ, віддаючи перевагу більш зручним заспокоєнням президента та інших силовиків. Це стосувалось навіть найбільш поінформованих осіб країни. Наприклад, олігарх Рінат Ахметов після зустрічі в Офісі президента поїхав не в аеропорт, а в лазню, де до глибокої ночі випускав пар і нібито переконував друзів, що ніякої війни вранці 24.02.2022 року не буде. Щоправда, після цієї дати, він все спростував: «Вечеря була, лазні не було. Вечорами до лазні я взагалі не ходжу. І нікого не переконував, що вторгнення не буде».

Ближче до 2 год 23.02.2022 президент Зеленський запросив до себе в кабінет спічрайтера Юрія Костюка, Андрія Єрмака та прессекретарку голови ОПУ - Дарію Зарівну. Президент хотів обговорити нове вечірнє звернення. Цього разу воно мало бути не у формі звіту українцям, а звернення до росіян. Президент їм кістяк промови, на ходу обдумуючи форму. За деякий час спічрайтери відшліфували текст і ближче до 23 год записала на відео.

Треба визнати, що якби існував хоч мізерний шанс відвернути війну зверненням, то воно мало б бути саме таким, як у Зеленського 23 лютого 2022. Окремі речення з промови президента (рос.мова): «Я обращаюсь к российским гражданам, как гражданин Украины. С вами нас разделяют более двух тысяч километров общей границы. Вдоль нее сегодня стоят ваши войска, почти двести тысяч солдат. Тысячи боевых машин. Ваше руководство одобрило их шаг вперед. На территорию другой страны - Украины. И этот шаг может стать началом большой войны на Европейском континенте».

За словами японського генерала Кієфумі Івата, за 2022 рік війни російська армія втратила більше 20 генералів. Про це повідомляє розвідка Японії, у співпраці зі США та країнами Європи. Така кількість загиблих генералів «неймовірно велика». Загибель вищих чинів армії РФ послаблює бойовий дух її солдатів. Зазначимо, що за 7 міс. війни, британська розвідка повідомляла про 10 загиблих в Україні російських генералів. Військовий експерт Олег Жданов розповів, що Росія за 9 місяців повномасштабної війни проти України, втратила 13 генералів.

Про те, як відбулося вторгнення росіян на українські землі біля 4 год ранку 24 лютого 2022 року ви вже знаєте. Близько 5 год ранку Київ прокинувся від ракетних ударів. Від одного з таких вибухів прокинулася дружина президента Олена Зеленська. Самого президента в цей час, дома вже не було. Зеленська розгублено вийшла зі спальні і не знайшла чоловіка, він поїхав і просив передати дружині одне слово: «Почалося».

У цей час секретар РНБО Олексій Данилов уже вирядив свою дружину і сина з міста на захід країни та взявся обдзвонювати членів Радбезу. Одного з перших він розбудив голову парламенту Руслана Стефанчука, якого попросив якомога швидше приїхати в Офіс президента й оперативно організовувати засідання Ради: «Нам треба вводити воєнний стан, і не барися ні однієї хвилини». Паралельно цьому часу, в різних кінцях Києва прокидалися народні депутати та інші посадовці. Ті з них, хто мав доступ до державної таємниці, кинулись відкривати секретні конверти «на випадок війни», які роздали буквально за кілька днів до того. Як з'ясувалось, там не було нічого про війну! Лише якась загальновідома фігня. Ні слова про те, що треба робити» – емоційно згадує в розмові один із впливових депутатів із партії «Слуги народу».

Влітку 2021 року на таємному засіданні РНБО було доручено забезпечити відповідний захист кількох областей України на випадок вторгнення противника. Але сталося зовсім інше, ворог миттєво дійшов до Києва на інших міст. Наприклад, чому ворогу вдалося швидко просунутися Херсонщиною? До цих подій дотичний і зрадник, викритий у лавах СБУ, - колишній керівник Кримського главку служби безпеки полковник Олег Кулініч. Він проводив там антитерористичні навчання, не погодивши це з керівником антитерористичного центру при СБУ. Відповідне кримінальне провадження знаходиться в Державному бюро розслідувань. Вони здійснюють слідство, на сьогодні проводиться багато експертиз. Ми не маємо жодного права, наперед розкривати їхнє провадження.

Як у поганих голлівудських фільмах, де у критичний момент обов'язково зіпсується і погода, у перший день вторгнення тепло і сонце в одну мить поступились мряці та холодній мжичці. Вона висіла в повітрі над багатотисячними автомобільними заторами, які миттєво застопорили виїзди зі столиці у всіх напрямках.

Близько 5 ранку 24 лютого 2022 президент вийшов із ліфта на 4-му поверсі свого Офісу. Зеленський прийшов в ОПУ одним із перших. Наодинці він пробув недовго, на Банкову почали заходити члени РНБО. «Все відбувалося миттєво, була коротенька доповідь і одразу повезли документ через підпис президента до парламенту», пригадує в розмові міністр оборони Резніков. «У нас все було підготовлено, все роздруковано – різні пакети документів на різні сценарії. Тільки підпис президента отримали, реєстрували і готові нести до ВР. Ми готувались до всього, але не могли нікому про це сказати, навіть своїм рідним», – додає Данилов.

А зовсім недалеко, у своєму будинку під Києвом від

вибухів прокинувся депутат Вадим Новинський. Він набрав митрополита Київського Онуфрія, а після нього московського патріарха Кирила. Відбулася розмова: «Святейший, почалась війна!» – сказав схвилюваний депутат Новинський. «Не может быть, это неправда», – сказав патріарх Кирил. «Ну как не может, если у меня окна дрожат от взрывов», – наполягав Новинський. «Значит так угодно Богу, но я попытаюсь выяснить» сказав патріарх Кирил і від'їхався.

В урядовому кварталі Києва військові та добровольці почали зводити перші барикади. У спальних районах Києва відбувався хаос: перелякані люди займали довгі черги до банкоматів, заправок, вишиковувались перед продуктовими магазинами й аптеками.

Близько 6:40 ранку 24.02.2022 в кабінеті Зеленського перебували міністр внутрішніх справ Монастирський, секретар РНБО Данілов та спічрайтер Костюк. Президент стояв посеред кімнати. Він дістав свій iPhone, знайшов потрібний номер та увімкнув гучномовець. По той бік слухавки зазвучав голос прем'єр-міністра Великої Британії Бориса Джонсона. В Лондоні була 4:40 ранку, британський прем'єр енергійно переконував Зеленського у повній підтримці українського народу. «Ми будемо битися Борисе, ми не збираємося здаватися», – кричав у слухавку Зеленський, добираючи слова англійською мовою.

«Ще після першого візиту Джонсона в Київ у них із Зеленським склались тісні стосунки. Тому вони можуть собі дозволити набрати один одного просто на мобільний, коли це не складає якоїсь таємниці. Немає часу на дипломатію, коли на тебе напала Росія», – пояснює природу стосунків між двома лідерами український посол у Лондоні Вадим Пристайко. А от комунікація президента Зеленського із президентом США Джо Байденом проходили по спеціальному захищеному зв'язку, ці спілкування проходять дуже рутинно, регулярно і на різні теми.

Перші вибухи розбудили киян близько 5-ї год ранку 24 лютого 2022 р. Переживши перший страх під дзеленчання шибок у вікнах та спрацювання сигналізації автовок у київських дворах, частина мешканців столиці стала поспіхом вантажити найнеобхідніше у автівки і вивозити свої родини. Ще до 6 год ранку в південній та західній частині Києва утворилися затори на автошляхах. Поліція закликала тих, хто потрапив в аварії чи зазнав зупинки двигунів, оперативно відтягати пошкоджені авта на узбіччя, щоби звільнити шлях для евакуації. Критичні затори тривали на виїздах із Києва, на Одеській та Житомирській трасах, аж до вечора, коли бажуючих виїхати стало децю менше.

Того ранку з різних кутків міста і берегів Дніпра депутати Верховної Ради намагались дістатися до урядового кварталу. Апарат Верховної Ради буквально за день до цього надав інструкції головам фракцій, що в разі воєнних дій народні обранці мають приїхати на свої місця в комітети парламенту. «Всі переживали, що першим ділом впаде мобільний зв'язок. А в кожного депутата у кабінеті є телефон із захищеною лінією. Так звана «сотка». Тому їм сказали сидіти біля телефонів і чекати подальших вказівок», – пояснює один із нардепів.

Через загрозу ракетних ударів по урядовому кварталу керівництво ВР розглядало можливість проведення виїзного засідання. Місцем для нього обрали Музей історії України у Другій світовій війні, де під монументом Батьківщини-матері є велике приміщення, здатне умістити більше 400 депутатів. Ближче до 7 ранку 24.02.2022 депутати почали отримувати повідомлення у «WhatsApp» про збір саме в цьому приміщенні. «Ми приїхали з колегами Музею історії ДСВ. Там уже стоять люксові авто, а біля них перебували депутати з партії «Слуги народу» з валізами

та різними баулами. Запитуємо їх: «А нащо вам сумки»? Вони кажуть: «Нам таємно сказали, що буде евакуація». Але ж іншим депутатам нічого не казали, що ж виходить, «Слуги народу» спасали своїх? Це, напевно, єдиний раз, коли я того дня сміявся в голос і від душі, згадує один депутат із фракції «Голос».

А в цей час, поки депутати добиралися до Музею ДСВ, керівництво парламенту ВР знову змінило план. За якісь пів години голови фракцій уже просили нардепів у спільних чатах повертатись на засідання до Ради і зайняти свої місця у залі. По-перше, апарат ВР не встигав забезпечити нормальне голосування на виїзді. По-друге, якби на відео засідання Ради було якесь інше приміщення, ніж сесійна зала Ради, це могло б стати ідеальним матеріалом для російської пропаганди на тему «українська влада уже утекла зі столиці».

Ближче до 8 ранку 24.02.2022 нардепи почали збиратися у залі ВРУ – не у вишуканих сукнях і дорогих костюмах, а в спортивному одязі, заспані і без макіяжу, і не з сумками «Prada», «Gucci» чи «Chanel», а з тривожними валізками, баулами тощо, які вони приготували для втечі. За якийсь час у президії з'явився Руслан Стефанчук. Він щойно приїхав з ОПУ та оголосив, що на розгляд виносяться лише укази президента про воєнний стан та загальну мобілізацію в Україні. Після короткої паузи голова Ради додав, що засідання не закрийють, щоб мати змогу в подальшому швидко збиратися та оперативно голосувати без затримок. Депутати особливо не звертали увагу на те, що казав голова Ради – вони продовжували обговорювати тривожні новини та поглядали на свої валізи і баули.

На відміну від надзвичайного стану, на який Рада витратила цілий день, воєнний стан проголосували за кілька 7 хвилин. Загалом депутати перебували під куполом Ради не більше 15 хвилин, проголосували і почали розбігатись у своїх справах. Після голосування голови

фракцій та груп підійшли до Стефанчука – події вимагали негайної зустрічі з президентом. Лідер президентської фракції Давид Арахамія відразу сказав, що це нереально, але піддався на вмовляння і все ж написав президенту записку. І той відповів, що чекає всіх голів фракцій у себе. Цікаво, що жоден з наших депутатів не згадав, що у ВР, чи уряді були заготовлені протоколи на випадок війни. Якщо вони десь і були, то все одно питання подальшої роботи міністрів та депутатів вирішувалося в ОПУ у день вторгнення – прямо «з коліс».

Близько 9-ої ранку 24.02.2022 представники парламенту попрямували на Банкову. Обрали склад делегації, пригадує колишній спікер Ради - Дмитро Разумков, та замість Юлії Клименко від «Голосу» прийшов Сергій Рахманін. Депутатів зупини в приміщенні Офісу і почали ретельно перевіряти: «Мене ще так ніколи так не перевіряли, ледь не до трусів оглядали», – пригадує один із учасників тієї перевірки. Поки представників Ради запрошували в ОПУ до «ситуативної кімнати» з великими екранами, працівники державної охорони носили мішки з піском, закладали ними вікна і споруджували вогневі точки.

У пресцентрі на першому поверсі ОПУ тим часом нудьгували кілька журналістів та голлівудський актор Шон Пенн, на якого мало хто звертав увагу. За випадковим збігом, актор саме перебував у Києві для зйомок документального фільму про Україну, навіть не здогадуючись, що почнеться повномасштабна війна з Росією. Іноді до журналістів спускалися Михайло Подоляк та Олексій Арестович. Останній голосно запитував у слухавку: «Кохана, ти вже доїхала до Чернівецької області»? Він більше переживав за свою родину, ніж за неньку Україну.

Саме у цей час у президентській «ситуативній кімнаті» секретар РНБО Данилов вів перший селектор із головами ОДА та силовиками. Він особливо не звертав уваги на депутатів, які тихо займали місця за великим столом.

Данилов був накручений, знервований і часто матюкався: «Де Херсон? Хтось може зв'язатися з Херсоном? Ну ... твою мать! Хоч хтось із Херсону може включитися?» – роздратовано кричав секретар РНБО на порожнє віконечко на екрані, де було написано «Херсонська ОДА». Щоб відволікти увагу депутатів від селектора, Арахамія почав читати новини із закритих чатів та приправляти їх своїми коментарями з міцними словами...

Десь за пів години в «ситуативній кімнаті з'явився Зеленський із Єрмаком та Шмигалем. Президент привітався з присутніми, виглядав не так втомленим, як злим. Глава Офісу та прем'єр були більш розгубленими. За всю зустріч ні Єрмак, ні Шмигаль не зронили ані слова. «Колеги, ми маємо зараз зосередитися на співпраці. Наше з вами завдання – зберегти легітимність влади», – почав розмову Зеленський. Далі він запропонував голові Ради для збереження влади переїхати на Захід країни в інше місто. Проти цієї пропозиції різко виступили Разумков та Порошенко.

«Про це стане відомо українцям з однієї сторони і росіяни почнуть створювати небиллиці, що керівництво країни втекло, з другої сторони. Цього не можна допустити», – переконували лідер «ЄС» та колишній спікер. Врешті дійшли компромісу – домовилися, що Стефанчук залишиться у Києві, натомість першого віце спікера Корнієнка відправляють в одну із сусідніх областей, а віце-спікерка Кондратюк - до Західної України на пошуки місця для української влади. В кінці зробили примітку: «В разі загибелі старшого керівника, молодший мав перебирати повноваження на себе». Після цього кожен присутній отримав змогу озвучити президенту - наболіле.

В якийсь момент зустрічі до Зеленського звернувся Порошенко: «Давайте сконцентруємося на спільній роботі на перемогу. Я рекомендую вам створити ставку верховного головнокомандувача. Ви її очолите, а я готовий

ввійти у неї і допомагати вам». Як завжди із пропозиціями Порошенка, депутати не розуміли його до кінця і запідозрили, що він намагається знайти собі місце біля керма. Зеленський особливо не відреагував на слова Порошенка і просто передав слово далі. Згодом він таки створив Ставку, але Порошенка туди не запросив.

Раптом, на 30-тій хвилині зустрічі, до «ситуативної кімнати» ледь не забіг керівник президентської охорони. Спецслужба передала інформацію, що на Печерську за кілька кварталів від ОП уже орудують ворожі війська. Крім того, говорив керівник охорони, існує велика загроза ракетного удару по Офісу президента. У кімнаті раптом з'явились «озброєні до зубів» УДОшники, і ледь не під руки забрали Зеленського з наради у «безпечне місце» - бункер. Так Зеленський вперше опинився в бункері, з якого керуватиме державою кілька наступних тижнів.

Депутатів, як і численних журналістів, котрих до того скликали в ОП, попросили негайно залишити приміщення і швидко вибиратись за межі урядового кварталу. Згодом народні обранці отримали від керівників фракцій повідомлення: «Зайти до головного управління поліції на Володимирській і отримати зброю». Упродовж цього дня депутатам, які не втекли з Києва, поліцейські видавали автомати та пістолети, перевіряючи паспорт та депутатське посвідчення. Дуже скоро пістолети закінчились, залишок вирішили віддавати лише жінкам-депутатам.

В одній із депутатських черг на зброю хтось раптом запитав поліцейського, що відповідав за видачу, для чого депутатам дають пістолети? Втомлений чоловік багато-значно видихнув і тихо промовив: «Прийде час, і ви самі зрозумієте», беріть і йдіть. «Ви що, натякаєте, що нам доведеться застрелитися»? – спробували пожартувати депутатки. Поліцейський серйозно відповів: «Дай Бог щоб так не було. Я знаю російську наволоч ще із старих часів, як вони знущалися над жінками і дітьми»...

Пауза в бойових діях навколо Києва минула після 12 години дня 24.02.2022. Якщо раніше кияни лише обговорювали повідомлення з інших областей та міст держави, то тепер вони почули вибухи із західних околиць столиці. Пізніше в соцмережах та в пресі з'явилися відео задимлення із Гостомеля. Близько 15 години почали закриватися маленькі крамниці, кафе та пункти обміну валют. Вже за годину Нацгвардія почала перекривати мости через Дніпро. Дістатися на протилежний берег можна було тільки на метро.

Близько 11 ранку 24.02.2022 Денис Шмигаль зібрав по захищеному відеозв'язку на селекторну нараду членів свого уряду. Прем'єр прийшов з уже готовим рішенням, вирішили, задля збереження керованості країни Кабмін розділять на дві частини. Спершу він оголосив список тих, хто має залишитися в Києві: міністри внутрішніх справ, охорони здоров'я, інфраструктури, енергетики, оборони. Друга, більша частина уряду мала того ж дня виїхати спеціальним поїздом в один із відносно безпечних західних регіонів країни. Другій частині він сказав: «Ви – основний склад, у вас буде кворум на прийняття рішень».

Віцепрем'єр, міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Ірина Верещук раптом перервала прем'єр-міністра: «Я не збираюся нікуди їхати. Що я буду там робити»? – емоційно випалила Верещук. «Це рішення президента», – спокійним тоном намагався апелювати Шмигаль. «То я і говоритиму з президентом», – ще емоційніше відрізала віцепрем'єр і таки залишилась у столиці. Відповідальним за евакуацію Кабміну прем'єр разом із президентом Зеленським обрали міністра розвитку громад та територій Олексія Чернишова. Міністри, які виїжджали, створили чат у WhatsApp під назвою «24 лютого». Там вони переписувалися про свою роботу в екзилі.

Аби вивезти всіх потрібних урядовців, їхні сім'ї та документацію, Чернишов з Кубраковим домовилися виділити одразу 2 окремих поїзди. Перший виїжджав із Центрального вокзалу 24.02.2022 о 14:00, другий – о 16:00 год. Центральний вокзал Києва, евакуаційний урядовий поїзд усе ніяк не відправлявся. Галасливі стривожені урядовці та працівники міністерств уже встигли перебратись із холодного перону в теплі вагони, але потяг усе не рушав. Чернишов раз за разом набирав Кубракова: «Саша, ну що там? Коли він уже поїде»? «Та тут такий бардак! Я намагаюсь щось зробимо», – відповідав Кубраков і набирав чергового чиновника по вокзалу.

Куди їхав цей потяг? Для конспірації міністр Чернишов поінформував одразу кілька голів ОДА західних регіонів, що до них їде на евакуацію Кабмін. Поки всі готуються, ніхто не знає, куди саме (в яке місто) поїде уряд. Не знали, куди їде поїзд не лише більша частина чиновників, крім міністрів, але й машиністи потягів. Їм відкривали маршрут короткими перегонами, просто кажучи, що «зараз їдьте на таку-то станцію».

Чернишов по ходу додавав якісь повороти на маршруті, «петляли мов зайці», аби їх точно ніхто не вистежив. Врешті перший потяг так довго петляв, що його встиг наздогнати другий евакуаційний склад, і вони разом один за одним доїхали до станції Івано-Франківськ. Слава Богу, що ворог про це не знав...

Ранок 25.02.2022 р. ЗСУ, силовики, тероборона та місцеві жителі продовжують тримати оборону Києва. Противник продовжує намагатися прорватися до столиці, але зазнає поразки. На даний момент ситуація в місті контролювана, російських військ поки немає. У Києві заборонили продавати алкоголь. Міська влада закликає киян не виходити з домівок та не пересуватися містом без нагальної потреби. Місто живе в нових умовах – умовах воєнного стану і загрози.

Четверта глава
**Загартовані
ВІЙНОЮ**

ЯК НА СПОВІДІ

На початку цієї глави, доречно розповісти як одного разу Істина зустрілась з Брехнею на українських землях. Згідно з легендою, одного разу Істина та Брехня зустрілися в Україні біля людського селища на Єлисаветградщині (Кіровоградська область). Брехня каже Істині: «Сьогодні чудовий день!» Істина дивиться в небо і зітхає, бо день був справді чудовим. Вони ходили разом і розмовляли про життя, про чесність і порядність, а ще про війну в Україні. Зупинилися біля криниці, Брехня каже Істині: «Вода дуже тепла, давай скупамось разом в цій криниці!» Істина запитала: «А людям не нашкодимо?» «Ні» каже Брехня. Вони роздягаються та починають купатися.

Несподівано Брехня каже: «почекай, я зараз» і вилізла з криниці. Швидко одягла одяг Істини і зникла. Розгнівана Істина вибирається з води і шукає всюди Брехню, щоб повернути свій одяг. А її не видно, засмутися Істина і не захотіла одягати те, що носила Брехня.

Бідолашна Істина без одягу походить по світу і знову повертається до криниці, бо їй соромно, що світ її бачить оголеною, в тій криниці вона ховає свій сором. Від того часу світ, який бачить Істину оголеною, відвертає очі від зневаги та гніву. А Брехня подорожує по всьому світу, замаскована під Істину, задовольняючи різні потреби суспільства, оскільки світ у жодному разі не бажає стикатися з відкритою Істиною. Все людське пізнання орієнтоване на досягнення Істини. При першому погляді питання про Істину здається гранично простим, але ця простота брехлива. Сучасна Істина - це об'єктивний зміст свідомості, адекватне відображення предметів і явищ дійсності. Істиною характеризується лише наші пізнавальні образи, наше знання про дійсність. Наприклад, Україна – це не доля, а істо-

ричний вибір наших предків. То був свідомий вибір на користь незалежності, демократії, європейських цінностей та цивілізованого існування.

Істина завжди суб'єктивна за своєю формою. Вона відповідає дійсності, законам, явищам природи і викликам суспільства. Тож любов до України, то вибір мільйонів людей із вільною волею. Вибір, зроблений не завдяки, а попри українське минуле. Те саме минуле, яке складається не тільки з національної героїки і в якому вистачає незручних і непривабливих сторінок. Історична концепція України підштовхує до висновку, що наші сучасники були апріорі запрограмовані на велику війну з Росією, ще задовго до нашого народження. Іншого вибору в нинішнього покоління українців не було.

Це вирішена історична місія. До цього зобов'язують поклики предків, голос крові та генетична пам'ять. Загалом легше сказати: «Діди воювали – і нам наказали». Можна було не боротися за самостійну Україну у 1917-1923 роках, теж саме не робити у 1991 році, не виходити на Майдан за європейське майбутнє 2013 році, не вставати на захист України у 2014 році, чи не чинити опір повномасштабному вторгненню 2022-го. Можна було здатися на ласку Кремля і стати придатком нової імперії зла РФ. Можна було вибрати не війну проти Москви, а війну на боці Москви – і служити гарматним м'ясом під час російського вторгнення до Молдови, країн Балтії чи Польщі. Але сучасні українці розсудили інакше: «Світло завжди перемагало темряву».

Кожна боротьба втоплює людей. На сьогоднішній день ми маємо багато людей, які близько підійшли до моральної втоми, вони немов вигорають. Але злам на корить злу не принесе полегшення. Злам - це моральна пастка, яка затягує в безодню. Закон виживання - він інший. Стій сам, стисни зуби і тримай на собі, кого зможеш і допомагай ближнім. Боротьба між злом і добром існувала у всі віки. Критерієм Істини не може бути пуб-

лічне або загальне визнання. Якщо якусь інформацію розділяє більшість, то це не означає, що на їх стороні Істина. Вона може бути і на стороні меншості.

Рано чи пізно, але завжди настає момент, коли влада брехні руйнується. Тоді люди, озираючись по сторонах, гидливо оглядають її прах. Вони протирають очі з подивом кажуть: що з ними відбувалося весь цей час? Як ми могли вони вірити в цю жакливу, безглузду, брехню? Чому? Заради чого?

Зараз має пульсувати в нашій крові - тверда віра, що не буде марних жертв в сьогоднішній війні. Кожна втрата - це заповідь тим, хто залишився живим. Зробити все, що в наших силах. Не зламатися від натиску орків, під лавиною чорних звісток, без світла і тепла. І не знецінити те, що було зроблено іншими українцями. Якщо відступити від цього - збожеволієш. Тому вибору по суті, у нас немає. Ми сильні. Ми незламні. Ми нескорені і тому непереможні.

Нам треба триматися заради тих, хто уже на небесах, і продовжує захищаючи нас! Триматися заради майбутнього, заради тих хто буде жити в вільній країні після нас! Триматися заради ствердження в нашій Вірі! Ми закономірно мріємо про остаточну перемогу – ту, за підсумками якої агресор переходить у нову якість «імперії зла» і не буде загрожувати людству у майбутньому.

Пам'ятайте, Росія може сісти в глуху оборону, відмовитися від певних преференцій та почати зализувати свої військові рани, щоб пізніше напасти з новими силами. А тим часом російських дітей у школах й надалі вчитимуть, що міста Херсон, Донецьк, Луганськ, Запоріжжя та Сімферополь, «належать їхній країні», їх «окупували українські фашисти». І в цьому сценарії наша нинішня війна 2022 р. обов'язково матиме продовження в наших онуках. Досвід показує, що людство рідко досягає істини інакше, як через крайнощі і омани. Процес пізнання - негладких шлях. Тож стосунки людей з Брехнею і Істиною - амбівалентні.

Правда про Україну, яку приховували всі роки від української нації. Чому так погано живеться людям в Україні? За окремими показниками Україна є однією з найбагатших країн світу, проте в найбагатшій країні світу живуть найбідніші люди Європи – українці. Як таке можливо? Нас навмисно перетворили в жебраків олігархічні клани, які володіють усіма багатствами України. Ви тільки вдумайтеся в ці цифри! Позиції України в Європі і світі такі: 1-е місце в Європі за територією 603 628 кв.км; 4-те місце в світі за сукупною вартістю природних ресурсів; 5-те місце в Європі і 29-те в світі за чисельністю населення. Україна – одна з найбагатших країн у світі за запасами природних копалин. Вона займає: Перше місце в Європі за розвіданими і вилученими запасами уранових руд; 10 місце у світі за запасами титанових руд. Друге місце в світі за розвіданими запасами марганцевих руд (2300000000 тонн або 12% від світових запасів). Друге місце у світі за запасами залізних руд (30 млрд. т). 4-те місце у світі за запасами калію (Стебницьке родовище). Друге місце в Європі за запасами ртутних руд. Третє місце в Європі (і 13 місце у світі) за запасами сланцевого газу (22 трлн куб). Сьоме місце у світі за запасами вугілля (33900000000 т). А ще Україна – аграрна країна: Перше місце у Європі за площею орних земель. Третє місце в світі за площею чорнозему (25% світового обсягу). Перше місце в світі з експорту соняшника і соняшникової олії (4-6 млрд. літ). Друге місце в світі по виробництву і 4-те місце за експортом ячменю. Третє місце у світі по виробництву і 4-те місце з експорту кукурудзи. 4-те місце у світі за обсягом вирощуваного картоплі. 5 місце у світі по виробництву жита. 5 місце у світі по виробництву бджільництва (75 тис. т). 8-ме місце у світі з експорту пшениці. 9-те місце у світі по виробництву курячих яєць. 16 місце у світі з експорту сиру.

Україна – індустріальна країна: Перше місце у Європі з виробництва аміаку. 2-ге місце в Європі і 4-те у світі за потужністю газотранспортної системи. Третє місце у Європі і 8-ме у світі за встановленою потужністю атомних електростанцій. Третє місце у Європі і 11-те місце у світі по довжині мережі залізниць (21,7 тис. км). Третє місце у світі (після США і Франції) з виробництва локомотивів і локаційної техніки. Третє місце у світі з експорту чавуну. 4-те місце у світі з експорту турбін для атомних електростанцій. 4-те місце у світі на ринку будівництва ракет-носіїв і їх комерційного використання. 4-те місце у світі з експорту глини. 4-те місце у світі з експорту титану. 8-ме місце у світі з експорту руд і концентратів. 9-те місце у світі з експорту продукції ВПК. 10-те місце у світі за обсягами виробництва сталі.

Україна освічена країна і відноситься до країн з високим рівнем освіти. Чисельність докторів економічних наук в Україні становить 15 тис. чол., кандидатів наук – понад 80 тис. чол. Україна займає 4 місце в світі за кількістю людей з вищою освітою, при цьому рівень освіти вище, ніж середній європейський. 9-те місце у світі за кількістю студентів з-за кордону. 9-те місце у Європі за чисельністю користувачів мережі Інтернет.

Р.С. Шкода, що народ України не хоче відстоювати свої права будучи обдуреними після Революції гідності допустивши до влади бандитів, убивць і олігархів, які витирають ноги об основний закон Конституції. Нас рокам добивали і добивають кабальними тарифами, податками, безглуздими штрафами, мізерної заробітної платою і пенсіями. З огляду на наші природні ресурси і закони (дивіться 3, 5, 13 ст. Конституції) ми можемо бути багатшими ОАЕ. Але нас пограбували клани й олігархи. Після війни 2022 року вже так не буде, люди, які пройшли жахіття війни з Росією - не дозволять панувати всякій нечисті. Ми гідні жити краще...

Ми хочемо, щоб війна закінчилась як найшвидше, хоч не знаємо, коли українські прапори з'являться у Криму. Не можемо оцінити рівень стійкості російської і української економіки. Ми можемо лише гадати якими будуть кордони Росії за 5 р. Але ми впевненні, наші хлопці повернуться з війни і наведуть лад в нашій державі. Ми віримо що війна змусить Україну подорослішати. У нас за спиною лише перший рік війни, і ми не знаємо, скільки таких років буде попереду, але ми переможемо. Все буде Україна.

Все, що відбувається з нами – це не порушення норми добра і зла, правди і брехні. Це і є нова норма сьогоденішнього часу. А в сусідній Росії, Путін вирішив вести довгу війну з Україною, розраховану на виснаження, спираючись на величезний мобілізаційний ресурс гарматного м'яса, репресивний апарат РФ, який може гребти людей у необмежених кількостях та підтримку продовження цієї війни самими росіянами. Як підтвердження, розвідка: «Путін тягне час, вважаючи, що Україна й Захід виснажаться раніше, ніж сама Росія». Саме наратив про те, що росіян кількісно більше, тому Україна в будь-якому разі програє цю війну, зараз активно розганяється Кремлем, бо Росія має втричі більше населення, цілісну економіку та кращі військові технології.

Росіян дійсно кількісно більше. І Путін не зупиниться. Однак зараз не часи Першої чи навіть Другої світових воєн. Кількість не завжди означає якість. Саме тому Україна просить Захід надати якомога більше сучасної якісної зброї. І скоро прорив у цьому питанні побачать всі. Ми отримуємо сучасні танки, бронетехніку та снаряди. Ми також почали складні переговори щодо західних винищувачів. Проте головне зараз – це час: хто швидше встигне сформував ударний кулак для контрнаступу (Україна чи Росія), той виграє цю війну. Останні зміни в керівництві російськими військами в Україні свідчать про підготовку до «крайнього ривка» окупантів: «Пан – або пропав».

Ви вже знаєте, як російські інформаційні кампанії на початку вторгнення 2022 спиралися на посилення припущення про те, що Росія володіє «другою за величиною та міцністю армією у світі» з передовими військовими можливостями. Ці інформаційні операції брехні мали на меті ввести в оману Захід і Україну, що будь-які перекидання військової техніки будуть неактуальними, оскільки Україна не зможе протистояти наступальним операціям, що стрімко розгортаються з різних напрямків, і буде вразливою для російського нападу.

Наприклад, на початку березня 2022 року Кремль погрожував, що Росія розглядатиме постачання західної військової допомоги як законні військові цілі. Однак росіяни не продемонстрували можливості динамічного націлювання, необхідні для нанесення ударів по західній техніці, що рухалася до України та через її територію протягом першого року війни 2022, і натомість вдалися до витрачання своєї високоточної зброї на удари по стаціонарній цивільній енергетичній інфраструктурі по всій Україні.

Істина полягає в тому, що Кремль навмисно перебільшує важливість кожного тактичного наступу російської армії, щоб деморалізувати українців і змусити Захід сумніватися у важливості подальшої військової підтримки Києва. Військовий експерт Українського інституту майбутнього Іван Ступак заявив, що російська армія вже показала все, на що спроможна ще на початку повномасштабної війни Росії проти України.

Міністр оборони Великої Британії Бен Воллес розповів, що напередодні повномасштабної війни Росії проти України він зустрічався з Шойгу та Герасимовим. Керівники окупаційної армії РФ брехали про свою «супермогутність», верещали, що війни не буде. Зараз на російсько-українському фронті воюють різні приватні війська, які не підпорядковані Міністерству оборони Росії. Почалася «приватизація армії орків, а це передумова розпаду РФ.

Фактично єдиної армії РФ вже значною мірою немає, тому що на фронті командують різні командири, які не підпорядковуються Міністерству оборони, Генштабу: ПВК Пригожина, бандити Кадирова, ще близько 20 різних ПВК, які самі створюються, а потім з допомогою ЗСУ розпадаються. Приблизно ось така йде «приватизація» армії РФ. І це насправді в сукупності з тим, що в російських регіонах створюють, так би мовити, різні загони територіальної оборони. По суті це ознаки розвалу Росії, висловив думку щодо подій російський журналіст, соціолог Ігор Яковенко в ефірі телеканалу «FREEDOM».

Поштовхом стануть російські вояки, які прийдуть додому з «українським синдромом». За його словами, вони повернуться до міст і сіл РФ з війни після поразки, що призведе до невдоволення: «подібні смути свого часу неодноразово потрясли Росію протягом століть. Сучасна смута приведе до розпаду російської держави». За словами Яковенка, на тлі такої мафіозної війни практично всі регіони РФ захочуть відокремитися, що призведе до суттєвої зміни кордонів РФ.

Ідею розпаду Росії вітатимуть практично всі суб'єкти РФ незалежно від їхнього економічного становища. (Пригадайте кінець 1980-тих років і розвал СРСР). Точно так само, подібну ідею вітали всі республіки СРСР незалежно від їхнього економічного становища. Тут, що називається, політика й шкурний інтерес превалює над ідеями економічної доцільності, - вважає Яковенко. Далі його слова: - Україна виживе, відродиться і стане країною, що процвітає. В цьому немає ні в кого жодних сумнівів. А ось щодо Росії, то я думаю, історичний проект цієї країни завершується. Росія, як імперія зла, зникне. Путін буде причиною обвалу РФ. Зміниться назва цієї країни. Бо в подальшому існування країни з такою назвою буде недоречне. Москва, розв'язала війну проти України, і цим прискорила розпад Російської Федерації.

ОДНОГО РАЗУ ПІД ХЕРСОНОМ

Життя важкий дало урок!
Я зерна чищу від полови -
Вичавлюю з душі, з думок
Російське мислення і слово.

Із кожним вибухом в мені
Пробуджуються сплячі гени,
Вирує невгамовний гнів
І помста стукає у вени.

Я - Україною стаю!
Манкуртства скинула лахміття,
Яке носила три століття
Й вдягла вишиванку свою!
Не серп у руки я взяла,
А мову й смертоносну зброю,
Аби покінчити з ордою,
Що меч на мене здійняла!

Своєї не віддам землі,
Синів я пригорну до серця,
З'єднаю сили й вознесеться
Тризуб на спаленім Кремлі! (...)

(О.Надутенко м. Кропивницький).

Блискавичне відвоювання українськими силами оборони правобережжя Херсонщини в IV кварталі 2022 р. та подальші нищівні ракетні удари Росії по об'єктах критичної інфраструктури України здійснювали хвилю обговорень на Заході щодо подальших можливих сценаріїв розвитку війни. Перші вважали, що саме зараз час для переговорів, поки Москва слабка, путінський режим дезорієнтований, а російська армія зазнає поразки за поразкою.

Другі пропонували поглянути на втрати російської армії від початку війни (24.02.2022) і не зупинятись. Дивіться як приклад на 10 листопада 2022 російських солдат вбитими вже більше 100 тис. чол., і не менше з української сторони. (Ми повинні навчитись поділяти військові

втрати на прямі і непрямі. Прямі військові втрати пов'язані з безпосередньою дією різних видів озброєння та зброї, а непрямі - такі, що не пов'язані з прямим впливом зброї та інших бойових засобів ураження). У росіян «складна ситуація» – співвідношення втрат бійців ЗСУ і загарбників тут складає приблизно 1 до 6,5, повідомила в фейсбуці заступниця міністра оборони Ганна Маляр, (інколи 1:3 або 1:5). Критична межа втрат – 1 до 8, після якої армія противника буде психологічно «сипатись». Ці дані наводив і командувач Оперативного командування «Південь» генерал Андрій Ковальчук.

Треті чухаючи потилицю казали, напевно Путін візьметься за старе, поновить ядерні погрози. І тут же переводять розмову про надання ядерних технологій Ірану. Недарма в Держдепі відкрито кажуть, що США готові до війни, щоб не допустити отримання Тегераном ядерної зброї. Четверті, підсумувавши всіх зауважують, будьте готові, вже завтра Україну залишать сам на сам із Росією. Вочевидь, з одного боку, Захід відчайдушно намагається знайти швидкий та дієвий спосіб покласти край війні в Україні. З іншого, ні США, ні ЄС не знають, як всерйоз похитнути путінський режим, який готується до другої хвилі мобілізації одразу після Нового 2023 року.

1). Наприкінці 2022 року секретар РНБО - Олексій Данілов заявив, що найближчі 1-3 місяці у 2023 р. можуть бути вирішальними для війни в Україні, тож держава готується до російського наступу. До речі, на сьогоднішній день спроможностей РФ перемогти нас у відкритому бою не існує. Вони зараз загнані у глухий кут. Тож щур, який загнаний у глухий кут, є найбільш небезпечним. Нагадаємо, раніше Данілов казав, російське керівництво міркує про оголошення загальної мобілізації та закриття кордонів для виїзду чоловіків віком до 65 років.

2). 16 жовтня 2022 Генеральний штаб ЗСУ повідомив, що Росія від початку повномасштабного вторгнення в Україну втратила 65 тисяч своїх військових. Військовий експерт Михайло Жирохов вважає, що не надання офіційних даних про втрати ЗСУ породжує недовіру до офіційних джерел інформації. Настало 21 вересня 2022 і Росія вперше за останні 6 місяців назвала свої втрати у війні проти України. Міністр оборони Росії Сергій Шойгу заявив, втрати російської армії у війні в Україні становлять 5937 загиблих (?). За даними Пентагону на 9 серпня 2022 р, в Україні загинули чи зазнали поранення не менше 70-80 тисяч російських вояків.

Останнім часом повідомлення про загиблих бійців уже потрапляють в інформаційний простір. Морський піхотинець Віталій Скакун, якого посмертно нагородили званням Герой України, десантник Валерій Чибінеєв, котрий звання Героя України отримав ще у 2016 році, а зараз загинув у Гостомелі, актор Паша Лі, колишній депутат парламенту, свободівець Олександр Марченко. Праві об'єднання в соцмережах пишуть про загиблих товаришів Кирила Бабенцова та Володимира Карася, рідного брата одного з лідерів українських правих Євгена Карася. Усе більше повідомлень ЗМІ в регіонах, де ховають вбитих. Війна не буває без втрат, на нашій землі гинуть не лише вороги, але і її захисники. Ми теж втрачаємо людей...

Путін продовжує підвищувати ставки. Російські депутати Держдуми та пропагандисти погрожують повністю знищити українську енергетичну інфраструктуру, занурити українців у повний холод і темряву, а потім бити по мостах, залізничних вузлах і навіть по банківській інфраструктурі. Щоправда, поряд із цим вони знову дістали свою забуту тезу про «ми не можемо програти цю війну, бо тоді в Гаазі на лаві підсудних опиняться навіть ті, хто не брав активної участі у війні».

Що відбувається на Херсонщині? До чого готуються російські окупанти? В якому стані зараз звільнені території півдня України? Як на деокупованих територіях живуть люди і як долають наслідки окупації? З перших днів війни Херсон для росіян був важливим як з політичної, так і з військової точки зору. По суті, це був перший великий обласний центр, який вдалося швидко захопити росіянам. Захоплення Херсона відкривало для військ РФ чудовий плацдарм для нападу на Миколаїв та Одесу. Втілити план у життя не дозволили українські Збройні сили, які зупинили росіян на підступах до Миколаєва.

А ще зовсім недавно, російські орки робили примусову евакуацію людей і особливо дітей з метою зменшення кількості українського населення на Херсонщині, і покращення своєї демографічної ситуації в Росії, у депресивних регіонах за рахунок наших людей. У них був дуже великий попит на дітей. Впродовж 8 місяців ворог щоденно обстрілював Миколаїв з усього, що тільки можна, однак просунутися далі входу в Миколаївську область йому не вдавалось. Зрештою українські захисники стабілізували лінію фронту на цьому напрямку, а запал росіян поступово згасав, як і мрії взяти столицю за 96 годин.

Після невдалої спроби захопити Київ, Харків і Чернівці виявилось, що єдиним обласним центром, який вдалося окупувати Кремлю, став Херсон. Це стало для Росії політичним досягненням №1 у першій фазі вторгнення. Сюди приїжджали російські політики всіх мастей і розповідали про «здесь Россия навсегда». Час ішов, а військові успіхи до росіян так і не приходили. Бойовий дух окупантів тьмянів і меркнув. Українські ЗСУ навпаки почали нарощувати сили. Незабаром військові аналітики та політичне керівництво ЗСУ всерйоз заговорили про наш контрнаступ.

Передумовами для цих розмов стали передусім логістичні незручності утримання херсонського плацдарму росіянами в тій конфігурації, яка склалась. По суті, усе

забезпечення міста, військового гарнізону та озброєних формувань росіян на цьому напрямку трималось на трьох головних вузлах: Дар'ївський та Антонівський мости й дамба на Каховській ГЕС. Завдяки появі «HIMARS» в українських військових з'явилась саме та зброя, яка дозволила на повну використати слабкі місця в логістиці ворога. Збройні сили України почали методично руйнувати архіважливі мости й бити по тилових складах ворога на лівому березі Дніпра. Росіяни натомість перекидали на херсонський напрямок додаткові війська і намагались вирішити проблему за допомогою понтонів, але й їх успішно руйнували точковими ударами з РСЗВ.

Наближення холодів і рішучість українських військових та місцевого підпілля з кожним днем підштовхували росіян до «складних рішень», про які вперше заговорив генерал Суровікін. Без просування вперед Херсон перетворився для росіян на пастку. Утримання міста ставало надзвичайно складним завданням і залежало насамперед від можливості росіян стримувати ЗСУ на кількох напрямках: Давидів Брід, Високопілля та Снігурівка.

Наступ російських окупаційних військ на Херсон розгортався з півдня, з напрямку тимчасового окупованого Кримського півострова. 01 березня 2022 вони прорвалися до обласного центру за допомогою бронетехніки. 2 березня 2022 місто окупували Збройні сили РФ, після чого почалася підготовка до псевдореферендуму для створення маріонеткової влади та приєднання до РФ, що незаконно відбулося 30 вересня 2022. Херсонський напрямок став однією із найгарячіших точок у російсько-українській війні. Станом на 1 серпня 2022 р. ЗСУ звільнили від російських окупантів 46 населених пунктів на Херсонщині. 29.08.2022 оголосили, що розпочалися бої за Херсон.

Після важких боїв і визволення українцями перших двох опорних населених пунктів фронт росіян почав поступово сипатись. Час «складних рішень» для РФ під натиском ЗСУ стрімко насувався. Росіяни почали готуватися до можливого відходу з правого берега Дніпра. Про це свідчили оголошена евакуація, погрози підірвати Каховську ГЕС і масштабне мародерство на окупованих територіях, у Херсоні та оточуючих населених пунктах. Топові співрозмовники у силових органах буквально кілька днів тому впевнено ділилися сподіваннями, що до кінця листопада 2022 року ЗСУ остаточно зайдуть у Херсон.

У росіян немає виходу. Скоро вони почнуть планомірний вивід військ, який триватиме певний час. За даними експертів, впродовж останніх тижнів сили РФ на лівому березі Дніпра в Запорізькій та Херсонській областях активно будували щільну лінію оборонних споруд і позицій. Вона в перехоплених російських внутрішніх документах проходить під назвою «Линия Днепр». Станом на початок листопада 2022 це зведення оборонних пунктів перебувало на більш-менш завершальному етапі на відрізку від району Енергодара - до міста Каховка. До Нової Каховки та Каховської ГЕС "лінію" ще не встигли довести, не кажучи про Херсон.

Можливо, щоб укріпити берег аж до Херсона і далі, росіянам треба буде додатковий час. Тому не варто сподіватись, що вони за день здадуться. Їм треба протримати українські сили на правому березі якомога довше. Але ми, ясна річ, теж не чекаємо, а намагаємось наступати. У розвідці підрозділів, що працюють на півдні, упродовж останнього місяця росіяни планували свої ротації в один кінець і скорочували свої гарнізони на півдні.

Зранку 9 листопада 2022 окупанти почали підривати Дар'ївський, Тягинський та Нововасилівський мости на правому березі Херсонської області, щоб ускладнити просування ЗСУ. І це стало першим дзвоником відступу. Зго-

дом пропагандистські ЗМІ почали масово повідомляти про загибель одного з ватажків окупаційної «адміністрації» Херсона - Кирила Стремоусова в результаті ДТП. За версією російських медіа, броньоване авто Стремоусова зіштовхнулося з вантажівкою...

А ввечері 9 листопада 2022 командувач російськими військами в Україні Сергій Суровікін раптово заявив, РФ перекидає окупантів на лівий берег Дніпра. Іншими словами, окупаційні війська залишають Херсон. І міністр оборони Росії Сергій Шойгу без зволікань підтримав Суровікіна.

Генерал США у відставці, колишній командувач армії США в Європі Бен Ходжес заявив: Звільнення Херсона дозволить українським військовим завдавати ударів з HIMARS по росіянах, які перебувають на підступах до Криму, тим самим послабивши оборону окупантів та вплинувши на подальшу деокупацію. Це послабить російську оборону, тоді як «ліве крило» ЗСУ у своїм контр-наступом до січня 2023 р. візьме Маріуполь та Мелітополь. Потім починається вирішальний етап звільнення Криму.

Дії російського командування не до кінця можна назвати «плановим» виходом. Це не був «жест доброї волі», це була дія, до якої дуже чітко спонукали ЗСУ. Бо в орків було тільки одне: зберегти життя своїх військових, або ж залишити їх в оточенні, – пояснює нардеп і військовий Роман Костенко. До речі, заявам Суровікіна та Шойгу передував успішний наступ українців із боку населених пунктів Снігурівка та Дудчани. Як поінформували у силовому блоці, насправді відведення російських військ із правого на лівий берег Дніпра розпочалося ще 8.08.2022. У ніч з вівторка на середу вони перекинули свої сили зі Снігурівки - до району села Корсунка та Нової Каховки.

У той же день росіяни залишили пункти дислокації у районі Милове та перейшли на лівий берег. Приблизно у цей же час відхід ворожих військ почався з району Олександрівка – Станіслав – Правдино. Там вівся дуже інтенсивний артилерійський вогонь, очевидно, прикриваючи відхід основних сил. Також стало відомо, що станом на 9 листопада 2022, за результатами оцінювання радіоелектронної обстановки, встановлено, що кількість працюючих ворожих радіостанцій скоротилася втричі у порівнянні з 7 листопада 2022 р.

Позаштатний радник голови ОПУ Андрія Єрмака - Михайло Подоляк у досить категоричній формі сказав: - Україна не бачить ознак того, що Росія залишає Херсон без бою. У місті зберігається значна частина угруповання РФ, в регіон стягуються додаткові резерви орків.

19 жовтня 2022 року власник приватної російської армійської групи Вагнера, Євгеній Пригожин заявив про будівництво укріпленої оборонної «лінії Вагнера» в окупованій Росією Луганській області. Зокрема, Росія почала будівництво оборонних споруд навколо Маріуполя. Для цього два заводи виготовляють бетонні пірамідальні протитанкові конструкції, відомі як «зуби дракона». Інженерні загородження мають на меті: або зупинити, або ускладнити просування військ противника. Це можуть бути як вибухові, так і невибухові загородження. Але історія війн має досить багато прикладів, коли на кожную зброю виготовлявся засіб протидії. Так відповідно і в українців є чим відповісти, в тому числі і завдяки міжнародним партнерам, засоби подолання мінно-вибухових загороджень тощо. На даний час представники ЗСУ ретельно вивчили хід відбудови так званої «лінії Вагнера» і продумали як її долати: «підійдемо і подолаємо».

Що являє собою «лінія Вагнера», чому за її споруд-

ження взявся саме Пригожин та чи здатна вона стримати наступ ЗСУ – аналізують експерти. Агентство РІА ФАН, яке пов'язують з ПВК «Вагнер», опублікувало карту цієї майбутньої лінії оборони. Згідно з нею, укріпспоруди мають простягнутися на понад 200 км у глибокому тилу окупованих територій на сході України: від Світлодарська - до майже Кременної, далі через Лисичанськ і потім вздовж південного берега Сіверського Донця та кордону з РФ. За лінією оборони Пригожин залишив захоплені Новоайдар, Сєвєродонецьк, Кременну та Горлівку. Те, що така лінія дійсно будується, підтвердили супутникові знімки «Махаг Technologies». Російський губернатор В'ячеслав Гладков опублікував фото – з двома рядами бетонних конусів, або ж «пірамідок». Керівник програм безпеки Центру глобалістики «Стратегія ХХІ» Павло Лакійчук вважає, що першопричина появи «лінії Вагнера» – боротьба за владу і прихильність Путіна серед його оточення. Окупанти через оголошення на стовпах набирають людей, які б займалися її будівництвом, зокрема, бульдозеристів, водіїв-маніпуляторників, екскаваторників та водіїв важкої техніки.

У британській розвідці припускають, що таким чином Росія готується до оборони набагато далі за сучасну лінію фронту. Голова Центру військово-політичних досліджень Олександр Мусієнко погоджується: – Зведення «лінії Вагнера» свідчить про те, що росіяни розглядають можливість відступу за цю лінію. Пригожин прямо вказав Путіну на його помилки, яких Росія припустилася під час війни в Україні. Це вказує можливий воєнний переворот у Росії. «Лінію Вагнера» вже почали порівнювати з подібними оборонними спорудами 1920-1940 рр ХХ ст – лінією Маннергейма у Фінляндії проти армії СРСР, лінією Мажино у Франції на кордоні з Німеччиною між світовими війнами та лінією Зігфріда, побудованою нацистами на протизагу лінії Мажино...

Щодо ефективності «лінії Вагнера» як оборонного комплексу, експерти ставляться скептично. Військово-політичний оглядач групи «Інформаційний опір» Олександр Коваленко вважає «лінію Вагнерою» фікцією хоча б тому, що їх потрібно розставляти у шаховому порядку, а в ряд не один за одним. А Мусієнко вважає цю лінію оборони - пародією. Він пояснив, що ефективність бетонних надоб' у лінії оборони виправдовується тоді, коли є підземні споруди, що заливаються бетоном. А у «лінії Вагнера» їх нема. Проте певні труднощі для ЗСУ вона все ж може створити. І хоча не зупинити просування, але затримати його може. А тим часом, до намальованої «лінії Вагнера» наближається інша, реальна лінія – фронту.

За вже відомими даними, росіяни почали відступ на півдні в ніч з 8 на 9 листопада 2022. З деяких населених пунктів вони пішли з боями, деякі полишили швидко. Мародерили та спалювали будинки, де вони зупинялися. З військового погляду, противник є найвразливішим саме під час відступу (особливо – на переправі). Надалі важливо стежити за тим, на який із напрямків росіяни перекинуть угруповання з правого берега Дніпра – за деякими оцінками, вони тримали там до 30 тисяч своїх вояків. Що ж до Херсонщини: імовірно, на нас чекає затяжний процес перестрілювання артилерією через Дніпро. Оскільки кинути понтон на другий берег, де стоїть ворожа армія, буде непростю задачею.

Як Херсон і область жили в окупації? Деякі населені пункти в області жили під окупацією з самого 24 лютого. Херсон – з 1 березня 2022. За даними обласної адміністрації, в регіоні залишилось 450-500 тисяч людей. Це 40-50% довоєнного населення. Під час чергового прориву ЗСУ наприкінці серпня 2022 українська влада закликала мешканців окупованого півдня евакуюватись, зважаючи на «потужний та динамічний» розвиток подій. Першим більш-менш мирним шляхом для виїзду був окупований

росіянами Крим, з якого через Росію херсонці могли дістатись Європи та України. Другий варіант – дорога через Запорізьку область, де українці іноді тижнями стояли в автомобільних чергах. Гуманітарного коридору там немає, а дорога обстрілюється.

У перші два місяці після захоплення області мешканці регулярно виходили на багатолюдні протести проти окупантів. Акції відбувались як у Херсоні, так і в менших населених пунктах. Люди скандували проукраїнські лозунги та з прапорами йшли колонами проти російської військової техніки. Росіяни взялись активно розганяти протести. А в кінці квітня місяця, коли остаточно захопили владу в Херсоні, окупанти розгорнули репресії та терор проти мирного населення.

Під них потрапляли ветерани АТО, активісти, журналісти, митці й бізнесмени. Людей викрадали або затримували без причин, не повідомляючи рідним жодної інформації, зокрема, про місце утримання таких цивільних полонених. Херсонцям нав'язували російські паспорти. Незгодним з новою шкільною програмою погрожували конфіскацією майна. Заходячи в регіон, загарбники глушили там зв'язок, а потім розгорнули мережу власних операторів моб.зв'язку та поширювали свої газети.

Перші 2 місяці окупації в Херсоні трималась українська адміністрація. Росія зайняла міськраду лише 25 квітня 2022. Саме до цього часу в області точились основні бої. Ще наприкінці лютого 2022 росіяни захопили критично важливі для себе об'єкти: переправу через Дніпро на підступах до Херсона та Каховську ГЕС, завдяки якій пустили воду в Крим. Протягом місяця Росія окупувала майже всю Херсонщину, але ЗСУ періодично звільняли окремі території регіону. Згодом фронт стабілізувався, і війна стала позиційною. Під контролем окупантів залишалась більша частина області, за винятком окремих районів на півночі.

Голова Об'єднаного комітету начальників штабів генерал Марк Міллі заявив, що понад 100 000 російських солдатів було вбито або поранено під час війни в Україні. Далі Міллі заявив, що трохи менше є і в ЗСУ (співвідношення наступаючої сторони 4:1). Міллі, виступаючи на заході в Економічному клубі Нью-Йорка, назвав вторгнення Росії в Україну «величезною стратегічною помилкою», за яку Росія буде розплачуватися «роками і роками». За його словами, війна, що почалася наприкінці лютого 2022, призвела до величезної кількості людських страждань, включно з 15-30 млн біженців і приблизно 40 000 невинно вбитих українських мирних громадян (дані уточнюються)

Наприкінці травня 2022 українська влада почала говорити про контрнаступ на Херсонщині. Протягом літа про це неодноразово йшлося в офіційних зведеннях Генштабу, обласна адміністрація звітувала про кількість звільнених населених пунктів, президент Зеленський говорив про «хороші новини на Півдні України». Це були здебільшого точкові звільнення на західних і північно-західних кордонах регіону. На початку жовтня 2022 українські захисники менш ніж за тиждень успішно відбили в загарбників три десятки населених пунктів. Станом на початок листопада 2022, за даними обласної адміністрації, ЗСУ звільнили 13% захоплених територій.

Під час контрнаступу війна на Херсонщині мала дві тенденції, окрім точкових звільнень. По-перше, ЗСУ регулярно завдавали удари по великих об'єктах, як-то мостах і базах росіян. Так, з кінця липня 2022 під постійними атаками були всі три переправи через Дніпро, контрольовані ворогом. У кінці серпня 2022 р. в ЗСУ назвали всі ці мости зруйнованими. Це значно послаблювало логістику росіян. Тієї ж думки була й британська розвідка.

Другою характерною рисою була ліквідація окупантів та їхніх поплічників. З Херсонщини регулярно надходили новини про вбивства і підриви помічників російських військових, колишніх українських силовиків-зрадників і навіть гауляйтера Володимира Сальдо, який то перебував у комі то «оживав» на пропагандистських ресурсах. Остання така звістка з'явилась 9 листопада 2022 про смерть одного з ватажків, Кирила Стремоусова, який, за твердженнями російської пропаганди, розбився в ДТП.

Звільнення Херсона, до якого Україна стрімко наблизилась 9 листопада 2022 р, стало ще одним свідченням успішності української стратегії ведення війни. На відміну від Росії, ЗСУ намагається не вести «радянських бойових дій» з лобовими масовими атаками великими силами. Наслідком таких атак в сучасних умовах зазвичай стають величезні втрати техніки і людей при мінімальних здобутках. Українські бойові командири воліють уникати кривавих боєнь, покладаючись на військову винахідливість, раптовість маневрів і тактику витискання росіян, яке досягається знищенням командних пунктів та ліній постачання.

У такий спосіб Росію витиснули з-під Києва і Чернігова, так само її змушують забратися з Херсона. Після точкових філігранних ударів українських сил по мостах і складах, утримувати місто росіяни не мали ні сил, ні можливостей. Кажучи образно, Україна веде такі наступи, щоб у росіян не лишалось іншого вибору при відступі, як демонструвати усе нові й нові «жести доброї волі»

Про Херсон від 12.11.2022 року ми скажемо так. Це справжнє диво. Сам факт того, що окупанти таємно втекли самі, ми навіть не знаємо з чим порівняти. Поміркуйте, Маріуполь українські бійці обороняли майже три місяці. Московітам у Херсоні оборонятися теж можна було. Ми бачили ознаки підготовки росіян до вуличних боїв. Забезпечувати в разі таких боїв їх було б набагато простіше ніж оточення Маріуполя. А ще Берислав, Козацьке. Теж насе-

ленні пункти в яких було де зачепитися. А ще села... А ще посеред степу чимало зрошувальних каналів, кожен - це типовий протитанковий ров тощо. Ворог мав де оборонятися, але московські орки втекли. Ганебно втекли. Як так сталося? Відповідь очевидна, ворога примусили втекти. Ворогу зламали шляхи забезпечення плацдарму в Херсоні. Ворога довбали по всіх напрямках. Ворога знесли.

Автори книги ніколи не повірять, що російські генерали пожаліли своїх солдат і відступили. Якщо генерали на кшталт Суровікіна вивели свої війська, це означає одне, їх оборона мала обвалитися в будь яку мить: «Вони боялися полону». Нові підрозділи заходять на ту територію явно відмовлялися, тягнули час і відверто саботували накази. А ті хто був на правому березі, ще трохи і почали б неорганізовану втечу. Забили б біженцями всі переправи. Ви скажете, що росіяни могли оборонятися в місті.

Погляньте на цивільні вулиці Херсону, Берислава та сусідніх поселень. Якби дійшло до вуличних боїв, то половина росіян загинула б на тих вулицях. Той факт, що втікаючи окупанти самі підірвали за собою мости, це значить вони навіть не планують контрнаступу, деморалізація там сягнула загрозливих меж.

Військові аналітики відзначають, що Путіну все важче заспокоїти частину свого електорату через нездатність військових РФ досягти своїх максималістських цілей щодо повалення української влади і захоплення всієї України. Путінські націоналістично налаштовані пропагандисти, такі як Володимир Соловйов, все частіше вимагають від Кремля та вищого військового командування повної відданості їхньому досягненню цілям в Україні, а Соловйов навіть закликав до повної мобілізації та звільнення некомпетентних чиновників після втечі росіян з Херсону. Як зазначає «ISW», Путін наказав придушити будь-яку критику російського виведення військ з Херсона, оскільки багато державних TV негативно висвітлювали ті події.

ВИМІР ЧАСУ ЧЕРЕЗ ХЕРСОНСЬКУ ПРИЗМУ

За словами журналістки Олени Ваніної, яка встигла евакуюватися з Херсона і має там зв'язки, місцеве населення давно готове до контрнаступу ЗСУ, воно ще у квітні 2022 запасалося продуктами та водою. Водночас люди стомлені заявами про те, що Херсон скоро звільняють, адже це лунає постійно з часу окупації. Нагадаємо, 29 серпня 2022 в командуванні ЗСУ офіційно заявили про початок контрнаступу військових у Херсонській області. Просування українських сил супроводжувалося руйнуванням логістики росіян на окупованих територіях.

Контрнаступ і прорив підтверджують ЗСУ, і ми боїмося зурочити... Дуже бажаємо нашим військовим успішної операції, - додала Олена Ваніна. Росіяни з своєї сторони продовжують виводити деякі підрозділи із північного заходу Херсонської області. Поки не зрозуміло, чи російські війська боротимуться за Херсон. Джерела також обговорювали закриття деяких російських блокпостів та зняття прапора РФ з будівлі Херсонської ОДА.

9 листопада 2022, на камери ТВ заявили міністр оборони Сергій Шойгу та командуючий війною проти України генерал Сергій Суровікін про здачу ЗСУ міста Херсона. Правда вони свою втечу назвали «плановий вихід». І саме у цей час Путін відвідував Федеральний центр мозку та нейротехнологій у Москві, тож він всіяко дистанціювався від поразки своїх військ в Херсоні, як це вже було після звільнення українськими військами Києва і Харкова. Російський журналіст Олександр Невзоров, який набув українського громадянства, заявив: Путін видав свою операцію, коли пацієнт при тямі, за новітнє відкриття російських нейрохірургів. Бовдур! Ці операції практикували ще на початку ХХ сторіччя. Путін непридатний керувати РФ у професійному плані, оскільки є абсолютно недалекогляд-

ною людиною і не любить заглиблюватися в деталі. У нього зник обов'язок президента, в першу чергу передбачати наслідки своїх вчинків.

Російська пропаганда робить все, щоб не пов'язувати чергову військову поразку особисто з Путіним, переконуючи, що «це було вимушене військове рішення, відхід на раніше підготовлені позиції», і «генерали знають, що роблять». Паралельно й сам Путін, і його речники, і російські СМІ називають втечу з Херсона черговим «жестом доброї волі», а Україну – «партнером по війні», вже прямо натякають на переговори.

Хоч міністр оборони України Олексій Резніков і прогнозує деяке сповільнення активних дій на полі бою взимку але ЗСУ зупинятися на Херсоні не збираються. Після звільнення правобережжя наша артилерія дістає до аеродромів у Криму. Вочевидь саме тому росіяни риють окопи на півночі півострова й перекидають із Криму свої бойові вертольоти. Проте позиція Заходу, надто США, не є такою ж впевненою та однозначною.

Експерт проаналізував, що кажуть та пишуть на Заході щодо подальших сценаріїв розвитку війни після звільнення Херсона й правобережжя, звернули увагу на одну цікаву деталь. Усе почалося з неочікуваного візиту до Києва 4 листопада 2022, радника президента США Джо Байдена з питань нацбезпеки Джейка Саллівана, (про якого ми розповідали) знаного в дипломатичних колах своєю поміркованою позицією щодо діалогу з Росією. Одразу після цього в низці поважних американських видань вийшли статті з натяком на те, що, можливо, Україні варто було б переглянути свій підхід щодо неможливості переговорів із Росією, поки Путін там залишається при владі. А потім на слідуючий день ми побачили телевізійне шоу Шойгу-Суровікіна, де вони намагалися пояснити, чому російська армія тікає з правобережжя Херсонщини і що на їхньою мовою означає «жест доброї волі».

Український захисник, борець Нацгвардії Олександр Петлінський встановив світовий рекорд. За один день із ПЗРК «Ігла» та «Джавеліна» знищив 6 цілей (штурмовиків Су-25). Такий результат не показував жоден військовий ані в Україні, ані в інших країнах світу. У соцмережах українці вже прозвали його «Запорізьким месником».

Ми припускаємо, що Путін намагався продати Заходу свою поразку на Херсонщині в якості «жесту доброї волі» й готовності до переговорів. Тим паче, 7 листопада 2022 WSJ повідомляла, що Джейк Салліван мав приватні розмови з керівником російського Радбезу Миколою Патрушевим та радником Путіна Юрієм Ушаковим. Проте за два дні до повернення українського стягу до Херсона, 9 листопада 2022 (одразу після заяви Шойгу-Суровікіна), неочікувано для всіх про необхідність переговорів висловився голова Об'єднаного комітету начальників штабів США - Марк Міллі: «Коли є можливість провести переговори, коли мир може бути досягнутий, скористайтеся нею. Треба ловити момент».

Для українців це прозвучало як грім серед ясного неба. Правда Україна вже не вперше чує такі заяви. Проте раніше вони лунали радше від політиків та дипломатів, а не генералів, та в моменти, коли сили росіян на півдні та сході переважали. Але тут Росія відступає. Навіщо США говорять про переговори зараз, коли тактика українських сил оборони зрештою спрацювала, і росіяни тікають із правобережжя? Тобто, навіщо робити такі заяви, коли Україна перемагає Росію на полі бою?

«CNN» пише, що команда Адміністрації Байдена щодо цього питання розділилася на два умовних табори: одні вважають, що Україні варто сідати за стіл переговорів із Росією, інші – що це має визначати сам Київ. Дивина в тому, що військове керівництво більше наполягає на

дипломатії у цій війні, ніж власне самі дипломати. Чому? «За словами двох посадовців Адміністрації Байдена, позиція Міллі не підтримується командою нацбезпеки президента Байдена, включаючи держсекретаря Ентоні Блінкена та радника з нацбезпеки Джейка Саллівана, жоден з яких не вважає, що настав час дати серйозний поштовх до переговорів щодо України», - пише «CNN».

Підсумовуючи все, що дискутується в США, лунає два основних аргументи «за» переговори з Росією саме зараз: По-перше, Росія ослаблена, тому Україна може говорити з нею - з позиції сили. Проте ті, хто це пропонують, чи не розуміють очевидного, чи просто свідомо хочуть дати Росії виграти час для перегруповування і накопичення ресурсів, а потім вдарити по Україні ще з більшою силою. Саме для цього Путін сигналізує про начебто готовність до переговорів, де вимагатиме від України визнати незаконно «приєднані» до РФ чотири українські області.

В інтерв'ю «CNN» Володимир Зеленський вкотре нагадав американцям, що не закривав двері для переговорів із Росією, проте не з Путіним, який незаконно «приєднав» до РФ українські регіони: «Вони не хочуть закінчення війни. Невтомленні від війни: тільки Кремль і одна людина, яка сьогодні керує на території РФ, це Путін. Зараз цій людині і російському військово-політичному керівництву потрібна пауза. Повірте, вони це відчувають. Вони почали відчувати результат дії санкцій. Вони почали відчувати незадоволення їхнього суспільства».

По-друге, лунають і такі аргументи, що можливо краще починати дипломатію зараз, бо не відомо, як Путін поведе себе, коли як пацюк, буде цілковито загнаний у кут. І тут мова в першу чергу про ризик застосування ядерної зброї (і про це, до речі, й писала WSJ в статті про контакти Саллівана з Патрушевим та Ушаковим), і не в останнє – про дезінтеграційні процеси в самій Росії: протести, чи навіть розпад. А на Заході про це воліють поки що не

думати, не знаючи, що робити з країною, яка нашпигована ядерною та іншою небезпечною зброєю. Такий самий підхід у США був щодо колапсу Радянського Союзу в кінці 1980-х років. Але, ховаючи голову в пісок і вдаючи, що цього немає, ще не означає, що цього точно не станеться.

До речі, інтерв'ю CNN Володимир Зеленський давав разом із своєю дружиною Оленою, і вона дуже влучно відповіла: «Сторіччя Російської імперії, десятиліття СРСР зі всіма голодоморами, репресіями, переселенням українців до Сибіру, Казахстану тощо... Ми вже пережили настільки багато від них (росіян), що, якщо цьому зараз не покласти край, далі може не бути шансу. Це наш останній бій». Та чи всі на Заході це розуміють? Чи розуміють у ключових західних столицях, що, якщо навіть дати Путіну на якийсь час зафіксувати свої територіальні «здобутки» в Україні, це стане прецедентом для інших – в майбутньому нападати на сусідів, влаштовувати там «референдуми» й приєднувати їхні території в якості нових суб'єктів РФ?

У середу, 9 листопада 2022, «NBC News» повідомив, що чиновники західних міністерств оборони сумніваються в спроможності Києва вибити росіян зі всіх тимчасово окупованих територій. В інтерв'ю «ТСН.ua» директорка Центру «Нова Європа» Альона Гетьманчук розповіла, що чула схожі думки й від політиків і дипломатів у США, Франції, Німеччині та деяких інших країнах. Експертка виділила три основні причини, чому лунають такі припущення. По-перше, незважаючи на те, що в офіційній риториці багато хто говорить про важливість перемоги України, разом із тим є сумніви щодо можливості України перемогти в тому вигляді, у якому б сама Україна хотіла перемогти. Тобто, вийти на міжнародно-визнані кордони 1991 року.

Вони мають таке бачення: що б далі не робили, скільки б не надавали допомоги, зброї, все одно в якийсь момент Путін може переграти, піти на якесь рішення, яке змусить сідати за стіл переговорів і обезцінить цю допо-

могу й всю підтримку. Очевидні наслідки це десятиріччя сформованого міфу, який досить сильно сидить у мізках багатьох політиків й експертів, що Путін завжди виграє. Тому тут є й частково відповідь на питання, що саме з Путіним треба говорити, що зарано його списувати, і цілком можливо, що він залишиться при владі в Росії.

По-друге, є сформована загальна лінія, яку публічно підтвердив навіть Джейк Салліван, щоб допомагати Україні і не спровокувати Третьої світової війни, й не втягнути США в ядерне протистояння з іншою ядерною силою: «Не переступити червону лінію». Очевидно цей підхід зберігатиметься в подальшому, бо вони, дійсно, цього бояться. Байден особисто хоче увійти в історію саме як президент, який завершує війни, а не втягує Америку в нові. Для нього це дуже важливо, він робив на ньому дуже великий акцент під час минулої кампанії. А це значить, що США постійно тестуватимуть реакцію Путіна на ті чи інші види озброєнь, - каже Гетьманчук.

По-третє, і у Вашингтоні, і в європейських столицях превалює враження, що виключно військовим шляхом Україна не здатна виграти війну у Росії. І навіть, що це небажаний варіант виграшу для Заходу. Тобто все одно має бути якась дипломатична частина. Після звільнення Херсона «The New York Times» написала, що українські війська не демонструють жодних ознак припинення наступу взимку, чи дозволу зайти війні у глухий кут. Навпаки, українські сили оборони готуються до нового наступу між південним та східними фронтами через Запорізьку область у напрямку Мелітополя. В інтерв'ю «ТСН.ua» військовий експерт Олег Жданов неодноразово говорив, що ключем до звільнення всієї Херсонської області є саме Мелітополь – транспортна артерія та опорний пункт. Якщо ми візьмемо Мелітополь, то Нова Каховка та Енергодар опиняться в оперативному оточенні, як це було довгий час із Херсоном і правобережним угрупованням росіян.

В середині грудня 2022 голова Об'єднаного комітету начальників штабів генерал Марк Міллі заявив, що російські атаки на українську інфраструктуру не лише не зламали хребет українському цивільному населенню, а й посилили опір вторгненню Росії під керівництвом Путіна. Наразі, за словами Марка Міллі, з 10 жовтня 2022 Росія вдається до масованих ракетних обстрілів України. Вона атакує цивільне населення України, запускаючи ракети по енергетичній інфраструктурі. І при цьому нахваляється: «Це помста за частково зруйнований Кримський міст».

У статті для «Atlantic Council» колишній посол США в Україні Стівен Пайфер пише, що Росія, враховуючи її історію й географію, більше зацікавлена в Україні, ніж США (зокрема таку думку висловлював і колишній президент США Барак Обама, поступаючись кріслом Дональду Трампу), проте саме в національних інтересах Америки є підтримка України. У випадку України, США надають гроші та зброю. Якби амбіції Путіна поширювалися на одну чи кілька країн Балтії, які є членами НАТО, США повинні були б надати гроші, зброю та американських солдатів. Тому США дуже зацікавлені в тому, щоб зупинити амбіції Путіна в Україні, - вважає Пайфер.

З боку американського дипломата це звучить доволі цинічно. Разом із тим, саме це, поруч із багатьма іншими основними аргументами, має стати аргументом, щоб США збільшили свою військову підтримку України, не обертаючись кожного разу на реакцію Путіна та можливі ескалаційні ризики. Тим паче, за даними Пентагона, у війні проти України Росія вже втратила половину своїх бойових танків, більшість високоточних боєприпасів, понад 80% їхніх сухопутних військ загрузли в Україні, а санкції та експортний контроль дуже ускладняють Росії відновлення її армії. І,

можливо, спільними зусиллями, стануть реальністю заяви керівника ГУР Міноборони Кирила Буданова: «Взагалі ця війна вже не такий довгий час буде продовжуватися, скоро це закінчиться. Взимку війна значною мірою трохи стихне. І ось після зими почнеться гостра фаза завершення цього конфлікту, на першому етапі буде вихід на адмін. кордони станом на 1991 рік».

Український спецпризначенець з підрозділу «Омега», нацгвардії України влучним пострілом ліквідував окупанта, який пересувався на відстані 2710м. Тепер український захисник посідає 2 місце у світовому рейтингу. Перше місце у світі займає постріл канадського снайпера на дистанцію 3540 метрів під час виконання завдання в Іраку. Друге місце належало британцю Крейгу Харрісону, який «вполював» мішень на дистанції 2475 метрів.

Всі московські сили кинуті на «заморозку» херсонської фази війни, бо саме до цього сценарію прагне Путін. Росіянам критично необхідна пауза, щоб перегрупуватися й накопичити сили. Саме тому вони надсилають сигнали Заходу про начебто готовність до переговорів. А секретар РНБО Олексій Данілов заявив: - Ми не можемо і не хочемо нічого заморожувати. Ми не холодильна камера. Ми маємо звільняти наші території незалежно від погоди, незалежно від пори року. Ніякої зупинки ми пропускати не будемо, бо там наші люди і вони страждають.

Проте разом із натяками про необхідність переговорів із Росією саме зараз під різними соусами, є ще один аргумент, який лунає, - це зима, коли жодна зі сторін не матиме переваги. Мовляв, із приходом морозів військові дії все одно зупиняться. Тому можливо, краще використати цей момент для дипломатії?

Поруч з цим «The New York Times» пише, що зима призведе до сповільнення просування з обох сторін: «Зимова пауза може тривати до півроку. Дощ і м'який ґрунт наприкінці листопада 2022 сповільнять рух військових обох сторін. Коли температура впаде і земля замерзне, танкам і вантажівкам буде легше рухатися. Але ймовірність сильних снігопадів і ще більш холодної погоди може ускладнити для погано оснащеної російської армії початок будь-якого нового наступу.

Саме в цей час, на думку вищеназваного видання, Росія посилить свої удари по енергетичній українській інфраструктурі. Не дарма ж Микола Патрушев 9 листопада 2022 особисто приїздив до Ірану, а 12 листопада, Путін поговорив телефоном з очільником країни Ібрагімом Райсі. Ризик повного знищення української енергетичної інфраструктури, (повний блекаут України), є ще одним аргументом адептів негайних переговорів з Росією...

В інтерв'ю «Reuters» міністр оборони України Олексій Резніков дійсно спрогнозував уповільнення активних дій на полі бою взимку. Проте, за його словами, Україна вийде з цієї паузи сильною і посиленою тисячами солдатів, які проходять підготовку у Великій Британії. І не факт, що це станеться лише навесні. Тим паче, як пише «The Washington Post» із посиланням на неназваного впливового московського бізнесмена, втрата Херсона матиме серйозні «священні» наслідки особисто для Путіна. Натомість британський «Sky News» більше непокоїть, на яку ділянку фронту Росія може перекинути «виведені» з Херсонщини війська. Вони прогнозують, що це буде саме донецький напрямок, щоб взяти Бахмут і Павлівку.

Натомість заступник директора Центру армії, конверсії та роззброєння з міжнародних питань М. Самусь в інтерв'ю «ТСН.ua» сказав, що після звільнення правобережжя українські війська зможуть вивільнити значні сили й направити на інші напрямки, - це Мелітополь, Марі-

уполь і північна частина Донбасу. Разом із цим, на думку експерта, росіяни навряд чи зможуть так само вивільнити свої значні сили. Так, за його словами, Росія може перекинути «мобіків» на Павлівку, щоб не дозволити українській армії піти в наступ на Волноваху і Мелітополь. І, так під загрозою ворожої артилерії опиниться й сам Херсон. Тому українській армії треба буде постійно виявляти вогневі позиції росіян на лівому березі, й знищувати їх. На цьому періоді відбудеться контрбатарейна боротьба сторін.

Правда, для українських сил оборони фронт значно скоротиться. Ви запитаете: - Чому росіяни так довго намагалися втримати правобережний плацдарм, на який вийшли в перші дні початку широкомасштабної війни? Вони збиралися за кілька днів окупувати Миколаїв, Одесу, зайти в Придністров'я, і, можливо, в Молдову. Тобто, їхній план був відрізати Україну від моря. Це можна порівняти з плацдармом під Києвом. Тепер цей плацдарм фіксується українськими військами. Не думаємо що вони намагатимуться зараз форсувати Дніпро. Це не має сенсу, дуже складна й небезпечна операція за наявних умов, коли росіяни там сконцентрували сили, - вважає М. Самусь.

А от інші оглядачі переконані, що український наступ, попри певне перегрупування й очікування резервів, не сповільниться. Тому, швидше за все навесні, Путіну доведеться оголошувати ще одну хвилю мобілізації, це ще більше похитне конструкцію його вертикалі

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі сказав: - Російська армія не зуміла за 2022 рік подолати проблеми, з якими зіткнулася на початку вторгнення в Україну. Це проблеми з логістикою, з постачанням продовольства, а також з узгодженістю вогню та злагодженістю підрозділів. Путін продовжує «змінювати генералів, як шкарпетки», але це не допомагає вирішити проблеми армії.

ПРИКІНЦЕВІ ФРОНТОВІ БУДНІ 2022 р.

Напередодні зими 2022 синоптики пояснювали: - Дуже холодної зими не буде. Така ймовірність для України є мізерною. Не виключаються морозні періоди, можливо, навіть сильні. Але вони будуть короткими і на загальному періоді зими не позначаться. Приводом для оптимізму стане те, що за останні 25 років середня температура січня-лютого в Україні зросла на 2-2,5 градуси. Відповідно, зменшилася кількість днів із негативною середньодобовою температурою, а тривалість зимового періоду скоротилася.

Що таке зима на фронті? – перепитує майор Кирило Верес, Герой України, володар «Золотої Зірки» та повний кавалер ордена Богдана Хмельницького. – По-різному буває. Залежить від того, як ви звикли влаштовувати свій побут, як можете зробити це з урахуванням обставин. І 34-річний командир підрозділу К-2, 54-ої окремої механізованої бригади майор Верес почав демонструвати свій штаб. В режимі онлайн показував нам темні приміщення з величезними моніторами, що світяться... У штабі Кирила Вереса також працюють і дизельний генератор, і старлінк, але є один нюанс. Тут постійно стріляють, зараз гатять мої хлопці, все гаразд, – сміється він над глухими звуками артилерії.

Від зими 2015 року пройшло небагато часу і Кирило Верес пригадав, як разом із побратимами брав у полон під містом «Щастя» (адміністративний центр Щастинської міської громади та Щастинського району Луганської області), кадрових офіцерів ГРУ Російської Федерації Єрофєєва та Олександрова, яких у 2016-му році обміняли на депутатку українського парламенту Надію Савченко. «Я різне чув про Олександрова та Єрофєєва, але мене взагалі не цікавить подальша їхня доля – розповідає далі

Верес. – Головне, щоб вони більше не їхали сюди, до нас в Україну. Другого такого шансу ми їм не подаруємо. Хоча, чесно кажучи, я впевнений 95 відсотків, що їх давно вже немає серед живих.

Сьогодні підрозділ Вереса воює недалеко від Бахмута. Відбиває лобові атаки ворога, божевільні й безглузді з погляду логіки та реалій ХХІ століття. Далі командир К-2 розповів під канонаду про зиму на фронті, співвідношення втрат, про операцію десантник «Вовочкін» та особистого супротивника з позивним «Хрест», проти якого воював в Авдіївці та під Волновахою. «Я його дістану» - каже командир ЗСУ на прізвисько «Карп».

За 12 місяців великої війни противник майже не змінився. Верес: - Я дуже вдячний росіянам, що вони не вчаться, нам так легше їх нищити. Раджу їм воювати так і надалі (усміхається). Нехай так само йдуть до України, щоб гинути, їм на зміну приходять нові, переступають через загиблих, лізуть уперед і знову гинуть. Так буде завжди: «Хто з мечем прийде до нас, той від меча й загине». У нас тут співвідношення втрат зараз 1х30 та 1х40 осіб на нашу користь. І це – не жарт. Але навіть за такого співвідношення їхніх загиблих має бути ще більше, а наших ще менше.

Газета «Washington Post» на передодні кінця лютого 2023 року повідомляла, що американські фахівці з оборонного планування вважають, що українські сили не здатні одночасно захищати Бахмут і почати весняний контрнаступ, а тому закликали Україну надати пріоритет весняному контрнаступу, а не захисту Бахмута. У своєму щоденному зведенні «ISW» пише, що Захід стурбований тим, що Київ рішуче відмовляється виходити з Бахмута та наполягає на подальшій обороні цього міста. Правда оборона Бахмута змусила Кремль витратити значну частину вояків ПВК «Вагнер» та задіяти значні ресурси

повітряно-десантних сил для підтримки виснажливого наступу. Українська оборона Бахмута вже послабила значні російські сили та створила сприятливі умови для майбутнього українського контрнаступу. Військова британська розвідка наголосила, що групи «Вагнера» здійснили тактичне просування до міста Соледарі і, ймовірно, контролює більшу його частину. Цим росіяни хочуть дестабілізувати українські лінії зв'язку. Повідомлення останніх тижнів свідчать про те, що після захоплення Соледара росіяни продовжують стискати кільце навколо Бахмута. Частина бойових дій зосереджена на соледарських входах до 200-кілометрових тунелів соляних шахт, які там пролягають. Обидві сторони занепокоєні тим, що ці входи можуть бути використані для проникнення в тил. Захопленню Соледару російське командування надає велике політичне значення.

К.Верес: - На нашій ділянці ми зараз воюємо лише проти ПВК (приватна військова компанія, ПВК Вагнер). Там повно зеків, які лізуть і лізуть, а їхні регулярні війська на другому плані стоять і розстрілюють своїх відступаючих. Тож у цьому сенсі росіяни в подвійному мінусі: по переду стріляють українці, по заду – російські вагнерівці. Верес пригадує, що багато дивився та читав про «Ржевську операцію» 8 січня 1942 - 31 березня 1943. Тоді мільйони радянських солдатів помирали, щоб узяти якесь малозначиме вузлове місто. Радянське командування недооцінило сили супротивника, 29-та армія червоних опинилася в повному оточенні на захід від Ржева в Мончаловських лісах і загинула. Втрати радянських військ у боях під Ржевом склали понад 2 мільйонів осіб, удвічі перевищивши втрати в Сталінградській битві. Верес каже: - зараз маю таке відчуття, що ми десь під Ржевом, тільки назва інша. Так бездумно росіяни кладуть свій особовий військовий склад солдат!

Кирило Верес: - Тиждень тому був сильний бій з росіянами. День, два, третій, четвертий... Підходжу до свого командира, кажу: «У нас такими темпами скоро патрони в автоматах закінчатся. Просто закінчатся. Ми не встигаємо підвозити БК, а вони лізуть і лізуть, щоби померти на українській землі. Подивись, така щільність!» Далі слова К.Вереса: - Я бачив, як на позицію йде п'ятдесят осіб у штикову атаку, як ходили в Першу світову війну. Просто біжать полем, ми стріляємо, вони падають. У нас перекур пів години і нові пів сотні орків починають наступати. У такі моменти переживаєш за своїх, тому що співвідношення сил просто величезне. Але коли бачиш, що їхньої першої половини вже немає, в подальшому глобально вони нічого не можуть зробити, полегшено видихаєш. Я кажу хлопцям: «Робіть те, що вмієте. Не треба нічого вигадувати. Робіть свою роботу - стріляйте. Не поспішаючи, планово, без емоцій, хаосу та анархії». Все буде Україна.

Далі наступають страшніші хвилини, після бою оглядаємо поле – усіяне трупами рашистів. Від усієї російської команди залишається 10%. Пропонуємо здатись, окремі особи відмовляються, приходиться – добивати. Якимось я запропонував здатися 8 їхнім бійцям: - Здайтеся, кажу їм, беріть із собою поранених та виходьте. Я вас бачу всіх. Ось там під деревом лежить чорнявий хлопець у зеленій курточці. А поруч з ним інший – в чорних штанах. Не здастися, приїду танком і розстріляю всіх! Вони зватись не схотіли, ну що ж така їхня доля. На війні, як на війні...

Довелося приїхати танком і розстріляти. Трохи подалі побачив кілька живих орків. Запропонував їм здатись і залишитись живим. Але й ця група вирішила загинути і відкрили вогонь у відповідь. Як тут будеш милосердним? Як дотримуватись умов людяності? Якщо чесно, то українцям легше взяти росіян у полон і передати своїм для слідства, ніж ці трупи потім кудись прибирати, збирати документи, закопувати тощо.

Якось ми з дрону кинули росіянам радіостанцію – дешеву таку, китайську, у нас їх багато. Скинув і кажу: «Здавайтеся! А у відповідь чую: «Пішов ти на х...! Сам здавайся! Ми вас усіх перестріляємо. Ну й хай так буде». Головна відмінність цієї війни від того, що було до 24 лютого 2022 – немає законів та обмежень. Так, є якісь гуманітарні моменти, є Женевська конвенція, наприклад. Але в іншому – одна суцільна війна: «Не вб'єш ти, уб'ють тебе». Порівняно з 2014 роком, що відбувається зараз, то було тренування. У глобальному сенсі обмеження знято. Гуся (гусениці танка та іншої техніки) спокійно катається по тропках, як по асфальту, і ніхто вже з цього приводу не переймається. Тепер головне – зберегти країну.

Після 24 лютого 2022 бійцям дуже важко. Раніше авіація по нашій піхоті не стріляла. Життя піхотинця в окопі наражається на небезпеку в десятки, в сотні разів більше. До цього були лише дозволені калібри. Іноді на Донбасі порушувалося перемир'я, але без критичних наслідків. Раніше ти міг від'їхати всього на кілька кілометрів у тил і зайти в магазини, на ринок тощо. Там у тебе хоч якесь було перезавантаження, ти міг хоч якийсь час перебувати в безпеці. Наразі безпечного місця в Україні немає. Навіть у Києві до тебе може прилетіти ракета. Нині все в небезпеці. Якщо раніше боєць переживав лише за себе та товаришів, то тепер хвилюється ще за дружину, дітей, батьків. Є в їхньому поселенні обстріл чи ні. Мерзнуть рідні чи ні, зі світлом чи без. Тож жалості до ворога нема.

Що можна відповісти Кирилу Вересу? Щоб знайти правду, треба вміти чути не тільки себе, а й інших. У пошуках правди треба виходять за межі затишних столичних офісів, сторінок соцмереж та власного світогляду. Нам сьогодні треба навчитися бачити «справжню Україну. Чого ми прагнемо та що робимо не так»? Важко навчитися відділяти зерна від половини, якщо регулярно стикатися з ненавистю, мародерством та вбивством мирних громадян.

Міністр оборони Британії Бен Воллес заявив, що для війни в Україні залучено майже 97% всієї російської армії, з дуже високим рівнем відтоку особового складу, потенційно їхня боєздатність знижена на 40%, а майже дві третини танків знищені або розбиті. За його словами, допомагаючи Україні перемогти Росію в Україні, Захід зміцнює свою безпеку вдома.

Далі своїми думками поділився десантник на псевдонім «Вовочкін»: - Ми брали в полон зеків із ПВК. У голові там одна тирса. Їм у в'язницях фільми показують, як ми нібито відрізаємо полоненим вуха та яйця, знущаємось до смерті. Тому вони бояться потрапити до нас у полон. Мізків у них немає, але все одно вони – «жива сила». Якщо із сотні їхніх ідіотів 20 осіб буде нормальних, - це добре. Основна маса орків запрограмована на вбивство, 20% хочуть вижити, 80% бажають смерті Україні, а вже потім думають про свою смерть. І все ж бійцям ЗСУ буває шкода російських бійців, яких женуть на смерть. Як в бою відрізати «правильних» росіян? Поки ворог живий, він – людина з таким самим, як у нас, інстинктом самозбереження. Мізків у них немає, але техніки не бракує. Озброєння валом, боєкомплектів набагато більше, ніж у нас. Беруть не якістю, а кількістю.

Далі «Вовочкін»: - Часто у нас нема достатньої кількості боєприпасів. Якби я мав, скажімо, на мою смугу 400 або 300 боєприпасів на день, я б їм влаштував «випалену землю» і йшов вперед. Але є набагато менше від того, що хотілося б. На сьогодні у мене особисто, немає поки що збройного ресурсу, щоб іти вперед. Доводиться по суті, поки що лише стримувати орків. Така ситуація. Наприклад, ми не можемо собі дозволити 20 пострілів на пристрілку з артилерії. Тому доводиться діяти якісніше, постійно щось нове винаходити. Дорожити кожним снарядом,

який має влучити в ціль.

Десантник «Вовочкін» розповів, як дуже ретельно розробляє операції. Змушую штаб все прорахувати так, щоб максимально мінімізувати втрати. Скажу «тьху-тьху-тьху», крайні рази обійшлося без загиблих товаришів. У 2 операціях були трьохсоті, але безповоротних втрат не було. Коли посилаю людей на операцію, то викликаю, розповідаю всю правду, усі можливі варіанти. Відпускаю подумати. Вони повертаються, вносять свої правки. Потім я їх вношу в задачу, і даю свій план. Вони пропонують ще щось, і потім приймається остаточний варіант.

Раніше на планування бувало в середньому йшло десь п'ятнадцять днів. Зараз операцій так багато і так мало часу, що для кожної назви не встигнеш придумати. Але в минулому назви були в кожній: «Мат», «Півні», «Зупинка», «Десант», «Морпіхи» тощо. Сучасні операції мають інші назви, буду мовчати, щоб не наврочити... Була в мене одна операція за назвою «Вовочкін». Є у росіян мультфільм «Десантник Стьопацькін». Ну, а в мене вийшло «Вовочкін». Ми тоді поцілили снарядом у їхній танк. Те, що від нього залишилося, підлетіло на висоту 20-30 метрів, упало на будинок, проломило дах...

Пособник окупантів, колаборант Віталій Ганчев заявив, що російські війська планують повторно захопити деокуповані восени 2022 року населені пункти Харківської області. За його словами, станом на 15 лютого 2022 р. близько 20 населених пунктів Харківської області перебувають під контролем Росії. Про те, що Москва принесла на Україну «рік трагедії і терору», колаборанти мовчать. Проте весь світ захоплюється мужністю українців. 23-24 лютого 2023 люди очікують великих подій, які Росія запам'ятає на десятки років. Перемога залежить від того, хто швидше сформує потужний ударний кулак.

Маємо нагоду розповісти про одного командира ЗСУ на прізвище «Карп». Це дуже розумна і хитра людина, він почуває себе на полі бою, немов риба у воді. Від «Карпа» почули одну цікаву історію: «Коли стояли у Авдіївці, там супротивником був командир 6-ої роти, 11-го полку з позивним «Хрест». Я думаю, що це росіянин з німецьким корінням, або щось на зразок того. «Хрест» тоді був на «промці» (промислова зона Авдіївки). Дуже зухвалий. Кричав на українців і бахвалився, виходив сам на переговори про обмін полоненими та припинення вогню».

Про «Хреста» всілякі історії розповідали. «Карп» чекав на нього реально, був готовий до зустрічі, але так особисто жодного разу не зустрів. Так сталося, що за три дні до великого перемир'я та ротації «Карп» вбив командира батальйону «Хреста». Ми їх тоді розмотали в мотлох. І ось один полонений сказав, що «Хрест» став комбатом. З часом наші шляхи-доріжки розійшлися по іншим ділянкам фронту. Пізніше стало відомо про зухвалі дії «Хреста» під Волновахою та Мар'інкою, треба сказати: «Сильний супротивник». Ми билися на межі своїх сил. Були дні, коли бувало дуже важко: міліметр праворуч, і все – був би успіх «Хреста». У таких ситуаціях з'являється повага до супротивника.

Із Мар'інки його батальйон перевели між Золотим та Попасною, практично всі успішні операції противника в тому районі - це успіх його батальйону. Хлопці командира «Карпа» впевнені, що «Хрест» багато чого навчився в минулому: як правильно воювати і не вмирати «просто так». Вони уважно стежать за його операціями й не хочуть, щоб він знову накоїв великого лиха, тож його «записали в особисті вороги, яким пощади не буде». А щодо інших росіян, то як Бог дасть. Правда хочеться упіймати російського пропагандиста Соловйова чи «зливну банку» Скабєєву і подивитись їм в очі. Думаю, що від переляку вони «обхе-заються», а на своєму ТВ – прикидаються героями.

Зима на фронті – це сніг, бруд, піт, слъози та кров. Скарги «маминих синочків» ми не розуміємо. Якщо хтось думає, що взимку не холодно, то такого не буває. Правда влітку бракує води, і ми постійно горимо під час обстрілів. Осінь та весна – болото, гумові чоботи, боєць весь у багні каже, Герой України та повний кавалер ордена Богдана Хмельницького, майор Кирило Верес. В нас тут війна, і ми не воюємо добу через дві чи три? Війна – це нон-стоп. Своїх бійців він підбадьорює просто: «Ми всі помremo, але не в цю ротацію».

Кожен влаштовує свій побут, як вважає за потрібне і як уміє. Так, бувають проблеми. Але вони тимчасові. День, два, три, чотири... Ми завжди намагаємось перебувати швидко, знайти вихід та нормалізувати роботу. Причому робимо це колегіально, всім штабом. Зв'язок якийсь є, радіостанції якомсь заряджають, боєприпаси підвозять. Навіть на найскладніших ділянках логістика бодай мінімальна, але завжди присутня. Боєць може хоч раз на день-два відійти метрів на двісті в тил, зателефонувати додому, сказати, що живий. Тож за всі ЗСУ казати не буду, відповідаю лише за свій підрозділ.

Кирило Верес каже: Зима – це буржуйки. Світло – це розкіш. Я командир досить великого підрозділу, проте теж живу в темряві. У мене генератор щодня запускається на кілька годин. Тільки тому що потрібно заряджати ноутбуки, радіостанції тощо. Ролики монтуємо, відео обльотів вивчаємо. Аналізуємо, плануємо операції. Все це на мінімальній кількості електроенергії. Доводиться все рахувати. Дізнатися рівень підрозділу можна, подивившись на найгіршого бійця. Це буде точною оцінкою.

Я не сліпий і не дурень. Те, що буде велика війна, я знав із 2014 року, хоча глибоко в душі сподівався, що ось так з ракетами, авіацією, бомбардуваннями – можливо, і не буде. Дуже погано, що у 2014-2015 роках ми не карали тих, хто був відверто проти України. Хтось продовжував

відкрито підтримувати Росію й сьогодні. Якби їх покарали, зараз усе було б інакше. Потрібно було особливо завзятих виперти з валізами в РФ, продати їхнє майно в Україні з аукціону або роздати під лікарні, дитячі табори. Щоб була іншим наука, варіантів мільйон. Ті, хто раніше любив нашого ворога, любитиме його й надалі. Їм сніг на голову сипатиметься, а вони будуть казати, дощ йде. Що це ми (українці) стріляємо по своєму мирному населенню тощо.

Нам кажуть, ми маємо закони, тому не можна говорити, що таких треба позбуватися. Але суто особиста думка К.Вереса: їх треба видворяти. Потрібна у цьому питанні жорсткість. Ну, як таке можливе? Навіть зараз, поки ми стримуємо ворога на фронті, у тилкових містах є хтось, хто чекає та кличе Росію: «Путін прийди». Коли бомблять тилкові, мирні міста, ти або здаєшся, або стаєш злішим. К.Верес: - Я ось дуже сильно хочу «влупити» снарядом по Кремлю. От чесно, якщо мені зараз дадуть ракету, запущу, не замислюючись! Навіть не в Кремль насамперед, а в Москва-Сіті, де живе путінське оточення.

К.Верес: - Ще років шість, і мій син піде до армії. На цій війні зростає ціле покоління. Син уже не знає іншого, крім війни. Йому не потрібні три вищі освіти. Йому треба знати, як розбирати та збирати автомат. Де ворог, а де друзі. На фронті не до новин. Але мене бісить тільки одне: люди забувають, що в Україні йде війна. Якщо хтось думає інакше, то це погано закінчиться. Ми тут не безмежні і не резинові, скоро терпець закінчиться: «Тоді не скигліть»

У нас одні йдуть на фронт, а інші – до нічного клубу. Забувають за обов'язок кожного чоловіка – батьківщину захищати, пам'ятають тільки свої права. Тим, хто в тилу плаче «все пропало», хто розповідає про переговори та капітуляцію, я б сказав одне: засуньте руку в штани та постарайтесь знайти там свої яйця. Сильно зажміть їх, ну як? Боляче? Так і нашим хлопцям на фронті – не солодко, але ми терпимо, стоїмо і перемагаємо...

ІСТОРІЇ ЗАХИСНИКІВ БАХМУТА

Місто Бахмут (у 1924-2016 роках – Артемівськ) в Донецькій області України, адміністративний центр Бахмутської міської громади та Бахмутського району. Бахмут розміщений за 89 км на північний схід від Донецька. До російського вторгнення 2022 р місто було центром соляної промисловості України та залізничним вузлом, під час боїв за Бахмут деякі райони міста зазнали істотного руйнування. Сьогодні м. Бахмут зруйнований на 60% – шість будинків з

кожних десяти розтрощені вщент, або зазнали значних пошкоджень. Президент Володимир Зеленський називає це місто «нашою фортецею». І якщо захисники Бахмута відійдуть, це відкриє для Росії шлях до більших міст на сході України, таких як Краматорськ і Слов'янськ.

До цього росіяни повільно оточували місто. У Бахмуті лунають окрики: «Тримайтеся ближче до стіни. Рухайтесь швидко. По одному. Лише кілька осіб за раз». Обстріл не припиняється годинами - вхідний і вихідний. На кожні 2 російські обстріли, одна українська відповідь. Бережемо снаряди. Над головою реве російський винищувач. До найближчих російських військ всього два кілометри. Ми стоїмо «як вкопані», стиснувши зуби – тримаємося.

У деяких місцях точаться вуличні бої, але українські вояки все ще утримують місто - попри мінусову температуру та зменшення боєприпасів. Збройні сили України тримають оборону, росіяни тиснуть, і так вже пів року поспіль. Битва за Бахмут - це війна всередині війни. Тут відбувалися одні з найзапекліших боїв. І зараз сили Кремля відвойовують позиції - метр за метром нашої землі, тіло за тілом наших бійців. Хвиля за хвилею сюди кидаються в бій найманці з сумнозвісної групи Вагнера. Є повідомлення про поля навколо міста, усяні російськими трупами.

Не реагуючи на російські обстріли, у Бахмуті не припиняється життя. До початку повномасштабної війни тут жили понад 80 тисяч людей. За словами міського голови Олексія Реви, станом на початок лютого 2023-го у місті все ще лишається близько 8 тисяч цивільних мешканців, з них 206 дітей. Працюють пункти незламності з гарячою їжею, є старлінки, навіть продуктовий базар – за 2-3 км від окопів. Правда військові дуже скупі на слова, на війні зайве слово може коштувати життя, і не лише тому, хто говорить. Тож подробиць з обороною та про ситуацію в місті у нас дуже мало.

Цивільні люди більш балакучі, не відмовчуються. На пів фрази, недомовки, емоційні вигуки – з них можна зшити «клаптикову ковдру» солдатського сприйняття Бахмута крізь приціл автомата. Тож автори книги почали складати ці клаптики до купи і вийшов переказ бахмутських історій. Один військовий на прізвисько «Сармат» заявив: - Таке враження, що москалі «ловлять бійців ЗСУ на живця». Кидають на нас свою піхоту – іноді навіть без шоломів і «броників». Сунуть просто під українські кулі. Наші хлопці стріляють, ті падають штабелями, але сунуть знову і знову. Саме у цей період треба бути обережним, бо «працюють» російські снайпери.

Не можна втрачати самоконтроль. За один день приходить відбивати по декілька «лобових» атак рашистів. Є лише одне більш-менш логічне пояснення: аби нас виснажити. Бо спершу росіяни женуть самий непотріб (малоцінних вояків – «людське м'ясо»), а пізніше йдуть більш досвідчені вояки. Ми починаємо стріляти: один ріжок, два, три, п'ять... У тебе нагрівається автомат, зморився не тільки ти, але й твій автомат і починаєш боятись, щоб він не заклинив. Ти вже й не стріляєш, а російські орки пруть і пруть. Ти не витримуєш і знову стріляєш, кричиш до Бога: «Господі допоможи зупинити цю наволоч, не допусти впіймати клина, дай мені сил і витримки».

Початок 2023 року, міністр оборони США Ллойд Остін заявив: - Україна надихнула світ, а в Росії тим часом вичерпуються боєприпаси. Вона понесла значні бойові втрати. Глава Пентагону зазначив, що Москва зараз звертається до своїх небагатьох партнерів, які у неї залишилися, щоб поповнити запаси свого трагічного і непотрібного вторгнення, «але навіть Північна Корея і Іран не визнають, що вони здійснюють постачання Росії. Кремль налаштований на подальшу активізацію бойових дій. Спроба реваншу Росії за її невдачі у війні проти України, зокрема й загроза нового повномасштабного наступу російських сил, є дуже реальною.

Росіяни немов наркомани лізуть і лізуть, одні падають, інші по трупах своїх товаришів йдуть вперед. Ти шаленієш від їхньої зухвалості і стріляєш без зупинок. У тебе усі ріжки пусті, ти змушений сідати на дно окопу, діставати нові пачки патронів, розривати упаковку, і блискавично набивати ріжки. Патрони сиплються у грязюку, ти нервувеш, матюкаєшся, замерзлі пальці «прилипають» до металу. Зі злістю смикаєш пальці і примерша шкіра залишається на залізі, кров тече, але ти не звертаєш уваги. Твоя увага прикута до ворога, який біжить на тебе.

За боєм і що робиться навкруги, ясна річ, ти спостерігати вже не можеш. І в цей час позаду того москальського непотребу «людського м'яса» - встають їхні свіжі штурмові групи і валять на нас. Чи то п'яні, чи то обкурені, окремі орки встигають підбігти на критичну відстань до української лінії оборони і закидають наші окопи гранатами. Самі москалі падають вбиті, за цією хвилиною йдуть інші орки і смерть поглинає наших і не наших. Хто із ЗСУ не загинув, змушені відходити. Потім питають: чому здали позиції? Чому... і матюкаєшся! Бо автомат червоний, хоч прикурюй від нього – він вже не стріляє! Заклинило!

Хтось із ЗСУ сидить, хтось стоїть і тремтячими руками не може прикурити сигарету. Всі знервовані і злі на орків, на цю «довбану» війну і скупа солдатська сльоза капає з очей за втраченими друзями, які поки що лежать на полі бою в перемішку з москалями. Скоро ти збереш свої сили і з боєм прорвешся на політу кров'ю дільницю, забирати свої товаришів. Як сказав борець 46 бригади Олександр Погребиський: «Ми своїх, навіть мертвими – не кидаємо. Слава героям»

Взимку воювати важче, складнощі виникають і в російської армії, і в ЗСУ. Успіхи чи поразки зимових військових кампаній часто залежать від уміння виживати в умовах низьких температур, коли земля промерзла і важко вгризатись в землю. Американський політолог Раміс Юнус вважає, що ніхто не робитиме паузи у війні на зимовий період. Іноді хтось дорікне ЗСУ: українська піхота, мовляв, окопується погано – по коліна вириють окопи і сидять ждуть орків. Ну, може, десь так є, але не скрізь. Не треба всіх однією лінійкою міряти. І в окопі по коліно погано сидіти, бо він не рятує, і стріляти по москалям погано, бо наразитися на ще більшу «ответку» із їхніх мінометів. Нам знову кажуть: «Чого ви не закопуєтесь глибше, чого лежите в ямках по 40 сантиметрів? Лежимо, бо 40 сантиметрів – це те, що змогли і встигли викопати, а далі треба вгризатись киркою. Як лежачі працювати киркою? А копати саперною лопаткою в одній руці мерзлу землю – це все одно що асфальт лежачи шкребти сапою. Почнеш підводитися хоча б на коліна, помітять – полетять міни...

А москалі копати вміють. Інколи навіть «провокативно» копають лопатами: стануть на повний зріст, верхній одяг познімають, лопати взяли і мовчки риють, як скажені, не криючись. Немов визивають «вогонь на себе». Наші по них не стріляють, бо собі дорожче. Вже перевірено: ми починаємо стріляти, демаскуємося, по нас стріляють їхні міномети, артилерія, снайпери...

Експерт Володимира Путіна, російський економіст Андрій Ілларіонов стверджує, що Кремль незабаром готується розпочати новий етап війни - з масштабними бойовими діями і новою зброєю, яку не використовували раніше. Протягом трьох місяців тривала неймовірна підготовка до переходу до нового етапу війни. На відміну від угруповання, яке було задіяне до 24 лютого 2022 року (приблизно 220 тис), сьогоденні угруповання, ймовірно, буде нараховувати втричі більше (600–700 тис). Вони озброєні не гірше, ніж це було рік тому. До того ж, за заявами Путіна, зараз використовуватимуть зброю, яку до цього часу на полі бою не використовували.

Боєць 46 бригади Олександр Погребиський: - Раніше проти нас стояли вагнерівці, як виявилось вони не найкращі вояки. Їхня артилерія стріляла безсистемно, можливо на інших ділянках фронту вагнерівці діяли краще. Є поняття «генератор випадкових цифр», а в них був «генератор випадкових пострілів» – це рандомні (випадкові) обстріли. Але цю групу вагнерівців перегнали під Соледар, а на Бахмут завели кадрових десантників. Якість їхньої артилерії покращилася. Наш танк, якщо зробить постріл, одразу по ньому прилітає 5-6 снарядів «ответок», і досить прицільно – вагнерівці так не вміли. Стало небезпечніше. До того ж російська десантура підтягнула більше 120-х мінометів, раніше переважали 80-ті. 120-й калібр потужніший – «риє глибше, швидко руйнує окопну систему».

О.Погребиський: - Від наших позицій до ворожих часом так близько, що іноді чутно їхні розмови. Якось ми почули, що вони готуються до атаки – ось-ось підуть. Це якось і прикольно, і страшно: «П'ятихвилинна готовність, зарядити ріжки і по моїй команді вперед». З їхніх розмов ми зрозуміли, що москалям привезли набої за лічені хвилини до атаки і наказали заряджати у ріжки. Уявляєте, їм

настільки не довіряють, що патрони дають лише безпосередньо перед боєм! Може, їх бояться власні командири, щоб не перестріляли?

О.Погребиський: - У перший мій вихід на позиції, було дуже страшно! Визначили мені сектор спостереження – вдивляюся в кущі. Звечора – кущі як кущі, вночі взагалі нічого не бачиш – усе чорне, тільки дослухаєшся. А під ранок, коли вже сіріє, той самий кущ вже починає здаватися людською фігурою, або ще чимось підозрілим. Головне з переляку не почати стріляти.

Усвідомлюєш: в тебе їде дах, але зарадити собі не можеш. І в цю мить раптово хтось з наших починає не витримав і почав стріляти. Мабуть по своєму клятому кущу чи то умовному москалю. Потім стрільба раптово припиняється. Виявляється, хтось натиснув на спуск з переляку, бо нерви не витримали, і вся рота зайнялася стрільбою – як собаки у селі: «Одна починає, до неї приєднуються інші». Кожному з нас видали по ріжку, а то й по два, і половину із них випустили «по кущу» (тобто у небо). У кого нема досвіду, часто потрапляє в таку халепу. Я так піддався паніці один раз, другий, а потім мене вже так просто на дурну стрілянину не підняти. Не впевнений – не стріляй. На війні мудрим стаєш швидко.

Бувають інші казуси. У нас були сильні втрати – не вистачало людей на позиції. То нам сусідня бригада підкинула допомогу «зелених новачків», мабуть кого знайшли – тих і прислали. Дякувати й на тому. Але вони не витримали «напруги бою» – відійшли з позицій, і туди зразу зайшли москалі. Піднявся «кіпіш»: поки москаль не обжився, не перекопав окопи-проходи у свій бік, не завіз боєкомплект, не пристріляв наші точки – треба швидко піти в контратаку й вибити. Поспішиш – людей насмішиш.

Прислали штурмовий підрозділ, БТР, «авто-беху», танк. (Військовий сленг «Бумер» або «Беха» - БМП бойова машина піхоти). «Беха» першою вистрибнула вперед,

по ній вдарили росіяни з РПГ, вона швидко кинулася назад, і водій не впорався - вдарив танк. Танк злетів у канаву і застряг. Орки молотять по ним з усіх видів зброї. Викликали другий танк, аби витягнути із під обстрілу. Поки витягли і облаштували в укриття, час на атаку пройшов. По раціях доповідають обстановку. І хтось з наших каже: в такому-то напрямку начебто бачили москальський розрахунок РПГ. Вирішили атакувати, щоб виправдати себе. За хвилину від наших приданих танкістів - чуємо: «Танк не завівся, а другий поїхав до своїх позицій. Підтримати вашу атаку не зможемо! Ну, що тут скажеш: на війні, як на війні...». І сміх і гріх.

Військовий сленг численний, він складається зі специфічних назв побутових речей і зброї, груп людей і типів військових операцій, і звісно ж – позивних. Наприклад: «Бурячок» – мінометна міна 82 мм; «Весло» – АК-74; «Клепачик» – ніж зі сталі; «Муха» – РПГ, ручний протитанковий гранатомет; «Няма» – ППС, пістолет-кулемет Судаєва; «Покемон» – кулемет Калашникова; «Нора» – бліндаж; «Сухпай» – сухий пайок; «Цифра» або «піксель» – нова форма ЗСУ; «Зашивати» – підключати електропостачання; «Дівчинка готова» – значить «робота виконана»; «Сапог» – станковий противотанковий гранатомет СПГ-9; «Наташка» – вантажний Урал; «Черепаша» - танк Т-34; «Лимон» - граната; «Молоко» - пустий простір навколо мишені; «Єноти» - десантники; «Нацики» – бійці Національної Гвардії України та інше.

Поки на східній околиці Бахмута точаться бої, у західній частині міста пересуваються люди, сміттєвоз вивозить побутове сміття, йде ринкова торгівля, сміються і плачуть діти, киплять чайники, заряджаються мобільні телефони і суцільні «матерні слова» на адресу росіян...

Аби торкнутися цього гібридного мирно-воєнного життя, наші товариші вирушили до Бахмута разом з міським головою Олексієм Ревою. Тимчасово, адміністрація міста перебуває у сусідній Костянтинівці, але мер щодня приїздить до Бахмута. Рева – чи не найстаріший в Україні міський голова за часом перебування на посаді. Керує містом 33 роки, обирався 7 разів, вперше – ще за СРСР, у березні 1990-го. Він любить повторювати: - Наш Бахмут – найстаріше місто Донеччини, перша згадка про нього датована 1571 роком. Колись купецьке місто, нині центр Бахмутської ОТГ, до якого також входить 17 сіл. Такі як Покровське, Кленове, Зайцеве, Опитне, Іванівське... – сильно поруйновані. В самому Бахмуті не лишилося жодного цілого підприємства.

Олексій Рева перелічує зруйновані об'єкти: – Індустріальний технікум. Магазин – я знаю його власника, хороша людина. Стадіон – скільки сил у нього вкладено! Артемівський театр – колись найкращий в області. Музична школа – історична старовинна будова, їй 200 р. Аптека. Магазин. Соціальний офіс – також один із кращих, всі послуги під одним дахом. Дитсадок. Вокзал. Гуртожиток. Аптека і т.д. Більше двох тисяч людей забезпечували комфорт у місті.

Вирушаємо до пункту незламності. Їх у Бахмуті сім. Гаряча їжа для всіх охочих, електрика для мобілок і ліхтариків і люди, які спілкуються одне з одним. Перший із пунктів має умовну назву «Ринг», бо обладнаний у боксерській залі, і тут дійсно є ринг. Зараз він завалений іграшками і використовується як дитячий майданчик. Щоправда, з дітей сьогодні лише одна дівчинка Світланка 6-7 років качається між іграшками. Хто відвідувачі пунктів незламності? В основному літні люди. Місяці війни ще більше зістарили їх. Неголені обличчя чоловіків, недоглянуті обличчя жінок. Потерті куртки й пальта, що були модними 30 років тому. Чотири місяці екстремального виживання

зробили цих людей схожими на безхатків, хоча вони мають де жити – квартир порожніх вдосталь. Пункт незламності: це в першу чергу гарячий чай та тепло від пічки

Чому люди не евакуюються? 10% від довоєнного населення міста лишаються в Бахмуті попри все. Їх вмовляють евакуюватися: розповідають про ризики, розтлумачують плюси від уникнення цих ризиків. Доводять, що виграшу від евакуації більше, але вони залишаються. У відділку поліції Бахмута створено спеціальний підрозділ «Білий янгол». Вони шукають тих, хто згоден евакуюватися, і вмовляють тих, хто не згоден, організовують трансфер у безпечні райони – у ближні населені пункти за кілька десятків кілометрів від Бахмута, або в інші регіони України.

На думку інспектора з комунікацій Бахмутського відділу поліції Павло Дяченко, «залишенців» можна поділити на три категорії. Перші – літні люди, чия позиція зводиться до типової фрази «Я тут народився, тут і помру»...

Другі – ті, що не можуть залишити стареньких родичів, які відмовляються їхати: «Тут могили моїх предків».

Третя категорія – ті, хто жодною логікою не можуть пояснити власні страхи щось змінити у житті, кудись поїхати, навіть рятуючи власне життя. Їхні пояснення зводяться до тези «У нас тут поки не все пекло, жити ж можна. От коли стане зовсім зле...».

Павло Дяченко дивується: - Я в таких людей запиту: а як ви собі уявляєте це саме «пекло»? Куди вже пекельніше: нема води, тепла, світла, транспорту, зв'язку, а є тільки обстріли і щосекундна загроза смерті. Якого ви ще пекла чекаєте? Для цієї третьої категорії страх загинути є меншим, ніж страх поїхати кудись. Переважна більшість з них ніколи не виїжджали з Донеччини. А якщо й виїжджали, то в молоді роки. Вони патологічно бояться щось змінювати у своєму житті. Так, війна для них – жах, але вона для них не є серйозним приводом тікати з дому.

Далі поліцейський Павло Розказав і про «містичну» жінку. У неї розбомбили квартиру, вона прийшла до нас і попросила дозволу зайняти іншу квартиру. Каже: «Жила собі в квартирі, пішла по їжу, приходжу – нема квартири, у мій будинок влучила ракета. Ми її переселили в інший дім, вона пішла по воду, був приліт ракет, жінка пересиділа в сусідньому підвалі. Повертається – і цієї квартири нема, один пил і бита цегла. Перебралася в третю квартиру, але і її розстрощило. Зараз у неї п'ята квартира, каже: - Хлопці, заберіть мене, відправте, куди завгодно, бо чує моє серце, що цієї квартири, мені Господь не подарує.

Їдучи вулицями Бахмута, мимоволі думаєш: може, от-от з'явиться кіногрупа, що фільмує за апокаліптичним сценарієм, а всі жахи довкола є в натурі. Навкруги суцільні руїни. Хлопці-солдати кажуть, що до наших передових позицій пів кілометра – кілометр, до росіян – трохи більше. Там йде війна, а тут росіяни руйнують мирне місто людей, яких колись називали своїми братами.

25-річна дівчина Олена регулярно спілкується зі своєю мамою, що мешкає у Москві. Але під час цих розмов і навіть після того, як вона надіслала відео рідного міста після бомбардування, вона не може переконати маму в тому, що перебуває у небезпеці. «Я не хотіла лякати батьків, але почала їм прямо говорити, що гинуть цивільні й діти», - каже вона. Вони хвилюються за мене, але наполягають, що це, ймовірно, сталося випадково, що російська армія ніколи не нападатиме на мирних людей. Ми ж брати, то мабуть переодягнені українці вбивають своїх...

Якийсь час стоїть тиша. Але раптом гучним басом озивається чиясь автоматична гармата. Ритмічно, два по два постріли. І тут же тоненьким тенором вступають зі своєю партією автомати Калашникова, короткими чергами додаючи багатоголосся. А далі пішли литаври 120-міліметрового міномету – бомм! Бомм!. Це Бахмутська симфонія кінця першого року війни в Україні.

Російський диктатор Володимир Путін поводитьсь «абсолютно мерзенно» через поразки армії Росії на полі бою в Україні. Таким чином координатор зі стратегічних комунікацій Ради національної безпеки при президентові Сполучених Штатів Америки Джон Кірбі прокоментував удари РФ по цивільній інфраструктурі України. Його слова: - Це було мерзенно і місяці до того, але ці удари спрямовано лише на одне – поставити українців на коліна, тому що Путін не може поставити ЗСУ на коліна. Кірбі підкреслив, що США продовжуватимуть допомагати українським військовим і що ЗСУ демонструють успіхи на полі бою. Ми робимо декілька речей. Надаємо зброю та необхідне навчання ЗСУ, щоб вони стали ще успішніші.

А російські окупанти готують нові удари і доки у них є ракети – вони не заспокоються. Є інформація що до ймовірності нових ударів і блекаутів в Україні заявив голова фракції «Слуга народу» Давид Арахамія. Закликав заздалегідь приготувати запаси продуктів у сухому вигляді на тривалий період. Запастись водою тощо. Загроза завдання ракетних ударів по об'єктах критичної інфраструктури в глибині території України зберігається й надалі, попередив український Генштаб. І нагадав, як вперше в історії України були одночасно зупинені всі 4 українські АЕС. Електрика частково зникла в регіонах, а в Києві були екстрені вимкнення.

Російські окупанти вчергове здійснили масовану ракетну атаку по містах України. Українська ППО збила ракети окупантів на Полтавщині, Харківщині, Дніпропетровщині, Київщині, Черкащині, у Вінницькій та інших областях. В «Укренерго» підтвердили, що є влучання по об'єктах енергетичної інфраструктури. Без світла залишилась частина Кривого Рогу, Сумщина, Миколаївщина, Кіровоградщина та інші області...

П'ята глава

Війна не все спише

СУТО УКРАЇНСЬКИЙ ПІДХІД

Є така співачка в жанрі російського шансону Вікторія Циганова, у дівочтві Жукова, виступає як «Віка Циганова». Підтримує путінський режим та війну Росії проти України. Співпрацює з проросійськими терористичними організаціями та бере участь у пропагандистських заходах Росії проти

України. Разом з П. Матрьонічевим створила кліп «Это родина моя», статистами в якому були сепаратист Павло Губарєв та його дружина. Вони виступили з концертами в окупованому російсько-терористичними військами Донецьку, «для наведення порядку в головах и учебных заведениях», і там була така пісня «От Донецка до Кремля – это русская земля» (увага коротко рос. мова):

От Камчатки до Одессы.

У Москвы есть интересы.

Потому, что помним мы.

Географию страны.

От Тувы до Приазовья,

От Курил до Приднестровья.

От Донецка до Кремля.

Это Родина моя.

Это Родина моя.

И делить её нельзя.

Это матушка Россия.

Это русская земля и т.д.

Недовго ця пісня вільно гуляла по східним землям України, поки не потрапила до простої української 74-річної пенсіонерки із Луганської області. Вона послушала Віку Циганову і миттєво написала вірш-відповідь. Потім принесла до приймальні голови Луганської ОДА Геннадія

Москаля і власноруч передала свій вірш про події на Сході України. Текст Москалю припав до душі, його опублікували на його офіційному сайті. Це була українська відповідь на пісню Віки Циганової «От Донецька до Кремля – это русская земля»:

Слухай, Віка Циганова,
про що буде тут розмова:
Від Донецька до Кремля –
українська це земля.

Наш князь Юрій Долгорукий
підкорив болота, луки
Він Москву вам заснував,
щоб нечистий вас забрав!

Ще в Москві хор жаб співав,
Київ наш вже процвітав.
Жаль, що Путін це не знає,
на Вкраїну зазіхає.

Де стояли шахт громади
він поставив свої "Гради".
Зруйнував наші мости
І наставив блокпости.

Там, де соняшник в нас ріс,
поле топчуть «Стрілок», «Біс».
Де були сади, левади,
зараз там його гармати.

Де хліба росли високі -
вирви там навкруг глибокі.
Де малеча тягла санки,
розчавили гірки танки.

Розбомбив він наші хати,
вимусив людей страждати.
Надсила на нас конвої
найсучаснішої зброї.

Він мінує лани чисті –
так робили лиш фашисти.

Ллється кров в моїй країні
Та не вмерти Україні,
Не здамо землі ні клопоть –
пам'ятай це, руський лапоть!
Вірю, знаю – прийде час,
відповість він за Донбас,
За землю мою св'ятую,
за пролиту кров людськую,
За могили в чистім полі,
за всі зламан долі,
За скалічених людей
І за смерть малих дітей.
Чуєш, Віко - стерво сите,
Україну вам не вбити!
Я благаю на колінах:
«Мир дай, Боже, Україні!»
Щастя дай захисникам,
її донькам і синам.
Матір Божа, я благаю,
спокій дай моему краю,
Дай загиблим місце в раю –
я молю тебе, благаю!
В небуття підуть Кобзони,
Путіні і Циганови,
Та залишиться країна,
наша ненька Україна.
Вільна і працювана,
І не раз кров'ю полита.

Дякуємо українській пенсіонерці за чудові слова, а зараз про окремі питання війни на початку 2023 року. В Україні настав період, коли зникли обмеження щодо відстані ударів ракетами по території Росії. Незабаром ці удари можуть досягти Сибіру заявив радник українського уряду з питань оборони. Київ продемонстрував, що може завдавати дальніх ударів без західного обладнання після

того, як запустив безпілотики свого виробництва, які вразили три військові бази в глибині Росії - одну лише за 160 км від Москви. Представники українського Міністерства оборони та аналітики заявили, що ці атаки є частиною нової тактики, спрямованої на те, щоб зірвати російське військове планування та розбурхати громадськість, показавши, що ніде не є безпечно.

Атаки будуть повторюватися. У нас немає обмежень щодо дальності, і незабаром ми зможемо вразити всі необхідні цілі на території Росії, у тому числі в Сибіру. В Україні ми знаємо, як важко захищатись від таких атак із повітря. Незабаром і Росія не матиме безпечних зон, сказав на умовах анонімності радник уряду України з питань оборони. Правда сьогодні Україна публічно не взяла на себе відповідальність за удари, і багато деталей операції досі залишаються в секреті. Але це питання часу: «Все таємне з часом стає відомим». Що відрізняє останні удари України, то це їхня дальність і те, що вони пробили російську систему ППО і вразили стратегічні військові бази, які раніше вважалися невразливими».

Представники міністерства оборони та аналітики кажуть, що одним із довгострокових результатів атак може стати розосередження Росією своїх збройних сил усередині країни, що допоможе захистити їх, але ускладнить подальші операції відповідно війни в Україні. Один із чиновників із західного міністерства оборони сказав, що ці атаки зроблять росіян менш впевненими в собі. За його словами, тепер РФ доведеться подумати, як розосередити своє військове майно та убезпечити його від українських ударів.

Ми розуміємо, що атаки безпілотників не допоможуть Україні виграти війну. Найкращий спосіб зробити це – знищити російські військові активи на території України, але допомагає нашим операціям щодо впливати на середину Росії, які Захід не хоче підтримувати».

Умовно уявіть собі понеділок, 5 грудня 2022 року, надворі повільно вступає в свої права зимовий ранок. Десь із-за горизонту почали пробиватись перші сонячні промені, мирно налаштовані росіяни із військового поселення біля авіабази «Енгельс-1», ще не прокидалися. Чергові на тій же авіабазі в Саратовській області РФ, яка є основною базою бомбардувальників, почали свій день з кави. Саме з цієї авіабази 24 лютого 2022 року, о 4 год ранку їхні літаки почали скидувати смертоносний груз на мирних жителів України. Російські бомбардувальники вилетіли на декілька годин раніше з своєї авіабази, щоб у призначений час «Ч» бути над Україною і пустити ракети на мирні українські міста. Саме ці льотчики принесли смерть мирним українським дітям.

Зло повинно бути наказаним, тож не дивуйтесь що 5.12.2022 року на авіабазі «Енгельс-1» у Саратовській області, яка є основною базою бомбардувальників, з якої Росія завдає масованих ударів по Україні, сталися потужні вибухи. Пошкоджено два стратегічних ракетonoсці Ту-95МС. Вибух бензовоза також стався й на аеродромі під Рязанню в Дягілевоу. Пізніше стало відомо, що на цьому аеродромі (Дягілево) пошкодження отримав бомбардувальник стратегічної авіації Ту-22М3, знищена одна одиниця техніки, троє росіян вбито і до шести осіб отримали поранення. І все це на тлі повідомлень британської розвідки, що російська авіація значно скоротила кількість своїх бойових вильотів останніми місяцями через високу загрозу від сил української ППО.

Російська версія свідчить, що 2 українських БПЛА підлетіли на малій висоті до авіабаз, але нібито були збиті силами ППО Росії. Уламки українських безпілотників впали на злітні смуги та пошкодили російські літаки. Правда, це не пояснює того, як українські безпілотники змогли подолати сотні кілометрів над Росією до авіабаз Енгельс та Дягілево і чому уламки впали саме на російські літаки,

а не в околицях аеродромів. І чому спалахнув бензовоз, який стояв осторонь?

Речник Головного розвідувального управління Міні оборони України Андрій Юсов сказав: - Постійний безлад на російських військових об'єктах – свідчення деградації військової інфраструктури та оборонного комплексу, який ми спостерігаємо на території РФ. Очевидно, що ця деградація тільки набирає обертів. Усе інше ми не можемо ні підтвердити, ні спростувати. Ще не час. Координатор зі стратегічних комунікацій у Раді національної безпеки Білого дому Джон Кірбі заявив, що Білий дім був не в курсі планів України атакувати аеродроми стратегічної авіації РФ. А в цей час російські пропагандисти з екранів федеральних каналів ТВ змагаються в майстерності переконання росіян «встати на народну війну» проти України. А в Європейському Союзі, коментуючи атаку, обмежилися однією ключовою фразою - «Україна має повне право»...

Якщо проаналізувати підсумкові новинні випуски і політичні токшоу на російських федеральних каналах ТВ, Кремль продовжує розкручувати війну ще й проти власного народу. І це не дивлячись на те, що за свіжим опитуванням «Левада-центру», біля 74% росіян підтримують війну проти України. Поки депутати Держдуми, сенатори, пропагандисти й воєнкори продовжують розповідати про «народну священну війну» проти України, заради якої з дивану має встати вся Росія, погрожуючи санкціями тим, хто втік від мобілізації за кордон. Закордонні журналісти запитали у росіян про ціль війни між Росією і Україною? 90% не розуміють сакральної мети цієї війни.

Деякі російські експерти роблять висновок: «Щоб прорвати українську ППО, Росія запускає 70-100 ракет, з яких Україна збиває 60-80. Водночас 2-а українських безпілотники спокійно атакують військові аеродроми в Енгельсі та Рязані». Чому так діється? Одна з російських версій – обидва аеродроми могли бути атаковані радянсь-

кими БПЛА Ту-141 «Стриж», що залишилися в Україні. Ці старі безпілотники здатні долати великі відстані (до 1000 км) і при цьому є досить складними цілями для російських сил ППО. Не варто виключати, що це був творчо перероблений ЗСУ «Стриж» – фактично, перетворений на велику ракету. Правда, тоді виходить, що цей «старий-новий» БПЛА подолав 650-700 км над територією РФ на надмалій висоті та спокійно долетів до двох авіабаз стратегічної авіації. І не просто долетів, а й успішно атакував їх.

Загалом, припускають російські пропагандисти та експерти, причина української успішної атаки в тому, що Енгельс та Дягілево вважалися безпечними місцями, куди Україна дістати не може. Однак тепер виходить, що на європейській території Росії безпечних місць більше не існує. Чому українці вибрали саме ці 2 аеродроми? Проблема РФ в тому, що на європейській частині Росії аеродромів, які були б здатні забезпечувати функціонування літаків стратегічної авіації протягом тривалого часу більше не залишилося, є тільки Енгельс та Дягілево, оскільки нової інфраструктури в Росії не створювалося з радянських часів, а стара деградувала до останньої межі. Ось вам і «друга непереможна» армія світу.

Передпольотне обслуговування, наприклад, літака Ту-160 займає загалом кілька діб, вимагає великої кількості кваліфікованого персоналу та спеціалізованого обладнання. За радянських часів це не створювало великих складнощів, але вони давно безповоротно пішли в небуття, а для сучасної Росії масова організація подібних процесів занадто складна та дорога», – зазначив один з експертів.

Росіяни продовжать завдавати терористичних ракетних ударів по мирній Україні. При цьому всі заклики росіян до президента Путіна: «Завдати по Україні ядерного удару», залишаються без уваги, бо застосування ядерної зброї, означатиме моментальне знищення держави Росії.

1). Авіабаза «Енгельс», повітряно-космічних сил Росії поблизу міста Енгельс Саратовської обл., єдине в РФ місце базування стратегічних бомбардувальників Ту-160 та Ту-95МС. На авіабазі раніше дислокувалися 121-й гвардійський Севастопольський та 184-й важкі бомбардувальні авіаційні полки, які входили до складу 22-ї гвардійської важкої бомбардувальної авіаційної Донбаської Червонопрапорної дивізії. Із початком російського вторгнення в Україну авіабаза Енгельс стала одним із російських аеродромів, що використовується для нанесення ракетних ударів по території України. На 2021 рік загальна кількість стратегічних ракетноносців Ту-160, які стоять на озброєнні становить 16 одиниць.

2). Дягілево - російська авіабаза в Рязані, 43 Центр бойового застосування та переучування льотного складу, оснащений літаками Ту-95МС, Ту-22МЗ, Ту-134УБЛ, Ан-26, а також 203-й авіапункт літаків-заправників, що має на озброєнні літаки-заправники Іл-78.

Дійсно, уявляєте собі децибел реготу в штабах США? Стратегічні ядерні сили Росії можна «довбанути» копійчаними українськими безпілотниками. Стратегічні ядерні сили Росії безпорадні. Стратегічні ядерні сили Росії ніяк не прикриті. 60-річний страх «Карибської кризи» випарувався... Сьогодні США позбулися страху перед російськими стратегічними ядерними силами. Вони радіють. Слава Україні. Наскільки ж красиво і професійно воює Україна в порівнянні з російськими військовими злочинцями ... Могли б ЗСУ спрямувати свої безпілотники в житлові будинки та вбити цивільних, як це роблять росіяни в Україні? Звичайно могли. І не потрібно летіти 650-700 км до Енгельса не потрібно летіти до Дягілева під Рязань, але Україна не воює з цивільними, навіть якщо вони й «скоти» і людиноненависники.

НЕЛЮДСЬКА ЖОРСТОКІСТЬ

Продовжуючи тему «Зло повинно бути покараним», від російських: авіабази «Енгельс» у Саратовській області та аеродрому у Дягілеві під Рязанню, повертаємось до українських територій, а саме до міста Ізюм. Російська армія намагалася захопити Ізюм із початку березня 2022. В результаті змогла зробити це лише на початку квітня 2022. А 10 вересня 2022 під час успішного контрнаступу, через два дні після деокупації Балаклії, ЗСУ звільнили Ізюм. Проте радість повернення українського прапора над ізюмською ратушею затьмарили злочини, які вчинили окупанти. «Руський мир» приніс у мирне українське місто Ізюм сотні жертв, масштабні руйнування та гуманітарну катастрофу.

Однією з найстрашніших ілюстрацій звірств росіян у цій війні стало масове поховання в лісі, де в безіменних могилах знайшли майже 450 тіл - переважно цивільних. У момент написання цього тексту стало відомо ще про два подібні масові поховання. Саме місто зруйноване на три чверті. Здається, що в ньому не залишилося жодної будівлі без відбитків війни. Від своїх товаришів, ми дізналися як місто жило раніше до 24 лютого 2022 і сьогодні дивуємось як зруйноване місто буде жити зараз. Наш знайомий волонтер, актор харківського театру «Мадригал», учасник громадської організації «Ваш театр» Влад Кульов каже (рос.мова): «В башке не укладывается. Не верится, что все это происходит здесь и сейчас»...

З початком повномасштабної війни його організація почала надавати допомогу військовим на харківському напрямку, невдовзі - ще й лікарням та цивільним. Особливу увагу приділяли дітям, бо вони найважче переносять пекло війни. Саме їх російські окупанти стараються вивести за межі України, як майбутню робочу силу.

Коротко про мережу таборів для «перевиховання» та усиновлення українських дітей на території Росії та окупованого Криму. Авторі розслідування стверджують, що на території Росії та анексованого Криму існує мережа з 43 закладів, у більшості з яких відбувається «ідеологічне перевиховання» дітей з України віком від 4 місяців до 17 років. 10 таборів розташовані недалеко від великих російських міст - Москви, Казані та Єкатеринбурга. Також табори є в Сибіру та на Далекому Сході. За оцінкою дослідників, від 24 лютого 2022 року до цих таборів потрапили понад 6 тис. українських дітей. При цьому вони допускають, що фактична кількість дітей може бути значно вищою. Там українських дітей навчають поводженню з вогнепальною зброєю, військовою технікою тощо. Основна функція таборів - це, політичне перевиховання. Українським дітям насаджують російські ідеї в академічній, культурній, патріотичній та військовій сферах.

Сьогодні Влад Кульов координує доставку гуманітарки з Харкова - до Ізюму з міжнародною командою волонтерів «KIWI K.A.R.E Ukraine». Організацію створив у Новій Зеландії колишній військовий Тенбі Пауелл, аби допомагати українцям, які постраждали від війни. Сьогодні сам Тенбі та його колеги із США, Канади та Австралії приїхали до України, щоб на власні очі побачити нелюдську жорстокість росіян. З іноземними волонтерами Влад Кульов познайомився через українського телеведучого, волонтера Василя Вороновського. До складу «KIWI K.A.R.E Ukraine» входить його подруга Енн - парамедикня, яка 25 р. служила в канадській армії, їздила як миротворець до Іраку та інших гарячих точок світу. Таку жорстокість вона бачить в перший раз: «Росіяни це нелюди, які гірші в 100 разів за фашистів. Не буде їм прощення й на тому світі».

На виїзді з Харкова зазначена група волонтерів проїжджає «Дробицький Яр», пошкоджену мінору (єврейський семисвічник) та розбиту заправку. Напис білим шрифтом на чорному тлі: «Русским солдатам здесь не рады, вместо цветов тебя здесь ждут пули». Волонтери перетинають міст через річку Сіверський Донець, яку невдало форсували росіяни. Далі описуємо події відповідно до їхнього бачення.

Проїжджаємо сильно скалічене війною село Коробочкине. На зустріч їде пара на мотоциклі везе вішалку, на виїзді - зім'яті та погорівши машини з міткою «Z». Скоро на горизонті замаячило село Іванчуківка, минаємо засмучені і покручені дорожні знаки та стовпи, полями розстилається дим. Проїжджаємо бетонні блоки з мітками «V» та «Z», далі зупинку зафарбовану кольорами українського прапора. Сумно дивимось у вікна авто, за ними з'являються покажчики з назвами населених пунктів — Веселе, Щасливе, Забавне. Здається, ніби хтось знущально пожартував над жахом, який пережив цей район за останні півроку від російських рашистів.

Група волонтерів приїхала до пункту призначення та зупилась біля стели з написом «Ізюм». Тутешній блокпост ще пам'ятає окупацію. На бетонних блоках — напис «ПВК Барс» - назва штурмового загону російських найманців з ПВК «Вагнер». На мішках — напуття «Бог с нами» і число 10.09.2022. Це мабуть зробили ті орки, які тікали з Ізюму, бо саме в цей день ЗСУ звільнили українське місто.

Ізюм лежить на Слобожанщині, коло підніжжя найвищої в Харківській області гори Кременець на звивистому березі Сіверського Дінця. З давніх-давен тут існував «Ізюмський брід», що разом з «Кам'яним бродом» у селі Кам'янка, біля якого мешкали бродники, був частиною шляху, що згодом став відомий як «Ізюмський шлях» від 1571 року.

Зазначена група волонтерів заїжджає до звільненого міста Ізюм, минають заправку, що на диво працює. Трохи далі - сосновий ліс із тим самим масовим похованням, де знайшли 447 тіл, більшість із яких цивільні люди. У місті серед розбитих будинків, магазинів та кафе показується нагадування із мирного минулого життя — білборд, який рекламує «Ізюмське пиво». Старенька бабуся переходить дорогу з велосипедом, на якому везе свій домашній скарб зупинилася біля будівлі з попередженням: «Внимание! С 20:00 до 7:00 комендантский час, движение запрещено», і перехрестилася. Трохи далі пофарбований сріблястою фарбою радянський пам'ятник з червоним прапором, розбиті «Кулиничі» і зупинка, але вже в кольорах українського прапора. Біля дороги валяються іржаві залізки, труби від російської РЗСВ і шасі, що теж згоріли. На землі розкидані снаряди, серед сміття знаходимо упаковку від тефтель з яловичини та рос. надписом: «Московская область, город Раменское, село Никулино»

Коли почали наступати ЗСУ, російські орки поховались, а перед цим підірвали телевишку. 6 вересня 2022 вони запустили місцеве радіо: «На Балаклею отбито наступление ВСУ» і об'явили комендантську годину з 12 год дня - до 8 год ранку. Окремі жителі через супутникові українські канали взнавали новини і передавали сусідам. 9 вересня 2022 окупанти раптово зібрались і почали швидко тікати, навіть не встигли забрати з Ізюму свої боеприпаси. А 10.09.2022 в місті вже були українці.

Влад Кульов розповідає, найстрашнішим місяцем був березень 2022, коли росіяни тільки-но увійшли до Ізюму і не могли взяти центральну частину міста: «За речкой ужасно было. До этого, в начале марта самолеты летали и бомбили Изюм. А потом начали артиллерией гатить по центру городу. Я, если честно, ни разу не прятался. Если на судьбе написано погибнуть, и в погребке застрелят». Влад впав у немилість окупантів через проукра-

їнську позицію, він згадує, як у далекому 2014-му розмалював стовпи в Ізюмі у жовто-блакитний колір. Після 24 лютого 2022 допомагав будувати в місті блокпости. 29 квітня 2022 росіяни взяли його в полон і три доби тримали в підвалі Ізюмського приладобудівного заводу (ІПЗ) в наручниках, і з мішком на голові.

Влад (рос.мова): «Кто-то из моих бывших «друзей» на меня написал, что я в теробороне был. На самом деле, мне тогда в украинскую тер.оборону не хватило мест» - говорит он. Завод ИПЗ у нас есть, они мою жилетку завернули капюшоном на голову, скотчем обмотали, посадили в машину, думали, что не пойму, куда меня везут. Но я местный водитель, город знаю. Привезли на завод ИПЗ и кинули в подвал. В том подвале емкость стояла с нафталином, он на заводе для чего-то применялся. Провонялся нафталином - пипец».

У полоні в'язнів годували 1 раз на день, у туалет доводилося ходити у пляшку. Співкамерників Влада катували струмом. Далі слова Влада: - Комнатка вообще маленькая, нас 6 человек, 2-м некуда было лечь - по очереди спали, - згадує він. Один на рынке торговал, дедушка 71 чи 72 года, у него сын в АТО. Второй - известный фотограф, на него сосед написал, что он взрывчатку делает. Пацанов тоже там держали за то, что в теробороне были. До меня не добрались, а пацанов тягали, и током били. Один из их них заглянул и спросил: «Сколько тебе лет»? Говорю: «39 годков». Отвечает: «Ну, пожил и хватит». Потом, на следующий день их начальника Генштаба РФ Валерия Герасимова ранили, нас всех выпустили».

Проте і після виходу з полону пригоди Влада Кульова не скінчилися. Окупанти вісім разів проводили в нього вдома обшуки, «ходили як до себе додому». Шукали то зброю, то вибухівку, а більше його забирали і катували по доносам місцевих маргіналів, у яких при росіянах з'явився шанс зробити швидку «кар'єру».

Регулярні катування затриманих російськими військами та їхніми підрозділами під час окупації Ізюма на Сході України були частиною «політики та плану» Путіна. Автори звіту «HRW» опитали понад 100 постраждалих, які розповіли, що їх катували електричним струмом, симуляцією утоплення, жорстко били, погрожували зброєю та змушували залишатися в незручних позиціях протягом тривалого часу. Уцілілі колишні полонені визначили щонайменше 7 місць в Ізюмі, у тому числі 2 школи, де російські військові їх утримували та знущалися. Представник «HRW» додав: - Наші висновки вказують на те, що російські війська вдавалися до жакхливих порушень у багатьох районах, які вони окупували, і існує справжня стурбованість щодо подібних зловживань в інших районах, які вони продовжують контролювати. У вересні 2022 голова Харківської обласної військової адміністрації Олег Синєгубов повідомив про завершення ексгумації тіл в звільненому Ізюмі. За його словами, більшість тіл має ознаки насильницької смерті...

Різним місцевих маргіналам та колаборантам Україна не вигідна, тому, що вони при кацапах почали нормально почувати себе, накрали і віджали «до-хрена» всякого добра й машин. Хто був ніким при Україні, ті піднімалися при росіянах за рахунок зради. Все лайно сплигло нагору». Коли кацапи в Ізюмі відбирали у людей телефони, наші увімкнули платформу супутникового Інтернету «Starlink», тож слідкували за українськими новинами.

Колаборанти в Ізюмі не лише займалися доносами і власним збагаченням, а й сприяли тому, що росіяни змогли повністю взяти місто. Щоправда, для цього противнику знадобився майже місяць. Як приклад, слова Влада: «Они месяц речку не могли перейти. Им коммунист местный (депутат Ізюмської міськради від ОПЗЖ Анатолій

Фомічевський) показав, як зробити переправу, і тільки тоді перешли». Секретар Ізюмської міськради Костянтин Петров називає колаборантами переважну більшість місцевої фракції ОПЗЖ. «Фракція ОПЗЖ в міській раді, фактично повністю колаборанти і зрадники», стверджує він. Лише 10-15% їхніх членів виїхали з міста, і не співпрацювали з окупантами. А секретар Ізюмської міськради Костянтин Петров остаточно повернувся до міста 18 вересня 2022 року

На початку березня 2022 росіяни скинули перед будинком Ізюмської міськради авіабомбу. Представники адміністрації переїхали до будівлі управління освітою, провели там три дні у підвалі, потім перебралися до підвалу місцевого професійно-технічного ліцею. А 14 березня евакуювалися відповідно до розпорядження Харківської обласної військової адміністрації. Через два тижні, 1 квітня 2022, місто повністю окупували російські війська.

Ізюм завжди називали воротами на Донбас. Це місто стало форпостом, воно не дало окупантам рухатися далі в бік Слов'янська та Краматорська. Росіяни не могли захопити Ізюм протягом трьох тижнів, тим самим військовим ЗСУ вдалося підготувати фортифікаційні оборонні споруди на Схід і на Південний Схід від міста. Коли місто вже було під російською окупацією, багатьом і міської ради прийшлося виїхати заради збереження свого життя.

Поки місцева влада намагалася дистанційно допомагати з евакуацією місцевих мешканців та доставкою гуманітарки, окупанти продовжували стягувати до Ізюму свої війська. Вони зробили там логістичний центр. Кого і чого тільки там не було: і «ЛНРівці», і кадірівці, і буряти, і Росгвардія, всіх спочатку стягували в Ізюм, а потім вже

йшли далі. Там навіть сумнозвісна російська 64 бригада була, це вона негативно відзначилась в Бучі.

Після окупації росіяни встановили в Ізюмі свою владу. Так званим «народним мером» став Владислав Соколов, колишній співробітник міліції, який народився в Ізюмі, але працював у Криму ще до анексії 2014 р. На останніх місцевих виборах 2020-го він балотувався на посаду міського голови від партії «Наш край», але набрав мізерну кількість голосів. Усього 300 з хвостиком голосів, що відповідало останньому місцю. Тепер ми розуміємо, для чого він це робив - щоб якось прізвище засвітилося, щоб люди розуміли хоч, хто це є, оскільки його раніше не знали. А може він раніше був завербованим агентом?

Ще в окупованому Ізюмі працювало ФСБ. Окупанти виловлювали всіх, хто потенційно міг протистояти їхній окупації. «У першу чергу вони шукали активістів з активною проукраїнською позицією, ветеранів АТО і ООС, депутатів місцевої ради, керівництво міста, керівників підприємств і простих відомих ізюмчан, громадських діячів, які не погоджувалися з тим, що «русский мир — это класно», - пояснює Петров.

Окрім підвалу на заводі ІПЗ, де три дні утримували нашого героя Влада, окупанти організували в'язниці ще в кількох локаціях міста Ізюм. Розповідає секретар міської ради: «В'язнів тримали в тих підвалах катували, над ними знущалися, гвалтували тощо. У нас є катівні і в підвалах приміщення міської поліції, яке на початку війни було зруйновано авіабомбою. Також в підвалі Будинку культури «Залізничник». Кажуть, там знайшли різні інструменти для катування людини, але я особисто не бачив».

І ось настало 10 вересня 2022 року, над Ізюмом знову підняли прапор України, ЗСУ вдалося звільнити місто без нових руйнувань. О 8 год ранку, коли до Ізюму зайшла «Карпатська Січ», українці включили супутниковий «Starlink». (Рос.мова) «Если у тебя нет смартфона, дают свой:

- Звони. Помагали знаходити машини. «Мицубиси» кацапы отжали у знакомого пацана, ВСУ нашли его в «Веселом» у одного проходимця, пригнали по адресу домой, а пацана-хозяина вообще нет, он уехал в Германии. Ключи от машины отдали соседям». 12 вересня 2022, через два дні після деокупації, до Ізюма повернувся міський голова та представники місцевої влади. А колаборанти втекли.

А тим часом вищеназвана Міжнародна команда волонтерів паркується біля обгорілих залишків російського танка і розкриває двері мікроавтобусів, заставлених коробками з гуманітаркою. До автобусів підходять троє пенсіонерок. — That's for sharing, — простягає великий пакет один із волонтерів. Поділити, він має на увазі, - перекладає координатор волонтерів Влад Кульов. Хоро-шо, спасибо! - You're welcome. - Як вам, подобається наш Ізюм? - питає одна з пенсіонерок. - We've just arrived in Izyum, - відповідає волонтер. - Даже сожженный красивый Изюм! - раптово вигукує інша пенсіонерка. В Ізюмі поки що не працюють магазини, тому гуманітарка конче необхідна місцевим жителям.

З нізвідки до автобусів вишиковується черга з людей зрілого віку. Волонтери видають їм молоко, олію, банани, запальнички, свічки, засоби особистої гігієни та багато іншого. Окрім свічок місцева жителька Валентина отримує від волонтерів картоплю, цибулю, миючий засіб, корм для собак. З початком війни діти Валентини виїхали до Києва, сама вона залишилася в Ізюмі з 86-річною матір'ю, яка практично не бачить і погано ходить: «В погребі сидели, у нас они предназначены для хранения овощей. Света, газа не было, в хате 0 градусов. Мама в шубе и сапогах»...

Центр Ізюма - суцільні руїни. Зупиняємось біля муралу з Джоном Ленноном. Зображення зі знаменитим музикантом відкрили у 2017-му році під час літературно-музичного фестивалю «Дорога на Схід». Художник Андрій Пальваль назвав роботу на честь пісні Леннона «Give Pe-

асе а Chance». На пам'ятній табличці - пацифістське гасло «Make love, not war» з українським аналогом: «Ми народжені любити, а не вбивати». Сьогодні мурал, як і все в Ізюмі, усіяний слідами від обстрілів. «Ізюм, мабуть, найбільш зруйноване місто Харківської області, у середньому по місту 75-77% руйнувань, - наголошує Костя Петров. А ще у нас приблизно 80% шкіл і 50% садочків зруйновано повністю. Міську лікарню частково зруйновано, прямим влучанням знищено частину будівлі. Амбулаторія сімейних лікарів - двоповерхова будівля в центрі міста, теж повністю зруйнована. Автовокзал - також. Вся критична інфраструктура, котелень нема на 50%. Якщо брати житлові будинки - взагалі жахіття. Для багатоповерхівок ця цифра, мабуть, сягає 90%.

Леннон пропонував дати миру шанс, але росіяни зробили все точно навпаки: «Вони занурили Ізюм у темряву». Незабудемо, не пробачимо, війна не все може списати. Доходимо до центральної площі. Тут незвично багатолюдно, неподалік від знищеної міськради роздають гуманітарку інші волонтери. Люди штовхаються в черзі та грублять один - одному, погано одягнена пенсіонерка наживає іншу бабу «сукою», бо та вже в друге стала в чергу.

Сонце, якого зранку зовсім не прогнозували, вийшло з-за хмар і почало припікати. Люди почали розстібати верхній одяг. Нас просвіщає старий дідусь з окладистою бородою та рюкзаком. У руках він везе велосипед: «Если бы вы видели, как бежали русские. На окраине города бросили 450 единиц техники, автоматы, зимнее обмундирование, - все спасали только свои задницы...

У лісі біля міста Ізюм, що на Харківщині, знайшли масові могили, де були поховані понад 400 українських цивільних та військових. Є сотні тіл з ознаками тортур, й зв'язаними руками та мотузками на шиї. Військових

ЗСУ катували і розстрілювали впритул. Там виявлені докази вбивства наших мирних людей, дітей, жінок і чоловіків. Поліція каже, що виявила 445 могил, тут скоєні воєнні злочини. Це геноцид української нації.

Найбільших руйнувань зазнала центральна частина міста, де багатоповерхівки. Частину котелень можна встигнути відновити, але деякі - центральну, наприклад, взагалі неможливо. Відповідно, треба буде будувати нові. Наш герой Влад Кульов упевнений, що згодом Ізюм вдасться відновити. Куди більше його засмучує, що людей, які загинули в цій безглуздій війні, вже не повернути. «Украина - не Россия, мы все восстановим, запевняє він. – Человеческих жизней жалко, сколько покалечено, сколько убито, сколько судеб переломано? И из-за чего? Из-за того, что один идиот, недоделанный карлик Путин, начал всю эту хрень. Имперские амбиции свои, «блин», включил, считает, что Украина его собственность. Та хрена лысого! Он думал, что мы сдадимся сразу, пошёл он в задницу, недомерок»...

Дорогою додому на тлі Ізюмських руїн, які залишили по собі росіяни, обганяємо пару вантажівок. Фури тягнуть трофейні БТР та танк із російською «свастикою», зафарбованою прапором України. Біля доріг – обгоріли покинуті автівки, нам на швидкості не вдається визначити: «Чиї вони - власне українські, чи віджаті росіянами у місцевих жителів, (що теж українські)». Волонтер, актор і водій гуманітарного транспорту Влад Кульов посміхається: «Как же хочется отпраздновать победу в Крыму! — Пускай даже это зимой будет. Я готов хоть зимой ехать в Крым». Битва за Крим стане вирішальною у війні Росії проти України, але буде «надзвичайно кровопролитною», пише американське видання «Insider». Андрій Загороднюк зазначив: «Після багатьох місяців успіху на полі битви стало зрозуміло, що Україна здатна скоро звільнити Крим»...

БАЛАКЛІЙСЬКА ХРОНІКА

Балаклія - місто в Україні, у Харківській обл, з 2020 року входить до Ізюмського району (до 2020 року центр Балаклійського району). А ще Балаклія - проміжна залізнична станція південного напрямку. Балаклія вперше прогрімилла на всю Україну навесні 2017 р. Причому прогрімилла у буквальному значенні слова. Тоді на місцевому складі боєприпасів почалася пожежа, за якою пролунали вибухи різної потужності. З околиць евакуювали близько 20 тисяч людей, пожежу гасили всією країною.

Тодішні військовий прокурор Анатолій Матіос і міністр оборони Степан Полторак одразу ж назвали надзвичайну подію - диверсією. Полторак додав, що до того могли бути причетні військовослужбовці РФ або бойовики «ЛНР/ДНР». Сьогодні балаклійська хроніка 2017 здається прелюдією до повномасштабного вторгнення Росії 2022 в Харківській області. З 2014 року цей регіон пережив кілька терактів, але до лютого 2022 р. не знав, що таке окупація.

Балаклію росіяни захопили 3 березня 2022. На початку вересня 2022 ЗСУ розпочали успішний контрнаступ на харківському напрямку та змусили окупантів відступити. Балаклія стала першим великим містом Харківської області, де знову підняли український стяг.

Наші друзі-журналісти з'їздили до звільненої Балаклії, щоб на власні очі побачити сліди злочинів окупантів та поспілкуватися з місцевими мешканцями, які пів року жили під чужим прапором та на собі відчули всі жахи російсько-української війни. Подальший опис ми будемо вести від їх імені. Машина несе журналістів Миколу і Василя порожнім ранковим Харковом у напрямку вокзалу. Надворі похмуро, зривається дрібний осінній дощ. Таксист однією рукою крутить кермо, іншою вказує у вікно, розповідає новини і паралельно хвалиться бойовим досвідом:

Балаклія була заснована у 1663 р. як козацька слобода, 1670 р. по 1677 р. вона була полковим містечком, з 1677 р. – сотенне поселення. У 1765 м. Балаклія стає центром Балаклійського комісарства Ізюмської провінції Харківського намісництва. До його складу входили: Зміїв, Андріївна, Попівка, Криничне, Бишкін, Лиман та ін. З населенням 9989 чол. У 1796 р. Балаклію було передано військовому відомству, населення віднесено до стану військових обивателів. Із цього часу вона стала називатись Ново-Серпуховим (за ім'ям полку, що прибув з підмосковного Серпухова на постійне місце дислокації). У 1817 р. Балаклія та інші слободи були перетворені на військові поселення, які ліквідували лише у 1857 р. Кожного року у Балаклії проходило п'ять ярмарків, масштаб яких досягав рівня всеросійських – тут торгували купці з Росії, Польщі, Німеччини, Криму, Валахії, Кавказу. Про місцевих і казати нічого, вони були господарями і розпорядниками величезних торгів. Торгівля стимулювала розвиток виробництва...

Журналісти Микола і Василь висаджуються на вокзалі. Здається, що тут зібралися всі світові ЗМІ – чути англійську, німецьку та французьку мови. Завантажуються в автобус і рушають організованою колоною. Іноземні журналісти їдять бутерброди та жартують, українські їх підтримують. Якби не привід поїздки та бронежилети на всіх пасажирів, це можна було б сприйняти за звичайний екскурсійний тур. Проїжджають законспіровані назви населених пунктів, бронзові пам'ятники Другої світової війни, церкви із золотими банями та бабусями в хустках побіля, а ще лани соняшників.

На півдорозі автобус робить зупинку на перекур. Повз них проноситься колона ЗСУ із трофейними танками з літерою «Z». Українські журналісти махають військовим,

американці роблять свої селфі. Під час контрнаступу ЗСУ вдалося здобути багато російської техніки

Від Харкова до Балаклії – приблизно 90 кілометрів, до війни дорога займала близько двох годин. Але журналісти їдуть в об'їзд, тож буде суттєво довше. Десь біля 4 години автобус повільно підіймався нагору ґрунтовою дорогою. «Come on, bus»! – підбадьорювали його американці. Німецька журналістка тим часом переймається робочими питаннями. «Can we ask for an interview with Zaluzhnyi»? – питає вона у перекладача. Той обіцяє спробувати. Сидівший навпроти французький журналіст повідомляє колезі сумну новину, яку щойно прочитав сам: «Jean-Luc Godard is dead», (Жан-Люк Годар помер).

Український колега нарікає, що він уже пів року в Україні, , але досі не вивчив українську мову. «Say Слава Ісусу Христу»! – напучує він. – «Its typical Ukrainian greet». (Це типове українське вітання).

Чим ближче до пункту призначення, тим більше за вікном слідів війни. В одному з сіл на гаражі бачимо напис рос.мовою «Путин бешеный», далі зустрічаємо розбиту техніку з мітками «V» та «Z», розбомблені заправки, зруйновані приватні будинки, поламані та згорілі дерева. Майже все так, як ми описували і в попередніх матеріалах. По дорозі нам назустріч знову їдуть українські війська. Танкіст висовується з люка, посміхається і махає. Місцеві жителі роблять те ж саме. Здається, що журналісти потрапили до фільму про війну 2022 зі щасливим кінцем, але до «хепі-енду» ще далеко.

Наші оповідачі в'їжджають до села Вербівка, що за три кілометри від Балаклії. Біля місцевого гастроному «Іжачок» – утворився натовп людей. Переважно пенсіонери, багато хто приїхав на велосипедах. Нас вітають, як старих знайомих. «They know you have chocolate» (вони знають, що у нас є шоколад), – запитує американська журналістка. Автобус зупиняється. Журналісти відразу

оточують місцевих, і навперебій ставлять запитання. Чоловік у кепці з сивою бородою запрошує нас на екскурсію. Петро Тимчук приїхав сюди з Хмельницької області 30 років тому, працював водієм у місцевому радгоспі. «Це сільській совет наш був, – вказує він на понівечену будівлю з вибитим склом і табличкою біля входу «Проход заперещен». – Пів року ми жили в окупації, через тиждень вони почепили свій російський прапор. Так наші 6 днів назад зайшли і зняли його. А це їхній «мусор» з будинку остався, бачите. Ми не встигли прибрати».

Поряд із сільрадою стоїть пофарбований у зелений автомобіль «Жигулі» з літерою «Z». Ось дивіться – їхня російська машина, – показує наш гід Петро Тимчук. «Це мелочі осталися. Он, подивіться, як дерево звалили, жалко шпаківня валяється». «Російські БМПшки тут стояли, – згадує Петро. – Бачите, що осталося – чи з танка, чи з БМП, чи з БТРа, чи з пушки. Наші Збройні сили вже два БТРа отсюда забрали, машини, танки порастягували, позбирали зброю, снаряди. Сказали відремонтують і підуть вювати їхньою зброєю проти московських орків».

За нами побігла вівчарка. «Оце Мухтар, їхня собака, служила їм, – пояснює Тимчук. – Вони сиділи на мосту, і вона постійно з ними лежала. Потому що у них була тушонка, і собака привикла до росіян. Орки втекли, а собаку кинули, тепер ми її підкормлюємо». Петро запевняє, що коли перший раз побачив росіян: «Я в шоке був, побачив їхні машини, автобуси, «Камази», – розповідає він. – Вони тут господарювали, в Балаклеї виставили блокпости на мостах. Петро Тимчук попав у полон до окупантів за те, що вийшов надвір без паспорта

Дружина Петра раніше поїхала до Житомира, сам він вирішив залишитися. З росіянами намагався не перетинатися. Проте 7 травня 2022 вийшов надвір без паспорта та потрапив до в'язниці, яку росіяни організували в Балаклійському райвідділі поліції. Спитали: «Документи»? – зга-

дує він. Кажу: «Нема». Росіяни: «Поехали до выяснения». Допитували: «Назви 2-3 чоловіка, які служать у Збройних силах України. А я відкіля знаю? Привезли у камеру РОВД там було 7 чоловік. 8 днів просидів в ізоляторі. Нічого не робили, не били. А одного разу мішок на голову наділи, вивели, зняли мішок, я стою вже за воротами. Кажуть: «Вы свободные». У мене кнопковий телефон був, там нема ні Інтернету, ні фотографій, нічого не було. Вони його розбили і мене відпустили. З тих пір ношу паспорт з собою. Хоч наші ЗСУ не перевіряють ні паспорта, ні прізвища та привичка залишилась.

Зараз Петро радий тому, що Балаклію та околиці звільнили від окупантів. Деяким односельчанам Петра пощастило менше, їх в підвалі колишнього РОВД дуже сильно побили, одному чоловіку поламали обидві руки. Кажуть декого кастрували, але я особисто не бачив. Ми у шоці, бо не віриться, що таке можна робити з людьми.

Журналісти залишили Петра Тимчука у спокої і перекинули свою увагу на бабусю в хустці з велосипедом. Ольга Іванівна Мірошниченко також провела всю окупацію у Вербівці. Виїхати з села після приходу росіян у неї не було ані грошей, ані можливості. «Мама моя старенька, ну як її кинути? В основному, сиділи в підвалах, не вилазили. Про це важко розказувати, – зітхає вона. Коли тихо ставало, бувало вийдеш зі своєї схованки і не впізнаєш вулицю: «Хати поразрушувані, в городах снаряди лежать. В нашій хаті вибиті всі вікна, вона і досі без вікон, бо нічим їх застеклити».

Ходили руські по вулиці в комендантський час, дивилися. Ну, ми ніде не вилазили, ми старі люди. Чули, що стріляли вони, і бачили, як вони тікали на БТРі від ЗСУ, через залізну дорогу стрибали. Оце ми бачили, бо ж уже тоді трошки вилазили з схованки, почули, що наші уже ідуть. Дивишся на дітей, які звечора одягають на себе теплий одяг, поруч кладуть тепле взуття і обов'язково

рюкзак біля них, щоб по тривозі швидко бігти у схованку, - і дивуєшся: «Діти війни з поламаними долями, що з ними буде далі»? На запитання, що вона відчуває зараз, після звільнення села, Ольга Іванівна починає плакати: «Почуваємо радість, що наші хлопці їдуть усі, – крізь сльози каже вона. – Дав Бог, ми вижили. Молимо Бога щоб ота клята русня більше не поверталась до нас».

Хай це все проходить швидше, я хочу всім миру, щастя, здоров'я і щоб ніколи не бачити війни, нікому не чути снарядів. Війна то завжди лихо. Своїм односельчанам бажаю світла і тепла. Хоч би в хаті було 15 градусів тепла, щоб була картоплина, цибулина і ми якось проживемо в селі. А от дров ніде не візьмемо, нам ніхто їх сюди не завезе. Будемо чекати кращих днів...

Журналісти проходять трохи далі і бачать справжні руїни – місцевий ліцей, який знищили окупанти. Від будівлі залишилося менше половини, а цегла, шматки бетону та розламані дошки розкидані на багато метрів навколо. Неподалік від руїн зустрічаємо добродушного чоловіка із золотими зубами у штанях кольору «хакі». Володимир Виннику 64 роки, у Вербівці у нього дача, мешкає у військовому містечку в Балаклії. Працював у тій самій військовій частині, де 2017 року сталися вибухи боєприпасів.

«Я працюю у військовій часті з 1980 р, – розповідає він та озвучує свою версію тих подій: – Я думаю, що диверсія була. У частині всякого народу стільки було багато. Версію про недбалість військових, якої після вибухів дотримувалися багато мешканців Балаклії, він відкидає. «То казки, тому що перед цим дрони прилітали над частиною, можливо вони придивлялись до того, як підірвати склади. Через день почалися вибухи на евакоплощадці, там пусті ящики з під боєприпасів були. Мабуть росіяни «тренувалися»... А потім пішли страшні вибухи». Тож Володимир Винник вважає, що росіяни причетні до вибухів на складі боєприпасів у Балаклії

Як і більшість місцевих, Володимир ховався від обстрілів у своєму льоху. Але одного разу все ж таки потрапив під ворожий вогонь і отримав контузію. «В основному з погребів не вилазили, боялися всього, – згадує він. – Коли обстрілів нема – вилазили води попиту, щось поїсти та в туалет сходити. Після контузії, я став трішки глухим. «У нас стояло «ЛНР\ДНР», – каже він, запинаючись у першій комбінації приголосних. – Були калмики, чеченці, і з підмосков'я вояки, регулярні російські війська і ФСБшні, а ще контррозвідка та всяка «шантропа». На околицях господарювали як представники маріонеткових «квазіреспублік», так і російські регулярні військові. Ми їх відрізняли за екіпіровкою, у «ЛНР\ДНР» рацій не було, – старі телефони з періоду Другої світової війни.

Як і перший опитаний житель Петро Тимчук, Володимир Винник згадує, як деякі місцеві жителі після зустрічі з окупантами ніби розчинялися. Всяка наволочь повилазила на гору: «Хто був ніким, той бажав мати все». Брали за все, що їм не заманеться. Не так глянув, або не так сказав щось, зразу забирали на допит. А там як повезе... – стверджує він. – Багато зникло людей у невідомому напрямку. Ніхто не знає, де вони, і що з ними. У воєнному городку в мене сусіда забрали, 37 суток держали. Відпустили перед приходом ЗСУ. Він сказав: «Владимир Миколайович, краще вам туди не попадати».

А тим часом Росія продовжує заперечувати, що веде проти України загарбницьку війну на її території та називає її «спеціальною операцією», яка має на меті «демілітаризацію і денацифікацію». Кремль раніше заявляв, що в ході своєї так званої «операції» не чіпатиме цивільних. Солдатів Росії запевняли, що президент Зеленський вже підписав указ про капітуляцію України. Але коли дивишся на полонених молодих російських солдатів віком 19-22 р., думаєш, правду кажуть люди: «Дурне гарматне м'ясо, яке Путін використовує задля своїх підлих забаганок»...

Росія й Україна використовують у війні 2022 р. зброю й боєприпаси темпами, небаченими з часів Другої світової війни. В Україні швидко поглинаються скромні запаси артилерії, боєприпасів і засобів протиповітряної оборони, всього того, що дехто в НАТО називає європейськими «арміями бонсай» (тобто малими). Вони виглядають як справжні, але скоротилися до мініатюрних версій. Навіть США мають обмежені запаси зброї, яку хочуть і потребують українці, і Вашингтон не бажає відтягувати ключові види озброєнь від Тайваню та Кореї. За словами офіційних представників НАТО, кількість артилерії, яка використовується, вражає уяву. В Афганістані сили НАТО могли випускати навіть 300 артилерійських снарядів на день і не турбуватися про протиповітряну оборону. Але Україна може випускати 1-3 тисячі снарядів щодня і залишається у відчаї від протиповітряної оборони проти російських ракет і іранських безпілотників.

Наталя Полянська з жахом згадує останні пів року. З початку окупації вони з чоловіком перебралися із своєї квартири в багатоповерхівці, до її матері у приватний сектор. Ховалися від обстрілів у льоху з онуками, потім відправили їх до Дніпропетровської області. Сама Наталя не могла виїхати з Балаклії через лежачу стару матір. Її слова: «Росіяне сразу оккупировали центр, повесили тряпку свою на горсовет.— Я была в трансе, у меня случился нервный срыв: плакала, слезы рекой лились. Еда-вода были с перебоями, у нас запасов никаких... Каждое зернышко берегли, экономили. Потом уже начали оккупанты давать гуманитарку, приходилось брать, так как мы были голодные... Привозили в магазины колбасу луганского производства, но нам не хотелось даже попробовать из-за отвратительного вкуса. Раздавали пенсионерам рубли,

как едино разовую помощь».

Росіяни влаштували в місті справжній терор: «Все люди ходили, смотрели в землю. –У моей мамы домик совсем малый, может, поэтому россияне к нам не заходили. Они шарились по квартирам и домам более состоятельных людей, обирали все, что попадало под руки, мародёршили капитально, отжимали машины. Мобильный интернет сначала был наш, потом они его заглушили. В одном месте мобильная связь ловилась, люди туда ходили. И они там частенько шерстили телефоны, в основном у молодежи, более зрелых ребят забирали сразу».

Попри страх опинитися в полоні в окупантів, деякі місцеві мешканці відкрито бунтували. Наталя згадує один із таких випадків, який стався на ринку. «Стоит бабка торгует, разложила какие-то арбузики. Подходят к ней чеченцы и что говорят ей. А бабулька їм: Хлопці, по нашому кажіть!. Стоят на бабку смотрят. А она им: - Чого ви сюди приїхали? Ну, думаю, сейчас бабке капец... Они по своему поговорили, повернулись и пошли». Бабка потім каже: «Чого мені їх боятися? Дід помер, сина вже немає, внуки виїхали, залишишь 25 соток огорода та я, стара і немічна».

Українські війська для обстрілу російських позицій на острові Зміїний, (як приклад), ставили французькі «CAU CAESAR» на баржі за 10 км від берега, а супер флагман Чорноморського флоту РФ крейсер «Москва» потопили за допомогою власних адаптованих ракет. «NYT» зазначає, країни Північноатлантичного альянсу надали Україні озброєння на суму близько 40 млрд доларів, що дорівнює річному оборонному бюджету Франції. Один із чиновників НАТО сказав, що 20 із 30 членів Альянсу «майже вичерпали свої можливості», але ті 10, що залишились, все ще можуть забезпечити Україну зброєю. До них належать Франція, Німеччина, Італія й Нідерланди.

Для мешканців Балаклії радість деокупації межує з болем, який ще довго нагадуватиме про себе. На вулиці міста криміналісти та слідчі проводять ексгумацію тіл. За даними правоохоронців, в останні дні окупації, російські військові розстріляли в центрі Балаклії машину з цивільними людьми. В результаті загинуло двоє чоловіків. На другий день місцеві мешканці знайшли їх та поховали тут, поряд із приватними будинками, бо інакше було неможливо: «Покарайте Путіна найстрашнішим судом». «Неподалік від цього місця, на перехресті вулиць, у рашистів був блокпост. Коли двоє цивільних людей проїжджали на автомобілі, рашисти їх розстріляли без попередження, – розповідає начальник слідчого управління обласної поліції Сергій Болвінов, який керує розслідуваннями злочинів на деокупованій території Харківської області.

Поки робітники завантажують мішки з тілами загиблих та труни у фургон ритуальних послуг, до об'єктів численних камер потрапляє вбита горем жінка у чорному, яка проклинає Путіна. Це мати одного із загиблих чоловіків, - Валентина. Її синові Петру було 49 років, він їхав до своєї матері: «Я прошу все человечество: накажите Путина самым страшным судом! – волає вона крізь сльози жінка. – Пусть в первую очередь будут наказаны россияне, которые верят ему... Они живут в империи лжи в своей долбанной России. Путин врет им на каждом шагу и пришел к нам в Украину со страшной целью – убивать, разрушать мирный народ. Он убил моего единственного сына, которого мне никто не вернет. За что? Я прошу всех матерей мира, у которых есть дети и у которых будут внуки – восстаньте против этого убийцы!»! А еще я прошу Бога накажите этого убийцу, чтобы он никогда и никуда не смог прийти с оружием. Он еще где-то будет воевать, давайте всем миром остановим его. Сколько я буду жить, для меня мой сын будет всегда жив, и я буду бороться за мир, и за всех детей мира»...

Тим часом робітники зачиняють двері фургону ритуальних послуг. Екс заступник міністра внутрішніх справ Антон Геращенко, який був на місці злочину, дякує криміналістам і слідчим: «Спасибо вам за работу ребята, эти слезы матери увидят более 500 миллионов людей мира».

32-річний Артем Варченко – один із тих, хто пройшов Балаклії усі кола пекла у полоні. У в'язницю він потрапив після того, як росіяни прийшли до нього додому і знайшли фотографію брата, який служить у ЗСУ. І в результаті він «застряг» у російському концтаборі на 46 днів. Катували, щоб дізнатися інформацію про місце розташування військових, чи я є корегувальником тощо. Росіяни обмотували ув'язненим пальці рук проводами та подавали напругу, сподіваючись вивудити з них потрібну інформацію.

У камері розміром півтора на три метри разом із Артемом утримували ще 6 людей. Серед співкамерників були пожежний та колишній військовий. Останнього затримали за те, що у нього на вікні висів український прапор – у результаті відсидів у в'язниці 25 днів. Артем вважає, що йому дісталось менше, ніж іншим ув'язненим: «Камера вообще на двоих, там было 2 шконки, розповідає Артем. – В 6 утра и в 6 вечера водили в туалет. В колонну по 5 чел. строили, руку на плечо, мешок надевали так, чтоб полметра перед собой видеть. Унитаз в камере нет, если хочеш по-маленькому – баклага пятилитровая из-под воды с крышкой – писали туда.

Кормили два раза в день, давали кашу без соли, без ничего. Иногда в обед попадался суп, если солдаты не доедят, праздник бил у нас: «Мы все время хотели есть». И то, бывало, закинут на камеру тарелку или две каши, по три ложки по кругу пускали на всех, вот и вся еда». Під кінець ув'язнення Артема викликали на допит і почали піддавати тортурам. Один із катувальників був у масці, другого колишній в'язень впізнає, якщо побачить. Далі Артем розповідає: «Постоянно слышал крики. – Они отключали

вытяжку, чтобы было слышно, как люди кричат, когда к их ним телам электричество подключали. Даже женщин так пытали».

У поліції розповіли як одного з тутешніх в'язнів забили до смерті. «У нас є інформація про одного загиблого цивільного, якого вивезли з дому, – каже Болвінов. – Його забили у дворі, передали ритуальній службі і поховали на кладовищі в загальній могилі.

Коли окупанти відступали з Балаклії, залишили людей у камерах. Але в'язні змогли самі вибратися на волю. «Ми зараз бачимо розбите вікно, – показує поліцейський. – Коли рашисти відступали, кинули людей замкненими в цих кімнатах, без води та їжі. Щоб врятувати своє життя, вони вибили скло, самий маленький виліз через вікно, відчинив ці двері і звільнив інших».

З початком окупації мер Балаклії Іван Столбовий перейшов на бік росіян, агітував своїх заступників до полярного ставлення до окупантів. У квітні стало відомо, що Столбовий втік до Росії, йому заочно оголосили підозру за фактом держзради. Каже голова Харківської обласної військової адміністрації Олег Синегубов: - Зараз по Харківській області більше 100 кримінальних проваджень, які розслідуються щодо фактів держзради. Є у нас такі факти, що мери міст – зокрема, Куп'янська та Балаклії першими зрадили своїх близьких, своїх виборців, свій народ. Зараз діям кожного має бути надана правильна юридична оцінка

Голова ХОВА - Олег Синегубов каже, що наразі окупованими залишаються 6% Харківської області, хоча до контрнаступу ЗСУ було 32%. За словами заступниці міністра оборони Ганни Маляр, на день написання книги звільнено приблизно 8500 квадратних кілометрів області, 388 населених пунктів та близько 150 тисяч осіб. На жаль повної перемоги у нас поки немає, тож будемо й надалі допомагати ЗСУ всіма можливими засобами, щоб орки не змогли знову окупувати наші населені пункти.

МІСЦЕВИЙ АПОКАЛІПСИС

Текст для цього розділу написаний на основі інтерв'ю та досліджень «The Reckoning Project» (Свідчить Україна) – багатонаціональної групи журналістів і дослідників, які збирають докази воєнних злочинів в Україні для американського видання «Theatlantic.com». Матеріал переклали з англійської мови і надали дозвіл з «The Atlantic», текст перекликається із нашою книгою, де ми описуємо великі і малі трагедії Харкова і Ізюму, Херсона і Балаклії, Бучі і інших українських поселень, де «хазяйнували» російські оку-

панти. Тож шановні читачі, наберіться терпіння і подивитися на все, що описали ми, тільки очима американських журналістів. «The Atlantic» пише: «Російська армія зараз не здатна створити великого прориву будь-де в Україні. Тож головними діями залишаються дисципліна та фокус війни, які в 3-4 кварталі 2023 році приведуть до визволення всієї території України. Як йдеться у виданні, незважаючи на успіхи України, Росія все ще контролює майже 20% території України, і конфлікт сповільнився до жорстокості на війні та виснаження.

Вночі 24 лютого 2022 року Віктор Маруняк, староста Старої Збур'івки, що розташована на протилежному від Херсона березі Дніпра прокинувся від звуків ракет. Він побачив у небі спалахи і хмари чорного диму; потім одягнувся і пішов на роботу. Через півгодини Маруняк вирушив на термінову нараду з головами сусідніх сіл, щоб обговорити варіанти дій при російській окупації. Вони швидко зрозуміли, що виходити на зв'язок з українськими військовими вже пізно. Їхня місцевість була відрізана. Вони опинилися під окупацією російської військ. Маруняк знав про війну, але не розумів, чим може обернутися російська окупація, саме для його села Стара Збур'івка.

А в цей час йшла 362 доба російського широко-масштабного вторгнення в Україну. Підрозділи Сил оборони відбили атаки російських окупантів в районах населених пунктів Тернова Харківської області; Стельмахівка, Площанка, Червонопопівка і Білогорівка на Луганщині та Білогорівка, Берестове, Яковлівка, Бахмутське та Бахмут, Опитне, Курдюмівка, Майорськ, Мар'їнка і Новомихайлівка Донецької області. З підрозділів окупаційних військ на бойових позиціях тікають ув'язнені «зеки», яких призвали до російських військ. В результаті проведення розшукових дій третина їх знищена. Інших шукають, керівництво російських військ мовчить і стараються зам'яти ці історії. На окупованій частині Запорізької області з метою поповнення поточних втрат російські окупанти планують мобілізувати місцевих жителів. Російський «фюрер» Володимир Путін заявив, що так звана «СВО» (спеціальна військова операція), а фактично широкомасштабна війна 2022 проти України, може затягнутися надовго. Путін заявив, що 150 тис. мобілізованих росіян воюють в Україні, а ще 150 тисяч перебувають на полігонах Міноборони РФ. Він уточнив, що із цих 150 тисяч, які воюють в Україні, нібито лише 77 тисяч перебувають у бойових підрозділах. Інші начебто перебувають на 2-му та 3-му рубежах від лінії фронту. За його словами, вони виконують «територіальну оборону або проходять додаткову підготовку». Також кремлівський диктатор заявив, що дезертирства серед російських військовослужбовців у зоні «спеціальної військової операції» нібито немає, є лише окремі випадки. А ти часом 20 лютого 2023 р, центральну частину Києва перекрили для руху транспорту. Ми б радили киянам користуватися метро, аби дістатися на роботу, бо до Києва прилетів президент США - Джо Байден. Програма візиту вкрай таємна...

Як і його колеги, В.Маруняк виборний посадовець – чесно обраний у 2006 році згідно з українським законодавством (яке дає реальну владу органам місцевого самоврядування), а не в результаті підтасованих виборів, як це могло бути за радянських часів або в сучасній Росії. Тож коли почалась російська окупація, він, відчуваючи величезну відповідальність, залишився у Старій Збур'івці й допомагав своїм виборцям впоратися з лавиною критичних ситуацій. «Уже через кілька днів деяким сім'ям не вистачало їж», – згадує він. – «Не було ні хліба, ні борошна, тому я намагався купити зерно у фермерів... Багато місцевих почали віддавати продукти, якими могли поділитися, тож ми створили фонд допомоги тим, хто її потребував». Схожі плани розробили для пошуку й роздачі ліків.

Оскільки українська поліція більше не працювала, громада набрала нічні патрулі з місцевих волонтерів. Маруняк готувався до переговорів з тими, кого росіяни пришлють у Стару Збур'івку. Я сказав людям: не бійтеся, коли прийдуть росіяни, я буду перший з ними говорити. І він говорив. Але заплатив за це жахливу ціну...

Російські військові, які прибули в Херсон – так само, як ті, що окупували Бучу та Ірпінь, Харківщину, Запорізьку область чи будь-яку іншу місцевість в Україні – не були готові зустріти таких людей, як В.Маруняк. Загарбники до кінця не розуміли, куди вони заходять і що мають там робити, їм здавалося, що вони просто заходять на російську територію, якою керує слабка і непопулярна українська еліта. Дії росіян свідчили про те, що їхньою безпосередньою метою було обезголовити лідерів: схопити, викрасти, або вбити. Та вони не думали, що це буде важко у Старій Збур'івці.

Їхній спосіб окупації був не новий. Пригадайте, як радянські солдати, які заходили на територію Східної Польщі чи країн Балтії під час Другої світової війни, також прибували зі списками людей, яких вони хотіли схопити і

нейтралізувати. У травні 1941 року Сталін особисто надав наказ, підготувати такі списки для окупованої Польщі. Для радянського диктатора будь-хто пов'язаний з польською державою – поліцейські, військові офіцери, лідери політичних партій, державні службовці, їхні сім'ї – був «контрреволюціонером», «куркулем», «буржуєм», або прихованим ворогом, який підлягав знищенню. У 2020-2021 роках подібні списки Росія склала перед вторгненням в Україну. У зазначалися президент України, прем'єр-міністр, депутати інші керівники, а також відомі журналісти й активісти.

Нещодавно українців та світ вразили кадри з поштового відділення у Мозирі (Білорусь), звідки російські вояки відсилали додому речі, награвовані в Україні: у Ірпені, Бучі, Бородянці та інших українських містах. Білоруські опозиційні журналісти роздобули і оприлюднили дані російських адресатів. Вкрадені «трофеї» поїхали до Москви, Омська, Новосибірська, Рубцовська, Чити, Біробіджану, Железногорська та інших міст в різних регіонах РФ. Як свідчать телефонні розмови, перехоплені СБУ, російські солдати, які перебували з війною в Україні, отримували з дому «замовлення» на крадіжку взуття, одягу, побутової техніки, інструментів, гаджетів тощо. Ми дивуємося: «Як може умовна Наташа з російського міста, спокійно носити кросівки, вкрадені чи зняті з української жінки, її чоловіком у Бучі? Так можуть робити тільки аморальні й ганебні люди».

Як виявилось, російські солдати не готові були зустріти повсюдний спротив українців, і вони точно не сподівалися побачити вірних державі людей, добросовісних, чесно обраних очільників сіл і містечок, - керівників місцевих громад. Можливо, це пояснює, чому 60-річного Маруняка росіяни покарали з такою жахливою жорстокістю,

коли заарештували його 21 березня 2022. Спочатку старосту Старої Збур'ївки – В.Маруняка і ще трьох місцевих чоловіків три дні тримали із зав'язаними очима і в наручниках. Потім російські солдати побили Маруняка. Вони зовсім не годували чоловіків, давали мало пити. Одного дня Маруняка роздягнули догола і змусили кілька годин простояти на морозі. До голови Маруняка приставляли пістолет, погрожували вбити, втопити і т. інше. Казали, що дружину й доньок заберуть і будуть гуртом ґвалтувати. Одного разу солдати накинули йому на голову поліетиленовий пакет і почали душити, доки Маруняк не знепритомнів. Постійно розпитували, де він ховає зброю, схиляли його до співпраці з росіянами..

Оскільки Маруняк не підпадав під жодну відому росіянам категорію, а можливо, тому, що його патріотизм і громадянська позиція здавалися їм дивними – вони вирішили, що він таємний член української диверсійної групи. Правда Маруняк диверсантом він не був. Зброї та військових навичок у нього теж не було. Тож йому дали можливість ненадовго побачитись зі своєю дружиною Катериною і перевезли до Херсона. Солдати сказали Каті, що вона не побачить свого чоловіка у наступні 20 років.

В Херсоні В.Маруняка піддали подальшим тортурам, російські військові прив'язали йому дроти до великих пальців і включили струм. У цьому способі катування дроти приєднують до пальців рук і ніг, іноді – до статевих органів жертви. Потім подавали струм від батареї польового телефону. Проходячи через тіло людини електричний струм здійснює термічний, електролітичний та біологічний вплив на різні системи організму. При цьому виникають порушення діяльності життєво важливих органів людини: мозку, серця, легенів. Цей вид тортур у російських воєк називається «дзвінок Путіну». Катування ув'язнених електричним струмом застосовувалося під час радянського вторгнення в Афганістан і чеченських воєн у Росії, а зараз до

нього знову вдаються на всіх окупованих українських територіях.

Коли Маруняка катували і допитували, він помітив, що росіяни ніколи і нічого не записують. Вони проводили допит недбало; він не міг зрозуміти, а що насправді вони хочуть дізнатися від нього. Можливо, нічого. Просто заарештували і знущаються над людиною. Нарешті після кількох днів ув'язнення без їжі, його відпустили з Херсонської катівні з 9 зламаними ребрами і пневмонією. Як він добирався до села Стара Збур'ївка, то вже інша історія. Пізніше він виїхав із зони окупації. Пригадайте епізод з документального фільму «Втрачений рай» українського режисера Романа Бондарчука, він знятий для «The Reckoning Project» про переслідування Віктора Маруняка – старости села Стара Збур'ївка з України.

Найжорстокіші злочини систематично вчиняються російськими вояками в застінках незаконних збройних формувань (НЗФ) Російської Федерації щодо цивільних громадян та військовослужбовців, такі як: катування, сексуальне насильство, імітації розстрілів, удусення, електричний струм, ненадання медичної допомоги. Погрожують, що виколють око, зламають руку, прострелять живіт і залишать стікати кров'ю, прострелять колінну чашечку, викинуть у болото тощо.

Упродовж останнього року «The Reckoning Project» залучив більше десятка журналістів і дослідників, щоб записувати детальні свідчення жертв і свідків злочинів в областях України, які були чи залишаються під російською окупацією. Юристи та аналітики вивчають ці свідчення, щоб їх можна було використовувати як докази для майбутніх судових процесів. За свідченням «The Reckoning Project» виявив, що В. Маруняк не є чимось незвичайним.

Для прикладу, Олега Яхнієнка, голову села Милове на Херсонщині, затримували двічі. Олену Пелешок, старосту села Зелений Под, тримали в ув'язненні понад два місяці. Михайла Бурака, голову села Бехтери, затримали і катували три місяці. Багато свідчень передають не лише жахливі подробиці, а й атмосферу нереальності.

Секретар міськради окупованої Нової Каховки Дмитро Васильєв згадував, що його російська мова була більш вільною і правильнішою за російську мову російського військового, котрий його допитував. Солдат був калмиком, представником однієї з національних меншин Росії; Васильєв - народився у Москві. Він вважав себе українцем - російського походження, що їх бентежило і злило. «Вони не могли зрозуміти, чому я, росіянин за походженням і українець за покликом душі, не хочу з ними співпрацювати», – згадував Васильєв. Я сказав: «Як я можу дивитися в очі своєму синові, своїм співробітникам, якщо стану зрадником»? Ті «нові росіяни», що прийшли вбивати мирних українців, просто не розуміли мене. У січні 2023-го, вже після інтерв'ю «The Reckoning Project» Васильєв помер. Дивина в тому, що катуючи українців з найбільш вираженою громадянською позицією, навіть нападаючи на місцевих керівників, російські орки, не знали, ким їх замінити. Співпрацювати з російськими рашистами, могли тільки одиниці зрадників.

Лише на території Харківщини, що була окупована, слідчі поліції мають докази існування 25 катівень. Українська влада надала дані, що до 49 ОТГ Херсонської обл.

більшість голів ОТГ, їхніх заступників, старост - були затримані, або викрадені. Деякі просто зникли. Деякі із них були упізнані серед вбитих і закопаних трупів в могилах безіменних людей. Розшук зниклих людей продовжують різні організації і установи...

Російські військові справді знаходили колаборантів на місця вибраних посадовців для керування місцевими громадами, але багато з них виявились геть випадковими малокваліфікованими людьми без вираженої ідеології чи попередніх зв'язків із Росією. Ці люди переслідували свої власні «шкурні» інтереси. І за першої нагоди зраджували росіян: «Хто зрадив один раз, той зрадить і другий, і третій, таким людям не місце серед українців. Перші несміливі кроки, перші слова і перше кохання все це бере початок з рідного краю, з дому де живуть твої батьки. Найсвітліші, найніжніші почуття завжди пов'язані з Батьківщиною. Зрадити її означає навіки втратити рідний дім й повагу.

Недарма наші діди вчили своїх онуків: Не той чоловік, хто для себе живе, а хто за Батьківщину в бій іде. Зрадити батьківщину – зганьбити матір і батька. Наша слава – Українська держава. На чужій стороні Вітчизна удвічі миліша. Любов до Батьківщини починається з лелеки на стрісі, з калини у саду, легкого дотику до рушника на іконі. Живе вона в перших маминих казках, мудрих словах тата, хвацькій приказці дідуса і в тому листі, написаному до болю знайомою мовою, із пожовклим від часу конвертом. Плеться вона через край і з прислів'їв та приказок про рідну землю: «Без верби і калини немає України»...

Подекуди загарбники вивішували радянські символи чи прапори, можливо, сподіваючись, що ностальгія за СРСР викличе певну симпатію до Росії серед поневолених українців. Але здебільшого нічого не пропонували: ані пояснень, ані покращення життя, ані навіть грамотного управління. Тож більшість українців слухали хвацькі «проповіді» рашистів, усміхнувшись та мовчки розходились. Те, що можливо проходило в період Другої світової війни, у 2022-2023 роках не проходило. На відміну від своїх радянських комуністичних попередників, які принаймні могли назвати ідеологію, яка загнала їх до Польщі, Естонії чи Румунії, сучасна російська армія зразка 2022 р. не має

ясного розуміння і жодних конкретних планів, як керувати регіоном. Навіть не має чіткого уявлення, що насправді значить «руський мир», який оспівують деякі ідеологи президента Володимира Путіна.

Полоненим українцям казали, що українська держава дискримінувала їх за російську мову; тепер вони «вільні», але коли російськомовні старости українських поселень, сіл і містечок, або інші представники місцевої влади пояснювали, що в Україні їх ніхто не кривдив за використання тієї, чи іншої мови і що в їхній області поширена російська мова, солдати РФ не мали, що на це сказати.

Окрім мерів, представників місцевого самоврядування, старост, та інших виборних посадовців, найбільше непокоять окупантів українські волонтери: благодійники, керівники громадських організацій, люди, які поспішають на допомогу іншим. Можливо, вони здаються підозрілими російським чиновникам, оскільки їхня власна країна придушує будь-яку ініціативу, незалежні об'єднання та масові рухи різних громад. Росіяни підштовхують до вбивства, або спроби вбивства людей з органів української влади, до тероризму, поширення неправдивих думок та ідей про Україну.

За повідомленням Офісу Генерального прокурора України, станом на 27 травня 2022 було зареєстровано 20877 злочинів проти України, у тому числі 14193 злочинів агресії та воєнних злочинів і 6684 злочинів проти національної безпеки. 15.03. 2022 Сенат США одноголосно ухвалив резолюцію, яка вимагає розслідування щодо президента Росії Володимира Путіна, як воєнного злочинця.

23 березня 2022 Сейм Польщі визнав Путіна воєнним злочинцем. Сейм Польщі також закликав наслідувати цей приклад всі інші цивілізовані держави та затаврувати Путіна військовим злочинцем.

«The Reckoning Project» взяв інтерв'ю в чоловіка зі Скадовська (ця частина Херсонської області була під контролем Росії), якого ми назвемо волонтером на прізвище «А». (Він захотів залишитися анонімним, оскільки остерігається за безпеку своєї сім'ї.) У Скадовську він був членом одного з місцевих патрулів, які замінили поліцію, і працював у центрі розподілу гуманітарної допомоги. Після того, як його батька схопили у квітні 2022 р, через кілька тижнів після початку окупації, волонтер «А» пішов його шукати – і теж був затриманий росіянами.

Під час подальшого допиту волонтера «А» розпитували про інших місцевих активістів і про його зв'язок з українськими органами безпеки (він з ними не пов'язаний) і ЦРУ (до якого він також не має стосунку), а також з фондом Джорджа Сороса (також безпідставно). Як і радянські чиновники, які ставилися до бойскаутів в окупованій Центральній Європі мов до змовників, росіяни не могли повірити, що він був просто місцевим волонтером, який працював з іншими місцевими волонтерами. Запитання росіян наштовхнули на думку волонтера «А», що вони нічого не розуміли про таку діяльність.

Волонтер розповів, як його одночасно били 4 чоловіки, молотком та бейсбольними битами, катували електрострумом, вимагаючи визнати свою участь у співпраці з ЗСУ. Йому зламали ребро. Згодом чоловікові наказали зробити зізнання на відео й підписати заяву про те, що він не буде поширювати «фейкові новини» про російську окупацію. Після звільнення він терміново залишив Херсонську область. Таких прикладів «The Reckoning Project» приводить більше трьох десятків, російські солдати не могли повірити, що за цим не стоїть жодна таємна організація, що звичайні люди за покликом душі брали участь у цьому спільному волонтерському проєкті, що інформація про волонтерів поширювалася серед українців з вуст в уста і у соціальних мережах, а не в результаті змови...

Відповідно заяв «The Reckoning Project» російські окупанти на окупованих українських територіях вбивають, калічать і катують мирних мешканців, ґвалтують жінок, дівчат і навіть маленьких дітей. Вони вивозять дітей, депортують українських громадян розстрілюють гуманітарні коридори, грабують підприємства, магазини й оселі українців. Росіяни станом на 23.05. 2022 року вбили 4600 цивільних українців. Це дані без урахування окупованих територій. Президент Зеленський заявив, що окупанти на захоплених територіях діють за «методичкою нацистів». На сайті російського державного агентства «РИА Новости» з'явилася стаття із закликами вчинити геноцид українців. Агентство ООН у справах біженців повідомило, що кількість людей, які втекли з України станом на 12 травня 2022 р, рятуючись від війни Росії, перевищило 6 мільйонів людей, що є найсерйознішою кризою з біженцями в Європі з часів закінчення Другої світової війни

«The Reckoning Project» розповіли про волонтера «Б», його попросили надати опис того, як працювала його волонтерська група. Я написав: – Люди приносили те, що мали вдома, і отримували у нас те, що їм було потрібно. За умови, якщо в нас це було. Росіяни вимагали інформації про неіснуючу змову. Потім у нього конфіскували знеболювальні препарати, які він збирав для онкохворих людей. Цей чоловік, який також був змушений виїхати зі свого регіону, вважає: справжня проблема російських військових, які його допитували, полягала в їхньому страху через те, що вони не могли контролювати волонтерів. Їх дуже дивувало, що будь-хто може бути незалежним від держави і від політичної системи: «Це реально бісить і дратує росіян». Все це брехня, ви не можете працювати поза системою влади, кричали росіяни...

Жінка з Херсонської області, яка допомагала сортувати пакунки з гуманітарною допомогою, розповіла журналісту вищезазначеного видання, що її схопили і кували електричним струмом, забрали гроші та побили. Відпустили і пообіцяли провести групове насилування, якщо вона попадеться ще раз. (Жінка попросила не називати її імені, тож ми умовно назвали її Юлею).

Херсонця Нахмета Ісмаїлова який перед війною 2022 організовував благодійні заходи й концерти, росіяни схопили, кинули до катівні і там мучили електрострумом. Кожен хто провадить будь-яку незалежну діяльність – хто працює з громадянським суспільством чи кого можна назвати суспільним діячем – піддається ризику в зоні окупації, де керують люди, які можливо, ніколи не бачили справжньої доброчинності чи справжньої волонтерської діяльності, ми вже не згадуємо про благодійність...

Після перших невдач російської армії у війні з Україною 2022, посадові особи обговорювали ймовірність застосування президентом РФ Володимиром Путіним ядерної зброї проти України. Відповідно виданню на сайті «Gulagu.net» у ФСБ є інформатор з позивним «Вітер змін», який підтвердив ці дані. Він повідомив, що тему застосування ядерної зброї обговорювали генерали РФ і співробітники ФСБ, правда Путін на тих розмовах не був присутній. Видання стверджує, що більшість учасників розмов припускали, що Путін не піде на застосування ядерної зброї, оскільки це означало б «поразку Росії» в очах противників та нейтральних країн. За даними «Newsweek», вищими посадовцями висловлювались думки, що якщо російський президент віддасть наказ нанести ядерний удар по Україні, то його рішення може заблокувати військове командування, генерали РФ (відбудеться військовий переворот).

Навесні 2022 року російські окупанти демонстрували зацікавленість у змінах в українських школах. У досі окупованому Мелітополі російські військові викрали кількох директорів шкіл, а також керівника місцевого відділу освіти, хоча згодом директорів відпустили. У Каховці директора школи №1 Віктора Пендальчука схопили і допитували 2 тижні, перш ніж він виїхав на підконтрольну Україні територію. Втім, багато шкіл на окупованих територіях спершу були закриті чи працювали в режимі онлайн, як на ранніх етапах пандемії коронавірусу. Декого з освітян окупанти змушували повернутися на роботу.

В одному епізоді, який розслідував «The Reckoning Project», свідки розповіли про викладача географії, математики та інформатики (ми не розголошуємо його ім'я, оскільки його село в Херсонській області все ще окуповане, тож назвемо його «вчитель В»), у чий дім наприкінці червня 2022 прийшли російські солдати. На його 18-річного сина надягли наручники, на голову натягнули мішок і повели до катівні за те, що хлопець бажав вступати в університет на факультет історії України. «Вчителю В» передали, що син живий, його відпустять додому, якщо викладач повернеться на роботу до школи. Той підкорився. Його син, дійсно повернувся і розповів, що його допитували, погрожували зброєю, били і катували струмом.

У Вовчанську, маленькому прифронтовому містечку на Харківщині, звільненому у вересні після піврічної окупації, «The Reckoning Project» отримав копію п'ятирічного освітнього плану для шкіл міста. Документ налічує 140 сторінок бюрократичного тексту, який виглядає як халатно зроблена копія навчальних планів для шкіл у Росії, а особливої уваги потребам шкіл на нещодавно окупованих територіях не приділялося. Там, наприклад, йдеться про щорічне відзначення «Дня солідарності у боротьбі з тероризмом на честь сумнозвісного нападу на школу в Беслані у Північній Осетії» (2004 рік); уроки про блокаду фашис-

тами Ленінграда під час Другої світової війні; курс «Основи духовно-моральної культури народів Росії» тощо. Про сам Вовчанськ в усьому документі лише два рядки – вони стосуються екскурсій місцевими музеями та пам'ятками культури.

В одному з окупованих міст Запорізької області вчителів наказали організувати святкування 9 травня – дня, коли Росія відзначає річницю перемоги союзників над нацистською Німеччиною. Але окупаційна влада, вочевидь, не переймалася, чи прийшли діти на захід, чи дізнались вони щось про війну 1939-1945 р, чи святкування дійсно відбулося. «Кількох дітей вистачить, щоб показати по ТВ», – сказали їм. Діяльність заради показухи.

Ближче до осені окупанти активізували русифікацію шкіл, чим викликали неабияке хвилювання серед українських вчителів, які боялися, що їх звинуватять у колабораціонізмі, якщо вони вийдуть на роботу. З російського боку це був безсистемний процес, який відбувався по-різному у різних місцевостях. За даними «The Reckoning Project», щонайменше в одному з регіонів Запорізької області зі шкіл забрали всі книжки українською мовою, навіть дитячі; в інших місцях вилучили тільки спеціалізовану українську літературу з права та історії. В одному досі окупованому селі Запорізької області солдати змусили відкрити школи, погрожуючи забрати дітей у батьків, якщо діти не ходитимуть на навчання і не будуть вчити російську мову.

Мешканці деяких районів розповіли, що окупанти запровадили російську мову викладання, проте багато програм були слабкими. В один регіон завезли тільки чотири підручники: з російської мови, історії Росії, математики й природознавства, а всі українські підручники викинули. Вища освіта в Україні теж потерпає від цього безладного підходу російських окупантів. Російські солдати зайняли Херсонський державний університет, Херсонську державну морську академію та Херсонський

державний аграрно-економічний університет, і почали шукати викладачів для переведення студентів на російську систему навчання.

У червні 2022 р, коли Херсон ще був під окупацією, росіяни оголосили, що один з викладачів Херсонської державної морської академії Дмитро Круглий стане ректором. Усіх інших звільнили. «Ректор» Д. Круглий, який доти викладав предмет «глобальна морська система зв'язку під час лиха», оголосив, що сьогоднішнє завдання університету – збудувати верф, проте здійснив мало кроків у цьому напрямку. Після визволення Херсона, новий «ректор» Д.Круглий втік з міста разом з росіянами.

За останні 8 років (2014-2022 р) президент РФ Володимир Путін і високопосадовці максимально уникали згадки української влади в контексті «колеги або партнери». Багато років російська пропаганда та Кремль запевняли, що владу в Україні захопили «бандерівці та нацисти», потім риторика почала посилюватись не лише на офіційну українську владу, а й усіх мешканців нашої країни, їх почали називати «фашистами». Заява Путіна про «зграю наркоманів і неонацистів», що засіли в Києві, пролунала на другий день повномасштабного вторгнення в Україну. Вже тоді Кремль просив ЗСУ перейти на бік окупантів і повалити владу. Після кількох місяців повномасштабної війни 2022 в РФ пропагандисти розповідали про якісь «біолабораторії з гусями та комарами», про те, що вони воюють зі США і НАТО на території України, потім – з ангелосаксами і всім колективним Заходом разом. Нещодавно в народ РФ запустили страх якісь «сатаністи», вказали на «брудні бомби» і поганих людей, які тепер хочуть знищити уже все людство, а росіяни захищають увесь світ. А ось як заговорив Путін після звільнення Херсона 11 листопада 2022

року, він звернувся до влади України та до українців: «Мы готовы к взаимодействию с украинскими партнёрами». А куди ж ділися бендерівці і нацисти, наркомани і фашиський режим? Наприклад, на «t.me/vnsnua/34339» російський пропагандист Володимир Соловйов під час чергового пропагандистського спічу на російському телебаченні заявив: що вони після вторгнення в Україну зіштовхнулися із ситуацією, на яку не розраховували. Слава Богу, що до них надійшли «світлі» думки.

Кожен регіон України має власну історію і традиції, деякі історичні приклади можуть видатися надзвичайно актуальними. Херсонський приклад, у 1787 році, через 4 роки після того, як Росія перемогла Османську імперію і приєднала територію сучасної Південної України та Криму до себе, російська імператриця Катерина-II відвідала ці землі. Її поїзду організував Григорій Потьомкін, (коханець і улюблений міністр), і саме від цієї подорожі пішов вислів «потьомкінські села». За легендою, Потьомкін наказав звести фасади сільських хатинок вздовж шляху, яким їхала Катерина, і помістити туди перевдягнутих селян, а наприкінці кожного дня – розбирати і встановлювати знову макети в наступному селі, щоб цариця бачила тільки щасливих селян і заможні обійстя.

Історики сумніваються, чи ця складна постановка «потьомкінських сіл» справді мала місце, але Потьомкін дійсно пов'язаний з Херсонським регіоном. Зрештою він був похований у склепі в Херсоні, дивина в тому, що відступаючи з міста росіяни викрали його рештки та розібрали на сувеніри. Легенда про «потьомкінські села» жива, тому що вона відображає явище, яке ми бачимо у 2023 р, коли російські генерали створюють фальшиву реальність на фронті, щоб догодити далекому монарху Путіну. Пригадайте нашу розповідь про старосту Старої Збур'ївки – В.Маруняка, він казав: «Я спостерігаю за тим, що росіяни

роблять. У них все робиться для картинки, а потім показують по ТВ в Росії. Вони намагаються зліпити до купи свої фейкові перемоги, але все лопається як мильний пузир. Вони заздрять і мстять українцям за своє паршиве життя. І тільки цим можна пояснити побиття людей, катування струмом, в'язниці і кімнати тортур у гаражах і підвалах, цілковиту зневагу до життя українців.

У 1928 році український письменник Володимир Винниченко написав листа російському письменникові Максимі Горькому, який заперечував існування української мови, називаючи її діалектом. М.Горький все перекрутив, виявилось, що російська мова – то суцільний збір мов інших держав. Мова – це історія народу, там всі її періоди відображені. Яких змін зазнала українська мова в радянські часи та яким чином Росія провокувала мовний конфлікт в Україні, і як агресор використовує українську в інформаційній війні ми вже знаємо.

В.Винниченко писав: - Бажання, щоб України не було не змусить Україну зникнути. Переписування історії не зітре історичної пам'яті мільйонів людей. Росія може спробувати змінити географію регіону, але це не змінить історію регіону, незалежно від того, скільки тіл буде побито на війні, чи закатовано струмом в підвалах катівень.

Сучасна російська окупація належить до давніх і огидних традицій російського імперіалізму та радянського геноциду. Москва хоче знищити Україну як державу, а українство – як ідентичність. Окупанти вважали, що це буде просто, вони хотіли вірити, що Україна і українське суспільство слабкі. А це не так. Невідповідність між очікуванням і реальністю також підштовхнула окупантів до більшого насильства.

*...Ворог не знав, з ким він бореться,
Думав, буде не битва - прогулянка.
Ми прозріли, ми дуже цінуємо
Що наша Україна - нескорена!*

Вейн Джордаш, британський юрист, який документує російські воєнні злочини в Україні, в інтерв'ю «The Reckoning Project» стверджує, що надзвичайна велика кількість в'язниць на окупованих територіях України свідчить про те, що російська армія спробувала втілити свій початковий план: 1) - схопити і вбити всіх лідерів України; 2) – створити геноцид і знищити українській нації.

Але чим довше тривала окупація, тим більше у росіян розширювалось уявлення про те, хто такі українці. Спочатку для них це був Зеленський та київська влада, а потім вони побачили що є місцеві лідери, яким вірить народ. І в вислів «місцеві лідери» входить велика маса простого народу: від вояків до державних службовців, журналістів і вчителів – тобто усі, хто цінує українську державу.

За офіційними даними на 28 грудня 2022 р. в Україні було вбито 450 дітей. Смерть дітей є найбільш шокуючою подією, дорослі мають їх захищати і забезпечувати їм безпечне життя. 8-річна Маргарита Гапоненко з Харківщини загинула на подвір'ї свого будинку. Вона читала книжку, коли почався артобстріл. Осколком її вбив російський снаряд. На початку березня 2022 року родина на прізвище «С» намагалася виїхати з Ірпеня і потрапила під мінометний обстріл. Російські окупанти вбили сестру і брата 9-річну Алісу, 18-річного Микиту, їхню маму Тетяну і двох собак. Тільки у квітні 2022 р. на Київщині знайшли мертвим 4-річного Сашка, якого розшукували з середини березня 2022. Нікого не залишила байдужою загибель 4-річної Лізи з Вінниці, яка йшла з мамою до логопеда, коли їх накрило вибуховою хвилею. Родичі 1,5-місячного Тимофія з Кривого Рога до останнього вірили, що він живий. Тіло блакитноокого хлопчика дістали з-під руїн будинку, куди поцілила російська ракета. Він загинув разом з мамою і татом. І таких історій – багато.

Невдачі та необізнаність призводять до насильства. Насильство породжує ще більший супротив, який так важко піддається розумінню загарбників, веде до все більших руйнувань, болю й страждань. Це логіка геноциду і він розгортається просто зараз, у наш час, на окупованих українських територіях, які поки не звільнені: У містах, де російські солдати досі свавільно затримують людей на вулицях; У українських селах, де держава навіть не може порахувати російські катівні, які створила цивілізація вбивць і мародерів на чолі з їхнім лідером – Путіним. Росія була, зараз є і мабуть буде «цивілізацією вбивць».

Міністр оборони України Олексій Резніков повідомив, що антикремлівська коаліція вже складається з 54 країн. Якщо хтось думає, що у світі є синдром втоми від України, від війни 2022 р, то це не так. Наші партнери налаштовані дуже рішуче на нашу перемогу – сказав президент Зеленський. Це абсолютно інші настрої, ніж рік тому, коли в 2022 році нам давали три дні на те, що впаде Київ, і три тижні максимум на те, що українська впаде здасться. Може десь там будуть якісь окремі бойові дії. Але українці – нація нескорених. Сьогодні всі вірять у перемогу України, всі бажають цієї перемоги. Тепер усі розуміють і чітко бачать, що цю російську так звану «другу армію світу» дуже реалістично стримують і перемагають українці. Україна довела це всьому світу, і тому весь світ надихається героїзмом наших захисників і захисниць. Далі Зеленський наголосив, що війна з РФ має завершитися уже цього 2023 р. Він підвів підсумки історичного дня для України – першого візиту президента США за 15 років. «Сьогоднішній 362-й день повномасштабної війни був символічним. Ми у нашій вільній столиці Києві приймали з візитом нашого потужного союзника – президента США, й говорили з ним про

майбутнє України, про наші відносини тощо. Це показник, наскільки Україна стійка і важлива для світу». Зеленський впевнений, що вже немає нічого, що могло б похитнути демократію в Україні. Звернення президента України Зеленського за 20 лютого 2023 р: «Саме зараз в Україні вирішується доля світового порядку, який заснований на правилах, на людяності, на передбачуваності. І сьогодні ми з президентом Байденом говорили, зокрема, про те, як і що уже цього року зробити все для нашої спільної перемоги у війні, що була розпочата Росією 2022 р. Конкретні кроки для цього відомі. Наші оборонні потреби для цього відомі. Які активні дії для цього потрібні наших воїнів на фронті, – теж добре відомо нашим партнерам. Потрібна лише рішучість. Сьогодні я побачив таку рішучість президента США - Байдена. І я хочу подякувати пану президенту за цей його візит і за дійсно корисні переговори», - сказав Зеленський.

В ОБСЄ представили дослідження про російську «фільтрацію» людей. Загарбницька війна Росії проти України супроводжується багатьма новими жакливим явищами, одне з яких «фільтрація». Вдосконаливши свій попередній злочинний досвід у Чечні та наслідуючи нацистський досвід депортацій і концтаборів, росіяни створили на тимчасово окупованій території України, (утім, як і на власній), систему фільтрації та затримання українських громадян, які можуть нести загрозу встановленню російського контролю над Україною. Її неодмінними атрибутами стали психологічний та фізичний тиск, катування і навіть вбивства. Росія планувала через «фільтрацію» пропустити абсолютно всіх українців, кому виповнилося 14 років і хто перебуває на тимчасово окупованій території України. Цей процес має три рівні: 1) – попередня фільтрація на блокпостах; 2) - фільтраційні табори; 3) – найкривавіший етап перевірки - СІЗО і колонії...

УСВІДОМЛЕНА КОЛЕКТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Історія розвитку цивілізації свідчить: коли влада «заграється у свою недоторканність», та починає наносити шкоду інтересам власного народу, саме тоді настає колективна відповідальність. Від вторгнення Росії в Україну 2014 року і до моменту закінчення війни, в РФ повинна бути колективна відповідальність російської нації. І ця відповідальність росіян за воєнні злочини в Україні має бути усвідомлена. Окремі росіяни питають: -

Чому все населення РФ має відповідати за гріхи Путіна та російської армії? Чому колективну провину за війну мають поділяти ті, хто в ній не бере участі? А чому сучасний росіянин не соромиться злочинів, які скоюють інші їхні співвітчизники, наприклад військові? Хіба можна виправдати російського солдата з юридичної сторони, який прийшов в Україну вбивати мирного українця за інші погляди і моральні цінності? Хіба це справедливо, що Росія напала на Україну?

Цей набір скарг, які озвучує російська опозиція після 24 лютого 2022, вже добре відомий світові. Подібні ремствування можна було почути й у післявоєнній Німеччині 1945-1950 років, коли мільйони німців не поспішали визнавати провину за зло вчинене Гітлером та нацистами.

Військову агресію Росії проти України частина західних інтелектуалів у 2022 році воліла називати інакше: «то війну Путіна та Кремля». Мовляв, пересічні росіяни не винні у злочинах авторитарного режиму. Дехто апелює до того, що російська культура є частиною світової, а тому в жодному разі не можна звинувачувати весь російський народ в тому, що зараз коїться в Україні. Одним словом, вони запевняють, що вся провина лежить винятково на режимі Путіна. Однак після 1945 року Захід займав зовсім іншу позицію – щодо нацистської Німеччини. Як і зараз,

ніхто тоді не заперечував значення німецької культури, але винним в нацистських злочинах був саме німецький народ, а не лише Гітлер та еліта Третього рейху. Принцип колективної відповідальності за Другу світову війну та воєнні злочини лежав в основі західної політики щодо тогочасної Німеччини. Зробимо коротке порівняння.

Як свідчить історія України - Незалежність виборюється людьми. Гідними Незалежності можуть бути лише сміливі народи - сильної нації. Нещодавно голова ВРУ Руслан Стефанчук влучно звернув увагу на той факт, що після падіння режиму СРСР з-поміж держав, що утворювали відповідний союз, тільки Росія не має свого Дня Незалежності. Наразі більшість населення Росії обирає перебувати у забутті. Сьогодні 70% росіян підтримують війну Росії проти України. Більшість росіян не усвідомлює весь жах, який кожного дня чинить Росія на території української держави. Незнання, нерозуміння, байдужість, боягузтво не звільняє громадян Росії від колективної відповідальності за смерть тисяч невинних цивільних громадян України, зокрема дітей у російсько-українській війні з початку воєнного вторгнення РФ на нашу землю. Бо ці смерті спричинив чинний режим Росії. Варто згадати, що за злочини нацистської Німеччини у ХХ столітті її народ десятиліттями спокутував скоєні гріхи, у тому числі і публічно визнаючи свою провину та приносячи свої вибачення іншим державам світу за скоєні злодіяння.

Після 1945 року американська окупаційна адміністрація здійснювала денацифікацію (систему заходів) та перевиховання (re-education) німецького народу. Останнє було масовим і тотальним. Німців змушували відвідувати місця страт та масових поховань в'язнів концтаборів та ховати їхні останки. Всюди в німецьких містах розвішува-

лися інформаційні плакати про нацистські злочини з назвою «Ці злочини – ваша провина!» Щоб отримати продуктивні картки німці повинні були переглянути документальні фільми про нацистські табори смерті. Аргументи «Ми не знали», чи «Ми нічого цього не робили» - не приймалися: винними були всі. А от денацифікація вже мала більше нюансів. Згідно з нею, всіх громадян Німеччини було розділено на 5 класів: 1) - виправдані (Entlastete); 2) – симпатичні (Mitläufer); 3) - ті, чия провина була незначною (Minderbelastete); 4) - винні (Belastete); 5) - головні винуватці (Hauptschuldige). Від того, до якої категорії потрапляла людина, залежало її покарання. Класифікацію німців мали здійснювати суди. Але важливо, що до категорії «винних» потрапляли всі чиновники та військові Третього рейху. Навіть якщо не було встановлено, чи вони безпосередньо винні у злочинах, вони вважалися винними вже тому, що належали до державного апарату Третього рейху.

19 жовтня 1945 р. Рада Євангелічної Церкви Німеччини опублікувала документ, який отримав назву «Штутгартське визнання вини» (Stuttgarter Schuldbekentnis). В ньому Євангелічна Церква Німеччини визнавала себе винною в тому, що в часи нацистського режиму відійшла від християнських принципів та чеснот. Формулювання було доволі розмитим та невиразним через внутрішній конфлікт в самій Церкві. Але того ж дня ініціатор «Визнання...» вини Мартін Німьоллер виголосив проповідь, яку журналісти коротко переказали простим реченням: християни Німеччини винні в злочинах нацистів, бо вони «нічого не робили, нічого не говорили владі, не взяли на себе відповідальності» (das Nichtstun, das Nichtreden, das Nicht-Verantwortlich-Fühlen). Отже, провина німців крилася не лише в тому, що вони були громадянами Німеччини, і не в тому, що вони чинили зло. Вони винні також у тому, що не протидіяли владі, не висловлювали незгоди, не визнали себе відповідальними за гітлерівський режим.

Росіяни мають нарешті усвідомити колективну відповідальність та власну причетність до злочинних воєнних дій РФ на території України. Росіяни мають зробити вибір щодо свого майбутнього та майбутнього своїх дітей: бути вигнанцем цивілізації у світі, чи стати партнером серед розвинених держав Європи, де поважають міжнародне право та суверенітет інших держав. Як казав іспанський філософ Балтасар Грасіан-і-Моралес: - Єдина перевага влади - в тому, що вона може здійснювати благо для всіх. Ніякої іншої причини для існування влади бути не може. Українці це знають від народження та віками демонструють цю просту істину світу, (на прикладі Майданів).

Нарешті 1946 року німецький філософ Карл Ясперс прочитав курс лекцій, який згодом видав книгою під назвою «Питання про вину». Фактично, Ясперс вивів основні принципи, якими німці повинні були керуватися при оцінці свого нацистського минулого. Перш за все, він виділив 4 види вини: 1) - кримінальну, 2) - політичну, 3) – моральну, 4) - метафізичну. Кримінальна вина – це безпосередньо здійснювати злочини. Політична – бути громадянином країни, яка здійснювала злочини. Моральна – виконувати злочинні накази. Метафізична вина – не протидіяти злу.

Утім, всі ці види вини індивідуальні. Єдиною колективною - вважається політична провина. Люди винні в злочинах, що здійснені державою, бо вони є її громадянами. Тому що будь-яка влада в ХХ ст. походить від народу. По-перше, народ обирає політичну силу або принаймні дозволяє їй прийти до влади, бо вона обіцяє виконати його бажання, явні чи невисловлені. По-друге, якщо згодом влада починає чинити злочинні речі, а народ не виступає проти неї, значить він схвалює ці злочини. Будь-яка влада не повинна мати божественного ореолу!

Століття революцій, Майдани та відрубані голови королів показали, що при бажанні народ може повалити будь-яку владу, якщо захоче. І саме тому політична вина є колективною: це громадяни Росії дозволили путінському державному апарату чинити зло. Що робити з людьми, які не голосували за путінський режим? Навіть якщо вони не голосували за цю владу, вони винні в тому, що нічого не зробили, щоб її зупинити. І тут ніяк не сховатися за виправданням: «я не цікавлюся політикою».

Саме тоді, на початку 1950-х років, вийшло есе британського письменника та журналіста Артура Кестлера «A Guide to Political Neuroses». Автор досліджував політичні настрої своїх сучасників, спираючись на фрейдівський психоаналіз. Звертаючись до німецького випадку, Кестлер писав: «Покладати на цілу націю колективну відповідальність за дії злочинної меншини несправедливо, як із юридичного, так і з морального погляду. Але політична підсвідомість підходить до справи інакше. Вона автоматично бере на себе колективну відповідальність за всі тріумфи та поразки нації, за її честь та ганьбу».

Умовно уявіть на хвилину, що Росія перемогла Україну в сучасній війні. Як поведе себе російський народ разом з путінським режимом? Читач вже знає відповідь. Тож характерною особливістю політичного лібідо якраз і є схильність ідентифікувати себе з нацією, плем'ям, церквою чи партією. Політичне лібідо можна визначити як пристрасну потребу індивіда почуватися частиною якогось цілого.

Коли російські противники Путіна заявляють, що принцип колективної національної провини є ірраціональним, з цим можна погодитися. Але так само ірраціональний є і принцип національної гордості. Тієї самої гордості, яка продовжує грати найважливішу роль у житті тих же росіян. Ми можемо сказати: - Сучасний росіянин не має жодного стосунку до Толстого чи Достоевського: він не брав участі

в написанні «Війни та миру» і «Злочину та покарання».

Сучасний росіянин не має жодного стосунку до Чайковського чи Стравінського: він не брав участі у створенні «Лебединого озера» та «Весни священної» тощо. Сучасний росіянин не має навіть віддаленого відношення до першого польоту людини в космос: для цього слід особисто бути присутнім на космодромі Байконур у ніч проти 12 квітня 1961 року. Тим не менш, усе перераховане було і залишається об'єктами російського політичного лібідо. Сучасні росіяни цим пишаються. Щось в головах сучасних росіян не сходиться, за одні дії він кричить «Ура», а від інших відхрещується «Я тут не причому...».

На цьому можна було б і зупинитися. Якщо в тексті Ясперса замінити німців на росіян, а Гітлера на Путіна, то ми отримаємо готове пояснення, чому саме російський народ є колективно винним в нападі на Україну. Німецькі виправдання і пояснення, що вони не винні..., ми вже чули, починаючи від 1945-х років. І Карл Ясперс пояснив, чому ці виправдання нічого не варті. Навіть більше: на початку XXI ст. ми живемо в інформаційному суспільстві, а тому громадяни мають набагато більше засобів боротися з диктатурою, з війною й тероризмом, або хоча б не мовчати про злочини. Соціальні мережі дозволяють будь-кому висловити свою позицію. У часи Ясперса держава контролювала як засоби інформації, так і можливість масових протестів. Зараз скоординувати людей набагато простіше – що засвідчила «Революція гідності» в Україні, чи «арабська весна». Якщо і це здається небезпечним чи ризикованим, то в путінській Росії є доволі безпечний канал «зворотнього зв'язку»: влада регулярно проводить опитування, щоб виміряти настрої громадян: підтримують чи не підтримують вони дії уряду. А це вже колективна відповідальність.

Мільйони росіян пишаються чужими досягненнями, не маючи на те раціональних підстав. Їх ображає, коли російські успіхи в літературі, мистецтві та науці ставляться під сумнів і стикаються з «cancel culture» (культурою скасування). Російські інтелігенти, які відмовляються бачити в собі співучасників Путіна та Шойгу, як і раніше, відчують причетність до Толстого та Гагаріна: і це не здається їм нелогічним, невиправданим і несправедливим. Вони кричать: «Ця російські досягнення». А що ж тоді Путін, Шойгу та їхнє оточення? Дивно, правда з цього приводу Артур Кестлер писав: «Коли несвідомий потяг до ідентифікації приносить приємні результати, вони охоче допускаються до свідомості. Негативні – ні.

Кожен німець й сьогодні пишається «своїм Гете», немов тут є його особиста заслуга; кожен американець із задоволенням говорить про «Війну за незалежність», ніби він сам брав у ній участь. Але інші, менш приємні плоди ідентифікації не займають такого почесного місця у свідомості людини : «Негатив відштовхується». А треті можуть викликати травматичний шок і тому мають бути забуті та витіснені зі свідомості назавжди. Коли люди кажуть: - Наш Гете, наш Бетховен, моя федерація – це все невід'ємна частина підсвідомості. Але наші вбиті, наші газові камери, розв'язана нами війна – все це ми відкидаємо з голови. Але і перше і друге взаємопов'язане нашою підсвідомістю, «наш Гете і наш Достоевський» йдуть поруч з злочинами в Бучі, Ізюмі, Бахмуті та інших містах України.

Сотні тисяч українців, які перебувають за межами країни, пишаються її героїчною обороною, як ніби самі були присутні у Харкові, Балаклії чи Миколаєві. Сотні тисяч українців, які ніколи не бачили HIMARS, пишаються їхньою руйнівною потужністю, ніби особисто брали участь у створенні легендарної зброї. Сотні тисяч українців, які жодного дня не служили в армії, пишаються військовими перемогами ЗСУ, ніби своїми власними. Водночас неп-

риємні плоди ідентифікації з Україною, які до 2022 року доводилося по можливості витіснити зі свідомості, витіснило саме життя. Велика війна 2022 затулила все незручне та компрометуюче: від західних закидів у коруптованості - до претензій Ізраїлю та Польщі до українських історичних героїв. Будь-який вітчизняний гріх далекого чи недавнього минулого тьмяніє на тлі безстрашності, продемонстрованої Україною після 24 лютого. Проблема у тому, що так буде не завжди.

Чи можна було обійтися без ідеї колективної вини? Переважно на такі питання відповідають: «Історія не знає умовного способу». Але Німеччину було розділено на ФРН та НДР, які мали різний історичний розвиток. І тому зараз ми маємо матеріал для порівняння. І цікаво, що до кінця 1950-х років комуністична НДР рухалася по тій же траєкторії, що й ФРН: спершу процеси над нацистами, а далі їх амністія. От тільки НДР спиралася на інший фундамент: це самовизволення, а не колективна вина. Соціалістична партія проголошувала себе спадкоємицею соціал-демократів, які навіть в часи Третього рейху були в опозиції до нацистів, а «днем народження» НДР було оголошено звільнення Бухенвальду, яке в міфології НДР було здійснено силами самих в'язнів. Таким чином, в цій парадигмі нацизм поставав чимось зовнішнім щодо НДР. Марксистська ідеологія давала просте пояснення: нацизм був продуктом капіталістичних відносин. Таким чином, винними вже були не німці, а абстрактна соціально-економічна формація - капіталізм. Тож зараз ми бачимо відмінності між Східною та Західною Німеччиною. Зокрема, і в рівні підтримки неонацистів та радикалів. Для східних німців нацизм не є їхньою власною провиною, а тому їхня опірність до ксенофобії та расизму є відчутно слабшою. Зовсім по-іншому буде з Росією...

Якщо зараз не застосувати принципу колективної політичної вини до Росії, то проблему не буде вирішено, а просто відсунуто у майбутнє, причому не дуже далеке. А далі російський імперіалізм повернеться, хоч і з обличчям іншого диктатора. І рецепт подолання російського імперіалізму доволі простий. По-перше, потрібен тиск з боку Заходу – постійне наголошення на колективній вині росіян за злочини путінського режиму. По-друге, готовність самих росіян нести політичну відповідальність, бо ґрунтовні, докорінні зміни не можуть прийти лише ззовні. Зовнішніми можуть бути лише стимули, але зміни має проводити та ініціювати саме російське суспільство. А це означає взяти на себе відповідальність за державу під назвою Росія.

«Якщо народ обирає і підтримує правителів, які вчиняють міжнародні злочини проти інших народів, він має понести відповідальність», – каже голова Комітету ВР з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, доктор юридичних наук Олександр Мережко.

Після війни ототожнення себе з Україною не дозволить спочивати на лаврах: про це свідчить досвід усіх країн, які виходили переможницями з колишніх європейських воєн. Як приклад, Франція 1920-х років журилася через страшну ціну, заплачену за свою перемогу. Великобританія кінця 1940-х загрузла у соціально-економічних негараздах. Хорватія 2000-х років була змушена переглядати ставлення до своєї історії заради членства в ЄС. З'ясовувалося, що бути французом, британцем чи хорватом означає не лише пишатися національною доблестю, а й нести тягар відповідальності за колективні прорахунки та гріхи минулого часу. І напевно це сподобається тим, хто вже звикає сприймати український паспорт як ідеальний інструмент для задоволення власного лібідо.

О.Мережко: - Вважаю, що народ Росії має відповідати за злочини своєї держави й її очільника Путіна. Хоча б тому, що росіяни неодноразово приводили воєнного зло-

чинця Путіна до влади з грудня 1999 року на різні посади. Вони й зараз підтримують його злочини. Путін – це лише верхівка російського айсберга. Від імені воюючої України спільнота «InformNapalm» звернулась в Інтернеті до народів Росії: «Імперія впаде – чи зможете ви створити на її трупі свої вільні держави, чи опинитеся під уламками путінської Росії? Залежить виключно від вас».

Почуття провини – це людське почуття. Є людське «почуття провини» в суспільстві і є юридична вина, яка визначається судом, юридична відповідальність – це різні речі. Автори книги думають, що відповідальність провини, в будь-якому сенсі, накладе історія, і як правило це колективна відповідальність. І досвід Німеччини від 1945 року, цьому запорука. А ще пригадайте, як штурмували тогочасний Берлін, бомби в 1945 році падали на всіх. На тих, хто голосував за Гітлера, хто не голосував за Гітлера, був проти Гітлера, на малих німецьких дітей, які взагалі не знали, що існує Гітлер. Там гинули діти і дорослі люди через свою колективну провину - мільйони загиблих людей у Другій світовій війні

У нас є питання до росіян. Чим ви кращі за німецький народ 1939-1945 років, яких нищив колективний Захід. Ви хочете, щоб українські ракети зруйнували Москву. Ви забули як українці козаки Війська Запорізького 400 років тому (восени 1618 р) на чолі з гетьманом Петром Конашевичем-Сагайдачним взяли в облогу Москви і ви (росіяни) в паніці бігли як найдалі. Ми можемо повторити.

Тож історична колективна відповідальність росіян буде. У ній немає людського мірила «справедливо, чи несправедливо». Історія чужа до цих матерій. Історія абсолютно байдужа до інших людських понять. Історія карає націю, цивілізацію за злочини, і в цьому сенсі на Росію чекає історична відповідальність за скоєне в Україні. Вона прийде і до тих, що нині живе за кордоном, і навіть до російських дітей в пілотках з літерами «Z»...

Шоста глава

**Україна:
історії війни**

МУЖНІСТЬ «КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ»

Пам'ятаєте, як у 480 році до нашої ери загін спартанців загинув, зупинивши нездоланну раніше перську армію у Фермопілах, і на пам'ятнику цій битві, яка врятувала тоді свободу Греції, накреслено: «Перехожий, повідай громадянам Спарти, що ми загинули тут, вірні нашим заповітам». Подібних битв відбулось чимало зараз і в Україні, а для комбата «Карпатської січі» Олега Куцина його Фермопілами стало село Вірнопілля. У цьому селі його невеличкий добровольчий підрозділ відбив у квітні-вересні 2022 усі атаки бойових груп 1-ї гвардійської танкової армії ЗС Росії. Вони не пройшли, Ізюмський плацдарм став для росіян пасткою, яку ЗСУ закрили у вересні 2022 р. І на залишках села зараз стоїть тиша...

Ми були слабкі тоді у квітні 2022, коли треба було зупинити наступ на Барвінкове, ворог рвався відсікти там основні комунікації наших військ на Донбасі. Командувач ОК «Схід» Олег Мікац, який вже кинув у бій усе, навіть батальйон забезпечення, зателефонував своєму другові - Олегу Куцину, командирі добровольчого загону «Карпатська січ», і попросив його негайно виїхати у Харківську область і допомогти зупинити ворога в селі Вірнопілля. Обставини вимагали миттєвих дій. Бо у Вірнопіллі 8 квітня 2022 загинув один наш видатний герой - комбат 2-го добровольчого батальйону львівського «Правого сектору» Тарас Бобанич. І тепер хтось інший, так само надійний, мав взяти на себе відповідальність за оборону села і не відступити. У цьому районі під обстріл потрапили й інші села: Довгеньке, Велика Комишуваха та Грушеваха. Та-о ж страждали населені пункти на околицях Балаклії: Протопопівка, Рудневе та Соколівка, в Ізюмському районі Харківської області.

Село Вірнопілля (раніше Індюківка) знаходиться в Ізюмському районі Харківської області, біля витоків річки Велика Комишуваха. Було засновано на початку XVIII ст. Першими поселенцями були козаки. Землі села перед реформою 1861 р належали поміщиці Вірі Індюковій. На хуторі знаходились 37 дворів, 199 жителів, із них 92 чоловіки і 107 жінок. Пізніше землі поміщиці Віри Індюкової перейшли до поміщика Тимченка, але про це іншим разом, бо у нас зараз тема про війну 2022.

Командир Олег Куцин не втрачав ні хвилини і вирушив миттєво на допомогу до Олега Мікаца. Він довіряв Мікацу, бо вони разом воювали ще з 2014 року у ДАПі, і виїхав у Вірнопілля з ватагою добровольців, у яких на початку не було жодного протитанкового ракетного комплексу, і навіть гранатомети рахували поштучно. Приїхавши і облаштувавшись біля села Вірнопілля, Олег Куцин з друзями потрапив під наступ російських бойових груп зі складу 1-ї гвардійської танкової армії - 4-ї гвардійської танкової Кантемирівської дивізії та 3-ї Червонопрапорної мотострілецької Вісленської дивізії.

Якби ворог знав, які дрібні та погано озброєні сили ЗСУ були у них на шляху! Завдання виглядало героїчно та тактично безнадійно - сотня бійців, більшість з яких ніколи в житті не воювали, обороняли село у глибокій низині, коли на висотах над ними вже стояли російські танки, які періодично прострілювали єдину дорогу, по якій треба було нестись на максимальній швидкості, щоб не потрапити під снаряди. Наших прикривала артилерія інших підрозділів ЗСУ, але стріляти вона могла не завжди, бо снарядів завжди не вистачало. Якби російські танки та піхота увірвались у село, в низину, шлях, який вів до Барвінка був би увесь на долоні, ніхто б не зміг врятуватись. Так майже було усюди, на багатьох ділянках фронту наші бійці своєю

жертівністю вигравали для країни час на мобілізацію та озброєння, так само важко було і в інших селах. Командування ОК «Схід» дало жорстокий, але абсолютно вірний у той час наказ – «тримати с. Вірнопілля до кінця».

Обстріли села не припинялись, люди покинули село вже давно, росіяни руйнували будь-які будівлі, танки гатили прямою наводкою, гелікоптери, штурмовики і артилерія з мінометами, весь час штурмували село. Єдине укриття - підвал розбитої ще у березні 2022 школи, по якому постійно прилітали снаряди, це була поки єдина вцілівши споруда з підвалом у всьому селі.

Вояки «Карпатської січі» рівнялась на свого командира, і були стійкими, оскільки мала в своєму складі - групу партійців «Свободи», які воювали разом з 2014-го. Різкий та конфліктний у політиці, мудрий у спілкуванні на війні, О.Куцин на фронті мав позивний «Кум», який дуже йому личив. Бо у підрозділі він був і кумом, і батьком, і другом кожному, був не начальником, а натхненником. У кожному жесті та інтонації Олег випромінював впевненість, увагу та контроль ситуації. Він командував авторитетом та прикладом, на який рівнялись люди, які кожної хвилини жили під прицілом ворога. Він тонко зчитував ситуації та пригортав до себе людей, прощав їм миттєву слабкість, якщо бачив, що сумління та сором дозволять бійцю перемогти себе всередині та повернутись у бій.

У нього воювали бійці 17 національностей: росіяни і американці, грузини і латвійці, французи і британці, йому не треба було знати мову щоб встановити взаємодію та створити довіру у бою. «Кум» не боявся ворога, смерті та начальства, і ставав лютим тільки тоді, коли брехня заважала воювати, коли через брехню та слабкість його бійців наражали на смертельний ризик, коли втрачали можливість знищити російських окупантів. Він розносив негідників які не піддавались вихованню та підставляли своїх товаришів. Він сам жодного разу не дозволяв доповідати

обстановку, яка б не відповідала дійсності...

Комбат допускав, що Вірнопілля зможуть захопити росіяни, бо вони двічі збирали перед ним групи до 50 одиниць бронетехніки, і у наших ЗСУ просто не було стільки протитанкових засобів, щоб їх зупинити. Бійці «Карпатської січі» могли тільки битись до кінця та героїчно загинути.

І комбат спокійно підготував село до ближнього бою, бійці з гранатометами, які засіли навколо будинків, мали відстрілюватись до останнього, і завдати ворогу максимальних втрат, його бійці свідомо зробили свій вибір: «продати своє життя у бою якомога дорожче».

У Вірнопіллі комбат «Кум» організував якісну оборону і розвідку, тут полюбили працювати аеророзвідники та протитанкісти, бо цілей навколо було багато для усіх видів зброї. Саме тут знаменитий боєць «Адвокат» настріляв півтора десятки танків та іншої техніки зі своєї «Ступни». Росіяни так і не зайшли в Вірнопілля, тому що висоти навколо села стали цвинтарем російської бронетехніки.

Російський диктатор Путін 21.02.2023 заявив, що це Україна, яку нібито підпорядкував собі Захід, почала війну проти Росії у 2022 році, і що Кремль почав використовувати силу, очікуючи ударів по окупованих ним у 2014 році «історичних землях» РФ, які «віджала» Україна. У лютому 2022 року, заради захисту людей на історичних землях Росії і ліквідації загрози, яка виходила від київського режиму після перевороту 2014 року, було ухвалено рішення про проведення спеціальної військової операції на Сході України - заявив Путін. Він не втомлюється повторювати, що Київ хоче отримати «ядерну зброю» від Західних держав і вдарити по Москві. За словами Путіна, Захід звик, що їм усе дозволено, вони плюють на весь світ, це вони руйнували Югославію, Ірак, Лівію, Сирію, а зараз захоплюють Україну...

А в цей час біля села Вірнопілля, комбат О.Куцин, разом із своїми товаришами відбили атаки російських орків. Бійці вже втратили багато своїх побратимів, пережили нелюдські умови, коли у холоді відмовляє організм, а вихід на вулицю є небезпечною грою. З часом вони отримали необхідну зброю, підтримку наших танків і артилерії. А 19 травня 2022 р на знак визнання високих заслуг добровольчого загону, головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний утворив 49-й окремий стрілецький батальйон «Карпатська січ» за поданням ОК «Схід» і призначив комбатом О.Куцина. Останній негайно взявся за комплектацію і підбір людей, та призначення на посади тих, кому він довіряв.

Це була найвища честь на війні для Олега, це був результат 8 років бойового шляху, коли він у 2014 році кинув посаду директора заводу, і пішов воювати за Україну командиром маленького добровольчого загону. А російська 1-ша гвардійська танкова армія, як ми вже зазначали, через село Вірнопілля так і не пройшла, Ізюмський плацдарм став для росіян пасткою.

Наша нація гартується неймовірними подвигами сотень і тисяч героїв ЗСУ. Правда не всі доживають до перемог. 19 червня 2022 року під час чергового обстрілу села Вірнопілля російською артилерією, Олег Іванович Куцин загинув на своєму командному пункті від прямого влучання російського снаряду. Комбат «Карпатської січі» наказ виконав, зупинив ворога і переміг російських рашистів у битві за село Вірнопілля. Цей населений пункт став для комбата «Кума» - Фермопілами назавжди. Жителі села Вірнопілля виявили бажання назвати міську школу іменем Олега Куціна. Разом із комбатом, загинув солдат Тарас Спашенко, позивний «Джа», йому було 37 років. Кращі з ЗСУ завжди йдуть першими у засвіти. Вони гинуть в бою, захищаючи рідну землю. Ми цього не забудемо і не пробачимо ворогів. Спочивайте з миром...

За всі роки існування Головного управління розвідки Кирило Буданов, який обійняв цю посаду в серпні 2020 р, є найбільш медійним очільником цієї структури Міноборони. Інтерв'ю головного розвідника Буданова розтягують на цитати стрічки новин, до його прогнозів прислухаються. Він пояснив, що означає анонс Путіна про призупинення участі РФ у договорі про стратегічні наступальні озброєння, чому Росія хоче якомога швидше закінчити війну, що відбувається з їхнім наступом, та розповів, коли очікувати на наш контрнаступ. На питання: «Яка кінцева мета війни Путіна»? Він сказав: Ви можете відповісти українцям, яка кінцева мета людини у війні з підозрою на психічні захворювання? Чи є взагалі ця мета у нього? Якщо Путін та його оточення захочуть відповісти на подібні питання, то вони будуть переливати «з пустого - в порожнє». Тому що оборонно-промисловий комплекс Російської Федерації стоїть на порозі своєї поразки, він зараз не здатний виробляти в достатній кількості прогресивні зразки ракетного озброєння, особливо стратегічного й оперативно-тактичного призначення. 2022 рік повномасштабної війни повністю зруйнував усю віру світової спільноти в потужність оборонно-промислового комплексу РФ. У Росії немає навіть теоретичного шансу змагатися із Заходом. Вони зараз не можуть задовольнити свої збройні сили звичайним озброєнням – куди вже лізти у високотехнологічне? Тож восени 2022 р. вони мобілізували 316 тисяч чоловік. Прихована мобілізація продовжується й зараз. І Путін вже не кричить, він просить своїх: «Виграйте, хоч що не будь, ну хоч вийдіть на кордони Донецької і Луганської областей».

У Тараса Шевченка є цікавий вірш, написаний на початку 1850 року, (мабуть, у квітні 1850 р.) в Оренбурзі,

умовну на хвилину уявіть собі, що Шевченко живе у наш час і він переробив цього вірша під сучасний лад:

Якби ви знали паничі,

Як важко нашим воїнам вночі.

То ви б казни не розкрадали.

Своїх кишень не напихали!

Не їздили б ви за кордони.

За людські гроші - за мільйони!

По ресторанах не ходили б.

А землю-матінку любили б!

І яхти б ви не купували

І простих людей не обдирали

Державі б вірою служили

І люди б вас усі любили.

Колекцій ви би не збирали.

І на вечірках не гуляли

Свою країну будували

Казну грошима наповняли.

Ракети б ви не віддавали

І держмайна не продавали

Не розкрадали б України

То не летіли б на нас міни.

Не будували б собі вілли

І беззаконня не чинили

То Крим наш був би і Донбас.

Ніхто б не ліз в кордон до нас!

Ви зброю всю попродавали.

Усе, що можна - розікрали

Щоб ваші дочки і сини

Немов у казці всі жили.

Ви Кончезасп набудували

І в тих будинках жирували

Народ простий, лиш животів

Дітей своїх до праці вчив.

І з жиру, ви усі бісились

І над мільярдами трусились
Ще хабарі гребли, «мать вашу»,
І продали ВКРАЇНУ нашу .
Невже від цього легше стало,
Як ви державу продавали?
Як ви кусали і давились,
І по країні кров полилась!
В боях вмирають діти наші.
Гуляють в нічних клубах ваші.
В окопах наші юнаки - в грязі
А ваші, їздять, як князі!
Вкраїна-ненька вся в залізі
Америка лежить в лендлізі
Європа танки нам дає
Арта по окупантах б'є.
Десь накривають хлопців гради
Ті, що колись у нас стояли,
Летять на нас ракети з раші
І гинуть діти, плаче мати.
Ви ж віддали їм нашу зброю,
Під трибунал вас всіх, за ґрати!
Ми їх поборем, потім вас!
Бо ви тяж кати, усі для нас!
Простий народ допомагає:
Він оре, сіє і збирає!
Хто скільки може - по краплині,
Даємо рідній Україні!
Ми молимося за всіх героїв.
І ми даємо їм на зброю!
І ми по нитці "шиємо сорочку",
Щоб воїн-тато зміг обійняти свою дочку!
Як би ж ви вчилися у народу
Й не каламутили ви воду,
То танки б в вас були свої!
Не було б шансів у русні!

«СЕЛЮКИ» СЛОБІДСЬКОЇ УКРАЇНИ

Вони називають себе «колгоспниками», а свою групу «селюками». Усе через те, що до 24 лютого 2022 р. займалися переважно сільськогосподарською діяльністю. Одні вирощували свиней, другі велику рогату худобу, треті – зернові культури та інше. «Селюки» - жителі села. Тепер декілька слів про слобожан. Поринемо трохи в історію, з неї ми знаємо, що слобожани (або слободяни) – назва людей, які проживали на території Слобідської України, тобто «Дикого поля». Вважається, що Слобідська Україна, як історико-географічна область, постала у середині XVII століття, коли почалися масові переселення з Правобережної та Лівобережної України козаків, селян, міщан та інших верст населення.

Слобідська Україна мала на заході кордон з Гетьманщиною, на півдні з Запорожжям і Кримським ханством, на півночі з Московською землею, на сході кордон проходив по ріці Дон. Сам Харків 1655 року складався тільки з козаків. Деякі дослідники називають 1638 рік утворенням Слобідської України, це було після поразки повстання Якова Острянина, туди переселилися перші козаки-втікачі. Їх тоді називали «викотці».

Автори нашої книги притримуються іншої думки, історія «Дикого поля», куди входила Слобідська Україна, має тяглість ще від доби Київської Русі, потім частина «Дикого поля» належала Великому Князівству Литовському. Але ті «темні часи» в історії нашого краю залишаються малодослідженими. Ми звикли, що «Дике поле» лежить на Південь - до Причорномор'я, але воно було й на Схід від Київської Русі. Величезні території майже аж до Волги були заселені українцями. У часи Російської імперії вся Слобожанщина разом із північною половиною України входила до

Малоросійського економічного району. Територія Слобожанщини перекривалася приблизно з територією 5 Слобідських козацьких полків 17-18 століть. Час вносив певні зміни в Слобідську територію і генетично основу слобожан. Починаючи із другої половини XVI ст, на Слобожанщині існували два потоки колонізації: 1) - з півночі йшла московська колонізація. 2) із заходу йшла українська хвиля, викликана промисловими інтересами населення Наддніпрянщини.

24 лютого 2022 кардинально змінилось життя цих людей. Уже у перший день війни вони взяли до своїх рук зброю і стали на захист ключового в боях за Харківщину та Донеччину проти російських рашистів. Спочатку до «групи селянок» увійшло 16 чоловіків, і група стала одним із підрозділів Ізюмського батальйону 113-ої бригади тероборони, яка залишалася у місті аж до окупації росіянами. На той час, втримати Ізюм учорашнім «колгоспникам» не вдалося. Сили були надто не рівні. Але після відступу «селяни-селюки» виконали не менш важливе завдання для ЗСУ: вони координували жителів окупованих територій у партизанській боротьбі.

Завдяки рідним та знайомим вони отримували інформацію та координати розташування техніки та штабів росіян. Завдяки цій інформації «Байрактари» та «Хаймерси» виносили на той світ російських окупантів у районі Ізюма. І лише секунди врятували від загибелі внаслідок наводки партизан начальника російського Генштабу Валерія Герасимова. Він тікав, аж п'ятами накидав.

Така діяльність тривала аж до звільнення Ізюма. Під час наступу української армії їхня мережа оперативно передавала інформацію про пересування та скупчення росіян. Попри довготривале полювання на інформаторів та катування рідних бійців Сил тероборони, мережа проіснувала до останнього дня окупації. Після звільнення міста. «Селюки» розповіли історію створення та діяльно-

сті їхньої групи. І поділилися мріями: пройти переможним парадом по Червоній площі в Москві. Або просто спалити Москву, як це колись робили наші предки козаки. Цим вони убезпечаться від чергової агресії росіян у майбутньому, бо мирної мови, хамська московська влада не розуміє.

Історію ізюмських тероборонців-селюків, виклали три бійці з цієї групи з позивними «Фермер», «Баламут» та «Гном». На війну з путінськими вояками, ми прийшли від мирного, фермерського життя, яке називали «місцевим колгоспом». Далі розповідь «Гнома», який підкреслив що на захист Ізюма в лавах Сил тероборони вони стали без бойового досвіду. Всі наші свині, яких ми вирощували, «накрилися мідним тазом», жартує Баламут про кардинальну зміну у житті. Моя жінка останніх чотирьох продала, коли вже «рашики» зайшли. Людям за пів ціни віддала.

«Селюки» трохи покривили душею, вони певну підготовку до війни все таки вели. Готувалися ще з 2018 р. Тоді в Балаклії почав формуватися підрозділ тероборони. Чоловіки тренувалися двічі на місяць. Група збиралася невелика – до 10 осіб. Але реальний досвід та навички отримали вже на війні після 24.02.2022. Саме в цей день, о 6-й ранку їм зателефонував комбат: «Хлопці, ви мені потрібні, почалася війна». Першими із Балаклії - в Ізюм приїхала група у складі 6 осіб з позивними: «Гном», «Док», «Баламут», «Саїд», «Вольт» та «Білий». На той день боєць із позивним «Мишка» був у Польщі, у Ганса дружина народжувала у Харкові, тож ці двоє приєднатися до групи пізніше. В Ізюмі доєдналися «Джексон» і «Дрон».

Згодом ще трьох хлопців зустріли у військкоматі. В один із днів на території військкомату помітили ворожий маяк наведення. Одразу отримали команду евакуюватися до «прильоту». І під час виходу Гном забрав до своєї групи ще трьох місцевих: «Сеню», «Мамончика» і «Фермера». Інші 5 осіб приєдналися до групи під час виконання першого завдання з охорони нафтобази. Так у перші дні

сформувалася команда з 16 бійців. Старшим став боець на псевдо «Гном», (причому саме неформальним старшим, а не призначеним за документами).

22 лютого 2023 р, президент Володимир Зеленський вніс до ВР України постанову про затвердження рішення РНБО застосувати секторальні економічні санкції до фінансових установ Росії (банків) на 50 років. Очільник Головного управління розвідки України Кирило Буданов розповів про те, що зараз відбувається на фронті, де окупанти розпочали новий наступ та про переламний момент у війні. Від середини й до кінця весни 2023 Україну очікують вирішальні бої, які стануть переломним моментом у війні.

Коли комбат зібрав «групу селяків» у перший день то сказав: заступайте на пост, і ткнув в бік одного бійця - ти старший. Хлопці думали, що то офіцер. Вони потім дізналися, що я – рядовий, який командував сержантами, – розповідає «Гном». «Селяки» не протестували проти такого призначення лідера групи. Пояснюють: головне, щоб командував той, хто може головою думати, і якщо людина адекватна, то готові підпорядковуватися. І в цьому вбачають певну аналогію з порядками у Запорізькій Січі, де була можливість обрати на Майдані головного – кошового отамана на певний період часу.

Одним із перших завдань «групи селяків» стала охорона місцевої нафтобази «Надія» на виїзді з Ізюма в бік села Капитолівка. На нафтобазі залишалося більше 2 млн літрів солярки. Майже половину, близько мільйона літрів, вдалося вивезти бензовозами. Далі сказали нам: якщо є можливість, самостійно заправляйте підрозділи ЗСУ. Я дав клич по всьому ЗСУ: «Хлопці, солярка на халяву, наливаємо безкоштовно, тільки приїжджайте». Скільки так залили ЗСУ – ми не порахувати», – розповідає «Гном».

У перший же день, 28 лютого 2022, «група селюків», а саме «Сеня» з «Джексоном» затримали диверсанта коли пішли в магазин купити каву. І перший же зустрічний чоловік їм розповів, що якийсь хлопець біля магазину фотографує нафтобазу з усіх сторін. Вони того диверсанта швидко затримали. «Приводять пацана - на вигляд бомж, засмальцьована сіра куртка, шапка, спортивні штани, але телефон «суперовий» – в ідеальному стані, його ціна відповідає ціні машини У наших «селюків» таких немає. Телефон розблокували, а там – фотографії нашої нафтобази з усіх сторін, що де розташоване і таке інше. Затриманого того ж дня передали спецслужбам – розповідає «Гном».

Невеличка «група селюків» не могла повністю взяти під контроль периметр нафтобази. Тож можливі шляхи проїзду ворожої бронетехніки заблокували залізничними цистернами. На другий день у старшого групи виникла одна ідея. Бійці десь прочитали, що цигани вкрали танк у росіян. Вони теж загорілися і почали розробляти плани крадіжок важкого озброєння у росіян. «Гном» згадує: - Я своїх бійців три ночі контролював, щоб вони в Комарівку не пішли російські танки красти. Там снайпери сидять і кулеметники. Тож я три доби сонний ходив, бо вночі пости перевіряв, щоб хлопців зберегти від непродуманих дій.

Коли вже 6-7 березня 2022 в Ізюм почали заходити російські танки, то бійці отримали наказ: підірвати трубопровід. Що «селюки» і зробили. Після цього вийшли на обумовлене місце – в село Оскіл на схід від Ізюма. Якби група «Гнома» затрималася на нафтобазі, то потрапила б в оточення. Бо хтось із місцевих колаборантів провів росіян повз Оскіл ґрунтовими дорогами через ліс на Капитолівку. Їм пощастило, що росіяни трохи затримались, вони не знали, хто на нафтобазі стоїть. Думали, що там стоять елітні війська ЗСУ, а там ми – «колгоспники» розповідає

«Баламут». Нині бійці вважають, що навесні можна було втримати Ізюм. При цьому нарікають, що тоді в них не було чим відбивати атаки ворожої авіації. Та й взагалі жодного важкого озброєння вони не мали – лише автомати. Але головне все-таки – відсутність досвіду. «Один від свиней прийшов, «Фермер» недавно з комбайну зліз, я – з бурової прийшов. Які ми були вояки? Але потроху набиралися досвіду», – з сумом констатує «Гном».

В Осколі «група селяків» приєдналася до батальйону Нацгвардії. Їм довелося розбитися на дві частини: одна, балаклійська, залишилася на мосту через річку Оскіл; інша, ізюмська, відправилася на дамбу Оскільської ГЕС. Відстань між позиціями двох груп – майже 3 км. У тому районі це були єдині можливі місця для переправи росіян через річку Оскіл з метою подальшого просування в бік Святогірська і далі на Лиман.

Від нацгвардійців «група селяків» отримали назву «терікі» і почали нас навчати різним військовим хитрощам. Більш досвідчені бійці Нацгвардії показували «терікам», де краще займати оборону, як облаштовувати позиції тощо. Там же «селяки-терікі» почали взаємодіяти з підрозділом Сил спеціальних операцій (ССО). Вони мали в основному - снайперів, а нацгвардійці – бронетехніку, а ще в цьому районі працювала українська артилерія.

Приблизно 10-11 березня 2022 надійшла інформація, що російська колона висувається для прориву через міст. Нацгвардійці сказали: Ваша тактика така: випускаєте по ворогу один вистріл з гранатомета, по ріжку патронів з автоматів, створили суєту і відходите прикривати нам тил. Далі ми вже будемо працювати своїми кулеметами, згадує «Гном». Але все пішло не за планом. Колона росіян вийшла на дамбу. Там українці завдали ворогу відчутних втрат. Тож окупантам довелося повертатися. І вже тоді вони вийшли в район мосту і почався бій. Росіяни задіяли проти українців звичну тактику: артилерія та авіація. В

один із днів командир нацгвардійців дав наказ на відступ до Святогірська. Цю команду отримали балаклійці на мосту, а от до ізюмців на дамбі з якихось причин наказ не довели. Проте «Гному» вдалося самому вийти на зв'язок зі своєю другою частиною групи та повідомити про необхідність відходу.

У «селюків» з ізюмцями на дамбі поламалася машина, тож довелося відходити пішки. З собою взяли лише зброю та боєкомплект, речі залишили. Йшли 20 км по навігатору. До Святогірська дійшли за один день, згадує «Фермер». У Святогірську балаклійська «група селюків» отримала наказ від комбата прямувати до Барвінкового. Там збиралися до купи роз'єднані групи ізюмської територіальної оборони. Після цього батальйон висунувся в район сіл Синичине-Яремівка. Завдання – спостерігати, щоб росіяни не облаштували переправу через Сіверський Донець. Майже одразу росіяни почали знищувати село Синичине вогнем з вертольотів.

У Яремівці загинув перший із «селюків» – 26-річний хлопець з позивним «Джексон». В один із днів до села зайшла ворожа ДРГ. У штаб Сил тероборони вистрілили з гранатомета. Джексон прикривав собою двох друзів та комбата, тож отримав осколок у скроню. Тіло загиблого поховали місцеві, так росіяни потім цих місцевих катували за те, що вони загиблого поховали. Прямо зі своїх «Шмелів», вогнем спалювали хати цивільних людей, які нас приютили, – згадує «Гном».

Ще на нафтобазі в Ізюмі «селюки» познайомилися з бійцями ССО, і долучили коригували «Байрактари». Бійці мали багато знайомих серед місцевих. З останніх утворилася партизанська мережа, яка з часом почала збирати інформацію про розташування росіян на окупованих територіях. Діяльність партизанської мережі «селюків» не залишилася непоміченою окупантами. Росіяни намагалися вирахувати інформаторів, але нікого так і не спіймали.

Натомість бідкаються, що так і не вдалося дістати начальника російського Генштабу, генерала Валерія Герасимова. «Ми тиждень передавали інформацію про російський штаб - працюйте. А наше ССО по колу били, заманювали ворога. Я ж цього не знав. Кожного дня мотукався «мать-перемать». У підсумку не вистачило 20-30 секунд, щоб російський генерал В.Герасимов увійшов у свій штаб», – каже «Гном». На початку травня 2022 р. у новини потрапила інформація, що ввечері 30 квітня 2022 ЗСУ завдали удару по ізюмській школі №12, в якій був російський штаб і саме його в той час відвідував генерал Герасимов. «Гном» переконує, що тоді генерала Герасимова поранили, а загалом у штабі накрили 40 осіб вищого складу армії окупантів. Сам «Гном» отримав СМС-повідомлення від бійців ССО: «Не нервуй, ми його дістанемо».

На кінець лютого 2023 р. для Кремля важливо захопити ключові населені пункти на Донеччині. Цю область разом із майже захопленою Луганською РФ буде намагатися утримати до літа 2023. Про це повідомив заступник керівника Головного оперативного управління Генштабу ЗСУ - Олексій Громов. Нагадаємо, голова українського ГУР Кирило Буданов вважає, що в Україні є всі шанси для закінчення війни, розпочатої РФ на чолі з диктатором Путіним, з поверненням усіх наших кордонів станом на 1991 рік влітку 2023 року.

Під час вересневого 2022 наступу ЗСУ на Харківщині мережа «селюків» працювала ледь не посекундно. Саме тоді, за їхньою інформацією, спалили російську важку систему озброєння «Буратіно» (ТОС): одну у Новій Гусарівці, дві на Савинському цукровому заводі, третю на Савинському елеваторі – не підтверджену (чи влучили): «50% перемоги – це інформація цивільного населення».

Стріляти можна куди завгодно, - головне – знати куди. І люди дуже сильно допомагали». Споконвіку було таке: якщо ти не зайдеш у лігво ворога, чекай, що він знову висуне голову і прийде до тебе, – пояснює «Баламут» і додає, що історія повторюється. Згадайте, як свого часу гетьман Петро Сагайдачний не поставив крапку у війні з Росією, пожалів і не спалив Москву, бо після облоги козаками міста, до них вийшли московські священики і почали прости: «Не губить, ми з вами однієї віри» і до чого це призвело. Росія пізніше напала на Україну. В сучасний час Росія повинна розвалитись на окремі держави, підсумовує «Баламут» омріяне бажання для своєї невеличкої «групи селюків» та ЗСУ.

Ми бачимо, яка міцна основа закладена в солдатах, сержантах і офіцерах, які проявили себе якнайкраще під час бойових дій на передовій. Мільйони людей щиро, за покликом серця допомагають бійцям, в тилу, і на передовій, і ця незламна єдність - запорука перемоги ЗСУ. В Ізюм «селюки» заїхали 14 вересня 2022. Для їхнього старшого це було подвійне свято. Вдалося нарешті заїхати до матері. Жінка того дня саме відзначала день народження. І в то день їм повідомили, що робота простих «селюків» та їхньої території закінчилася. ЗСУ йдуть далі, тож тепер вони залишаються звичайними піхотинцями. Уже не тими «селюками», якими були з початку. Але запевняють, що і суперменами себе не вважають. І додають, що військова справа така, що потрібно постійно вчитися і вчитися.

І не зупинятися на Ізюмі. Мабуть прийдеться нашій «групі селюків», в складі інших підрозділів ЗСУ йти на Росію. Їхня мрія – пройти переможним парадом по Червоній площі в Москві, бо інакше за 2-5 років росіяни знову повернуться до своїх терористичних дій і під черговою спецоперацією посунуть війною на Україну. Пораненого ведмеда треба добивати в барлозі (або ґаврі – це лігво великих диких тварин).

«ОТАМАН» ІЗ БУЗКОВОГО ПАРКУ

Українці прагнуть, щоб про подвиг херсонців, які захищали своє місто ціною власного життя знав весь світ. Ініціативні херсонці змогли організувати відкриття невеличкого скверу для вшанування пам'яті оборонців за наз-

вою «Бузковий парк». Про це розповів у соціальній мережі один із ініціаторів цього вшанування, херсонський активіст Костянтин Капошилін. Автори нашої книги вирішили викласти читачам свої думки про простих оборонців херсонського «Бузкового парку», щоб їхній подвиг закарбувався у віках в наступних поколіннях.

У травні 2022 в Бузковому парку херсонці облаштували «Меморіал бійцям Херсонської тероборони», які героїчно загинули 1 березня 2022 р. Станом на момент написання, прості українці так і не знають повної картини того бою. Інформацію доводиться збирати по крихтах. Важливими свідками є учасники бою, яким вдалося вижити та пережити російську окупацію. Сергій Гаражко з позивним «Отаман» брав участь у бою в Бузковому парку, був поранений, довгий час переховувався і лікувався. Автори проекту Сил ТРО ЗСУ «Великі битви» розшукали його в селі Посад-Покровське. Сюди він повернувся лише після звільнення Херсона. Цьому селу, на межі Херсонської та Миколаївської області не пощастило, воно опинилося на самій лінії фронту. Здається, тут нема жодної вцілілої хати, людей дуже мало. Вони збираються в центрі, щоб підзарядити телефони від генераторів та отримати допомогу від волонтерів. вже нема. Про обстріли ракетами російського «Граду» нагадують купи будівельного сміття: побита цегла, залізна покрівля та шифер.

Кремль ніяк не прокоментував першу річницю повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2023, ймовірно, тому, що Росія не змогла досягти жодної зі своїх заявлених цілей і не мала значних територіальних здобутків з липня 2022 р. Заступник голови Ради безпеки Росії - Дмитро Медведєв зробив провокаційні заяви про те, що Росія переможе у війні, що Кремль продовжує переслідувати свої нереалістичні цілі.

В армії Сергій Гаражко ніколи не служив. Чесно каже, що фальшивий військовий квиток купив, коли влаштувався охоронцем на роботу. У документі вписали, що він придатний до служби лише у військовий час. Його єдиний бойовий досвід - участь у «Революції Гідності». Саме на Майдані Сергій Гаражко отримав позивний «Отаман». Йшли роки, Сергій нічим не виділявся з народної маси.

25 лютого 2022 року Сергій добровільно прибув до херсонського військкомату, зустрів там односельців. Їх внесли до списку бійців, але розпустили по домівках. Уже вранці 26.02.2022 йому зателефонував хлопець, який занотовував його дані в херсонському військкоматі, запитав, чи готовий Гаражко стати на захист України. На той час росіяни вже обійшли Чорнобаївку, тобто Херсон був майже оточений. Сергію відповів – згодою, тож йому дали вказівку прямувати до вільної Білозерки.

Майже одразу після цього зателефонував рідний брат Олег. Його також викликали до військкомату. Брати вирішили виїжджати разом. Третім був Станіслав Вазанов. 26 лютого 2022 Гаражко з іншими бійцями білозерського батальйону вирушив до Херсона. На збірному пункті на вулиці Паровозній отримали зброю. На наступні кілька днів базою тероборонівців став інтернат на вулиці Кулика. Всі ці дні боєць на псевдо «Отаман» знайомився зі своїми побратимами. Ротним у нього був Макаренко,

взводним - Сергій Сергійович. Ще був боєць - писар Роман, командир відділення Василь із села Киселівка, далі Сергій та Олександр із села Музиківка і два свати з Надеждівки.

У «Отамана» зі взводним стосунки одразу не склалися, бо вони на Майдані були по різні боки барикад. Проте якось Сергій Сергійович перед усім взводом сказав, що, попри протистояння на Майдані, зараз вони мають разом захищати Батьківщину, тож давайте разом будемо бити ворога. «Це були сильні слова для всіх», згадує Гаражко. Всі ці дні «Отаману» довелося ділитися з побратимами власним досвідом. Зі всього Херсона до інтернату привозили пляшки із «коктейлем Молотова», а користуватися ними вмів лише Гаражко. «Кидати треба вміти, бо часто були випадки, що підпалювали себе», — пояснював він.

В інтернаті якийсь час перебували десантники з 80-ї бригади, які відійшли в місто після боїв на Антонівському мосту. 28 лютого 2022, розповідає Сергій, їхня група з 10 бійців вирішила пробиватися до своїх у Миколаїв. Згодом Гаражко дізнався, що вся ця група загинула в дорозі. 3 березня 2022 року «Бузковий парк» асоціюється у херсонців не з весняними квітами, а з загиблими у ньому бійцями підрозділу херсонської територіальної оборони.

«Програна битва – це битва, яку ми в думках вважаємо програною», – писав на початку 19 ст. граф Жозеф де Местр, посол Сардинії при дворі російського царя в Санкт-Петербурзі. Саме думками програють битви й війни і саме думками їх виграють. Рівно

через місяць від початку війни в Україні за всіма об'єктивними критеріями було видно, що російський президент Путін, почав злочинну війну з незламними українцями в односторонньому порядку, біля 4 год ранку 24 лютого 2022 і уже її психологічно програв...

Про оборону Херсона ми вже згадували у своїй книзі. 1 березня 2022 найбільш трагічний день російської агресії для Херсона. Після оточення міста росіяни почали заходити в обласний центр з кількох напрямків. Один із їхніх маршрутів – зі сторони міжнародного аеропорту та чорнобаївського аеродрому через вулицю «Нафтовиків». По цій дорозі в «Бузковому парку» окупантів зустріли бійці Сил територіальної оборони. Подальші події можна описати як героїчні та трагічні одночасно. Чотири десятки херсонців вступили в бій з росіянами, чиї сили значно переважали їх. Українці були з автоматами та «коктейлями Молотва», окупанти наступали на броньованій техніці.

2 березня 2022 р. з'явилося відео з того місця, яке шокувало херсонців. Серед скошених вогнем з крупнокаліберної зброї дерев лежали тіла загиблих українців із Сил територіальної оборони. У багатьох з них були відсутні кінцівки та голови. Це росіяни вже познущалися над загиблими українськими бійцями. Росіяни намагалися приховати цей епізод окупації міста, стерти його з історії війни. Але це їм не вдалося. Повторюючись – зазначимо: у травні 2022 в «Бузковому парку» херсонці облаштували «Меморіал бійцям Херсонської тероборони», які звияжно загинули 1 березня 2022.

Російський варвар не дотримується ніяких законів і звичаїв війни. З історії ми знаємо, розумний противник вшановує доблесть і пам'ять полеглого супротивника. Цим він підіймав бойовий дух у своїх бійців. В російських орків поняття честь і патріотична пам'ять: або виборочна, або зовсім відсутня. Вони бачать тільки свої досягнення, гіпертрофічно возвеличують свій «героїзм» та вміють мародерити. Слова честь для сучасних росіян не існує. Називаючи росіян - рашистами, ми цим проводимо поділ між сучасними народами РФ і Україною. Вони стали нелюдьми, що творять злочини на українських територіях. Виявилось, це проста сучасна російська орда.

Саме ці росіяни катують і вбивають цивільних людей, вони знущаються з наших військовополонених та полеглих бійців ЗСУ. Це вони ґвалтують наших жінок і дівчат. Росіяни вбивають батьків на очах дітей, а дітей на очах батьків. Росіяни мародерять все, до чого можуть дотягнутися. Забирають у фермерів всю техніку і все збіжжя для посівної. Повторюючи раніше сказане: Росіяни це сучасна орда варварів початку ХХІ ст.

На річницю війни (кінець лютого 2023 р) очільник Міноборони Британії Бен Воллес припустив, що повномасштабна війна в Україні може тривати ще рік: - Я вважаю, що Росія продемонструвала повну зневагу не лише до життя народу України, а й до своїх власних солдатів, - зауважив Воллес. Він додав, що в результаті «катастрофічного прорахунку» Путіна загинули або отримали поранення понад 188 тис російських солдатів. «Коли хтось переступив межу і вважає, що це нормально так робити з вашим власним народом, фактично керуючи м'ясорубкою для армії, я думаю, він не збирається зупинятися», – додав Воллес.

Про меморіал у «Бузковому парку». Автори проекту «Великі битви» розшукали одного з бійців, який брав участь у тому бою. Станіслав Вазанов продовжує служити в херсонській теробороні. Нині він старший бойовий медик роти у 192-му херсонському батальйоні «Сил ТрО», має позивний «Медик». Станіслав – перший, хто розповідав про бій у «Бузковому парку». Він вважає, що херсонці та й усі українці мають знати про цей героїчний та водночас трагічний епізод війни. Далі – його історія:

26 лютого 2022 С.Вазанов вперше в житті взяв автомат. Раніше - навіть не служив, був комісований, 25 років займався будівництвом та ремонтом квартир. Якось це вже навіть набридло. Тож незадовго до війни в мене були

такі думки: «От би кардинально поміняти професію...». З думками треба бути обережним. Бо от прийшлося поміняти: спочатку став військовим, а потім медиком. Коли почалася війна, він проживав у Посад-Покровському в Білозерському районі Херсонської області. Хоча прописка була миколаївська. Війна для С.Вазанова почалася зі сторони Херсона, тому він поїхав у білозерський військкомат. І душе швидко, війна перетворила Станіслава Вазанова з будівельника на бойового медика

Далі слова С.Вазанова: - Наші хлопці приїхали у білозерський військкомат 25 лютого. Провели там цілий день. Їм сказали: «Повертайтеся додому. Нема ані зброї, ані форми». А 26 лютого 2022 зранку ми вже всі разом на моїй машині поїхали в Білозерку. Я б сказав, що там відбувався хаос. Чіткої організації не було, ніхто не знав, що робити. Нас зібралося десь 30-40 осіб, протягом дня ще під'їжджали люди. Так збиралися доти, доки приїхав автобус. Ми завантажилися. І ніхто не знав, куди будемо їхати на тому автобусі. При мені один з автобусів поїхав у Кропивницький. Нам теж сказали, що їдемо у Кропивницький, але поїхали на Херсон. На вулиці «Паровозній» у Херсоні був один зі штабів «Сил тероборони» – нас озброїли. Так я потрапив до лав 194-го білозерського батальйону «Сил тероборони».

Пізніше я дізнався, що херсонська тероборона ще 25 лютого 2022 отримала наказ вийти з міста. Не всі херсонці його виконали, дехто залишився у місті. А білозерські, заїхали тільки 26 лютого 2022. До 1 березня ми перебували в інтернаті на вулиці «Кулика». Там нас було десь 500-600 осіб: увесь наш білозерський батальйон і люди з інших батальйонів. У Херсоні на той момент нікого окрім нас, військовослужбовців, не було. (Але автори книги, за свідченнями інших бійців херсонської тероборони знають, до міста увійшли окремі групи військовослужбовців 59-ої мотопіхотної та 80-ої десантно-штурмової бригади, які в

перші дні вели бої в районі Антонівського мосту. І вже в Херсоні вони приєдналися до підрозділів Сил тероборони)

Продовжуємо розповідь С.Вазанова: - 27 лютого 2022 я стояв на посту на воротах. На той момент Чорнобаївка була захоплена перший раз, і, за чутками, росіяни захопили там 1000-1500 комплектів української форми і переодягли частину своїх вояків. Командир дав наказ: на посту стріляти по всіх у будь-якій формі. Я запитав: «А якщо хтось з наших буде йти»? Мені відповіли: «Наших у місті вже немає».

Я не знаю, з якою метою ми залишалися у місті до 1 березня 2022 і були зібрані в одному місці на невеличкій території. Наш командир підрозділу неодноразово просив комбрига Дмитра Іщенка вивести людей: або прийняти бій, або займати якісь позиції. Місто взагалі не було підготовлено до спротиву. Ми за 4 дні могли самі якісь позиції облаштувати, якісь їжаки поставити. Влада міста взагалі нічого не робила в цьому плані. Під обід 1 березня 2022, за словами нашого командира підрозділу, надійшов наказ комбрига виїхати на позицію. Наш автобус віз десь 43 бійців в район «Бузкового парку». Інший автобус, здається, поїхав на Шуменський мікрорайон на кільцеву дорогу.

Як бачите, розповідь С.Вазанова перегукується з раніше викладеним Сергієм Гаражко на позивний «Отаман». Далі слова С.Вазанова: - З нами їхали бійці 194-го білозерського батальйону «Сил територіальної оборони» ЗСУ. Практично всі люди – з сіл Білозерського району. Дехто з мого села, кого я знав. Тобто це звичайні українці. Були АТОшники, були молоді хлопці без досвіду. Зайняли оборону у парку, з півгодини пролежали в очікуванні. Частина – у самому парку, інша – поруч з прохідною нафтозаводу. Скоро з'явилися росіяни на броньованій техніці. Сама «яскрава частина бою тривала не більше 20-30 хв. Ці хвилини вилились у вічність, залишилось тільки молитися за людей, які виявили надзвичайну мужність.

Фашизм і нацизм – це самоназви. Фашисти самі називали себе фашистами. Націонал-соціалісти самі називали себе націонал-соціалістами. Тепер ці слова у всіх мовах світу символізують злочини і ганьбу. І ми хочемо, щоб у цьому ряду стояло слово «росіяни», як зневага усіх людей світу.

Судячи з усього, росіяни знали про нас і були готові до бою. Першим викотився ворожий БТР. Причому він не здалеку приїхав, він стояв десь неподалік. Потім дві БМП. Вони заїхали прямо на початок парку зі сторони «Нової лінії». Десь там був танк. Це я чув по гулу двигуна, але не бачив його. Вони виїхали з великими російськими прапорами розміром 2х1 метр на кожній одиниці техніки. Як пізніше розповідав мені командир підрозділу, коли він побачив таку кількість російської броньованої техніки, зразу завагався, дуже велика різниця у бойових одиницях і зброї.

Спочатку було відносно затишшя – ми очікували, вони теж. Потім по нам почав працювати снайпер. Далі – запрацював КПВТ (крупнокаліберний кулемет Володимирова танковий). І потім підключилися дві БМП. Ми могли відповідати двома гранатометами «Муха» (РПГ-18 перша радянська ручна реактивна протитанкова граната). З однієї підбили БМП. Казали, що це влучив ротний Олег Макарьський, він згодом загинув. Російське БМП задимілося, але за 5 хвилин завелася, і вони продовжили стріляти по нас усіма стволами. Судячи зі всього, десь поруч стріляв танк, бо позносило акації 40 см. в діаметрі.

Крупнокаліберні кулемети орків «працювали» переважно по самому парку, по кущах. Як я потім зрозумів із оприлюдненого відео, бійці в парку були розстріляні практично в упор з 25 метрів. Додатково «працювали» по нам мінометами. Били по парку ще з автоматичних станкових гранатометів (АГСами). Тобто рашисти «працювали» по

нашим бійцях, всім чим мали. Від броньованої техніки ми відбивалися «коктейлями Молотова». З боку прохідної я особисто розносив ящики з пляшками: кожному підносив, брали по 1-2 «коктейлі». Але докинути до росіян було нереально. Пляшку з запальною сумішшю можна кинути десь на метрів 30, якщо дуже постаратися – метрів на 40. А росіяни стояли значно далі, відстань була до 150 метрів. Нам навіть банально піднятися для кидання не було можливості.

Для росіян цей бій був наче як «тренування у тирі». Вони важкою технікою до нас вільно діставали у будь-яке місце. У нас були автомати Калашникова і десь 20 гранат Ф-1, які в тій ситуації теж ми не могли використати. Єдине, що нас рятувало, це дерева. Та й то не всіх. При мені поруч лежав чоловік, здається, його прізвище Шворник. На початку бою він одним з перших загинув. У нього влучили з кулемета. В якусь мить надійшла команда командира підрозділу на відхід. Довелося поповзати по-пластунськи і задом, і передом.

Перелізли через паркан на територію нафтозаводу і там забігли всередину, зібралися разом. Нас залишилося 13 осіб. Командир надав наказ закопувати зброю, знімати з себе військову форму, хоча ми всі по суті були одягнені по-цивільному, чекати темряви і виходити з території заводу та міста в бік Білозерки. Ми розуміли, що перебуваємо в окупації. Але була інформація, що в Білозерці росіян ще нема. Закопавши зброю в землю, почали відхід. Я був третім у черзі на вихід. Сховався на території заводу. Години за дві випадково почув шурхіт і побачив, що йде командир підрозділу. Ми вже з ним вдвох вирішили не чекати темряви, а все-таки виходити вдень, ризикнути.

Ми вийшли через чорнобаївський аеродром (більше 4 км). Не знаю, як нам пощастило. До вечора повернулися в Білозерку за 7 км від аеропорту. Я вижив у тій ситуації саме завдяки командирі підрозділу: завдяки його знання

місцевості ми тоді врятувалися. У Білозерці залишалися на пару днів. Потім командир підрозділу мені сказав: «Повертайся в Миколаїв, шукай херсонських». А сам вирішив повернутися в Херсон. Казав, що там є залишки батальйону. А в цей час голодні собаки в парку почали їсти тіла загиблих бійців. Є інформація, що загалом там загинуло 18 осіб. Були вбиті й на нафтозаводі. Нас було орієнтовно 43 людини, тобто, грубо кажучи, загинув кожен другий. Росіяни почали продавати тіла загиблих бійців. Як приклад, там загинув мій взводний. Сам він родом зі Станіслава. Його тіло за кілька днів росіяни продали дружині. За суму не готовий говорити. Більше не це шокує, а сам факт продажу тіла.

А ще я знаю, що росіяни обшукували тіла, діставали телефони, розмовляли з рідними і пропонували викуп тіла. При мені телефонували моєму командирі підрозділу. Здається, дзвонив російський підполковник чи полковник Краснов чи Красненко і пропонував викуп. Командири менші за рангом, також намагалися продати тіла іншим рідним, якщо хтось хотів їх забрати. Там в парку залишався пораненим мій товариш. Він розповідав, що росіяни ходили і добивали поранених українців. Тому він був змушений виповзати звідти, бо не сподівався на медичну допомогу з їхнього боку. У підсумку вибрався до дороги, де його підібрали місцеві люди.

Як мені сказав командир підрозділу, нашим загиблим навряд чи буде навіть якась компенсація, бо перед виїздом до «Бузкового парку» всім наказали спалити свої документи. Я так зрозумів, що, по суті ті загиблі бійці ніде не значаться. І дуже прикро буде, якщо їхні родини не отримають жодних компенсацій. Зі свого 194-го білозерського батальйону я досі нікого не зустрів з числа тих, хто був у перші дні. У Миколаєві чув такі чутки, що ми всі були п'яні і за власною ініціативою «шашками наголо» поперли з автоматами на російську броню у «Бузковому парку»...

Ці чутки ходили серед військових. Здавалося, що хтось хоче зняти з себе відповідальність за наданий нам наказ висунутися до «Бузкового парку» без підкріплення. І тому вигадували історію, що ми були п'яні. Але це не так! Богом клянусь всі 43 бійця були тверезі, бо ми весь час були на очах один у одного. Так і хочеться «плюнути в морду» тому, хто насмілився це розповідати.

Після всього цього я вирішив продовжувати службу у ЗСУ, бо війна у тому бою в «Бузковому парку» не закінчилася. Десь відсиджуватися вдома я б не зміг. І хотілось помститися за своїх товаришів. Мені кажуть: «Заспокойся, Херсонщину окупувала Росія». Анексія Херсонщини Росією для мене нічого не змінила. Це маячня божевільного. Не може це бути Росією, ані Херсон, ані Крим, ані інші міста і села. Україна не може бути Росією. Я переконаний, що Херсонська область у будь-якому випадку буде звільнена. Я навіть не уявляю, як може бути інакше.

У мене будинок в Херсонській області. Він вже зруйнований, але я навіть руїни не збираюсь віддавати росіянам. Це фактично моя мала Батьківщина. Там і родина моя виросла. Зараз ми всі розкидані по Україні: родина – на заході, я – на Харківщині. Тим не менш, колись це закінчиться, і повертатися хочеться додому в Херсонську область. Коли закінчиться війна, я відбудую свій будинок і там же буду жити. Я сподіваюся, що після звільнення Херсона проросійських настроїв буде значно менше завдяки саме таким прикладам, як бій у «Бузковому парку».

Супротив херсонців російській окупації був і залишається одним із найяскравіших прикладів героїзму простого українського народу в нашії з вами сучасності. Там вони всі, як один, і полягли. Понівечені тіла загиблих знайшли у Бузковому парку, а поруч стояли пляшки з «коктейлем Молотова». Окупанти не давали розібрати тіла бійців, однак місцевому священику вдалося поховати їх у братській могилі. Вічна слава героям.

СИЛА В ПРАВДІ

На початку березня 2023 р. ми з'ясували, що на сьогодні росіянами окуповано 1877 українських населених пунктів. З цього приводу президент Зеленський наголосив: - Ми воюємо на українській землі за те, без чого ми всі не уявляємо власного життя. Це елементарна безпека. Це свобода та життя за законом. Це людська гідність і право кожної людини й кожної спільноти на повагу до себе. Це щастя жити в родині та можливість мріяти про безпечне й вільне майбутнє для своїх дітей. Нагадаємо, що голова української військової розвідки Кирило Буданов запевнив, що є всі шанси для завершення війни влітку 2023 року. Йдеться про повернення усіх окупованих територій і вихід військ на кордони 1991 року.

«Сила нескорених» - під таким гаслом українці гуртуються для захисту рідної землі незалежно від релігійних вподобань. Ми вам розповімо історію, як муфтії Саїд Ісмагілов з автоматом та Кораном пішов рятувати Україну від російських загарбників. «Москалі впродовж довгих років приходять до моєї родини, знищують та відбирають все, що нам належить», – каже 44-річний Саїд Ісмагілов. В минулому Ісмагілов, уродженець Донецька, був муфтієм Духовного управління мусульман України «УММА», створене з метою координації дій та забезпечення умов для віросповідання і проповідування ісламу сунітського тлумачення. Після 24 лютого 2022 пішов добровольцем на фронт та тепер воює в одній із бригад парамедиків у Бахмуті. Нещодавно в соцмережах з'явилося відео, як Саїд зачитує на бахмутських руїнах, на тлі недобудованої через повномасштабне вторгнення мечеті, «Суру 48 Аль-Фатх» – одну з глав Корану, присвячену нашій перемозі.

На боці України проти Росії зараз воюють не лише українці, а й самі росіяни. На даний момент є інформація щодо двох таких добровольчих підрозділів у лавах ЗСУ. Екс-депутат Держдуми, опозиціонер Ілля Пономарьов, який публічно представляє одне з таких формувань – легіон «Свобода Росії» розкрив справжні цілі свого підрозділу. Російський опозиціонер заявив, що відразу після перемоги України у війні вони вирушать до своєї країни, де планують організувати зміну влади силовим шляхом. Ми сприймаємо те, що відбувається тут в Україні як тренінг для операції в Росії. Ми створюємося для того, щоби взяти владу в Росії, – пояснив Пономарьов.

Серед багатьох мотивів, через які муфтії Саїд Ісмагілов взяв зброю, є особистий, який уособлює історію всієї України, яка ніколи не мала спокою через Росію. Далі нашу розповідь ми поведемо від самого Ісмагілова. «В радянські часи «розкуркулення» моя сім'я втекла з Пензенської губернії на шахти Донбасу, щоб не померти з голоду та вижити, – розповідає Саїд Ісмагілов. – В 2014 р. ті самі москалі приходять на Донбас і переслідують вже мене. Я був змушений поїхати в Київ і поселитися в Бучі. Але москалі у 2022 р. приходять і туди, грабують мою квартиру. Чесно кажучи, це вже настільки в печінці сидить, що, якщо вони знов так лізуть до моєї сім'ї, то їх треба знищувати.

Пряма мова Саїда Ісмагілова: Він розповів про духовну порожнечу Росії, очі поранених в Бахмуті, мотивацію українців на цій війні та найпотужнішу зброю людини. В очах поранених, він переважно бачив біль. Поранені люди страждають, стогнуть, кричать. Ті, у кого тиск взагалі поганий, кричати не можуть. Бувають такі, хто каже: «Не треба мене в шпиталь. Повертайте на позиції, там у мене буде зброя в руках, і я буду мститись російським оркам за свої рани і смерть моїх друзів.

Пані посол США при НАТО Джуліан Сміт вважає, що загарбницька війна Росії в Україні може бути завершена у будь-який момент. Просто зараз це може зробити лише одна людина. Це президент Путін. Цю війну почала Росія. І Росія може припинити її негайно. Ми робимо все можливе, щоб якомога сильніше тиснути на Москву, щоб вона ухвалила це рішення. Окрім цього, ми хочемо, щоб українські сили перемогли, - зауважила вона.

Муфтії Саїд Ісмагілов: - До 24 лютого 2022 я уявити не міг, що буду холоднокровно ставитися до страждань поранених бійців. Не знав, що можу так спокійно дивитися на важкопоранених, на відірвані кінцівки. На те, як щось вибухає поруч, горить. Але з'ясувалось, що можу і це було для мене відкриттям.

До війни, будучи на посаді муфтія Духовного управління мусульман України «УММА», зустрічався з королями, президентами, міністрами і депутатами різних країн. Зараз я, виявляється, можу спокійно жити в холоді, без опалення, електрики. З автоматом в руках стояти в окопі, в багнюці по коліно. Коли потрапляєш на війну, одразу важко спрогнозувати, як себе поведеш. Багато людей панікують. Хтось розгублений, інші, навпаки, максимально сконцентровані та якісно виконують роботу. На щастя, в нашому парамедичному екіпажі жоден поранений не помер. Кілька разів до цього було близько, але кожного разу з милості Божої довозили людину живою. Хоча, звісно, бувало таке, що потім уже, в шпиталі, важкопораненого - реанімувати лікарям не вдалося.

Журналісти запитали у Ісмагілова: - Чому із духовного лідера Саїд пішов у військо ЗСУ: - Після початку війни Росії проти України я з особистих мотивів склав свої повноваження, щоб піти спочатку у тероборону, а потім і на фронт. Нині служу у ЗСУ, спочатку був водієм, стрільцем,

пізніше парамедиком, займаюся евакуацією поранених з передової. Україна – це «багатоетнічна, багатонаціональна, мультирелігійна спільнота», і за підрахунками, у ній живе близько мільйона мусульман. Більшість із них потребують мого захисту. І ще є питання: Хто такий муфтії?

Ми думаємо, що муфтія можна порівняти із митрополитом у християнстві. Тобто це керівник. У християнстві би казали окремої незалежної Церкви, у нашому мусульманському випадку – незалежного духовного управління. Я хотів займатися релігійною діяльністю, але життя внісло свої корективи. Я закінчив Московський ісламський університет, і побачивши несправедливу війну Росії проти України, встав на захист українців.

Слова муфтія Саїда Ісмагілова: - Скажу свою думку – весь цей сепаратизм у Донецьку почав розкачуватися місцевими елітами з Партії Регіонів та місцевими олігархами – це була тупа торгівля з Київською владою за те, щоб через тиск оцих сепаратистських елементів для місцевих князьків залишили собі право «Ви там місцеві феодала, вирішуйте все, що завгодно, але нам не заважайте!». Росія вдало скористалась. І ці агенти ФСБ і російські диверсанти, які були закинуті до України, ще до початку «Революції Гідності», почали свою підривну діяльність. Про те, що російські бойовики «полюють» на Саїда Ісмагілова, попередив пастор протестантської церкви із Донецька Олександр Хомченко, який був у полоні в окупантів, там пережив тортури, і пізніше помер у 59 років внаслідок завданої катуваннями шкоди здоров'ю. По паспорту я Ісмагілов Сергій, тож вирішив податись на материкову Україну. А вже пізніше виріши поїхати на фронт як військовий капелан, бо там було багато бійців-мусульман. На з'їзді духовного управління мусульман в 2022 р. - залишив посаду муфтія...

Далі слова Ісмагілова: - Духовність росіян – це порожнеча. Поранені українські хлопці розповідають, як вони впритул розстрілювали російського ворога в Бахмуті на полі бою, а вони як під дією наркоти йшли по трупах своїх солдат вперед. Російські командири обіцяли Путіну взяти Бахмут до Нового 2023 року. Вони кинули всі ресурси та сили саме туди. Пруть як божевільні, не рахуючись із втратами. Це якесь абсолютно фанатичне бажання захопити Бахмут. Умовно представте історичний факт, фанатичні хрестоносці постійно лізли з Європи на Близький Схід, щоб захопити Єрусалим заради якоїсь міфічної ідеї.

Мене вражає аморальність ворога, вони тупо обстрілюють житлові квартали з цивільними, які, на жаль, там ще залишились та чомусь не хочуть евакуюватися. Щодня ми вивозимо містян з важкими пораненнями, наприклад, сьогодні була літня жінка, їй уламком від снаряда просто відірвало ногу (далі без коментарів). В мене немає жодного співчуття до ворога. Абсолютно. Я бачу своїми очима, як вони вчиняють нелюдяно з цивільними. Настільки жадливо, що для всіх релігій – це шок. А для самих росіян – норма. Вони дійсно виховані, як аморальне бидло. У них дійсно такий жалюгідний рівень моралі, що вони вчиняють свої жадливі злочини і зовсім не переймаються цим.

Коли кажуть про російську духовність, якусь особливу релігійність, то це такий само міф, як і міфи про «другу армію світу» та «російську культуру». Про людей і владу країн, ми судимо за діями, а не за хвастливими словами. В релігієзнавстві є такий термін – «обрядовіріє» (обрядовірство). Це коли людина вірить не в Бога, моральні чесноти, і якісь міфічні цінності, а коли найголовніше – дія, тобто правильно виконати обряд. Хрест на себе повісив, у храм прийшов, свічку поставив, пожертвував щось і думаєш «Я молодець»! Ні, так не буває, ти забув про людяність. Бо вийшовши з Церкви, та ж сама людина поводить, як найгірший злочинець та грішник. Або як істота.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький закликав і надалі підтримувати Україну у боротьбі проти російської агресії. Поразка України у війні, яку розв'язала Росія, може стати прелюдією до Третьої світової війни. Саме тому Україна має отримати усю необхідну зброю від партнерів. А старший науковий співробітник Європейської ради зовнішніх відносин Густав Грессель вважає, що Олаф Шольц не погоджується надати Україні танки через страх, що Росія все ж таки наважиться застосувати ядерну зброю у цій війні.

Ісмагілов виїхав з Донецька 8 років тому і зрозумів, правда – це не завжди наші з вами переконання, якими б порядним та шляхетними вони не були. Щоб знайти правду, треба вміти чути не тільки себе, а й інших. В пошуках правди автори нашої книги виходять за межі своїх робочих столів, сторінок соцмереж та власного світогляду. Ми багато спілкуємось з різними людьми, щоб відповісти на питання: «Яка вона, справжня Україна? Чого ми прагнемо та що робимо не так?»

Ми зрозуміли: - Наявність зброї не дає гарантій перемоги, бо сильнішим за зброю є дух. Якщо немає хоробрості, спокою, впевненості, високих моральних якостей, жодна зброя не допоможе. Як приклад, під час «Шестиденної війни» араби були дуже потужно запаковані радянською технікою, але це не допомогло їм виграти в Ізраїлю. Російські окупанти в цю війну під час втечі з поля бою теж кидали танки та безліч БК: «Тікали, аж п'ятки миготіли». Високий моральний дух базується на різних речах. У когось мотивація патріотична, у інших – релігійна, або духовна. Хтось мотивований прагненням до справедливості та покарання ворога. Хтось втратив дім, близьких або просто цивільне, спокійне життя і хоче помсти. У мене на цій війні багато власних мотивів. Головний полягає в

тому, що мусульмани України не хочуть російської окупації в Україні. Росія не дружна, не толерантна до ісламу держава і тому вона буде в ізоляції.

Ще з часів Івана Грозного мусульмани постійно зазнавали великих втрат саме від москалів. Князь Грозний влаштував різню в Казані, де було багато мусульман, наказав вбити всіх чоловіків та навіть хлопчиків. З того часу мусульман в Росії знищували постійно. В Україні це наочно видно з історії кримських татар. Зараз москалі в окупованому Криму продовжують потужні репресії проти мусульман. Ми, мусульмани України точно знаємо, що з усіма нашими правами, свободами, релігійним життям, духовним відродженням буде покінчено, якщо сюди прийде Росія.

Ісмагілов: «Росія порушила всі релігійні приписи: не вбий, не вкради, не кажи неправду... Одним махом порушила всі ці заповіді. Просто розтоптала всі релігійні та моральні цінності». Знаєте, є в донецькому лексиконі жаргонне слово «терпіли». Більшість мусульман сучасної Росії – відверті «терпіли. Що б з ними не робили поганого, як би не знищували їхню мову, культуру, релігію, вони просто були кріпаками, бурлаками, ким завгодно. Вони просто тягнули баржу за назвою Росія. А Путін знущаючись каже: «Терпіть дівчати». Це колись має закінчитись...

Відрізняються від цієї терплячої маси лише мусульмани Північного Кавказу, які постійно поставали проти московського рабства, зросійщення, знищення національної ідентичності. На Кавказі свідомість вища, чим в інших регіонах РФ. Ми бачимо, що деякі татари, башкири в прагненні прислужитися Росії стали більшими москалями, ніж самі москалі. Абсолютні «терпіли». Їх асимілювали, позбавили всього свого та ще відправляють в Україну воювати за тих, хто знищив їхню державність та ідентичність. Треба усвідомити: всі люди різні, не кожний може бути бійцем, але кожний з нас має допомагати Україні в цій війні.

СЕКРЕТНИЙ БАТАЛЬЙОН «БРАТСТВО»

Війна докорінно змінила життя українців. Хтось вимушено покинув домівку, рятуєчись від війни, а хтось вийшов із затишної квартири й вирушив туди, де гаряче, щоб більше ніколи й нікому не доводилось прокидатись від вибухів. У нас є інформація від

19-річного хлопця з Жовтих Вод - Богдана Лягова на позивний «Аполлон». Хлопець на момент початку війни проживав у Києві, де три дні провів у чергах до різних військкоматів, щоб потрапити до ЗСУ. Наразі, Богдан бере участь у бойових діях у складі добровольчого батальйону «Братство», не очікує швидкої перемоги над Росією, але неодмінно вірить в неї.

Добровольчий батальйон «Братство» поновлений 24 лютого 2022 року, одразу після вторгнення російських окупантів на територію України. Ще раніше батальйон «Братство» був заснований журналістом і телеведучим Дмитром Корчинським. Сам себе називає філософом та професійним провокатором, а ще українським письменником, учасником російсько-української війни 2014 та 2022. Зовсім недавно була об'ява: - Записатися до Братства або зголоситися допомогти у мобілізаційному центрі за адресою: м. Київ, вул. Терещенківська 13. Де «Братство» проводило активний набір та навчання добровольців, готувало підрозділи, що займалися обороною Києва та диверсійною діяльністю.

Богдан Лягов на псевдо «Аполлон»: - Після трьох днів в черзі, щоб потрапити до лав територіальної оборони та відмови на четвертий раз, я пішов по військкоматах і всюди також отримав відмову. У мене залишилось два варіанти: вкрати автомат і побігти воювати як злочинець, або вступити до добровольчого батальйону «Братство». Тож я вирішив зупинитись на другому варіанті, але й туди потрапити було не так просто...

«Братство» - українська політична партія, яку створив Дмитро Корчинський. Заступником голови партії став Олексій Арестович. Зареєстрована від Мін'юсту 5 серпня 2004 р, свідоцтво № 99-п.п. Партія сама себе репрезентувала: «Партія Ісуса Христа, Націонал-Християнська Мережа революційної християнської спільноти». Партія «Братство» пройшла жеребкування на участь в роботі окружних виборчих комісій на Виборах до Верховної Ради України 2012. Після чого, за словами Дмитра Корчинського «продала» свої місця в ОВК. Сам Корчинський називає «Братство» «філософським гуртком». (Без коментарів).

Тоді у добровольчих батальйонах був закритий набір, тому в одному з добробатів Богдану Ляговому запропонували вакансію графічного дизайнера – малювати на потреби батальйону. Він погодився і вирушив ходою до самого центра столиці, де базувався батальйон. «Важко сказали коли та чому він вирішив захищати країну саме в батальйоні «Братство». Це не відбулося в одну мить. Ще у 2013 році, коли почався Майдан, а згодом взагалі гібридна війна з Росією, хлопчик Богдан журився, що не міг взяти участь в тих подіях. Мабуть, одна із причин - відчуття незадоволеності і бажання долучитись до історії України на патріотичній ниві. А ще страх від думки, що не зможе взяти участь у війні і як подивиться згодом в очі своїх друзів і майбутніх дітей, які поцікавляться «Тато, а де ти був під час війни?»

Замах на територіальну цілісність України хлопець сприйняв, як замах особисто на нього. Тому, за декілька тижнів при першій нагоді, коли поновили набір до «Братства» Богдан зібрав речі і побіг до навчального центру батальйону «Братство», який дислокувався в університеті ім. Тараса Шевченка.

Богдан Ляговий: «Після постійних нарядів і місяця навчання в центрі, мене відправили на Харківщину, під Ізюм, де ми співпрацювали з 93-ою бригадою «Холодний яр». Згодом ми переїхали в Одеську область, де допомагали прикордонникам патрулювати кордон і ловили диверсійні групи з Придністров'я. Врешті-решт у нас з'явився ряд важливих, стратегічних завдань на Запорізькому напрямку». Як це бути добровольцем? – запитали у нього? Богдан Ляговий тішиться, що його життя складається саме так, як він хотів. Він вважає за честь мати можливість знаходитись там, де він потрібен людям.

«Ми - добровольчий батальйон і не отримуємо ні зарплатні, ні пільг і привілеїв, хоч і воюємо зі зброєю в руках. Ми повністю тримаємось на підтримці волонтерів і власних силах. Не падати духом допомагає віра в Бога і перемогу. У нас навіть існують різноманітні жарти стосовно цього. Мовляв, війна закінчиться, а ми ще досі не оформлені», - каже Богдан. Хоч зарплатні він не отримує, а все інше отримує по «повній програмі», як на війні: окопи і автомати, бліндажі та російські обстріли.

Богдан акцентує, що романтична епоха добровольчих батальйонів давно минула: «Найстрашніше – мінометний обстріл, коли поруч немає жодного укриття». Ми, «добробати» були популярні в 2014 році, коли у держави на нас був попит. Адже Україна не мала такого великого військового потенціалу як зараз. А зараз все тримається на добровільності «жертвування собою заради держави».

Ми захотіли підняти секретні матеріали про легендарний батальйон «Братство» і поки нема бажаного результату. Нам сказали: - Авантюрні українці по-своєму розв'язали проблему з обмеженою можливістю бити росіян на їхній території. Правда британська «The Guardian» поспілкувалася з трьома спецпризначенцями «Братства» 23-річним Тарасом, 21-річним Владиславом та їхнім командиром 39-річним Олексієм. Вони знають, що український

уряд заперечує будь-яку інформацію про них, а Захід занепокоєний думкою про їхню диверсійну діяльність на території Росії. Вони побоюються далекобійних ударів України по Росії. Зазначені бійці розповіли, що виконують різні операції - від викрадення високопоставлених кремлівських чиновників, знищення військової інфраструктури та до знищення літальних апаратів на території РФ. Як приклад, недавно воїни «Братства» збили гелікоптер з російськими чиновниками, а також влаштовували засідку на автівку офіцера ФСБ, на котрого йшло полювання.

Президент Путін поміркував в кінці лютого 2023 р, що якщо РФ розвалиться, то росіяни як народ можуть не зберегтися. Його слова: «Російський народ, якщо Заходу вдасться розвалити Росію і встановити контроль над її осколками, може не зберегтися – «будуть московіти, уральці та інші народи». А тим часом українська армія навесні 2023 року буде готова перейти до контрнаступу, а однією зі стратегічних цілей буде спроба «вбити клин у російський фронт на півдні між Кримом і материковою частиною Росії».

Видання «The Guardian» пише: - На окупованих територіях України та в Росії діє добровольча група українського спецназу – секретний батальйон «Братство», який веде боротьбу з РФ поза фронтом війни в Україні. «Братство» має особливий статус – технічно група незалежна від армії України, але діє пліч-о-пліч з Силами української оборони. Як ми вже казали, їхня робота варіюється від викрадення високопоставлених кремлівських чиновників - до знищення ключової військової інфраструктури та збивання ворожих літаків на території Росії.

Робота «Братства» повинна залишатися секретною і незалежною насамперед через «нервовість» Заходу при

думці про те, що Україна може завдати удару по території Росії, про що свідчать дебати з приводу поставки Німеччиною танків «Leopard-2» і відмова США та інших країн поставити винищувачі F-16. «Виходить, що росіяни можуть зайти на територію України, а українці не можуть зайти на землі Росії, – говорить інший учасник формування на ім'я Олексій. Це дуже дивно... Один із добровольців групи на псевдо «Татарин» розповів про одну з своїх простих останніх операцій: «Нашій групі потрібно було привезти на територію Росії певну кількість вибухівки та залишити її у певному місці. Я не знаю, для чого і кому призначалася ця вибухівка. Але я точно знаю, що деякі люди в Росії готові допомогти українцям», – зазначив «Татарин».

Як пише «The Guardian», «Братство» здійснило одну цікаву операцію у районі Белгорода, де місяць тому вибухнуло кілька складів із боєприпасами. «Після того, як росіяни дізнаються, що на їхній території працюють диверсанти, вони перекидують багато солдатів, щоб знайти цих диверсантів... Це нервує російське командування». У «Братстві» зазначили, що їхні операції «фактично вдвічі безпечніші за ті, які проводять українські Збройні сили. Здається, це дуже небезпечна робота, але ми дуже серйозно до неї готуємося».

Росія використовує у війні з Україною свої найсучасніші винищувачі п'ятого покоління Су-57, проте їхні бойові вильоти відбуваються лише в російському повітряному просторі, заявила британська розвідка. Це може пояснюватися тим, що російські військові бояться втратити секретні технології. Таке могло б статися, якщо ЗСУ вдасться збити винищувач. Глава Міноборони Росії Сергій Шойгу розповідав у 2018 році, що найновіші винищувачі Су-57 пройшли програму випробувань у Сирії.

ФСБ заявила, що на кордоні з Брянською областю, що межує з Чернігівською та Сумською областями України, 25 грудня 2022 були вбиті 4 українські диверсанти, можливо вони з групи «Братство». Російська спецслужба опублікувала відео із закривавленими тілами зі зброєю на снігу та стверджує, що ці 4 громадян України загинули в бою під час спроби прорватися в Росію для «здійснення диверсійно-терористичних актів». Пізніше у ФСБ назвали імена загиблих... Офіційно Київ, зокрема генштаб ЗСУ, не коментує інцидент, який відбувся на території Росії. Але на своїй особистій сторінці в фейсбуці один із речників генштабу Андрій Ковальов пише, що Юрій Горовець із «Братства» загинув «геройською смертю» під час бойового завдання «на території противника».

Загибель чотирьох українців також прокоментував військовий та активіст Євген Карась. Був бій з росіянами в районі Белгорода і Брянська. Це був його далеко не перший розвідувальний вихід групи «Братства». Росіяни заплатили страшну ціну за смерть 4 бійців із «Братства». Вони так і не спіймали решту групи привидів ночей в районі на Брянщині, - написав він у телеграмі.

У зв'язку з секретністю операції, ми точно не знаємо, чи належали ці бійці до «Братства». Судячи з повідомлень в їхніх особистих соцмережах та різних українських ЗМІ, це могли бути бійці інших добровольчих батальйонів. У коментарі BBC «Братство» заявило, не може ані підтвердити, ані заперечити приналежність вбитих бійців до свого батальйону. Ми зазначаємо, чи б не були ті 4 бійців добровольчого батальйону, вони полягли смертю хоробрих у лісах на Брянщині. Тож вічна пам'ять героям.

Трагічні відомості у Facebook оприлюднив пресофіцер у 112 «Окремої бригади Територіальної оборони» міста Києва Андрій Ковальов в медіаагенції «Останній Бастіон». Як вдалося з'ясувати агенції, загін братчиків у складі 34-річного Юрія Горовця, 32-річного Максима

Михайлова, 38-річного Тараса Карпюка і 19-річного Богдана Лягова днями прийняли бій на ворожій території. Хлопці виконували бойове диверсійно-розвідувальне завдання у Брянській області РФ на заваді чого стали карателі з ФСБ, які їх і виявили їх у глибокому тилу. Російські чекісти вихваляються відео і фото з тілами убитих українських воїнів. Станом на цю мить всі обставини загибелі українських патріотів на Брянщині залишаються невідомими.

Як стверджують росіяни, 34-річний Юрій Горовець був керівником диверсійної групи. «В українському націоналістичному русі він встиг стати легендарним чоловіком. Націоналіст, принциповий практикуючий православний християнин, богослов». «Карась» каже, що Горовець був «націоналістом, християнином, актором, мандрівником, ветераном, а також багаторічним учасником праворадикальної спільноти «Братство» Дмитра Корчинського». Його фотографії можна знайти у соцмережах «Братства».

На думку бійця на псевдо «Святоша» (це начальник медичної служби батальйону «Братство») у 2004 році їхня група «Братство» перетворилося на партію, а вже після російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022, вони створили однойменний добровольчий батальйон, (ми вже про це писали). І тут «Карась» нагадав, що «Святоша» фігурував у скандалі, який трапився у лютому 2021 року під офісом проросійського телеканалу «Наш». Тоді активісти пікетували офіс каналу, вимагаючи його закрити. За версією слідства, Горовець намагався відібрати мікрофон у репортера каналу «Наш» Олексія Пальчунова і нібито кілька разів ударив його по обличчю. Якби «Святошу» визнали винним, він міг би потрапити у в'язницю на 5 р, але суди на момент написання книги, ще не закінчились.

32-річний Максим Михайлов, на псевдо «Непий-пиво», ймовірно, теж належав до «Братства», бо той же «Карась» пише, що це був «веселий та розпусний, добрий

та сміливий, вічно молодий провокатор Корчинського». Вийшло так, що 32 річного «Непийпиво» та 19-річного Богдана Лягова на псевдо «Аполлон», за свідченням російського ФСБ, - теж вбили в Росії. А от 38-річний Тарас Карпюк на псевдо «Тарасій», за даними ЗМІ, брав участь у боях ще з далекого 2014 року, тоді під Ілловайськом, він отримав поранення і довго лікувався. Коли вилікувався – повернувся до «Братства».

ФСБ Росії стверджує, що у загиблих було при собі іноземне озброєння, зокрема пістолети-кулемети «SIG Sauer», прилади зв'язку і навігації та 4 бомби загальною потужністю близько 40 кілограмів у тротилловому еквіваленті. Але деякі військові аналітики мають сумніви у цих твердженнях. Вони припускають, що відео ФСБ, де загиблі українці нібито лежать із західною зброєю, може бути постановкою, зокрема через те, що на всій зброї, окрім однієї, немає глушника, що нелогічно, якщо військовий таємно пробирається в тил противника, щоб «здійснити теракт» - він екіпірований по всіх правилах. На вибухівці, яка нібито теж виглядає як західна, не видно номера партії чи інших координат, що би вказували на її походження.

Російське видання «The Insider» звернулося за коментарем до офіцерів українських сил оборони і вони вказали на невідповідність зброї - поставленим завданням. За словами інших джерел, цивільних карабінів «SIG Sauer MPX», які є на відео в ФСБ, немає на озброєнні ЗСУ, але їх можна купити за кордоном в будь-якому магазині для полювання. Далі – більше. Джерела «The Insider» повідомили, що від українській поліції взнали, що карабіни виявилися особистою мисливською зброєю загиблих, на них же і були зареєстровані (?). Далі «The Insider» пише, що на відео видно чисті підшви вбитих, яким треба пройти пішки декілька кілометрів, перш ніж проникнути на територію Росії. ФСБ стверджує, що українські військові загинули в бою, мабуть їх привезли з інших місць...

ПРО УКРАЇНСЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ

Ми трохи перефразуємо Отто фон Бісмарка: «Війни виграють не генерали, війни виграють солдати і простий народ, а ще шкільні вчителі та парафіяльні священики». Сказане не слід розуміти буквально. Цитата Отто фон Бісмарка має дуже глибокий зміст, адже саме люди цих професій закладають фундамент і світогляд майбутніх поколінь у становленні нації та в процесі державотворення. В сучасний час, нам слід враховувати СМІ, ТВ і Інтернет. Наприклад, британське видання «The Economist» опублікувало велику статтю про війну в Україні, її зимовий етап, у якій головними коментаторами стали президент України Володимир Зеленський, Головнокомандувач ЗСУ (головний солдат країни) генерал Валерій Залужний на фото та генерал-полковник Сирський (який керував обороною Києва навесні 2022 та контрнаступом України в Харківській області у вересні 2022 р). Є багато інших відомих генералів ЗСУ.

До речі, блискавичне просування генерала Сирського на Харківщині спонукало президента Путіна призначити нового командувача та призвати ще додатково 300 000 російських солдатів. У жовтні 2022 позиція Росії була настільки хиткою, що її генерали почали обговорювати ядерні варіанти ударів. У листопаді 2022 українські війська увійшли до Херсона. «Це початок кінця війни», - заявив тоді президент Зеленський.

На момент написання нашої книги, заступниця міністра оборони Ганна Маляр назвала прізвища найвищого командування, які керують наступом ЗСУ: Верховний Головнокомандувач - Президент Зеленський Володимир Олександрович. Він же голова Ради національної безпеки і оборони. Секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов. Міністр оборони Олексій Резніков тощо.

На фото окремі українські генерали:

Головнокомандувач ЗСУ - генерал Валерій Залужний сказав. «Перевага наших Збройних сил перед ворогом у мотивації та розумі нашого командування. У нас на всіх фронтах потужні загартовані у боях командувачі»...

Генерал армії України - вище військове звання в Збройних силах України з 1992 по 2020 р. На додачу до погонів це звання має спеціальну відзнаку «Зірка генерала армії України». Званню генерала армії України відповідають спеціальні звання за напрям-

ками діяльності: генерал внутрішньої служби України, генерал служби цивільного захисту України, головний державний радник податкової та митної справи, дійсний державний радник митної служби, генерал медичної служби, генерал Українського козацтва, ранг державного службовця (1 ранг), надзвичайний і Повноважний Посол (1 ранг), генерал УПА, генерал УНР тощо. (Дивись додаток № 9 до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2016 р. № 306). Військове звання генерала армії України скасовано Законом України з 1 жовтня 2020 року.

Подивимось на генерала Валерія Залужного і його оточення, очима СМІ. Хто консультує головного генерала України? Як довго він керує ЗСУ? На момент написання нашої книги, Валерій Залужний командує українським військом більше 2 років і в подальшому можуть відбуватись певні зміни в людях і займаних посадах. Тож просимо читачів робити уточнення.

49-річний генерал В.Залужний: похмурий, але й іронічний. Не публічний, але в топі найвпливовіших людей світу за версією журналу «Time». А також на верхівці елкторальних вподобань українців. Попри те, що з початку повномасштабного вторгнення Росії (2022) український командувач не дає інтерв'ю ЗМІ, важко сказати, що його персона є «terra incognita» для широкої громадськості. Його біографія відома. Закінчив військовий ВИШ вже за часів незалежної України, а не СРСР. Поступово йшов сходами військової служби нагору, не перестрибуючи сходинки. Спочатку заступник командира бригади на

Львівщині, згодом - очільник військового формування на Волині. З початку бойових дій на Донбасі обіймав посади в штабі українського угруповання військ. В липні 2021 року за рішенням президента Володимира Зеленського став Головнокомандувачем ЗСУ.

На нього поклали завдання за пів року підготувати країну до вторгнення з боку північного сусіда і відбити російський напад. На думку багатьох західних експертів, поки що це йому успішно вдається робити. Стрімкі та зухвалі операції ЗСУ, як наприклад, оборона Києва і звільнення Харківщини, вже вивчають і аналізують в провідних арміях світу, беручи їх за зразок сучасної військової науки. Зрозуміло, що військові дії розробляються не одноособово Залужним, а керівництвом генштабу на чолі з генералом Сергієм Шапталою (на вищому фото). Він обійняв свою посаду одночасно з Залужним в кінці липня 2021 р.

Безпосередньо в Главкома є два заступники: генерал-лейтенант Євген Мойсюк і генерал-полковник Микола Балан. Євген Мойсюк, 43 роки, відомий як колишній командувач десантно-штурмових військ, а до того - командир 81-ї аеромобільної бригади і комбат десантно-штурмового батальйону 25-ї бригади. Його підрозділи і особисто генерал Мойсюк виконували найскладніші завдання на різних ділянках фронту Донбасу в 2014-2015 р: Савур-Могила, Амвросіївка, Донецький аеропорт. Зараз саме Є.Мойсюк разом з міністром оборони Олексієм Резніковим бере участь в засіданнях так званої групи «Рамштайн», де західні партнери України обговорюють питання надання зброї для ЗСУ.

В іншого заступника Залужного - 53-річного Миколи Балана - майже вся професійна кар'єра була пов'язана не з ЗСУ та з Національною гвардією і Внутрішніми військами МВС. Він був керівником Кримського управління ВВ МВС, а під час окупації Криму росіянами не зрадив присязі та вивів свій підрозділ з півострова. Воював на Донбасі.

21.02.2023 року Путін заявив, що це українці розв'язали війну, а ми (росіяни) використовуємо силу щоб її зупинити. Чергова каральна акція на Донбасі, проти якого київський режим ще 2014 року кинув артилерію, танки, літаки. У 2015 р. вони (українці) знову зробили спробу прямої атаки на Донбас, водночас продовжуючи блокаду, обстріл, терор щодо мирних громадян ДНР/ЛНР... Ті, хто планував нову атаку на Донецьк і Луганськ, чітко розумів що наступна мета – це буде удар по росіянам в Криму і Севастополі. А зараз про такі далекосяжні задуми в Києві, про які сьогодні говорять відкрито. Це не Росія, а Україна розв'язала війну, а ми (росіяни) застосували спеціальну військову операцію, і ніякої війни в Україні немає: Там йде внутрішня війна, де українці воюють між собою. Далі Путін заявив, що «перемогти Росію на полі бою неможливо»(?).

Правда за генералом М. Баланом, ще з минулого року тягнеться шлейф кримінальної справи, де підозрюваним є його товариш, колишній заступник керівника Кримського управління МВС - Микола Федорян. Він підозрювався у держзраді. В телефоні затриманого знайшли переписку з генералом М.Баланом, згідно з якою очільник Нацгвардії начебто допомагав товаришу і його родичам перетинати кордон з Кримським окупованим півостровом. Наразі справа Федоряна слухається в суді, він перебуває під арештом, а чинному заступнику Головнокомандувача ЗСУ - М. Балану жодних підозр не висували.

А от з радниками Валерія Залужного (як штатними, так і позаштатними), ситуація більш заплутана. Восени минулого року колишній очільник «Правого сектору» і командир «Української добровольчої армії» Дмитро Ярош публічно повідомив, що Залужний призначив його своїм радником і навіть продемонстрував посвідчення (див.

фото в Інтернеті від 2 листопада 2021 року). Однак в генштабі згодом повідомили, що 20 листопада 2021 року Залужний взагалі скасував інститут позаштатних радників і створив замість них - громадські експертні групи (ГЕГ).

На початку вторгнення 24 лютого 2022 В. Залужний оприлюднив фото роботи в генштабі зі своїм попередником - генералом Віктором Муженком (див. вище фото) - і подякував йому за «підтримку і безцінний досвід». Це дало підстави для розмов, що Муженко нібито став радником нового командувача української армії. Мабуть у Залужного є і закордонні радники. Бо на навесні 2022 року під час повномасштабної війни ветеран американської армії Ден Райс заявив, що він є спеціальним радником Главкома ЗСУ. В цій якості він дав вже 2 інтерв'ю державному інформаційному агентству «Укрінформ». Райс також сказав, що як радник Главкома ЗСУ він також інспектував лінію фронту на Донбасі.

Однак у відповіді на запит BBC з проханням надати перелік усіх штатних радників Залужного, в генштабі ЗСУ відповіли, що з 1 жовтня 2022 року цей інститут теж скасований. Натомість замість радників у Залужного з'явилися посади головних консультантів (ГК). Цих осіб усього 7 і серед них немає ні Дена Райса, ні Дмитра Яроша, ні Віктора Муженка. У BBC почали розбиратись, хто ті люди, які зараз надають консультації Головнокомандувачу ЗСУ. Поки у нас нема твердої відповіді.

За напрямком «політика» головним консультантом є 60-річний Віктор Назаров. Це відомий український воєначальник доволі складної долі. Генерал-майор Назаров є земляком В. Залужного, обидва народились в Новоград-Волинському на Житомирщині, і обидва працювали на штабних посадах в зоні АТО на Донбасі. Назаров тривалий час був заступником начальника головного оперативного управління генштабу, а з початком війни на Донбасі в 2014 очолив штаб АТО, тобто відповідав за планування

всіх військових операцій.

Однак, саме на цій посаді сталася подія, яка суттєво змінила долю генерала Назарова. В ніч на 14 червня 2014 проросійські бойовики збили український літак Іл-76МД над аеропортом Луганська. Загинули 49 українських військових. Вже через пів року після трагедії правоохоронці затримали Назарова в Києві, йому інкримінували недбалість при плануванні цієї операції. Начебто він не взяв до уваги повідомлення розвідки про перебування біля аеропорту груп бойовиків, озброєних ПЗРК (переносними зенітно-ракетними комплексами).

Свою провину Назаров так і не визнав. «Це взагалі навіть не абсурдне, а ідіотське звинувачення», - так коментував він пред'явлену йому підозру. Судовий процес над бойовим генералом Назаровим тривав 7 років. В березні 2017 року Павлоградський суд на Дніпропетровщині засудив його до 7 років за ґратами за службову недбалість. Цей вирок в грудні 2020 року підтримав апеляційний суд. Однак, 21 травня 2021 року Верховний суд скасував ці 2 рішення і заявив, що колишній начальник штабу АТО не вчиняв кримінального правопорушення. Слід зауважити, що протягом усього розгляду на підтримку В.Назарова публічно висловлювались українське військове командування і західні колеги, зокрема екскомандувач американської армії в Європі - Бен Ходжес.

Сполучені Штати 29 і 30 березня 2023 р. організують другий «Саміт за демократію», покликаний обговорити виклики, перед якими постала демократія у світі. Про це на брифінгу оголосила речниця Білого дому Карін Жан-П'єр. Саміт збере світових лідерів у віртуальному пленарному форматі, після якого відбудуться очні зустрічі в кожній країні-учасниці за участі представників урядів, громадянського суспільства й приватного сектору...

Крім Назарова за напрямком «політика» Валерія Залужного консультує Едуард Щеглов. Йому 57 років, політичне життя пов'язане з Одесою. Він був найближчим соратником колишнього мера міста Едуарда Гурвіца і навіть очолював список його партії на останніх місцевих виборах. За часи мерства Гурвіца (2005-2010) Щеглов був депутатом Одеської міськради і очолював управління інформації в міськраді. На цій посаді запам'ятався проукраїнськими діями і заявам, наприклад, на підтримку зносу пам'ятника Володимиру Леніну в центрі Одеси.

За напрямками «безпека» головними консультантами Залужного є Сергій Боровий і Володимир Мечов. Перший є ветераном Управління державної охорони (УДО). Це спеціальна силова структура, яка відповідає за безпеку перших осіб держави. 50-річний Володимир Мечов з безпеки перейшов у бізнес, зараз є головою «Всеукраїнської асоціації вендінгу» (це продаж товарів і послуг через торгові автомати). Також, за даними держреєстрів, він є засновником чи керівником кількох будівельних компаній і фірм з продажу нерухомості. Входив до складу ради підприємців при Кабінеті Міністрів.

Декілька слів про військове минуле В. Мечова. Він, як і Назаров, закінчив Київське військове командне училище і має досвід служби в ВДВ (високомобільних десантних військах). Особливо тісні стосунки в нього склалися з 79-ю аеромобільною бригадою, що дислокується в Миколаєві. Зокрема, в червні 2019 року він виклав на своїй сторінці в фейсбуці фото зі своїми друзями - колишніми бійцями 79-ї бригади: полковником Валерієм Гудзем (загинув 12 березня 2022), генералом Юрієм Галушкіним (колишній командувач ВДВ і сил тероборони) і Героєм України, капітаном Валерієм Чибінеєвим (загинув 3 березня 2022). Є в нього і фото з В.Залужним. Наприклад, 18 лютого 2022 року, де вони на світлині з В.Чибінеєвим на врученні останньому відзнаки почесного громадянина Бердянська.

Однак справжнім захопленням Володимира Мєчова є карате. Він займається сам і тренує учнів в школі бойових мистецтв в Києві, а також очолює компанію, що продає екіпіровку для карате. Мєчов навіть записав і виклав на ютуб відео зі своїм майстер-класом по карате в Києві.

За економічним напрямком головним консультантом Залужного є Оксана Шерстюк. Вона є фінансистом з понад 20-річним досвідом, ексдиректором операційних департаментів банків України, а також експертом з міжнародних стандартів обліку та оцінки ризиків.

За напрямком «забезпечення» відповідає 48-річний Сергій Мельник. В період 2019-2021 р. він був керівником лікувально-оздоровчого санаторію «Жовтень», що майже 50 років функціонує в елітному передмісті Києва - Конча-Заспі. Це один з найбільших реабілітаційних центрів України, де зокрема проходять оздоровлення учасники бойових дій. Станом на 2021 рік активи санаторію оцінювались в майже 22 млн гривень, а річний дохід складав 13 млн гривень. Мельник залишив посаду директора санаторію наприкінці 2021 року, а вже на початку поточного було розпочате судове провадження про банкрутство санаторія. Цю процедуру ініціювали електро- і газопостачальники, які вказують на багатомільйонну заборгованість санаторію перед кредиторами. Розгляд справи ще не завершено.

В грудні 2019 року в інтерв'ю ЗМІ - С. Мельник казав, що землі санаторію доводиться захищати від «рейдерів», що поклали око на велику територію «Жовтня» в елітному селищі на березі Дніпра. Ким зараз працює Мельник після звільнення, невідомо, однак в його фейсбуці місце роботи вказано ЗСУ (Збройні сили України).

За стратегічні комунікації в команді Залужного відповідає Людмила Долгоновська, 35 років. Вона є кандидатом філософських наук і співзасновницею громадської організації «Мережа захисту національних інтересів «АНТС». Головою правління «АНТС» є колишня депута-

тка і ексочільниця парламентського комітету у закордонних справах Ганна Гопко. Під час роботи в парламенті Долгоновська була її помічницею. До цього в 2016-2018 роках вона очолювала управління стратегічних комунікацій Луганської обласної державної адміністрації. На той період ОДА очолював Юрій Гарбуз. З 2020 року Долгоновська працює над стратегічними комунікаціями в апараті Головнокомандувача ЗСУ.

У коментарі для журналу Time Валерій Залужний зізнався, що в професійному плані вважає своїм вчителем нинішнього військового опонента - керівника російського генштабу Валерія Герасимова. Щодо інших джерел натхнення, то на прохання BBC в апараті Головнокомандувача повідомили, що Залужний з дитинства надихався книгами з історії воєн і вивчав їх: «Військова історія - це його захоплення з дитинства. Військова справа - це його життя». Цікаві факти: Ми вже писали, як 2022 р. Валерій Залужний отримав 1 млн доларів у спадок від Григорія Степанця, і все перерахував на потреби ЗСУ.

На думку журналістів, минулого 2022 року на Заході домінувала думка, що затягування війни грає на руку Україні, проте у річницю війни (лютий 2023) ця думка втратила свою популярність. Тепер Захід побоюється, що у війні на виснаження, Росія здобуде неминучу перемогу. Саме цим пояснюється помітне збільшення західної допомоги Україні. Крім того, з цих же причин США вирішили збільшити масштаби військової підготовки українських солдатів. Як пише «The New York Times», американці хочуть навчити якомога більше українських солдатів тактиці сучасного загальновійськового бою. Розширена програма навчання дозволить змінити динаміку на полі бою в Україні, де намітився стратегічний глухий кут, і дасть українським військовим необхідні навички війни.

З відкритих джерел СМІ ви можете взнати прізвища всіх генералів України. Починаючи від генерала В.Залужного, його заступників і далі рангом нижче - до головного старшини НГУ та головного сержанта ЗСУ (головного майстер-сержанта). Із тих же джерел СМІ ви можете довідатись про інших генералів, таких як:

Начальник Головного управління розвідки генерал-майор Буданов Кирило Олексійович.

Голова Служби зовнішньої розвідки України генерал-майор Литвиненко Олександр Валерійович

Начальник Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації - полковник Щиголь Юрій Федорович

Голова Державної служби з надзвичайних ситуацій генерал-майор Крук Сергій Іванович

Голова Управління державної охорони генерал-майор Рудь Сергій Леонідович та інші.

Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний повідомив, що з початку війни 2022 р. з ЗСУ було звільнено 10 генералів через невідповідність, ще один застрелився. На війні важливо залишитись людиною. Далі В.Залужний розповів, що українське військо зараз досить укомплектоване (на момент написання книги), потреби у новій хвилі мобілізації для збору ще сотень тисяч людей наразі немає. А відповідно до генерал-майора С.Кривоноса, то Генеральний штаб ЗСУ видав повідомлення, в якому зазначено, що генерал-майора запасу Сергія Кривоноса про те, що в березні головнокомандувач С.Залужний не повертав його на військову службу та, про те, що президент В.Зеленський особисто давав вказівку Залужному звільнити Кривоноса зі служби. При цьому ГШ ЗСУ підтверджує, що Кривонос керував обороною аеропорту «Жуляни» під Києвом як доброволець і не дозволив росіянам висадити десант.

ОПАЛЬНИЙ ГЕНЕРАЛ-МАЙОР

Він був типовим героєм свого часу із нормальною українською біографією. Професійний військовий, учасник російсько-української війни з 2014 р. У 2019 році балотувався на посаду президента, але під час кампанії зняв свою кандидатуру на користь Порошенка. У генерал-майора ЗСУ Сергія Григоровича Кривоноса (на фото) є два правила: Перше - життя солдата безцінне, і друге - не можна шкодувати солдата, його потрібно нещадно тренувати. Більше поту - менше крові. Ти пожалієш солдата, ворог – ні. Пам'ятаєте, Генштаб просив не розповсюджувати детальну інформацію про військові дії на фронті, тож коротко про наші головні питання.

Рішення про розвал української армії до 2014 року приймалися не генералами, а попередніми лідерами держави України. І не тільки Янукович, президенти Ющенко і Кучма теж цим займалися. Під гаслом: «Ми не можемо утримувати армію». При президентові Ющенку і прем'єрі Тимошенко десантники і спецназівці за свої гроші купували форму - тоді полковник С.Кривonos був командиром полку спецназу і прекрасно пам'ятав, як за свої гроші робили стрибки, закуповували паливо тощо. Як в роки правління Кучми 14 місяців була заборгованість із зарплати, - ці не зовсім приємні подробиці генерал Кривonos пригадував в момент написання нашої книги.

Критикувати легко, а спробувати очолити процес і взяти на себе всю відповідальність складно. Об'єктивно всі українські президенти разом узяті не зробили для української армії стільки, скільки було зроблено за період діяльності президента Порошенка, і в даній ситуації саме він почав проводити політику на те, щоб армія ставала потужнішою. Слова Кривоноса: - Комусь може подобатися Петро Порошенко, а комусь ні, але за те, що він лобіював

наш розвиток, я знімаю перед ним головний убір. Тільки три політики свого часу зрозуміли значення ССО і вклали в цей рід військ значні кошти і своє особисте лобі: Рейган, Черчилль і Кеннеді. І єдиний з п'яти українських президентів, хто зрозумів вищеназваних осіб, - це ППорошенко.

Сергій Григорович Кривонос генерал-майор Збройних сил України, перший заступник Командувача Сил спеціальних операцій (ССО) ЗСУ (2016 - 2019). Заступник Секретаря Ради національної безпеки і оборони України (2019-2020). Народився 26 липня 1970 року в Кременчуці на Полтавщині у родині робітників. У грудні 1988 р був призваний до війська. У серпні 1990 року вступив на навчання до Київського вищого загальновійськового командного училища, яке після ліквідації - приєднали до Одеського інституту Сухопутних військ, який і закінчив у червні 1994 року. Постійно був на керівних посадах в Командуваннях сухопутних та аеромобільних військ. У 2012 р, очолив штаб Високомобільних десантних військ ЗСУ. Російське вторгнення у 2014 році, полковник Кривонос зустрів на посаді начальника штабу, першого заступника командувача ВДВ. 2014 року був призначений начальником Управління спеціальних операцій Генерального штабу ЗСУ. У травні 2019 р, Указом президента України, заступник Секретаря РНБО України Сергій Кривонос отримав звання генерал-майора. 29 грудня 2020 р, президент В.Зеленський звільнив Кривоноса з посади заступника Секретаря РНБО України. 5 червня 2021 року, Сергія Кривоноса було звільнено з військової служби в Збройних Силах України.

Російське збройне вторгнення застало С.Кривоноса на посаді начальника штабу - першого заступника командувача ВДВ. Він відразу долучився до місії з евакуації з-за

лінії фронту екіпажів захопленої ворогом авіатехніки. Постійно перебував у зоні АТО. Влітку 2014 року Кривонос керував унікальною операцією - захистом від банд Гірка (Стрелкова) військового аеродрому колишнього 636-го винищувального авіаційного полку ПВО, що було критично важливим для недопущення повітряної передислокації сил противника. То була «активна оборона» з постійними боєзіткненнями, коли не було нічого їсти, окрім сухих каш і риби «кільки в томаті», а 20 днів воду для пиття заміняла насичена «тосолом» рідина з пожежних водойм. Електрики теж не було. Але витримали, встояли, відбили об'єкт і при цьому із 186 власних бійців у нього ніхто не загинув. Тільки один поранений та троє контужених.

Саме С.Кривонос організовував партизанський рух на загарбаних ворогом Східних територіях України. Подальші успіхи й досягнення Кривоноса засекречено, позаяк вони стосуються розбудови підпільної мережі в окремих тимчасово окупованих районах Донецької й Луганської областей. А розголошувати відповідні відомості не можна і не треба. З того, що оприлюднено у ЗМІ, Кривонос бере відповідальність тільки за ліквідацію 16-ма своїми підопічними 80 російських бойовиків біля Первомайського. Іншого не торкається, щоб офіційний Київ ні когось не звинуватив у «порушенні Мінських домовленостей».

За версією журналіста та військового оглядача Юрія Бутусова, нібито саме через схильність зажди обстоювати власну точку зору тодішній полковник Кривонос не став «першим номером» у новостворених військах ССО. Мовляв, начальникові Генерального штабу (НГШ) Збройних Сил України Вікторові Муженку легше мати справи безпосередньо з генералом Ігорем Луньовим, а не з впертим полковником Кривоносом. Йому бойовою тактикою С.Кривоноса зробили заступником військового стратега генерала І.Луньова. Пройшло небагато часу і одного дня С.Кривонос дізнався, що його звільнено з армії.

Стосовно попередньої «Інформації для роздумів» і участі генерал-майора запасу Сергія Кривоноса в обороні аеропорту «Жуляни» під Києвом: від початку широкомасштабної збройної агресії його, виключно як добровольця та враховуючи бойовий досвід щодо оборони Краматорського аеродрому 2014 р, Головнокомандувачем ЗС України було призначено керівником оборони аеропорту «Київ» (Жуляни). Але пізніше з'явилися різні за трактовкою документи Генштабу ЗСУ. З 24.02.2022 р. - до сьогодні Кривонос С.Г. на військовій службі не перебуває та на військову службу під час мобілізації не призивався. Документи, що були надані Кривоносом і зазначені в публікації, не є підставою для зарахування його на військову службу, в тому числі під час проведення мобілізації. Відповідно, жодних вказівок від Верховного Головнокомандувача ЗС України щодо його звільнення з військової служби не надходило, (сказано в іншому повідомленні ГШ ЗСУ). У Генштабі розповіли, що для стабілізації ситуації навколо Києва, і недопущення висадки російського десанту 2022 року, аеропорт «Київ» (Жуляни) було взято під охорону підрозділами Територіальної оборони ЗСУ, а генерал-майор запасу Кривонос «був вивільнений від надання допомоги щодо оборони цього аеропорту». При цьому ГШ ЗСУ закидає Кривоносу розголошення інформації з обмеженим доступом і в подальшому проти генерала Кривоноса порушують кримінальну справу. Таким чином, публічні заяви С.Кривоноса про вплив Президента України на органи досудового розслідування і звільнення його з військової служби - не відповідають дійсності та мають ознаки дискредитації вищого військово-політичного керівництва держави, що є неприпустимим під час воєнного стану. Вкотре звертаємось до політиків, лідерів громадської думки, журналістів - утриматися від публічних оцінок ЗСУ.

Слова С.Кривоноса: - Перед війною я був звільнений із ЗСУ через критику бездіяльності В.Зеленського у сфері оборони та провалу Офісом президента та Міністерством оборони підготовки України до російської агресії. 25.02. 2022 р, одразу після нападу, я зробив висновок, що росіяни після Гостомеля можуть викинути десант безпосередньо у Києві, мабуть у аеропорті «Жуляни», і виїхав туди ознайомитись з обстановкою. Побачив, що у «Жулянах» на той момент були відсутні будь-які українські керівники, які б відповідали за оборону стратегічного об'єкта, а ще відсутні будь-які засоби оборони, зазначив генерал-майор запасу С.Кривоноса, проти якого держава Україна порушила кримінальну справу «за неприпустимі дії по спасіню аеропорту «Жуляни». Іншими словами: «С. Кривонос чекає на суд за то, що спас Київ від вторгнення російського десанту і не дав їм приземлитись в «Жулянах».

Сприйняття думок президентом Зеленським певних посадовців та певних людей формує керівник Офісу президента Андрій Єрмак та його заступники Роман Машовець та Олег Татаров. Про це в інтерв'ю «Главкому» розповів генерал Сергій Кривонос. Далі його мова: - Звичайно, я знаю, звідки пішла заява Генштабу про мене. Від оточення президента Зеленського, безпосередньо від пана Єрмака та його заступників. Де-юре, президент є Верховним головнокомандувачем. Підкреслюю слово «де-юре». Але де-факто вже кожен українець зможе зробити висновок, спираючись на ту ситуацію, яка складається зараз в країні. Я все сказав і навіть більше. Кожна розумна людина зрозуміє, хто «шарудить» за спиною Зеленського», – підкреслив Сергій Кривонос.

Державне бюро розслідувань (ДБР) порушило справу проти генерал-майора Сергія Кривоноса «за фактом розкрадання майна Міжнародного аеропорту «Київ» імені Ігоря Сікорського (аеропорт «Жуляни»)), обороною якого він командував на початку повномасштабної війни 2022 р.

Врешті генерала було звільнено із ЗСУ. Сам Кривонос не коментує деталей цієї справи, але називає її політичним замовленням Офісу президента.

Війна для Збройних сил України почалася 31 січня 2014 року, тому що саме тоді частини Високомобільних десантних військ і частини спеціального призначення були підняті по тривозі. І почали відпрацьовувати план який передбачав протидію захопленню території України. Думки С.Кривоноса: - Якби ми працювали згідно з планом, розробленим попередньо Генштабом, то думаю, на той момент війна з Росією могла б піти іншим шляхом, або її не було б зовсім. Я вважаю, що ми повинні були показати «зуби», огризнутися. Історія показує, що отримавши по зубах росіяни, роблять «відкат» назад і починають шукати нові шляхи. І останнє по 2014 р. На початку липня українська армія взяла під контроль Слов'янськ і Краматорськ, але значній частині бойовиків вдалося вийти із оточених міст. Ми надали своєму командуванню координати тієї колони, що виходила на чолі з бойовиком Гіркиним-Стрілковим, але вогонь чомусь по них не відкрили. Чому? Генерал Віктор Муженко (начальник Генштабу ЗСУ з липня 2014 по травень 2015 р) боявся на тому відрізку між Краматорськом і Костянтинівкою, вразити місцеве населення. Але там великий територіальний простір, отже причина була інша. Кривонос сказав Муженку, що він злив інформацію і зрадив ЗСУ.

Передісторія з генерал-майором С.Кривоносом за викладенням СМІ «Новинарня». 28 серпня сайт «Цензор» та його редактор Юрій Бутусов повідомили, що штабом ЗСУ розіслали телеграму про те, що Державне бюро розслідувань порушило кримінальну справу проти генерал-майора Сергія Кривоноса – колишнього заступника секре-

таря РНБО, ексзаступника командувача Сил спецоперацій. Слідчі запитують, чи є свідки протиправних дій Кривоноса у березні 2022, коли він керував обороною аеропорту «Київ-Жуляни». Судячи з листа ДБР, кримінальне провадження Державного бюро розслідувань №6202200-0000000573 розслідується за ч.5. ст. 426-1 ККУ «Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень» (в умовах воєнного стану або в бойовій обстановці). Передбачене покарання – позбавлення волі на строк від 8 до 12 років. ДБР пише про «можливі протиправні дії військових службових осіб, вчинені щодо майна КП «Міжнародний аеропорт «Київ-Жуляни». Очевидно, йдеться про розкрадання майна аеропорту, коли його кинули всі керівники і втекли. З початку повномасштабної агресії Росії у 2022 році Кривонос протягом 39 днів керував обороною аеропорту «Київ-Жуляни».

Сам генерал Кривонос заявляє, що президент Зеленський таким чином хоче розправитися з ним «за критику» Кривонос надав скани і фото документів – лист ДБР на Генштаб щодо розслідування кримінальної справи, наказ головнокомандувача ЗСУ про його призначення на оборону «Жуляни» і випуску київського ТЦК про направлення Кривоноса в розпорядження Головнокомандувача ЗСУ.

Пам'ятаєте, свого часу спецпризначенець Сергій Кривонос претендував на командування новоствореними Силами спецоперацій (ССО), але тоді став заступником командувача. Кривонос заявив, що глава держави Зеленський провалив підготовку до великомасштабної війни з Росією. І 5 червня 2021 року Кривоноса було звільнено з військової служби в ЗСУ.

Маємо думки різних людей, викладені у СМІ: - Справжні воїни вміють тримати удар. Пан Єрмак та йому подібні чиновники, вже садили у буцегарню генерал-лейтенанта, заступника Міністра оборони Ігоря Павловського та генерал-майора, начальника Головного управління роз-

витку та забезпечення ЗСУ Дмитра Марченка. То був цвіт армії, цвіт нації. Садили та звільняли, можливо тому, що хотіли обезглавити українську армію напередодні війни з Росією. Переслідували за те, що всупереч бажанням окремим чинушам із української влади будувати дороги: «Коли завтра буде війна», окремі люди вибивали для ЗСУ військові катери, санітарні машини, бронешилети...

Вояки, які пройшли всі кола пекла на фронті із 2014, знали, що таке війна, і відчували, що вона неминуха, повномасштабна і трагічна. Як і відчували, що їх (воїнів та чоловіків у розквіті їхніх 50-ти літ), будуть усувати від армії в найкритичніший для неї момент. Армії, якій вони присвятили своє життя. Зараз замахнулися на одіозного народного Героя України (це недержавна нагорода), колишнього замначальника Головного управління спеціальних операцій ЗСУ Сергія Кривоноса. Це він не лише керував спецназом у війні на Донбасі з 2014, а й особисто сам із представниками НАТО розробив Стратегію Українських сил спеціальних операцій, за якою й воюють зараз наші захисники...

Це він, будучи заступником голови РНБО, відстоював кожен копійку на оборону замість тих довбаних доріг (велике будівництво Зеленського). Відстоював, доки йому відверто натякнули: знаєш, ніякої війни не буде, тому військовики у нашій РНБО не потрібні...

С.Кривонос: - Я об'єднав у 2022 році усі підрозділи в районі аеропорту «Жуляни», у більшості з необстріляних людей: прикордонників, бійців з президентського полку, нацгвардійців-добровольців, курсантів військового університету тощо. Злітну полосу ми залили машинним мастилом та перегородили технікою, усі об'єкти були підготовлені до протидесантної оборони. Усі мої дії були підтверджені ЗСУ, а 13 березня 2022 В. Залужний підтвердив мої повноваження особистим наказом. Ми не дали російському десанту висадитись в аеропорту «Жуляни».

Жителька Києва Тетяна Кривуляк: Я була в Києві, коли бомбили центр столиці поруч із «Жульями», коли російські десантники заходили у житлові квартали з Гостомеля, коли на Нивках, за кілька зупинок метро до Хрещатика, всім бажаючим роздавали зброю, щоб захищали, як могли, вулиці міста від ворожого десанту. І я вдячна сьогодні цьому генералу-добровольцю С.Кривоносу, який маючи досвід порятунку Краматорського аеродрому у 2014, врятував «Жуляни», і можливо, й мене в 2022 році.

Однак вже через 2 тижні В.Зеленський, як Верховний головнокомандувач, скасував цей наказ В.Залужного про поновлення генерала С.Кривоноса в лавах ЗСУ. Можливо, він не міг подарувати С.Кривоносу його участь у президентських виборах, коли той зняв свою кандидатуру на користь Порошенка? Ви бачите, як пан В.Зеленський боїться критики на свою адресу Під час війни вдруге звільнити з армії досвідченого бойового генерала, якому всього 51 рік, це треба «бути зовсім без мізків» - зазначає головний редактор «Цензор-нет» Юрій Бутусов. Далі більше - підконтрольне Єрмаку ДБР, відкрило кримінальну справу проти генерала Кривоноса саме за те, що той добровільно, а отже: незаконно (?) захистив аеропорт «Жуляни». І здається мені, що ці брудні та жадібні руки з підвалу на Банковій у такий відповідальний для війни - час мають намір усуненням Сергія Кривоноса, деморалізувати армію та нашкодити Валерію Залужному, чия слава серед народу давно затьмарює усі їхні фальшиві рейтинги, різних чиновників при українській владі.

З часом постало питання, де знайти реальних експертів з гучними іменами, які б в суді могли видати експертний висновок про те, що генерал Кривонос правомірно і обґрунтовано знищив злітні смуги аеропорту «Жуляни» в умовах повномасштабного вторгнення ворога в 2022 р.

Може цим експертом буде пан Єрмак? Тоді буде просте питання: Для чого генерал С.Кривонос пошкодив взлітні смуги аеропорту? Далі без коментарів. Це зараз ми можемо спокійно розмірковувати, це зараз ми можемо спокійно аналізувати, а тоді у 2022 р. не було напівтонів, а було чорне, або біле – якщо ви не знищуєте ворога, то ви сприяєте ворогу, і зраджуєте свою країну.

Але з наступними звинуваченнями стало ще гірше, це вилучення транспортних засобів аеропорту:

1) мова йде не про чиєсь авто «Кайєн», який генерал Кривонос взяв в період війни з парковки в аеропорту для нужд ЗСУ, бо то авто було покинуто власником і став їздити на ньому сам і давати своїм замам;

2) мова йде про паливозаправники і інший транспорт аеропорту, який Кривонос виставив на злітних смугах, щоб завадити росіянам посадити свої літаки з десантом і таким чином не дати захопити Київ.

3) прокурори ламають голови, як правильно повести «справу Кривоноса», щоб не стати посміховиськом на увесь білий світ. Не варто звинувачувати людину до суду, суд ще не ухвалив рішення, ще не довели його провини. І кидати тінь на всіх в тій операції – це насторожує.

Читачі нашої книги зроблять свої висновки із справи генерал-майора С.Кривоноса в період початку війни. Мабуть в нашій країні такі дії будуть й далі, поки ми запродавців не назвемо негідниками. Бо «старі і нові» негідники оклигали і призначили невинних людей – «зрадниками», а себе нарекли «героями». Подібні люди прагнуть заздалегідь провести дискредитацією генерала Кривоноса. Настане час, і можливо С.Кривоноса запросять до суду в якості свідка над тими негідниками, котрі здали ворогу систему оборони «Перешийок», або інші секрети ЗСУ. Очевидно негідники знають, що мають «рильце в пушку», тому заздалегідь ще до суду намагаються підірвати до цього свідка довіру.

Сьома глава

Ми вільні та сильні

ЗАВТРА БУЛА ВІЙНА

Минув 2022 рік, він був сповнений важливих і не дуже важливих дат. Багато з них нагадують про трагедії, деякі про переломні події. 365 днів ми вчилися жити під звуки сирен, піклуватися про себе і близьких, шукати безпечні місця за кордоном або у власних помешканнях та підвалах й бомбосховищах. Одні дати затьмарювали інші і ймовірно кожен українець може назвати моменти, які запам'яталися найбільше за один рік повномасштабної війни.

24 лютого 2023 року – роковини з найстрашнішого дня, коли Росія розпочала повномасштабне вторгнення до мирних міст і сіл української держави. Ми у своїй книзі описуємо жахіття війни з надією на світле майбутнє, щоб люди, і особливо діти не знали болю й сліз від ворожих дій окупантів. Війна забрала у багатьох українських дітей домівки, іграшки, школи, здоров'я і спокій. У сотень малюків окупанти відібрали життя. Дорослі українці ставали на захист України, вивозили дітей, волонтерили і думали, як діяти далі. Але життя дітей було сповнене невідомості – залишалося лише вірити в батьків та Сили оборони. Війна не зламала Україну і не зупинила життя в державі.

Крім дітей, жахіття російської війни в Україні торкнулося й тих, кому вдалося пережити Другу світову війну – це пенсіонери. Чимало з тих, хто пережив жахи нацизму в Україні того періоду, стали свідками чи жертвами жахів російського вторгнення 2022 р. Ця війна - перший збройний конфлікт такого масштабу в Європі з часів Другої світової війни. Дивина в тому, що Путін перед тим, як розпочати війну, звинуватив нашу країну в тому, що вона нібито нацистська, що у нас фашизм, що у нас немає демократії, що ми агресивні. Усе це від початку до кінця абсолютно брехливі твердження «фюрера» Путіна, до якого в людей

є підозри, що до його психічного здоров'я.

У авторів нашої книги є багато свідчень очевидців страшних військових подій, особливо вражають розповіді дітей. Яким перший день великої війни 2022 року запам'ятали діти та підлітки? Тож – війна очима малих дітей. Маріуполь – хлопчик Єгор, 9 років (його розповідь): - Я прокинувся від якихось страшних звуків. Трохи пізніше мені розповіли, ще це були вибухи російських ракет. Мені було дуже страшно, мама сказала, що почалася війна з Росією. Слово війна для мене стало зрозумілим, коли ми швидко одяглися і побігли шукати сховище.

З початку Великої війни 2022, тоді Єгору було 8 років і він разом з мамою перебував під ворожими обстрілами в місті Маріуполі понад три місяці. Єгорка: «Маріуполь – дуже велике, яскраве, класне місто. А море таке маленьке і через це тепле. Я люблю Маріуполь, тому що я там народився, жив, ходив в дитсадок, а потім до школи в 1-й клас. Зараз 9-річний Єгор з Маріуполя евакувався і живе в Івано-Франківській області. Він навчається у третьому класі і любить грати у футбол. Але маленьке містечко в цій області Єгорові не дуже подобається – він сумує за своїм Маріуполем. Він був гарний, мені там подобалось кататись на гойдалці і купатись в Азовському морі, – згадує хлопчик.

У великому маріупольському дворі було три будинки: разом з Єгором жила 15-річна сестра і мама, в сусідньому будинку – бабуся з дідусем, а також окремо прабабуся. Від вибухів Єгор із рідними часто ховався у коридорі, за правилом «двох стін». Спочатку ми харчувалися як зазвичай (коли ще були продукти), а потім була гречка з тушонкою, далі гірше. Я разом з старшою сестрою спав на двоярусному ліжку, а потім вже з мамою в нашій кімнаті, бо там було більш захищено.

Коли був перший сильний обстріл Маріуполя, ми ховалися за шафою всією сім'єю. Звук був бабах-бабах-

бабах, через декілька хвилин іще раз, і так 5 разів на день, – розповідає Єгор. Дуже швидко 8-річний хлопчик Єгор навчився розрізняти звуки пострілів з російських танків та автоматів. Він пам'ятає звуки мінометних обстрілів, пострілів з БТР, військових літаків окупантів, а також вибухи ракет. Одного разу, я з мамою і сестрою сиділи на диванчику, всі грали в ігри, тільки мама не грала і щось видивлялася у вікні. І тут почались вуличні бої – почалися постріли з автоматів. Ми заховались, світло вимкнули – я це добре пам'ятаю, – каже хлопчик.

Найстрашніший день для Єгора настав 18 березня 2022 року. Під час одного з російських мінометних обстрілів Єгора було поранено. Він згадує цей день так: «Ми ховались у бабусі вдома. Я взяв гру «Лего» і тут знову почався обстріл. Мене мама покликала в коридор, а я ще не дограв і крикнув «зараз-зараз». Я уже звик до вибухів – кожного дня були обстріли і мене не зачепало. Краще б я зразу побіг до того коридору. Тому що коли ми ховались у коридорі, дідусь тримав вхідні двері, і говорить «ховайтесь у ванну». У той момент «прилетіла» російська міна. Дідусь Єгора загинув одразу. Мама отримала осколкові поранення в ногу та руку, сестра – у голову, а я – у спину.

Спочатку війна від Маріуполя була за 100 км, а потім прийшла в їхнє місто. Сльози, крики, благання Боже допоможи! Ранок, обід, вечір - тривога! Не розумієш, що робити, куди бігти, ховатись. Діти відмовились жити вдома, перелякані оченята в сльозах, плач. Стрілянина і вбивство мирного населення. Росіяни, за що ви вбиваєте людей похилого віку, дітей, молодь. Що ми вам зробили? Чим ми вас образили? За що ви перетворили наше життя на пекло, як в страшному фільмі жахів. Передати словами страх неможливо, нікому не бажаємо пережити його. Росія, ми тобі відплатимо за сльози...

Сусід надав сім'ї першу допомогу, приніс бинти й перекис. Моя поранена мама Олена пішла до своєї тітки та дядька Євгена, які прихистили її. Мене спочатку забрав сусід до себе: «Я кричав, тому що було боляче і холодно, одяг став весь подраний мокрий від крові. Мене переодягнули і біль трішки відпустила моє тіло

За кілька днів сім'ї Єгора довелось переміститись до підвалу чужого будинку: перші пів години Єгор з рідними стояли просто в під'їзді, потім довго сиділи на стільцях, поки для них не знайшли місце. «Ми просто сиділи. Нам нічого було їсти, ми з собою взяли два термоси з водою. Дядя знайшов якесь масло і горішки, які ми їли два дні. Я спершу просто їв горіхи, потім масло. Мама взагалі не любила масло, а потім почала теж їсти. Ми були всі в грязюці. Люди, які жили у під'їзді, називали нас «діти підземелля», – продовжує розповідь хлопчик.

Єгор написав у щоденнику: «У мене померли дві собаки та сусідка бабуся Галя, а ще улюблене місто Маріуполь». Одного разу нашому дядькові Євгену довелося гасити пожежу – через влучання в інший будинок по трубах рознісся дим. «Я тоді думав, невже нам доведеться все кидати і йти в інший підвал, де нічого немає – ні води, ні масла. Потім дядя знайшов якесь солоне м'ясо, (але воно було не першої свіжості) і у мене весь час болів живіт. Я дуже хотів їсти і плакав», – згадує Єгор.

Підійшов час, коли наші запаси води закінчились, люди почали зливали воду з батарей. Сім'я Єгора шукала воду по інших підвалах і це було дуже ризиковано. Одного разу, сторонні люди нам подарували всякі солодощі і цукерки: «Було так смачно». І ще у під'їзді був такий веселий дідусь на прізвище Магро, який постійно жартував, – з усмішкою пригадує Єгор. У цьому підвалі Єгоркина сім'я провела 2 тижні. Повернувшись до своєї квартири, він почав вести щоденник. «Мені було скучно і я вирішив писати. Дядя приніс книжки і цей блокнот з ручками»...

У рідному місті у Єгора були чотирилапі улюбленці: великий рудий кіт Кузя, якого вдалося вивезти до Івано-Франківська, і два дворових собаки, які загинули, ми про них писали. Сім'я Єгора почала евакуйовуватись, коли українські військові вийшли з «Азовсталі». Мама, бабуся, сестра і Єгор виїхали 31 травня 2022 – окупанти пропустили їх після фільтрації. Мені сказали повернутися боком, вліво, вправо, як в тюрмі. Росіяни мене багато не запитували – більше 15-річну сестру. Потім прийшла мама, – пригадує хлопчик. Після довгого очікування нас пропустили. Ось так маленький Єгор, його мама, сестра, бабуся, прабабуся, мамині дядько й тітка, а також кіт Кузя виїхали з Маріуполя до Івано-Франківської області.

З часом життя в підвалі стає, як звичайне життя тільки якби не чути вибухів та пострілів, без світла в холоді, в такому холоді, що вже думаєш, це що кінець? Ні, це тільки кінець щасливого життя? Коли одягаєшся в що є, щоб тільки зігрітися, їсти вариш на таганку і в першу чергу нагодуєш дітей маленькими порціями, бо не знаєш скільки нам ще сидіти у цьому жаху. Вода закінчувалася швидко, їжі залишалось мало, підвал ставав холоднішим, але - ріднішим, на жаль допомоги ніякої поки не було. Хліб закінчився давно, залишилось два печива, які треба розділити на всіх дітей.

Інша розповідь про 7-класника Степана, 13 років на ім'я Чарлі, він з Києва, любить свого собаку Чарлі і захоплюється історичними книгами. Початок Великої війни підліток згадує так: «24 лютого 2022 я прокинувся десь о 4 год ранку, і за декілька секунд почув якийсь далекий звук, наче щось важке – гупало. Може то вивозять сміття, подував я, коли глянув на годинник, зрозумів: «В такий час сміття не вивозять». Потім прийшла мама і сказала, що ми їдемо з Києва: «Почалась війна з Росією». Я зайшов у

свій смартфон і побачив, що росіяни вже бомблять українські міста. Ми зібрали речі та разом з собакою Чарлі на машині поїхали в село на Київщині. З усіх нас найбільше радів пес, бо для нього то була велика подорож.

Степан не вірив, що буде Велика війна, але це не стало для цього несподіванкою. «Звісно, я перелякався. Але знав, що рано чи пізно таке буде, бо на той момент ще тривала війна на Донбасі. Мій дядько служив в АТО і з 24 лютого 2022 теж пішов на фронт, тому я про це знав», – ділиться підліток. Дядько Степана - Ярослав загинув під час боїв за Северодонецьк у ніч з 6 на 7 червня 2022 р.

«Я думав, що ми побудемо в селі десь тиждень. Що росіяни будуть воювати на Херсонщині чи Донбасі, але не знав, що підуть полонити мій рідний Київ. За кілька днів Степан, його мама і сестра перебралися на Львівщину до своїх родичів. У Львові ми були цілою оравою: я, мама, сестра та наші знайомі. Ми сиділи як переселенці і багато чого не робили, щоб не заважати. По Львівщині росіяни стріляли рідко. Коли у місці неподалік біля нас впала ракета, стало трохи страшно. На Львівщині Степан сумував за татом і за рідним Києвом

Нудьгував, бо не було з ким поспілкуватися. Усі молодші або старші за мене, половина моїх однокласників поїхали за кордон, – пригадує Степан. Я дуже хотів повернутися назад у столицю. А ще я патріот, і хотів би піти в ЗСУ, якби у мене було більше років. Мама Степана плела маскувальні сітки, і підліток намагався допомагати військовим всім, чим був в змозі. Напевно, після 24 лютого я усвідомив свою патріотичну позицію. Я завжди знав, що я українець, але потім зрозумів, що Я Українець з великої букви і цим пишаюсь. Почав більше думати про свою країну, про її історію, про своє майбутнє.

Я завжди не дуже любив пихатих росіян, може так було до червня-липня 2022 року, бо мав надію, що там є нормальні люди. А пізніше побачивши горе і сльози наших

людей, відкинув усі свої вагання: «Я обов'язково піду до лав ЗСУ, щоб бити російських рашистів». Степан поділився з нами своєю мрією: «Щодо України у мене мрія – перемогти у війні на довгі роки, повернутися до наших українських кордонів, забрати Крим. Тоді буде легше розвиватися, буде краща економіка. Якщо й буде якась війна у майбутньому з Росією, то можливо не така важка, як зараз. А взагалі великих мрій у мене немає. Я вірю в перемогу України.

Київ, 10.30 ранку, ми всі люди, які переховувалися в підвалі, піднялись подихати повітрям, було сонячно, начебто весна. І тут пролунав вибух, аж віддало в груди, 10-річна дівчинка Тетяна думала, що в неї попало щось, стало важко дихати, деяких людей відкинуло. На відстані від них, приблизно метрів 500, впала російська ракета. Ті люди, що стояли ближче до місця падіння ракети – попадали вбитими. У багатоповерхівках вилетіли вікна. Мама Тетяни кричить: «О, Боже що робити»? Метушня, остання крапка, терпець вийшов з-під контролю, діти плачуть, паніка у всіх. Прийняли рішення... Потрібно покидати рідні місця, домівку, друзів і тікати з Києва. Залишати все, бо ми хочемо жити. Наші діти хочуть жити...

Далі історія 14-річної Ангеліни з Києва, вона навчається у дев'ятому класі дистанційної школи. У дівчинки є багато захоплень: танці, вивчення мов, фотографія, вокал читання та акторська майстерність, а ще вона хоче навчитися грати на фортепіано і гітарі. Ангеліна каже: «Все відбувалося неначе у фільмі, де я просто спостерігаю збоку: війна і вибухи, а ще смерть людей». 24 лютого 2022 у мене повинен бути день народження, я мала святкувати своє 13-річчя... Паразит Путін все зіпсував, я йому це не пробачу, а смерть мого кота «Мурчика».

24 лютого 2022 року близько 6 год ранку мене розбудив тато і наказав збирати речі, бо почалась війна. Відразу після цього ми почули кілька глухих вибухів. Я була розгублена, проте ані страху, ані здивування особливо не відчувала. З моєї голови ніби миттєво стерлось орієнтування в часі, про свій день народження і плани на нього я згадала не відразу, – пригадує Ангеліна початок вторгнення. - Замість дня народження, нам усім довелося швидко виїжджати в село під Києвом.

Приблизно за тиждень, коли російська армія почала підходити ближче в бік села. Ангеліна з мамою та братом взяли речі, розраховані на кілька днів, і вирушили евакуаційним потягом до Львова. Через кілька тижнів з'явилася можливість виїхати в Польщу, тож ми з мамою та братом поїхали автобусом через кордон, залишивши тата з собакою в Україні, – каже дівчина. Сім'я жила у Польщі близько двох місяців, Ангеліна з братом вчилися у місцевій школі.

Були доволі кумедними мої спроби порозумітися з однокласниками та вчителями за допомогою суміші 4-х мов: української, англійської, польської та російської, – пригадує Ангеліна. Мене вразила підтримка з боку польських людей, а також українські прапори на вулицях. Аби зберігати стійкість, дівчинка весь час намагалася робити щось, що відволікає мозок або тіло: концентруватись на хорошому і вірити в Україну, що скоро буде краще. Тримати себе в руках мені загалом допомагали математика (вона швидко забирає весь гнів на себе), танці та спорт, – каже 14-річна дівчина.

У середині травня 2022 Ангеліна з мамою та братом повернулися додому – і, здається, звикли до повітряних тривог у Києві. Одного дня під час прогулянки Ангеліна вигадала термін «сиренада» – це ліричні пісні, що виконуються під час звучання сирени. Обстріли Києва то затухали, то відновлювалися з новою силою, тому в листопаді

2022 вдруге виїхали в Польщу, де перебувають й досі. За цей час я зрозуміла, що світ, напевно, кращий, ніж я бачила його до початку повномасштабного вторгнення, й навколо немало хороших людей. Різні країни підтримують нас та намагаються допомогти, і я дуже вдячна їм за це, – додає Ангеліна.

У роковини повномасштабної війни - Ангеліні виповнилося 14 років: «Мені дуже хочеться повернутися в Київ, що ми й плануємо зробити найближчими днями. Чесно кажучи, я ще не знаю, коли і як святкуватиму наступний день народження (точніше, два відразу: за попередній та теперішній роки). Для мене неважлива дата. Головне – бути вдома з близькими людьми», – ділиться дівчинка.

Лауреатка «Пулітцерівської премії» Е. Епплбаум, старша наукова співробітниця Школи передових міжнародних досліджень «Університету Джонса Гопкінса» та «Інституту Агора» зазначила, що її вражає в українцях те, наскільки вони нормальні. Можна годинами спостерігати, як люди працюють й допомагають своїй країні в важкі часи. Я зрозуміла суть цієї країни, а ще те, як українці живуть в державі, де люди розмовляють кількома мовами, з різними релігіями, і тим не менш, усі є частинами однієї спільноти. Путін боїться, щоб Україна не стала незалежною демократичною європейською державою, бо тоді Росія почне брати приклад з України.

Історія 7-річного Данила, з Чернігова. Який на початку війни ходив у перший клас – вражає. Про початок повномасштабного вторгнення у Данила небагато спогадів: «Я пам'ятаю, що ми дивилися телевізор і бачили якусь війну», – розповів він. Розповідає мама Данили - Наталія: «24.02.2022 ми з чоловіком встали на роботу о 5 ранку, я приготувала сніданок. Уже о 6:50 ранку мені под-

звонила моя мама, яка живе у Глухові недалеко від кордонів із Курською і Брянською областями, і в сльозах сказала, що почалася війна з Росією і зараз російські танки йдуть на українські території.

У цей день Данило не чув вибухів і був досить спокійним. Правда він не пішов до школи, а батьки на роботу. А увечері вже почалися обстріли нашого міста. У перші дні хлопчика будили, щоб під час повітряних тривог спустатись до підвалу, але згодом сім'я почала просто виходити в тамбур разом із іншими сусідами. На початку березня 2022 у будинку Данила зникло опалення, світло, гаряча вода, а потім – холодна. Школа, в яку він ходив, уже була зруйнована.

Сусіди виїхали, а сім'я Данила залишилась у Чернігові. Заряджати телефони ходили у центр міста. Через відключення світла не працював телевізор. Данило любить іграшкові машинки, тож у темряві розважався ними. «У підвалі було нудно. Але я не сумував, грав у танчики», розповідає хлопчик Даня. «У перші тижні війни я не виходив на вулицю гуляти, правда ми часто ходили в центр заряджати телефони, бо не було світла». Одного разу сім'я Данили у Чернігові потрапила під обстріл і лікувалась в Охматдиті три місяці. У дитини була травмована нога, уламки у спині і поранення живота. Хлопчику довелося вирізати 60 сантиметрів кишківника.

Перед Новим 2023 роком Данило разом із татом проходив повторну реабілітацію в Охматдиті, а мамі робили 9-ту операцію в ортопедії. У березні 2023 хлопчику знову треба буде їхати у лікарню. Кілька днів тому Данило сказав, що хоче стабільного життя – такого, як було до війни, – каже Наталія. А ще Данило зізнався нам, що мріє про літак із пультом керування. Дітям війни наша увага...

Перефразовуючи І.Франка, ми скажемо: «Наш патріотизм – це не сентименти і не національна гордість, то тяжке «ярмо» нашого українського народу».

ІСТОРІЯ «ФАНТОМА»

Він пройшов шлях від антигероя Майдану на Банковій в Києві 2013 року - до легендарного бойового командира штурмової роти, якого знають далеко за межами 130 батальйону 241 бригади Сил територіальної оборони Києва у 2022 р. У свої 33 роки Олексій Фандецький на псевдо «Фантом» вражає багатьма фактами, карколомними історичними поворотами та подіями, безпосереднім учасником яких є він.

Те, як він розповідає свою історію, аналізує події та робить висновки, яскравий приклад аналітичного мислення і нехай читача не вводять в оману проста мова Олексія. За кожним словом командира чітко прослідковується вміння працювати над помилками і бажання бути на боці правди, бути зі своїм народом й захищати країну. Навіть, коли країна і народ не завжди його розуміли та підтримували. Але про все за порядком.

Київ, Майдан 1 грудня 2013 рік: «Олексій стоїть в четвертому ряді бійців ЗСУ на Банковій для захисту державних установ. Навпроти нас хлопці, які брали ланцюги і просто лупили наших солдатів. Заливали фарбою, підпалювали, а потім почали стріляти салютами. Буквально за 30 хвилин з четвертого ряду я опинився в другому! Де наших солдат просто виносили з розбитими шоломами.

Бруківка в солдат ЗСУ летіла так сильно, що мій тісний шолом, який ледве налазив мені на голову, від удару сів до кінця. Напевно лише це мене і врятувало від струсу мозку. Ми були без щитів, ми були без нічого, просто стояли. Позаду нас автобуси «Беркута», а вже за ними стояв сам «Беркут». Ми стояли перші. Без нічого і в нас кидали каміння наші українські хлопці. Що робити, - стріляти? Ні. Навіть, якщо буде відповідна команда, я стріляти в українських хлопців не буду, бо вони не розуміють суті (?)...

У 2013 році Олексій служив у Внутрішніх військах України. Саме їх першими експрезидент Янукович вивів в Києві на Банкову, аби спинити мітингувальників, які вимагали покарати винних у побитті студентів на Майдані Незалежності у Києві 30 листопада 2013 р. Основною вимогою мітингувальників було звільнення причетних до цього посадовців. Це були перші тижні протестів, які зараз відомі як «Революції Гідності». Аби розіслити Внутрішні війська, їх поставили охороняти Банкову без щитів перед розлюченим натовпом. Тоді як «Беркут» заховався за спинами солдат. І лише час від часу вибігав для розправи та побиття людей.

Юля та Олексій Фандецькі. Юля - дружина Олексія, у подружжя двоє дітей. Юля відіграє надзвичайно важливу роль становленні «Фантома» як особистості. Після Майдану, зізнається Олексій, довго не міг прийти до тями. У нього виникло упереджене ставлення навіть до державної символіки. Каже, що сприймав синьо-жовтий прапор неоднозначно. Бо саме під цим прапором його били українські хлопці на Майдані, а він не міг дати здачі. Саме державна структура його змусила виступити проти власного народу.

Відкинутий усіма, Олексій важко переживав свою травму. У цей же час зіграти на емоціях солдата намагались і спецслужби РФ. Каже, чи не щодня йому і багатьом його друзям, з якими був на Майдані, телефонували різні люди і пропонували втричі більшу зарплату, квартиру та новий статус, тільки вже в окупованому Криму. Дехто таки погодився, а я ні... Далі почалась війна 2014 року.

«Дзвінок. У трубці чую: Потрібно їхати в АТО. І я задумався на декілька секунд і кажу: Погнали!»! Олексій не поспішає вдаватись до патріотичного підґрунтя свого вчинку. Каже, просто відчув, що потрібний Україні. «Для мене важливо було, що туди їде мій кум, молодший на 4 роки.

Думаю, якраз за ним придивлюсь і сам поїду - повоюю».

На фронті в нас була позиція «на нулі». До нас нічим не можна було дістатися, тільки гелікоптером, яких часто збивали. Пригадую, за тиждень – 7 штук. Через це ми і сиділи без нічого. Їжу нам возили місцеві. Якби не наші люди, ми б взагалі нічого не їли. Бо тоді українська логістика була «на нулю». Один хлопець, якого ми пропустили на посту і позитивно поставились до нього, так розчулюся, що поїхав до себе додому в Артемівськ, зібрав всю консервацію, яка була в нього у погребі, і привіз нам.

А ще була бабця Оксана. Вона молоко нам возила на велосипеді. За раз могла до 20 літрів притягнути. Я їй кажу, ви ж їздите до нас, ризикуєте. А вона мені: «Нічого, не пропадати молочку, та й вас підкормлю. Я якось поїхала в Слов'янськ на базар, а там ходять сепаратісти, я їх побачила здалека, взяла і вилила молоко в канаву, щоб їм не віддавати. Така потужна була баба Оксана! Нас щиро підтримували люди. І в цей момент я подумав – ми всі одна нація. Ми робимо одну корисну справу. Кожний на своєму місці захищає Україну.

В той день я пішов на блокпост, зробив з прапором фото і підписав в соціальних мережах: «Любіть Україну». Це була моя перша свідома світлина з прапором. Мені тоді було 24 роки, каже «Фантом». Утім, військова служба в АТО раптово перервалася у тому ж 2014 році, влітку. Олексій отримав бойову травму хребта, відняло одну ногу. Олексія терміново евакуювали гелікоптером до Ізюму, далі до Харкова. Звідти літаком на Київ. Впродовж року Олексій переніс 2 складні операції на хребті. Це змусило його залишити службу. І в цей момент 25-річний молодший лейтенант знову отримав «під дих» від держави, яку захищав.

Олексій Фандецький: «Хоч моя травма і була набута у зв'язку з захистом Вітчизни, у медичному висновку так і було написано, але в командуванні закрили на це очі. Ме-

ні дали 35% втрати працездатності. Жодних компенсацій не було, нічого. І з таким формулюванням мене звільнили з ЗСУ. Просто так! Після звільнення я розчарувався у службовій структурі. Але вже тоді я навчився відокремлювати своє ставлення до держави в цілому і окремо до силових органів та чиновників від ЗСУ – зокрема». З віком і досвідом Олексій починає помічати більше деталей, аналізує інформацію, реальний стан на лінії зіткнення, його розчаровують мляві бойові дії на фронті тощо.

Повномасштабна війна 2022 року. «Я аналітик (сміється Олексій), не глобальний, а такий домашній. Я часто дивився російські джерела інформації. І коли я почув фразу Путіна «мы будем принуждать к миру», тоді я зрозумів «Буде війна з Росією». Кажу дружині: «Треба заправити машину, зробити тривожну сумку, підготувати дітей, буде війна». З першими вибухами, Олексій вивіз свою сім'ю на захід України, а сам повернувся до Києва. Відтоді для нього почалась Велика війна 2022 року.

Майбутній командир потрапив в Солом'янську РДА. На той час приміщення було переповненим. Добровольці отримували зброю, волонтери звозили необхідні речі та їжу. Командування батальйону Сил територіальної оборони ЗСУ розмістили в підземному паркінгу. Тут було все: пункт прийому новобранців, склад, зв'язківці та кімната для нарад і ухвалення оперативних рішень. У перші дні війни люди працювали практично без сну. Для невтаємниченого ока атмосфера нагадувала хаос. Насправді тоді відбувалась планомірна робота, у якій поставав ще один потужний батальйон нового роду військ ЗСУ – «Сил територіальної оборони» (ТРО).

Саме до лав ТРО Києва і вступив колишній нацгвардієць Олексій на псевдо «Фантом». За лічені години в складі 130 батальйону Сил ТРО Києва сформували боєздатну групу для виконання спеціальних операцій, до якої увійшли найдосвідченіші бійці (Олексій був одним із них).

Нині пригадує позивні усіх, хто потрапив в спецназ батальйону. На чолі був "Скорпіон", далі "Мажор", "Лис", "Турок", "Оскар", "Фермер", "Док", "Семірка", "Матвій", "Сіль" та інші. Для всіх поставили критерій – людяність.

Пройшла річниця війни в Україні й на інших ділянках фронту, лейтенант Владислав Баяк, командир 1-го механізованого батальйону 72 бригади ім. Чорних Запорожців, розповів про те, як ЗСУ змогли завдати окупантам поблизу шахтарського містечка Вугледар тяжких втрат. Тритижнева битва на рівнині стала найбільшою танковою битвою за всю війну з РФ і повним провалом для росіян. Росія не тільки не змогла захопити Вугледар, але й зробила ту саму помилку, яка коштувала Москві сотень танків на початку війни 2022 р. Росіяни знову наступали колонами техніки, яку українські військові знищували із заздалегідь підготовлених засідок. За даними ЗСУ, російська армія втратила не менш ніж 130 танків і БТР під час наступу на Вугледар.

Саме про людяність піде далі мова Олексія. Під час окупації Бучі «Фантому» вдалось евакуювати понад тисячу цивільних людей. Тоді всі вони опинились в замкнутому кільці. Довкола росіяни чинили масові вбивства, гвалтування й тортури. Олексій: «Я сам прожив 5 років в Бучі і в мене там було багато друзів. І я хотів якось їм допомогти. Хотів їх звідти витягнути. Я намагався з ними постійно підтримувати зв'язок. Ми тоді спільно з СБУ пропрацювали можливі напрямки евакуації. У той час люди стояли біля міської ради Бучі, мерзли і не знали, що їм робити.

9 березня 2022 ми на Романівському мосту допомагали людям, які йшли пішки, переносити їхні речі, а також домашніх улюбленців: котів і собак. Було дуже багато людей з інвалідністю, які не могли самотійно рухатися.

Ми їх так на візках і переносили. Пригадую, що під ногами тоді були стрімкі потоки води і грязі, було слизько і небезпечно. Ми несли на ношах стару бабцю, боялися втратити рівновагу і впасти в річку. Хвилювався не за себе, а за бабцю, бо я то ще якось впливу, а бабця ні». Якось ми дізналися, що з Бучі є шлях через Білогородку. Тоді я знову зв'язався з друзями і повідомив їм маршрут. Сказав взяти білі простирадла й обмотати всі машини. Щоб у вікнах була біла тканина і всюди написи «Діти» та «Люди». Дав розпорядження формувати колону і по команді виїжджати.

Тим часом люди почали обдзвонювати один одного і пропонувати приєднатись до колони. Спершу ми передбачали, що це буде 15-20 машин, але виявилось набагато більше. На старті це було 50 машин, далі – 150, у підсумку усі 300. У кожній машині мінімум 5 людей. У деяких авто пасажери лежали вздовж сидінь на колінах, набивались битком, хто як міг. Маленькі діти принишкли, старі і немічні з широко розплющеними очима дивились на українських солдатів. Навіть досвідчені водії нервували.

Я їхав назустріч колоні. Дорогою, на кожному пості залишав радіостанцію, і просив запам'ятати мій позивний. Усі рації були налаштовані на одну частоту. Словом, ми рушили назустріч. Як проїхав останній пост, думаю: «буде як буде, їдемо до першого зорового контакту з противником». Пригадую, як ми зраділи, коли першими побачили саме колону наших людей. Це була вражаюча картина, простирадла тріпотіли на вітрі. У мене аж мурашки тоді по тілу пробігли... Було дуже душевно, приємно було бачити це все і розуміти, що в нас вийшло! Я тут же передав всім постам, щоб закрили смугу зустрічного руху. І колона на всю ширину дороги пішла в напрямку Києва.

Від цієї історії справді мурашки по тілу. В уяві постає безліч талановитих кінематографічних драм, всі вони за рівнем психологічної напруги заслуговують на особливу увагу, а ще її безпосередній організатор. Саме тоді позив-

ний «Фантом» вперше прозвучав на всіх бойових постах від Бучі - до Києва. У командира більше не було сумнівів, образ чи недовіри. Натомість глибоке переконання, що чинить правильно, чинить жертовно і послідовно. Це був глибокий та осмислений вчинок людини, яка свідомо прийшла на війну, щоб захистити своїх людей та державу від російських окупантів.

Олексій: «Я на війні завжди дотримуюсь того, що не важливо скільки ти вбив рашистів, а важливо, скільки ти вберіг людей. Справжній командир повинен, по-перше, дбати про життя цивільних та солдат, а вже по-друге виконувати завдання. Один і той самий наказ можна виконати у декілька різних способів. Я завжди обираю той, який максимально збереже життя людям. Тоді в Бучі – це було 300 автовок, мінімум по п'ять чоловік у кожній. Всі ці люди були не згвалтовані, не вбиті і не скалічені, а врятовані моїми друзями. Це фантастично!» Після евакуації люди плакали і дякували за порятунок. А за деякий час «Фантом» почав отримувати від них листи, сповнені вдячності, які передав у батальйон. І саме за цей героїчний вчинок Олексій Фандецький нагороджений державною нагородою – Орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Загальні бойові втрати противника з 24.02.2022 по 02.03.2023 орієнтовно склали: 150 605 військових, літаків – 300 та гелікоптерів 288, танків – 3 397 та 6 658 ББМ, кораблів/катерів – 18 та спеціальної техніки – 230, крилатих ракет – 873.

Далі пішли запеклі бої. 130 батальйон Сил тероборони Києва з перших днів війни завжди був на передовій. Вмотивовані, добре навчені та достатньо екіпіровані бійці відчували потребу рухатись далі. Після остаточного звільнення Київщини від російських окупантів, на початку квітня 2022 батальйон рушає на Харків. Тут почнеться

нова сторінка підрозділу. Йдуть запеклі бої впродовж всього літа. Бої на Північній Салтівці, евакуація мирного населення з Циркунів і зрештою бойове розпорядження висуватись впритул до кордону з Росією. Тамтешні села були під окупацією, а інші під щільним артилерійським вогнем.

У той період, окупанти обладнали свій штаб в «Козачій Лопані», звели надійні окопи та бліндажі і постійно штурмували сусідні села: Кочубеївку та Дементіївку. Саме Дементіївку визволяв 130 батальйон разом з суміжними підрозділами. Там відбулись героїчні бої під час контрнаступу окупантів. Тоді командування ЗСУ поставило завдання зберегти оборонні рубежі на далеких підступах до Харкова. Саме в Дементіївці відбувалися найдраматичніші та найзапекліші бої, про які розкажує «Фантом».

Позиції в селі Дементіївка, що на півночі Харківщини, не можна було здавати. Неподалік – стратегічна висота, заволодівши нею, росіяни могли би відновити шквальний артилерійський обстріл мирних кварталів Харкова. «Фантом» це добре усвідомлював. Довкола безперервно гриміли вибухи, ландшафт вулиць змінювався до непізнаваності кожних півгодини, з мапи місцевості зникали будинки, дерева падали поперек дороги, рація з різних позицій хриплим голосом повідомляла тривожні новини. Погано було, що стіни та бліндажі більше не рятували від важких 152 мм російських снарядів та залпів градів.

Але навіть коли декому здавалось, що все втрачено, «Фантом» зберігав спокій. Командир вийшов на подвір'я старої сільської хати, присів на порозі і обперся на одвірок і озирнувся. У хатинці вже не було шибок у вікнах, зате дах усе ж тримався купи. Сюди дивом досі не влучив снаряд. Господарі не так давно покинули домівку, поспіхом під час евакуації. Домашня живність жила своїм життям. Налякані сірі гуси збилися в зграйку. Колись давно ці птахи вміли літати, як би це зараз їм знадобилось, поду-

мав «Фантом». Раптом шурхіт за рогом, мабуть знову вони – здичавілі сільські кози. Стадо блукаючих контужених кіз блукали селом як «експерти з виживання». Нутром вони чують, куди прилетить снаряди. Якщо вони тут, значить все буде добре, подумав Олексій.

Навпроти виднівся мальовничий пагорб. На його схилі чорним згарищем стояли зруйновані вулики. Це все, що залишилось від пасіки. «Мертві бджоли не гудуть» раптом згадався мотив пісні. На кінчику язика з'явився ледь помітний солодкий присмак квіткового меду. Його тут було вдосталь у кожному погребі. Розлогі степи, круті балки та озера порослі очеретом та густо всіяні ряскою давали бджолам і птахам притулок. До вторгнення росіян тут був райський сховок для місцевих жителів та дачників. Нині все це хочуть загарбати росіяни, але хто ж їм віддасть цю красу? Будемо битись до останнього, сказав тихо Олексій. Водночас, донесення розвідки були невтішні...

Пообіднє сонце почало сліпити очі, краплі поту падали на екран планшета. Важкі плити бронежилета прилипли до тіла разом з одягом. Це було колосальне фізичне та психологічне навантаження. Утім, до вечора ще було дуже далеко. Аби прожити цей день до кінця, ще потрібно постаратись. Уже завтра довгоочікувана відпустка, вдома чекає дружина та діти. Треба вибиратись самому і разом з тим вибити ворога з села. «Фантом» починає діяти.

Він звук, як командир, йти попереду, стріляти на ураження і в ближньому бою доводити свою перевагу. Але цього разу він опанував емоції. Не зрушив з місця ані на сантиметр. У нього на колінах лежало два планшети з мапами місцевості. Ліворуч – зв'язок з артилерією добровольчого підрозділу «Кракен», на правому – штаб артилерії НГУ. «Фантом» провів пальцем по екрану, виміряв відстань, підняв рацію і чітко продиктував координати: «По селу перед яром сто метрів. Вогонь градом! У відповідь: «Ти серйозно, в тебе ж там люди! Це ж ваші позиції!».

Олексій: «Я кажу лупи гадів, наші відійшли».

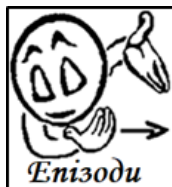
Всім своїм передаю: «Хто поруч – залягти в окопи! Голови не висовувати! Якщо снаряди будуть летіти по вас – передавайте». За хвилину-дві чую прихід українських гравців. В мене аж труситься все довкола. Я кричу нашим: «Це по нас»? У відповідь: «Ні-ні, все нормально». У той день артилерія НГУ влучила просто по орках, які спускалися в яр. Вони їх буквально переорали. Я кажу – ще одну касету туди! Знову прихід. А «Кракени» навздогін закріпили пострілами з 122-мм гармат Д-30. Наші дрони за всім спостерігали з неба, потім розповіли, що це був «місцевий Армагедон. Геєна огненна. Земля горіла під ногами в окупантів».

Те, що мало стати поразкою для нас, обернулось «судним днем» для окупантів. Ворог з величезними втратами відступив. З таких, хоч і локальних, утім, від того не менш запеклих битв, складається велика картина успіху ЗСУ в обороні держави. І вже очевидно, що Сили ТРО в цьому процесі відіграють одну з ключових ролей. І це попри те, що станом на початок війни, у багатьох підрозділах Сил ТРО основна маса бійців не мала спеціальних військових навичок. Це були люди різних цивільних професій. Тоді, як по іншу сторону фронту, проти нас воювали куди досвідченіші та добре навчені російські солдати: морпіхи та «вагнерівці».

Олексій: «Я можу впевнено сказати, що моя 7 рота в складі 130 батальйону – одна з найкращих в Силах ТРО. Загалом наш підрозділ за рік війни став набагато досвідченішим. З розумінням правильної війни. Тепер ми здатні не лише вести оборонні дії в окопах, у нас є штурмовий досвід. Я б навіть сказав, що кожен з наших хлопців готовий до виконання будь-яких завдань. Нам доводилось працювати на рівні з бійцями ССО (Сили спеціальних операцій). Якщо раніше ми були слабшими за інших регулярних підрозділів ЗСУ, то зараз навпаки – ми йдемо попе-

реду. Як ви думаєте чому? Усе просто. В нас (в ТРО), більшість добровольців – це зрілі, досвідчені та реалізовані в цивільному житті люди. Є і багато учасників бойових дій. І цей сплав досвіду помножений на відвагу ми принесли разом з собою на війну. Тепер наші дії ефективні, нестандартні та призводять до поразки ворога».

Одного разу Олексій Фандецький вже втрачав віру в людей та власну державу, але віднайшов в собі сили повірити знову, і саме тому зумів стати легендарним «Фантомом». Тепер ця віра та вдячність сотень врятованих душ та повага бойових побратимів супроводжує воїна на його шляху. Слова «Фантома»: - Зараз на нашу ділянку фронту приїхала свіжа партія мобілізованих з Росії, наше завдання їх всіх «могилізувати» (знищити). Загалом у мене є три конкретні цілі: перша – виграти війну, друга – максимально зберегти життя своїх людей і третя – заслужено отримати звання «Героя України».

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба 1 березня 2023 року заявив, що Путін знову зазнав великої поразки з дня повномасштабного вторгнення - Україна перемогла його зимовий терор. Ми вистояли найважчу у своїй історії зиму. Нам було холодно і темно, але ми були незламні, - написав укр.міністр. Він зазначив що ЄС також переміг, оскільки всупереч московському реготу також не замерз без російського газу. Тож Кулеба дає Росії пораду: «задохніться своїм газом і подавіться своїми ракетами». Путін не зумів паралізувати нас страхом. Ми зірвали план російського блицкригу у війні: - Україна ніколи не впаде. На дипломатичному фронті виграла Україна, їй допомагають майже всі країни світу. Розпочатою війною, Росія втратила всі ілюзії відносно себе, стала «імперією зла» показала свою армію в негативному світлі і скоро буде переможена Україною.

ПРАВДА ГВАРДІЙКИ ХРИСТИНИ «КУДРЯВОЇ»

Історія цієї війни складається не лише з перемог української армії, деокупації великих міст та цілих областей, із важких оборонних операцій, а й також з історій жінок військовослужбовиць ЗСУ на прикладі Христини на псевдо «Кудрява». Багато битв у російсько-українській війні будуть описані письменниками різних країн. Можливо найвідомішою з них буде битва за Маріуполь, а найменш відомою історією, певно стане оборона Рубіжного. Російські окупанти майже вщент знищили місто Рубіжне у Луганській області – вцілілих будинків немає, багато з них відновити неможливо. Сьогодні Рубіжне – це розграбовані випалені цегляні коробки колишніх багатоповерхових будинків.

Заснування міста напряму пов'язане з будівництвом залізниці Лисичанськ-Куп'янськ у 1894-1895 роках. Роз'їзд на лівому березі р. Сіверського Дінця отримав назву «Рубіжне» бо розташувався біля правобережного с. Рубіжне, мешканці якого будували ділянку залізниці від Сіверського Дінця до Кременної. У час будівництва роз'їзду був відкритий великий піщаний кар'єр, який назвали «Рубіжанським». У 1904 році «Рубіжне» стає залізничною станцією.

Усі ключові міста українського сходу: Маріуполь, Рубіжне, Северодонецьк, Лисичанськ, а нині Бахмут – були свого часу (або є) найгарячішими ділянками фронту. Не покладаючи рук і снарядів, російська армія намагається стерти ці міста з лиця землі, де проживають їхні земляки та російськомовні громадяни. Українська армія в тих містах тримає оборону, допоки це є можливо, і відходить у разі загрози оточення.

Одним із підрозділів, що боронив частину цих міст, є 4-а бригада швидкого реагування Національної гвардії України, зокрема військова частина № 3018 (Гостомель),

більше відома як елітна частина НГУ, створена за стандартами НАТО. І саме в цьому підрозділі служить героїня нашої розповіді - військовослужбовиця Христина на псевдо «Кудрява». У 2014 Христину не взяли на війну зі словами: «Ти ж дівчина». Але у 2022 р, після трьох років служби в рідному Івано-Франківську та академії НГУ в Харкові, їй відмовити вже не змогли. Нині у свої 29 років Христина є заступницею командира мінометної батареї, має звання старшої лейтенантки НГУ.

Російська Федерація - це абсолютно нестабільне утворення з колосальною кількістю внутрішніх конфліктів: міжнаціональних, соціальних, політичних. Де мають місце протистояння всередині самої Російської Федерації між громадянами та проти російської влади. На початку березня 2023 року борець РДК підтвердив, що сформований у серпні 2022 року корпус російських добровольців (РДК) заходив на територію Брянської області для диверсій: «Я щойно звідти. Нас на цьому завданні було 45 осіб. Зайшли, зробили своє діло, підірвали дві БМП. Скільки постраждалих, поки не знаю, ніяких заручників ми не брали», - заявив борець РДК на умовах анонімності. Із вищесказаного зрозуміло, що російський народ всередині РФ, потихенько підіймається проти режиму Путіна.

Далі пряма мова Христини: - Майже весь 2021 рік у нас пройшов на полігонах і міжнародних навчаннях. У канадських військових ми вчилися по натівській системі прийняти рішення, оцінювати обстановку – і все це нам дуже допомогло в Лисичанську. Я з гордістю можу сказати, що на базі нашого штабу в Лисичанську гуртувалися всі інші підрозділи ЗСУ. У 2021 році ми знали, що буде війна. У той час ми несли охорону аеропорту Антонова і

готувалися до бойових дій. Ми заточувалися під специфіку боїв у місті, мене це дуже захоплювало.

Закінчуючи академію НГУ в Харкові, я розуміла, що хочу піти саме в бойову частину Нацгвардії. Це був мій пріоритет. І коли сказали, що таких посад немає, я дуже засмутилася. Але потім їх таки знайшли у мінометній батареї. Якось на початку лютого 2022 я з групою поїхала на розвідку в Станицю Луганську. Їхала і думала, що там буде «тихе життя», і раптом почався обстріл «Градами»,— люди метушаться, ніби відбувається щось незвичне. 17 лютого 2022 прилетіли снаряди в дитячий садочок поблизу цієї Станиці — з цього, мабуть, і почалася моя історія з повномасштабним вторгненням росіян за 7 днів до 24.02.2022 року.

Я питаю в усіх людей навколо — що не так? Вони мені кажуть: раніше (до 2022 р) обстріл «Градами» був рідкістю, і ми ховалися у підвали та бліндажі від цих обстрілів. У 20-х числах лютого 2022 вже всі розуміли, що наближається щось складне. Безпосередньо в ніч з 23 на 24 лютого я сиділа черговою і слухала перехоплення. В один момент почула, що з російського боку починається артпідготовка; хоча вони часто проводили такі «радіоігри», але мені щось було неспокійно. Я буджу своїх бійців і кажу: «Вставайте, там артпідготовка», так і почалося для нас повномасштабне вторгнення росіян у 2022 році.

Російське пропагандистське агентство «РИА Новости» на початку березня 2023 процитувало звернення Путіна до учасників освітньої програми «Школа наставника». Українська хунта хотіли позбавити Росію історичної пам'яті народів, власної історії РФ, традицій, мови. Він вкотре заявив, що злочини на українській території здійснюють власні неонацисти і їх господарі Києва. Треба скинути владу Зеленського...

Так у Станиці почалася наша війна. Дякувати Богу, тоді ми вибралися. Пізніше у складі підрозділу біля селища Трьохізбенці (недалеко від Щастя) ми зазнали великих втрат – там цілу роту нашу розбили. Тож хлопці почали виходити через ліси, без аmunіції. Велика частина із них повернулася, але третина бійців потрапила в полон. Згодом нас перекинули на Северодонецьк, з нього – на Рубіжне, потім знов на Северодонецьк. І знову до Рубіжного. В Рубіжному історія була така: «або відходимо, або лишаємося там на віки вічні», оборона Рубіжного була складною. Російська артилерія там так «працювала, що було страшно... Те, що вони викидали снарядів за день, ми могли собі дозволити в тиждень. І там не було прицільної стрільби – вони просто стирали снарядами квадрат за квадратом. Є орієнтовна ціль - певний квадрат і він стирається з танків, артилерії та мінометів різних калібрів. Не дивлячись на те, що там були живі люди, які чекали російські війська з хлібом і сіллю. Кричали «Путін прийди».

Десь у квітні 2022 росіяни прорвали один з наших флангів, зайшли в місто, і почалися міські бої. Вони були безперестанні. Крім нас, там ще стояли 79-й, 81-й та 24-й підрозділи ЗСУ. І коли ми закінчували свій обстріл, то подальша оборона трималася їхніми силами. Хоча ми залишалися «мозком» тієї оборони. В Рубіжному кожен день тягнувся повільно. У ньому росіяни мали велику перевагу в артилерії та людях, тому з часом нам довелося виходити звідти. І наш відхід насправді був дуже важкий. Хтось хоче повернутися в Рубіжне, щоб воно знову стало українським, а хтось взагалі не хоче за нього згадувати, бо там стільки життів і здоров'я покладено наших бійців ЗСУ. У кінці квітня 2022 ми вийшли з Рубіжного й одразу зайшли в Северодонецьк. Спочатку тримали оборону на хімічному підприємстві «Азот», а потім нас перекинули на населені пункти праворуч – Метьюлкіно і так далі по всьому фронту – в тому напрямку.

У березні 2023 Росія влаштовує напругу навколо Молдови та невизнаного Придністров'я. По-перше, для того, щоб відволікти увагу від війни в Україні, а, по-друге, щоб продемонструвати хоч якусь «перемогу» для російського народу. У Придністров'ї росіяни мають дуже обмежений контингент. Є склади, які вони охороняють. Але не на тих складах вже майже нічого немає, а те, що залишилося - старе і непридатне до використання. А в Молдові вони зараз все ж таки намагаються політичним шляхом розхитати ситуацію – під «чужим прапором». До речі, такий сценарій з провокаціями росіяни колись реалізовували у Донецьку та Луганську.

З Северодонецька ми вийшли на Лисичанськ, де була дуже слабка лінія оборони. Не знаю, не беруся оцінювати, хто її не підготував, але ми Рубіжне два місяці тримали, щоб була можливість зміцнити лінію оборони в інших містах. Я собі думала: поки йдуть бої в Северодонецьку, то за цей час в Лисичанську мають підготувати бетонну стіну 10 метрів заввишки. Коли я її не побачила, то дуже засмутилася, і не тільки я. Окопи в Лисичанську почали копати перед відходом із самого Лисичанська! А ще в місті було дуже багато дітей. У мене це місто асоціюється з дітьми, які бігають по вулиці прямо під обстрілами. Діти війни швидко звикають до вибухів. Я до останнього хвилювалася, як ми звідти будемо відходити. Немає лінії оборони, можливо - оточення. Там же була дорога на Бахмут, по якій могли нас відрізати.

Христина: «Я боюся емоцій, вони мені дуже складно даються. Я обіймаю людину, відчуваю тепло і підтримку, а потім ще три дні не можу відігнати думку про те, що це може моя остання зустріч з нею. Це страшні думки, які з'їдають зсередини. На жаль, вони мають підґрунтя, бо на війні сьогодні бачиш людину, а завтра її вже немає».

Після Лисичанська було село Зайцеве (біля окупованої з 2014 року Горлівки). І це вже були не міські бої, це були фронтові напрямки. За великим рахунком, те Зайцеве нікому взагалі не було цікаве – воно розташоване в низині, тому туди ніхто з росіян не йшов. Ми там змінили полтавське ТРО. Але посунулася лінія фронту, і почався масовий штурм позицій. Нас насправді не було так багато, щоб ту лінію утримати. Нам дали посилення, але росіяни однаково прорвали фланги. Це село також не вдалося втримати через брак артилерії. Одного нашого хлопця там буквально засипало під роботою ворожої артилерії: його викопали із землі тільки на наступний день. Він виявився живим, але, на жаль, без кінцівки.

Христина: - Після боїв у Рубіжному, Сєверодонецьку та Лисичанську, нас перекинули під Бахмут, там складна ділянку фронту. Російські окупанти прагнули вийти на трасу Бахмут – місто «Часів Яр», а вже у місті створити другу лінію оборони. «Група Вагнера» публічно заявила, що вона тут для того, щоб показати керівництву Росії, що приватні компанії воюють краще за регулярну російську армію. Хоча, як на мене, це велике перебільшення. Особисто для мене, Бахмут – це дорога на Костянтинівку і Краматорськ, де треба затримати ворога, створити умови, у яких би він втрачав свою боєздатність та штурмовий потенціал.

Хоча, правду кажучи, стоячи тут, ми також втрачаємо свою боєздатність. Багато наших кадрових військових, на жаль, полягло в тих боях. А підготувати нових – задача непроста. На цьому напрямку я низько вклоняюся нашій піхоті, бо їм доводиться нести службу в нелюдських умовах. Вони постійно застуджені, переморожені. Їм дуже складно, але бажання позбутися нечисті на нашій землі переважає. Коли тяжко, то ніхто не забороняє поплакати. Але я плачу рідко, два рази таке було: коли друга взяли в полон, і коли сестра написала лист до Святого Миколая

від імені України. Я дуже розчулилася, сиділа і ревіла.

З листа сестри Христини на ім'я Марічка до свята Миколая від 30 листопада 2022 року: - Дорогий святий Миколаю! Пишу тобі при свічці та в холоді, але з великою вірою і надією. Цього року я добре вправлялася: навчилася визначати свої межі й заборонила іншим їх порушувати; проявила себе сильною партнеркою і цілісною особистістю; втратила частини тіла, але знайшла сили рухатися далі (...). Подарунок, який я хочу отримати на це свято, не загорнутий у позолочений папір, не перевитий срібними стрічками. Він заляпаний окопним болотом, потом, сльозами і кров'ю. Поклади мені свого Миколайчика і надішли мені, бо я зробила все, що могла. Твоя сестра Марічка.

Яким я бачу завершення війни? Я дуже хочу, щоб російська кацапія розпалася на кілька самодостатніх країн, які зможуть співіснувати незалежно та демократично. Зі своїми проблемами, зі своїми «тарганями», але хай розбираються з ними самостійно. Я хочу, щоб у них більше не було дурних президентів, на кшталт Путіна.

Я наразі планую далі будувати свою військову кар'єру. Я розумію, заради чого були ці 8 років навчань і військової підготовки. Кадрові військові – це люди, які під час вторгнення показують, що країна може дати по зубах любому ворогу. Що сила не в кількості бійців, а вмотивованості, незламності і вірі. Що з нашими російськими сусідами потрібно мати потужну армію: «Хочеш миру, готовся до війни». І я бачу в цьому свою участь.

Я бачу, яких втрат ми зазнаємо, і наскільки тяжко нам дається перемога. Я прекрасно розумію, що вона не буде святковою Також я розумію, що колись війна закінчиться, і треба буде жити в парадигмі нормального життя, де ти не супергерой, а проста людина. І це нормально. Я боюся загадувати щось на майбутнє. Перемога для мене, це як світло в кінці тунелю, а ми біжимо забіг на довгу дистанцію, тож бережемо сили, ми обов'язково переможемо.

Окрім розповіді Христини псевдо «Кудрява», ми маємо багато інших історій військових, за героїчними образами яких заховані звичайні люди. Ці історії про війну Росії з Україною, взяті не з кіно, а з життя, про побутові труднощі на фронті, розповідають кулеметники і зв'язківці. Що є найважчим на війні? До чого було звикнути найскладніше? Яка вона, війна – очима людей, які були представниками мирних професій? Давайте разом ознайомимся з короткими історіями бійців ЗСУ – звичайних українців, які ще вчора займалися мирними справами, а сьогодні пішли на фронт. Ось вам розповідь про актора Павла Алдошина, який став військовим, і сомельє Анастасію Леонову, яка стала парамедикинею.

Про те, як бути на війні снайперкою, читачам може розповісти Олена Білозерська, а 20-річний боєць одного з підрозділів сил спеціальних операцій «Азова» на псевдо «Трак» може поділитись своїм військовим досвідом, втрату друзів та планами на мирний час. У військового Євгена Миронова з красномовним позивним «Син» – неймовірна історія про те, як війна розділила їхню родину: батько Євгена почав воювати на боці росіян і син Євген, котрий взяв до рук зброю і пішов служити до ЗСУ.

Журналістка з Харкова Маргарита Рівчаченко доїжджала до територіальної оборони Києва і почала допомагати армії всіма силами. Бойові будні України важко уявити без волонтерів, які допомагають військовим і цивільним, а також рятують тварин.

Ми маємо безліч історій про українських медиків, які рятували людей, ризикуючи власним життям. Раніше ми розповідали про те, як лікарі «швидкої» рятували людей з «Азовсталі» і як працювала екстрена допомога у Маріуполі. А ще як травматолог з Запоріжжя волонтерив у військовому госпіталі і рятував поранених. Бойова медицина Руслана на псевдо «Щастя» стягувала з машин мертвих бійців, щоб допомогти живим. Лікарка Альбіна Жаркова

працювала у евакуаційних потягах і поділилася тим, що їй довелося пережити, борючись за життя бійців ЗСУ. Лікарка Оксана Мироненко у Бучі втратила матір, однак знайшла у собі сили, щоб допомагати іншим. Вона опікувалася маломобільними переселенцями, яких евакуювали на Захід України.

Рятувальник Валентин Дробот, який брав участь у ліквідації пожеж внаслідок обстрілів, розповів про свою непросту роботу та про те, чим пахне «руський мир». Це запах брудного, немитого тіла. Як правило запах тіла – розповідає про стан здоров'я тієї, чи іншої людини. З цього робимо висновок, якщо Росія смердить вонючими болотами, то це загниваюча держава...

За долею вагітної Мар'яни Мамонової, яка повернулася в Україну на 9 місяці, стежила майже вся країна. На щастя, дочка Мар'яни народилася вже вдома... Ми можемо нагадати історії українців, які вивозили з-під обстрілів тварин або піклувалися про них, ризикуючи життям, також викликають захоплення. Про 22-річну Мар'яну Чечелюк з Маріуполя, яка ще досі знаходиться у російському полоні. Історію дівчини розповіли її родичі, які сподіваються, що вона скоро повернеться додому. У полоні перебуває і 18-річний Микита з позивним «Живчик», про якого розповіла матір. Окрім військових, у полоні перебувають і цивільні люди. Ми маємо цікаву історію лікаря Сергія Грабовського та водіїв, які евакуювали людей з Маріуполя і потрапили до російського полону та про їхню стійкість.

Утім, на війні попри все є місце і для кохання. Історії про любов та одруження на війні прийдуться до душі тим, хто шукає позитив навіть в такі страшні часи. Когось війна спонукає частіше брати шлюб, а інших – більше розлучатися. Війна коханням не перешкода. А почуття, які зародились на передовій та пройшли випробування війною, особливо цінні. Замість весільних нарядів – військовий однострій та бронежилети, а з присутніх лише бойові побрати-

ми. Так, ще на початку червня 2022 р. в одному з прифронтових населених пунктів Донеччини одружилися дві пари українських десантників. Владислав та Ольга – кадрові військовослужбовці, які вже не перший рік захищають Україну від російських окупантів. Друга ж родина поєднала в собі добровольця Миколу на псевдо «Вихор» та журналістку Христину на прізвище «В». Окрім війни на інформаційному фронті, молода жінка активно допомагала армії у складі волонтерського десанту.

Особлива подія відбулася і для волинської бригади. В одному з міст Донеччини одружилися дві пари військовослужбовців 14-ї окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого. Обидві пари, Віталій і Крістіна та Володимир і Христина, (жінки зі схожими іменами) зустрілися та покохали один одного саме на фронті. Весілля хоч і фронтове, проте відбулося за усіма традиціями – перший весільний танець, коровай і фото на згадку. За законом воєнного часу в районі ведення бойових дій їхні рішення поєднатися, цю подію засвідчив та зареєстрував командир «Князівської бригади» полковник О. Охріменко. Окрім офіційної реєстрації, пари також обвінчалися. Таїнство провели капелани волинської бригади.

На початку повномасштабної війни Росії проти України актор Максим Девізорів вступив до лав ЗСУ та вирушив у Донецьку область. Утім, це не завадило зірці серіалу «Перші ластівки» одружитися з коханою — акторкою Світлоною Гордієнко. 26-річний хлопець приїхав із гарячої точки у Дніпро на один день, аби створити нову українську сім'ю. Максим – у військовій формі, а його дружина у білій сукні, проте не у взутті Попелюшки, а в грубих черевиках. «Ангел мій, ти знаєш, як сильно я хочу бути з тобою разом, мати чудових дітей. Ти – моє натхнення і мої крила. Я кохаю тебе. Скоріше б прийшла перемога. Коли закінчиться війна, у нас буде міцна сім'я! І багато-багато щасливих днів, звернувся актор Девізорів до своєї коханої.

Загалом в Україні відділи реєстрації актів цивільного стану повідомляють про збільшення числа шлюбів, зокрема серед військових. За офіційними даними Міністерства юстиції, у першій половині 2022 року в Україні зареєстрували 102 318 шлюбів. Для порівняння, минулого 2021 року в першому півріччі було зареєстровано 86 тис. шлюбів. Цього 2023 року найбільше охочих обміняти обітницями зафіксували на Дніпропетровщині – понад 13 тисяч пар. Також серед лідерів за кількістю зареєстрованих шлюбів – м. Київ (9 749), Одеська область (7 699), Львівська (6 181) та Київська (6 025) області.

У РАЦСах також кажуть про зменшення розлучень у їхніх бюро. Центральне міжрегіональне управління Міністерства юстиції каже, що з початку війни сімейні стосунки українців стали міцніші, а шлюби триваліші. Як показує статистика, кількість розлучень, які реєструються через відділи ДРАЦС, зменшилось втричі у порівнянні з аналогічним періодом минулого року. Українці відчують новий феномен, який торкається фактично кожного: і тих хто в активній зоні, і тих хто в більш-менш спокійних точках України. Це зміна сенсів. Те, що було важливо раніше, стало неважливим зараз. Змінилися пріоритети, цінності, сенс. Люди відчують, що життя дуже швидкоплинне, і ми не можемо бути впевнені в тому, що воно буде завтра-післязавтра. Кожен українець намагається жити зараз. І через те, що змінюються сенси, люди хочуть отримувати те, що зараз є найцінніше - це стосунки.

Сім'я – це мотивація на війні, що я роблю для перемоги, для сім'ї, для моїх рідних. Віра в сенс життя, а ще любов до рідних, саме вони тримають довго, дають силу в найскладніших умовах життя, сили виживати. Виживати заради рідних, коханої, сім'ї і власних дітей. Рідним треба говорити: - Я кохаю тебе і ми разом переживемо всі незгоди. Таке кохання переживе найскладніші труднощі в житті і буде запорукою міцної сім'ї.

БОЙОВИЙ РОЗВІДНИК «ПАВУК»

У російських солдатів, війна - це культ смерті. В них якщо війна, то усюди траур, а в нас (українців) навпаки – це бажання життя. Ми воюємо за життя, за свободу, за сім'ю і державу. Українці це розуміють і пам'ятають. Українські розвідники щодня здійснюють подвиг завдяки професійності, високому рівню аналітичної та фізичної підготовки, цілодобово й без вихідних борються за Україну. Без розвідників, їхньої стійко-

сті та відданості справі, щирого патріотизму Україна не змогла б втримати лінію оборони у війні проти Росії.

Воєнна розвідка – один із важливих інструментів захисту національних інтересів держави від зовнішніх загроз. Особливо тепер, коли Росія розв'язала повномасштабну війну проти України. Міністр оборони Олексій Резніков про розвідку: - Ви надаєте інформацію щодо угруповань військ окупантів, розкриваєте його плани, наміри та бойові можливості, визначаєте об'єми військових ресурсів. Здобуті розвіддані дозволяють відстежувати рух ворожих колон, місця скупчення техніки і живої сили ворога. Саме завдяки цим даним бойові підрозділи наносять удари по базах, пунктах управління, місцях скупчення ворога, випереджаючи дії агресора та руйнуючи його підступні плани. Від бійців цього підрозділу і їхньої інформації залежить прийняття рішень.

Далі міністр відзначив воїнів спецпідрозділу ГУР: - З перших днів вони були у горнилі боїв на Київському напрямі. Діяли як на першій лінії боїв у Бучі, Гостомелі, Ірпені, так і в глибокому тилу ворога, знищуючи його комунікації і штаби. За безпосередньої участі цього спецпідрозділу ГУР були проведені операції по звільненню острова Зміїний, операції на Харківщині і Південному напрямі та інше.

52-річний уродженець Маріуполя Руслан Пустовойт на псевдо «Павук» став військовим розвідником ЗСУ з трьох головних причин: Через любов до спорту; через захоплення в юності радянським блокбастером *«У зоні особливої уваги»*; через внутрішній перелом, який стався під час побиття студентів у Києві наприкінці 2013 р. (Коли знайомі маріупольські бандити звали його розганяти Майдан в Києві, а він казав, що поїде його захищати).

Думки та бажання матеріалізувалися у 1989 році, коли його взяли на службу до ВДВ в Литовську РСР. Причому в Гайжюнай, туди, де знімали значну частину його улюбленого фільму про десантників *«У зоні особливої уваги»*. Йшли роки, Руслан зростав, але бажання не змінив. З 2014 року Руслан Пустовойт пройшов Савур-Могилу, Іловайськ, Широкине. Воював з початку в складі Добровольчого українського корпусу, а потім приєднався до лав ЗСУ. Одного раз взяв у полон одразу 8 ворогів, можливо, після цього друзі прозвали його «Пауком».

На російсько-українській війні від 2014 р. розвідник на псевдо «Павук» отримав три поранення, останнє – літом 2022 р. Але завжди повертався на фронт. Зараз продовжує звільняти Херсонщину. Інколи Руслан починає філософствувати й розповідати з яким думками виходить на завдання, як вчинятиме при загрозі полону, яка роль людини та спецтехніки в розвідці та чи мають щось спільне з реальністю сьогоднішньої фільми про Дж. Бонда.

Далі пряма мова. Руслана: - Мені дуже подобаються фільми про Джеймса Бонда, бачив усі серії. Від таких казок про безсмертного супергероя я отримую задоволення, переглядаю кілька разів (посміхається). Мені подобається образ, стиль, подобається подача інформації. Але, ясна річ, такого в житті не буває. Усі ми смертні, не можемо переживати, відновитися так, як показують у кіно. Хоча одного разу мене в лікарні збирали по частинам, ніби трансформер. І ось я знову тут, знову з вами

(сміється від задоволення). Наші розвідники крутіші за Джеймса Бонда. Найкрутіші, однозначно. Хлопці щосекунди ризикують життям. Ризикують підірватись на міні, бо ці тварюки мінують усе, що можна, і всім чим завгодно. Найстрашніше – підірватись, залишитися без руки, без ноги та потрапити в полон російських орків. Руслан Пустовойт: - Ворог не такий, як ми, любить знущатися. Спитайте хлопців, які були в полоні, як їх усіх били і мучили.

(Про ядерний статус України). 5 грудня 1994 року на сцені зали «Бартон» будапештського готелю «Novotel» президенти: України, США, Росії та прем'єр-міністр Великобританії підписали документ, про ліквідацію ядерного статусу України, суперечки щодо якого не вщухають досі. Зрада - переконані одні. Неминучість - наполягають інші. Це була одна з трьох головних помилок за весь час незалежності України - вважає Леонід Кучма, чий підпис також стоїть під тим Будапештським меморандумом. Наші читачі наголошують: - Оперативно-тактичну ядерну зброю України просто віддав без погодження і ратифікації пан Кравчук, за що мав би нести відповідальність. А стратегічну ядерну зброю ми віддали по Будапештському меморандуму. А чому МЗС не використовує у своїй роботі, коли йде війна в Україні – не зрозуміло. Взято з сайту проекту «Розпад Радянського Союзу – Усна історія незалежної України» (<http://oralhistory.org.ua/>)

Далі Руслан Пустовойт: - Я завжди думаю про те, щоб мене не спіймали. 2016 р, коли був командиром взводу, мене тяжко поранили – нас розстріляли з кулемета. Загинув товариш із позивним «Молодий», у мене він очолював відділення. Двоє маленьких дітей залишилися. Гарний був пацан, вічно посміхався, тому й позивний

«Молодий» йому дали. Другому товаришеві, моєму близькому другові Сергію з позивним «Борець» куля пробила «трицепс» (триголовий м'яз плеча, належить до задньої групи м'язів плеча). Він залишився живим. А в мене є переломи руки, обох ніг, ще три кулі влучили в груди. Я лежав і розумів, що можу опинитись у полоні. Дістав гранату, але не зміг зірвати чеку, сил не було. Дуже прикро, знаєте, стало. Не тому, що стікаєш кров'ю і ось-ось помреш. А від думки, що орки схоплять зараз тебе за ногу і, як якогось звірка, потягнуть до себе в барліг.

У той момент я не мав інших думок, крім того, як саме піти з життя. Вигадав два варіанти. Перший: хотів витягнути чеку, покласти руку з гранатою на горло та притиснути її підборіддям. Розумів, що сили мене залишать, рука розкриється раніше, тому її треба було зафіксувати. Другий варіант: покласти руку з гранатою без чеки під бронежилет. І коли орки його зніматимуть з мого тіла, вона вибухне. Три секунди – не так і багато, щоб все життя пролетіло однією миттю. Для мене важливо було не тільки як убити себе і ще когось, а головне – не потрапити в полон окупантам. Скажу так: якщо в майбутньому доведеться, то зроблю так, як планував тоді у 2016 році.

Руслан Пустовойт на псевдо «Павук» про себе так каже: - Я народився 1970 року в Маріуполі. У радянському, індустріальному місті, яке називалося Жданов. Батько працював на заводі «імені Ілліча», потім звільнився, пішов до ювелірної майстерні на Центральному ринку. Мати була нянькою в лікарні, підробляла медсестрою, бо мала відповідну освіту. Ми не мали своєї квартири, часто переїжджали з однієї хати до іншої в різних районах, тому мені довелося поміняти багато шкіл. Я навчався у 7-ій, 65-ій, 16-ій, 2-ій та інших школах...Тоді було багато вуличних бійок – таке місто у нас. Коли так часто змінюєш місце проживання, у твоєму житті постійно нові люди. Весь час мав щось доводити - битися. Вживав завдяки тому, що

займався спортом, наприклад боксом із дев'яти років, потім самбо, дзюдо. Так навчився стійкості.

Руслан Пустовойт: - Яюсь у Маріуполі відкрився клуб «Юний десантник» із головним тренером Леонідом Леонідовичем Бородаєм. Ми прийшли туди, 300 чоловік. Вишикувалися на полі, натовп молодих, здорових пацанів, і всі хочуть стати десантниками. З того першого колективу залишилось (після відбору) 13 осіб. Я був під номером 13. Усі думали, що він принесе мені нещастя. Але сам думав, що це щасливе число. Щоліта нас возили на аеродром у «Моспіно» (передмістя Донецька) стрибати з парашутом. Вивчали радіостанції, ходили на ялах, жили в наметах. До армії я був готовий на 100%. Мене ця тема повністю поглинула.

Служити поїхав до Литви 1989-го. Перше навчання пройшов в Гайжюнаї у 226 полку ВДВ. Став старшим сержантом. Потім там же закінчив друге навчання і школу прапорщиків. Те, що я побачив у Литві, на мене дуже вплинуло. Різниця між тим, що було там і що є в нас, в Маріуполі – величезна. Архітектура, чисті вулиці, сміття на землю ніхто не кидає. Я тоді ніби до казкової країни потрапив. Начебто це був не Радянський Союз. Пам'ятаю перше звільнення, поїхали до Каунасу: білий собор, гарні будинки, магазини, величезний універмаг, джинси продають. Усього цього у нас тоді не було. А найголовніше – дуже добрі, чуйні люди. Не дивно, що вони й досі допомагають Україні.

На той час я був, як то кажуть, «відмінником радянської армії». Хотів залишитись служити, виступав за збірну десантних військ «Кристал». Їздив на змагання по всій Литві: бокс, боротьба, рукопашний бій, стрільба тощо. А 13 січня 1991 року у Вільнюсі стався переворот (мова про незалежність Литви). То справді був переворот людської свідомості. Люди принципово переставали говорити російською, поверталися до своєї історії...

Пам'ятаю, як до нас на військовий аеродром додатково прислали тульських, псковських десантників у яких зовсім інший менталітет. Вони захоплювали телецентр, намагалися утримати радянську владу, яка зовсім була не потрібна місцевим людям, адже литовці зовсім інші, вони ближче до Європи. Нас заставляли блокувати площі й вулиці, брати участь у розгоні демонстрантів. Я бачив, як стріляють у людей, бачив увесь цей жах і не розумів, що відбувається. Навіщо все це? Нам такий радянський спосіб життя – не потрібен.

А ще пам'ятаю, як на той час мені платили 7 карбованців на місяць і ще три карбованці за стрибок з парашутом. Тоді серед нас ходила така приказка: *«Исход прыжка бывает разным, сурово судит нас земля. Кому свеча у изголовья, кому – бумажка в три рубля»*. Я намагався стрибати якнайбільше за інших – за командирів взводів та рот. Їм йшло до заліку, а мені платили гроші (сміється). Чому я стрибав багато? Дуже хотів купити кросівки, а грошей не вистачало. І ось я зібрав потрібну суму, приїхав до універмагу. Привітався литовською, а потім російською кажу: «Я пришел за кроссовками». А мені відповідають продавці: «Ми вас не розуміємо!» - Я же у вас неделю назад был, откладывал эти кроссовки, говорил, что обязательно куплю!» Продавці: - «Вибачте, але ви окупант».

Після січневих подій у Вільнюсі у нас змінилося керівництво. (Примітка: - січневі події у Вільнюсі, або штурм Вільнюської телевежі, мали місце 8-13 січня 1991. Інтервенція - спроба СРСР військовими методами повернути Литву, яка у березні 1990 року вийшла зі складу СРСР і проголосивши свою незалежність). Наших бійців почали відправляти до Югославії, там теж починалися погані політичні моменти. Але я відмовився і нас відправили назад до Радянської держави. А вже потім повернувся до України. У вересні 1991 р над маріупольською міськрадою був піднятий український національний прапор.

Прошли роки, настав час війни з Росією, спостерігати за тим, як стирають з лиця землі твоє рідне місто, жахливо. Передати словами, що було у Маріуполі у лютому-березні 2022 року складно. Це треба було побачити і відчути на собі. Страх був, але не за себе – за мирних людей. Ти бачиш, як заходять літаки. ФАБи (некеровані фугасні бомби) зносять цілі прольоти багатоповерхівок. Як з 4 ранку 2022 «Гради» повністю стирали житлові квартали. Як підключаються російські міномети-120 мм, роблять по 400-500 пострілів. Ми намагалися підрахувати, а потім кинули – надоїло рахувати. В очах людей був страх. Вони бігали вулицями і не розуміли, що відбувається. Горіли будинки, автобуси, тролейбуси. Стояв постійний запах гару, попіл забивав носа. Я бачив убитих дітей. Спочатку люди закопували своїх сусідів у дворах житлових кварталів, а потім перестали, бо цілих будинків не лишалося. За один місяць, таке поняття як «матеріальні цінності» просто зникло. Мене шокувало лише одне: як можна так авіацією та артилерією знищувати цивільних людей? За що?

На основі своїх джерел російська служба BBC (початок березня 2023) встановила імена 16 071 російського військового, який загинув на війні в Україні. Це дані без втрат окупантів терористичних «ЛНР і ДНР». Ще Росія втратила 1795 офіцерів. Більшу частину цих втрат склали молодші офіцери. Особливо серйозних втрат зазнав офіцерський корпус загонів спецпризначенців і ВДВ. Протягом усього 2022 року російські джерела щотижня повідомляли приблизно про 250-300 загиблих, в січні 2023 ці цифри подвоїлися, а в лютому 2023 р знову продовжили зростати. Разом із пораненими і зниклими безвісти загальні втрати проросійських сил до березня 2023 можуть перевищувати 208 тисяч осіб.

Руслан Пустовойт: - До нас в Маріуполі приходили бабусі, які у 2014 році за були «руській мір». Зараз вони плачуть: «Будь ласка, не впускайте російську наволоч у наше місто. Будь ласка!» Пообіцяли, що будемо битись до останнього. Ми з хлопцями часто визначали відстань до цілей і позицій ворога, до їхніх танків. Корегували наш вогонь по них, поки була можливість, поки працювала наша артилерія. Спочатку навіть працювала наша авіація, але її було так мало, що суттєво вона не могла нам допомогти. Я бачив багато загиблих цивільних людей. Нам казали про сто тисяч – можливо більше. Люди натовпами забивалися в підвали, будинки падали на них і придавлювали. Врятувати їх було неможливо. Тих, хто лежав на вулицях, дорогах, на зупинках, у дворах можна було підрахувати, а тих хто у підвалах – поки ні.

Правда – це не завжди наші з вами переконання, якими б порядним та шляхетними вони не були. Щоб знайти правду, треба вміти чути не тільки себе, а й інших. В пошуках правди треба виходити за межі офісів і квартир, сторінок соцмереж та власного світогляду. Часто правда ховалася від нас за лицемірством і байдужістю. Сьогоднішній розвідник «Павук» у мирному житті в Києві я зустрічався з різними людьми: з Аваковим, з Оленою Масоріною, з Танею Чорновол та її чоловіком з різними депутатами тощо. І чув від них різне «про правду». Коли переїхав на Донбас, - збирався очолити батальйон «Патріот», але нам завадили його зібрати. Саботували цю справу. Там уже були росіяни, а місцеві силовики вивісили прапори РФ. Тож почав займатись тим, що вмів: розвідкою і контррозвідкою і, скажімо, затриманням так званих «народних мерів» у Донецькій області. У житті найголовніше – не втрачати почуття реальності. Якщо ти раптом вирішив, що безсмертний і непереможний, чекай на лихо. Коли я відчуваю, що захоплююсь, то зупиняю себе. Коли ти сильно захопився, обов'язково будуть наслідки: знову травми,

переломи, рани від уламків і куль. Навіщо воно потрібне?

Руслан Пустовойт: - У першому бою у мене були незрозумілі відчуття, але незабутні. Коли відбувається якась раптова подія, мозок вимикається. Працюють лише інстинкти та м'язи. Моя зброя – АКС-47, бо простий та надійний. Навіть якщо ти випускаєш сорок «ріжків» і автомат перегрівся, все одно стрілятиме. Навіть якщо брудний, у воді та піску – все одно працюватиме. Він, як то кажуть, малочутливий до болю.

Для розвідника немає поганої погоди, але найскладніший період – зима. Немає листя, «зеленка» рідкісна, місцевість то біла, то чорна. Коли мороз, потрібно все одно утеплюватися, хоч і кажуть, що вистачить хорошої термобілизни та фліски. Ага! Ти все одно в холод як кулька, особливо коли броню вдягаєш. Я практично ніколи не беру із собою їжу. Беру тільки воду, мед та БК: 20 магазинів до автомата, 4 гранати та ще патрони по всіх кишнях, бо вони швидко закінчуються (сміється).

Якось довелося обходитися три доби без їжі та води. Так вийшло, що ми зайшли в тил противника, перебували у посадці. Там нічого не було. Нам треба було просто перечекати, щоб вийти звідти безболісно. Ці три доби пройшли на адреналіні, я навіть не відчув спраги та голоду. На питання: - Як ти отримав перше поранення? Розвідник «Павук» відповів: - Перше поранення я отримав у 2015 р. Біля «Водяного» вчотирьох підірвалися на міні. Мені переламало ноги, залишився жити - дивом. Довго лікувався. Щоразу після поранення я повертаюся на війну, мені кажуть: «Ти адреналіновий наркоман»! Я відповідаю: «Думаєте, мені не страшно? Страшно, часто дуже страшно». Нещодавно я втратив близького друга. Він мені був як син. Ця втрата особливо тяжка для мене, але ми рухаємось далі. Війна з 2014 року забрала багатьох моїх друзів. В Іловайську загинув Коля, чоловік Тані Чорновол, найчистішої душі людина... Я не можу їх забути.

Руслан Пустовойт: - Я багатьох ворогів брав у полон. Скільки, не рахую. Знаєте, дивлюся їм у вічі, і мені їх шкода. Коли вони стріляють в мене, не шкода. Але коли він сидить без зброї, то хочеться навіть сигаретку дати. Не знаю чому. Нещодавно наші розвідники взяли 2 російських орків у полон. Один узбек, каже: «Мене забрали по мобілізації, сказали, блокпост охоронятиму. Сказали взяти гранату. Якщо в полон потрапиш, то краще підірви себе, бо українські бандерівці тобі печінку виріжуть».

Руслан йому каже: - Ти сидиш зараз переді мною навіть не пов'язаний. Мій друг на псевдо «Каха» тобі насипав борщу з сметаною. Іж мовчки. Мені не потрібні дані про ваші позиції, я й так все знаю. Ти тільки поясни, що ти тут забув в Україні? Узбек дивиться на мене «як ішак на нові ворота».

Другий полонений був із Мордовії, постійно перепитував, що з ним буде. Руслан каже: - Якщо не катував полонених, не вбивав дітей, не ґвалтував жінок, то нічого, потрапляєш під Женевську конвенцію. Потім полоненим дали можливість помитися, ганчірки якісь знайшли переодягнутися. Руслан питає: - Хлопці, чому ж від вас так смердить? Ми теж довго сидимо, хто в посадках, хто в окопах, але від нас так не смердить. Ви – як та нечисть з болота. Навіщо ви сюди прийшли? Вони мовчки схилили голови і ллють сльози. Відправили їх своїм бійцям в тил.

Руслан Пустовойт: - Розкрию вам невеликий аналітичний секрет. Путіну зараз не потрібні ані Луганськ, ані Донецьк. Йому важливо утримати Херсон, щоб був прохід до Криму. Але в Херсоні ми їх все одно знесемо та вийдемо далі, до Кримського півострова. Вісім років тому нам усім було не до Криму, бо всі сили кидали на Донбас. Весь біль, усі бої там були. Про півострів згадували дуже рідко, окрім кримських татар. На мою думку, звільнити Херсон реально до кінця року. Принаймні наше військо робить все для цього. Бійці неймовірно заряджені.

На початку грудня 2022 директор Міжнародної комісії з питань зниклих безвісти (ICMP) Метью Холлідей заявив, що під час війни в Україні зникли безвісті понад 15 тис. людей. Але це умовна цифра, бо в одному лише Маріуполі, за оцінками української влади, загинули або зникли безвісти 25 тис. осіб. Процес розслідування справ зниклих безвісти в Україні триватиме роками, навіть після припинення бойових дій.

Путін кидає на Херсон усі російські сили, все найбоєздатніше військо. Тепер ще лунають усі ці погрози з підривом дамби чи розмови про «брудну бомбу». Ми все знаємо, розуміємо та готуємось до різних варіантів. Коли ми звільняли «Давидів Брід» та «Білогірку», було дуже важко. Там стояли російські десантники, спецназ, кадировці тощо. Вони стільки техніки нагнали туди – аж страшно! Коли ми вибили їх і заходили на їхні позиції, там залишилося безліч всього: гранатомети, кулемети, БК, ящики з патронами тощо. Ми все конфіскували і передали ЗСУ, нехай їхня зброя – нищить російських орків.

Техніка, яку нам постачають зараз американці, британці, інші Західні країни, дуже допомагає. Західна артилерія вибиває росіян чутливо. А наша піхота дуже якісно виконує свою роботу на полі бою. Сучасні технології, супутники, безпілотники мають величезне значення. Але розвідка, розвідник – це насамперед людина. Він усе робить сам: на своєму животі повзає, щоб побачити на власні очі, помацати своїми руками і почути своїми вухами про що «мурличе» ворог.

Я пишаюся тим, що розвідник. Що можу носити шеврон «сову» на плечі (символ військової розвідки України). Ми на десять голів вищі за росіян. Так, є у них окремі підрозділи, є люди у ПВК "Вагнер", які багато років воюють за гроші та щось уміють. Але наша розвідка – мега профе-

сіонали, які виконують неймовірний обсяг роботи заради своєї Батьківщини. Тож, жодними девайсами (самостійними пристроями) розвідника, його досвід та інтуїцію, не заміниш на полі бою. Таке лише у кіно буває.

Руслан Пустовойт: - Наша країна, наш народ виявилися таким великим сюрпризом для Путіна, що він застряг у нього, як кістка в горлі собаки. Путіну Україну не проковтнути. Придивіться до Росії, вона суцільно хвора. Там люди хворі настільки, що їдуть до нас вмирати, знаючи, що на них чекає. Вони настільки боягузи у своїй РФ, що краще помруть в Україні, ніж стануть вільними у себе в Росії. Хтось каже, що їх треба лікувати, рятувати. Але як ти їх урятуєш, якщо вони не хочуть лікуватись і рятуватись? Хай вони там і живуть у своєму «смердючому болоті», якщо їх усе влаштовує. Тільки за парканом, тобі ж за суцільним кордоном! Мені в Україні їхня Росія абсолютно не потрібна! Я хочу жити у вільній, квітучій країні. Де мої діти більше не побачать того кошмару, який вони бачили в Маріуполі та інших українських містах.

Розвідник на псевдо «Павук»: - Я гордий за наших воїнів, волонтерів, гордий за нашу націю. У нас найкрутіші люди. Нас століттями хотіли зламати, вбити, загнати у стійло, зробити рабами, але українці завжди боролися. Цей «гормон свободи», що увійшов у нашу кров багато століть тому, генетично передається по родинним корінням й удосконалюється в наших дітях. Якщо ви втомилися, боїтеся, розчаровані, скажу одне: вірте в ЗСУ та наш народ. Будь ласка, наберіться терпіння. Ми все одно закінчимо цю війну нашою перемогою. Все буде добре!

Ми обов'язково звільнимо всі наші землі. Обов'язково відіб'ємо Східну Україну і Крим. Я дуже хочу туди повернутись і відбудовувати своїми руками. Я хочу, щоб після війни моє місто стало курортом. Щоби люди насолоджувалися життям, займалися спортом, ходили один до одного в гості у вільній і незалежній Україні.

КОМБАТ НА ПСЕВДО «ГРАФ»

На шевроні Максима Зінченка стоїть позивний «Граф». Майже 25 р. Максим Зінченко прослужив у ЗСУ. У 2017-му став заступником начальника командного пункту – начальником бойового управління 92-ої механізованої бригади, певний час провів у зоні Операції об'єднаних сил. Потім працював військовим комісаром Харківського району. У листопаді 2021-го звільнився у званні підполковника і почав викладати на військовій кафедрі Університету цивільного захисту. Старшим викладачем зустрів широкомасштабне вторгнення. Задумався, що робити далі?

Зінченко на псевдо «Граф» вирішив повернутися на службу в ЗСУ, але посади для підполковника у лютому 2022 року не знайшлося. Друзі з 113-ої бригади «Сил територіальної оборони» запропонували взяти його сержантом: - А далі життя покаже що робити. І він погодився. У своїй розповіді, комбат «Граф» на прізвище Максим Зінченко згадує про досвід виживання у лісі, про щурів на двох ногах із «руського міра», про те, як врятував цивільного від загибелі, а той віддячив йому – подарував машину для використання на полі бою, і про потужний батальйон, який прогнав росіян із Харківщини і який він збирав через «Тік-Ток».

Ще пару місяців тому тут на височині, на території 1000 на 200 метрів був укріпрайон окупантів. Це територія метрологічної станції - перекопана росіянами. Російські орки нарили всіляких бліндажів, деякі з них у 2 поверхи, пояснює М.Зінченко.

З будівлі станції відкривається вид на кілька кілометрів навкруги. Звідси до «Північної Салтівки» (житловий район у Харкові) – 20 кілометрів. Тут стояли САУ, артилерія. Звідси долітало до Харкова, Борщової, – розповідає

«Граф». Від цієї точки - до харківської окружної дороги – 19 кілометрів, до Борщової – лише 6 кілометрів. Тут досі лишилися сліди росіян. Вони покинули багато документів. На мотузках висять шкарпетки та спідня білизна. На землі розкиданий хліб, картопля, консерви. У мішках стоять макарони, у трилітрових банках – консервована цибуля. Посеред території, де нема водопостачання – 4 пральні машинки, і купи сміття. Усе якесь засrane. Порядку тут ніде нема, – підсумовує Максим Зінченко.

Тай воювали вони погано: Хоч тут стояли вагнерівці, звичайні орки. Їх лякали кадірівцями, якщо почнуть відступати. Але тут кадірівців не було, були осетини. І перших, і других тут вже немає давно, драпали вони від ЗСУ дуже швидко. Які вони воїни, ми вже бачили, не виконали наказ Путіна, – згадує комбат «Граф».

Максим Зінченко занурився у спогади, і розповів як він врятував життя одному чоловікові і отримав автомобіль «Тундру» у подарунок (ми про це авто вже казали). Якось о 7-й ранку під час чергування на «Північній Салтівці», Максим «Граф» почув стрілянину на сусідній вулиці. Там же побачив авто «Тойоту Тундру», яка гнала на повній швидкості. Вона повернула на нашу вулицю і мчить на наш блокпост. Хтось стріляє, машина зупиняється, і звідти випадає чоловік. І найстрашніше – одразу крики та плач дітей та жінки. Я поки біг до машини, і ледь не поси- вів одразу, – згадує Зінченко.

У чоловіка йшла кров, майже одразу підбіг начальник медичної служби бригади і заткнув рану. А медичний рюкзак залишився на позиції в 200-300 метрів звідти. Максим знав, де той рюкзак, але місцевість прострілювалась росіянами. Він побіг у всій амуніції по снігу за мед. рюкзак- ом. Прибіг захеканий, увесь мокрий. Медик наказав йому тримати рану – куля зайшла водію в ключицю. Далі продовжує «Граф»: - Я пальцем затискаю, лягаю під нього, кладу його на себе. Його починає трусити чи то від перел-

яку, чи то від холоду. Я його заспокоюю: «Все нормально», починаю гладити по голові, не пам'ятаю, що йому казав, він потихеньку заспокоївся.

Максиму здавалося, що медик надавав чоловіку допомогу цілу вічність. Увесь цей час кров пораненого стікала на нього. Для водія все завершилося добре, його забрала швидка. За два тижні «Графу» зателефонували. Це був поранений водій: - Машина «Тойота» не моя, фірми. Якщо вам дуже потрібно, то візьміть її. Може, вона вам більше користі і щастя принесе, ніж мені, – сказав чоловік. Домовилися, що це – оренда. Якщо машина вціліє до кінця війни, повернеться до власника. Тож зараз Зінченко їздить на тій «Тойоті».

Як підполковник запасу, а в скрутну хвилину сержант на псевдо «Граф» формував 229-й батальйон ЗСУ ТрО. У березні 2022 хтось у командуванні харківської бригади Сил тероборони (ТрО) дізнався, що підполковник Зінченко служить сержантом, бо нема офіцерського місця. Тоді у Харкові почали набирати нову бригаду ТрО. «Графу» запропонували сформувати один із батальйонів. У травні, 2022, через два місяці після створення 229 батальйону, підполковник на псевдо «Граф» повів своїх бійців у бій.

Вони були в другому ешелоні наступу в напрямку Циркунів. Одразу за харківською кільцевою дорогою, вся територія була завалена підбитою російською технікою. За один день (10 травня 2022) – бійці «Графа» зайшли і в «Циркуни», в поселення «Руські» та «Черкаські Тишки». Росіяни програли на цій ділянці тому, що вони тут не закопалися в землю. Вони стояли в режимі «раптом вийде швидко», бо сильно хотіли прорватися до Харкова. Ну, і наші хлопці з ЗСУ потужно лупили по орках, і ми вже були більш підготовлені, – пояснює комбат М. Зінченко.

Тоді ЗСУ зупинилися на околиці Борщової. Звідти вибити росіян не вдавалося кілька місяців. Батальйон «Графа» 2-чі брав участь у походах на Борщову: спочатку

з добровольчим підрозділом «Фрайкор», потім з 22-им батальйоном. «Нас заходило у бій 60 військових, і 60 душ я вивів живими. Було 5 трьохсотих, але легких», – каже комбат. І додає: - У будь-якому бойовому завданні головне повернутися живими. Про остаточне звільнення Борщової ЗСУ заявили 11 вересня 2022. На той час «Граф» очолював вже інший батальйон.

Наприкінці травня 2022 «Граф» отримав нове завдання – сформувати ще один батальйон тероборони – 247-ий. Він записав відео і закликав харків'ян вступати до Сил ТрО. Нині комбат жартує, що ролик знімали у кращих традиціях Михайла Добкіна з матюками, мається на увазі зйомка передвиборчого ролика Добкіна в 2007 році. Своє відео «Граф» виклав у «Фейсбук та Тік-Ток», а за кілька днів батальйон отримав 8 тисяч заявок. Більше 90% довелося відсіяти. Найкраще «сито» (відсів) для бажаючих потрапити на війну організувала жінка з позивним «Оса», яка служила у 229-му батальйоні. У цивільному житті вона працювала начальником кадрів бронетанкового заводу. «Виливала» на добровольців увесь негатив, спеціально розповідала, що очікує бійців, що доведеться і наступати, і кров бачити. І 70% одразу відсіялося, – згадує комбат Зінченко особливості того відбору.

За два тижні «Граф» сформував новий боєздатний підрозділ. З ним повернувся в район Борщової. І за кілька місяців пішов на звільнення села Липці, але цьому передували два місяці в лісі як партизани. Від Харкова в бік Росії йдуть дві паралельні дороги. Одна – через Циркуни та Липці до прикордонного села Стрілеча. Інша – так звана «белгородська траса» – через Руську Лозову до пункту пропуску «Гоптівка». А між ними – ліс. Він бере свій початок ще в самому Харкові. Саме в цьому лісі «Граф» зі своїми хлопцями провів два літні місяці 2022 року. Прийшлося пригадувати всі старі фільми, як жили і діяли партизани за часів Другої світової війни.

Після першого року війни в Україні, Європейський союз почав шукати країни за межами блоку, які могли б приєднатися до його зусиль щодо колективного постачання боєприпасів Україні. Ця пропозиція є частиною плану ЄС з надання допомоги в забезпеченні України великою кількістю дешевих боєприпасів, водночас підвищуючи здатність Європи виробляти і поповнювати свої власні запаси, що вичерпуються. У документі йшлося про те, що партнерам-однодумцям може бути запропоновано підтримати ці зусилля шляхом добровільних фінансових внесків.

«Люди втрачали орієнтацію і в декого це викликало занепокоєння. У лісі загострюються почуття: кожен шурхіт, кожна зламана гілка викликає занепокоєння, вночі спати не можеш», – згадує комбат. Непокіили його бійців три російські ДРГ, які працювали біля лісу в них в тилу: заходили з блукаючим мінометом і обстрілювали ліс. Одну ДРГ вони ліквідували, дві інші втекли. Ми їм конкретно наваляли: 8 двохсотих було, купа трьохсотих. Коли пішли наступного дня подивитися, то все було у крові, – сказав «Граф». Але в лісі, українських бійців допікали прості миші. Їх було так багато, що вночі залазили навіть в спідню білизну, без нічника спати не могли..

«Порядку 20 осіб перехворіли на лептоспіроз з високою температурою». (Це небезпечна спільна для тварин та людей інфекційна хвороба. Без лікування лептоспіроз може призвести до ураження нирок, печінки, менінгіту та смерті). Бійцям ця хвороба передалася від мишей. Руки не помив, і все – хворієш, – пояснює комбат шкоду від гризунів.

Харчувалися сухпайками, згодом почали готувати на примусах. Буржуйки не використовували, бо дим у лісі міг видати місце розташування. Попри це підрозділ постійно

перебував під обстрілами. У той період росіяни не шкодували на ЗСУ ні мін, ні снарядів артилерії чи ракет «Граду». Тож важливим було окопатися. У тому лісі, ми ціле місто під землею з бліндажів та переходів зробили, запевняє комбат. Поставлене завдання підрозділ виконав. Вийшовши з лісу - прикрив з боку наступаючі сили ЗСУ та перерізав дорогу логістики російських військ. А коли надійшов наказ наступати, вийшли на с. Липці. На їхній ділянці фронту це було надто складним завданням. Росіяни стояли на висотах і гарно проглядали усі підходи з боку лісу. Плюс на перешкоді була річка Харків.

На північ від Харкова вересневий наступ почався на кілька днів раніше, ніж на південному сході. Усі дороги і мости були заміновані, тому довелося йти пішки без техніки. План був розділитися на 4 групи і заходити у село із заходу під прикриттям артилерії. Одна група йшла через дамбу, інші – через садові товариства, там є три мости через річку, які можна пройти пішки. Коли перша група просувалася, то звітувала: "Чисто", і за нею йшли наступні бійці. Так просунувся весь батальйон. Увесь бій за с. Липці тривав пів дня. До 13-ої години вдалося розмінувати дамбу і через неї змогла проїхати техніка. До вечора бійці вже були на кордоні з Росією в районі села Стрілеча. Загалом за день вони пройшли 17 кілометрів.

Нині у планах комбата – звільнити Крим. У «Графа» там й досі живе теща, він її називає мамою. «Мамо, чекайте, ми скоро прийдемо!» – каже він по телефону. Ще на півострові мешкає його старша сестра. Колись жінка 20 років служила в ЗСУ. У 2022-му вона підтримала росіян при широкомасштабному вторгненні Росії в Україну. Із сестрою він більше не спілкується. Сам Максим Зінченко – з Молочанська Запорізької області. 5 років тому звідти перевіз власну маму до Харкова, щоб була ближче до нього. Купив будинок, зробив ремонт. А навесні під час російської агресії туди прилетів снаряд, будинок зник.

Далі слова «Графа»: - Я приїхав – усе побите. Мати лежить у домі, загорнута в ковдрі. Я її забрав, зараз у мене в квартирі живе. Що росіяни можуть мені сказати з цього приводу, щоб я їх вибачив? Ні тварюки, вибачень не буде. Будь-які домовленості з росіянами, на думку комбата, можна вести лише після повної деокупації України. Тоді, припускає, він повернеться в університет і почне викладати студентам свої лекції. «Хочеться до молоді. Частину себе я вклав в них. Кожного свого військовослужбовця буду пам'ятати все життя. Після війни доведеться все організовувати спочатку. Вірю, війна скоро закінчиться.

Коротка розповідь про українського зенітника, українського майора ППО на ім'я Ігор, який повернувся з Польщі і став на захист Батьківщини. На рахунку Ігоря безліч видів ворожих ракет і безпілотників, йдеться в матеріалі

Повітряного командування Схід. Український майор Ігор з 138-ї зенітної ракетної бригади за час війни збив 50 повітряних цілей, які ворог запускав по мирних містах. А всього на рахунку його підрозділу 200 збитих цілей. Він родом з Полтавщини, пішов служити до лав ЗСУ у 21 р. При вступі до Харківського національного університету Повітряних сил юнака умовили попрямувати на факультет зенітних ракетних військ. Після закінчення Вузу він відправився служити в Дніпро – в 138-у зенітну ракетну бригаду. З 2014 по 2020 р. пройшов через багато посад: заступник командира дивізіону з озброєння – командир батареї, начальник відділення, начальник обслуговування. Але в 2020-му через родинні обставини чоловік повинен був покинути службу. Півтора року Ігор був поза військовою справою за кордоном – він працював у Польщі, але швидко повернувся в Україну. Йому вдалося повернутися в рідну бригаду і стати на захист Батьківщини. Сьогодні він один із кращих зенітників ЗСУ.

ІСТОРІЯ СПЕЦПІДРОЗДІЛУ «KRAKEN»

З історії нам відомо, що «кракен» міфічне морське чудовисько гігантських розмірів, відоме за описами ісландських моряків, з мови яких і походить його назва. Першу докладну збірку морського фольклору про «кракена» склав данський натураліст Ерік Понтоппідан, єпископ Бергенський (1698-1774). Він писав, що «кракен» є твариною «розміром з плавучий острів». Ми вам розповімо українську історію спецпідрозділу ГУР «Кракен» який діяв на Харківщині. Офіційно значиться, що спецпідрозділ ГУР МО «Кракен» був заснований у березні 2022 року у Харкові. Ядром спецпідрозділу «Кракен» стали харківські ветерани «Азова», ультрас та звичайні добровольці. Бійці брали участь у багатьох спецопераціях по звільненню Харківщини. У «Вікіпедії» написано: - Спецпідрозділ «Кракен» - окремий розвідувально-диверсійний підрозділ Головного управління розвідки Міністерства оборони України.

Спецпідрозділ Головного управління розвідки МОУ «Кракен» наводив справжній жах на окупантів. Він вже став «страшилкою» в російській пропаганді, а все через свою успішність на фронті. Бійці «Кракена» звільнили не один населений пункт на Харківщині, у тому числі такі міста як Балаклія та Куп'янськ. До того ж підрозділ є розвід-диверсійним, тому проводив складні військові операції, на момент написання книги - працює в тилу ворога.

Як усе починалося? У першій половині лютого 2022 року, за півмісяця до вторгнення РФ в Україну, у Харкові відбулися дві взаємопов'язані події. Спочатку тут провели «дорозвідку» офіцери ГУР МО України. Очолювали спец. підрозділ офіцери Головного управління розвідки МОУ (Міністерства оборони України). Одними з командирів спецпідрозділу є Костянтин Немічев та Сергій Величко.

Друга таємна подія: підрозділ «Кракен» став готуватися до війни з Росією. На території Харківщини, вони заздалегідь облаштували «закладки» – схованки зі зброєю: автомати «Калашникова», гранати, кілька великокаліберних кулеметів, протитанкових гранатометів і навіть ПТУРів. Після 24 лютого 2022 року все це стало в пригоді розвідникам, місцевим ветеранам «Азова», ультрасам та звичайним добровольцям. Ми знали, що буде війна, і готувались, – каже командир «Кракен» - позивний «Віто».

«Чому назва «Кракен»? Пояснює командир підрозділу «Віто». – В березні, після штурму Вільхівки, я побачив, що у нас з цієї маси людей структурується підрозділ. Запропонував назвати його «Кракен». Сам я – виходець з морського спецназу, морська тема дуже близька до мене.

Неофіційний громадський штаб оборони Харкова, який активісти почали формувати в 2021 році, отримав зброю зі схронів увечері 23 лютого 2022 року. На ранок 24 лютого у розпорядженні штабу було приблизно 450 осіб. До полудня – майже вдвічі більше. Зброї вистачило не всім. Серед тих, хто збирав добровольців, був Костянтин Немічев – тепер офіцер ГУР МО, а тоді боєць «Азова», голова місцевого «Нацкорпусу». Пізніше на уніформі багатьох з них з'являться шеврони спецпідрозділу ГУР МО «Кракен», який піде в контрнаступ на Харківщині.

Наприкінці місяця до захисників Харкова приєднався ветеран «Азова» 29-річний Сергій Величко із позивним «Чілі». 24 лютого 2022 він був у СІЗО за підозрою у «вимаганнях, створенні та участі у злочинній організації», що насправді виявилось фейком. «Чілі», який сьогодні, як і Немічев, теж офіцер ГУР, заявляв: в СІЗО опинився через складні взаємини з проросійськими силами та окремими чиновниками із українських спецслужб. За кілька днів після вторгнення РФ боєць Величко потрапив до списку тих, кого амністував президент Зеленський для захисту країни. І він не вагаючись вступив до підрозділу «Кракен».

Через 12 місяців після вторгнення росіян до України, у фільмі «Рік» Дмитра Комарова керівник ГУР МО України Кирило Буданов назвав «Кракен» одним із найбільш боєздатних підрозділів в країні. Перші трофеї, у тому числі броньовик «Тигр», з'явилися 27 лютого 2022 після бою з російським спецназом, що засів у харківській школі № 134. Штурмуючи позиції росіян від Вільхівки - до Куп'янська і далі, підрозділ обзавівся трофейними танками, БТР, БМП та артилерією: від мінометів до гаубиць Д-30 та РСЗВ «Град».

Битва за Бахмут: 7.02.2023 українські військові продовжують утримувати Бахмут Донецької області, щоб виснажити російських окупантів та підготувати початок для контрнаступу ЗСУ. Зараз герої Бахмута роблять одну дуже велику річ. Вони змушують стікати кров'ю ворога, вони сточують його бойові можливості, надламують його бойовий дух. Усе це робиться неймовірними зусиллями, у складних погодних умовах, складних умовах постачання, під постійним вогнем. Їхній подвиг просто безцінний.

Непримітний у натовпі, середніх років – мабуть, усе, що можна знати простим смертним про зовнішність офіцера ГУР на псевдо «Віто». У Харкові було спокійно, ніхто не вірив у війну, – розповідає «Віто» про настрої перед вторгненням. 22 лютого 2022 він разом з колегою прибули на нараду, яку зібрав начальник Управління СБУ Дудін на Харківщині (пізніше його звинуватять у державній зраді на користь росіян на Харківщині). Сова «Віто»: - Мені дали слово. Я сказав: буде війна, треба готуватися. Усі присутні посміялися. Потім була зустріч з командиром 92-ї бригади Федосенком. Домовились, як будемо працювати. Ще зустрівся з офіцерами Нацгвардії, зі спецпідрозділу

«Омега». Обговорили подальші дії. На запитання, чому я вибрав псевдо «Віто». Подобається актор Денні Девіто та фільм «Хрещений батько» про Віто Корлеоне... Це культова гангстерська драма 1972 року режисера Френсіса Форда Копполи. Екранізація однойменного роману Маріо П'юзо. Це звідтіль пішов слоган: «Пропозиція, від якої неможливо відмовитися».

Про початок Великої війни «Віто» згадує в місці, яке ще до 24 лютого 2022 вибрали як точку збору – на вулиці Данилевського, між будинком суду та «хрущовками». Костя Немічев приймав людей, формував загони, роздавав зброю та відправляв добровольців по позиціях. Штаб оборони розмістили у будівлі ОДА, де записувались харківчани у добровольці, куди приносили одяг та продукти. Куди 1 березня 2022 вдарили два «Калібри», вбивши, за офіційними даними, 29 людей. Тоді «Віто» особисто відчув, що таке російські ракети, (він під час атаки був на нараді на другому поверсі того приміщення).

Першою бій з росіянами приймала 92-а бригада з північного, північно-східного напрямку, потім відходила до окружної дороги. Ми розуміли, як будуть діяти росіяни, почали розставляти вогневі засідки. Вийшла така полусфера по окружній, яку закрили тими бійцями, хто у нас був, – каже «Віто».

Далі слова командира «Кракен» - позивний «Віто». У перші дні ми сформували 32 групи, які з іншими підрозділами вибивали росіян, – згадує Костянтин Немічев. Після цього вони вдарили «Калібрами» по ОДА, по нашому штабу. На мою думку, хтось наводив по GPS саме на нас, як я вже казав – втратили 29 бійців. - Найстарший у нас начальник зв'язку, йому 69 років (псевдо «Дід»), підполковник, – розповідає «Віто». Він десять разів підтягується на турніку. Під обстрілами лізе на найважчі ділянки, щоб підтримати бійців. От вам і «Дід»! А найменшому у нас 15 років. Він боксер, штурмовик, цього року піде вчитися у

ліцей Богуна. Слід наголосити, що у перші дні після вторгнення на позиціях мікрорайону Салтівка разом із ветеранами «Азова» та добровольцями стояли вчителі та курсанти Харківського університету повітряних сил та Юридичної академії.

– Це був такий зведений, 78-й батальйон. Я заводив сюди їх колонну, десь 120 людей. Командиром у них був вчитель з бойовим досвідом на псевдо «Фізрук». Їм для прикриття дали танк із 92-ї бригади. А там далі їх 22-й батальйон вже вів бій, – говорить «Віто». Салтівка прийняла на себе основний удар, коли ворог зрозумів, що «російським визволителям» в Харкові не радіють

Шлях у місто з боку села Циркуни вела вулиця Сердюка. Той напрямом, разом із «університетським» загоном прикривали близько 150 бійців із «громадянського» штабу оборони. Загалом близько 300 захисників. – Тут була засідка, – близько 50 гранатометів, які готові з вікон та арок нанести фланговий удар по окупантах. На дах витягнули ПТУР, згадує «Віто». Серед офіцерів виявився один зрадник. Парадокс, але він нам і допоміг в якійсь мірі. Передавав ворогу, хто тут є велика сила і засоби спротиву. Тому росіяни боялися заходити цією дорогою. Ми б їх тут всіх спалили.

Найскладнішим і вирішальним був перший тиждень оборони Харкова. Упершись в окружну та зустрівши жорсткий опір, росіяни розпочали масовані обстріли міста. Для Північної Салтівки настали темні часи. – Противник застосовував все, що є, – каже «Віто». – Ствольну, реактивну артилерію, літаки, гелікоптери тощо. Бачите он ту 16-поверхову будівлю, там вже залишилось 13 поверхів, – уточнює Костянтин Немічев. Так з тієї будівлі бійці «Фізрука» збили першу російську «вертушку» (гелікоптер). Зайшли на дах, на 16 поверх і бахнули по ній.

Вранці 27 лютого 2022 року російський псковський спецназ зробив згубний для себе маневр. До Харкова

прорвалися кілька їхніх диверсійно-розвідувальних груп. Ворог заходив з боку «Малої Данилівки» лісом і такими плутаними вуличками, що з того боку на них ніхто не чекав. «Віто» розповідає: – Думаю, їх заводив хтось з місцевих, бо там навіть харків'яни можуть заблукати. Росіяни увійшли до міста на 4 танках та «капсулах» (броньовані авто КАМАЗи). Танки зупинилися на вулиці Шевченка, за 5-6 кілометрів від центру. Біля спеціалізованої школи № 134 з поглибленим вивченням німецької мови.

У будівлі школи тримали оборону три десятки спецназівців із РФ, бій з якими розпочали військовослужбовці ЗСУ 92-ї бригади. На допомогу підійшли бійці спецпідрозділу «Корд», добровольці з підрозділу «Фрайкор», ветерани «Азова» та тероборона. – Там сиділа заряджена російська спецгрупа з крупнокаліберними кулеметами та РПГ, – згадує боець на псевдо «Рава». Наші «Корд» та «Фрайкор» намагалися їх штурмувати. Росіяни добре зайняли оборону. Навіть на перший поверх важко було зайти: багато кутів, дверей, кімнат, коридори тощо.

«Корд» - корпус оперативно-раптовної дії, підрозділ Національної поліції для вирішення надзвичайних ситуацій, рівень яких є настільки високим і складним, що може перевищити можливості сил оперативного реагування чи оперативно-розшукових підрозділів. «Фрайкор» - один з найбільш боєздатних добровольчих підрозділів сучасної України. Його бійці здобули свій бойовий досвід під час АТО/ООС на Донбасі, а з початком повномасштабної війни встали на захист Харкова. На рахунку підрозділу успішна оборона міста, знищення спецназу ГРУ РФ у 134-й школі, звільнення стратегічно важливого села «Мала Рогань», участь у весняному й осінньому контрнаступах 2022 на Харківщині, у тому числі звільнення міст Балаклія, Куп'янськ і Вовчанськ.

Відповідно до підрозділу «Файкор» зазначимо, що 25 березня 2022 «Фрайкор» приймав участь у звільненні стратегічно важливого села Мала Рогань під Харковом. В той день загинув перший командир підрозділу Георгій Тарасенко позивний «Жора», який вів основну групу «Фрайкору». Загалом у село заходили декілька груп сил оборони. Три групи «фрайкорівців» заходили із західної частини Малої Рогані із завданням закріпитись по межі багатоповерхівок в центрі населеного пункту, що і було виконано. Група бійців ЗСУ з правої сторони по ходу просування наткнулась на серйозний опір. Бійці «Фрайкору» своє завдання виконали і відпочивали, як раптом прийшла звістка про допомогу сусідам. Була сформована група «фрайкорівців», яка відправилась на допомогу сусідам. Ця група на чолі з командиром Г.Тарасенком потрапила у російську засідку, яку організували в напівзруйнованому житловому будинку. Оскільки «Жора» йшов першим в групі, на нього був направлений основний вогонь противника. Загалом того дня війська Росії працювали по українським бійцям з усього наявного озброєння: від авіації й танків до артилерії та фосфорних бомб. Однак силам оборони вдалося звільнити «Малу Рогань», розбивши підрозділи 59-го танкового полку та 138-ї мотострілецької бригади ЗС Росії.

17 квітня 2022 президент Володимир Зеленський своїм указом посмертно присвоїв звання «Герой України» першому командиру добровольчого підрозділу «Фрайкор» Георгію Тарасенку на псевдо «Жора». У свою чергу мер Харкова Ігор Терехов повідомив, що у центрі міста створять «Алею Героїв». Одним з перших імен на цій алеї буде ім'я Георгія Тарасенка.

30-річний боєць на псевдо «Рава» із підрозділу «Кракена», він корінний харків'янин, у минулому ультрас «Металіста». 27.02.2022 він був разом із об'єднаними силами, які цілий день штурмували вищеназану школу. «Рава» воював у складі «Азова» після Майдану 2013-2014 та знов

взяв в руки зброю 24.02.2022 року. Коли у тебе є тільки автомат, чотири «ріжки» то важко вибивати добре озброєних росіян, – продовжує Рава. – У бій тоді йшли на одній мотивації. Це вже згодом запрацювала зброя з «ленд-лізу». З'явилися німецькі танки «Тигри», великокаліберні кулемети тощо.

– У нас були ситуації, коли вимотувались душевно і фізично до «повного нуля», наприклад, зайшли на третій поверх школи № 134, мали кинути гранату, – розповідає ще один учасник штурму 28-річний Дмитро Олійник із «Кракена». – А мій напарник каже: «Я не можу, нема сил». Він мені її віддав, я й закинув у росіян. Чи знали ми, що у школі засіла російська спецгрупа? Ні, ми знали тільки одне: «Там був ворог». Все робилося на автоматі. Потрібно було зачистити школу та вибити всіх росіян із міста, ми це робили «стиснувши зуби».

Дмитро Олійник прийшов шкутильгаючи через рік на місце бою до згорілої школи № 134. Саме тоді він отримав поранення в ногу. Він називає собі звичайною людиною, простим харків'янином. Зовні він справді не схожий на штурмовика. Перша освіта – тренер з футболу, друга – юридична. 2014 року їздив на Донбас як волонтер. Але військового досвіду не мав. – Скажу, що наші звичайні хлопці, учасники оборони Харкова, які проходили вишколи до 24.02.2022 р, морально сильніші, ніж ті росіяни які прийшли вбивати українців в перший місяць повномасштабної війни. Вони знають, що захищають, зазначає Олійник. За його словами, бій у школі №134 був ключовим для Харкова: - Росіяни зрозуміли – це залізобетон. Що їм тут нема чого робити. 27 березня 2022, через місяць після бою в школі №134, окупантів вибили з села Вільхівка, за 6 кілометрів від окружної. – Насправді та операція починалася за тиждень до того, – згадує Сергій Величко із позивним «Чілі». – Невелика група ЗСУ висунулася на російський блокпост з БТР. У хлопців був «NLAW», тоді ми впер-

ше використали іноземну зброю. «NLAW» це шведсько-британська переносна протитанкова керована ракета малої дальності. У січні 2022 року Велика Британія надала понад 1000 переносних протитанкових ракет Україні.

Міністр закордонних справ Австрії Олександр Шалленберг вважає небезпечними розмови про те, що Україна могла б поступитися частиною своєї території в обмін на мир з Росією. Щоб не було жодних сумнівів: ми беззастережно підтримуємо Україну в боротьбі за відновлення її територіального суверенітету та цілісності. Росія брутально порушує всі основоположні принципи Статуту ООН. Але ми не повинні рубати всі мости, всі канали діалогу, і коли прийде час, нам також знадобляться майданчики для переговорів, такі як Організація з безпеки і співробітництва в Європі, – зазначив він.

Сергій Величко – один з лідерів харківських ультрас та ветеран «Азова», нині офіцер ГУР МО каже, наступним плацдармом для наступу стало невелике селище Елітне. На той момент воно було у «сірій зоні». Там бійці спецпідрозділу «Kraken» розгорнули свій перший виїзний штаб, де збирали та аналізували дані з дронів. Куди підвозили БК, а потім поранених та полонених. Тоді загинув наш перший хлопець на псевдо «Артек». Він був на пікапі, працював з АГС (гранатомет). Коли отримав поранення, не зрозумів тієї серйозності і продовжував бій. Усі групи на той момент билися, багато особистого транспорту хлопців згоріло...

Ми вам розповімо ще про одну битву за школу, тільки в селі Вільхівці, де ворог, не забуваючи свою «національну традицію», повторив захват школи. Уроки харківської школи № 134 він не засвоїв. Як у Харкові, так і в Вільхівці, група росіян забарикадувалася у місцевій школі. Штурму-

вати росіян у цій школі допомагали БТР 92-ї бригади, один із яких росіяни підбили з РПГ. Але врятуватися окупантам з вільшанської школи не вдалося. Тут був дуже щільний вогонь. Це знову була якась спецгрупа російського десанту. Ми витратили багато БК у Вільхівці, у тому числі трофейного.

В один момент з підвалу будинку навпроти школи з'являється дідусь: «Хлопці! Свої! Приїхали», і біжить до нас! Ми йому: «Діду, все добре. Сховайся»!. А він кричить: «Та почекайте, я вам зараз дам кабачків, бо більше в мене нічого немає». І вилазить із підвалу з кабачками, а навколо постріли від російських РПГ. Штук 20 їх було. Нам із дідом реально пощастило. Ці кабачки нам дуже допомогли зачистити школу та інші позиції в тому плані, що росіяни виказали свої позиції і ми їх «підчистили». Дід залишився живим.

На свою поразку у селі Вільхівці в РФ відреагували черговим фейком. Через два дні, 29 березня 2022, Володимир Шаманов, депутат Держдуми та екс-командувач десантними військами у війні з Україною, повідомив, що російський спецназ взяв у полон командирів українського «Krakena» Костянтина Немічева та Сергія Величка. Звинувативши їх у тортурах російських військовополонених, генерал Шаманов заявив: «Сьогодні вони валяються в ногах, просять про пощаду». Але того ж дня боєць «Чілі» та Немічев зняли відео із спростуванням.

Успішний штурм с. Вільхівки ветеранами «Азова», патріотами та футбольними хуліганами вразив не лише росіян. У ГУР вирішили створити новий підрозділ на основі тих добровольців, хто показав себе в обороні Харкова та спецоперації, поки дали умовну назву «Вільхівка». А попереду було звільнення с. «Російська Лозова», це село наприкінці квітня 2022 звільняли під прапором «Krakena». Саме тоді до них приїжджав Кирило Олексійович Буданов. Ходив разом на штурм, – посміхається «Віто».

У нас було десь 200-220 осіб, – каже Віто. Висунулись у пішому порядку через ліс. Поки ми робили відволікаючий маневр, командир батальйону «Скіф» зайшов з піхотою через правий фланг. Зайняв визначені сектори, після чого почали зачистку. «Скіф», міцний чоловік у спец балаклаві та з добродушним поглядом, згадує: – Заходили через лісовий масив уночі пішки. Несли стрілецьку зброю, гранатомети та пару ПТУРів. Ішли цвинтарем, зачищали вулиці, рухалися в центр, де була церква. Згодом я вибрав її як наш опорний пункт. За словами агентири, це була єдина будівля з добротним підвалом, де можна було сховатися.

Далі слова «Скіфа»: - Одна з наших груп взяла у полон росіян з мінами та картою мінування. Наша група була невеликою і пробралася до церкви. Коли на «Руську Лозову» з боку «Питомника» висунулася бронетехніка РФ, українські бійці в церкві почали відстрілюватись, по ним працювала російська авіація та танк. «Скіф»: - Закріпилися тут приблизно на три доби, хоча не розраховували на такий термін, який тоді отримав поранення. – Провізії було на добу. Підгодовували місцеві мешканці, ділиться «Скіф». Команда була утримувати селище до підходу нашої бронегрупи та важкого озброєння. Хлопці спочатку налагодили піший маршрут через лісовий масив, звідки приносили БК. А потім на броньованому КАМАЗі проривалися з боєприпасами, провізією та забирали полонених.

Після прориву основних українських сил трасою, село Російську Лозову остаточно зачистили. Наступного дня о 6-й ранку противник спробував повернути позиції. Але без успіху. – Почали штурмувати наш опорний пункт на трасі. Хлопці вирушили з центру селища на підкріплення. Дуже допомогла наша артилерія. Російська піхота почала відступати. Мабуть, у них працював «Орлан», (російський багатоцільовий безпілотний авіаційний комплекс для ведення спостереження за локальними об'єктами).

Після звільнення «Руської Лозової» українські штурмовики пішли далі. На селище Питомник, розташоване за три кілометри, де стояла 200-а Печенізька бригада з Мурманської області РФ. Там була висота 220 – найвища точка, пояснює важливість цього сектору «Віто». – З неї ворог вів вогонь по Харкову з САУ 2С3 (самохідних гаубиць), гармат та "Градів" БМ-21. Звільнення Питомника, а до того «Руської Лозової», дало змогу Харкову дихати вільно. Ворог тут поніс дуже великі втрати, до 75% особового складу.

ЗСУ вибили ворога з Питомника за дві доби, закріпилися на висоті 220, в лісі та селищі. Але після цього росіяни накривали наші позиції щільним вогнем. Довгий час намагалися повернути цю ділянку. Як згадує «Віто», під час штурмових дій контактні бої в лісі відбувалися на відстані 10-20 метрів. А потім настала черга рити нам окопи. Ворог бив навіть ракетами «С-300». – Тут була унікальна ситуація, – посміхається командир «Кракен». Наш начальник розвідки, з іншими хлопцями захопив танк Т-80БВМ, який виходив на парад на Червону площу у Москві в 2021. У боях за Питомник у «Кракен» вперше з'явилось багато важких російських трофеїв: від кулеметів, РПГ та ПТУРів до МТЛБ, БМП, танків та установки «Град». Ще було безліч боєприпасів, їх на той час ворог не рахував.

У ході всієї харківської операції українська армія знищила та відкинула такі російські підрозділи: 27-му окрему мотострілецьку бригаду, 55-ту окрему мотострілецьку бригаду, 200-ту окрему мотострілецьку бригаду, 61-шу окрему бригаду морської піхоти, ПВК «Вагнера» і загони «Барс».

Загалом контрнаступ у Харківській області забрав життя 9 бійців «Кракену». Наразі наступальна операція військ України успішно продовжується на лівому березі річки Оскіл.

ГЕРОЙ УКРАЇНИ «ДА ВІНЧІ»

Дмитро Іванович Коцюбайло (на фото, позивний «Да Вінчі» народився 1 листопада 1995, с. Задністрянське, Івано-Франківська область, Україна, помер 7 березня 2023 р, Бахмут, Донецька область, Україна). Український доброволець, військовослужбовець, молодший лейтенант, командир 1-ОМБ підрозділу «Вовки Да Вінчі» ЗСУ, учасник російсько-української війни 2022-2023 р. Герой України (2021), член Проводу національно-визвольного руху Правий сектор (2020). Перший доброволець, якому присвоєно звання «Герой України» прижиттєво. Активний учасник Революції гідності, нагороджений орденом «Народний Герой України» (2017)

Закінчив Бовшівську загальноосвітню школу (з 2021 року – Бовшівська гімназія) у селі Бовшів Галицького р-ну, де брав активну участь у шкільному житті. Багато часу присвячував спорту, але тяжів до творчості: робив колажі, працював зі шкірою, займався ковкою по металу, вибивав на граніті. Тому після школи продовжив навчання у художньому ліцеї в Івано-Франківську.

Коли у листопаді 2013 року розпочалася Революція Гідності Дмитро Коцюбайло навчався на третьому курсі художнього ліцею і з самого початку слідкував за цими подіями. Після побиття 30 листопада 2013 р. «Беркутом» мирних активістів та студентів, він вже не міг стояти осторонь і вирушив на Майдан Незалежності до Києва, став активним учасником Революції Гідності. Перші поїздки у Київ тривали тиждень, другий. Потім він повертався додому, підтягував навчання і знову їхав у столицю. У страшні дні лютого 2014 року стояв на барикаді біля дому Профспілок, кидав бруківку в шеренги правоохоронців, відбивався від бійців «Беркуту» тощо.

Навесні 2014 року, з початком антитерористичної операції (АТО) на Сході України, добровольцем вступив до лав Добровольчого Українського Корпусу «Правий сектор», з представниками якого познайомився на Майдані. Пройшов військову підготовку у 169-му навчальному гвардійському центрі Сухопутних військ ЗСУ (військова частина А-0665, селище «Десна» Козелецького району Чернігівської області). Після її завершення доброволець Добровольчого Українського Корпусу «Правий сектор» на псевдо «ДА Вінчі», вирушив захищати державний суверенітет та територіальну цілісність України.

У липні 2014 року добровольці з «Правого сектору» вступили у бої за звільнення населених пунктів Донецької області. Тоді підрозділи формувалися на ходу. 18-річний Дмитро Коцюбайло був призначений старшим відділення і спочатку керував діями 10 товаришів, багато з яких були старшими за нього.

Пройшло небагато часу в повномасштабній війні 2022 р, і легендарний штурмовий підрозділ «Вовки Да Вінчі», із роти, де був Дмитро Коцюбайло розрісся до розмірів батальйону. Раніше він належав до складу Добровольчого Українського корпусу «Правий сектор». Тепер він входив у структуру ЗСУ.

Першим був бій за село Карлівку Мар'їнського району, після звільнення якого добровольці з «Правого сектору» вирушили у напрямку селища Піски Ясинуватського району. Бої за Піски були жорстокі. Українські військові двічі пробували зайти туди. Перша спроба була невдахою, адже почали працювати російські «Гради». Тому бійці ЗСУ і «Правого сектора» були змушені повернутися на старі позиції. Через декілька днів вони знову пішли на штурм цього села, вибили російських окупантів і тоді вже

в ньому й залишилися. Відділення Дмитра Коцюбайла зайняло позицію біля церкви – триповерховий гуртожиток. Пізніше надійшла команда висуватися південніше в напрямку села Красногорівка Ясинуватського району, а вже звідти – до міста Авдіївка. У місто добровольці з «Правого сектору» заїхали з боку полів і опинилися під дев'ятиповерховим будинком. Там вони зустріли величезний укріплений район російських бойовиків, почався бій. Згодом росіяни покинули це місце і відступили.

У серпні 2014 року бійці «Правого сектору» здійснили рейд в напрямку кургану Савур-Могила, де провели 8 днів в оточенні російських бойовиків, не здалися, відбилися, дочекалися підходу ЗСУ і надавали «по мордасам» росіянам. Пройшло небагато часу і надійшла команда: - Вперед. Бійцям «Правого сектору» дали мінімум часу, щоб загрузитися в автомобілі «Урал» і тут почали працювати російські «Гради». Довелося вискакувати з машин і ховатися в підвали, а вже пізніше виїхати за призначенням. Виявилось, що хлопцям дали декілька днів на відпочинок.

Відпочивши на базі Добровольчого Українського Корпусу «Правий сектор» у місті Новогродівка Донецької обл., Дмитро Коцюбайло на псевдо «Да Вінчі» разом з побратимами повернувся у селище Піски під Донецьким аеропортом. Там вже тривала позиційна війна з різними виїздами та операціями. Бої за Донецький аеропорт, то особлива історія в російсько-українській війні. Вони тривали з вересня 2014 року до 23 січня 2015 року і стали одними з найзапекліших у війні на Сході України. Українські військовики утримували старий та новий термінали аеропорту, опорним пунктом українських сил було селище Піски, через нього захисникам аеропорту поставляли провізію та боеприпаси, через нього здійснювалася ротація бійців тощо. Російські сили здійснювали систематичні штурми терміналів, займаючи нові позиції, втрачаючи їх та знову готуючи штурми. У той період Дмитро Коцюбайло отримав

важке поранення танковим снарядом. Один осколок снаряду прилетів йому в обличчя, розірвавши губу та вибивши зуб. Іншим уламком були пошкоджені ребра та перебита ключиця, де медикам довелося встановлювати скріплюючу пластину.

Але розслаблятися на лікарняному ліжку він не став. Як тільки лікарі скоротили маніпуляції з його ранами, домігся щоб його виписали і покинув медичний заклад. Відвідавши рідних, у листопаді 2014 року Дмитро Коцюбайло повернувся на фронт до своїх побратимів. Його рана ще не зажила, тому він засипав її антисептиком, щоб швидше все гоїлося, ходив з пов'язкою, але все закінчилося благополучно.

За час його відсутності Піски змінилися. Вони були геть розбиті, російські бойовики обстрілювали їх з важкої артилерії по всьому периметру, перетворюючи селище на руїни. Змінилася і добровольча структура. Формувалися взводи, підрозділи ставали більш дисципліновані. Дмитро Коцюбайло став командиром першого взводу. Його підрозділу була поставлена задача – утримувати оборону певної ділянки Пісків. Добровольці почали робити хороші бліндажі, окопи, укріплятися, щоб бути готовими до бою. Планувалися різні операції.

У січні 2015 році Дмитро Коцюбайло на псевдо «Да-Вігчі» став командиром 1-ї штурмової роти Добровольчого Українського Корпусу «Правий сектор». Він намагався так виконувати свої обов'язки, щоб зберегти життя людей. У квітні 2015 року бійці «Правого сектору» вийшли з Пісків і повернулися на базу. Близько місяця вони перебували в тилу, відпочивали, навчалися, реорганізовувалися, а потім відбувся виїзд на шахту «Бутівка» на півночі Донецька. 1-у штурмову роту постійно перекидали туди, де була потрібна допомога ЗСУ. Відвоювавши кілька ротацій на шахті «Бутівка», бійці «Правого сектору» відійшли на базу, відпочили і знову – на нові ділянки Східного фронту.

На початку 2023 року, керівник української військової розвідки Кирило Буданов зазначив, що бойові дії в Україні наразі зайшли в глухий кут, оскільки ні Україна, ні Росія не можуть досягти значних успіхів. Його слова: - Ситуація просто зависла. Вона не рухається. Ми не можемо перемогти їх на всіх напрямках комплексно. Так само, як і вони нас. Ми дуже чекаємо на нові поставки озброєнь і на прибуття більш досконалого озброєння. Буданов, при цьому, заперечив імовірність наступу з боку Білорусі: - На сьогоднішній день я не бачу жодних ознак підготовки до вторгнення в Київ або північні райони з боку Білорусі.

Через кілька тижнів 1-а штурмова рота «Правого сектору» була направлена у район Авдіївки. Там їй поставили задачу зайняти позиції у лісі, щоб таким чином не дати російським бойовикам можливості зайти в тил промислової зони. Зрозумівши, що потрібно зробити на позиціях у лісі, бійці почали готуватись до бою. Побудувала у лісі величезний укріплений район. Усі працювали на совість, копали окопи, будували бліндажі. Так виникли опорні пункти: «Очерет», «Говерла», «Фіалка», «Галич», «Верховина» тощо. Добровольці невеликими шматками забирали ліс у російських бойовиків. Щотижня просувалися вперед на двісті-триста метрів, зробили 15 опорних пунктів.

Під Авдіївкою бійці «Правого сектору» перебували до липня 2017 року, після чого повернулися на базу. Відпочивши кілька тижнів, бійці 1-ї штурмової роти «Да Вінчі» були знову направлені у селище Піски. Цього разу добровольці зайняли позиції по центру селища і нарили земляних окопів біля одного км. Загалом за час своєї участі в АТО на Сході України доброволець Дмитро Коцюбайло на псевдо «Да Вінчі» знищив десятки ворожих опорних пунктів, багато техніки та живої сили в зоні бойових дій на Донбасі. Зарекомендувавши себе як відданий спільний

визвольній справі командир, надійний та перевірений запеклими боями побратим, він продовжив відстоювати інтереси України, звільняти окуповані території та боротися з російськими орками і після 24 лютого 2022 року з бойовиками ПВК «Вагнер» та інших ворожих підрозділів.

Указом президента України Зеленського № 608/2021 від 30 листопада 2021 року за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, добровольцю Добровольчого Українського Корпусу «Правий сектор» Дмитру Івановичу Коцюбайлу присвоєно звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка».

Легендарний Герой України Дмитро Коцюбайло із позивним «Да Вінчі» загинув під Бахмутом 7 березня 2023 року під час ворожого обстрілу. Першими про це розповіли відомі військові фотографи Костянтин і Влада Ліберови, які опублікували світлини «Да Вінчі» зроблені незадовго до його загибелі. Були ворожі обстріли, багато вибухів. За хвилину крики: Медика! «Да Вінчі ранило»! Ми до останнього вірили і молились. Бо він був самим сміливим, самим відчайдушним із всіх, кого ми знали: «Кращий з кращих. Воїн. Друг. Легенда. Він здавався безсмертним. До кінця днів ми будемо пишатися тим, що знали тебе. Герої не гинуть, вони стають символами». Дмитру Коцюбайлу було 27 років.

Так у бою під Бахмутом, за Україну загинув Герой України Дмитро Коцюбайло (позивний «Да Вінчі»), повідомив у вечірньому зверненні 7 березня 2023 президент України Володимир Зеленський і назвав загиблого воїна «людиною-символом, людиною-хоробрістю. Україна завжди пам'ятатиме своїх героїв, наша пам'ять про них ніколи не згине»...

Восьма глава
ЖИВИЙ
ПРОМІНЬ НАДІЇ

ВАРВАРСЬКА СУТНІСТЬ РОСІЯН

За рік війни через вбивства і катування росіян навіть про найменші міста України тепер знають на всіх шести континентах планети Земля. Слава, якої не хотіли і не прагнули, їхні назви тепер знає весь світ: Маріуполь, Буча, Херсон, Харків, Краматорськ, Одеса, Бахмут... Упродовж 2022 року українські міста та села були на вустах цілого світу, світлини з них були на

обкладинках найвідоміших газет та журналів, а ще репортажі про них на найбільших телеканалах світу.

Наприкінці лютого 2022 року, потяги зі Львова на Схід України їхали майже порожні, а у зворотному напрямку прибували переповнені людьми. Фото з львівського вокзалу було на обкладинках світових ЗМІ. Місто стало надійним тилом і місцем прихистку для українців, які були змушені покинути свої домівки, дипломатів, міжнародних компаній, журналістів. У різний час тут працювали 2000 репортерів із понад пів сотні країн світу. Загалом за цей час через місто пройшли понад 5 мільйонів людей, а сам Львів почали називати «найбільшим транзитним хабом світу». А тим часом страждає природа і екологія України.

Як приклад, Київщину від російських загарбників звільнили наприкінці березня 2022 р. Світ радів разом із нами, та радощі затьмарили фото вбитих і закатованих людей. На обкладинках світових ЗМІ у різних позах зафіксовані убиті, закатовані та розстріляні українці. Докази страшних злочинів росіян. Згодом ці події назвуть «Бучанською різаниною». На жаль, Буча стикнулася з тим, що з тих людей, які загинули в Київській області, кожен третій загинув у Бучі, - підрахували в адміністрації Київщини. Не лише Буча. Окупанти по-варварськи жорстоко катували та розстрілювали мирних українців в інших містах і селах.

Ритуальна служба в Бучі нарахувала вже близько 340 жертв російських воєнних злочинів, і це ще не остаточний підсумок. У перші дні війни в Україні світ, який здавалося, почав «звикати до звірства» росіян у війні від 2022 р, знову жахнувся діям рашистів РФ. У звільнених містах і селищах кількох українських областей почали документувати варварські вчинки російських окупантів, зокрема масові вбивства і катування цивільних.

Злочини російських військових фіксують у десятках міст Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської та інших областей, де побували і звідки пішли окупанти. Ці випадки документують як українські, так і зарубіжні спеціалісти. «Випадки, які ми задокументували, є зразками невимовної, зумисної жорстокості й насильства щодо цивільного населення України, - прокоментував такі історії Г'ю Вільямсон, директор «Human Rights Watch» у Європі та Центральній Азії. Згвалтування, убивства й інші насильницькі дії щодо людей, яких утримували російські військові, слід розслідувати як варварські та воєнні злочини»...

Голова Чернігівської ОВА В'ячеслав Чаус: «Не знаю, якими словами це можна описати. Не знаю, як про це можна згадувати без дикого болю. Тут помирили хворі люди і лежали серед живих. Тут були голод. Спрага. Страх. Біль. Відчай. Туалет на відро. Задуха. І плачучі діти. Я схиляюся перед їхньою мужністю й витримкою. Це жахливо. За це ворог обов'язково відповість. Відповідь по повній судовій програмі».

Генпрокурор України стверджує, що «знищення цивільного населення України – навмисна стратегія Росії». За його словами, вона включає вбивства, тортури та сексуальне насильство, які вчиняються щодо тих, хто ідентифікує себе як українець, а також - депортацію дітей, обстріли критичної інфраструктури та інше. Це варварство.

З 17 по 24 лютого 2023 року у Гаазі відбувся неформальний трибунал (громадська репетиція) над президентом Росії Володимиром Путіним за злочини, які були скоєні його армією, починаючи з 24 лютого 2022 року. Як повідомляють ЗМІ, мета цього умовного процесу, підтримка ідеї про те, що повинен існувати уповноважений суд для розгляду звинувачень РФ. А поки що, у неформальному судовому процесі йшлося про реальні вбивства, позбавлення волі, катування, зґвалтування, примусові переміщення і насильницькі зникнення українців. Росія повинна понести відповідальність за всі свої злочини.

Прошло півроку війни в Україні, і у вересні 2022 р. українські захисники перейшли до контрнаступу на Харківщині. Міста: Ізюм, Балаклія, Куп'янськ - на перших шпальтах західної преси. Після деокупації Східної України (яку звільнили), світ заляк від жаху й чергових доказів російських злочинів. «Ми хочемо, щоб світ знав, що дійсно відбувається і до чого призвела російська окупація українських територій», - кажуть в уряді на Банковій.

У листопаді 2022 на перших шпальтах світових видань – з'явився розтерзаний Херсон. В обласний центр, який вдалося окупувати росіянам, повернувся синьо-жовтий прапор. Лише за кілька місяців після цих подій розвідники, які були серед тих, хто звільняв Херсон і піднімав українські прапори, змогли розповісти подробиці цієї операції. Ми вже неодноразово розповідали про героїзм захисників Херсона. Росіяни ніколи не вміли визнавати своїх поразок і мстяться Херсону за свій відступ постійними обстрілами мирних жителів. Ми вже рік борімося з російською наволоччю, ми віримо, що скоро українські прапори з'являться у Ялті, Донецьку, Луганську тощо. Що на зміну трагічним заголовкам і шокуючим кадрам, на обкладинках світових ЗМІ з'являться більш бадьорі фото.

Про викривлену свідомість росіян. ЗСУ на війні в Україні ліквідували найманця «ПВК Вагнера» Олександра Сітавічуса. У Росії він був засуджений до 21 року колонії за потрібне вбивство, повідомляє видання «Кавказ. Реалії». Замість того, щоб ще 16 років відбувати термін у допрі, Сітавічус відправився воювати на війну в Україну в лавах «вагнерівців». За повідомленням ЗМІ, в 2014 році він брав участь в анексії Криму і навіть отримав медаль від Шойгу та лист подяки від Путіна. До 2017 року Сітавічус був отаманом хутірського козачого товариства, але в 2017 році склав повноваження у зв'язку з тривалою відсутністю. Сітавічус брав участь у війні на Донбасі. Під час новорічного застілля в Росії цей бойовик розстріляв з автомата відвідувача кафе «Огонек» і діджея. Вийшовши на вулицю, він вистрелив у незнайомого йому чоловіка, який сидів в автомобілі, той згодом помер. Злочин Сітавічуса тоді виправдовували його «брати-козаки», мовляв, чоловік мстився за зґвалтування дівчини «представниками місцевого етнічного злочинного угруповання». Коли бійці ЗСУ вбили Сітавічуса, у Росії його поховали з героїськими почесностями. На похоронах включили гімн РФ, були героїчні промови і привезли дітей-юнаrmійців для прикладу і наслідування.

Чим обернеться для Росії «експеримент Пригожина», який не має аналогів в сучасній світовій історії? Серед ув'язнених, які завербовані в колоніях і воювали у складі ПВК «Вагнера» в Україні (за словами Євгена Пригожина, ці особи були помилувані). Але журналісти-розслідувачі впізнали серед них: - Колишніх вбивць, учасників організованих злочинних груп та наркодилерів. Усі вони були зображені на відео інформаційним «агентством ФАН», яке безпосередньо пов'язане з Пригожиным і війною в Україні. Можливо, у найближчі тижні, російське сус-

пільство побачить цілу низку президентських указів Путіна про помилування злочинців-рецидивістів, які воюють в Україні. За оцінками Пентагону, на утримання ПВК «Вагнера» Євген Пригожин щомісяця витрачає близько ста мільйонів доларів. Процес деградації російської державності відбувається вже давно. Звичайно, це призведе до колапсу в РФ. Просто тому, що Путін рано чи пізно піде з посади президента, а країну буде вкинуто в безодню насильства і хаос, оскільки правові механізми регулювання зміни влади будуть остаточно втрачені».

Жах війни пов'язаний із втратами. Одні люди втрачають власне життя, інші – рідних та друзів. Це найстрашніше, бо його неможливо компенсувати. Мільйони втратили житло. Економіка втрачає кошти, робочі руки й голови тих, хто змушений рятувати себе і дітей за кордоном. Всі ми втратили музейні колекції та витвори мистецтва. А ще всі ми сьогодні втрачаємо наші природні багатства – ліси, степи, моря, а також тварин та рослини, які там живуть. Загальна сума збитків, яку росіяни завдали нашому довкіллю, за словами Міністра охорони довкілля Руслана Стрільця, оцінюється в 46 мільярдів доларів. Те що росіяни по варварськи роблять з нашою природою, часто називають терміном «екоцид». По перше -це варварське «вбивство екології». По друге – екоцид це «наука про дім», або «житло». Тому – це варварське «вбивство дому».

За останній рік війни в Україні відкрито 11 кримінальних справ за статтею 441 «Екоцид» Кримінального кодексу. Одна з них стосується масової загибелі китоподібних у Чорному морі. Якщо вину вдасться довести, злочинці отримають від 8-ми до 15-ти років позбавлення волі. Що правда, у такий спосіб неможливо притягнути до відповідальності самого Путіна. Адже йому, міністру закордонних справ і голові уряду РФ міжнародне право дає імунітет від кримінального переслідування. Так само, як аналогічній «трійці» високопосадовців будь-якої іншої держави.

Річ у тім, що деякі злочини росіян проти природи можуть розслідуватися як варварські злочини проти людства. Вони бувають різні – перелік міститься в Римському статуті Міжнародного кримінального суду. Але для нас важливо, що один з видів варварсько-військового злочину передбачає «довготривалу та серйозну шкоду навколишньому природному середовищу». Ні в Путіна, ні в будь-якого іншого високопосадовця у світі немає імунітету в Міжнародному кримінальному суді, який може розслідувати подібні варварсько-воєнні злочини в Україні. Проблема в тому, що покарати винних у цих злочинах за Римським статутом значно складніше, ніж за українським законодавством. Але то вже інший напрямок наших книг.

У 1 кварталі 2023 року український парамедик і волонтерка Юлія Паєвська на псевдо «Тайра» стала лауреаткою міжнародної премії «International Women of Courage» (IWOC), яку вручає Державний департамент США. Юлія Паєвська продемонструвала надзвичайну моральну та фізичну мужність, захищаючи Україну від нещадної російської агресії.

Вона надавала медичну допомогу учасникам Революції Гідності у 2013 році, а як керівник волонтерського підрозділу парамедиків «Ангели Тайри» проводила тактичну медичну підготовку на лінії фронту на Донбасі з 2014 по 2018 рік. З початком війни в Україні 2022 року відновила свою роботу в Маріуполі. Російські силовики затримали Паєвську 16 березня 2022, коли вона евакуювала жінок і дітей з Маріуполя до Запоріжжя. Її три місяці тримали в полоні, де вона схудла на 20 кілограмів та зазнала катувань і побиття. Більше того, кремлівські пропагандисти брехливо затаврували її на міжнародному рівні як фашистку та воєнну злочинницю. Однак Паєвська відмовилася замовкнути і виступає на захист української демократії та незалежності як вдома, так і за кордоном...

Наше долучення до європейського соціального простору формально буде пов'язано з прийняттям нас в Європейський Союз, а неформально – коли ми почнемо наближатися до нього певними цінностями. До речі, в нас була дуже схожа система життєвих цінностей з росіянами, як не дивно. Знаєте, яка була головна цінність для росіян і для українців? Безпека. Але тут парадокс. Якщо в тебе головна цінність – безпека, то в тебе тієї безпеки не буде.

Кожен диктатор (без назви) - це продавець умовного щастя домінування над іншими (наприклад, ми великі і всі нам заздять), щастя крадіжки (цап-царап: «Крим наш – став наш», щастя умовної єдності перед придуманим ворогом (наприклад фашистська Україна). Але іноді умовний наркотик закінчується, і тоді диктатор починає продавати інше умовне щастя від страждань ближнього. Саме це відбувається зараз між Путіним і російським народом. Україна, з якої вони звикли глузувати, відібрала у них відчуття імперської величі. І тому на їхню думку, має бути покарана. Путін дає своєму народу те, чого той прагне: картинку українських страждань за непокору. Він просто годує «дракона війни», якого виростив...

Сьогодні варварська Росія - це триєдина сутність: «глибинний народ» + Путін + війна. Не буде Путіна, чи війни, чи довіри Путіну щодо війни, все в Росії посиплеться. Тому варварські удари по Україні - це не про бажання перемоги у війні з Україною, а про запобігання розвалу самої Росії, яку позбавили її наркотику – «величі». Є рашизм, і є путінізм, але чи є Росія фашистською? На це питання повинен відповісти сам читач, бо визнання Росії «фашистською/нацистською» країною виявляється не дуже бажаним для частини західних країн, які є союзниками України. Але при цьому не всі готові прийняти безкомпромісну позицію, що війна, яка зараз йде, може/має закінчитися тільки поразкою російської агресії, відходом з усіх окупованих українських територій.

Настав 2022-й рік. Через три тижні після російського вторгнення, 16 березня, у Твіттері було викладено двохвилинний фрагмент промови Путіна про російську «п'яту колону», яка нібито мріє належати «до вищої касті, вищої раси» на планеті Земля. Далі Путін сказав з приводу всяких «націонал-зрадників», що російський народ «виплюне їх, як мушку, що випадково залетіла в рот, виплюне на панель». У результаті, на його думку, «таке природне та необхідне самоочищення лише зміцнить» Росію. Ми (росіяни) найвеличніша раса, тому такі, як Україна (і їй подібні) будуть нам підкорятись.

Петро Порошенко, п'ятий президент України, під час брифінгу з Берліна, де відбувається Форум Міжнародного демократичного союзу (2022), сказав: - Дуже важливо, що світ почав розуміти сенс цього жадливого і варварського дійства війни в Україні. Путін вже не може воювати зі ЗСУ, він почав воювати з дітьми, з жінками, з цивільним населенням України. Варварство, мародерство, вбивства цивільних – це за межею людяності. І на сьогоднішній день є спільне бажання – Путіна за ґрати. Путін має відповісти перед людством за жадливі злочини проти людства. Так само, як і фашисти відповіли за злочини під час Другої світової війни. Сьогодні Путін від Гітлера нічим не відрізняється, – резюмує Петро Порошенко.

Важко повірити, але вся російська варварська жорстокість, що проявляється в Україні, з точки зору окупантів цілком виправдана та вкладається в їхню нелюдську, нацистську логіку. Масові вбивства мирних жителів, з точки зору РФ, повинні були змусити українське керівництво погодитися на мир за всяку ціну. Пригадайте, як в перші кілька тижнів війни російські окупанти дійсно намагалися бити тільки по військових об'єктах. Мета була зрозумілою – позбавити Збройні Сили України боєздатності, знищити українські війська в місцях дислокації, зруйнувати важливі військові цілі. Москва планувала «бліцкриг» і хотіла захо-

пити Україну щонайбільше за кілька тижнів. Але не вийшло. Тоді РФ почала не гребувати варварськими військовими злочинами, які скоювала буквально напоказ, для залякування мирних українців: «Чим жорстокіше, тим краще», демонструючи своє звіринє обличчя.

Варварський терор росіян відбувається не тільки на окупованих українських територіях. Українські міста щодня піддаються обстрілам, ворог завдає масованих ракетних ударів по енергетичних об'єктах, щоб залишити передусім мирне населення в холоді, без світла і води. При цьому, такі удари ніяк не впливають на стан справ на фронті, де росіяни зазнають однієї поразки за іншою.

Через місяць повномасштабної війни, ракетні, артилерійські та авіаційні атаки на українські цивільні об'єкти стали для росіян чимось в порядку речей. Пріоритетні цілі для них – це адміністративні та культурні будівлі, агропідприємства, лікарні, пологові та житлові будівлі. Станом на початок листопада 2022 окупанти завдали 22 тисячі ударів по цивільних об'єктах – це в 73 рази більше, ніж по об'єктах ЗСУ. Безліч мирних людей загинуло, ще більше було поранено або залишилося без житла.

Коли у 2022 році судмедексперти прибули в Бучу, а потім і в Ірпін, міста під Києвом, де загинуло безліч цивільних, вони виявили на багатьох тілах невеликі отвори, які спочатку прийняли за кульові поранення. Тільки потім стало ясно, що експерти мають справу з примарою Першої світової війни – зброєю - крихітні сталеві голки «флешетти», яка через свою жорстокість була заборонена понад 100 р. тому і широко з того моменту ніде не використовувалася. У 1914-1918 р. пілоти перших літаків, перкалевофанерних повільних і тихохідних машин, відрами висипали ці стрілки на голови піхотних і кавалерійських колон. Вони в повітрі розліталися, сила «флешетти» в

падині була така, що летячи з висоти в 100-150 метрів, маленька сталева стрілка була здатна пронизати наскрізь вершника, що сидить верхи на коні. Дивина в тому, де росіяни взяли варварську зброю «флешетти», якої у світі не було від Першої світової війни.

Ще одне російське «ноу-хау» - це зроблена за принципом РСЗВ термобарична вогнеметна система (ТВС) «Солнцепек» та її попередник «Буратино», (ця бойова машина, зроблена на базі танка Т-72). Замість ракет запускає серію термобаричних зарядів, як в ручних піхотних вогнеметах. Люди, що потрапили під удари ТВС, згорають в страшних муках. Щоправда, самі росіяни намагаються застосовувати ТВС тільки там, де не очікується серйозного опору. По-перше, ТОС – це дефіцитна техніка, на всю російську армію їх не більше 72 одиниць.

По-друге, російська армія неодноразово скаржилася, що ТОС-1 «Буратино» становить небезпеку для оточуючих його військ не менше, ніж для противника. Ракетна установка не має жодного бортового захисту; попадання навіть великокаліберної кулі в одну із заряджених пускових призводить до того, що установка вибухає і знищує всіх, хто опинився поруч. Тому для методичного знищення житлових кварталів в місці, де точно не буде жодного опору, ця установка підходить, якнайкраще.

Чи воює Росія «на повну силу»? Так, воює, але всі свої можливості не може проявити, тому що на заваді стають ЗСУ. Візьмемо для прикладу, ситуацію в Грузії, де авіація росіян відчувала себе, як на полігоні, або з ситуацією в Сирії. У Сирії російські літаки рівняли з землею міста, які чинили опір Асаду – будинок за будинком, квартал за кварталом зносилися в щєбінь та пил. Через кілька місяців такого «умиротворення» населення Сирії скоротилося на 6 млн чоловік – більш, ніж на третину. Скільки людей в Сирії своїми бомбардуваннями вбили

російські пілоти, в порівнянні з якими ІДІЛ – це щось на зразок дитячого садка в пісочниці ми мабуть, ніколи не дізнаємося. Однак Путін високо оцінив цю бійню – він назвав її «найкращими навчаннями...».

Ось тільки сирійський досвід зіграв з російськими льотчиками дуже поганий жарт. Відразу після того, як стало ясно, що російський бліцкриг агонізує в Україні, російські літаки вилетіли бомбити українські міста – так само, як вони раніше робили в Чечні, Грузії та Сирії. А вже через 2 місяці майже всі російські пілоти винищувачів-бомбардувальників та штурмовиків ВКС, були або збиті, або навідріз відмовлялися вилітати на варварське бомбардування українських міст, побоюючись за своє життя.

Російські літаки масово збивалися над Харковом. Над Черніговим з радянського старого ПЗРК. Російські літаки знищувалися й над багатьма іншими містами. До такої відвертої різанини російські пілоти (еліти ВКС) виявилися просто не готові. Єдине місто, проти якого спрацювала російська тактика – це оточений, безпорадний, незахищений силами ППО - Маріуполь.

Росіяни застосовували варварську тактику масованих авіаударів по мирному населенню з часів першого міністра оборони РФ, генерала Павла Грачова, в 1990-х роках це виявилось єдине, що він зміг запропонувати під час Першої війни в Чечні, коли стало ясно, що російські наземні сили, м'яко кажучи, некомпетентні та нічого не можуть зробити з підрозділами Чеченської Республіки. Але в Чечні, Грузії та Сирії ця тактика показала результат. Суть варварсько-людожерської тактики «за Грачовим» до жаху проста: Якщо знищити медичні установи, ворог не зможе там лікуватися (пологові будинки теж, і плювати, що там лежать жінки і немовлята). Якщо знищити агропромисловість, склади, ферми, випалити поля, ворогові нічого буде їсти. Якщо знищити бомбосховище або об'єкт, де дуже багато мирних людей, ворог буде розгрібати

завали, рятуючи тих, хто вижив, а не чинити опір російським військам. Окремим пунктом тут йде величезна деморалізація ворожих військ та мирного населення, яке бачить, як з небес до них приходить смерть, і ніхто не може захиститися від тієї варварської смерті. Загибель мирних людей для російських нацистів (так званих «супер» офіцерів і генералів), не трагедія, а бонус та доказ «ефективності їхньої тактики знищення».

На щастя, загалом варварсько-людожерська тактика росіян захлинулася в Україні. 24 лютого 2022 росіяни вважали, що знищили українську ППО – як виявилось пізніше, насправді вони били по макетах та старій техніці, спеціально виведеній на відкрите місце. Зенітні ракети, які почали масово збивати російські літаки з неба, стали для них шоком, незважаючи на те, що у ЗСУ є переважно радянські комплекси, - в умілих руках вони виявилися дуже ефективними.

Зіграло свою роль те, що Україна отримала велику кількість ПЗРК від країн Заходу. На службі ЗСУ були і є американські ПЗРК «Stinger», британські «Starstreak», польські «Piorun» та безліч інших типів. З ПЗРК воїни ЗСУ збивали не тільки бойові та військово-транспортні вертольоти росіян, не тільки штурмовики Су-25, а й новомодні російські винищувачі Су-34, Су-35, новітні бойові вертольоти Ка-52 та крилаті ракети! Таким чином, українські міста виявилися врятовані від «килимових бомбардувань», як було в Сирії, а майже всі пілоти з «сирійським» досвідом або були знищені, або потрапили в полон.

Усвідомивши, що авіація не завоювала панування в повітрі та вже не зуміє цього зробити, російські нацисти прийняли рішення звернутися до напрацювань минулих війн з іншими країнами. На озброєння була взята тактика «вогневого валу», відпрацьована ще радянськими генералами, це коли тисячі одиниць артилерії почали методично випалювати все на шляху наступаючих російських

військ. З березня по червень 2022 року саме так окупанти змогли зайняти Попасну, Сєверодонецьк, Лисичанськ, Лиман та інші міста, попутно добивши Маріуполь; щоправда, те, що залишилося, нагадувало місячний пейзаж.

Державне російське видання «РИА Новости» опублікувало пару цікавих статей щодо варварсько-гібридної війни проти України. Перша стаття вийшла 26 лютого 2022 і була швидко видалена, не провисівши на сайті й 1-ї години. Про неї мало хто чув – звичайна імперська маячня про новий порядок у світі, збирання земель для Росії, швидку перемогу та «остаточне вирішення українського питання». Типова нацистська пропаганда, бо асоціації виникають тільки з Гітлером, його «нойес Еуропа» і остаточними рішеннями великої кількості питань з іншими народами. Статтю видалили так швидко, бо вже 26 лютого 2022 Росії було ясно – варварський блицкриг в Україні - агонізує.

Набагато сильніше лякає друга стаття. Вона була опублікована там же, на «РИА Новости», відразу після того, як російські окупанти втекли з-під Києва і почали розкриватися масштаби їхніх варварсько-воєнних злочинів. У цьому матеріалі автор, упереміш зі звинуваченнями українців, розмірковує про те, як правильно знищувати українців та стирати Україну з лиця землі. Професор Ельського університету та фахівець з історії Східної Європи - Тімоті Снайдер: - Цей російський посібник – один з найвідвертіших геноцидальних документів, який я коли-небудь бачив..., цей текст закликає до ліквідації не тільки української держави, а й інших держав які хоч якось пов'язані з Україною. Він постулює, що більшість населення України складають «бандерівці і нацисти». Таких людей, а це до 40 мільйонів осіб, потрібно вбити або відправити на роботи в «трудові табори», щоб

вони загладили свою провину за нелюбов до Росії. Люди, що залишилися в живих, підлягають «перевихованню». Українських дітей треба виховати росіянами, щоб оспівували велич Росії. Вони хочуть, щоб назва «Україна» зникла назавжди з історії людства. Зараз ми бачимо, як РФ об'єднає в собі все наймерзенне, що накопичило людство за свою історію. Остання колоніальна імперія у світі – Росія має вигляд нацистського спрямування.

Все змінилося, коли Україна почала отримувати від Західних держав – зброю: наприклад, від США «РСЗВ М142 HIMARS». Рішення, яке прийняли в ЗСУ, було простим та витонченим – замість того, щоб винищувати артилерію окупантів, системи почали бити по логістиці росіян. Окупанти створювали величезні логістичні вузли, сховища боєприпасів, ПММ, запасних частин, парки техніки – і все це почало горіти та вибухати. Саме це явище охрестили «бавовною». Росіяни намагалися розосереджувати склади, але це не особливо допомогло їм. Переважну частину боєприпасів, які окупанти змогли накопичити, було знищено, що призвело до того, що РФ була змушена шукати снаряди в Білорусі, і купувати в Північній Кореї, а також привозити для своїх гармат старі снаряди, виготовлені 40 років тому, які за планом підлягали знищенню.

Однак є дещо набагато страшніше, ніж термобаричні снаряди, авіабомби, крилаті ракети, снаряди артилерії. Це звичайні російські хлопці з віддалених регіонів з автоматами, які увійшли в українські міста і почали вести себе як варвари. З'ясувалося, що ці російські вояки – типові нацисти. У захоплених окупантами містах відразу ж почали терор, мародерство, згвалтування, масові арешти, розстріли та тортури. Такого не очікував, мабуть і Путін, навіть найзатятіші русофоби були в шоці від того, що російська варварська дійсність виявилася значно гірше, чим моторошний коктейль з методів НКВС та гітлерівських

зондеркоманд СС в минулому. Варварське мародерство в масштабах, небачених з часів радянської окупації Німеччини під час Другої світової війни. Російські бізнесмени та генерали крадуть мільйони тонн українського зерна та сільгосптехніку, дорогі автомобілі та експонати музеїв. Російські чиновники крадуть монументи та комунальний транспорт в українських підприємствах. Російські солдати як жебраки та дикуни: крадуть побутову техніку, пральні машини, чайники, сервізи, жіночу білизну, та що там, навіть покрали унітази!

Вбивають окупанти легко та невимушено. Можуть застрелити за косий погляд, за зелені рибальські штани – оскільки нацистам скрізь ввижається камуфляж, за українську мову, за українську музику в телефоні, а можуть вбити просто так. Свідчення тому – численні розстрільні ями в кращих традиціях НКВС та фашистської СС, кладовища в лісосмугах із сотнями тіл, зі слідами тортур та знущань, розстріляні з автоматів колони біженців, які назавжди залишилися в своїх автомобілях...

У Росії тим часом така варварська жорстокість викликає задоволення і захоплення. У квітні російський диктатор В.Путін зробив гвардійською 64-у бригаду солдат. Це та сама бригада, яка залишила після себе в Бучі сотні українських трупів. Виходить, що військових РФ захоплюють творити звірства на вищому рівні. Не кажучи вже про те, що Путін просто знецінив гвардійське звання російських підрозділів, а сумновідома російська 64-та бригада – за масові страти, тортури та насильство на території України – майже повністю знищена ЗСУ. Їх не брали в полон, їх просто знищували...

Заступник глави місії США при ОБСЄ Кортні Остріан заявила, що до початку вторгнення росіян 24.02.2022 р., мінімум 18 фільтраційних таборів вже був готові для українців. Окупанти заздалегідь складали списки тих, кого потрібно заарештувати на окупованих територіях та потім,

за необхідності, ліквідувати. Активісти, громадські діячі, політики, бізнесмени, журналісти тощо. Усе робилося в кращих традиціях НКВС та фашистської СС. Всі ці фільтраційні табори відомі широкому загалу і знаходяться вздовж російсько-українського кордону, в тимчасово окупованих Донецьку та Луганську, пізніше створили їх в Маріуполі. З початком вторгнення є й більш шокуючі факти. Наприклад, росіяни почали масово красти українських дітей. За десять місяців війни в 2022, за найскромнішими підрахунками, в кращих традиціях гітлерівських окупантів, понад 1,6 млн українців (557 тисяч з них – це діти), були вивезено на територію РФ.

Це називається «депортація» - це є варварським, воєнним злочином. Як вже раніше було сказано, росіяни химерним чином комбінують методи гітлерівців та методи радянських чекістів; українців депортують, та одночасно відправляють фактично в рабство, оскільки переважну частину з них вивезено до Сибіру та Заполяр'я для роботи в цих регіонах. Для розуміння, це регіони, куди навіть самі бідні та нещасні російські громадяни відмовляються їхати. До речі, у Росії факт викрадення українців не заперечують, але сором'язливо охрестили це «евакуацією», стверджуючи, що «рятують людей» від «бандерівців».

Україна почала добре озброюватись та давати окупантам дуже жорстоку відсіч. Легкої прогулянки, як в Чечні, Грузії або Сирії, у росіян тут немає, українська сила ЗСУ зламала всі російські плани. Українці глибоко вдячні за військову допомогу США, Великій Британії, Польщі, Німеччині, Франції, Латвії, Литві, Естонії, Іспанії, Швеції, Чехії та всім без винятку. Кожній окремій людині, яка докладає зусиль, щоб зберегти Україну. Страшно уявити, що зараз було б без цієї військової допомоги. З нами Бог, правда і солідарність порядних людей світу. Тому Україну чекає перемога і розквіт, а у Росію - поразка і ганьба. Ми непереможна нація.

РОСІЙСЬКІ ЗМІНИ СТРАТЕГІЇ ВІЙНИ

У кінці 2022 року Путін заговорив про зміну стратегії війни в Україні: що це означає? Путін на прес-конференції в Росії 22 грудня раптово заявив що не хоче «розкручувати маховик воєнного конфлікту». При цьому глава Кремля повідомив про готовність сідати за стіл переговорів і тра-

диційно звинуватив Україну в небажанні домовлятися: «Це Україна бажає війни з нами, а інтенсифікація бойових дій в Україні веде до невиправданих втрат». Експерти кажуть, що зміна риторики Путіна в кінці 2022 року має кілька причин, і такі заяви адресовані як внутрішній, так і зовнішній аудиторії. Ми думаємо, що Росія показує стратегічну слабкість

Військовий експерт Петро Черник виділив два основних моменти в заяві президента РФ. «Перший момент - сигнал, який Путін дає, свідчить, що вони переходять від наступальної стратегії - до оборонної. Стратегічної мети ліквідувати українську державність вони не досягли і не досягнуть. Вони зрозуміли, що потрапили в пастку, і не знають, як з цієї пастки вийти. Цей сигнал, що вони нібито не хочуть нічого продовжувати - це сигнал не нам, а колективному Заходу - мовляв, треба знайти якусь точку дотику, щоб посадити росіян і українців за стіл переговорів і знайти вихід з цієї ситуації. Для нас це неприйнятно», - наголосив Петро Черник.

Експерт розкрив плани США щодо Росії: «Режим Путіна повинен зникнути». За його словами, сам факт риторики, що Путін перейшов до такої розмови, є ознакою їхньої стратегічної слабкості. Тепер перейдемо до другого моменту. «Ми розуміємо, що вони в пастці. Це константа. Ми задаємо питання - а в який спосіб їм вийти? Якщо чес-

но, то П.Черник сам не можу зрозуміти, що їм треба зробити, щоб дійти до цієї точки переговорів. Вони прекрасно усвідомлюють, що якщо відбудеться класична поразка в Україні (а вона відбудеться), питання лише часу і обставин, Путін скоріш за все втратить своє життя, а Росія стане на шлях розпаду», - пояснив військовий експерт. До теми розпаду Росії - повернемося у розділі про деколонізацію Російської Федерації.

Як зазначив П.Черник, у росіян «залишається один єдиний логічний аргумент - якомога довше витягувати цю війну в розрахунку на те, що ми (українці) будемо виснажені, і рано чи пізно «карта війни» ляже на їхній бік, і будуть якісь сепаратні перемовини».

В кінці 2022 року, Путін ще сподівався на якісь нові Мінські угоди. Політолог Володимир Фесенко вважає, що натяки Кремля на підготовку до затяжної війни адресовані більше Заходу, ніж Україні, бо українців затяжною війною не злякаєш. Мовляв, Путін сподівається, що Захід «втомиться від війни в Україні і почне домовлятися».

Американський Інститут вивчення війни (ISW), аналізуючи заяви Путіна, дійшов до висновку, що вони є частиною консолідованих зусиль Кремля з виправдання війни, яку веде Путін, перед внутрішньою російською аудиторією, якій все частіше доводиться йти на великі жертви для досягнення нереалістичних цілей. Як наголошують в ISW, російські військові не здобули жодних значних перемог в Україні з моменту падіння Лисичанська 3 липня 2022. Путін та офіційні особи міноборони РФ неодноразово представляли розпливчасті виправдання військовим невдачам останніми днями, також, ймовірно, у спробі применшити наслідки затяжної війни, вважають аналітики.

Політолог Петро Черник припускає, що диктатор Путін намагається повторити історію з Мінськими угодами, щоб відразу «натиснути» на Україну і примусити до виконання не вигідних нам (українцям) зобов'язань. «На жаль, ці угоди підписувались під військовим тиском Росії, коли був ризик продовження російського наступу. А зараз наші війська звільняють українські території, а не навпаки. Але Путін хоче повторити цей кейс, цю комбінацію з угодами, але так, щоб не повторювати і власних помилок.

В той же час, російський політолог, кандидат фізико-математичних наук, провідний науковий співробітник Інституту системного аналізу РАН, Андрій Піонтковський сказав: «Затяжної війни не буде»: він назвав три сценарії перемоги України над РФ. І всі вони завершуються перемогою України, але вони дуже різні, - заявив політолог. До речі, він є активним критиком Путіна та політики Росії, дослідником владного бандитизму, путінізму та рашизму.

А. Піонтковський: «Україна дивувала за один рік війни - багато разів. Можливо, вона здивує ще раз. Через тиждень-два, коли почнеться наступ українських військ. Ми бачимо плани російських військ – вони зміцнюють фортифікаційні споруди у Криму – не на Перекопі, а в глибині Криму. У Луганську, у Донецьку вже вирости якісь оборонні «лінії Маннергейма» тощо, так що наступ може бути лише український, — сказав він.

А. Піонтковський пояснив провал армії РФ в Україні та назвав головну помилку Путіна. За словами експерта, українська армія може досягти успіху вже з наявним набором озброєнь – чудова артилерія, гаубиці, HIMARS тощо. З цим озброєнням ЗСУ здобуде перемогу, візьме Мелітополь, вийде на узбережжя Криму. Це буде створення величезного херсонсько-кримського котла. Практично це кінець війни та обвалення політичного режиму Путіна, - наголосив Піонтковський відповідно до вищезазначеного першого варіанту (сценарію) української перемоги.

Другий варіант перемоги, на думку російського публіциста А.Піонтковський, не передбачає активного наступу ЗСУ: «Достигнуть умови всередині «путінського бункера», на які розраховує Вашингтон, надаючи можливість погодитися на добровільний відхід росіян з української території. Вони (росіяни) приберуть Путіна і скажуть: - Ми згодні, давайте обговорювати пункти мирного плану президента України В.Зеленського».

Третій варіант перемоги передбачає, що за додаткового набору західного озброєння Україна серйозно просунеться вперед, але цього буде недостатньо для абсолютного розгрому російської армії: «Путіну вдасться пов'язати якимось чином всю московську еліту з західними країнами і уникнути добровільної капітуляції Росії. Американці не зможуть нескінченно довго надавати зброю Україні, тоді почнуться питання про якісь мирні угоди». Майже всі війни в історії людства закінчувались мирними угодами.

Як зазначив Піонтковський, це прогноз війни на виснаження, який набув популярності в 2023 році. «Теза війни на виснаження стала популярною в російських пропагандистських колах. Путін віддав їй данину і назвав «затяжна війна». Україна каже: - Не буде жодної затяжної війни. Війна завершиться або після додаткового набору озброєння для ЗСУ, або за добровільної здачі кремлівської верхівки. Як тільки до України поступить необхідна зброя, війна закінчиться дуже швидко.

Путін і його оточення, почали «продавати» росіянам поразку у війні з Україною. Нагадаємо, президент Росії Володимир Путін 7 грудня 2022 заявив, що війна в Україні може затягнутися на тривалий термін. Далі він наголосив, що «поява результатів спецоперації може бути тривалим процесом». Водночас Путін сказав: - Російська спецоперація в Україні досягла своїх цілей. У РФ появились нові регіони у і Азовське море стало внутрішнім морем Росії. Далі може бути затяжна та виснажлива війна в Україні.

ПРОЩАННЯ З ПАУЛЕМ БОЙМЕРОМ

Чому так назвали цей розділ? Відповідно до «Вікіпедії» Пауль Вільгельм Боймер (1896-1927) - німецький льотчик винищувач, один з кращих асів Першої світової війни, мав 43 збити літака противника, і займав 9-е місце серед німецьких асів тієї війни. Пізніше заснував фірму Боймера по виробництву літаків. Можливо ми й не пригадали історії з Паулем Бойнером, якби не екранізація антивоєнного фільму «На Західному фронті без змін». Цей фільм примусив нас навчитись відокремлювати вигаданих героїв від реальної війни.

Осінь 2022 року. Іде визволення Харківщини та правобережної Херсонщини. Паралельно росіяни наносять масовані удари по українській енергетичній інфраструктурі. Поряд йдуть подвиги та злочини, військові перемоги та військові тяготи, сльози і ненависть. То коли дивишся фільм «На Західному фронті без змін», перед очима постають українські реалії. Багато українців, які колись читали роман Ремарка та співпереживали книжковому Паулю Боймеру, глянули на екранного Боймера зовсім по-іншому. Головного героя почали розглядати крізь призму власного досвіду, набутого за рік повномасштабної війни, а ще через «Синдром гібридної війни».

Тепер, коли ми опинилися в епіцентрі Великої війни, стає можливо відокремити вигаданих героїв від військово-політичної машини, з якою вони пов'язані, - в мирний час ми цього не робили. Набутий досвід розділив концепцію благополучного західного суспільства з його словами: «Не має значення, на чиєму боці воює солдат, важливим є його внутрішній світ». В українській свідомості почала стверджуватись принципово інша етична концепція: «Внутрішній світ солдата неважливий, якщо він воює на боці агресивного ворога і нищить мирне населення».

Про ставлення Церкви і особисто Папи Римського до війни в Україні. За рік війни, Папа Римський зробив низку заяв, частина з яких дуже образила багатьох українців. Є наша дипломатична місія, є Українська греко-католицька церква, що доносить інформацію до Ватикану у свій спосіб. Ця інформація завжди потрапляє в «курію» (управління церквою). Але були й інші цікаві слова Папи.

Нинішній Папа став першим, хто публічно назвав патріарха Кирила Московського «алтарним хлопчиком для Путіна». Не на камеру додав: «Поки буде війна, зустрічі з росіянами не буде». Публічно в Казахстані Папа чітко сказав: «Будь-яка релігія, яка виправдовує війну і використовується для військових цілей, є єрессю. Україні треба давати зброю, бо вона захищається». Понтифік сприймав конфлікт між Росією і Україною, як війну між 2 імперіями: Заходом, тобто США та НАТО, та Сходом, який уособлює Росія. Що ж до росіян, то схоже, що Папа щиро вважає, що російський народ є також жертвою пропаганди, до якої додасться «Синдром війни».

До 24 лютого 2022 позитивний герой міг боротися за неправу справу. З 24 лютого критерії змінилися: герой, який бореться за неправу справу, автоматично стає негативним і вже не може розраховувати на співчуття читачів і глядачів. Втім, література та кінематограф – лише відображення реального життя. І прощання з вигаданим Паулем Боймером відображає вирок, винесений будь-якому росіянину у військовій формі: хоч би яким був його внутрішній світ. Радіти знищенню безликих російських орків все ж таки легше, ніж вітати вбивство ворожих конкретних людей. Але, як справедливо зауважує письменник і фронтовик Артем Чапай, проти нас воюють не просто орки, а російські люди з різним світоглядом. Сьогодні нам навряд чи вдасться симпатизувати навіть «хорошому» росіянину.

Будемо чесними самі із собою. Не всі з російських окупантів огидні боягузи – серед них трапляються і сміливці. Не всі з російських окупантів є примітивними дегенератами – серед них зустрічаються і читачі Булгакова. Не всі з російських окупантів мародери та ґвалтівники – є й винятки. Не всі з російських окупантів бездушні істоти – серед них можна знайти люблячих синів, чоловіків та батьків. Але нам від цього легше не стає. Кожен такий росіянин є учасником збройної агресії проти України. Кожен із них – окремий гвинтик у машині російського військового терору. Кожен із них – слуга фашистсько-московського режиму, який намагається знищити Україну. Кожен із них робить свій внесок у руйнування українського життя – хтось менший, а хтось більший.

Боягузливий чи хоробрий, безграмотний чи начитаний, безжальний чи добродушний, який воює за контрактом чи примусово мобілізований загарбник - завжди залишається загарбником. І це нівелює будь-які індивідуальні риси росіян, не залишаючи місця навіть для мінімальної емпатії. Згодом стане гірше через «Синдром війни».

Ніхто з нас не знає, скільки триватиме нинішня війна, і скільки часу після перемоги буде потрібно Україні, щоб залікувати всі рани, завдані війною. Якщо зруйновані міста відновлюватимуться роками, то понівечені життя та розбиті серця – ще довше. Правда є щонайменше один критерій, який дозволить говорити про встановлення справжнього миру: не лише на українських кордонах, а й у душах мільйонів українців. Це відновлення повноцінного мирного життя в Україні. І з часом в українській літературі та кінематографі з'являться свої реальні патріотично налаштовані герої. У кіно чітко відокремлять чорне від білого, одягаючи «своїх» і «чужих» у різний одяг і прописуючи їм репліки різною мовою. А документальні фільми стануть не просто свідченнями про війну в Україні, а й безпосередніми їх учасниками...

Ми часто кажемо: - Правда це не завжди наші з вами переконання, якими б порядним та шляхетними вони не були. Щоб знайти правду, треба вміти чути не тільки себе, а й інших. Давайте разом придивімось до внутрішнього світу наших бійців ЗСУ. Нашим помічником буде 48-річний офіцер ЗСУ – О.Скиртач на псевдо «Психолог», який добровільно пішов до армії і служив у 41-му окремому мотопіхотному батальйоні, а потім у 95-ій окремій десантно-штурмовій бригаді.

Повномасштабне вторгнення РФ 24 лютого 2022 р. Олексій Скиртач зустрів у статусі непридатного до служби за станом здоров'я. Але не зміг просто сидіти і дивитись, як інші б'ють ворога. «Совість мучила сидіти вдома і тому пішов добровольцем на фронт. Сьогодні я військовослужбовець без зарплати й бачу війну очима хлопців ЗСУ та вбираю весь цей їхній «душевний гній», каже Олексій. За словами Скиртача, повномасштабна війна оголила всі проблеми в армійській медицині, психології та психіатрії.

«Зрозуміло, що прямо зараз систему не зміниш. Реформи робити треба було раніше. Сьогодні головне завдання – вистояти. І хоч якось намагатися допомогти бійцям виводити їх із того жаху, в якому вони опиняють-ся», – каже Олексій. Від 2014 року, наші військомати не були нормально підготовлені до повномасштабного вторгнення, продовжує він. – Твої болячки – то твоя справа, особливо якщо ти про них не говориш. Країні потрібні бійці на фронті». Тож на війну брали всіх, навіть з викривленою психікою, яка переходила в «Синдром гібридної війни».

Часто буває так, що людина, приходячи на медкомісію, не здогадується, що в неї проблеми із психікою. Тому що немає досвіду звернень до психолога. Немає елементарного розуміння, що таке депресія, панічні атаки, чи страх зброї і крові. На фронті ці нерозпізнані та нерозв'язані питання перетворюють людину, на душевнохворого воїна – тягаря для своїх товаришів.

Олексій Скиртач може розповісти багато історій про наших бійців ЗСУ, про посттравматичні стресові розлади (ПТСР), де звичайна терапія далеко не завжди ефективна. Про «енергетики» та алкоголь на війні. Про те, на кому тримається українська армія і хто має більше шансів вижити на фронті. Про українських солдат, які не усвідомлюючи, весь час твердять: - Я втомився. Мені страшно. Я хочу додому. Люди втомлюються, їм через кожні 45 суток потрібна ротація. Часто зривається сам організм.

Перші місяці після 24.02.2022 все трималося на силі волі наших хлопців. Але Велика війна йде більше року. Майже всім хлопцям, які пройшли гарячі точки потрібно в лікарню. Але постає питання, підготовки ЗСУ, зброї і снарядів, кого з бійців першим відправляти, ким замінити. Бійців, які пішли в ротацію, дуже часто в лікарні не тримають довго, і не доліковують. На жаль, усім допомогти нереально. Ставлять мінімально на ноги після контузії, усувають симптоми протягом тижня. А потім боєць повертається ніяким, з головним болем і порушеною психікою. Який із нього воїн?

Часто видно, що боєць мотивований, що хоче воювати, бути корисним, але зараз у нього банально немає душевних сил. Страх смерті – базовий страх, з якого виростають усі інші. Олексій Скиртач каже: - Ми висмикуємо таких із передової. По всьому фронту набереться до 7-10 чоловік щодня. Відправляємо в тилловий госпіталь, їх прокакують, дають відпочити, отямитися і знову на передову лінію - бити ворога.

Є таке поняття «душевний гній», каже Олексій. На фронті бійці виливають на тебе весь душевний гній. Я – людина емпатична, після таких сеансів сам дуже важко відходжу. Мені самому потрібна допомога, організм не витримує напруги: «Метал і той зношується». Цинізм Великої війни в тому, що є завдання – виконуй. Ціною власного здоров'я, ціною свого життя.

Особливо тяжко доводиться мотострілкам, - каже Олексій. Пам'ятаю, як у Лисичанську хлопець 19 років забився в кут траншеї. Сидить, палить, очі бігають, сльози течуть – гостра реакція на стрес. А на нього ніхто не звертає уваги, йде бій. Головне, щоб хлопець не зірвався і не кинувся на ворога голіруч, тоді йому смерть. Я схватив того хлопця за руку, смикаю, щоб він звернув на мене увагу. «Що з вами»? – питаю його. А він говорити не може. Він навіть боїться зі мною в машину сідати. Ясно, що користь з цього пацана нуль. Він – не воїн. Якщо його кинути назад у м'ясорубку, там він і загине. Тому я його одразу везу до лікарні. Немає часу на всі офіційні процедури, на те, щоб збирати всі підписи від командира роти, комбата та начмеда.

Людині прямо зараз дуже погано, він на грані божевільного зриву. Так, потім він буде значитись як СЗЧ (самовільно залишивший частину), буде службове розслідування. Можливо він відпочине і все пройде. Але допомога йому потрібна прямо зараз, він нічого не розуміє! На передній лінії, паперова тяганина з такими хлопцями, дуже часто заважає в армії. Є проблемний солдат? Та відправте його до шпиталю, прокачайте різними ліками та «коктейлями». Нехай полежить три тижні, прийде до тями – і він сам вернеться на передову до «бійцівського братства».

Олексій Скиртач на псевдо «Психолог» каже: - Мене обурює ухвалений закон про дезертирство. Є пацани, які 8 років воювали чесно, і раптом їх «заклинило», йдуть у відмову від подальшої служби в ЗСУ. «Ми воювали добре, – кажуть вони. – Вбивали російських орків, де тільки могли дістати, але зараз просто заклинило. Не можу, каже той, чи інший солдат – все» (прізвища не називаємо). Закон про дезертирство – черговий батіг, щоб ним ще більше налякати. Але мені здається, що навряд чи він працюватиме. Думаю, як і раніше, штрафуватимуть і будуть давати умовні терміни, спрацює «Синдром гібридної війни».

Втома, безсоння, тремор, складнощі з вербалізацією, концентрацією уваги – з усім цим стикаються наші бійці на війні. У стані сильного стресу викидається величезна порція гормону «кортизолу» в кров, який б'є по організму. (Кортизол - прямо або опосередковано регулює практично усі фізіологічні та біохімічні процеси в організмі людини). Багато хлопців на фронті сидять на «енергетиках» (енергетичних напоях). «Енергетики» на фронті – як «чифір» (міцний чай) на зоні. Випивають по 10-20 банок на день. При цьому примудряються навіть нормально спати. Хтось каже: «А мені просто смак подобається!» Вся ця хімія у величезних дозах боком вилазить – з'являються проблеми із ШКТ (шлунково-кишкового тракту) та психіки. Той боєць уже не може без «енергетика», його трусить. Тож уявіть таких бійців, які закінчили службу ЗСУ і перейшли до мирного способу життя із «синдромом війни»

«Синдром гібридної війни» (гібридного конфлікту) - стан, що проявляється у вигляді комплексу характерних психічних, психосоматичних, фізіологічних і когнітивних змін, що виникають в різному ступені у військовослужбовців і населення країн залучених в гібридний конфлікт, що зазнали сукупності травмуючих впливів різної природи і комплексу інформаційно-психічних і когнітивних впливів, що мають індивідуальні та групові прояви. До війни ти – одна людина, а після – зовсім інша.

Подальші депресії будуть різного генезу (походження), вони будуть спричинені зовнішніми важкими психотравмами (екзогенні), або внутрішніми проблемами обміну речовин (ендогенні). Причиною є завжди нестача гормону серотоніну (радість та щастя), що і викликає емоційні і фізіологічні порушення в організмі, це адреналінові атаки (лють та збудження) і вироблення шкідливого норадреналіну (тривожність і безсоння), котрі руйнують людину зсередини, особливо серцево-судинну систему. Вони немов «кур'єри», носяться від одного нейрона до іншого.

Скажімо чесно: на війні є проблема з алкоголем. Хоча вже не так глобально (набагато менше), ніж у 2014-2015 р, але є. У 2022-2023 роках – теж сильно п'ють. Нині більше до алкоголю вдаються, коли виходять із позицій. Буває, прийде боець до лікаря і каже: «Лікарю, мені не потрібен твій п...ж, я хочу забути ті дурні жахи війни. Я хочу випити (бо він бачив, як його друзів розривало на шматки), і шукає спосіб як забути. Максимум, що отримує солдат - це седативне: «гідазепамчик, мелатонінчик, або сибазончик». Тож він йде «добавляти» алкоголем.

Спочатку такому бійцю треба дати заспокоїтись, виспатися. Потім він уже починає про щось тверезо думати і взагалі спілкуватися нормально. Пізніше, починає з'являтися почуття сорому, відповідальності за побратимів. І багато хто після відпочинку повертається у стрій ЗСУ. Як приклад, у Лисичанську навесні 2022 вивели батальйон із передньої лінії. Із 700 людей залишилося 110-115 живих, що з ними робити? Назад? Бійці кажуть: «Не поїдемо! Нехай комбриг їде. Ми більше так не можемо». Вивезли їх у Соледар. Вони там виспалися, отямилися, подзвонили близьким. Почитали новини і самі захотіли на фронт.

Є люди, котрим просто не можна на фронт. У першому серйозному бою – труп. Вони нічого не вміють і не хочуть навчатись. Якщо ти не знаєш таблицю множення, що з тебе взяти? На війні треба щось розуміти, щось розрахувати навіть для того, щоб окоп нормальний викопати. Або мушку на автоматі виправити. Інтелект та вміння бійця далеко не завжди і не обов'язково залежать від освіти. Є стільки пацанів із села, які набагато розумніші за міських. Автори книги: - На таких весь фронт тримається. Вони – загартовані, звикли до щоденної праці без усіх цих стогонів, рефлексій про сенс життя, про геополітику. Вони звикли в мирному житті завжди бути зайнятими і покладатись на себе. Так само і на війні. Солдату на передовій ненависть до ворога не заважає. Вона їх мотивує...

Звісно, серед міських теж багато тямущих, таких, що адаптуються під будь-які умови, воюють. Зазвичай у них все тримається на внутрішньому стрижні, переконаннях. Але все одно їм, як правило, важче, ніж сільським хлопцям. Кожна людина, яка любить Україну, весь свій внутрішній ресурс віддає сьогодні війні та перемозі. Бійцям важко, вони страждають, але постійно зайняті чимось корисним. А от коли війна закінчиться, коли прийде час видихнути, всі проблеми одразу вилізуть назовні.

«Синдром гібридної війни» - це не тільки про військових, а й про усе наше суспільство. Питання лише в тому, наскільки він виражений у того чи іншого українця. Автори книги бачать проблемні речі у своїх родичів, знайомих і друзях, в собі. Безсоння, агресія, апатія, депресія – над цим вже треба працювати. Треба буде багато і серйозно працювати. Потрібен баланс позитива-негатива. Якщо ти вмієш абстрагуватися від того, що відбувається, тобі пощастило. Але безліч людей не вилазять із новин, соціальних мереж. Прокидаються вранці, відкрили стрічку Фейсбука – все, цілий день клацають мобільником.

Дурні люди стають залежними від чогось одного: або Арестовича, або від Бутусова. Одним все добре під час війни, іншим – усе погано. Якщо ти людина розумна, то черпаєш інформацію з різних джерел, слухаєш різні думки: Теза – антитеза – синтез – це класика, коли з різних пазлів складається картина світу. І ти можеш зробити свій незалежний аналіз. На війні той самий зріз суспільства, що й на вулицях любого міста. Є всі типи: від сільських мешканців - до бізнесменів та адвокатів. І це добре: у цьому «казані» всі одне одного взаємодоповнюють. Хлопець із села вчить міського розтоплювати буржуйку, а міський інтелектуал розповідає про історію та політику.

Знаєш читачу, з усіх проблем, які є в країні та армії, у наших ЗСУ немає сумнівів - у перемозі. Особливо зараз, коли нам починають активно постачати західну зброю...

КОЛИ НАСТАНЕ СУД БОЖИЙ?

Через 6 місяців війни в Україні, російська влада у Кремлі задумалась, як вийти «сухими і пристойно» з цієї «гязної війни» в Україні. Ніхто з них не очікував, що російсько-українська війна піде «не тим шляхом» і Україна повстане. У Кремлі зрозуміли, що задумана, запланована і урочисто оголошена війна - провалилася.

Тож тепер треба знайти якийсь вихід з неї, кремлівські прихвосні болісно почали чухати свої потилиці. Вони дуже сподівалися і до кінця вірили в диво, що раптом Україна сяде з ними за стіл переговорів, якщо вони замінують АЕС і будуть погрожувати знищенням. Або мирне населення злякається російських бомбардувань і заставить свою владу піти на контакт з Путіним. Але цього не сталося.

Нагадаємо, колишній депутат Держдуми РФ Ілля Пономарьов 2022 року заявив, що кремлівська еліта зараз в паніці і намагається зрозуміти «з ким вирішувати питання по Україні. Російський уряд наразі має опозиційні настрої, оскільки представники кремлівських еліт намагаються знайти, «кому здаватися, з ким вирішувати питання, кому можна занести «великі гроші», щоб втекти від відповідальності за скоєні варварські злочини в Україні.

Події в Україні ставали з кожним місяцем все гіршими для Росії. Все наростало, як снігова грудка. В Кремлі це розуміють, тому в них завдання якомога швидше закінчити війну. Проте так, щоб її можна було подати як перемогу, повідомив Геннадій Гудков (російський опозиціонер, полковник ФСБ Росії у відставці, депутат Держдуми). Колись ця війна закінчиться і всі причетні до її розв'язання і ті, хто коїв воєнні злочини на українській землі будуть покарані. Зло – це не якась аморфна інфернальна субстанція. За ним завжди стоїть конкретний виконавець у якого є ім'я, наприклад Путін і він, так само як і його поп-

лічники, (всі разом) мають бути притягнуті до відповідальності й покарані згідно з нормами міжнародного права. Винні мають бути покарані, а зло приборкане. Інакше воно стає ще більш цинічним. А в того, хто розв'язує кровопролитні війни – лише два виходи: або самогубство в бункері, або лава підсудних у Гаазі.

Українці кажуть: - Краще вмерти стоячи, чим жити на колінах. В перші 6 місяців війни в Україні, яку розв'язала Росія, загинуло майже 9 тисяч українських героїв. Про це 22 серпня 2022 заявив головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний. Станом на 24 лютого 2023 року, чеська моніторингова група «Russian Officers killed in Ukraine» повідомила, що в Україні було ліквідовано 1868 російських офіцерів, в тому числі, 10-ть генералів (2 генерал-лейтенанти та 8 генерал-майорів), 53 полковники, 125 підполковників, 250 майорів, 350 капітанів, 589 старших лейтенантів, 314 лейтенантів, 13 молодших лейтенантів, 67 молодших офіцерів запасу, 60 старших офіцера запасу. Незважаючи на свої втрати, окупанти продовжують руйнувати українські села, селища і міста крилатими ракетами та авіабомбами, вбиваючи мирне населення та завдаючи нищівних руйнувань інфраструктурі.

Чи буде суд Божий, або земне покарання за воєнні злочини в Україні? У Біблії ми знаходимо безліч прикладів, коли Бог безпосередньо карав злочинців не лише в потойбічному, а й земному житті. Часом такої кари не уникали навіть Божі обранці. Згадаймо хоча б Божого улюбленця, біблійного царя Давида - Бог покарав його за те, що він свідомо послав Урію на неминучу смерть, аби заволодіти його дружиною. Іноді Бог тяжко карав не лише за кримінальні злочини, але й за аморальні вчинки.

Власне, кожне правопорушення вже є злочином не лише перед людьми, а й перед Богом, оскільки порушник нехтує «Законом Божим», порушуючи обов'язкові заповіді, що їх Господь заповів Мойсею на горі Синайській. Через це Бог такий нетерпимий до порушення свого закону. Отож цілком природно припустити, що Бог має допомогти суду земному викрити та покарати будь-якого злочинця, якщо судді неспроможні зробити те через брак доказів. У середні віки Божий суд «як своєрідна форма судочинства був у різних варіантах дуже поширеним в Європі. Вирок, винесений на такій «залізній» підставі, вважався остаточним й оскарженню не підлягав.

Наш знайомий юрист Іван Міщенко у 2017-му році став суддею Верховного Суду (його спеціалізація в мирному житті – вирішення господарських спорів), у воєнний час взяв до рук зброю і пішов добровольцем на фронт. Його позивний «суддя Дредд», на честь супергероя британських коміксів.

24 лютого 2022, не маючи військового досвіду, Іван Міщенко вивіз дружину з трьома дітьми за кордон та повернувся в Україну. Разом з іншими добровольцями під час оборони Києва займався аеророзвідкою. Потім став командиром взводу 93-ої бригади «Холодний Яр», яка тримає оборону на Харківщині. Коли суддю Міщенка питаєш про те, як кваліфікувати те, що робить РФ, він каже: треба залучати філософів, філологів, психологів та юристів щоб придумати якісь нові терміни та поняття. Сьогоднішня Росія це абсолютне зло, – впевнений він. Настільки абсолютне, наскільки воно може бути.

Іван Міщенко любить розповідати про стійкість українського війська і побратимство, про злочини росіян і судові реформи на шляху до ЄС та міжнародний трибунал над Путіним. Далі – пряма мова: - Позивний «суддя Дредд» для мене придумав Рома Ратушний. Ми зішлись з ним на війні абсолютно випадково. До 24 лютого 2022 ми не

були знайомі, зійшлися і подружилися на війні. Військового досвіду я не мав, але 24.02.2022 одразу вирішив іти у добровольці. Іншого рішення не бачив. Дружину закусило, каже: «Молодець! Пиши заповіт та їдь». Іван Міщенко на псевдо «суддя Дредд» посміхнувся, усний «заповіт» склав швидко: «Банківські картки і ключі – тут. Документи – там. Паролі від соцмереж та телефону – ти знаєш, далі займайся дітьми і чекай чоловіка з фронту». Яюсь так.

На війні немає різниці, хто є хто. Навколо мене та навколо Роми Ратушного зібрались різні люди, з досвідом війни та без нього. Ми з ним зустрілися, почали думати, де можемо бути корисними разом. У нас вже було людей на свій справжній підрозділ. Спочатку робили аеророзвідку для 72-ої, яка стояла під Києвом. Але в бригаду нас не взяли, сказали: «Ми б раді, але штат заповний на 160%». Тоді познайомилися з хлопцями з 93-ої бригади і почали з аеророзвідки в Сумській області...

Іван Міщенко далі: «На війні одразу видно, яка людина. Там не сховаєшся за статусом або посадою. На фронті ти – справжній. Хороший чи поганий – як на долоні. Я бачив багато ворогів. Спочатку була сильна ненависть, потім пройшло, я перестав взагалі щось відчувати. Емоції заважають на війні. Вони заважають і в мирному житті. Але коли ти військовий, коли командуєш, твоя робота більш екстремальна та відповідальна. Треба все розрахувати, бо рішення, які ти приймаєш, можуть мати дуже серйозні наслідки.

Війна дуже зближує. Наприклад, ми з Ромою Ратушним багато часу провели разом, багато про що розмовляли – про Київ, про майбутнє. У Роми була харизма, за ним йшли люди. У нього був правильний погляд на життя та поєднання, яке я особисто дуже люблю. З одного боку, він дуже пасіонарний й романтичний. З іншого, в ньому був прагматизм – він розумів, як треба робити речі, аналізував та прораховував, а це хороша риса на війні.

Війна в Україні активно висмоктує з держави фінансові ресурси. В умовах обмежених бюджетних можливостей та безмежних військових потреб уряду доводиться ретельно зважувати кожну гривню витратів, паралельно шукаючи додаткові джерела наповнення казни. 24 лютого 2022 р майже всі банки різко стали збитковими. Однак режим радикальної економії коштів торкнувся не всіх. Держава продовжує платити високі семизначні зарплати топ-менеджерам своїх банків, незважаючи на збитки. Найбільше грошей своїм менеджерам заплатив Приватбанк. Відповідно до звітів держбанків, 68 членів правління та наглядових рад цих фінансових установ за 2022 р. отримали по мільйону гривень і більше премій та винагород, коли військовим провели скорочення зарплат.

Буває, дивишся на людину і не очікуєш від неї ніякого героїзму, але вона виявляється героєм. А якийсь тактикульний чоловік, такий весь із себе – ховається при першій серйозній ситуації. (Тактикулізм – любов до військової форми у мирному житті). Існує думка, що бездоганних людей немає, і всі ми так чи інакше прагнемо до ідеалу. «Суддя Дредд» далі: - Знаєте мені кажеться, що 93-я бригада це немов стіна. Вона стоїть, і ворог точно не пройде. Не думаю, що є щось, що може цю стіну зламати. Люди будуть стояти, скільки зможуть. Питання в тому, наскільки в Києві прийматимуть може й непопулярні, але правильні рішення, та допомагатимуть. Так, є проблеми, пов'язані зі вступом до ЄС, щось ще, але пріоритет зараз – війна.

Є відчуття, що взимку фронт зупиниться з об'єктивних та суб'єктивних причин. У такому темпі довго воювати неможливо, але людські втрати – будуть. Треба усвідомити, що на всіх чекають ще складніші часи. Треба всім до них бути готовими, кожному на своєму місці. У тилу

кажуть одне, на війні відбувається щось інше. Ти можеш скільки завгодно віддавати накази: «Вперед! В атаку!». Але у нас не радянська армія. Ми не женемо свої ЗСУ вперед, до останнього бійця. У нас немає такого, у нас на відміну від російських орків, у пріоритеті солдати і цивільні. Всі намагаються якомога більше скоротити втрати. Це не просто слова. Це дійсно так. Ми ворога потрохи підживляємо, пошукали техніку, спалили. Ще підійшли трошки. Така ситуація на більшості напрямків, крім Донецька та Луганська. Там інша історія з точки зору тактики.

Іван Міщенко на псевдо «суддя Дредд»: - Прогнози, які дають експерти, мені не цікаві. Вони банальні. Буде так, як буде. Ми можемо бути в Севастополі, а може початися друга хвиля наступу з Білорусі. Росіяни пишуть на бордах в Херсонській області: «Росія тут назавжди». Як це «назавжди»? Так не буде. Росіяни які пройшли війну в Україні кажуть: - Ця війна абсолютно тупа і безглузда для Росії. Для російських вояків є тільки один сенс – гроші. Чуваки йдуть на війну в Україну - заробляти (бабло). Спонукають росіян до війни в Україні, Путін може тільки підняттям зарплати в армії. При цьому може брехати, що контракти не на три місяці, а на шість. Не на шість, так на дев'ять місяців. Починаються різні «юридичні хитрощі».

Як можна кваліфікувати те, що росіяни роблять в Україні? Вони порушили абсолютно все, що можна. З юридичної точки зору всі вони заслуговують на позиттєве ув'язнення, тому що у нас немає смертної кари. Вони кожний день всі ці злочини штампують. Це знаєте, як в США в суді додають за кожний злочин строк, одна людина може отримати 800 років тюрми. Щоб порахувати всі роки ув'язнення, на які заслуговує російська армія, потрібна якась людина-аудитор, яка має всі ці цифри скласти... Як можна заробляти гроші тим, що ти вбиваєш цивільних? Вони свідомо обстрілюють спальні квартали, тупо вбивають

мирних людей, які вночі сплять. І в цей час їм нараховують зарплату. Ну, як це можна кваліфікувати?

Іван Міщенко на псевдо «суддя Дредд»: - Я думаю, що після цієї війни треба буде дуже сильно оновити понятійну базу, написати якийсь новий словник судових термінів. Залучити філософів, філологів, психологів, юристів, щоб якось все це осмислити, назвати, пояснити. Треба придумати якийсь новий концепт, щоб все це описати. Людству потрібен новий Нюрнберг.

Навіть у Гітлера у Другій світовій війні була якась логіка, модель маніяка, диктатора, яка базувалась на божевільній ідеї расової переваги. А у Путіна яка модель? Нічого немає. Російські орки прийшли в Україну просто тупо всіх знищити. Для чого? Для того, щоб відновити свій Радянський Союз Божевільна ідея хворої людини. Щось із росіянами відбувається не те. Ці люди перестали розрізняти добро і зло. Не всі, звісно. Але є у них якесь своє маленьке життя, добробут, за який вони чіпляються. Тільки б нічого не міняти. Чи вірю я в суд Божий? Звичайно я вірю в Бога, але поки ми тут, нам треба розбиратися із земними справами і з війною в Україні.

Відповідно до суду Божого над Росією, глава МЗС Естонії Урмас Рейнсалу 8 серпня 2022 року так сказав: - Механізм та можливості для Міжнародного суду над РФ існують, але прагматично я поки що не вірю, що росіяни будуть покарані. Для цього РФ має припинити своє існування як держава в її теперішньому вигляді. Я більш ніж упевнений, що Росії – хана. Вони цю війну, по суті, вже програли. Країна, яка будує свою ідентичність на тому, що з усіма воює, не може зберегти єдність після програшу. Рано чи пізно це відбудеться, наслідки війни вони не витримують. Нам треба чекати, поки це станеться. Сьогодні, на жаль, ніхто не буде арештовувати в аеропорту Путіна, коли він кудись полетить в Іран, або інше місце... ООН, Amnesty International – ці та інші організації були створені

для того, щоб унеможливити, розв'язувати нові конфлікти. Але вони перетворились на беззмістовних чиновників, які існують на якісь гранти, гроші та не приймають жодних рішень. Від них нічого не залежить. Вони тільки дуже ревнісно стежать за корпоративною культурою, бояться когось образити. Їхній ККД вже абсолютний нуль.

Іван Міщенко на псевдо «суддя Дредд»: - Навіть найменша людина може змінити хід майбутнього. Командування 93-ої бригади ЗСУ відрядило мене у Київ, щоб я займався створенням кваліфікаційної судової комісії. Сьогодні в мене таке спецзавдання (посміхається). Основну роботу ми хочемо зробити до Нового 2024 року. Треба показати партнерам з ЄС прогрес. Це теж частина нашої війни, і буде дуже круто, коли нас візьмуть до ЄС. Але для цього треба багато чого зробити в Україні.

Пам'ятаю приїхав я з фронту до Києва, зайшов у якийсь бар кави випити, а там молодь-хіпстери «бикують». Всі регочуть, відпочивають, у них все круто: «Для них війни немає». Мені спочатку якось не по собі: «Нафіга я по окопах лазив? Для того, щоб у цих биків все було круто? Дивлюсь на них і злість мене пробирає. Але потім в мене щось «клацнуло» і відпустило: «Бог на небі все влаштує».

Найважливіший урок цієї війни для мене – дуже круто бути українцем. Ми не те щоб позбавилися комплексу меншовартості, ми рвонули кудись... - в плюс 100 процентів. (Треба якесь нове слово придумати на противагу меншовартості). Україна сьогодні – це історія про вільних людей, які в оцій одвічній боротьбі світла та темряви зайняли центральне місце. Тепер ми іншими очима починаємо дивитися на свою країну. Ми заплатимо дуже велику ціну. Але потім все має нарешті йти у правильному напрямку. Таке життя. Один боєць у мене у взводі сказав: «Якщо ми вистоїмо, у нас буде все. Якщо зламаємося, не буде нічого». Попереду нас очікують дуже важкі часи, але вони рано чи пізно закінчаться...

ВНУТРІШНЯ ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ РОСІЇ

У 2023 році, юрист-міжнародник, член правління ГО «Агенція відновлення та розвитку» Тарас Бик пояснив авторам книги, що необхідно для того, щоб відбулась деколонізація та реконструкція Росії. Бо теоретична база цих процесів тісно переплітається з практичними викликами війни в Україні. Так, одним з базових документів, який регулює вказані питання, є «Конвенція Монтевідео» про права і обов'язки держав, яка визначає чотири ознаки держави як суб'єкта міжнародного права:

- 1). Постійне населення.
- 2). Визначена територія.
- 3). Власний уряд.
- 4). Здатність відносин з іншими державами.

Цю невідворотню подію (деколонізацію Росії) має прийняти світ і тут нічого нема дивного. Велика справа спочатку народжується як ідея, потім стає словом і, зрештою, перетворюється на дію. По-справжньому масштабні ідеї, як правило, спочатку викликають недовіру й скепсис, критику з різних сторін, відторгнення й неприйняття. Але поступово, якщо бути послідовними і наполегливими у просуванні власної позиції, етап емоційного відторгнення змінюється етапом раціонального аналізу, згодом етапом прийняття нової реальності, планування і реалізації.

Так само рухається справа щодо артикульованої на різних рівнях позиції України відносно питання, що для нас є перемога у цій війні, чи гарантує вона стратегічну безпеку держави, її суверенітет, незалежність, цілісність та недоторканність кордонів? Який результат війни забезпечить не повторення в будь-який спосіб спроб Росії вкотре (за понад 300 р) ще раз напасти на Україну. Що стане запобіжником її імперських і постімперських зазіхань?

Політичний аналітик Інституту Євро-Атлантичного співробітництва Володимир Горбач переконаний, що поразка Путіна у війні з Україною призведе до розпаду Російської Федерації. Деколонізація РФ - це те, чого потребує сама Росія. Насамперед цього потребують народи Росії. Ми можемо сміливо говорити, що ці народи є поневоленими, вони потребують зовнішньої допомоги. Ми живемо в такий час, коли нічого неможливого не може бути. Усе можливо і все може бути. Все залежить від дуже багатьох факторів, однак найголовніший з них - це підсумок російсько-української війни. Якщо ця ганебна війна завершиться поразкою путінського режиму, то Російська Федерація почне тріщати по швах.

Справжня перемога України – це розпад Росії, зникнення її як цілісного суб'єкта історії і політики. Росія – це не тільки проблема України, це проблема, яка розповзлась гангреною, загрожуючи цілому світу. Потворне породження кривавої азійської імперії, московський коротун, поступово зростаючи, ставав усе агресивнішим. Пройшовши шлях від «жандарма Європи» до «імперії зла» всієї планети, у новому столітті реанімувавши труп колишнього Радянського Союзу, використовуючи його ядерний арсенал, Росія почала погрожувати Апокаліпсисом всім народам світу.

Московське, а пізніше російське державне утворення, існування якого протягом декількох століть довело, що воно не в змозі і не здатне бути демократичною країною, поважати права і свободи, поділяти загальнолюдські цінності. Монструозному утворенню з печерними інстинктами й антигуманною сутністю немає місця в сучасному світі. Росія з її автократичним режимом, ресурсною економікою і новофашистською ідеологією вкотре не змогла скласти

цивілізаційний іспит, залишившись територією суцільного насильства і зла, спочатку загрозою Україні, а потім світу. Гарантії безпеки світу, це десуб'єктивізація Росії як державного утворення, деколонізація територій, денуклеаризація і депутатізація населення. А ще треба зрозуміти, що ідеологія путінізму – це форма сучасного фашизму (рашизму) з його ідеологією расової зверхності.

Виходячи з вищевикладеного, Україна має привчати світ до думки, що Росія не має зберегтися в тих межах і в тому стані, в якому вона зараз існує. Вона має бути трансформована у такий спосіб, щоб назавжди зник ризик відродження російських хапальних інстинктів і рефлексій, притаманних серійним ґвалтівникам і рецидивістам зі сталим «синдромом неповноцінності». Росія має бути позбавлена всього, що несе загрозу Україні й світу.

Не допустити нового витка російського мілітаризму і реваншизму, замішаних на комплексі меншовартості та пострадянському ресентименті (почуття ворожості), відносно Європи і Сполучених Штатів. На думку авторів нашої книги, необхідно зробити напрацювання у двох напрямках: По-перше, необхідно вирвати гнилі, але тим не менш ще небезпечні отруйні «ядерні зуби» у Росії. Треба підвести імперію зла до ядерного роззброєння.

По-друге, підвести російські народи до покаяння і критичного переосмислення минулого в своїй історії. Враховуючи абсолютну безнадійність спроб демократичного реформування території так званої Російської Федерації, наявність майже фізичної потреби в безперебійному функціонуванні машини війни і смерті, до Росії не можуть бути застосовані старі підходи на кшталт денацифікації пост-гітлерівської Німеччини.

Для РФ буде необхідно провести не тільки цикл дерашицизації, роззброєння, покаяння і критичного переосмислення минулого, а також деолігархізації і депутатізації системи влади. Враховуючи негативний історичний

досвід, є небезпека, що через певний час Росія знову повернеться у старе «криваве стійло». Тому процес має бути набагато глибшим і складнішим, з результатами, які дають гарантію високої надійності.

У березні 2023 року президент України В.Зеленський підтримав петицію про заборону творчої діяльності росіян в Україні та перейменування назви «Росія» на «Московія», замінити термін «російський» на «московський», а ще «Російська Федерація» на «Московська федерація». І попросив Прем'єр-міністра України комплексно опрацювати всі питання з міжнародними партнерами.

Тільки після завершення повного циклу спочатку зовнішньої, а потім внутрішньої деколонізації, формування низки незалежних територіальних утворень, Росія перестане бути загрозою для людства. Це буде нетривіальна і безпрецедентна подія за своїм масштабом і характером, «уроком для подібних держав», але цього не потрібно боятися. Якщо заради безпеки людства необхідно створити прецедент, він має бути створений. Якщо потрібно знайти нові нестандартні підходи й інструменти, це буде зроблено.

Світ не може йти в майбутнє, де нас чекає генна інженерія, штучний інтелект, польоти до зірок, відкриття таємниць життя і смерті, маючи на ногах стару, іржаву гирю у вигляді варварської Росії - як імперії зла, яка застрягла у середньовіччі і тягне всіх у морок хаосу і війни. Ми просимо людство, не слухати тих, хто підтримує Росію, хто каже, що це неможливо, бо в Росії багато різних народів. Давайте разом створимо гасло нового часу: – «Можливо все, бо цього хочуть народи світу. Заради миру на землі – можливо все».

Комісія уряду США з безпеки та співробітництва в Європі (НБСЕ) проводила у 2022 р брифінг про «моральну та стратегічну» необхідність поділу Росії. Автори концепції розподілу Росії показали, яким чином буде здійснено план і передбачили появу на території РФ народних республік. Вчені зазначають, що варварська війна Росії проти України, а до цього - проти Сирії, Лівії, Грузії та Чечні, викрила для всього світу жорстокий імперський характер Російської Федерації. Її агресія є каталізатором давно назрілої розмови про внутрішню імперію Росії, враховуючи панування Москви над багатьма корінними неросійськими націями та жорстоку міру, до якої Кремль у варварський спосіб придушив їхнє національне самовираження та самовизначення"

Пригадайте, як в кінці 1980-х роках Захід не вірив, не хотів і не був готовий до розпаду Радянського Союзу. У своїй відомій промові «Котлета по-київськи» у 1991 році президент США Джордж Буш-старший застерігав українців від «суїцидального націоналізму». Прошло 30 років і вже інший президент США в 2023 році каже, що США єдині в підтримці національних питань незалежності України і будуть «стояти на боці України - стільки, скільки буде потрібно». Сьогоднішня війна, яку розв'язала Росія в Україні – це її остання колоніальна війна на зовнішніх кордонах.

Сьогодні Україна виборює не тільки свою незалежність. На плечах української перемоги, свою незалежність можуть остаточно підтвердити всі країни колишнього Радянського Союзу (від Киргизстану до Грузії) і вийти з варварського рабства Росії. Україна дає цим країнам шанс остаточно розірвати колоніальну пуповину з Росією, яка ще досі зв'язує колишні підкорені народи з країною, в якій поклоняються муміфікованому трупу Леніну і покірно, порабськи несуть квіти до могили тирана Сталіна, який

разом з Гітлером знищили мільйони людей, зокрема їхніх рідних та знайомих.

Внутрішня деколонізація самої Росії – подія, невідворотність якої має прийняти світ. Більше того, світ має готуватися до цього, та у майбутньому чекати розвалу Росії. Це має бути комплексна, продумана робота, яка включатиме низку тематичних треків:

1 - опрацювання можливих сценаріїв внутрішньої деструкції РФ;

2 - проведення консультацій та розробка планів з мінімізації ризиків неконтрольованого розповсюдження ядерної, біологічної, хімічної та іншої зброї масового ураження;

3 - розробка політичної стратегії взаємодії з новими політичними територіальними утвореннями;

4 - економічна модель взаємодії з урахуванням потенціалу та можливостей потенційних нових торговельних суб'єктів;

5 - налагодження контактів та підготовка керівних кадрів для національних та регіональних республік;

6 - розвиток мережі підтримки громадянського суспільства;

7 - створення та популяризація медіаресурсів для підтримки антиколоніальних рухів всередині РФ;

8 - відпрацювання системи люстрації, розшуку та видачі українським та міжнародним правоохоронним структурам військових злочинців, державних зрадників і колаборантів;

9 - впровадження механізму відшкодування Україні з боку колишньої Росії завданих війною збитків та інше.

Усі ці питання зовсім не з розряду теоретичних, а такі, що набудуть актуальності в найближчій перспективі, як би неможливо це зараз не звучало. Доречно згадати республіканські традиції боротьби за незалежність інших народів і регіонів, які поки входять до складу РФ...

Повномасштабне вторгнення в Україну у 2022 році спричинило багато трансформацій не лише в Україні та Росії, а й у сусідніх регіонах. Росія, яка прагнула відродити радянський статус «супердержави», почала втрачати статус «великої держави». Журналісти поговорили з представниками Молдови, Таджикистану, Казахстану, Узбекистану, Киргизстану, Республіки Саха про те, чи змінилася ситуація після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну і наскільки складним буде процес дерусифікації в середині РФ. Завдяки дерусифікації російська пропаганда стає менш ефективною. Вона впливає лише на тих, хто споживає російський контент. Жодна республіка, на яку Росія напала в минулому, не змогли дати їй відсіч «раз і назавжди». Тільки Україна наважилась на сміливий опір. Якби Україна цього не зробила, Росія напала би на нас всіх, кажуть представники вищеназваних держав, бо побачила, що світ не реагує. Війна проти України нарешті відкрила очі людству на те, якою насправді є Росія.

Наприклад, Грозний до цього часу не помстився Росії за 1994-1995 роки. Крім поневолення Ічкерії та Татарстану чомусь забувають про існування Танну-Тувинської Народної Республіки (ТНР), створеної у 1921 році. Тува – єдиний з російських регіонів, який мав досвід державності. Або пригадайте, як у 1990-х роках губернатор Свердловської області Едуард Россель взагалі оголошував Уральську Республіку і запроваджував свої гроші – уральські франки. Таких прикладів можна навести десятки: у Сибіру, на Крайньому Півдні, Далекому Сході, по всій території РФ. Росія – це клаптеве колоніальне утворення, яке скріплене кривавими стежками геноцидів, репресій, масових вбивств і поневолення. Штиків, на яких сидить Кремль - меншає, а енергії невдоволення Росією більшає.

Поки Росія воює з Україною, Китай готується до розпаду Росії і вже націлюється на Сибір та Далекий Схід. У Пекіні з'явилася нова мапа Росії без Далекого Сходу і Сибіру. Тобто китайці не забули, як більше 100 років тому царська Росія забрала у них величезні території. Що це означає? Невже російські регіони справді відійдуть до Китаю? І яким боком тут Україна? Територія Китаю, за даними цих карт, збільшилася чи не вдвічі. А все тому, що Далекий Схід і Сибір вже не є російськими, а переходять під кордони Китаю. З'ясувалось, що в результаті нерівноправних договорів з Росією китайський народ втратив 1,7 мільйона квадратних кілометрів території. Про це свідчать дані опубліковані в азіатських медіа та китайська картографія, там деяким містам та місцевостям на території Росії повертаються китайські топоніми. Так, Владивосток має відтепер називатися Хайшеньвай, Хабаровськ – Болі, острів Сахалін – Куєдао, а Становий хребет - Хребтом Зовнішній Сінган.

Жителі Далекого Сходу все частіше говорять про те, що людський потік в Росію з боку Китаю зростає у геометричній прогресії. Сприяють Китаю і сьогоднішні обставини у світі, тобто україно-російська війна. Офіційна Москва, опинившись у міжнародній ізоляції, просто вимушена йти на співпрацю з Пекіном. Росія залишиться вже не тільки просто молодшим партнером Китаю, а й абсолютно залежною від Пекіну. Політолог і публіцист Андрій Піонтковський заявив, що Китай і США розглядають угоду Росії з Пекіном. Останньому пропонуються російські території, щоб він не допомагав Росії.

Падіння Путіна безумовно відкриє період російської смуту і ослаблення Росії. Китай ніколи не забував про свої національні завдання, про повернення як мінімум споконвічних китайських земель від Владивостока - до Північного моря, як вони тепер називають Байкал. Відтак, коли Сибір стане китайським, це лише питання часу.

Кандидат фізико-математичних наук, експерт Андрій Піонтковський зазначив, що ослаблення Росії в результаті поразки в Україні створює для Китаю можливість перетворити всю сибірську зону за своїм політичним домінуванням. «Незалежно від наміру окремих осіб при владі різних держав. Сполучені Штати згодні на поширення китайського впливу в Сибіру за умови, що Китай відмовляється від своїх амбіцій і територіального захоплення Тайваню. Ось така угода вона стає абсолютно очевидною», - додав Піонтковський.

Директор ЦРУ Вільям Бернс вважає, що війна Росії в Україні могла вплинути на владу Китаю щодо захоплення Тайваню. Китайські оборонні компанії авіаційного сектору продовжують співпрацювати з РФ, незважаючи на війну в Україні. Нещодавно японське видання «Nikkei Asia» повідомило, що Китай вважає Росію майбутнім переможцем у російсько-українській війні (?).

Військовий експерт Олег Жданов вважає, що розпад Російської Федерації не вигідний ні Сполученим Штатам, ні Китаю. За його словами, їм буде простіше вести діалог з однією, але слабкою Росією, ніж з десятками суб'єктів колишньої РФ, в руках яких може бути ядерна зброя. За оцінками експертів, у результаті розвалу Росії, може утворитися до 39 суб'єктів міжнародного права. І не факт, що кожен з цих суб'єктів буде поступливим і піде на переговори. Кожен може ввести свою якусь грошову одиницю, у кожного є якісь свої плюси і мінуси, якісь запаси. І найголовніше питання – у кого і скільки залишиться ядерних боєзарядів у разі розпаду Російської Федерації. Експерт зазначив, що через це розпад Росії нікому не потрібен. При цьому РФ потрібно максимально послабити. Навіщо Китаю торгуватися з десятком незалежних держав, які можуть виникнути на просторах Сибіру, якщо вони вже домовляються з Росією? Навіщо Китаю воювати, він може через свої інвестиції – домогтись бажаного результату.

Китай не хоче опинитися на боці Росії, яка програє у війні з Україною. Також РФ не попередила КНР про вторгнення в Україну у 2022 році, через що влада Китаю не довіряє Путіну. Тим часом жителі Владивостока знімають на відео пересування колони Народно-Визвольної Армії Китаю на сибірських територіях. Політика подвійних стандартів Китаю щодо російсько-української війни, попри намагання Піднебесної виглядати привабливо, лізе на поверхню крізь усі дипломатичні шпарини.

Ці хитросплетені, кількарівневі ігри Пекіна ні для кого не таємниця. З одного боку, верховний лідер Китаю Сі Цзіньпін заявляє про важливість територіальної цілісності України, і водночас на китайському ТБ крутиться російська пропаганда. На своєму паралельному історичному витку Пекін, дбаючи про власну міжнародну репутацію, розглядає РФ як свого васала, що виконує за них «брудну роботу». Якби Китай підтримав Росію, або сепаратистів «ЛНРДНР», то він тим самим перекреслив би всю власну політику щодо Тайваню. Тому Пекін обмежний у своїх висловлюваннях на загал.

Водночас представник розвідки Сполучених Штатів у Конгресі нещодавно зауважив, що вторгнення КНР до Тайваню не є неминучим. Тобто КНР іще не ухвалила однозначного рішення вторгнутись у Тайвань. Хоча б тому, що Китай сьогодні не готовий наразити себе на міжнародні санкції. З іншого боку, напередодні широкомасштабного вторгнення в Україну, Китай і Росія підписали свій договір про партнерство «без меж». Ми припускаємо, що в КНР знали про вторгнення в Україну у 2022 р. Але у Китаї чомусь вважали російську армію сильнішою, ніж вона є насправді. Вони недооцінили стійкий опір України.

(Примітка: Китай і РФ сперечалися через спільний кордон і відібрані у КНР території протягом століть, то як вони можуть жити у «мирі і злагоді», коли Китай націлився на Сибір та Далекий Схід)...?

Отже, наразі реальна територіальна спокуса для Китаю вбачається на Півночі, на російському Далекому Сході. Хоча ми не можемо знати, про що думає керівник Сі, давно усталена модель поведінки Китаю свідчить, що в той час, як Росія перенаправляє свої підрозділи прикордонної безпеки на війну проти України, варто замислитися над тим, чи може Китай обмірковувати експансіоністські дії на Півночі, вздовж розгалуженого і слабо контролюваного російського кордону.

Історія конфліктів у регіоні і значний демографічний дисбаланс між Китаєм і населенням Далекого Сходу Росії, що скорочується, роками підживлювали припущення про те, що Пекін може просунутися на північні території Росії. Існують усі передумови для несподіваного посилення напруги на китайсько-російському кордоні. Але захоплювати Росію зброєю Китай не бачить жодного сенсу, бо він і так тримає Росію. В усіх необхідних йому іпостасях і сексуальних позах. У Росії вже сьогодні є цілі регіони, де люди навіть не розмовляють російською, лише китайською.

Керівник ЦРУ нещодавно сказав, що Китаю небайду-жа його репутація, тому йому дуже зручно, мати собі такого «м'ясника», як Путін, якого можна відправити зробити злочин, не забруднюючи власні руки кров'ю. А потім сказати: - Ми тут ні причому. Мабуть Захід не звернув увагу на саміт Шанхайської Організації Співпраці, що проходив на початку осені 2022 року в Самарканді. Там відбувся регіональний переділ Китаєм колишньої сфери впливу Росії. Аналіз інформації за підсумками того саміту дають підказку, що за задумом Пекіна, васалами крім Росії, ще вбачаються Таджикистан, Білорусь, Туркменістан та Монголія. Стратегічними китайськими колоніями стануть Казахстан і Пакистан. Регіональними партнерами (на яких Китай поки що не претендує), це Узбекистан, Азербайджан і Іран. Конкурентом Китаю поки виступає Туреччина. Китай своє не упустить, прийшла розплата Росії...

ВИКОРИСТАНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Хочу розуміти ситуацію на фронті. Військові аналітики, які збирають дані з офіційних і відкритих джерел. Архів оригіналу за 2022 рік.
2. «Цензор.нет». Архів оригіналу за 2022 рік.
3. Війна Росії проти України: звідки очікувати ударів? Архів оригіналу за 2022 рік.
4. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу». «Офіційний портал Верховної Ради України».
5. Механізми кримінального переслідування агресії Росії проти України. Архів оригіналу за 2022 рік.
6. Агресія проти України: Резолюція Генасамблеї ООН. Архів оригіналу за 2022 рік.
7. Танки: за і проти. «Центр Разумкова». 2023 рік
8. Про Положення про Міністерство оборони України та Положення про Генеральний штаб ЗСУ.
9. В областях України створюються батальйони територіальної оборони у Wayback Machine.
10. Генасамблея ООН засудила вторгнення Росії і закликала негайно вивести війська з України. Архів 02.03.2022.
11. Екс-президентка Литви закликала НАТО вступити у війну за Україну. Європейська правда. 2 березня 2022.
12. Історія участі Збройних Сил України у міжнародних миротворчих операціях. «Український мілітарний портал».
13. Головне управління розвідки Міністерства оборони Збройних сил України. Архів за 2022 рік.
14. Аеропорт Гостомель захоплено окупантами. Архів оригіналу за 2022 рік.
15. Іспанія доправила Україні 1370 протитанкової і військової техніки. Інтерфакс-Україна. 4 березня 2022 р.
16. Українські військові ведуть бій. Архів за 2022 рік.
17. Байден анонсував додатковий пакет військової допомоги Україні на 800 мільйонів доларів. Радіо «Свобода».
18. Сенат США підтримав закон про ленд-ліз для України. Укрінформ. Архів оригіналу IRL:http:// за 8 квітня 2022.

19. Острів Зміїний захоплений окупантами. Держприкордонслужба. Sensor.net. 24 лютого 2022.
20. Рада Європи зупиняє членство Росії в організації, є консенсус. Архів за 2022 р.
21. Київ вступив у фазу оборони. - Кличко «24 канал». Архів за 2022 рік.
22. Із посилання на Міноборони. Радіо «Свобода». Архів оригіналу за 2022 р.
23. У Харкові через обстріли, загинули люди, десятки – поранені. Радіо Свобода. Архів оригіналу за 2022 р.
24. Росія обстріляла Сєверодонецьк: є жертва і поранені – ОДА. Радіо Свобода. Архів за 2022 р.
25. «Катастрофа для континенту»: Борис Джонсон скликає термінову зустріч лідерів НАТО через російську агресію. Громадське телебачення. Архів оригіналу за 2022 р.
26. Байден назвав Путіна кривавим диктатором, який веде аморальну війну в Україні. 23 березня 2022.
27. Байден назвав дії Росії в Україні геноцидом. BBC News Україна. Архів оригіналу за квітень 2022 р.
28. Окупант зосередив свої основні зусилля на оточенні Києва та Харкова. Генштаб. Архів за березень 2022 р.
29. Російська армія деморалізована, військові займаються мародерством, на ТОТ ведеться психологічна боротьба з місцевим опором населення. Генштаб березень 2022 р.
30. У Росії вперше визнали свої втрати в Україні. Архів оригіналу за лютий 2022 р.
31. Закон України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України». Верховна Рада України. 3.03.2022.
32. Аналітичний портал «Слово і Діло».
33. Аналітичний портал «Обозреватель».
34. Аналітичний портал «Сьогодні».
35. Аналітичний портал «Кореспондент».
36. Аналітичний портал «24-канал».
37. Аналітичний портал «Newsyou».
38. Аналітичний портал «Експрес Online».

АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ - МАТЕРІАЛІВ:

1. https://24tv.ua/za-tse-vorog-bitimet-sya-viyskoviy-ekspert-pro-napryamok-de-rosiyani_n1980365
2. https://24tv.ua/zagostrennya-donbasi-plani-putina-intervyu-novini-rosiyi-i-ukrayini_n17363653.
3. Російсько-українська війна. <https://mil.in.ua/>
4. <http://inosmi.ru/world/20081013/244608.html>
5. www.ukrinform.ua.
6. www.kmu.gov.ua. Оперативне повідомлення МВС.
7. www.eurointegration.com.ua
8. www.unian.net
9. <https://hromadske.ua>
10. Інтерфакс-Україна.
11. <https://Zahid.net>.
12. <https://Цензор.нет>.
13. <https://ТАСС> - дані про великі втрати Росії.
14. <https://УНІАН>.
15. [https:// «60.RU»](https://«60.RU»)
16. www.facebook.com
17. <https://rada.gov.ua> (Верховна рада України).
18. Агенція S&P.
19. <https://www.radiosvoboda.org>
20. <https://www.pravda.com.ua>
21. <https://news.liga.net>
22. <https://www.obozrevatel.com>
23. <https://www.dw.com>
24. <https://www.slovoidilo.ua>
25. <https://babel.ua>
26. <https://decentralization.gov.ua>
27. <https://suspilne.media>
28. <https://thepage.ua>
29. <https://tsn.ua>
30. <https://vikna.tv>

31. <https://espreso.tv>
32. www.aljazeera.com.
33. <https://www.ukrmilitary.com/>. Ukrainian Military Pages.
34. <http://milnavigator.com.ua/>. Військовий навігатор України.
35. <https://novynarnia.com> (історія падінь і злетів).
36. U.S. Embassy Kyiv (офіс прессекретаря США).
37. <https://www.jnsm.com.ua> (Цей день в історії).
38. <https://obozrevatel.com> (Обозреватель).
39. <https://segodnya.ua> (Сегодня).
40. <https://korrespondent.net> (Кореспондент).
41. <https://replyua.net> (спец.тема)
42. <https://LB.ua>: (Оперативна аналітика)
43. <https://iea.gov.ua> (Інститут всесвітньої аналітики).
45. <https://www.007.org.ua> (Пошуково-аналітична система).
46. <http://www.nbu.gov.ua> (Інформаційна аналітика).
47. <https://youcontrol.com.ua> (Рішення YouControl).
48. <https://politinfo.net> (Портал півдня України).
49. <https://ti-ukraine.org> (Портал онлайн-аналітики).
50. <https://delo.ua> (Останні новини України та світу).
51. Національний антикорупційний портал Антикор.
52. <https://I.UA> (Твій портал).
53. Нова Media.
54. Український Медіа Холдинг (УМН).
56. Західна Інформаційна Корпорація.
57. <https://daily.rbc.ua/rus/analytics> (РБК-Україна).
58. <https://data.dniproprada.gov.ua> (Портал Дніпра).
59. <https://accounts.binance.com> (Добірка статей).
60. <https://apostrophe.ua> (Новини апостроф).
61. <https://ictv.ua/ua> (ICTV).
62. <https://amn.com.ua> (АМН мережа новин).
63. <https://gordonua.com> (Гордон).
64. <https://dialog.ua> (Діалог).
65. <https://gazeta.ua> (Газета по українськи).
66. <https://fakty.ua> (Факти і коментарі).

ЛІТЕРАТУРА ТА ПРИМІТКИ:

1. Андрій Мероник. Щоденник війни. – К. 2022. 320 с.
2. Бутейко А. Куди прямує Україна. – К. . 2001. 56 с.
3. Біла книга 2010. Збройні сили України. «Міністерство оборони України». – К. 2011. с. 82.
4. Бура Дар'я. Лютий місяць лютий 2022 року. К.- 383 с
5. Гайдукевич Віталій. Чому українська армія не знає своєї історії. Військовий навігатор України. – К. 2017. 56 с.
6. Карпов В. Мораль перехідного періоду. К-град. 2009
7. Карпов В. В ожидании выстрела Авроры. К-град. 2012
8. Карпов В.Є. В пошуках істини. Кіровоград. 2014. 534 с.
9. Карпов В. Україна скрита погроза. К-град. 2017. 592 с.
10. Карпов В. Розірвана Україна. Кіровоград. 2015. 516 с.
11. Карпов В. Незламна Україна. Кіровоград. 2023. 420 с.
12. Карпов В., Затока О. Нескорені. Кірово-д 2022. 440 с.
13. Комісарова О. Російська армія атакує цивільну інфраструктуру на Київщині. Держспецзв'язк. – К. 2022. 36 с.
14. О.Красовицький, В.Воронін. Хроніка війни 2014-2022. 2023 рік. 448 с.
15. Лукашенко: нас хочуть заштовхати у війну з Україною. Уніан - 3 березня 2022. Архів оригіналу.
16. Марія Міняйло. Оповідки з війни. – К. 2022. 326 с.
17. Мініханов О. Скільки військових із Татарстану загинуло в Україні. Цифри від 07.05.2022.
18. Півторак Г. Міфи й правда про трьох братів зі спільної колиски (українців, росіян та білорусів). - К. 1998.
19. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова? - К. 1993.
20. Русіна Оля. Абрикоси зацвітають вночі. –К. 2022. 286 с
21. Савка Мар'яна. Залізницею додому. – К. 2022. 264 с.
22. Сергійчук В. Етнічні межі і державний кордон України.
23. Хекхаузен Х. Агрессия. // Мотивация и деятельность. - М. 2006. Том-1. 405 с.
24. Цегельський Л. Звідки взялися і що значать назви «Русь» і «Україна»? - Львів, 1907.
25. WoMo. Незламні (про жінок на війні). Львів. 2022. 368 с

Товариство «Знання» України в Кіровоградській області
Кіровоградська обласна громадська організація
«Кіровоградський будинок вчених»

Автори: **Карпов Валентин Євгенійович**
Риба Олексій Володимирович

Вільні від народження

Документально-художнє видання
українською мовою із ілюстраціями

Рекомендовано до друку «Кіровоградським
будинком вчених», протокол № 2 від 14
квітня 2023 року. Узгоджено з товариством
«Знання» України в Кіровоградській обла-
сті від 21 квітня 2023 року.

Головний редактор Саржевський А.В.
Технічний редактор Антон Карпов.

Здано в набір 18.06.2023. Підпис до друку 21.06.2023
Замовлення 461. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Arial – 12.
Умовно друкований лист 6,4
Тираж 5000.

2023 рік.